

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2002

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
1406 ΛΕΥΚΩΣΙΑ**

**Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας**

Αρ. Φακ.: 1.3.0.6(02)

21 Νοεμβρίου 2003

Εξοχότατε,

Κατέφαρμογή της παραγράφου 4 του Άρθρου 116 του Συντάγματος, έχω την τιμή να υποβάλω την Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, αναφορικά με τα θέματα που προέκυψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων και υπηρεσιών μου.

Με πολλή εκτίμηση,

**(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)
Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας**

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Τάσσο Παπαδόπουλο
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		Σελίδα
ΜΕΡΟΣ	1	
	<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	9
ΜΕΡΟΣ	2	
	<u>ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ</u>	11
	2.1 <u>Υπουργεία και Τμήματα</u>	11
	2.2 <u>Αρχές Τοπικής Διοίκησης</u>	26
	2.3 <u>Ημικρατικοί Οργανισμοί</u>	29
ΜΕΡΟΣ	3	
	<u>ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ</u>	37
ΜΕΡΟΣ	4	
	<u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</u>	43
	4.1 <u>Γενικές Παρατηρήσεις</u>	43
	4.2 <u>Ανεξάρτητες Υπηρεσίες</u>	47
	4.3 <u>Προεδρία</u>	47
	4.4 <u>Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων</u>	47
	4.5 <u>Δικαστική Υπηρεσία</u>	47
	4.6 <u>Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου</u>	51
	4.7 <u>Γενικό Λογιστήριο</u>	53
	4.8 <u>Υπουργεία και Τμήματα</u>	56
	4.9 <u>Υπουργείο Άμυνας</u>	56
	4.10 <u>Εθνική Φρουρά</u>	57
	4.11 <u>Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος</u>	62
	4.12 <u>Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων</u>	62
	4.13 <u>Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως</u>	66
	4.14 <u>Τμήμα Δασών</u>	67
	4.15 <u>Τμήμα Γεωργίας</u>	69
	4.16 <u>Τμήμα Αναδασμού</u>	70
	4.17 <u>Υπηρεσία Μεταλλείων</u>	70
	4.18 <u>Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως</u>	72
	4.19 <u>Αστυνομία</u>	72
	4.20 <u>Πυροσβεστική Υπηρεσία</u>	83
	4.21 <u>Φυλακές</u>	84
	4.22 <u>Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</u>	85
	4.23 <u>Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη</u>	89
	4.24 <u>Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας</u>	91
	4.25 <u>Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο</u>	91
	4.26 <u>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>	92
	4.27 <u>Τμήμα Εργασίας</u>	92
	4.28 <u>Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>	92
	4.29 <u>Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων</u>	93
	4.30 <u>Κεντρικό Ταμείο Αδειών</u>	96
	4.31 <u>Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό</u>	97
	4.32 <u>Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμένων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη</u>	98
	4.33 <u>Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο</u>	98
	4.34 <u>Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου</u>	99
	4.35 <u>Κέντρο Παραγωγικότητας</u>	99
	4.36 <u>Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας</u>	99
	4.37 <u>Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας</u>	103
	4.38 <u>Υπουργείο Εσωτερικών</u>	104
	4.39 <u>Επαρχιακές Διοικήσεις</u>	107
	4.40 <u>Λευκωσίας</u>	108

	Σελίδα
4.41 <u>Λεμεσού</u>	108
4.42 <u>Λάρνακας</u>	109
4.43 <u>Πάφου</u>	110
4.44 <u>Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας</u>	110
4.45 <u>Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως</u>	118
4.46 <u>Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών</u>	121
4.47 <u>Υπηρεσία Διαχείρισεως Τουρκοκυπριακών Περιουσιών</u>	122
4.48 <u>Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων</u>	124
4.49 <u>Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως</u>	125
4.50 <u>Υπουργείο Εξωτερικών</u>	126
4.51 <u>Υπουργείο Οικονομικών</u>	127
4.52 <u>Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών</u>	127
4.53 <u>Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων</u>	129
4.54 <u>Τμήμα Τελωνείων</u>	140
4.55 <u>Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής</u>	147
4.56 <u>Ειδικό Ταμείο Παροχής Επίδοματος Διακινήσεως σε Αναπήρους</u>	149
4.57 <u>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</u>	149
4.58 <u>Ταμείο “Α”</u>	159
4.59 <u>Σχολικές Εφορείες</u>	160
4.60 <u>Λευκωσίας</u>	162
4.61 <u>Λάρνακας</u>	163
4.62 <u>Πόλης Χρυσοχούς</u>	163
4.63 <u>Αρμενίων</u>	164
4.64 <u>Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων</u>	164
4.65 <u>Τμήμα Αρχαιοτήτων</u>	165
4.66 <u>Τμήμα Δημοσίων Έργων</u>	166
4.67 <u>Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας</u>	175
4.68 <u>Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών</u>	178
4.69 <u>Τμήμα Οδικών Μεταφορών</u>	182
4.70 <u>Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας</u>	187
4.71 <u>Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών</u>	190
4.72 <u>Υπουργείο Υγείας</u>	191
4.73 <u>Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας</u>	198
4.74 <u>Φαρμακευτικές Υπηρεσίες</u>	203
4.75 <u>Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών</u>	204
4.76 <u>Γενικό Χημείο</u>	204
4.77 <u>Αρχές Τοπικής Διοίκησης</u>	204
4.78 <u>Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις</u>	204
4.79 <u>Δήμος Λευκωσίας</u>	209
4.80 <u>Δήμος Λεμεσού</u>	216
4.81 <u>Δήμος Λάρνακας</u>	221
4.82 <u>Δήμος Πάφου</u>	225
4.83 <u>Δήμος Στροβόλου</u>	231
4.84 <u>Δήμος Αγίου Δομετίου</u>	236
4.85 <u>Δήμος Αθηνών</u>	238
4.86 <u>Δήμος Αραδίππου</u>	240
4.87 <u>Δήμος Πόλης Χρυσοχούς</u>	243
4.88 <u>Δήμος Παραλιμνίου</u>	245
4.89 <u>Δήμος Αγίας Νάπας</u>	248
4.90 <u>Δήμος Δερύνειας</u>	249
4.91 <u>Δήμος Λευκάρων</u>	252

	Σελίδα
4.92	<u>Δήμος Γεροσκήπου</u> 254
4.93	<u>Δήμος Πέγειας</u> 255
4.94	<u>Δήμος Μέσα Γειτονιάς</u> 257
4.95	<u>Δήμος Γερμασόγειας</u> 258
4.96	<u>Δήμος Κάτω Πολεμιδιών</u> 259
4.97	<u>Δήμος Αγίου Αθανασίου</u> 261
4.98	<u>Δήμος Αγλαντζιάς</u> 262
4.99	<u>Δήμος Έγκωμης</u> 263
4.100	<u>Δήμος Λατσιών</u> 263
4.101	<u>Δήμος Ιδαλίου</u> 266
4.102	<u>Δήμος Λακατάμιας</u> 268
4.103	<u>Δήμος Κυθρέας</u> 272
4.104	<u>Δήμος Λευκονοίκου</u> 272
4.105	<u>Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις</u> 273
4.106	<u>Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων Λευκωσίας</u> 285
4.107	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα</u> 285
4.108	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Συνοικισμού Ανθούπολης</u> 286
4.109	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Ευρύχου</u> 287
4.110	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη</u> 287
4.111	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Κακοπετριάς</u> 288
4.112	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου</u> 288
4.113	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου</u> 289
4.114	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς</u> 289
4.115	<u>Κοινοτικό Συμβούλιο Λυθροδόντα</u> 290
4.116	<u>Ημικρατικοί και Άλλοι Οργανισμοί</u> 291
4.117	<u>Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού</u> 291
4.118	<u>Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου</u> 295
4.119	<u>Αρχή Κρατικών Εκθέσεων</u> 304
4.120	<u>Αρχή Λιμένων Κύπρου</u> 306
4.121	<u>Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου</u> 310
4.122	<u>Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου</u> 321
4.123	<u>Επιτροπή Υδάτων Λευκωσίας</u> 322
4.124	<u>Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου</u> 323
4.125	<u>Οργανισμός Νεολαίας</u> 324
4.126	<u>Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων</u> 325
4.127	<u>Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού</u> 326
4.128	<u>Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης</u> 334
4.129	<u>Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού</u> 337
4.130	<u>Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης</u> 343
4.131	<u>Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας</u> 344
4.132	<u>Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης</u> 349
4.133	<u>Πανεπιστήμιο Κύπρου</u> 350
4.134	<u>Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου</u> 353
4.135	<u>Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων</u> 359
4.136	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας</u> 360
4.137	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας</u> 363
4.138	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου</u> 363
4.139	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας</u> 364
4.140	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου</u> 364
4.141	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου</u> 365
4.142	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας</u> 367
4.143	<u>Συμβούλιο Αποχετεύσεων Δαλιού</u> 369
4.144	<u>Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων</u> 370

		Σελίδα
4.145	Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων	370
4.146	Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών	379
4.147	Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	379
4.148	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	388
4.149	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας - Γενικά	392
4.150	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	395
4.151	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	397
4.152	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	400
4.153	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	400
4.154	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	402
4.155	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	402
4.156	Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	404
4.157	Ταμείο Θήρας	404
4.158	Ταμείο Λαχείου Προνοίας	404
4.159	Ταμείο Συντάξεων Δικηγόρων	404
4.160	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	406
4.161	Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	406
4.162	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	407
4.163	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	409
4.164	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	414
4.165	Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου	415
4.166	Ίδρυμα Τεχνολογίας	417
4.167	Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου	417
4.168	Ταμείο Ιστορικής Μνήμης του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959	418
4.169	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	419
4.170	Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	420
4.171	Εφοριακό Συμβούλιο	421
4.172	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	422
4.173	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	424
4.174	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	425
4.175	Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων	425
4.176	Ίδρυμα Ενέργειας	425
ΜΕΡΟΣ 5	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	427
5.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2002	427
5.2	Πάνιο Ταμείο	427
5.3	Αποτελέσματα έτους	427
5.4	Εισπράξεις	427
5.5	Πληρωμές και Οφειλές	428
5.6	Γενικά	428
5.7	Τελικός Απολογισμός	433
5.8	Ενεργητικό	435
5.9	Παθητικό	438
ΜΕΡΟΣ 6	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	441
ΜΕΡΟΣ 7	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	447
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	Αποτελέσματα Προϋπολογισμού
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού
		451
		453

ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

1.2 Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από το Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού, ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

1.4 Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις πρόνοιες ειδικών νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης.

1.5 Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

1.6 Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής οφείλει να εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να ικανοποιείται ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της είσπραξης του δημόσιου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση, και
- όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

1.7 Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν το υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

2.1 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.1.1 Υπουργείο Άμυνας

(α) Εθνική Φρουρά

- (i) **Καταβολή αποζημιώσεων.** Το Υπουργείο Άμυνας καταβάλλει μεγάλες αποζημιώσεις σε ιδιώτες για ζημιές ή καταστροφές που προξενούνται από την Εθνική Φρουρά και επισήμανα την ανάγκη λήψης προληπτικών μέτρων για περιορισμό τους (4.10.3).
- (ii) **Σχέδιο Διακίνησης των Εθνοφρουρών.** Η συνολική δαπάνη για το σχέδιο ανήλθε το 2002 στις £756.127, σε σύγκριση με £565.665 το 2001. Το σχέδιο λειτουργεί κατά παρέκκλιση της διαδικασίας προσφορών με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 34334, ημερ. 25.10.1990, σύμφωνα με την οποία το ολικό κόστος δεν θα ξεπερνούσε τις £110.000. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών στις 19.12.2001 αποφάσισε τη συνέχιση της λειτουργίας του σχεδίου, για το οποίο, όπως πληροφορήθηκα, ετοιμάζονται από το Υπουργείο Άμυνας όροι για προκήρυξη προσφορών (4.10.5).
- (iii) **Προσφορά αρ. 2002Τ1047.** Το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών στις 26.8.2002 προκήρυξε προσφορά για την προμήθεια 600.000 μέτρων σύμμεικτου υφάσματος παραλλαγής rip-stop. Κατόπιν έγκρισης του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών για παράταση της ισχύος των προσφορών που υποβλήθηκαν από 10 προσφοροδότες, το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ζήτησε παράταση μόνο από 9 προσφοροδότες. Λόγω του ότι δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες παράτασης της προσφοράς, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας δεν έδωσε την έγκριση της για αποδέσμευση ποσού περίπου £804.665 για την αγορά του πιο πάνω υφάσματος (4.10.11(γ)).

2.1.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

(α) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

- (i) **Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης.** Το κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανήλθε σε £15,2 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 29,1 εκ. κυβ. μ. Νερού (4.12.3).
- (ii) **Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Στις 31.12.2002 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν £42,4 εκ., από το οποίο £22,4 εκ. οφείλονταν από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας (4.12.6).
- (iii) **Τελικές εκθέσεις - Απολογισμός έργων.** Δεν ετοιμάζονται πάντοτε τελικές εκθέσεις και απολογισμός, με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενες Κοινότητες να μην ενημερώνονται για τις πραγματικές δαπάνες των έργων (4.12.14).

(β) Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως

-Αδράνεια κυβερνητικών γεωτρύπανων. Εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική αδράνεια των γεωτρύπανων ψηλού κόστους λειτουργίας (4.13.2).

(γ) Τμήμα Δασών

- (i) **Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.** Οι πλείστες συμβάσεις έγιναν πριν από αρκετά χρόνια και στις περισσότερες περιπτώσεις καθορίστηκαν πολύ χαμηλά ενοίκια (4.14.1).
- (ii) **Άδειες χρήσης δασικής γης.** Οι άδειες εκδίδονται για γεωργικούς σκοπούς, έναντι συμβολικών ενοικίων, σε αντίθεση με τους σχετικούς Κανονισμούς που προνοούν ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ισχύουσες τιμές αγοράς, και χωρίς να εφαρμόζονται λεπτομερή κριτήρια και όροι παραχώρησης (4.14.2).

2.1.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

(α) Αστυνομία

- (i) **Υπερωριακή απασχόληση.** Το ποσό της υπερωριακής απασχόλησης που καταβλήθηκε για το 2002 ανήλθε σε £1,84 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως μην πληρώνονται υπερωρίες και μην πιστώνονται στις κάρτες των μελών ώρες υπερωριακής απασχόλησης που δεν έχουν εγκριθεί από τον Αρχηγό της Αστυνομίας και όπως διαγραφούν όλες οι υπερωρίες που έχουν συσσωρευθεί στις κάρτες των μελών χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Αρχηγού Αστυνομίας. Το συνολικό κόστος των συσσωρευμένων υπερωριών, εγκεκριμένων και μη, για την περίοδο 1.6.93-31.12.2002, υπολογίζεται σε περίπου £6,2 εκ. (4.19.1).
- (ii) **Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων.** Κατόπιν εισήγησης μου για εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, ψηφίστηκε ο Νόμος 47(Ι)/97 που τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.97. Η εξοικονόμηση σε διοικητικό κόστος για το Δημόσιο υπολογίζεται σε πέρα από £4 εκ. ετήσια (4.19.3).
- (iii) **Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων.** Τα ανεκτέλεστα εντάλματα κατά τις 31.12.2002 ήταν 106.081, σε σύγκριση με 96.407 το 2001. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 30.573 επιστράφηκαν κατά το 2002 στους Πρωτοκολλητές λόγω μη εντοπισμού των ατόμων, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός (4.19.2).
- (iv) **Αστυνομικές κατοικίες.** Από τις 181 αστυνομικές κατοικίες, 31 παραμένουν κενές και 6 κατοικίες κατακρατούνται παράνομα από μέλη που αφυπηρέτησαν (4.19.6).
- (v) **Αδυναμίες/παραλείψεις στο χειρισμό προσφορών και συμβολαίων.** Σε διάφορες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν αδυναμίες/παραλείψεις στη διαδικασία ετοιμασίας των προδιαγραφών, καθώς και καθυστερήσεις στην αξιολόγηση τους, με αποτέλεσμα είτε να ακυρωθούν προσφορές είτε να καθυστερήσει η παράδοση εξοπλισμού. Επίσης παρατηρήθηκαν αδυναμίες στη διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο αριθμού συμβολαίων, με αποτέλεσμα την αρχική παραλαβή εξοπλισμού διαφορετικού από τον προβλεπόμενο και την προκαταβολική πληρωμή εργασιών που δεν είχαν εκτελεστεί (4.19.9).

2.1.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

(α) Υπουργείο

- (i) **Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2002 τα καθυστερημένα έσοδα που αφορούν κυρίως ενοίκια βιομηχανικών περιοχών ανέρχονταν σε £1.331.718 (4.22.2).

- (ii) **Χορηγίες – Βαθμός υλοποίησης.** Τα Σχέδια χορηγιών που προγραμματίζονται (£9,8 εκ. για το 2002) δεν φαίνεται να υλοποιούνται στον αναμενόμενο βαθμό (δαπάνες 2002 £6,8 εκ.). Από τα 26 Σχέδια που αφορούν τη Νέα Βιομηχανική Πολιτική δραστηριοποιήθηκαν μόνο τα 9 (4.22.3).
- (iii) **Σχέδια Δανειοδότησης με Κυβερνητική Εγγύηση.** Στις 31.12.2002 το σύνολο των υπολοίπων των δανείων, για τα οποία υπήρχε κυβερνητική εγγύηση ύψους £2,1 εκ., ήταν £2,6 εκ. Οι καθυστερημένες δόσεις ήταν £1,7 εκ. (4.22.9).
- (iv) **Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών.** Ο εξοπλισμός και το προσωπικό που διαθέτει η Υπηρεσία εξακολουθούν να είναι ελλιπή, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος του έργου της (4.22.6).
- (v) **Αξιοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών.** Δεν έχει διεξαχθεί έρευνα για να διαπιστωθεί κατά πόσο τα βιομηχανικά οικόπεδα στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης (4.22.7).
- (vi) **Υπηρεσία Ασφαλίσεως Εξαγωγών.** Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Κυβέρνησης για εκκρεμείς εγγυήσεις ανέρχονται στις 31.12.02 σε £1,4 εκ. Επιπρόσθετα εξακολουθεί να εκκρεμεί ποσό ύψους £10,6 εκ. για αποζημιώσεις που κατέβαλε η Κυβέρνηση για εξαγωγές σε άλλες χώρες, το οποίο είναι χρεωμένο σε λογαριασμό προκαταβολών (4.22.4).

(β) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

- (i) **Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες.** Μεγάλος αριθμός εταιρειών καθυστέρησαν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους, με αποτέλεσμα να μην έχουν εισπραχθεί τα τέλη από εκθέσεις που δεν είχαν υποβληθεί μέχρι 31.12.02, ύψους περίπου £4,4 εκ. (4.23.4).
- (ii) **Υποβολή λογαριασμών από ξένες εταιρείες.** Πολλές ξένες εταιρείες καθυστερούν την υποβολή των ετήσιων λογαριασμών τους για τα έτη 1988-2002 (4.23.7).
- (iii) **Ανάκτηση εξόδων.** Εκκρεμεί η ανάκτηση εξόδων ύψους £255.390, τα οποία αντιπροσωπεύουν τα έξοδα επιθεωρητών που κατέβαλε η Κυβέρνηση για τη διερεύνηση των υποθέσεων δύο εταιρειών (4.23.9).
- (iv) **Επιβαρύνσεις - Υποθήκες.** Δεν λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον αυτών που δεν προβαίνουν στην εγγραφή υποθήκης ακινήτων (4.23.10).

(γ) Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας

-Σχέδιο Δράσης για αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας. Παρόλο που το Σχέδιο Δράσης για αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας έχει εγκριθεί και δόθηκαν οι σχετικές πιστώσεις για την υλοποίησή του, εντούτοις αυτή καθυστερεί, λόγω οργανωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Υπηρεσία (4.24.2).

(δ) Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο

-Διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου. Το νομικό καθεστώς του Κέντρου εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα (4.25.2).

2.1.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(α) Τμήμα Εργασίας

-Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή δανείων, σχετικά με το Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανωτέρων Σχολών, ανερχόταν στις 31.12.02 σε £691.018 (4.27).

(β) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- (i) **Εκκρεμείς οφειλές προς τα διάφορα Ταμεία.** Στις 31.12.02 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου £22,3 εκ. (£22,4 εκ. στις 31.12.01) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των διαφόρων Ταμείων (4.29.2).
- (ii) **Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας.** Στις 31.12.02 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £12,4 εκ. (£9,4 εκ. στις 31.12.01), χωρίς να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή από ειδική εισφορά, σε αντίθεση με το Νόμο (4.29.3).
- (iii) **Μηχανογραφημένο Σύστημα Παροχών.** Με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από 1.1.2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα προγράμματα (4.29.7).
- (iv) **Καταβολή επιδόματος ασθενείας σε δημοτικούς υπαλλήλους.** Παρόλο ότι οι υπάλληλοι των περισσότερων Δήμων δικαιούνται, σύμφωνα με τις συλλογικές τους συμβάσεις, άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές, εντούτοις υποβάλλουν αιτήσεις στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για καταβολή επιδόματος, με αποτέλεσμα το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καταβάλλει επίδομα στους δημοτικούς υπαλλήλους, το οποίο καρπώνονται οι εργοδότες (Δήμοι) (4.29.8).
- (v) **Έκτακτη εισφορά.** Με την αύξηση του ποσοστού της έκτακτης εισφοράς από 3% σε 10%, από 1.7.02, επί των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα επιβαρύνεται από το 2003 με ποσό έκτακτης εισφοράς που θα ξεπερνά ετησίως τα £11 εκ. (4.29.6).

(γ) Κεντρικό Ταμείο Αδειών

-Τιμές ξενοδοχείων που συμμετέχουν στο Σχέδιο επιχορήγησης αδειών εργοδοτούμενων κατά τη θερινή περίοδο του 2003. Από έρευνα που διεξήχθη σε όλα τα ξενοδοχεία που συμμετέχουν στο πιο πάνω Σχέδιο, όσον αφορά στις τιμές που προσφέρουν στους Κύπριους πελάτες τους, διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που προσφέρουν αρκετά ξενοδοχεία είναι χαμηλότερες από αυτές που πρόσφεραν στο Σχέδιο για την ίδια περίοδο (4.30.4).

(δ) Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό

-Αιτήσεις και πληρωμές. Στις 31.12.02 εκκρεμούσαν 2415 αιτήσεις για καταβολή αποζημιώσεων από το Ταμείο, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν 1980 (ποσοστό 82%), για ποσό ύψους περίπου £8,3 εκ. (4.31.2).

(ε) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

- (i) **Δημόσια βοηθήματα.** Τα πλείστα των προβλημάτων, ελλείψεων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους

διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται (4.36.1).

- (ii) **Στέγη «Νέα Ελεούσα».** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης γίνονται, μετά την ετοιμασία τους, πολλές τροποποιήσεις, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας που παρουσιάζονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται πάνω σε συνεχές ωράριο (4.36.5).
- (iii) **Ξενώνας Νεανίδων Στροβόλου.** Τα κορίτσια που φιλοξενούνται στον Ξενώνα είναι λιγότερα από επτά, αριθμό που έθεσε ως προϋπόθεση το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λειτουργία του Ξενώνα, με αποτέλεσμα το κόστος λειτουργίας του να είναι εξαιρετικά ψηλό (4.36.6).
- (iv) **Κρατικές χορηγίες σε εθελοντικούς Οργανισμούς.** Οι κρατικές χορηγίες σε εθελοντικούς οργανισμούς ύψους £3,7 εκ. παραχωρούνται βάσει πολύ γενικών κριτηρίων, χωρίς να ελέγχονται και να αξιολογούνται οι λογαριασμοί, οι δραστηριότητες και, γενικότερα, σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που τίθενται με τη δημιουργία των πιο πάνω εθελοντικών οργανισμών (4.36.7).

2.1.6 Υπουργείο Εσωτερικών

(α) Υπουργείο

- (i) **Μελέτη, κατασκευή και λειτουργία χώρου «υγειονομικής» ταφής και διαμετακομιστικού σταθμού στερεών αποβλήτων Επαρχίας Πάφου.** Διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες στις πρόνοιες των εγγράφων των προσφορών και στην αξιολόγηση των προσφορών, που είχαν ως αποτέλεσμα να ευνοείται μόνο ένας από τους προσφοροδότες. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ακύρωσε το διαγωνισμό λόγω υπερβολικά ψηλής τιμής του εν λόγω προσφοροδότη, ενώ, όταν επαναπροκηρύχθηκαν οι προσφορές και αξιολογήθηκαν, το Συμβούλιο διόρισε νέα επιτροπή αξιολόγησης, μετά από λάθη στην αξιολόγηση, τα οποία υπέδειξε η Υπηρεσία μου (4.38.2).
- (ii) **Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών από τους σεισμούς.** Για αποκατάσταση των ζημιών σε κατοικίες και υποστατικά από τους σεισμούς του 1995, του 1996 και του 1999 υποβλήθηκαν συνολικά 24000 αιτήσεις. Εξετάστηκαν μέχρι το τέλος του 2002 23001 αιτήσεις και ολοκληρώθηκε το έργο της αποκατάστασης για 21750 αιτήσεις, έναντι συνολικής δαπάνης £10.274.925 (£9.582.643 το 2001) (4.38.8).
- (iii) **Αδυναμίες και προβλήματα στον προγραμματισμό και εκτέλεση έργων.** Ο Προϋπολογισμός κάθε χρόνου εξακολουθεί να προβλέπει την εκτέλεση μεγάλου αριθμού πολύ μικρών έργων σε όλες σχεδόν τις Κοινότητες, με αποτέλεσμα τη σπατάλη σημαντικών ποσών για τις μετακινήσεις των συνεργείων των Επαρχιακών Διοικήσεων και να καθίσταται ανέφικτος ο ορθολογιστικός προγραμματισμός και η αποτελεσματική επίβλεψη και ο έλεγχος των έργων (4.38.1).

(β) Επαρχιακές Διοικήσεις

- (i) **Άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών.** Από ειδικό έλεγχο που έγινε στις Επαρχιακές Διοικήσεις διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν δυσχέρειες στον εντοπισμό όλων των χώρων

αποθήκευσης των πετρελαιοειδών, με αποτέλεσμα τη μη έκδοση αδειών σε όλες τις περιπτώσεις και την απώλεια εσόδων, καθώς και τη δημιουργία κινδύνων από την ανεξέλεγκτη αποθήκευση τους (4.39.2).

- (ii) **Προμήθεια πινακίδων σήμανσης (Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας).** Για τις ανάγκες διαφόρων Κοινοτικών Συμβουλίων έγινε προμήθεια πινακίδων σήμανσης αξίας περίπου £25.000, χωρίς προσφορές, και σε τιμές κατά 50% πιο ψηλές από τις τιμές που εξασφάλισε η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας κατόπτι δημόσιας προσφοράς (4.42.1).

(γ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

- (i) **Κατασκευή πεζόδρομου/ποδηλατόδρομου στον ποταμό Πεδιαίο στην Περιοχή Στροβόλου.** Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, λόγω σημαντικών αλλαγών και προσθηκών, εγκρίθηκε η καταβολή στον εργολάβο ποσού £215.000 για αλλαγές και αποζημίωση £55.000 λόγω δικαιολογημένης καθυστέρησης (4.45.5).
- (ii) **Εγκατάλειψη οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών από τους κατόχους τους.** Σε ορισμένους κυβερνητικούς οικισμούς, σύμφωνα με έρευνα του Τμήματος, εξακολουθούν να υπάρχουν οικιστικές μονάδες που είτε εγκαταλείφθηκαν από τους κατόχους τους, χωρίς να τις παραδώσουν στο Τμήμα, είτε διαμένουν περιοδικά εκεί ή κατέχονται παράνομα από μη δικαιούχα άτομα (4.45.9).

(δ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

- (i) **Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης.** Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2002 ανέρχονταν στις £334.302 (4.44.2).
- (ii) **Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου.** Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2002 δαπανήθηκε ποσό ύψους £1.524.693 για υπερωρίες (4.44.4).
- (iii) **Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου.** Η σχετική πρόνοια του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης Κύπρου στον Προϋπολογισμό του 2002, συνολικού ύψους £2,5 εκ., δεν αξιοποιήθηκε. Η υλοποίηση του σχεδίου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου £27,5 εκ. (4.44.5).
- (iv) **Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν έγινε αναθεώρηση των ενοικίων, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων της τάξης των £200.000 ετησίως να συνεχίζεται. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις δεν υπογράφηκαν συμβάσεις μίσθωσης, ενώ το Τμήμα εισπράττει σχετικά μισθώματα (4.44.6).
- (v) **Αποζημιώσεις για απώλεια κλήρων λόγω αναπτυξιακών έργων στην Επαρχία Πάφου.** Σε 19 περιπτώσεις επηρεαζόμενων γεωργικών κλήρων καταβλήθηκαν αποζημιώσεις ύψους £327.456, ποσό που υπερβαίνει κατά £208.031 τις σχετικές εκτιμήσεις του Τμήματος, ενώ τα έσοδα του Κράτους από τις σχετικές μισθώσεις για την περίοδο 1980-1997 ανήλθαν στις £23.763. Άλλες 11 αγωγές εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας εκκρεμούν (4.44.7).

- (vi) **Μίσθωση κρατικής παραλιακής γης στο Νέο Χωρίο Πάφου.** Για την περίοδο 1978 - 2011, εκμισθώθηκε κρατική παραλιακή γη για τουριστικούς σκοπούς. Οι μισθωτές παραβίασαν ουσιώδεις όρους του συμβολαίου και απέκτησαν εμπράγματο δικαίωμα στην εκμισθωθείσα κρατική γη. Το Τμήμα προβαίνει σε δικαστικές ενέργειες για ανάκτηση της κατοχής της κρατικής γης (4.44.16).
- (vii) **Επεμβάσεις σε κρατική γη.** Μετά από διαπίστωση επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη στην περιοχή Αγίας Νάπας, διευθετήθηκε, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η πώληση ή μίσθωση της γης, έναντι £1.081.500, πληρωτέων σε τέσσερις άτοκες δόσεις, από το Φεβρουάριο του 1997. Στις 31.12.2002 το ολικό οφειλόμενο ποσό ανερχόταν στις £600.100 (4.44.19).
- (viii) **Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.τ.λ. Λόγω της παράλειψης αυτής, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία της 1.1.80, που λαμβάνεται ως βάση για την εκτίμηση για υπολογισμό διάφορων φόρων και τελών, παραμένει η ίδια (4.44.20).
- (ix) **Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών, ενώ νέο τροποποιημένο προσχέδιο Νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών (4.44.3).
- (x) **Εκτίμηση των μισθώσεων κρατικών κτημάτων.** Η εκτίμηση των μισθώσεων των κρατικών κτημάτων (πλην της Λεμεσού) δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων από την Κυβέρνηση και τις Τοπικές Αρχές (4.44.9).
- (xi) **Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα εκκρεμεί ακόμη η εγγραφή 3667 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα (4.44.12).
- (xii) **Απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα.** Διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες αναφορικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, να επιβαρύνεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός με ποσά μεγαλύτερα από αυτά που αναλογούν στην Κυβέρνηση, ενώ δεν παρουσιάζονται οι οφειλές των Τοπικών Αρχών (4.44.13).

(ε) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

-Υπερωρίες. Σε αριθμό υπαλλήλων του Γραφείου οφείλονται, έναντι των υπερωριών που εργάστηκαν, μεγάλος αριθμός ωρών ελεύθερου χρόνου (4.46.1).

(στ) Υπηρεσία Διαχείρισεως Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

- (i) **Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων.** Μέρος μόνο της όλης εργασίας συμπληρώθηκε μέχρι σήμερα, παρόλο που η εισήγηση για προώθηση της μηχανογράφησης του Ταμείου έγινε από το 1991, με αποτέλεσμα να προκύψουν πρόσθετες δαπάνες και η Υπηρεσία να στερείται των σχετικών εσόδων και πληροφοριών για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των Τ/Κ περιουσιών (4.47.6).
- (ii) **Παράνομη απόκτηση και κατοχή Τ/Κ περιουσίας, καθώς και παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά.** Χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, πρόσφυγες ή μη παράνομα αποκτούν κατοχή Τ/Κ περιουσίας ή προβαίνουν σε παράνομες μετατροπές και προσθήκες (4.47.10 και 4.47.11).
- (iii) **Αναθεώρηση ενοικίων.** Παρόλο που οι περί Τ/Κ Περιουσιών Κανονισμοί του 1992 προβλέπουν ότι το ύψος του πληρωτέου ενοικίου για Τ/Κ περιουσίες θα είναι, στην περίπτωση μη προσφύγων, το αγοραίο ενοίκιο και, στην περίπτωση προσφύγων, περίπου το αγοραίο ενοίκιο, εντούτοις τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια (4.47.14).

2.1.7 Υπουργείο Εξωτερικών

- (i) **Μητρώα κινητής περιουσίας.** Ορισμένες Διπλωματικές Αποστολές δεν έχουν αποστείλει για το έτος 2002 το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για τα γραφεία και τις πρεσβευτικές κατοικίες, όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς (4.50.6).
- (ii) **Αρχαιότητες που κατέχονται επί δανείω στο Υπουργείο Εξωτερικών και στις Πρεσβείες της Δημοκρατίας.** Διαπιστώθηκε ότι πέντε αρχαία αντικείμενα, τα οποία κατέχει το Υπουργείο επί δανείω, δεν εντοπίστηκαν κατά το φυσικό έλεγχο που διενήργησαν λειτουργοί του Υπουργείου το Μάρτιο του 2003 (4.50.5).

2.1.8 Υπουργείο Οικονομικών**(α) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων**

- (i) **Εισπράξεις φόρου εισοδήματος.** Το σύνολο των εισπράξεων του 2002 ήταν £435,3 εκ., σε σύγκριση με £454,6 εκ. του 2001 (μείωση 4,25%) (4.53.1).
- (ii) **Φορολογίες υπό ένσταση.** Στις 31.12.2002 υπήρχαν 54 488 φορολογίες, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου £217,7 εκ. (4.53.3).
- (iii) **Καθυστερημένοι φόροι.** Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2002 ήταν £226,85 εκ., σε σύγκριση με £204,72 εκ. που ήταν στις 31.12.01 (αύξηση 10,8%) (4.53.4).
- (iv) **Φορολογία αλλοδαπών.**
 - **Αλλοδαποί προπονητές και παίκτες αθλητικών ομάδων.** Διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα δεν προβαίνει σε φορολόγηση των πιο πάνω προσώπων, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 32 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου (4.53.6).
- (v) **Εταιρείες εναντίον των οποίων λαμβάνονται δικαστικά μέτρα χωρίς αυτές να διαθέτουν ακίνητη περιουσία.** Σημαντικός αριθμός εταιρειών δεν διευθετούν διάφορες φορολογίες που οφείλουν, με αποτέλεσμα το Τμήμα να λαμβάνει δικαστικά μέτρα, όμως,

επειδή δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία για έκδοση διατάγματος πώλησης για κάλυψη των οφειλών τους, το Κράτος αδυνατεί να λάβει οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα. Στις 31.12.02 συνολικά 874 εταιρείες της πιο πάνω κατηγορίας όφειλαν συνολικά περίπου £8.456.000, εκτός των τόκων (4.53.11).

(vi) Πληροφοριακά δελτία και άλλες πληροφορίες για φορολογούμενους. Διαπιστώθηκε ότι σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος εκκρεμεί η εξέταση χιλιάδων πληροφοριακών δελτίων και άλλων πληροφοριών που αφορούν επιπρόσθετα εισοδήματα φυσικών ή νομικών προσώπων (4.53.12).

(vii) Ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Στις 31.12.02 εκκρεμούσαν 34 887 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £192,8 εκ. (4.53.3).

(viii) Φόρος Κληρονομιών.

- Από τους κληρονόμους αποβιώσαντος οφείλεται από το 1994 φόρος κληρονομιάς ύψους £1.264.249, εκτός των τόκων. Εναντίον της διαχειρίστριας της περιουσίας καταχωρίστηκε αγωγή, η οποία όμως, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, αποσύρθηκε (4.53.5(α)(ii)).

- Ο οφειλόμενος φόρος από τους κληρονόμους αποβιώσαντος ανέρχεται στις £611.509, εκτός των τόκων. Το ποσό αυτό οφείλεται από τις 10.6.98, χωρίς να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη του (4.53.5(α)(ii)).

(ix) Φόρος παρακρατούμενος από αποδοχές (P.A.Y.E.). Στις 31.12.02 το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε από τους εργοδότες και δεν καταβλήθηκε στο Δημόσιο ανερχόταν στις £8,74 εκ. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό, αφού το Τμήμα, κατά την επιβολή της φορολογίας των υπαλλήλων, συμψηφίζει το ποσό αυτό με τον οφειλόμενο φόρο (4.53.10).

(β) Τμήμα Τελωνείων

(i) Υποτιμολογήσεις μεταχειρισμένων εισαγόμενων οχημάτων. Η εισήγηση μου για τροποποίηση του άρθρου 8 της σχετικής νομοθεσίας, ώστε η τελωνειακή αξία, όπως καθορίζεται στο τιμολόγιο, στην περίπτωση των μεταχειρισμένων οχημάτων, να λαμβάνεται υπόψη μόνο για σκοπούς εισαγωγικών δασμών, ενώ οι φόροι κατανάλωσης, που αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσό δασμών, να υπολογίζονται πάνω στην εκτιμημένη αξία του οχήματος, δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί, με αποτέλεσμα να συνεχιστεί και κατά το 2002 η εισαγωγή υποτιμολογημένων οχημάτων, με επακόλουθο την απώλεια δασμών και φόρων κατανάλωσης. Η τακτική της κατάθεσης χρηματικής παρακαταθήκης μέχρις ότου διεξαχθεί σχετική έρευνα, για διαπίστωση της ορθότητας του τιμολογίου που έλαβε υπόψη το Τμήμα, αποδείχθηκε αναποτελεσματική, αφού η δυνατότητα διερεύνησης των υποθέσεων στο εξωτερικό ήταν πολύ περιορισμένη. Το Ανώτατο Δικαστήριο στις 15.10.02 αποδέχθηκε τις προσφυγές των ενδιαφερόμενων εισαγωγέων και το Τμήμα θα πρέπει να επιστρέψει τα ανάλογα ποσά, πλέον τόκους, ποσά τα οποία επωμίζεται ο αγοραστής, αφού αυτά συνυπολογίζονται στην τιμή πώλησης του οχήματος (4.54.1).

(ii) Τελωνισμός εισαγόμενου καπνού με προτιμησιακό συντελεστή. Συνεχίζεται ο τελωνισμός καπνού, ο οποίος εισάγεται από Καπνοβιομηχανία από χώρα μη μέλος της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, με προτιμησιακό συντελεστή φόρου κατανάλωσης (£3,19 για κάθε 1000 τσιγάρα που παράγονται), αντί με το γενικό συντελεστή, ο οποίος είναι διπλάσιος (£6,38 για κάθε 1000 τσιγάρα που παράγονται) (4.54.3).

- (iii) **Οι περί Προσωρινής Εισαγωγής Κανονισμοί του 1968.** Αρκετά έντυπα εμπορευμάτων που εισήχθησαν προσωρινά, μεταξύ των οποίων και πάρα πολλά οχήματα, τα οποία θα έπρεπε είτε να είχαν επανεξαχθεί είτε να είχαν τελωνιστεί, συνεχίζουν να παραμένουν σε εκκρεμότητα για πολλά χρόνια, χωρίς να είναι δυνατός ο εντοπισμός τους και η είσπραξη των αναλογούντων δασμών και φόρων (4.54.4).
- (iv) **Υπερωριακή απασχόληση.** Αρκετοί λειτουργοί εργάζονται υπερωριακά σε μεγάλη έκταση, με αποτέλεσμα το σύνολο των ωρών εργασίας τους να υπερβαίνει κατά πολύ τις 48 ώρες την εβδομάδα που είναι ο μέγιστος χρόνος εργασίας που προβλέπεται στο Νόμο περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από την 1.1.03 (4.54.6).
- (v) **Δηλωτικά εισαγωγής (manifest).** Ο έλεγχος και παρακολούθηση της διακίνησης των διασαφήσεων εισαγωγής παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα κατά τον τελικό έλεγχο των δηλωτικών εισαγωγής, ο οποίος γίνεται με καθυστέρηση περίπου τριών χρόνων. Ο τελικός έλεγχος μεγάλου αριθμού δηλωτικών εισαγωγής της περιόδου 1995-1998 δεν έγινε ακόμη. Ο εντοπισμός εισαγόμενων εμπορευμάτων που δεν συνοδεύονται από διασάφηση εισαγωγής έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια χρόνου για ανεύρεση της διασάφησης και, σε περίπτωση μη εντοπισμού της, δυσκολία ως προς την τεκμηρίωση πιθανού αδικήματος, με αυξημένο τον κίνδυνο απώλειας δασμών και φόρων (4.54.7).
- (vi) **Σημειώματα απαίτησης.** Σημαντικός αριθμός σημειωμάτων απαίτησης για ελλείμματα που παρατηρούνται σε αποθήκες αποταμίευσης των Επαρχιακών Τελωνείων Λευκωσίας και Λεμεσού, συνολικής αξίας πέραν του £1,3 εκ., παρέμειναν ανείσπρακτα (4.54.8(α)).
- (vii) **Αποθήκες αποταμίευσης.** Ο τελικός έλεγχος των κλειστών φακέλων αποθηκών αποταμίευσης εξακολουθεί να παρουσιάζει σοβαρές καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα η τεκμηρίωση τυχόν αδικημάτων, με την παρέλευση του χρόνου, να είναι πολύ δύσκολη, αν όχι αδύνατη, και η απώλεια δασμών και φόρων να είναι υπαρκτή (4.54.8).
- (viii) **Εισαγωγή αποσυναρμολογημένων οχημάτων.** Η εισήγηση μου για τροποποίηση της νομοθεσίας, έτσι ώστε να μην επιτρέπεται η αντικατάσταση του πλαισίου ή του πλαισίου/αμαξώματος των οχημάτων, αφού το πλαίσιο μαζί με το αμάξωμα αποτελούν την ταυτότητα του οχήματος, είτε μια τέτοια αντικατάσταση να θεωρείται κατασκευή νέου οχήματος και να υπόκειται σε φόρο κατανάλωσης, δεν εφαρμόστηκε, με αποτέλεσμα να συναρμολογούνται και να κυκλοφορούν οχήματα για τα οποία εισπράττεται μηδαμινός δασμός, ως εξαρτήματα, χωρίς να εισπράττεται φόρος κατανάλωσης πάνω στην αξία του νέου οχήματος (4.54.10).
- (ix) **Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.**
- **Καθυστερημένοι φόροι.** Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.02 ήταν £49,1 εκ. (4.54.13).
 - **Επιστροφές φόρου.** Κατά το 2002 υποβλήθηκαν 19876 αιτήσεις για επιστροφή φόρου και επιστράφηκε ποσό £36 εκ.. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 240 περιπτώσεις (ποσοστό 1,2%) και βεβαιώθηκε φόρος £1.188.307 (4.54.15).

- **Κατάσχεση αγαθών.** Κατά το 2002 δεν λειτούργησε το μέτρο της κατάσχεσης, γιατί δεν εγκρίθηκαν σχετικοί Κανονισμοί από το Υπουργικό Συμβούλιο (4.54.16(α)).
- **Ποινικές δίωξεις.** Κατά το 2002 δεν ασκήθηκε καμιά ποινική δίωξη με βάση το νέο Νόμο, επειδή η διατύπωση του σχετικού άρθρου προϋποθέτει σχετική έρευνα πριν ασκηθεί ποινική δίωξη (4.54.16(β)).
- **Επισκέψεις ελέγχου.** Ο αριθμός επισκέψεων ελέγχου που πραγματοποίησε η Υπηρεσία κατά το 2002 κάλυψε μόνο το 1,4% των εγγεγραμμένων προσώπων και βεβαιώθηκε φόρος £7,1 εκ. Ο πολύ περιορισμένος αριθμός επισκέψεων συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο απώλειας εσόδων (4.54.17).

(γ) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών

- **Διεκδίκηση ενοικίου από ιδιωτική εταιρεία, για χρήση ακίνητης ιδιοκτησίας της από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών.** Ενώ το 1998 ακίνητη ιδιοκτησία της Εταιρείας Εμπόρων και Βιομηχάνων Σίτου Λτδ, η οποία βρίσκεται στη Λεμεσό και είχε απαλλοτριωθεί πριν από αρκετά χρόνια, επιστράφηκε στον ιδιοκτήτη της λόγω του ότι δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίο είχε απαλλοτριωθεί, εξακολούθησε να χρησιμοποιείται, παράνομα σύμφωνα με το Γενικό Εισαγγελέα, από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, με αποτέλεσμα η εταιρεία να διεκδικεί ενοίκια ύψους £52.880 για την περίοδο Ιουλίου 1998-Ιουλίου 2002 και £1.500 το μήνα από τον Ιούλιο του 2002 μέχρι τον Ιούλιο 2004 (4.52.4).

2.1.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

(α) Υπουργείο

- (i) **Εσωτερικός έλεγχος.** Δεν υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες στη διαχείριση των δανείων, στην αγορά και αποστολή ηλεκτρονικών υπολογιστών στα σχολεία, στην εκτέλεση σχολικών έργων, στη διαχείριση μισθοδοσίας και γενικά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Αναπτυξιακού Προϋπολογισμού (4.57.3).
- (ii) **Καθυστερήσεις στην εκτέλεση συμβολαίων εκτύπωσης βιβλίων.** Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις στις οποίες η εκτέλεση αρκετών συμβολαίων εκτύπωσης βιβλίων παρουσιάζει καθυστέρηση (4.57.6).
- (iii) **Κυπριακή Βιβλιοθήκη.** Υπάρχουν βιβλία που έχουν ήδη καταστραφεί ή κινδυνεύουν να καταστραφούν, λόγω ακαταλληλότητας των αποθηκευτικών χώρων (4.57.9(γ)).
- (iv) **Αδυναμίες στη διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων.** Σε διάφορα έργα που αναθέτονται σε ιδιώτες Μελετητές, παρατηρήθηκαν αδυναμίες στις μελέτες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις (4.57.16).

(ν) Πολιτιστικές Υπηρεσίες.

- **Κρατική Πινακοθήκη.** Στην αποθήκη της Πινακοθήκης βρίσκονται έργα στοιβαγμένα σε ακατάλληλους χώρους και κάτω από ακατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες, με κίνδυνο να καταστραφούν. Η αναμενόμενη μεταστέγαση της αποθήκης δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί (4.57.8(α)).
- **Επιχορηγήσεις για πολιτιστικές δραστηριότητες.** Δεν υπάρχουν καθορισμένα κριτήρια ως προς το ύψος των επιχορηγήσεων (4.57.7(β)).

(β) Σχολικές Εφορείες

- **Κανονισμοί με βάση τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997.** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η ψήφιση Κανονισμών για εκτέλεση έργων, ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και οικονομική διαχείριση, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται σε μεγάλο βαθμό η λειτουργία των Εφορειών (4.59.4).

(γ) Σχολική Εφορεία Λευκωσίας

- (i) **Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με τις δραστηριότητες της Σχολικής Εφορείας και τη διαχείριση των κληροδοτημάτων παρουσιάζει αδυναμίες και κενά (4.60.2).
- (ii) **Διαχείριση κληροδοτημάτων.** Οι σκοποί πολλών κληροδοτημάτων έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα (4.60.3).

2.1.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων**(α) Τμήμα Δημοσίων Έργων**

- (i) **Συνεργεία Επιθεώρησης Οδικού Δικτύου και Συντήρησης Αυτοκινητόδρομων της Επαρχίας Λευκωσίας.** Λόγω του ότι η εργασία που επιτελείται από τα πιο πάνω συνεργεία δεν φαίνεται να δικαιολογεί την αντίστοιχη δαπάνη, εισηγήθηκαν όπως επαναξιολογηθεί η λειτουργία των συνεργείων (4.66.3).
- (ii) **Αδυναμίες στον προγραμματισμό/συντονισμό έργων.** Σε μεγάλα έργα διαπιστώνονται σημαντικές αδυναμίες στον προγραμματισμό και συντονισμό τους, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις δαπανών, όπως τα νέα Κυβερνητικά Γραφεία στη Λευκωσία, ο Αυτοκινητόδρομος Δεκέλειας-Πρωταρά, η κατασκευή του Βόρειου Παρακαμπτήριου Πάφου και η βελτίωση των Αρχαιολογικών Χώρων στο Κούριο (4.66.4).
- (iii) **Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες.** Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις στις μελέτες, τα οποία προκάλεσαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών και τροποποιήσεις των σχεδίων, με ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις. Οι σημαντικότερες αδυναμίες διαπιστώθηκαν στα συμβόλαια της αναβάθμισης του αυτοκινητόδρομου Δεκέλειας-Πρωταρά, της συμβολής των οδών Βυζαντίου και Ουρανίας Κοκκίνου στο Στρόβολο, του δρόμου Λευκάρων – Βαβατσίνας και του παρακαμπτήριου Φοινιού (4.66.5).
- (iv) **Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.** Σε διάφορα οδικά έργα έχουν παρατηρηθεί αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων από τους Επιβλέποντες Μηχανικούς, οι οποίες

είχαν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Οι σημαντικότερες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν στα συμβόλαια του δρόμου Πύργου-Κάμπου, της βελτίωσης του δρόμου Νικόκλειας-Αρμίνου-Φιλούσας και του δρόμου Χαντριών-Αγρού (4.66.6).

- (v) **Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι από το Κεντρικό Εργαστήριο.** Ο έλεγχος από το Κεντρικό Εργαστήριο δεν είναι επαρκής, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού (4.66.8(α)).

(β) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

- (i) **Μηχανογράφηση.** Λόγω διαφόρων αδυναμιών στο μηχανογραφικό σύστημα, παρατηρούνται καθυστερήσεις και συσσώρευση εργασίας, η οποία αναγκαστικά διεξάγεται με το χέρι (4.67.10).
- (ii) **Δημιουργία δικτύου ανεξάρτητων επιθεωρητών στο εξωτερικό.** Παρόλο ότι ο θεσμός των ανεξάρτητων επιθεωρητών έχει εισαχθεί από το 1996, μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί μόνο κατά το 50%. Όπως διαπιστώθηκε, ο αριθμός των επιθεωρήσεων που γίνονται από τους περισσότερους επιθεωρητές είναι περιορισμένος και στις πιο πολλές περιπτώσεις δεν αναφέρονται σημαντικές ελλείψεις (4.67.6).
- (iii) **Έκδοση Βιβλίων Ταυτότητας και Ναυτικής Υπηρεσίας Ναυτικού και θεωρήσεις Πιστοποιητικών Ναυτικής Ικανότητας.** Τα πιο πάνω Βιβλία εκδίδονται από το 2001 βάσει Διεθνούς Σύμβασης. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου εισπράχθηκαν τέλη ύψους £1,61 εκ. Τα τέλη κατά το πλείστον καταβλήθηκαν από τους αντιπροσώπους των πλοίων, με δική τους επιταγή σε κυπριακές λίρες, και εκ μέρους των αιτητών (ναυτικών). Με την τακτική που ακολουθείται είναι πιθανόν οι αντιπρόσωποι να επωφελούνται με τη συναλλαγματική διαφορά που προκύπτει, λόγω του ότι τα τέλη έχουν καθοριστεί σε ξένο νόμισμα με σταθερή ισοτιμία προς την κυπριακή λίρα (4.67.2).

(γ) Τμήμα Οδικών Μεταφορών

- (i) **Μετατροπή οχημάτων μετά τον τελωνισμό και πριν από την εγγραφή τους.** Αρκετά οχήματα εγγράφονται σε κατηγορία διαφορετική από αυτή στην οποία τελωνίζονται, λόγω αλλαγών μετά τον τελωνισμό τους, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η απώλεια δημόσιων εσόδων (4.69.4).
- (ii) **Εγγραφή οχημάτων σαλούν στην κατηγορία Van.** Οχήματα, τα οποία δεν μπορούν να θεωρηθούν ως εκ κατασκευής εμπορικά, συνεχίζουν να εγγράφονται στην κατηγορία Van, σε αντίθεση με τη Νομοθεσία και τα κριτήρια και χαρακτηριστικά των οχημάτων Van που εγκρίθηκαν από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα η απώλεια δασμών, φόρων και τελών εγγραφής και κυκλοφορίας να συνεχίζεται (4.69.5).
- (iii) **Απόβαρο μηχανοκίνητων οχημάτων.** Λόγω αντικειμενικών δυσκολιών στον ακριβή καθορισμό του απόβαρου των οχημάτων, εισηγήθηκα όπως για τον καθορισμό των τελών εγγραφής και κυκλοφορίας χρησιμοποιείται ως βάση ο κυβισμός των οχημάτων. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει σχετική τροποποίηση της Νομοθεσίας, η οποία αναμένεται να εγκριθεί σύντομα (4.69.6).

- (iv) **Επίδειξη/δοκιμή μηχανοκίνητων οχημάτων.** Δεν τηρείται η σχετική Νομοθεσία για τη χρήση μη εγγεγραμμένων οχημάτων για σκοπούς επίδειξης/δοκιμής. Σε διάφορες περιπτώσεις τα οχήματα χρησιμοποιούνται για ιδιωτικούς σκοπούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Στην περίπτωση των εμπόρων μεταχειρισμένων οχημάτων είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποιούνται μη δασμολογημένα οχήματα για σκοπούς δοκιμής (4.69.11).
- (v) **Συμφωνία για την παροχή υπηρεσιών εφαρμογής και λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος του Τμήματος.** Το κόστος παροχής των πιο πάνω υπηρεσιών από ιδιωτική εταιρεία πληροφορικής είναι πολύ ψηλό (4.69.12).
- (vi) **Αντικατάσταση του πλαισίου οχημάτων.** Παλαιότερη εισήγηση μου για τροποποίηση της νομοθεσίας, έτσι ώστε είτε να μην επιτρέπεται η αντικατάσταση του πλαισίου ή του πλαισίου/αμαξώματος των οχημάτων, είτε μια τέτοια αντικατάσταση να θεωρείται κατασκευή νέου οχήματος και να υπόκειται σε φόρο κατανάλωσης, δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων από την κυκλοφορία οχημάτων στη θέση παλαιών ή καταστραμμένων οχημάτων, χωρίς την καταβολή των αναλογούντων δασμών και φόρων (4.69.13).

(δ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

- (i) **Εξυπηρέτηση εδάφους σε αεροσκάφη.** Δεν επιβάλλονται τέλη για την εξυπηρέτηση εδάφους, όπως συμβαίνει στα αεροδρόμια ευρωπαϊκών χωρών, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων (4.70.9).
- (ii) **Συμβόλαιο του Τμήματος με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου για παροχή τεχνικής βοήθειας.** Ενώ μόνο ένα μέρος της εργασίας ολοκληρώθηκε, καταβλήθηκε στους εμπειρογνώμονες ολόκληρο το ποσό του συμβολαίου, χωρίς να γίνει εκπαίδευση του προσωπικού λόγω της μη έγκαιρης πρόσληψης του, με αποτέλεσμα, για κάλυψη της ανεκτέλεστης εργασίας, να κατακυρωθεί νέα προσφορά στην Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου, έναντι του ποσού των £498.270 στερλινών (4.70.4).

(ε) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

- **Διαλογή/Διανομή αλληλογραφίας.** Η παράδοση της αλληλογραφίας παρουσιάζει καθυστέρηση λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στη διαλογή της (4.71.1).

2.1.11 Υπουργείο Υγείας

(α) Υπουργείο

- (i) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Σημειώθηκαν υπερβάσεις ύψους £3,3 εκ., χωρίς να εξασφαλιστεί καλυπτική έγκριση. Ποσό ύψους £3,2 εκ. αφορά το Σχέδιο Θεραπείας Ασθενών στο Εξωτερικό (4.72.2).
- (ii) **Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2002 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £1.519.070. Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι καθυστερήσεις από επιδοτούμενους ασθενείς και οι καθυστερήσεις ύψους £6.465.564, για φάρμακα που δόθηκαν στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου, τα οποία αναμένεται να παραγραφούν στα πλαίσια συμφωνηθέντος διακανονισμού (4.72.5).

-
- (iii) **Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρούνται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του (4.72.3).
- (iv) **Οργανωτική Δομή Υπουργείου Υγείας.** Δεν έχει ακόμη διαμορφωθεί η οργανωτική δομή του Υπουργείου. Ιατρικό προσωπικό αποσπάται από τα Νοσοκομεία για να εκτελέσει στο Υπουργείο ή στις Ιατρικές Υπηρεσίες καθήκοντα άλλα από ιατρικά (4.72.4).
- (v) **Γενικό Σχέδιο Υγείας.** Δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί το Γενικό Σχέδιο Υγείας λόγω μη δημιουργίας της αναγκαίας υποδομής για την ορθολογιστική εφαρμογή του (4.72.8).
- (vi) **Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.** Το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς, σύμφωνα με μελέτη που έγινε, παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες (4.72.9).
- (vii) **Πληρωμή τιμολογίων χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες.** Στις 31.12.02 εκκρεμούσαν οφειλές ύψους περίπου £0,5 εκ. για αγορά αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προνοούνται στον περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο (4.72.13).
- (viii) **Ποιοτικός έλεγχος της λειτουργίας των χημείων.** Δεν έχουν εφαρμοστεί όλες οι σημαντικές εισηγήσεις εμπειρογνώμονα για την ποιοτική αναβάθμιση των χημείων (4.72.15).
- (ix) **Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας.** Διαπιστώνονται σοβαρές αδυναμίες και καθυστερήσεις όσον αφορά στην εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας, το οποίο θεωρείται τεχνολογικά ξεπερασμένο, καθώς και καθυστέρηση στη μηχανογράφηση σημαντικών τομέων όλων των Νοσοκομείων (4.72.7).
- (x) **Διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα Νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού.** Συνεχίζεται η συνεργασία με διάφορα Νοσοκομεία του εξωτερικού, χωρίς τη ζήτηση προσφορών (4.72.6(β)).
- (xi) **Κληροδότημα Μαρίας Γεωργίου το γένος Παυλίδη από τη Λεμεσό.** Μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σύσταση καταπιστεύματος, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αξιοποιηθεί το Κληροδότημα ύψους £317.213 (4.72.17).
- (xii) **Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.** Το ποσό του συμβολαίου είναι £37,5 εκ., ενώ το αναθεωρημένο κόστος του έργου εκτιμάται σε περίπου £56 εκ. Λόγω των σοβαρών προσθηκών και αλλαγών, παραχωρήθηκε στον εργολάβο χρονική παράταση 130 εβδομάδων για τη συμπλήρωση του έργου και αποζημίωση £5 εκ. Δεν έγιναν οι αναγκαίες ενέργειες για την έγκαιρη οργάνωση και λειτουργία του Νοσοκομείου (4.72.18).
- (xiii) **Διαχείριση κλινικών αποβλήτων.** Δεν έγιναν οι αναγκαίες διεργασίες για τη λειτουργία του αποτεφρωτήρα στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, με αποτέλεσμα το Υπουργείο να αναθέσει τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων σε συγκεκριμένη εταιρεία, χωρίς τη ζήτηση ανοικτών προσφορών (4.72.19).
- (xiv) **Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου.** Η μελέτη και η προκήρυξη των προσφορών καθυστέρησε περίπου 30 μήνες, ενώ το ποσό του συμβολαίου που υπογράφηκε ανέρχεται σε £10,5 εκ., έναντι £7,5 εκ. που ήταν η εκτίμηση δαπάνης (4.72.20).
-

(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

- (i) **Προμήθεια και χρήση ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.** Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού, παρόλο που οι ανάγκες είναι μεγάλες, ενώ ποσοστό 61% των διαθέσιμων πιστώσεων δεν δαπανήθηκαν (4.73.5).
- (ii) **Εσωτερικός έλεγχος.** Υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Νοσοκομείων (4.73.1).
- (iii) **Νοσήλια εσωτερικών ασθενών.** Ασθενείς τυγχάνουν θεραπείας και απολύονται χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να αυξάνεται, αφού δεν λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την είσπραξη τους (4.73.2).
- (iv) **Μητρώα κινητής περιουσίας.** Εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλα ενημερωμένα, παρόλο ότι το κόστος της κινητής περιουσίας είναι σημαντικό (4.73.7).

(ν) Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

- **Κινητή περιουσία.** Δεν έχουν ληφθεί τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διασφάλιση του υφιστάμενου εξοπλισμού, ενόψει της μεταστέγασης του Γενικού Νοσοκομείου στο νέο κτίριο (4.73.12).
- **Αποθήκη.** Εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες στη διαχείριση της Αποθήκης (4.73.14).

(γ) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

- (i) **Δαπάνες και κατανάλωση φαρμάκων.** Οι δαπάνες (2002 £23,8 εκ.) και η κατανάλωση φαρμάκων (2002: £21,1 εκ.) παρουσιάζουν αυξητική τάση. Οι εκδόσεις φαρμάκων από τα διάφορα φαρμακεία των Νοσοκομείων δύσκολα μπορούν να ελεγχθούν, δυσκολία που αναμένεται να ξεπεραστεί με τη μηχανογράφηση του όλου συστήματος έκδοσης και παραλαβής, η εισήγηση για την εφαρμογή της οποίας βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα (4.74.1).
- (ii) **Παραγγελίες χωρίς να υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις.** Φάρμακα και αναλώσιμα αξίας £8,6 εκ. και £1,5 εκ., αντίστοιχα, παραγγέλθηκαν και παραλήφθηκαν, χωρίς να έχουν εξασφαλιστεί οι απαιτούμενες πιστώσεις (4.74.3).
- (iii) **Εγγυήσεις για πιστή εκτέλεση προσφορών.** Δεν υπάρχει κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης τους (4.74.4).

2.2 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**2.2.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις**

- (i) **Οικονομική κατάσταση.** Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους (4.78.3).
- (ii) **Κανονισμοί απολαβών, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων.** Λόγω μη ετοιμασίας ή υιοθέτησης σχετικών Κανονισμών, παρατηρήθηκαν λανθασμένες μισθολογικές τοποθετήσεις στις περιπτώσεις αναβάθμισης θέσεων (4.78.10).

- (iii) **Συλλογικές συμβάσεις.** Υπογράφηκαν συλλογικές συμβάσεις, χωρίς την εξασφάλιση έγκρισης από το Υπουργείο Εσωτερικών και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών (4.78.11).
- (iv) **Έγκριση σχεδίων υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων και εξουσίες Δημοτικού Συμβουλίου.** Εφαρμόζονται σχέδια υπηρεσίας χωρίς αυτά να τύχουν έγκρισης για την εφαρμογή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου δημοτικοί υπάλληλοι τοποθετήθηκαν σε πιο ψηλές κλίμακες ή τους παραχωρήθηκαν επιπρόσθετες προσαυξήσεις, κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας (4.78.13).
- (v) **Λογαριασμοί και έλεγχος.** Εκτός από τους Δήμους Λευκωσίας, Λάρνακας, Αθηνών, Δερύνειας, Αγλαντζιάς, Λακατάμιας, Στροβόλου, Γερμασόγειας, Μέσα Γειτονιάς, Αγίου Αθανασίου και Παραλιμνίου, οι υπόλοιποι Δήμοι δεν υπέβαλαν τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, μέχρι την 30ή Απριλίου 2003, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου (4.78.2).
- (vi) **Εσωτερικός έλεγχος.** Σε όλους σχεδόν τους Δήμους διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, καθώς και αδυναμίες στη λειτουργία των Υπηρεσιών των Δήμων, ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία τους και απορρέουν κυρίως από τη μη κατάλληλη οργανωτική δομή, τη μη ορθή εφαρμογή Νόμων και Κανονισμών και τη μη εφαρμογή των ενδεδειγμένων διαδικασιών (4.78.9).
- (vii) **Καθυστερήσεις φορολογιών.** Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών (4.78.16).

(α) Δήμος Λευκωσίας.

- (i) **Μηχανογράφηση υπηρεσιών.** Το Δημοτικό Συμβούλιο κατακύρωσε την προσφορά στην εταιρεία της οποίας η προσφορά συγκέντρωσε τη δεύτερη πιο ψηλή βαθμολογία (84,77), έναντι του ποσού των £121.630, αντί στην εταιρεία της οποίας η προσφορά όχι μόνο συγκέντρωσε την πιο ψηλή βαθμολογία (86,51), αλλά και το ποσό της ήταν κατά πολύ χαμηλότερο (£66.741) (4.79.7).
- (ii) **Άδειες οικοδομής/πολεοδομικές άδειες.** Από διερεύνηση, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου ότι σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν εφαρμόστηκαν ορθά οι πρόνοιες των περί Οδών και Οικοδομών και περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμων, καθώς και οι πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας (4.79.10).

(β) Δήμος Λεμεσού.

- **Ελλείμματα από υπηρεσίες του Δήμου.** Από τη λειτουργία των δημοτικών παιδικών σταθμών, του ζωολογικού κήπου και την περισυλλογή σκυβάλων κατά το 2002, προέκυψαν σοβαρά ελλείμματα, τα οποία ξεπέρασαν αυτά του 2001 (4.80.8).

(γ) Δήμος Στροβόλου.

- **Έκθεση ελέγχου.** Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν κατά τον έλεγχο των τελικών λογαριασμών του 2000 και 2001, τα οποία επηρεάζουν τους λογαριασμούς, δεν υπέβαλα τη σχετική έκθεση ελέγχου, μέχρι να διορθωθούν και υποβληθούν αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις (4.83.1).

(δ) Δήμος Παραλιμνίου

- **Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου.** Ο Υπουργός Εσωτερικών με απόφαση του έθεσε από 1.5.2003 την περιοχή του Δήμου Παραλιμνίου κάτω από τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής, επειδή η διαδικασία εκπόνησης Τοπικού Σχεδίου καθυστέρησε υπερβολικά (4.88.10).

2.2.2 Κοινοτικά Συμβούλια**(α) Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως**

- (i) **Οικονομικές καταστάσεις.** Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεξαγωγή του ελέγχου (4.105.2(α)).
- (ii) **Προϋπολογισμοί.** Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου και των Γενικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με το σχετικό Νόμο (4.105.2(β)).
- (iii) **Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων.** Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους (4.105.2(γ)).
- (iv) **Περιουσιακά στοιχεία.** Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα, με αναφορά στο έτος απόκτησης, την αξία, την περιγραφή και τον τίτλο ιδιοκτησίας (4.105.2(δ)).
- (v) **Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων.** Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά (4.105.2(ζ)).
- (vi) **Παράκαμψη διαδικασίας προσφορών.** Σε ορισμένα Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών (4.105.2(η)).
- (vii) **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Το ποσοστό συνεισφοράς των Συμβουλίων στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων είναι χαμηλό, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η δημιουργία ικανοποιητικού αποθεματικού, για την αντιμετώπιση των μελλοντικών υποχρεώσεων τους (4.105.2(θ)).

(β) Πρώην Χωρικές Αρχές

- (i) **Ετοιμασία ετήσιου Προϋπολογισμού.** Αριθμός Συμβουλίων δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2002 (4.105.3(α)).
- (ii) **Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα.** Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και των μετρητών (4.105.3(β)).

- (iii) **Καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου σε λανθασμένο ημερολογιακό έτος.** Παρόλο που το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν ένα ημερολογιακό έτος, εντούτοις σε αρκετές περιπτώσεις γίνονται καταχωρίσεις εσόδων και εξόδων που αφορούν το επόμενο έτος (4.105.3(γ)).
- (iv) **Καθυστέρηση στην ενημέρωση λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία λογαριασμών.** Αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών και, μέχρι τον Αύγουστο 2003, δεν είχαν ετοιμάσει τους λογαριασμούς για το έτος 2001 (4.105.3(δ)).
- (v) **Κυβερνητικές επιχορηγήσεις.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις, δεν γίνονται αντίστοιχες καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, παρόλο που οι επιταγές καταθέτονται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των Συμβουλίων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πλεονάσματα (4.105.3(ε)).
- (vi) **Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%.** Κατά κανόνα δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων (4.105.3(στ)).
- (vii) **Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών.** Αντίθετα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μεγάλος αριθμός Συμβουλίων δεν τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές (4.105.3(ζ)).
- (viii) **Έκδοση επιταγών.** Σε αρκετές περιπτώσεις οι επιταγές υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με το Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από δεύτερο μέλος του Συμβουλίου (4.105.3(η)).
- (ix) **Μη θεσμοθετημένες διαδικασίες προσφορών.** Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ακολουθείται η διαδικασία προσφορών για εκτέλεση έργων ή αγορά υπηρεσιών, επειδή οι πρώην Χωρικές Αρχές δεν έχουν θεσμοθετημένες αρχές/ διαδικασίες προσφορών (4.105.3(θ)).
- (x) **Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων.** Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα, για το οποίο κλήθηκαν οι αρμόδιοι να δώσουν εξηγήσεις και να προβούν στις δέουσες διευθετήσεις (4.105.3(ιβ)).
- (xi) **Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων, για τα οποία ζητήθηκε σχετική αιτιολόγηση (4.105.3(ιγ)).
- (xii) **Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης λογαριασμών.** Τα μηχανογραφημένα συστήματα που εφαρμόζουν ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες (4.105.3(ιδ)).
- (xiii) **Θέσπιση Κανονισμών.** Για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων και με βάση τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας, έχουν θεσπιστεί και δημοσιευτεί, από τα περισσότερα Κοινοτικά Συμβούλια, Κανονισμοί, οι οποίοι αναμένεται να υιοθετηθούν από όλα τα Συμβούλια (4.105.4).

2.3 ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

2.3.1 Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

- (α) **Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα στο Εξωτερικό.** Παρατηρήθηκε ανομοιομορφία στο χειρισμό των προγραμμάτων, ελλείψεις στα δικαιολογητικά ή και αποδεικτικά στοιχεία που

υποβάλλονται από τους διοργανωτές και μη λήψη μέτρων στις περιπτώσεις όπου συμμετέχοντες δεν ολοκληρώνουν το πρόγραμμα (4.117.7).

- (β) **Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχούς Κατάρτισης.** Παρατηρήθηκε ότι σε μερικά από τα πιο πάνω προγράμματα εγκρίθηκαν για συμμετοχή και επιχορηγήθηκαν άτομα, τα οποία δεν είναι εργοδοτούμενοι επιχειρήσεων/ οργανισμών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Αρχής (4.117.8).
- (γ) **Προγράμματα κατάρτισης ιδιωτικού Ιδρύματος.** Από τον έλεγχο προγραμμάτων κατάρτισης συγκεκριμένου Ιδρύματος, στο οποίο καταβλήθηκαν για την περίοδο 1997-2002 χορηγήματα ύψους £337.204, προέκυψαν ευρήματα σχετικά με την ιδιότητα του Ιδρύματος, τους συμμετέχοντες στα προγράμματα και τις επιχειρήσεις (εργοδότες), τα οποία, κατά την άποψή μου, παραβιάζουν ορισμένους όρους και προϋποθέσεις που έθεσε η Αρχή (4.117.10).

2.3.2 Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

- (α) **Μεταφορά πλεονασμάτων της ΑΗΚ ύψους £20 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε την παραχώρηση χορηγίας ποσού ύψους £20 εκ. προς την Κυβέρνηση. Εξέφρασα την άποψη ότι η μεταφορά των πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο μπορεί να θεωρηθεί ότι ουσιαστικά ισοδυναμεί με έμμεση φορολογία των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας (4.118.3).
- (β) **Σύστημα ελέγχου των εσόδων της Αρχής.** Παρά τη σχετική βελτίωση, το όλο σύστημα συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες αναφορικά με την καταγραφή και παρακολούθηση της κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, ορισμένες από τις οποίες επισήμανα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όπως τη μη ικανοποιητική ή/και έλλειψη παρακολούθησης των καταστάσεων που ετοιμάζονται από το μηχανογραφικό σύστημα αναφορικά με την τιμολόγηση, τη μη πραγματοποίηση επιτόπιων ελέγχων στους μετρητές ή τη διεξαγωγή τους κατά αραιά χρονικά διαστήματα και το μη εντοπισμό των υποκλοπών από τους λειτουργούς που διενεργούν επιτόπιους ελέγχους (4.118.10).

2.3.3 Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

- **Άδειες οικοδομής.** Δεν έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής από την αρμόδια αρχή για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής (4.119.12).

2.3.4 Αρχή Λιμένων Κύπρου

- (α) **Εκχώρηση των εργασιών αποσκευοφορέα στο λιμάνι Λεμεσού στο Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου.** Η Αρχή, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της απόφασης για τη μη προκήρυξη δημόσιων προσφορών, προχώρησε σε διαπραγματεύσεις με το Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και υπέγραψε συμφωνία για περίοδο πέντε χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη πέντε χρόνια (4.120.12).
- (β) **Γερανογέφυρες λιμανιού Λάρνακας.** Οι γέφυρες αυτές, οι οποίες στοίχισαν £4,4 εκ., τα τελευταία χρόνια αδρανούν σε μεγάλο βαθμό λόγω μείωσης του διαμετακομιστικού εμπορίου μέσω του λιμανιού Λάρνακας (4.120.13).
- (γ) **Σύνδεσμος Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων Λεμεσού.** Ο Σύνδεσμος χρησιμοποιεί από το 1991 Γραφεία στο Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων, συνολικού εμβαδού 176 μ², χωρίς να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό (4.120.11).

2.3.5 Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου

- (α) **Οικονομική κατάσταση.** Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, οι χρεώσεις της Αρχής για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες που προσφέρει πρέπει να είναι καθορισμένες σε τέτοιο ύψος, ώστε τα έσοδα της Αρχής να καλύπτουν τις τρέχουσες ανάγκες και τη δημιουργία αποθέματος για αποσβέσεις, επεκτάσεις κ.τ.λ. Ως αποτέλεσμα των πλεονασμάτων που πραγματοποιούνται ετήσια, τα συσσωρευμένα αποθέματα αυξάνονται συνεχώς και η πιο πάνω πρόνοια του Νόμου δεν τυγχάνει εφαρμογής (4.121.3).
- (β) **Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα.** Στις 31.12.2002 υπήρχαν μετρητά £211,5 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν καταθεμένα σε εμπορικές τράπεζες, ενώ, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμο του 1991, θα έπρεπε σταδιακά να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεώγραφα (4.121.5).
- (γ) **Μεταφορά πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε τη μεταφορά ποσού ύψους £40 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Εξέφρασα την άποψη ότι η μεταφορά των πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο ισοδυναμεί με έμμεση φορολογία των καταναλωτών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (4.121.6).
- (δ) **Αναβάθμιση αντισεισμικής προστασίας των Κεντρικών Γραφείων της Α.ΤΗ.Κ.** Στην τεchnοοικονομική μελέτη (cost benefit analysis) που έγινε από Γραφείο Εκτιμητών Ακινήτων, η αξία του αναβαθμισμένου κτιρίου υπολογίζεται να είναι γύρω στα £23,1 εκ., ενώ το κόστος ανέγερσης νέου κτιρίου υπολογίζεται σε £22,9 εκ.
- Λόγω της μεγάλης δαπάνης που συνεπάγεται το έργο, εισηγήθηκα, προτού παρθεί τελική απόφαση, να ληφθούν υπόψη όλα τα δεδομένα και υπαλλακτικές λύσεις (4.121.11(β)).
- (ε) **Κίνητρα και αμοιβές με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας.** Με απόφαση του Συμβουλίου καταβλήθηκε ποσό £550.000 (£200.000 για το 2001 και £350.000 για το 2002), ως κίνητρα και αμοιβές στο 93% του προσωπικού. Εξέφρασα την άποψη ότι, όπως τελικά κατανεμήθηκε το ποσό, δεν εξυπηρετεί τους αρχικούς σκοπούς της λειτουργίας του ως κινήτρου για αύξηση της παραγωγικότητας (4.121.12).
- (στ) **Διαφημίσεις και προβολή υπηρεσιών και προϊόντων της Αρχής.** Οι δαπάνες για σκοπούς διαφημίσεων και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής ανήλθαν σε £3,3 εκ., σε σύγκριση με £3,1 εκ. το 2001. Εξέφρασα επιφυλάξεις κατά πόσο υπό καθεστώς μονοπωλίου δικαιολογείται η διάθεση τέτοιων ψηλών ποσών για διαφήμιση (4.121.16).

2.3.6 Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

- (α) **Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες (4.127.4).
- (β) **Απασχόληση συνεργατών και άλλων συμβούλων.** Ο Οργανισμός κατά το 2002 ανέθεσε διάφορα καθήκοντα σε 22 πρόσωπα, χωρίς να έχουν ακολουθηθεί σε όλες τις περιπτώσεις οι ενδεδειγμένες διαδικασίες επιλογής προσωπικού, ανάθεσης καθηκόντων και καθορισμού όρων απασχόλησης (4.127.3(στ)).
- (γ) **Προσφορές – Συμβόλαια εκτέλεσης έργων.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη διαδικασία ζήτησης προσφορών, στα έγγραφα προσφορών, καθώς και στο συντονισμό/παρακολούθηση της εκτέλεσης έργων (4.127.5).

2.3.7 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

- (α) **Απόφαση Δικαστηρίου αναφορικά με την επιλογή διαφημιστικού οίκου για τα έτη 2000-2001.** Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2001, ακύρωσε την απόφαση του Οργανισμού για κατακύρωση της προσφοράς σε συγκεκριμένο διαφημιστικό οίκο, λόγω μη τήρησης των διαδικασιών που διέπουν την υποβολή και αξιολόγηση των προσφορών, επισημάνσεις οι οποίες έγιναν και από την Υπηρεσία μου.

Μετά την πιο πάνω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρίστηκαν δύο προσφυγές εναντίον του Οργανισμού από τους επιτυχόντες αιτητές, με τις οποίες απαιτείται η καταβολή αποζημιώσεων πέραν των £2.337.000 (4.129.5).

- (β) **Επιλογή νέου διαφημιστικού οίκου για τα έτη 2002-2003.** Στις 15.1.2002 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την προκήρυξη προσφορών για την επιλογή διαφημιστικού οίκου για τα έτη 2002-2003. Σημειώθηκε καθυστέρηση στην ετοιμασία και προκήρυξη των προσφορών, οι οποίες ανοίχθηκαν στις 11.9.2002. Λόγω λανθασμένης σύνθεσης της Επιτροπής Προσφορών, στις 27.9.02 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, τερμάτισε τη διαδικασία σε σχέση με την πιο πάνω προσφορά και επαναπροκήρυξε τις προσφορές. Στις 23.1.03 η Επιτροπή Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά σε συγκεκριμένο οίκο. Καταχωρίστηκε προσφυγή εναντίον του Οργανισμού αναφορικά με τη διαδικασία επιλογής, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί (4.129.6).

- (γ) **Άδειες λειτουργίας ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.** Λειτουργούν παράνομα ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, για τις οποίες ο Οργανισμός αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας, λόγω του ότι αυτές είχαν προβεί σε παράνομες επεκτάσεις/ τροποποιήσεις (4.129.7).

- (δ) **Επιτόπιος έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τον επιτόπιο έλεγχο της ορθότητας των δηλώσεων που υποβάλλουν οι επιχειρηματίες για υπολογισμό του 3% παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Μέσα στο 2002 έγιναν μόνο πέντε επιτόπιοι έλεγχοι, για τους οποίους δεν ετοιμάστηκε ακόμη σχετική έκθεση (4.129.9).

- (ε) **Γραφείο Βαρσοβίας.** Μετά από επιτόπιο έλεγχο που διενήργησε ο Οργανισμός στο Γραφείο του στη Βαρσοβία, το Σεπτέμβριο του 2002, διαπιστώθηκε κατάχρηση, η οποία προκαταρκτικά υπολογίζεται σε £50.000. Στις 10.12.02 το Διοικητικό Συμβούλιο ανέθεσε σε συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο την ποινική και πολιτική αγωγή εναντίον του υπεύθυνου του Γραφείου στη Βαρσοβία (4.129.10).

2.3.8 Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας

- **Τιμές αγοράς και πώλησης αμνοεριφίων.** Κατά το 2002, ο Οργανισμός αγόραζε αμνοερίφια, με μέσο όρο τιμής £2,756 ανά κιλό, και πώλησε σε συγκεκριμένη υπεραγορά κατά την ίδια περίοδο 263 454 κιλά, αξίας £727.414, με μέσο όρο τιμής πώλησης £2,761 ανά κιλό, χωρίς να ληφθούν υπόψη διοικητικά και άλλα έξοδα του Οργανισμού (4.131.14).

2.3.9 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας

- (α) **Διαθεσιμότητα Γενικού Διευθυντή του Συμβουλίου.** Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως θέσει σε διαθεσιμότητα το Γενικό Διευθυντή, αφού ενημερώθηκε από το Σύνδεσμο

Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου ότι ο Γενικός Διευθυντής ουδέποτε υπήρξε εγκεκριμένο μέλος του Chartered Association of Certified Accountants, αφού δεν κατείχε τα απαιτούμενα προς τούτο προσόντα, και επομένως δεν πληρούσε τα απαιτούμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα της θέσης (4.136.3).

- (β) **Αποχετευτικό Σύστημα Μείζονος Λευκωσίας - Προσφορές για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.** Επειδή η διαδικασία και η απόφαση του Συμβουλίου για κατακύρωση της πιο πάνω προσφοράς ήταν τρωτή, το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέκτηκε το Μάρτιο 2002 τις προσφυγές τριών εταιρειών εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου. Ως αποτέλεσμα, το Μάιο 2003 το Συμβούλιο κατέληξε σε εξώδικη διευθέτηση με τις τρεις εταιρείες, πληρώνοντας σ' αυτές συνολικό ποσό αποζημίωσης ύψους £447.250 (4.136.7(α)).

2.3.10 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας.

- **Εκκρεμότητες μεταξύ της Κυβέρνησης και του Συμβουλίου.** Ενώ το εργοστάσιο τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού λειτούργησε το 1995, μέχρι σήμερα δεν υπογράφηκε οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ των δυο μερών, παρά τις επανειλημμένες συσκέψεις για διευθέτηση των απαιτήσεων του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα η πιστοποίηση των Λογαριασμών να γίνεται με επιφύλαξη και στους λογαριασμούς να παρουσιάζεται η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας ως χρεώστης και πιστωτής για £1.757.803 και £5.264.193, αντίστοιχα (4.137.5).

2.3.11 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.

- **Δεξαμενές αποθήκευσης επεξεργασμένων λυμάτων.** Έχουν παρουσιαστεί σοβαρές ζημιές στις δύο δεξαμενές αποθήκευσης επεξεργασμένων λυμάτων. Ζήτησα τη διεξαγωγή έρευνας για τα αίτια των ζημιών, ώστε να ζητηθούν αποζημιώσεις από τον εργολάβο και τους Συμβούλους στις περιπτώσεις όπου ήθελε διαπιστωθεί ότι ευθύνονται για τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν (4.139.3).

2.3.12 Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων

- (α) **Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει την παραλαβή, φύλαξη, επεξεργασία και διάθεση ελαιολάδου παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες (4.145.7).
- (β) **Διανομή ελαιολάδου.** Το Μάιο 2002 το Συμβούλιο αποφάσισε να κατακυρώσει την προσφορά στον ακριβότερο από τους τρεις προσφοροδότες, αιτιολογώντας την απόφαση του με βάση κριτήρια που δεν περιλαμβάνονταν στους όρους της προσφοράς. Το ποσοστό προμήθειας του συμβολαίου που τελικά υπογράφηκε είναι κατά περίπου 56% και 82% ψηλότερο από αυτό που είχαν προσφέρει ο δεύτερος και τρίτος προσφοροδότης (4.145.9(γ)).
- (γ) **Προσφορές για την προμήθεια ελαιολάδου στα Νοσοκομεία, τις Κεντρικές Φυλακές και την Εθνική Φρουρά.** Το Συμβούλιο απέτυχε να κερδίσει τις προσφορές για την προμήθεια ελαιολάδου στα Νοσοκομεία και στις Κεντρικές Φυλακές για την περίοδο 16.1.2003-31.12.2003 και στην Εθνική Φρουρά για την περίοδο 1.2.2003-31.1.2004, ενώ ταυτόχρονα το Κράτος επιδοτεί το Συμβούλιο για την εξαγωγή ελαιολάδου που γίνεται σε

τιμές πολύ χαμηλότερες από την τιμή που το Συμβούλιο υπέβαλε στις πιο πάνω προσφορές (4.145.11).

- (δ) **Προσφορά Ε1/2003 για εξαγωγή ελαιολάδου.** Στους Γενικούς Όρους της διεθνούς αυτής προσφοράς υπήρχαν παραλείψεις και ασάφειες, όσον αφορά στις εγγυήσεις, και, λόγω μη συμπερίληψης κάποιων όρων, πιθανόν να δημιουργηθούν προβλήματα και συνέπειες σε βάρος του ΣΕΚΕΠ.

Επίσης, η συντόμευση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και η μη επαρκής δημοσιότητα στο εξωτερικό είχαν ως αποτέλεσμα τη μειωμένη συμμετοχή προσφοροδοτών (4.145.18).

2.3.13 Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών

- **Προβλήματα στην εμπορία και απώλειες πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002.** Λόγω των προβλημάτων διάθεσης των πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη, πωλήθηκαν σημαντικές ποσότητες σε πολύ χαμηλές τιμές (αρχίζουν από Stg £10/€10 τον τόννο), με σκοπό την απομάκρυνση τους από τις αποθήκες, για αποφυγή περαιτέρω εξόδων αποθήκευσης και καταστροφής τους. Άλλες ποσότητες μεταφέρθηκαν σε χωματερές ή παραχωρήθηκαν δωρεάν σε κτηνοτρόφους για ζωτροφές (4.147.6).

2.3.14 Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου

- **Πρόβλημα ρευστότητας.** Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει πολύ σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του και να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση της παροχής οικονομικής υποστήριξης από την Κυβέρνηση (4.148.1(α)).

2.3.15 Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

- (α) **Βιωσιμότητα του Χρηματιστηρίου.** Ο όγκος συναλλαγών μειώνεται συνεχώς κατά τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα το 2002 να σημειωθεί ζημιά ύψους £1.576.398, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους £1.021.800 το 2001 και £5.784.624 το 2000 (4.163.6).
- (β) **Ανέγερση κτιρίου Χρηματιστηρίου.** Η ανέγερση του κτιρίου του Χρηματιστηρίου, το εμβαδόν του οποίου μειώθηκε από 8.325 τ.μ. σε 3.000 τ.μ., για το λόγο ότι ήταν πολύ περισσότερο, μέχρι και 40% σε ορισμένες περιπτώσεις, από το εμβαδόν που καθορίζεται για κυβερνητικά κτίρια, και για το οποίο ήδη καταβλήθηκε το ποσό των £160.000 ως βραβεία σε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, δεν έχει αρχίσει ακόμα, παρά το ότι τον Ιούλιο του 2002 η Κυβέρνηση άλλαξε το χώρο ανέγερσης του, από το παλαιό ΓΣΠ στη Λεωφόρο Βύρωνος, λόγω προβληματισμού κατά πόσο θα πρέπει να ανεγερθεί νέο κτίριο ή να ενοικιαστεί ή ακόμη να αγοραστεί τέτοιο κτίριο και σε ποιο χώρο (4.163.7).

2.3.16 Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία

- (α) **Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας.** Δεν καθορίζεται σ' αυτό ο τρόπος υπολογισμού του κόστους των υπηρεσιών που προσφέρει το Ίδρυμα σε δικαιούχους δωρεάν περίθαλψης, καθώς επίσης και της μερικής χρηματοδότησης ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, για τα οποία καταβάλλεται προς αυτό ετήσια κρατική χορηγία (4.162.2).

(β) **Προσωπικό.** Δεν έχουν μέχρι σήμερα υπογραφεί συμβόλαια εργοδότησης για το περίπου 38% του προσωπικού (4.162.3).

(γ) **Ατέλειες κτιρίου.** Καταβλήθηκε στον εργολάβο το ποσό των £250.000 για τελική διευθέτηση, προτού αυτός επιδιορθώσει τις ατέλειες που παρουσιάστηκαν (4.162.9).

2.3.17 Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

- **Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου.** Με εισήγηση του Υπουργείου Υγείας βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την αγορά ολοκληρωμένων ογκολογικών υπηρεσιών από το Κέντρο (4.169.3).

2.3.18 Καραϊσκάκειο Ίδρυμα.

- **Λογαριασμοί και έλεγχος.** Δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2001 και 2002 (4.170.1).

2.3.19 Εφοριακό Συμβούλιο.

- Το κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου ανήλθε το 2002 περίπου στις £470.000. Κατά το 2002 υποβλήθηκαν 51 προσφυγές και το Συμβούλιο εξέτασε και εξέδωσε απόφαση για 26 προσφυγές.

Εξέφρασα την άποψη ότι το κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου, σε σχέση με τον αριθμό των προσφυγών που υποβάλλονται, είναι δυσανάλογο και εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τρόποι μείωσης του, περιλαμβανομένου και του ενδεχομένου μείωσης των μελών του Συμβουλίου κατά τη λήξη της τετραετούς θητείας των παρόντων μελών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.10.03 ενέκρινε τροποποιητικό Νομοσχέδιο, στο οποίο προνοείται η μείωση των μελών του Συμβουλίου από οκτώ σε πέντε.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Μέρος Α

3.1 ΠΡΟΣΦΑΤΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

3.2 ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

3.2.1 Επιλογή του θέματος. Το 1987 ετοιμάστηκε το Γενικό Σχέδιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, το οποίο, με βάση τον αρχικό προγραμματισμό, θα έπρεπε να συμπληρωθεί εντός 10 ετών. Επειδή παρατηρήθηκαν και εξακολουθούν να παρατηρούνται μεγάλη καθυστέρηση και προβλήματα στην εφαρμογή του Σχεδίου, τα οποία έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Υπηρεσίας, επιφέροντας παράλληλα σημαντική αύξηση στη δαπάνη υλοποίησης του Σχεδίου, η Ελεγκτική Υπηρεσία έκρινε σκόπιμη τη διεξαγωγή του ελέγχου αυτού, ο οποίος πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2002.

3.2.2 Περίληψη ευρημάτων ελέγχου. Η διεθνής εμπειρία αναφορικά με την ανάπτυξη σχεδίων μηχανογράφησης, όπως προκύπτει από σχετικές εκθέσεις, χαρακτηρίζεται ως επώδυνη και με πολλά προβλήματα, λόγω του σχετικά άγνωστου περιβάλλοντος, της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας και της πολύ εξειδικευμένης γνώσης που απαιτεί ο τομέας της μηχανογράφησης. Από τα ευρήματα του ελέγχου που διεξήγαγε η Ελεγκτική Υπηρεσία, προέκυψε ότι και η Κύπρος δεν αποτελεί εξαίρεση από τη διεθνή εμπειρία, αφού έχουν διαπιστωθεί ανάλογα προβλήματα και αδυναμίες, τα σημαντικότερα από οποία παραθέτονται σε συντομία πιο κάτω.

- Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των προγραμματισμένων στρατηγικών έργων του Σχεδίου και αύξηση της δαπάνης, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, την έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία και υποστήριξη των συστημάτων, την αξιολόγηση της λειτουργίας των έργων και την ανάθεση της λειτουργικής υποστήριξης στους προμηθευτές των συστημάτων σε μη ανταγωνιστικές τιμές.
- Οι σοβαρότερες καθυστερήσεις και άλλα προβλήματα στη διαχείριση του Σχεδίου αποδίδονται στο ότι δεν οργανώθηκε, ούτε και λειτούργησε αποτελεσματικά η Μονάδα Διεύθυνσης του Προγράμματος. Πέρα από αυτό, δεν προωθήθηκε η εφαρμογή προγράμματος επιμόρφωσης του προσωπικού.
- Η παρακολούθηση του Σχεδίου από το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης και η προώθηση της υλοποίησης των στρατηγικών στόχων που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο δεν ήταν τα αναμενόμενα. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο δεν διερευνούσε τις αποκλίσεις από τους στόχους και δεν προέβαινε σε διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους και ειδικά με τους συμβούλους εμπειρογνώμονες για τα μέτρα που εισηγούνταν για αντιμετώπιση των αδυναμιών στη διαχείριση του Σχεδίου και για επίτευξη των στόχων του.

3.2.3 Εφαρμογή εισηγήσεων της έκθεσης ελέγχου. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο Προγράμματος Μηχανογράφησης συζήτησε τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της έκθεσης του

και το Μάρτιο 2003 αποφάσισε τη λήψη μέτρων για βελτίωση των διαδικασιών εκτέλεσης του Σχεδίου Μηχανογράφησης, τα κυριότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα.

- Η πιο εύρυθμη λειτουργία του Εκτελεστικού Συμβουλίου.
- Η στελέχωση της διεύθυνσης της Μονάδας Διεύθυνσης του Προγράμματος με έμπειρους ειδικούς.
- Η αξιολόγηση των έργων αναφορικά με τους στόχους που τέθηκαν.
- Η επιμόρφωση του προσωπικού που εμπλέκεται στο Πρόγραμμα.
- Η εκτέλεση της λειτουργικής υποστήριξης των συστημάτων από το Κράτος, με τη σταδιακή αντικατάσταση του προσωπικού των προμηθευτών με δημόσιους υπαλλήλους.

3.3 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

3.3.1 Επιλογή του θέματος. Η διεξαγωγή εξειδικευμένου διαχειριστικού ελέγχου για την ορθότητα των μελετών οδικών έργων που ετοιμάζονται/εποπτεύονται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων αποφασίστηκε λόγω των συχνών και σημαντικών αλλαγών που επιφέρονται στις σχεδιαστικές μελέτες κατά την εκτέλεση των έργων και των συνεπακόλουθων χρονικών και οικονομικών επιπτώσεων στα συμβόλαια εκτέλεσης των έργων, καθώς επίσης και λόγω του ότι οι μέθοδοι και τα υλικά κατασκευής οδικών έργων έχουν παραμείνει τα ίδια για πολλά χρόνια, χωρίς σημαντική αναθεώρηση ή βελτίωση.

3.3.2 Περίληψη ευρημάτων ελέγχου. Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν είναι τα ακόλουθα:

- (α) Δεν ασκείται ανεξάρτητος και αποτελεσματικός έλεγχος των μελετών.
- (β) Δεν διενεργείται πάντοτε πλήρης ερμηνευτική αξιολόγηση της εδαφολογικής ή/και γεωλογικής έρευνας κατά τη μελέτη ενός έργου, ούτε και καταγράφονται τα συμπεράσματα και οι διαπιστώσεις της αξιολόγησης.
- (γ) Ο συντονισμός μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων (μελετητών, Υπηρεσιών, Τοπικών Αρχών) είναι ανεπαρκής.
- (δ) Δεν καθορίζεται συγκεκριμένος και λογικός χρόνος συμπλήρωσης των μελετών, ούτε μηχανισμός αντιμετώπισης καθυστερήσεων στη διεξαγωγή τους.
- (ε) Δεν προωθήθηκε η αποτελεσματική εφαρμογή σχεδίου επαγγελματικής ασφάλισης των ιδιωτών μελετητών, ώστε να αποζημιώνεται το Δημόσιο λόγω αδυναμιών/λαθών στις μελέτες.
- (στ) Δεν υπάρχει μηχανισμός στο Τμήμα για έρευνα και μελέτη της συμπεριφοράς/απόδοσης υλικών και μεθόδων υιοθέτησης νέας τεχνολογίας, ώστε να εξασφαλίζονται οικονομικότερες και ποιοτικά καλύτερες κατασκευές.

3.3.3 Εφαρμογή εισηγήσεων της έκθεσης ελέγχου. Για την αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων όπως:

- Γίνεται ουσιαστικός και ανεξάρτητος έλεγχος της μελέτης, των δελτίων ποσοτήτων και προδιαγραφών.

- Οι μελετητές συνεργάζονται με έμπειρο γεωλόγο για την ερμηνεία των γεωλογικών δεδομένων.
- Προωθηθεί η επιμόρφωση των συντονιστών και μελετητών, για καλύτερο συντονισμό με τους εμπλεκόμενους (Υπηρεσίες, Τοπικές Αρχές).
- Διεξάγεται ουσιαστικός προγραμματισμός της μελέτης και λήψη μέτρων από τους συντονιστές, για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων.
- Τις οικονομικές απαιτήσεις του Τμήματος λόγω επαγγελματικής αμέλειας των συμβούλων χειρίζεται, πάνω σε συνεχή βάση, νομικός με πείρα στο δίκαιο των συμβάσεων.
- Προωθείται συστηματική υιοθέτηση ερευνητικών/πilotικών προγραμμάτων, για διερεύνηση των αστοχιών, καθώς και νέων μεθόδων και τεχνολογίας.

3.4 ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ ΑΠΟ ΠΛΟΙΑ

3.4.1 Διεξαγωγή του ελέγχου. Ο έλεγχος διεξήχθη από την Υπηρεσία μου κατά το 2001, σε συνεργασία με άλλα οκτώ Ανώτατα Κρατικά Ιδρύματα Ελέγχου ευρωπαϊκών χωρών.

Κατά τον έλεγχο εξετάστηκε κατά πόσο οι Διεθνείς Συμβάσεις, η Νομοθεσία και Κανονισμοί της Δημοκρατίας εφαρμόζονται σωστά και λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα από την Αρμόδια Αρχή για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από πλοία υπό κυπριακή σημαία, την άμεση και αποτελεσματική καταπολέμηση τυχόν θαλάσσιας ρύπανσης στα κυπριακά χωρικά ύδατα και την επιβολή αυστηρών ποινών στους υπαίτιους για τέτοια ρύπανση. Εξετάστηκε επίσης κατά πόσο οι σχετικές διαδικασίες που εφαρμόζονται από τα αρμόδια Τμήματα είναι ικανοποιητικές, σε σύγκριση με τις διαδικασίες και την πρακτική που ακολουθείται από τις ανεπτυγμένες χώρες.

3.4.2 Σημαντικότερες παρατηρήσεις.

(α) Επιθεωρήσεις πλοίων. Οι επιθεωρήσεις πλοίων είναι ένα σημαντικό μέσο για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης. Κατά την επιθεώρηση ελέγχεται γενικά η κατάσταση ενός πλοίου και ειδικότερα επιβεβαιώνεται ότι τηρούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες και τα διάφορα έντυπα που απαιτούνται από τη Διεθνή Σύμβαση MARPOL 73/78 (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 και Protocol of 1978 Relating to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973). Το σημαντικότερο στοιχείο αναφορικά με την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης είναι η διαβεβαίωση ότι δεν απορρίπτονται στη θάλασσα τα κατάλοιπα των μηχανέλαιων, αλλά συσσωρεύονται σε κατάλληλες δεξαμενές και καταγράφονται και στη συνέχεια παραδίνονται στο επόμενο λιμάνι, το οποίο πρέπει να διαθέτει την κατάλληλη υποδομή (Ευκολίες Υποδοχής) για παραλαβή των μηχανέλαιων.

Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι έχει γίνει πρόοδος στον τομέα αυτό από το Τμήμα τα τελευταία χρόνια και έχει αυξηθεί ο αριθμός των επιθεωρήσεων από 166 το 1998 σε 535 το 2002. Οι επιθεωρήσεις γίνονται βάσει του «Οδηγού Επιθεωρήσεων Κράτους Λιμένα» που εκδόθηκε από τον Οργανισμό IMO. Για κάθε επιθεώρηση ετοιμάζεται σχετική έκθεση. Στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται ελλείψεις ή παρατυπίες, επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται στο Νόμο και τις σχετικές οδηγίες του Υπουργού. Οι περισσότερες επιθεωρήσεις γίνονται από ξένους ανεξάρτητους επιθεωρητές σε ξένα λιμάνια, οι οποίοι προσλήφθηκαν από το Τμήμα με

συμβόλαιο για το σκοπό αυτό. Η αύξηση των επιθεωρήσεων φαίνεται να έχει θετικά αποτελέσματα και αυτό συνάγεται από τη μείωση των κρατήσεων κυπριακών πλοίων στα διάφορα λιμάνια του εξωτερικού. Από τα στοιχεία που υπάρχουν για τις κρατήσεις πλοίων στα λιμάνια των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ιαπωνίας φαίνεται ότι τα κυπριακά πλοία παρουσιάζουν συνεχή βελτίωση τα τελευταία χρόνια, με προοπτική, σε σύντομο χρονικό διάστημα, η κυπριακή σημαία να αφαιρεθεί από τη «μαύρη λίστα» των χωρών αυτών. Οι επιθεωρήσεις πλοίων αναμένεται να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια, μετά την πρόσληψη 11 νέων μόνιμων επιθεωρητών και τη σταδιακή αύξηση των συμβασιούχων ανεξάρτητων επιθεωρητών σε 50. Ο στόχος είναι να επιθεωρούνται όλα τα πλοία υπό κυπριακή σημαία κάθε χρόνο.

Ένα σημαντικό στοιχείο του ελέγχου είναι η ορθή επιλογή των πλοίων προς επιθεώρηση, δηλαδή ο εντοπισμός των πλοίων ψηλού κινδύνου, τα οποία θα πρέπει να υπόκεινται πιο συχνά σε επιθεώρηση. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για το ιστορικό κάθε πλοίου (τύπος, ηλικία, ημερομηνία τελευταίας επιθεώρησης, αποτελέσματα επιθεώρησης κ.τ.λ.) σε ειδικό μητρώο, σε ηλεκτρονική μορφή, ώστε να γίνεται αποτελεσματική επιλογή των πλοίων που θα επιθεωρηθούν. Στο παρόν στάδιο η επιλογή γίνεται με βάση μητρώο επιθεωρήσεων που τηρείται στο Τμήμα, το οποίο όμως δεν παρέχει ολοκληρωμένη εικόνα για τα πλοία του Κυπριακού Νηολογίου. Αναμένεται ότι, με τη μηχανογράφηση του Τμήματος, η οποία παρουσιάζει καθυστέρηση, θα υπάρχει η δυνατότητα τήρησης λεπτομερών και αξιόπιστων πληροφοριών.

(β) Ευκολίες Υποδοχής. Τα κυπριακά λιμάνια δεν διαθέτουν Ευκολίες Υποδοχής, όπως προνοείται στη Διεθνή Σύμβαση MARPOL 73/78 και στο Νόμο 57/89.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω Σύμβασης και του Νόμου, όλα τα λιμάνια και οι σταθμοί εκφόρτωσης πετρελαιοειδών πρέπει να διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή (Ευκολίες Υποδοχής) για την εξυπηρέτηση των πλοίων, ενώ τα πλοία που επισκέπτονται τα λιμάνια, αγκυροβόλια και άλλους σταθμούς στην Κύπρο έχουν υποχρέωση να παραδίνουν τα κατάλοιπα πετρελαιοειδών και άλλα απόβλητα στις Ευκολίες Υποδοχής. Λόγω των ελλείψεων στον τομέα αυτό, τα κατάλοιπα μαζεύονται από βυτιοφόρα οχήματα από το λιμάνι και μεταφέρονται για επεξεργασία σε ιδιωτική μονάδα επεξεργασίας. Η τακτική που ακολουθείται είναι να μαζεύονται τα κατάλοιπα από όσα πλοία το ζητήσουν, χωρίς να υπάρχει ουσιαστικός έλεγχος στις περιπτώσεις όπου δεν παραδίνονται κατάλοιπα.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία Αρ. 2000/59/ EC, όλα τα πλοία που προσεγγίζουν Κοινοτικά λιμάνια πρέπει να προτρέπονται, μέσω ενός κατάλληλου συστήματος επιβολής προστίμων, να παραδίνουν τα πετρελαιοειδή κατάλοιπα και άλλα απόβλητα σε κατάλληλες Ευκολίες Υποδοχής. Επομένως επιβάλλεται να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα από την Αρμόδια Αρχή για πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας αυτής.

(γ) Εντοπισμός και καταπολέμηση θαλάσσιας ρύπανσης. Η ευθύνη για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της ρύπανσης ανήκει στο Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών. Το Τμήμα έχει για το σκοπό αυτό στη διάθεση του ικανοποιητικά μέσα για την αντιμετώπιση μικρών περιστατικών ρύπανσης. Υπάρχει επίσης Σχέδιο Δράσης (National Contingency Plan) με προκαθορισμένες διαδικασίες και καθορισμό ευθυνών, για έγκαιρη αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών. Το Τμήμα έχει στη διάθεση του τις υπηρεσίες άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων,

οι οποίες θεωρούνται, κατά την κρίση του, απαραίτητες, καθώς επίσης και τις υπηρεσίες μη κυβερνητικών οργανισμών.

Για την αντιμετώπιση σοβαρών περιστατικών ρύπανσης είναι αναγκαία η συνεργασία γειτονικών χωρών. Για το σκοπό αυτό η Κύπρος έχει υπογράψει σχετική συμφωνία με την Αίγυπτο και το Ισραήλ. Μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής, έχουν γίνει ασκήσεις ετοιμότητας και στις τρεις χώρες, με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Τέτοιου είδους περιφερειακές συνεργασίες προβλέπονται στο Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, την οποία έχει υπογράψει η Κύπρος.

(δ) Εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο. Από το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας έχει γίνει σημαντική εργασία για εναρμόνιση της Νομοθεσίας με τη σχετική Κοινοτική Νομοθεσία και το Κεφάλαιο των Θαλάσσιων Συγκοινωνιών έχει κλείσει από τα μέσα του 2001. Για να είναι όμως το Τμήμα σε θέση να εφαρμόσει αποτελεσματικά τη Νομοθεσία θα πρέπει να προωθήσει αλλαγές αναφορικά με τις διαδικασίες ελέγχου του νηολογίου και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος. Ως πιο σημαντικά θεωρούνται η αύξηση των επιθεωρήσεων πλοίων, με στόχο να επιθεωρούνται όλα τα πλοία ετήσια, και η αναβάθμιση των Ευκολιών Υποδοχής στα λιμάνια και τους σταθμούς εκφόρτωσης πετρελαιοειδών. Προς το σκοπό αυτό το Τμήμα θα πρέπει να συνεργαστεί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Όσα πλοία δεν πληρούν τα κριτήρια για την παραμονή τους στο Κυπριακό Νηολόγιο θα πρέπει να διαγράφονται, έτσι ώστε να μειωθεί το ποσοστό κράτησης των πλοίων από ξένες αρχές και να βελτιωθεί η εικόνα της κυπριακής σημαίας στους διεθνείς ναυτιλιακούς κύκλους.

ΜΕΡΟΣ 4 - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

4.1.1 Εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της τήρησης των λογιστικών βιβλίων και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκεια τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προϊστάται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Έχω την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας.

4.1.2 Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των προγραμματισμένων στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και, κατ' επέκταση, αύξηση της δαπάνης, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, την έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία και υποστήριξη των συστημάτων, την αξιολόγηση της λειτουργίας των έργων και την ανάθεση της λειτουργικής υποστήριξης στους προμηθευτές των συστημάτων σε μη ανταγωνιστικές τιμές.

Οι καθυστερήσεις και τα άλλα προβλήματα αποδίδονται κυρίως στο ότι δεν λειτούργησαν αποτελεσματικά το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης και η Μονάδα Διεύθυνσης του Σχεδίου. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο αποφάσισε το Μάρτιο 2003 τη λήψη μέτρων για βελτίωση των διαδικασιών εκτέλεσης του Σχεδίου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η εύρυθμη λειτουργία του Εκτελεστικού Συμβουλίου και η στελέχωση της Διεύθυνσης του Προγράμματος με έμπειρους ειδικούς.

4.1.3 Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

4.1.4 Εκκρεμείς κυβερνητικές εγγυήσεις για αποπληρωμή χρεών. Δεν υπάρχει ικανοποιητικό σύστημα παρακολούθησης των κυβερνητικών εγγυήσεων που παραχωρούνται για δάνεια που εξασφαλίζονται από τρίτα πρόσωπα.

Το Γενικό Λογιστήριο, μετά από εισήγησή μου, εισήγαγε κεντρικό σύστημα ελέγχου, ώστε όλες οι κυβερνητικές εγγυήσεις να κωδικοποιούνται και καταχωρίζονται σε κεντρικό μητρώο, για

σκοπούς παρακολούθησης τους. Ωστόσο η καταχώριση των εγγυήσεων γίνεται με καθυστέρηση, χωρίς έτσι να καθίσταται δυνατή η έγκαιρη παρακολούθησή τους.

4.1.5 Καθυστέρηση στη θέσπιση Νομοθεσίας και Κανονισμών. Σε αρκετές περιπτώσεις νομοσχέδια, τα οποία ετοιμάζονται για ρύθμιση διαφόρων θεμάτων, καθυστερούν, είτε στο στάδιο της ετοιμασίας τους στα Τμήματα, είτε στο στάδιο της νομοτεχνικής επεξεργασίας τους στη Νομική Υπηρεσία, είτε ακόμη στο στάδιο της ψήφισης τους στη Βουλή. Επίσης, διάφορες εισηγήσεις για τροποποίηση της Νομοθεσίας/Κανονισμών, οι οποίες γίνονται από την Υπηρεσία μου, για ρύθμιση αδυναμιών/ελλείψεων που παρατηρούνται κατά τον έλεγχο, ακόμη και όταν υιοθετούνται από μέρους των ελεγχόμενων, δεν προωθούνται έγκαιρα. Για τις περιπτώσεις αυτές γίνεται αναφορά στις επιμέρους παραγράφους της Έκθεσής μου.

4.1.6 Μητρώα κινητής περιουσίας. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, οι Κυβερνητικές Υπηρεσίες πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς το Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης τους κατά το τέλος του έτους. Μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

4.1.7 Πιστοποιητικά ατέλειας (έντυπο C6c). Σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες τα αντίγραφα των εν λόγω πιστοποιητικών δεν επικολλώνται στα αντίστοιχα στελέχη των διπλοτύπων, παρόλο που τα εμπορεύματα που αναγράφονται σ' αυτά έχουν εκτελωνιστεί πριν από αρκετό καιρό, με κίνδυνο τυχόν παραβάσεις να μην εντοπίζονται.

4.1.8 Έκτακτες επιθεωρήσεις μετρητών. Κατά τη διάρκεια του έτους διεξήχθησαν από την Υπηρεσία μου και τον Κλάδο Εσωτερικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου έκτακτες επιθεωρήσεις των λογαριασμών και μετρητών που είχαν στα χέρια τους οι ταμίες, εισπράκτορες και κάτοχοι Πάγιας Προκαταβολής. Εκτός από τις πιο πάνω επιθεωρήσεις, οι Υπηρεσίες οι ίδιες υποχρεώνονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν τουλάχιστον μία έκτακτη επιθεώρηση των μετρητών κάθε χρόνο. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

4.1.9 Αναλώσιμα υλικά αποθήκης. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερεύουσων αποθηκών. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι κατά το 2002 ελέγχθηκαν 61 κύριες αποθήκες, από το σύνολο των 152, δηλαδή το 40%, και 9 δευτερεύουσες αποθήκες, από το σύνολο των 189, δηλαδή το 5%.

Οι διάφορες Υπηρεσίες πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Εκτός των πιο πάνω επιθεωρήσεων, διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μου αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών, για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών.

4.1.10 Έλλειψη προσωπικού. Σημαντικές ελλείψεις/αδυναμίες/παρατυπίες που εγείρονται από την Υπηρεσία μου αποδίδονται από τους ελεγχόμενους στην έλλειψη προσωπικού. Σε

αρκετές περιπτώσεις δεν φαίνεται ότι το θέμα αυτό μελετάται μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, για σκοπούς επίλυσης του ή εξεύρεσης υπαλλακτικών λύσεων.

4.1.11 Έκτακτο προσωπικό. Πολλές κυβερνητικές εργασίες εκτελούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται πάνω σε δεκαπενθήμερη ή έκτακτη βάση. Σε μερικές περιπτώσεις έκτακτο προσωπικό που διενεργεί εισπράξεις δεν υποβάλλει την απαιτούμενη εγγύηση.

4.1.12 Αδαπάνητα ποσά Αναπτυξιακών Δαπανών. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται η ικανοποιητική υλοποίηση του Προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα σε αρκετά Κονδύλια να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

4.1.13 Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2002 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης και παρά το γεγονός ότι το Υπουργείο Οικονομικών προειδοποίησε επανειλημμένα ότι οι ελέγχοντες λειτουργοί θα είναι προσωπικά και χρηματικά υπεύθυνοι για τις υπερβάσεις, όπως προνοείται στον εκάστοτε περί Προϋπολογισμού Νόμο. Μέχρι τις 10 Ιουνίου 2003 υπερβάσεις ύψους £3,3 εκ., που αφορούν 18 Κονδύλια, δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο, καμιά πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς, εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων Κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη του, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών, κατά παράβαση της πρόνοιας αυτής, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα.

4.1.14 Καθυστερημένες υποχρεώσεις. Μέχρι 3.6.2003 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού £13,3 εκ. από τον Προϋπολογισμό του 2003, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2002. Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

4.1.15 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2002, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν £348,1 εκ., σε σύγκριση με £308,2 εκ. κατά το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, £163,5 εκ. και £49,1 εκ. αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις φόρου εισοδήματος και Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £145,6 εκ. και £35,8 εκ. το 2001.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξη τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια να καθίστανται για το λόγο αυτό ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

4.1.16 Ο περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμος. Ο περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμος τέθηκε σε ισχύ στις 19.1.1998. Σκοπός του Νόμου ήταν η θεσμοθέτηση των αρχών και

πλαισίων ανάθεσης έργων και αγοράς αγαθών και υπηρεσιών από το Δημόσιο, με βάση τις αρχές και διαδικασίες του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Για την πλήρη εναρμόνιση της νομοθεσίας με τις Κοινοτικές Οδηγίες και με σκοπό αυτή να καλύπτει τις Κρατικές Υπηρεσίες, τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης και τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, ετοιμάστηκε το Μάιο 2002 νομοσχέδιο, στο οποίο ενσωματώθηκαν αυτούσιες οι πιο πάνω Οδηγίες. Στο σχετικό Νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε τον Ιούλιο 2003, ορίζεται το Γενικό Λογιστήριο ως η Αρμόδια Αρχή, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και την υποβολή στην Ευρωπαϊκή Ένωση των αναγκαίων πληροφοριών. Ο Νόμος προνοεί επίσης τη σύσταση και λειτουργία Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων των αρμόδιων αρχών. Η έναρξη εφαρμογής του Νόμου αναμένεται ότι θα γίνει από την 1.1.2004.

4.1.17 Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του, ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτή συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντα του.

Επίσης, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεώνεται να υποβάλλει, το Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί το Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή το Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω προνοιών του Νόμου.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ετοίμασε, σε συνεργασία με την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και τη Νομική Υπηρεσία, μέρος των προνοούμενων από τη νομοθεσία Κανονισμών, για ρύθμιση του θέματος, οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5 Νοεμβρίου 1998 και στις 19 του ίδιου μήνα κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Έκτοτε αποσύρθηκαν και κατατέθηκαν επανειλημμένα, με τελευταία

απόσυρση στις 15.1.2003. Επανακατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων με την έναρξη των εργασιών της αμέσως μετά τις προεδρικές εκλογές.

4.1.18 Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μερικές Υπηρεσίες καθυστέρησαν και πάλι να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις μου. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια. Με τη διαδικασία αυτή παρατηρείται συνεχής βελτίωση, με αποτέλεσμα, σε ό,τι αφορά στις επιστολές μου του 2002, να μην παρατηρηθεί καθυστέρηση πέραν των έξι μηνών στη λήψη απάντησης.

4.1.19 Χώρος εργασίας ελεγκτών. Σε αρκετές περιπτώσεις λειτουργοί της Υπηρεσίας μου αντιμετωπίζουν πρόβλημα διάθεσης χώρου από μέρους των ελεγχόμενων, για σκοπούς διεξαγωγής του ελέγχου. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, σε μερικές περιπτώσεις ο χώρος που διατίθεται από τους ελεγχόμενους δεν είναι κατάλληλος, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου.

4.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

4.3 ΠΡΟΕΔΡΙΑ

4.4 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

- **Αποτελέσματα έτους.** Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν £9.001.760 και οι πληρωμές £7.500.382, σε σύγκριση με £6.775.200 και £8.260.672 το 2001, αντίστοιχα. Οι εισπράξεις προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Στις 31.12.02 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο £24.841.

4.5 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο

Μέρος Α

4.5.1 Άσκηση της δικηγορίας. Ενώ δυνάμει πρόνοιας στον περί Δικηγόρων Νόμο, κανένας δεν δικαιούται να ασκεί τη δικηγορία, εκτός αν κατέχει άδεια άσκησης της δικηγορίας, όπως αυτή καθορίζεται από το Ανώτατο Δικαστήριο, και παράβαση της πιο πάνω πρόνοιας καθιστά τον παραβάτη ένοχο αδικήματος, σύμφωνα με ονομαστικούς καταλόγους δικηγόρων, οι οποίοι ετοιμάστηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο, 113 δικηγόροι δεν ανανέωσαν την άδεια τους για το έτος 2002. Ο Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, μετά την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, όσοι δικηγόροι δεν ανανεώσουν την ετήσια άδειά τους μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε έτους υποχρεούνται όπως καταβάλουν κατά την ανανέωση της άδειάς τους ως πρόστιμο ποσό ίσο με το ποσό της άδειας. Με πληροφόρησε επίσης ότι ο ονομαστικός κατάλογος αυτών που δεν έχουν ανανεώσει την άδειά τους διαβιβάζεται τόσο στα Επαρχιακά Δικαστήρια, όσο και στον Παγκύπριο και Τοπικούς Δικηγορικούς Συλλόγους, καθώς και στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ως Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου.

4.5.2 Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2001, παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (για τις προσφυγές η καθυστέρηση χρονολογείται από το 1992), με

αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο τμήμα εκδόσεων.

Παρόλο που τα Καθολικά Αποθήκης ενημερώθηκαν με τις εκδόσεις αποφάσεων προηγούμενων ετών που εκκρεμούσαν και ολοκληρώθηκε η ταξινόμηση των εκδόσεων, εντούτοις δεν διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων, για επιβεβαίωση των λογιστικών υπολοίπων. Όπως με πληροφόρησε ο Αρχιπρωτοκολλητής, η καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου απασχόλησε το Ανώτατο Δικαστήριο και έχουν ληφθεί μέτρα προς την κατεύθυνση άρσης των καθυστερήσεων, τα οποία έχουν ήδη αποδώσει. Επίσης με πληροφόρησε ότι η φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων των εκδόσεων θα πραγματοποιηθεί στο προσεχές μέλλον.

Μέρος Β

4.5.3 Επιδόματα Δικαστικών Επιδοτών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στους Δικαστικούς Επιδότες παρέχεται από το 1992 κατ' αποκοπή επίδομα για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας και κατ' αποκοπή επίδομα οδοιπορικών. Σε περίπτωση υιοθέτησης του θεσμού της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες, υπήρχε πρόθεση όπως το ύψος των πιο πάνω επιδομάτων τύχει επανεξέτασης. Ο θεσμός της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες άρχισε να εφαρμόζεται από 1.5.96, χωρίς, στο μεταξύ, να επανεξεταστεί το ύψος των εν λόγω επιδομάτων. Όπως πληροφορήθηκα, υπάρχουν διιστάμενες απόψεις επί του θέματος, οι οποίες αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων.

4.5.4 Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, με βάση την ακολουθούμενη διαδικασία, δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος αφαίρεσης και οικειοποίησης επικολημένων χαρτοσήμων, όπως έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν.

Εισηγήθηκα την κατάργηση της υφιστάμενης διαδικασίας και την υιοθέτηση της τακτικής είσπραξης ενός συνολικού ποσού κατά την πρώτη καταχώριση της απαίτησης, με την κατάλληλη τροποποίηση των Διαδικαστικών και άλλων σχετικών Κανονισμών. Ο Αρχιπρωτοκολλητής με πληροφόρησε ότι το θέμα αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο μελέτης από την Επιτροπή Αναθεώρησης των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας.

Επαρχιακά Δικαστήρια

Μέρος Α

4.5.5 Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.02 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε £4.881.505, σε σύγκριση με £4.736.571 του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £144.934 ή ποσοστό 3,06%. Εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξη τους και, όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, να διαγραφούν, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί. Όπως πληροφορήθηκα από τον Αρχιπρωτοκολλητή, το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο συσκέψεων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το Υπουργείο Οικονομικών, με κύρια εισήγηση τη δημιουργία ειδικού

Σώματος Δικαστικής Αστυνομίας για την εκτέλεση των ενταλμάτων, και αναμένεται ο καθορισμός νέας ημερομηνίας για περαιτέρω εξέτασή του.

4.5.6 Επιστροφή ανεκτέλεστων ενταλμάτων. Πάνω από 30500 ποινικά εντάλματα, τα οποία επιστράφηκαν ανεκτέλεστα από την Αστυνομία, βρίσκονται σε χάρτινα κιβώτια, χωρίς να είναι καταγραμμένα σε μητρώα ή κατάλληλα ταξινομημένα, με αποτέλεσμα ο εντοπισμός τους να είναι σχεδόν αδύνατος. Σύμφωνα με την Αστυνομία, η μη εκτέλεση των ενταλμάτων αυτών οφείλεται στο μη εντοπισμό των κατηγορούμενων, επειδή αυτοί είτε βρίσκονται στο εξωτερικό ή άλλαξαν διεύθυνση, με άγνωστη τη νέα τους διεύθυνση, είτε κηρύχθηκαν σε πτώχευση ή είναι αλλοδαποί που εγκατέλειψαν την Κύπρο. Όπως με έχει πληροφορήσει ο Αρχιπρωτοκολλητής, σε σύσκεψη στο Υπουργείο Οικονομικών αποφασίστηκε η παραλαβή όλων των ενταλμάτων από την Αστυνομία, με σκοπό την εκτέλεση τους με υπερωριακή απασχόληση των μελών της Αστυνομίας, αν χρειαστεί, χωρίς δυστυχώς να προκύψουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

4.5.7 Μητρώο ενταλμάτων ποινικών υποθέσεων. Το μητρώο ενταλμάτων ποινικών υποθέσεων, στο οποίο καταχωρίζονται τα εντάλματα που παραδίνονται από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στον Ουλαμό Εκτέλεσης Ενταλμάτων για εκτέλεση, δεν ενημερώνεται με τα σχετικά στοιχεία και τη μονογραφή του μέλους της Αστυνομίας που τα παραλαμβάνει, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση τους. Ο Αρχιπρωτοκολλητής με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στον Ουλαμό Εκτέλεσης Ενταλμάτων για υπογραφή του μητρώου από τα μέλη της Αστυνομίας που παραλαμβάνουν τα εντάλματα.

4.5.8 Ειδοποίηση από το Πρωτοκολλητήριο για πληρωμή των επιδικασθέντων ποσών. Με στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στον Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τα Πρωτοκολλητήρια των Επαρχιακών Δικαστηρίων, με την παραλαβή των αποφάσεων των δικαστηρίων και πριν από την έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, να αποστέλλουν αμέσως γραπτή ειδοποίηση στους καταδικασθέντες για καταβολή του οφειλόμενου ποσού μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι, σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής, θα εκδίδεται αμέσως το σχετικό ένταλμα, τα έξοδα έκδοσης και εκτέλεσης του οποίου θα βαρύνουν αποκλειστικά τον καταδικασθέντα. Παρόλο που δεν έγινε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, η εισήγηση της Υπηρεσίας μου εφαρμόστηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

4.5.9 Ποινικές υποθέσεις για τροχαία αδικήματα. Ένας σημαντικός αριθμός δικαστικών υποθέσεων για τροχαία αδικήματα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας είχαν οριστεί για εκδίκαση και αναβλήθηκαν κατ' επανάληψη, ενώ ακολούθως αποσύρθηκαν λόγω του ότι δεν έγινε κατορθωτή η επίδοση της κλήσης στους κατηγορούμενους. Όπως με πληροφόρησε ο Αρχιπρωτοκολλητής, η επίδοση των κλήσεων σε υποθέσεις τροχαίας βαρύνει την Αστυνομία.

4.5.10 Μη κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων. Συνεχίστηκε η μη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων των Επαρχιακών Δικαστηρίων με τον αντίστοιχο αριθμό του μητρώου ποινικών ενταλμάτων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο για όλες τις αποφάσεις του δικαστηρίου έχουν εκδοθεί τα σχετικά ποινικά εντάλματα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε εκδικασθείσες υποθέσεις του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας διαπιστώθηκε, τουλάχιστον σε δύο περιπτώσεις, ότι δεν είχαν εκδοθεί εντάλματα για τη χρηματική ποινή που αναφερόταν στο πρακτικό της απόφασης του Δικαστηρίου. Ο

Αρχιπρωτοκολλητής με πληροφόρησε ότι το θέμα θα αντιμετωπιστεί με την αναμενόμενη παραχώρηση του αναγκαίου προσωπικού από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

4.5.11 Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Τα μητρώα αυτά δεν έχουν ενημερωθεί με τις παραλαβές και εκδόσεις εξοπλισμού που έγιναν από το 1990. Εισηγήθηκα όπως καταχωριστούν όλες οι εκκρεμείς εγγραφές και, σε περίπτωση που αυτό κρίνεται αδύνατο, να ζητηθεί έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων, κατόπτι διενέργειας φυσικής καταμέτρησης. Όπως με πληροφόρησε ο Αρχιπρωτοκολλητής, με τη δημιουργία και στελέχωση του Αρχείου στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, η διαδικασία δημιουργίας μητρώων περιουσιακών στοιχείων, μηχανογραφικού και άλλου εξοπλισμού θα προωθηθεί.

4.5.12 Μητρώα περιουσιακών στοιχείων των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας και Αμμοχώστου. Μετά από σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 6.7.2000, έχουν δημιουργηθεί στις 21.5.2001, κατόπτι φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων, νέα μητρώα. Όπως παρατηρήθηκε κατά τον έλεγχο, οι παραλαβές περιουσιακών στοιχείων μετά την πιο πάνω ημερομηνία δεν έχουν καταχωριστεί στα μητρώα. Όπως με πληροφόρησε ο Αρχιπρωτοκολλητής, δόθηκαν οδηγίες στους Πρωτοκολλητές των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας και Αμμοχώστου όπως προχωρήσουν αμέσως στην καταχώριση όλων των περιουσιακών στοιχείων στα σχετικά μητρώα.

4.5.13 Εντάλματα εκτέλεσης κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων νομικών προσώπων (J23). Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε ο Βοηθός Αρχιπρωτοκολλητής, στις 31.12.2002 εκκρεμούσαν για εκτέλεση 5086 εντάλματα κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων, για συνολικό ποσό £11.524.591, από το οποίο £11.484.492 αφορούν οφειλές στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και πρόστιμα των δικαστηρίων. Το θέμα της εκτέλεσης των πιο πάνω ενταλμάτων εξετάστηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου, της Αστυνομίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το θέμα ορίστηκε για επανεξέταση σε νέα σύσκεψη που θα γινόταν στα τέλη Οκτωβρίου 2002, η οποία δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί. Σύμφωνα με τον Αρχιπρωτοκολλητή, το θέμα θα αντιμετωπιστεί με τη δημιουργία ειδικού Σώματος Δικαστικής Αστυνομίας.

Μέρος Β

4.5.14 Καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων σύλληψης. Αρκετά εντάλματα σύλληψης εξακολουθούν να παραμένουν ανεκτέλεστα στα δικαστήρια ή στην Αστυνομία, με αποτέλεσμα να δημιουργείται καθυστέρηση στην εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων. Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι στα Επαρχιακά Δικαστήρια Λάρνακας και Λεμεσού εκκρεμούσαν στις 31.12.2002 πέρα από 1000 και 3700 εντάλματα σύλληψης, αντίστοιχα. Ο Αρχηγός Αστυνομίας, με εγκύκλιο του ημερ. 31.7.2002 προς τους Αστυνομικούς Διευθυντές Επαρχιών, τους κάλεσε να επισπεύσουν την εκτέλεση των καθυστερημένων ενταλμάτων σύλληψης. Όπως με πληροφόρησε ο Αρχιπρωτοκολλητής, με εγκύκλιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 5 Δεκεμβρίου 2000, έχουν δοθεί οδηγίες για την άμεση έκδοση και παράδοση των ενταλμάτων στα μέλη της Αστυνομίας για εκτέλεση, καθώς και για τη δημιουργία συστήματος παρακολούθησης της πορείας εκτέλεσης τους. Επίσης με πληροφόρησε ότι το θέμα έχει τεθεί

κατ' επανάληψη υπόψη του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με κύρια εισήγηση την τοποθέτηση στις διάφορες Αστυνομικές Διευθύνσεις Αξιωματικού, ο οποίος να επιφορτιστεί με το έργο της παρακολούθησής τους.

4.5.15 Καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων κινητής περιουσίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτέλεση αριθμού ενταλμάτων κινητής περιουσίας από τους Δικαστικούς Επιδότες. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στα Επαρχιακά Δικαστήρια Λάρνακας και Αμμοχώστου υπήρχαν, στο τέλος του 2002, πάνω από 400 ανεκτέλεστα εντάλματα, στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας περίπου 970 και στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού περίπου 420. Ο Αρχιπρωτοκολλητής με πληροφόρησε ότι ο αριθμός των εκκρεμούντων ενταλμάτων κρίνεται μικρός και αντιστοιχεί με τα τρέχοντα εντάλματα, η εκτέλεση των οποίων δεν υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των τριών μηνών, χρόνος που κρίνεται ικανοποιητικός.

4.5.16 Βιβλία διαταγμάτων και αποφάσεων δικαστηρίου. Η αίτηση για έκδοση διατάγματος ή απόφασης για πρώτη φορά χαρτοσημαίνεται στο αντίστοιχο βιβλίο με £2,50, πλέον £0,25 για κάθε αντίγραφο. Εισηγήθηκα όπως, στα πλαίσια εκσυγχρονισμού, απλοποίησης των διαδικασιών και αποτελεσματικότερης αξιοποίησης του χρόνου εργασίας του προσωπικού, μελετηθεί το ενδεχόμενο κατάργησης των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, με ανάλογη αύξηση των δικαιωμάτων καταχώρισης της αγωγής, για κάλυψη των εξόδων έκδοσης διατάγματος ή απόφασης, τόσο για πρώτη φορά όσο και για καθορισμένο αριθμό αντιγράφων. Όπως ανέφερε ο Αρχιπρωτοκολλητής, το θέμα αποτελεί αντικείμενο μελέτης από την Επιτροπή Αναθεώρησης των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας.

Στρατιωτικό Δικαστήριο

Μέρος Α

4.5.17 Εντάλματα ποινικών υποθέσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 118(2) του Μέρους IV του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, το οποίο ισχύει από το 1991, χρηματική ποινή μέχρι ποσού £25 καθίσταται πληρωτέα αμέσως. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του πιο πάνω ποσού, με σχετική τροποποίηση του προαναφερθέντος άρθρου. Σε περίπτωση υλοποίησης της πιο πάνω εισήγησης, αυτόματα μειώνεται ο αριθμός των ενταλμάτων που θα εκδίδονται από όλα τα δικαστήρια, με συνεπακόλουθο να επέλθει εξοικονόμηση στο κόστος έκδοσης και εκτέλεσής τους. Ο Αρχιπρωτοκολλητής με πληροφόρησε ότι, για την αύξηση του ποσού της χρηματικής ποινής που καθίσταται πληρωτέα αμέσως, εκκρεμεί σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

4.6 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.6.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για το υπό επισκόπηση έτος καταρτίστηκαν και υποβλήθηκαν για έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 57 του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002, εντός τριών μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους.

4.6.2 Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό κέρδος της Τράπεζας ήταν £6,4 εκ., σε σύγκριση με £14,37 εκ. το 2001, δηλαδή παρουσιάζεται μειωμένο κατά £7,97 εκ., κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εσόδων για τόκους κατά £15,22 εκ. Οι εισπρακτέοι τόκοι για το 2002 ήταν £80,5 εκ., σε σύγκριση με £95,7 εκ. το 2001, ενώ οι πληρωτέοι τόκοι ανήλθαν σε £67,14 εκ., σε

σύγκριση με £76,0 εκ. το 2001. Σύμφωνα με το άρθρο 59(α) του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002, 80% του συνολικού κέρδους (£5,1 εκ.), μεταφέρεται στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Το 20% του συνολικού κέρδους (£1,3 εκ.) μεταφέρεται στο Γενικό Αποθεματικό της Τράπεζας.

4.6.3 Προσωπικό. Η Κεντρική Τράπεζα εργοδοτούσε 313 πρόσωπα, από τα οποία 290 υπηρετούσαν σε μόνιμες οργανικές θέσεις, 4 ήταν καθαρίστριες και 19 ειδικοί αστυφύλακες. Οι δαπάνες προσωπικού για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες, εργοδοτικές εισφορές, συμπεριλαμβανομένης και της πρόβλεψης για το Ταμείο Σύνταξης, καθώς και άλλα ωφελήματα, ανήλθαν σε £8.956.583, σε σύγκριση με £8.057.000 το 2001, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 11,17%. Ο μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, για το έτος 2002, ανήλθε στις £28.615.

4.6.4 Άλλα ωφελήματα προσωπικού. Στο μόνιμο προσωπικό παραχωρούνται με ευνοϊκούς όρους διάφορα δάνεια, όπως στεγαστικά, εκπαιδευτικά, προσωπικά, ειδικά κ.τ.λ. Στις 31.12.02 το υπόλοιπο των δανείων αυτών ήταν £10,677 εκ., σε σύγκριση με £10,490 εκ. το 2001.

4.6.5 Επενδύσεις, αξιολόγηση και παρακολούθηση κινδύνων αγοράς. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εξακολουθώ να πιστεύω ότι η αξιολόγηση της απόδοσης των επενδύσεων δεν είναι κατάλληλη για όλες τις μορφές των επενδύσεων που επιλέγονται (αξιογράφα, καταθέσεις σε ξένα νομίσματα κ.τ.λ.). Οι συγκρίσεις πρέπει να γίνονται με δείκτες σχετικούς με το είδος της κάθε επένδυσης και όχι μόνο με το LIBID (London Interbank Bid Rate). Η θέση της Κεντρικής Τράπεζας είναι ότι η επιμέτρηση της απόδοσης, όπως γίνεται σήμερα, αντανakλά τους στόχους και περιορισμούς που διέπουν τη διαχείριση των διεθνών αποθεμάτων. Ωστόσο η Τράπεζα αποδέχεται ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του μέτρου σύγκρισης της απόδοσης του χαρτοφυλακίου της, με τη διαμόρφωση ενός «ιδανικού χαρτοφυλακίου» (benchmark portfolio), η απόδοση του οποίου θα πρέπει να συγκρίνεται με την απόδοση του πραγματικού χαρτοφυλακίου, προχώρησε μάλιστα σε επαφές για το σκοπό αυτό με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και έχει καλέσει εμπειρογνώμονες από τη Διεθνή Κεντρική Τράπεζα, οι οποίοι υπέβαλαν σχετική έκθεση επί του θέματος, η οποία και αξιολογείται.

4.6.6 Εφαρμογή οδηγιών Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 57(2) του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου 138(I)/2002, η Κεντρική Τράπεζα ετοιμάζει οικονομικές καταστάσεις με εγκεκριμένες λογιστικές αρχές, οι οποίες καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όπως πληροφορούμαι, προωθείται σχετικό νομοσχέδιο, στο οποίο αναφέρεται ότι οι εγκεκριμένες λογιστικές αρχές θα καθορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο καθοδηγείται, στο βαθμό που είναι δυνατόν, από τις αρχές που υιοθετεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

4.6.7 Μετεξέλιξη της Κεντρικής Τράπεζας με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Στις 5 Ιουλίου 2002 ολοκληρώθηκε η εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο για την οικονομική και νομισματική ένωση, με την έναρξη ισχύος του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 (Νόμος 138(I)/2002) και του περί της Τέταρτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 2002 (Νόμος 104(I)/2002). Η νομοθεσία αυτή διασφαλίζει την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και τη συμβατότητα του καθεστώτος της με τις σχετικές πρόνοιες της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών

Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ειδικότερα, ο περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμος του 2002 διασφαλίζει την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας, απαγορεύει την άμεση χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα από την Κεντρική Τράπεζα και καθορίζει ότι πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών.

4.7 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μέρος Α

4.7.1 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2002, στις 31.12.02 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν £2,5 εκ., σε σύγκριση με £2,3 εκ. του προηγούμενου έτους. Ποσό £1,9 εκ. αφορά τόκους που οφείλονται από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, από τους οποίους £0,8 εκ. εκκρεμούν από το 1974.

4.7.2 Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Μέσα στο 2002 κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας το ποσό των £14,37 εκ., που αντιπροσωπεύει τα καθαρά κέρδη της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2001.

4.7.3 Κρατικό Λαχείο. Τα καθαρά κέρδη του Κρατικού Λαχείου για το 2002 ήταν £23,3 εκ., σε σύγκριση με £21,7 εκ. το 2001. Η αύξηση κατά £1,6 εκ. ή 7,4% προήλθε κυρίως από την αύξηση στις πωλήσεις όλων των ειδών αυτόματων λαχείων, καθώς και στο νέο τύπο αυτόματου λαχείου «Τόμπολα». Η αύξηση των πιο πάνω πωλήσεων υπερκάλυψε την αύξηση των δαπανών του Κρατικού Λαχείου ύψους £3,1 εκ. Μείωση κατά £0,7 εκ. παρουσίασαν τα έσοδα που προήλθαν από το ΤΖΟΚΕΡ.

4.7.4 Επιχορηγήσεις. Κατά τα δύο τελευταία χρόνια καταβλήθηκαν οι ακόλουθες επιχορηγήσεις.

	2002	2001
	£εκ.	£εκ.
Αμπελουργικά προϊόντα	12,88	16,11
Σιτηρά	37,95	37,48
Διάφορα	-	0,01
Επιχορήγηση επιτοκίου	1,60	0,26
	<u>52,43</u>	<u>53,86</u>

4.7.5 Συνεισφορά για την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο. Για το 2002 η συνεισφορά της Κύπρου ήταν £8,7 εκ., σε σύγκριση με £9,4 εκ. το προηγούμενο έτος.

4.7.6 Συνταξιοδοτικά ωφελήματα

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησης τους, συνταξιοδοτικά ωφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που δικαιούται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από το Τμήμα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η

ορθότητα τους ελέγχεται από την Υπηρεσία μου, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, ώστε τυχόν λάθη και παραλείψεις να διορθώνονται έγκαιρα.

Το 2002 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των £122,5 εκ., σε σύγκριση με £108,9 εκ. κατά το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £13,6 εκ. ή 12,49%, λόγω των νέων συνταξιούχων και της παραχώρησης τιμαριθμικών αυξήσεων.

Κατά το 2002 έγιναν υπολογισμοί για 830 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων κρατικών υπαλλήλων και για 140 περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης σε χήρες/χήρους και τέκνα.

Από τον έλεγχο των πιο πάνω, προέκυψε ότι οι υπολογισμοί χρειάζονταν διορθώσεις σε 67 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων και σε 3 περιπτώσεις συντάξεων χηρών. Από τις πιο πάνω 67 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων, σε 18 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να αυξηθούν συνολικά κατά £23.374 σε ετήσια σύνταξη και σε £23.856 σε εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα. Στις υπόλοιπες 49 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να μειωθούν συνολικά κατά £92.624 σε ετήσια σύνταξη και σε £133.828 σε εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα. Από τις 3 περιπτώσεις που αφορούσαν συντάξεις χηρών, στη μία περίπτωση η ετήσια σύνταξη έπρεπε να αυξηθεί κατά £344 και στις υπόλοιπες 2 περιπτώσεις να μειωθεί συνολικά κατά £587.

(β) Σημειώνεται ότι, λόγω ελλείψεως χρόνου, προέλεγχος στις αναθεωρήσεις συντάξεων λόγω αναθεώρησης του μισθολογίου των δημοσίων υπαλλήλων το 2002 δεν έγινε.

(γ) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις, για την εφαρμογή του άρθρου 88 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, το οποίο προνοεί για το συμψηφισμό της κυβερνητικής σύνταξης με την αναλογική σύνταξη των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρουσιάζονται πρακτικά προβλήματα, λόγω παράλειψης ή καθυστέρησης στην ενημέρωση του Κλάδου Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με το αναλογικό μέρος της συμπληρωματικής σύνταξης του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων που καταβάλλεται στους δικαιούχους κρατικούς συνταξιούχους. Ως αποτέλεσμα, προκύπτουν σημαντικές υπερπληρωμές στην κυβερνητική σύνταξη, οι οποίες, με τον εντοπισμό τους, ανακτώνται με μηνιαίες αποκοπές από την κυβερνητική σύνταξη. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα εντοπίζονται όλες οι υπερπληρωμές, ενώ παράλληλα γίνονται προσπάθειες όπως οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ενημερώνουν έγκαιρα το Γενικό Λογιστήριο για αποφυγή υπερπληρωμών.

4.7.7 Αποζημιώσεις και έξοδα αγωγών. Μέσα στο 2002 καταβλήθηκε το ποσό των £2,0 εκ. (£2,8 εκ. το 2001) για αποζημιώσεις και έξοδα για δικαστικές υποθέσεις εναντίον της Δημοκρατίας.

4.7.8 Εφαρμογή του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου αρ. 80(Ι) του 1998. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεση μου του έτους 2001, σύμφωνα με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο 80(Ι)/1998, σε περίπτωση που συνταξιούχος λαμβάνει λιγότερα από το ανώτατο ποσό της βασικής σύνταξης, η διαφορά αυτή μεταφέρεται από την αναλογική στη βασική σύνταξη. Με την τροποποίηση αυτή, τα Επαγγελματικά Σχέδια Συντάξεων θα πρέπει να μειώσουν το ποσό που αναλογεί στην αναλογική σύνταξη που αποκόπτον από τις συντάξεις.

Το Γενικό Λογιστήριο δεν εφάρμοσε τον πιο πάνω Νόμο για τις συντάξεις των δημόσιων υπαλλήλων, γιατί, όπως μου έχει αναφερθεί, υπήρχε καταθεμένο νομοσχέδιο για την επαναφορά του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων στην προγενέστερη του μορφή, με αναδρομική ισχύ. Το νομοσχέδιο αυτό ψηφίστηκε σε Νόμο (98(Ι)/2000), με ημερομηνία έναρξης ισχύος τις 7 Ιουλίου 2000, χωρίς αναδρομική ισχύ, αφήνοντας έτσι νομικά ακάλυπτο το Γενικό Λογιστήριο, το οποίο αφαιρούσε το αυξημένο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης. Μέχρι σήμερα το Γενικό Λογιστήριο δεν έχει επιστρέψει τα οφειλόμενα ποσά στους δικαιούχους.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, άρχισε ήδη η διαδικασία εντοπισμού των συνταξιούχων που επηρεάζονται και υπολογισμού των οφειλόμενων ποσών, η οποία όμως εκτιμάται ότι θα είναι χρονοβόρα, λαμβανομένων υπόψη τόσο της εμπλοκής και άλλων Υπηρεσιών όσο και της ανάγκης όπως η Υπηρεσία του προστρέξει αρκετά χρόνια πίσω για τον εντοπισμό των σχετικών στοιχείων που χρειάζονται.

4.7.9 Νέο μηχανογραφημένο σύστημα συντάξεων Γενικού Λογιστηρίου. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεση μου του έτους 2001, το συμβόλαιο που υπογράφηκε στις 19.3.98 μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και της εταιρείας NETU Consultants Ltd, για την ανάπτυξη του νέου μηχανογραφημένου συστήματος συντάξεων δημόσιων υπαλλήλων, προνοούσε αποπεράτωση του έργου μέσα σε έξι μήνες, δηλαδή μέχρι τις 26.10.98. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι «το έργο τέθηκε σε εφαρμογή και άρχισε να ελέγχεται για την ορθότητα και ακρίβεια του από τον Ιανουάριο του 2001. Η τελική αποδοχή του έγινε την 1.12.2001. Η λειτουργία του συστήματος κρίνεται ικανοποιητική, παρά το γεγονός ότι γίνονται ακόμη βελτιώσεις μέσα στα πλαίσια του συμβολαίου, καθώς και επιπρόσθετα προγράμματα που προκύπτουν από νέες απαιτήσεις οι οποίες δεν είχαν προβλεφθεί από την αρχή».

4.7.10 Ετοιμασία Δημοσιονομικής Έκθεσης. Παρόλο που, βάσει του Συντάγματος, η Δημοσιονομική Έκθεση θα πρέπει να ετοιμάζεται κάθε χρόνο μέχρι τις 31 Μαρτίου του έτους που ακολουθεί το οικονομικό έτος, εντούτοις η εν λόγω Έκθεση δεν ετοιμάζεται μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια.

4.7.11 Αποπληρωμή προκαταβολών. Σύμφωνα με τον κανονισμό 5 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Κανονισμών του 1985, η χρονική διάρκεια αποπληρωμής της κάθε προκαταβολής δεν θα υπερβαίνει τα δυο χρόνια από την έκδοση της.

Σε αντίθεση με τον πιο πάνω κανονισμό, η αποπληρωμή πέντε προκαταβολών που εκδόθηκαν τουλάχιστον πριν από 17 χρόνια, για συνολικό ποσό ύψους £4,6 εκ., ακόμη εκκρεμεί. Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής «για τις εκκρεμότητες αυτές έχει ενημερωθεί το Υπουργείο Οικονομικών, στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει η λήψη περαιτέρω μέτρων για είσπραξη τους».

Εκκρεμεί επίσης προκαταβολή ύψους £61.303 προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας που εκδόθηκε στις 31.12.96, καθώς και προκαταβολή ύψους £2,90 εκ. προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, η οποία θα έπρεπε να είχε αποπληρωθεί το Νοέμβριο του 1998.

4.7.12 Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Το Γενικό Λογιστήριο προέβη στην αποκοπή της κρατικής χορηγίας ύψους £21.569 από το Δήμο Λευκάρων. Η χορηγία αποκόπηκε έναντι της πληρωμής, λόγω εγγυήσεων, που έγινε από το Κράτος για το Δήμο, ύψους £64.708. Στις

περιπτώσεις όμως των Προκαταβολών, όπου παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή τους, δεν ακολουθείται η ίδια τακτική, επειδή δεν προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 78/86). Στις 31.12.2002, το σύνολο των Προκαταβολών ήταν £16.795.904.

Παραδείγματα καθυστερημένων Προκαταβολών:

Περιγραφή	Αρχικό ποσό £	Αποπληρωμές £	Υπόλοιπο £	Εκδόθηκε στις	Ληξιπρόθεσμο στις
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	747.815	-	747.815	31.12.1974	31.12.1976
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	2.900.000	-	2.900.000	30.11.1996	30.11.1998
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	2.610.000	-	2.610.000	31.12.1984	31.12.1986
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	1.000.000	-	1.000.000	31.8.1983	31.8.1985

Προς οριστική επίλυση του θέματος εισηγήθηκα όπως τροποποιηθούν οι σχετικοί Κανονισμοί, ώστε, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και παράλληλα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες Προκαταβολές (2 χρόνια μετά την έκδοση τους), να αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της Προκαταβολής.

4.7.13 Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Παρατηρήθηκε ότι το Κράτος πλήρωσε υπέρογκα ποσά λόγω εγγυήσεων για δάνεια που συνήψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, όπου το Κράτος πλήρωσε το ποσό των £16.573.417. Το Κράτος έχει προβεί σε ενέργειες για τη διάλυση της εταιρείας αυτής. Αναμένεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της, το Κράτος θα εισπράξει το εν λόγω ποσό.

Το Κράτος έχει επίσης καταβάλει μικρότερα ποσά λόγω εγγυήσεων για διάφορους οργανισμούς, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Ο Γενικός Λογιστής ανέφερε ότι «το Γενικό Λογιστήριο αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων έχει προβεί σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών».

4.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Μέρος Α

4.9.1 Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Κατά τον έλεγχο των πληρωμών παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, όπως π.χ. η μη συμφιλίωση μισθοδοτικών

καταστάσεων και η ανεπαρκής παρακολούθηση της παροχής του επιδόματος ειδικών συνθηκών εργασίας σε αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς.

4.10 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μέρος Α

4.10.1 Διαγραφές κοστολογίων. Στις 31.12.2002 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους £393.671 (31.12.01:£371.780), από τα οποία οι £36.087 αφορούσαν το έτος 2002. Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους £39.334, με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό. Ποσό ύψους £19.161 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά. Σημειώνεται ότι σε Μονάδα της Εθνικής Φρουράς εκδόθηκε ένα κοστολόγιο, λόγω ολικής καταστροφής οχήματος από ανατροπή, ύψους £12.000.

4.10.2 Όπλα και πυρομαχικά. Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2002 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μου, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Γενικό Επιτελείο της Εθνικής Φρουράς απέστειλε στην Υπηρεσία μου πιστοποιητικό, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρηση τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης.

4.10.3 Καταβολή αποζημιώσεων. Αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2002 καταβλήθηκε το ποσό των £760.445, σε σύγκριση με £831.365 το 2001, για αγωγές (£246.243), για αποζημιώσεις σε ιδιώτες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από την Εθνική Φρουρά (£22.965), για διάφορα κατά χάρη ποσά σε οικογένειες εθνοφρουρών που απεβίωσαν κατά τη στρατιωτική τους θητεία (£435.000) και για πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων (£56.237).

Επισήμανα και πάλι την ανάγκη λήψης προληπτικών μέτρων, για περιορισμό της δαπάνης αυτής στο ελάχιστο δυνατόν.

4.10.4 Σίτιση εθνοφρουρών. Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προμηθευτών σε υποδείξεις του Υπουργείου, αναφορικά με τις ενδεδειγμένες προδιαγραφές τροφίμων και παραβάσεις ειδικών όρων των συμβολαίων. Παρόλο που στους προμηθευτές επιβλήθηκαν ανάλογα πρόστιμα, όπως και στο παρελθόν, φαίνεται ότι αυτά δεν αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για τη μη επανάληψη τέτοιων παραβάσεων.

4.10.5 Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.

(α) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών λειτουργούσε, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 34.334 και ημερ. 25.10.90, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας των προσφορών, με εγκεκριμένο κόστος λειτουργίας ύψους £110.000, έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την ευημερία των εθνοφρουρών. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, σε συνεδρία του στις 19.12.2001, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του Υπουργείου Άμυνας, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, αποφάσισε τη συνέχιση της λειτουργίας του υφιστάμενου σχεδίου διακίνησης για ειδικά προκαθορισμένα δρομολόγια και με σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Στη συνέχεια, και ενόψει του αιτήματος της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών προς το Υπουργείο Άμυνας για συμμετοχή της στο σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών, ως εκπρόσωπος λεωφορειούχων μελών της, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στο οποίο αποτάθηκε το Υπουργείο Άμυνας, εισηγήθηκε όπως η μεταφορά των εθνοφρουρών ανατεθεί σε δικαιούχους λεωφορειούχους με βάση τη διαδικασία προκήρυξης προσφορών από το Υπουργείο Άμυνας. Για το σκοπό αυτό το Υπουργείο Άμυνας, όπως πληροφορήθηκα, προβαίνει στην ετοιμασία των όρων προκήρυξης της προσφοράς αυτής.

(β) Από τον έλεγχο του σχεδίου διακίνησης εθνοφρουρών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Η συνολική δαπάνη για το 2002 ανήλθε στις £756.127, σε σύγκριση με £565.665 το 2001, και περιλαμβάνει ποσό ύψους £32.244, το οποίο αποτελεί πρόσθετη χρέωση ποσοστού 5% πάνω στο συνολικό ποσό των τιμολογίων, ποσοστό που χρεώνεται από τις αυτοκινητιστικές οργανώσεις, με το δικαιολογητικό της κάλυψης αυξημένων κόστων για διαδρομές που γίνονται τις αργίες και τις Κυριακές.
- (ii)** Η αύξηση ύψους 33,67% που παρατηρείται στο ύψος της δαπάνης για το 2002, σε σύγκριση με τη δαπάνη του 2001, οφείλεται στην αναθεώρηση των κομίστρων από την 1.8.2001, με βάση απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων για αναθεώρηση των κομίστρων των αγροτικών λεωφορείων, στην αύξηση του ΦΠΑ από 10% σε 13% από την 1.7.2002 και στην αύξηση του αριθμού εθνοφρουρών που διακινήθηκαν, από 529816 το 2001 σε 613278 το 2002.

4.10.6 Κατανάλωση καυσίμων από Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.

- Κατά τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου σε Διαχειρίσεις Εφοδίων και Καυσίμων Μονάδων της Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν και πάλι, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθυστερήσεις στην έγκαιρη υποβολή των καταστάσεων καυσίμων και παραλείψεις και λάθη στην ενημέρωση τους, σχετικά με την κατανάλωση, παραλαβή και χορήγηση καυσίμων, καθώς και διαφορές μεταξύ πραγματικού αποθέματος και λογιστικού υπολοίπου, οι οποίες τακτοποιήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Πάγιας Διαταγής. Από τα πιο πάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι δεν διενεργείται από τα Οικονομικά Όργανα των Μονάδων επαρκής έλεγχος των αποθεμάτων, όπως προβλέπεται στη σχετική Πάγια Διαταγή, παρά και τις σχετικές οδηγίες της Διεύθυνσης Εφοδίων/Μεταφορών του ΓΕΕΦ προς τις Μονάδες για μελλοντική βελτίωση της κατάστασης.

4.10.7 Υφάσματα για ράψιμο στολών της Εθνικής Φρουράς. Στις αποθήκες του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών βρίσκονται τρία είδη υφασμάτων, συνολικής ποσότητας περίπου 42300 μέτρων και αξίας περίπου £154.200, τα οποία αγοράστηκαν για να χρησιμοποιηθούν για ράψιμο στολών της Εθνικής Φρουράς και, όπως πληροφορήθηκα, δεν θα χρησιμοποιηθούν λόγω αλλαγής του υφάσματος των στολών. Σχετικά με την αξιοποίηση των πιο πάνω υφασμάτων, ο Διευθυντής του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ανέφερε ότι:

- (i)** Το ένα είδος υφάσματος, αξίας περίπου £127.000, το οποίο επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί για ράψιμο χειμερινών στολών εξόδου οπλιτών, παρέμεινε αχρησιμοποίητο λόγω της

απόφασης του Γ.Ε.Ε.Φ. να αντικαταστήσει τις στολές αυτές με στολές από ύφασμα παραλλαγής.

- (ii) Το δεύτερο είδος υφάσματος αξίας περίπου £25.200, το οποίο επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί για ράψιμο θερινών στολών αξιωματικών, δεν χρησιμοποιήθηκε, επειδή το ύφασμα χνούδιαζε και δεν ήταν πυκνούφασμένο, με αποτέλεσμα να είναι διαφανές.
- (iii) Το τρίτο είδος υφάσματος, αξίας περίπου £2.000, παρέμεινε αχρησιμοποίητο και προέρχεται από κάποια παραλαβή υφάσματος που χρησιμοποιήθηκε για ράψιμο χειμερινών στολών αξιωματικών.
- (iv) Ζήτησε, με επιστολή του ημερομηνίας 24.4.2001, από το Υπουργείο Άμυνας όπως μεριμνήσει για την παραλαβή και κατάλληλη αξιοποίηση των πιο πάνω υφασμάτων.

4.10.8 Αποκοπές λόγω παρεκκλίσεων από τις προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών. Κατά τη διάρκεια του έτους και λόγω παρεκκλίσεων από τις προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών, με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων αποκόπηκαν από την αξία των προμηθειών που παραδόθηκαν και προορίζονταν για την Εθνική Φρουρά ποσά συνολικού ύψους περίπου £200.000.

4.10.9 Καθυστέρηση στην εκτέλεση παραγγελιών. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι προμηθευτές καθυστερούν να εκτελέσουν τις παραγγελίες για μεγάλο χρονικό διάστημα, είτε για όλη την ποσότητα, είτε για μέρος αυτής, γεγονός που πιθανόν να δημιουργεί προβλήματα στην Εθνική Φρουρά.

Το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, εφαρμόζοντας τους σχετικούς όρους των προσφορών, επέβαλε πρόστιμα σε 35 περιπτώσεις, ύψους περίπου £42.500.

4.10.10 Καταβολή αποζημιώσεων σε αγωγές προσφοροδοτών εναντίον της Δημοκρατίας. Λόγω καθυστέρησης στην εξόφληση των σχετικών τιμολογίων από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, εκκρεμούν δύο αγωγές τις οποίες καταχώρισαν προσφοροδότες εναντίον της Δημοκρατίας, διεκδικώντας αποζημιώσεις πέραν των £250.000. Σύμφωνα με το Διευθυντή του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών η καθυστέρηση, που σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται στην εξόφληση τιμολογίων, δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του Τμήματος του αλλά στη διαδικασία παραλαβής, η οποία είναι μακρά και χρονοβόρα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το θέμα της τελικής παραλαβής ή της απόρριψης των προς προμήθεια υλικών παραπέμπεται για εξέταση σε Δευτεροβάθμιες Επιτροπές, όπου για την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας απαιτείται χρονική περίοδος, η οποία, σε πολλές περιπτώσεις, υπερβαίνει τους 5-6 μήνες.

4.10.11 Προμήθεια υφάσματος παραλλαγής rip-stop.

(α) Προσφορά αρ. 200T1007.

- (i) Το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών στις 21.9.2000 προέβη στην τοποθέτηση παραγγελίας στον επιτυχόντα προσφοροδότη για προμήθεια 300000 μέτρων υφάσματος παραλλαγής rip-stop, συνολικής αξίας περίπου £566.000, πριν από την εξασφάλιση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας της σχετικής έγκρισης αποδέσμευσης του αναγκαίου ποσού, όπως προνοείται στον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2000.

- (ii) Έγιναν τέσσερις παραδόσεις για ποσότητα 366456 μέτρων υφάσματος, συνολικής αξίας £691.534, δηλαδή παραδόθηκαν, επιπλέον της παραγγελθείσας ποσότητας, 66456 μέτρα υφάσματος αξίας £125.402. Το Τμήμα, πριν από την τελική παραλαβή του υφάσματος, η οποία έγινε στις 8.2.2002, προχώρησε στην εξόφληση των τεσσάρων τιμολογίων αξίας £94.546 στις 10.4.2001, £204.176 την 1.6.2001, £211.160 και £181.652 στις 7.9.2001, έναντι κατάθεσης από τον προσφοροδότη τριών τραπεζικών εγγυήσεων ύψους £100.000, £200.000 και £100.000, αντίστοιχα, με ισχύ μέχρι 2.7.2001, 28.8.2001 και 30.11.2001 (η τελευταία στη συνέχεια ανανεώθηκε μέχρι τις 28.2.2002), καθώς και κατάθεσης τραπεζικής εγγύησης για την πιστή εκτέλεση των όρων του συμβολαίου, ύψους £52.850, η οποία ίσχυε μέχρι 30.8.2001. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, η πληρωμή έπρεπε να γίνει μετά την τελική παραλαβή του υφάσματος. Στις 8.2.2002, κατά την τελική παραλαβή του υφάσματος, βρισκόταν σε ισχύ μόνο μια τραπεζική εγγύηση αξίας £100.000, η οποία έληγε στις 28.2.2002.
- (iii) Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, σε συνεδρία της ημερομηνίας 29.1.2002 και λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις της δευτεροβάθμιας επιτροπής, ενέκρινε την παραλαβή του πιο πάνω υφάσματος, επιβάλλοντας τις ακόλουθες αποκοπές:
- Ποσοστού 2% πάνω στην αξία του υφάσματος, λόγω απόκλισης της αντοχής στο σχίσιμο από τη σχετική προδιαγραφή (£13.831)
 - Ποσού £30.245 για την ποσότητα του σεσημασμένου υφάσματος που θα αφαιρεθεί λόγω ελαττωμάτων
 - Ποσού £50.000 για το μη σεσημασμένο ύφασμα που παρουσιάζει ελαττώματα και θα χρησιμοποιηθεί για το ράψιμο στολών, οι οποίες θα έχουν μειωμένη διάρκεια ζωής.

Για διευθέτηση των πιο πάνω αποκοπών κατασχέθηκε από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών η ισχύουσα τραπεζική εγγυητική των £100.000 και η διαφορά επιστράφηκε στον προσφοροδότη.

Όπως πληροφορήθηκα, στις 17.6.2003 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών διόρισε Ερευνώντα Λειτουργό, για διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για την αγορά του πιο πάνω υφάσματος, το πόρισμα της οποίας δεν έχει ακόμη εκδοθεί.

(β) Προσφορά αρ. 2000Τ0204. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε στις 21.6.2001 προσφορά για προμήθεια 400000 τρεχ. μέτρων υφάσματος παραλλαγής rip-stop αξίας \$972.000, πλέον Φ.Π.Α., και στις 9.7.2001 το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών υπέβαλε παραγγελία στον επιτυχόντα προσφοροδότη, στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφερόταν η υποχρέωση του, σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, να καταθέσει στο Τμήμα μέσα σε 10 μέρες το ποσό των £60.750 για πιστή εκτέλεση του συμβολαίου. Ο προσφοροδότης παρέλειψε να ανταποκριθεί στην πιο πάνω υποχρέωση του και το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, με επιστολή του ημερ. 17.9.2001, ενημέρωσε σχετικά το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο στις 20.9.2001 κήρυξε έκπτωτο τον προσφοροδότη και αποφάσισε την κατάσχεση της επιταγής του ημερομηνίας 1.3.2001, ύψους £31.000, την οποία είχε καταθέσει ως εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό. Ωστόσο η κατάσχεση της επιταγής δεν έγινε κατορθωτή, γιατί παρήλθαν οι έξι μήνες ισχύος της από την ημερομηνία έκδοσής της, και ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών να μου γνωστοποιήσει τους λόγους για τους οποίους δεν έγιναν έγκαιρα ενέργειες για κατάσχεση της.

(γ) Προσφορά αρ. 2002Τ1047. Το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών προέβη στις 26.8.2002 στην προκήρυξη της πιο πάνω προσφοράς για την προμήθεια 600000 μέτρων σύμμεικτου υφάσματος παραλλαγής rip-stop, με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφοράς στις 11.10.2002, η οποία, κατόπιν εγκρίσεων του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, παρατάθηκε αρχικά μέχρι 8.11.2002 και αργότερα μέχρι 29.11.2002 και με περίοδο ισχύος πέντε μηνών, δηλαδή μέχρι 29.4.2003.

Υποβλήθηκαν 11 προσφορές από 10 προσφοροδότες και, μετά από έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών για να ζητηθεί παράταση της ισχύος των προσφορών που υποβλήθηκαν, το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών στις 18.4.2003 ζήτησε από εννέα προσφοροδότες παράταση της ισχύος των προσφορών που υπέβαλαν, ενώ σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή η παράταση της ισχύος των προσφορών έπρεπε να ζητηθεί από όλους τους προσφοροδότες που υπέβαλαν προσφορά.

Στις 22.5.2003 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά για την αγορά του πιο πάνω υφάσματος στο φθηνότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη. Στη συνέχεια το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ζήτησε από το Υπουργείο Άμυνας όπως εξασφαλίσει έγκριση για αποδέσμευση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας ποσού περίπου £804.665, για την αγορά του πιο πάνω υφάσματος, η οποία όμως δεν έδωσε την έγκριση της, επειδή δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες παράτασης της προσφοράς.

4.10.12 Αγορά τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού πολιτικού τύπου για τις ανάγκες της Στρατονομίας. Τον Ιούνιο 2002, το Ειδικό Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε όπως η πιο πάνω αγορά προωθηθεί μέσω της Αστυνομίας, με απευθείας διαπραγμάτευση με την εταιρεία που είχε κατασκευάσει και προμηθεύσει το υφιστάμενο της δίκτυο. Η Αστυνομία είχε εισηγηθεί την πιο πάνω διαδικασία, επικαλούμενη τους ακόλουθους λόγους:

- (i) Ο απαιτούμενος εξοπλισμός θα εγκαθίστατο στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις της, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση κόστους.
- (ii) Η διασφάλιση της καλής λειτουργίας του υφιστάμενου δικτύου και η αποφυγή ενδεχόμενων προβλημάτων συμβατότητας με εξοπλισμό άλλου κατασκευαστή.
- (iii) Την ευθύνη για το όλο δίκτυο θα είχε ένας μόνο κατασκευαστής.

Το Φεβρουάριο 2003, το Ειδικό Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά, σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, έναντι 535.000 αμερικανικών δολαρίων. Οι επιμέρους τιμές της προσφοράς βασίζονταν στις τιμές του επίσημου καταλόγου της προμηθεύτριας/κατασκευάστριας εταιρείας.

Από τη διερεύνηση του όλου θέματος, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι, ένα μήνα πριν από τη ζήτηση της προσφοράς από το μοναδικό προεπιλεγέντα προσφοροδότη, άλλη μία εταιρεία, η οποία ασχολείται με παρόμοιας φύσης εργασίες, είχε εκδηλώσει γραπτώς το ενδιαφέρον της για να συμμετάσχει στην προσφορά, δηλώνοντας ότι μπορούσε να προσφέρει τον εξοπλισμό της εταιρείας που είχε επιλεγεί, καθώς και εξοπλισμό από άλλες κατασκευάστριες εταιρείες. Η πρόταση αυτή φαίνεται να μην τέθηκε έγκαιρα υπόψη του Συμβουλίου Προσφορών, με αποτέλεσμα να προχωρήσει η διαδικασία ζήτησης προσφοράς από έναν προσφοροδότη.

Το Μάρτιο 2003 υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, αναφέροντας επίσης ότι η Υπηρεσία μου διατηρούσε επιφυλάξεις για τη λογικότητα της τιμής της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε. Παράλληλα, εξέφρασα την άποψη ότι, για

σκοπούς ανταγωνισμού και χρηστής διοίκησης, θα μπορούσε να ζητηθεί προσφορά από δύο τουλάχιστον προσφοροδότες, με ενδεχόμενο την εξασφάλιση καλύτερων τιμών για το συγκεκριμένο εξοπλισμό.

4.11 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Β

- **Διαχείριση χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 29.9.93 τη διεξαγωγή τεχνοοικονομικής μελέτης για την περισυλλογή, διάθεση ή ανακύκλωση των χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων, με στόχο την επίλυση του προβλήματος που δημιουργείται από την ανεξέλεγκτη διάθεση τους. Η σχετική συμφωνία για τη διεξαγωγή της μελέτης υπογράφηκε στις 18.9.95. Η μελέτη συμπληρώθηκε τον Ιούλιο του 1997, με καθυστέρηση περίπου 18 μηνών.

Στη μελέτη /έκθεση των Συμβούλων περιλαμβάνονται τρεις βασικές εισηγήσεις.

- Η νομοθετική ρύθμιση του θέματος και η έκδοση Κανονισμών,
- η δημιουργία εργοστασίου ανακύκλωσης των χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων, και
- η εισαγωγή συστημάτων ελέγχου.

Μέσα στα πλαίσια της νομοθετικής ρύθμισης του θέματος και της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε το Δεκέμβριο του 2002 Νόμο, ο οποίος προβλέπει για τον έλεγχο και τη διαχείριση των στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων, και ενέκρινε τους περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Χρησιμοποιημένων Ορυκτελαίων) Κανονισμούς.

Το εργοστάσιο, το οποίο ιδρύθηκε και λειτουργεί, ανακυκλώνει τα μηχανέλαια μέχρι του βαθμού που να καθιστά αυτά αποδεκτά ως καύσιμη ύλη στα τσιμεντοποιεία Βασιλικού.

Για υλοποίηση και της τρίτης εισήγησης των Συμβούλων, άρχισε ήδη η συλλογή στοιχείων και η καταγραφή διαδικασιών και αναμένεται ότι, με τη σταδιακή στελέχωση της Υπηρεσίας, τα διάφορα συστήματα ελέγχου θα βελτιωθούν και θα ολοκληρωθούν.

4.12 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Μέρος Α

4.12.1 Εσωτερικός έλεγχος. Ως αποτέλεσμα των εισηγήσεων μου για τη σύσταση και λειτουργία μόνιμου κλιμακίου εσωτερικού ελέγχου, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ενέκρινε στις 24.4.01 τη σύνθεση και τους όρους εντολής του κλιμακίου, το οποίο άρχισε τις εργασίες του την 1.6.2001. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή, τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα από τη λειτουργία του κλιμακίου κρίνονται ικανοποιητικά.

4.12.2 Εκτέλεση έργων κοινής συνεισφοράς. Από δειγματοληπτικό έλεγχο ορισμένων Αρδευτικών Έργων και Έργων Βελτίωσης Υδατοπρομηθειών Χωριών, έχει διαπιστωθεί και πάλι ότι δεν εφαρμόζονται οι απαιτούμενες διαδικασίες για τον προγραμματισμό, την εκτέλεση και την τήρηση στοιχείων, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των οικονομικών στοιχείων που τηρούνται στις Τεχνικές Υπηρεσίες και των στοιχείων του Λογιστηρίου. Δεν

γίνεται συμφιλίωση των δαπανών των διαφόρων έργων και δεν ετοιμάζονται για όλα τα έργα εκθέσεις προόδου, ενδιάμεσες και τελικές, με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενες Κοινότητες να μην έχουν την αναγκαία πληροφόρηση. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, ο οποίος συμφωνεί με τις διαπιστώσεις μου, έχουν εκδοθεί εγκύκλιοι που καλύπτουν όλα τα θέματα, με οδηγίες για την πιστή εφαρμογή τους. Δόθηκαν οδηγίες όπως συμβουλευονται το Λογιστήριο για όλα τα οικονομικά στοιχεία πριν από την ετοιμασία εκθέσεων και, με τη συμπλήρωση των έργων, να ενημερώνονται κατάλληλα οι ενδιαφερόμενες Κοινότητες.

4.12.3 Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης. Το κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανήλθε σε £15,2 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 29,1 εκ. κυβ. μ. νερού.

Το Τμήμα επιβαρύνθηκε με τόκους ύψους £63.543 για καθυστέρηση στην εξόφληση των τιμολογίων της περιόδου 31.3.1997-30.9.2002. Με βάση σχετικό όρο του συμβολαίου, η εξόφληση κάθε τιμολογίου πρέπει να γίνεται μέσα σε 15 μέρες από την παραλαβή του, περίοδος που κατά τις εκτιμήσεις του Τμήματος δεν είναι αρκετή για τη διεξαγωγή όλων των απαραίτητων ελέγχων και τη συμπλήρωση των διαδικασιών πληρωμής. Για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, εισηγήθηκα είτε την τροποποίηση του σχετικού άρθρου της συμφωνίας για παράταση του χρόνου εξόφλησης των τιμολογίων, είτε την άμεση πληρωμή τους, ενώ οποιαδήποτε διαφορά ήθελε προκύψει μετά τον έλεγχο να κοινοποιείται στην ενδιαφερόμενη εταιρεία και να τακτοποιείται στην επόμενη πληρωμή.

4.12.4 Μηχανογράφηση συστήματος τιμολόγησης νερού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Η προσφορά για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος τιμολόγησης νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, συνολικού ποσού £162.589, κατακυρώθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών στις 6.7.2000 και η παράδοση του έργου αναμενόταν να γίνει στο τέλος Νοεμβρίου 2001. Με έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, η διάρκεια του συμβολαίου παρατάθηκε μέχρι την 1.4.2002.

Μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί το έργο. Όπως πληροφορούμαι, αναμένεται σύντομα η τελική αποδοχή του συστήματος και η υπογραφή της συμφωνίας με την Α.ΤΗ.Κ. για την παραχώρηση των απαιτούμενων τηλεφωνικών γραμμών.

4.12.5 Λογαριασμοί Καταθέσεων. Στις 31.12.02 το υπόλοιπο των λογαριασμών ήταν £2,26 εκ. και περιλαμβάνει £1,44 εκ. για εγγυήσεις προσφορών και £0,71 εκ. για καταθέσεις που αφορούν υδατοπρομήθεια και αρδευτικά έργα. Σε αρκετές περιπτώσεις, μετά τη συμπλήρωση των έργων, τα υπόλοιπα των καταθέσεων των Αρδευτικών Αρχών δεν επιστρέφονται από το Τμήμα και παραμένουν στο λογαριασμό καταθέσεων, για μελλοντική συντήρηση των έργων ή για κάλυψη αποζημιώσεων σχετικά με απαλλοτριώσεις.

4.12.6 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Τα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.02 ήταν £42,4 εκ., σε σύγκριση με £44,3 εκ. το προηγούμενο έτος. Από το σύνολο των καθυστερήσεων στις 31.12.2001, εισπράχθηκε κατά το 2002 ποσό £6,9 εκ. και οφειλές ύψους £6,2 εκ. και £2,1 εκ. των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας, αντίστοιχα, οι οποίες προέκυψαν από τη διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς του νερού και της τιμής πώλησης προς τους καταναλωτές μέχρι 31.12.2001, διαγράφηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.234, ημερομηνίας 30.1.2003. Τα έσοδα για το 2002, που παραμένουν ανείσπρακτα στο τέλος του έτους, ανέρχονταν σε £13,3 εκ. και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 31,5% του συνολικού ποσού των καθυστερήσεων.

Εξάλλου, το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού δεν έχει καταβάλει το ποσό του £1,7 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει δικαιώματα άντλησης νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας για τα έτη 1987-2002, επειδή αρνείται να αποδεχθεί τις τιμές πώλησης νερού που καθόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο. Εισηγήθηκα την επίσπευση της ετοιμασίας και έγκρισης Κανονισμών που θα διέπουν την επιβολή και είσπραξη τελών υδατικών έργων, καθώς επίσης και της διευθέτησης του θέματος των πηγών Άλασσας.

4.12.7 Αξιοποίηση κυβερνητικών γεωτρήσεων. Οι διαδικασίες που ακολουθούνταν μέχρι σήμερα σχετικά με την κοστολόγηση της ανόρυξης γεωτρήσεων, με σκοπό την αξιοποίηση τους, έχουν δημιουργήσει σοβαρές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως, με αποτέλεσμα να παραμένει σε εκκρεμότητα το κόστος ανόρυξης 263 γεωτρήσεων, η κοστολόγηση των οποίων έγινε κατά την περίοδο 1980 μέχρι 2002, το οποίο ανήλθε στις £2.253.745. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, το πραγματικό κόστος που παρέμεινε απλήρωτο από την αξιοποίηση των κυβερνητικών γεωτρήσεων ανέρχεται περίπου στις £250.000 και αναμένεται έγκριση από το Γραφείο Προγραμματισμού για χρησιμοποίηση πιστώσεων του Προϋπολογισμού του 2003 για τελική διευθέτηση της εκκρεμότητας.

4.12.8 Κατασκευή Μονάδας Αφαλάτωσης Λάρνακας – Αποζημιώσεις στον εργολάβο εξαιτίας της καθυστερημένης παραχώρησης του χώρου του εργοταξίου. Το συμβόλαιο για το πιο πάνω έργο προέβλεπε ότι ο εργολάβος, σε διάστημα 8 εβδομάδων από την έναρξη του συμβολαίου, θα ετοίμαζε και υπέβαλλε «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» για έγκριση από τον Εργοδότη.

Λόγω της πιθανότητας επηρεασμού του νέου ραντάρ του Αεροδρομίου Λάρνακας από τις προτεινόμενες κατασκευές της Μονάδας Αφαλάτωσης, καθυστέρησε η έγκριση της Περιβαλλοντικής Μελέτης κατά 4 μήνες, πέραν του συμβατικά προβλεπόμενου ορίου των 2-3 μηνών, λόγω ενστάσεων της Πολιτικής Αεροπορίας. Ο εργολάβος υπέβαλε τη Μελέτη μέσα στα πλαίσια που προέβλεπε το συμβόλαιο, όμως η έγκριση από τον Εργοδότη δόθηκε ύστερα από 7 μήνες. Λόγω της καθυστέρησης των 4 μηνών στην έγκριση της περιβαλλοντικής μελέτης, ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις και η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε συμφωνία, στην οποία κατέληξε το Τμήμα μετά από διαπραγματεύσεις, για αποζημίωση του εργολάβου με το ποσό των £800.000.

4.12.9 Μείζονα υδατικά έργα κοιλάδων Διαρίζου και Έζουσας και ύδρευσης Πάφου – Απαιτήσεις Συμβούλων. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, τον Αύγουστο του 1991 υπογράφηκε πενταετές συμβόλαιο με ξένο οίκο Συμβούλων Μηχανικών, με χρονοδιάγραμμα μελέτης και υλοποίησης των έργων. Το συμβόλαιο, αξίας \$1,5 εκ., προνοεί επίσης τη διενέργεια και άλλων μηνιαίων πληρωμών για τις υπηρεσίες των επιβλέποντων και άλλων Μηχανικών. Επειδή η εκτέλεση του σχεδίου παρουσιάζει σοβαρή καθυστέρηση, τον Ιανουάριο του 1999 οι Σύμβουλοι Μηχανικοί ζήτησαν επαναδιαπραγμάτευση του συμβολαίου. Λόγω της καθυστέρησης αυτής και για άλλους λόγους, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν απαίτηση για επιπλέον πληρωμή περίπου £430.000.

Το Τμήμα αξιολόγησε την απαίτηση των Συμβούλων, την οποία και απέστειλε, το Νοέμβριο 1999, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για απόψεις, αναφορικά με τη νομική πτυχή του θέματος. Οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα λήφθηκαν το Μάρτιο του 2001.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το όλο θέμα βρίσκεται στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, η οποία αναμένεται να αποφασίσει σύντομα ποιες απαιτήσεις είναι δικαιολογημένες και ποιες όχι. Στο μεταξύ το Τμήμα ετοιμάζει τις ανταπαιτήσεις του σχετικά με τη μελέτη του Φράγματος Σουσκιού και Κανναβιού, καθώς και για το χρόνο που το Τμήμα αναγκάστηκε να αφιερώσει στην εξέταση των μελετών των Συμβούλων, λόγω του ότι αυτές δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές.

4.12.10 Φράγμα Κανναβιού. Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο του πιο πάνω έργου, μέρος της οποίας αποδίδεται από το Τμήμα σε αδυναμίες των ιδιωτών Συμβούλων Μηχανικών που επιβλέπουν το έργο. Ζήτησα όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μου για τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το συμβόλαιο, για διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Εισηγήθηκα επίσης όπως υποβληθεί στον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών έκθεση αξιολόγησης της απόδοσης των Συμβούλων Μηχανικών, ώστε να ληφθεί υπόψη σε μελλοντικούς διαγωνισμούς/προσφορές του Δημοσίου, με βάση τους περί Προσφορών του Δημοσίου Κανονισμούς.

Σε απάντηση του το Τμήμα με πληροφόρησε ότι για τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν έχει προβεί επανειλημμένα σε σοβαρές παραστάσεις προς τους Συμβούλους, με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί σημαντική βελτίωση σε σχέση με την ανταπόκριση για εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Ανεξάρτητα όμως από αυτό, το Τμήμα προχώρησε στην υποβολή ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της απόδοσης των Συμβούλων προς τον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, όπως ήταν και η εισήγησή μου.

4.12.11 Κατασκευή Βιολογικού Σταθμού στις Πλάτρες. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεση μου για το 2001, από τη μετακίνηση του χώρου κατασκευής του πιο πάνω σταθμού το Δημόσιο έχει υποστεί ζημιά συνολικού ύψους £40.000 (£3.000 για τη δαπάνη που έγινε πριν από τη μετακίνηση και £10.000 για αποζημίωση του εργολάβου για ζημιές που υπέστη λόγω της καθυστέρησης από την αναστολή των εργασιών). Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, διεξήχθη μετά από εισήγηση μου έρευνα σχετικά με τους λανθασμένους χειρισμούς, τις ευθύνες των εμπλεκόμενων μερών και τη ζημιά που έχει υποστεί το Δημόσιο. Το συμπέρασμα της διερευνητικής επιτροπής ήταν ότι υπήρξε παράλειψη διενέργειας των αναγκαίων χειρισμών από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και, σε λιγότερο βαθμό, από τον Έπαρχο Λεμεσού.

Συγκεκριμένα, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων δεν έλαβε υπόψη τις αντιρρήσεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για την επιλογή του αρχικού χώρου, το οποίο, ως Πολεοδομική Αρχή, θα αποφάσιζε τελικά για τη χορήγηση ή όχι της αναγκαίας πολεοδομικής άδειας. Τόσο το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων όσο και ο Έπαρχος Λεμεσού παρέλειψαν να εξασφαλίσουν πολεοδομική άδεια, όπως είχαν υποχρέωση με βάση τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, προτού προχωρήσουν σε υπογραφή συμβολαίων για την ανέγερση του σταθμού.

Επίσης ο Διευθυντής του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων προχώρησε στην υπογραφή του συμβολαίου κατασκευής του βιολογικού σταθμού, χωρίς ουσιαστικά να έχει εξουσιοδοτηθεί από τον Έπαρχο Λεμεσού.

4.12.12 Κεντρικός αγωγός νερού από Τερσεφάνου προς Λευκωσία – Απαιτήσεις εργολάβου για αποζημίωση. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, ο εργολάβος που εκτέλεσε το πιο πάνω έργο, έναντι του ποσού των £2.040.916, υπέβαλε απαιτήσεις για

αποζημίωση ύψους £1.430.897, τις οποίες αργότερα αύξησε σε £1,8 εκ., για καθυστερήσεις και έξοδα που υπέστη, κυρίως από παράλειψη του Τμήματος να υποδείξει στα σχέδια των προσφορών τις υπόγειες υπηρεσίες, καθώς και λόγω της προμήθειας ελαττωματικών εξαρτημάτων και βαλβίδων, η οποία έγινε από το Τμήμα μέσω ξεχωριστών προσφορών.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων εξουσιοδότησε το Τμήμα να αξιολογήσει τις απαιτήσεις, με σκοπό το διακανονισμό τους. Το Τμήμα αξιολόγησε τις απαιτήσεις του εργολάβου και υπέβαλε έκθεση, με βάση την οποία δικαιολογείτο η καταβολή του ποσού των £480.000, το οποίο όμως ο εργολάβος δεν αποδέχθηκε. Τελικά, μετά από διαπραγματεύσεις της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων με τον εργολάβο, τον Ιούλιο 2001, συμφωνήθηκε η καταβολή του ποσού των £790.000, για πλήρη διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του. Ο εργολάβος, μετά το διακανονισμό αυτό, επανήλθε και διεκδικεί επιπλέον ποσό ύψους £150.000 που του είχε πληρωθεί αρχικά έναντι των απαιτήσεων του, με τον ισχυρισμό ότι αυτό δεν περιλαμβάνεται στο ποσό των £790.000 που είχε συμφωνηθεί. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων απέρριψε τον Ιούνιο 2002 τον ισχυρισμό του εργολάβου. Το Νοέμβριο 2002, ο εργολάβος προχώρησε με δικαστικά μέτρα εναντίον της απόφασης της Επιτροπής και απαιτεί το ποσό των £790.000 και επιπλέον αποζημιώσεις, τόκους και άλλα έξοδα.

Μέρος Β

4.12.13 Στελέχωση και λειτουργία αρδευτικών έργων. Ο αριθμός του προσωπικού που απασχολείται σε ορισμένα έργα εξακολουθεί να είναι δυσανάλογα ψηλός, σε σύγκριση με άλλα έργα, καθώς και με τον αριθμό των καταναλωτών. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, ο αριθμός αυτός αναμένεται να μειωθεί με τη λειτουργία του μηχανογραφημένου συστήματος τιμολόγησης νερού.

4.12.14 Τελικές εκθέσεις – Απολογισμός έργων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν ετοιμάζονται τελικές εκθέσεις και απολογισμός για όλα τα έργα που εκτελούνται για λογαριασμό των διαφόρων Κοινοτικών Αρχών, Αρδευτικών Συνδέσμων κ.τ.λ., με αποτέλεσμα τη μη ενημέρωση τους για τις πραγματικές δαπάνες των έργων. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, έχουν δοθεί οδηγίες για την ετοιμασία των τελικών εκθέσεων και ενημέρωση των ενδιαφερόμενων Τοπικών Αρχών.

4.12.15 Αποθήκες και αποθηκευτικοί χώροι. Μεγάλα αποθέματα υλικών εξακολουθούν να βρίσκονται εκτεθειμένα σε μη περιφραγμένους αποθηκευτικούς χώρους. Η τακτοποίηση των αποθηκών άρχισε το 2002 και θα συνεχιστεί.

4.12.16 Απασχόληση ωρομίσθιου προσωπικού για εκτέλεση δημοσιοϋπαλληλικών καθηκόντων. Αριθμός ωρομίσθιου προσωπικού εξακολουθούν να απασχολούνται σε δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα και να πληρώνονται από τα Κονδύλια των διαφόρων έργων, σε αντίθεση με τους υφιστάμενους Κανονισμούς.

4.13 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

4.13.1 Ανόρυξη γεωτρήσεων. Κατά τη διάρκεια του έτους ανορύχθηκαν 108 γεωτρήσεις (65 από το Τμήμα και 43 από δύο ιδιώτες διατρητές), συνολικού κόστους £903.870. Στο κόστος υπολογίζονται και οι απολαβές/υπερωρίες δέκα μόνιμων υπαλλήλων του Τμήματος, οι οποίοι

ασχολούνται με την ανόρυξη γεωτρήσεων, καθώς και με την τεχνική επίβλεψη όλων των γεωτρητικών εργασιών. Οι 43 γεωτρήσεις που ανορύχθηκαν από τους ιδιώτες διατηρητές, κατόπι προσφορών, κόστισαν στο Τμήμα £170.463. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, στο συνολικό κόστος των 43 γεωτρήσεων που ανορύχθηκαν από τις ιδιωτικές εταιρείες πρέπει να προστεθεί το κόστος προμήθειας των σωλήνων θωράκισης και άλλων υλικών, το κόστος μεταφοράς, καθώς και το κόστος τεχνικής επίβλεψης των εργασιών αυτών. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στο ποσό των £903.870. Παρά τα πιο πάνω, το κόστος ανόρυξης των γεωτρήσεων που ανορύχθηκαν από το Τμήμα είναι συγκριτικά μεγαλύτερο από το κόστος αυτών που ανορύχθηκαν από ιδιώτες, λόγω της μεγάλης ηλικίας των κυβερνητικών γεωτρυπάνων.

4.13.2 Αδράνεια κυβερνητικών γεωτρυπάνων. Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα 10 γεωτρυπάνια του Τμήματος (5 περιστροφικά και 5 κρουστικά) είχαν κατά τη διάρκεια του έτους παραγωγικό χρόνο 49%, ενώ το υπόλοιπο 51% αντιπροσωπεύει αδράνεια που οφείλεται σε επισκευές 36%, σε μετακομίσεις 6%, σε άδειες προσωπικού και σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες 4%, και σε αναμονή υλικών και έκδοσης οδηγιών στους επιστάτες 5%.

4.14 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Μέρος Α

4.14.1 Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης. Σύμφωνα με τους περί Δασών Νόμους του 1967 μέχρι 2001, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία να παραχωρεί, μισθώνει και γενικά διαθέτει κρατική γη εντός κρατικών δασών. Από τις μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, έκτασης περίπου 524,2 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε για το 2002 ποσό £421.736, σε σύγκριση με ποσό £474.875 το 2001, για έκταση γης 525,9 εκταρίων.

Επίσης, βάσει του άρθρου 14(1)(κ) του πιο πάνω Νόμου, αποτελεί ευθύνη του Υπουργικού Συμβουλίου η έκδοση Κανονισμών που να ρυθμίζουν κάθε θέμα που αφορά εκμίσθωση δασικής γης. Μέχρι σήμερα δεν έχουν θεσπιστεί οι πιο πάνω Κανονισμοί, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να καθορίζουν με σαφήνεια τα κριτήρια, βάσει των οποίων η δασική γη θα ενοικιάζεται πάνω σε μακροχρόνια βάση.

Εισηγήθηκα όπως το θέμα καλυφθεί με σχετική τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών ή την ετοιμασία νέων, ξεχωριστών Κανονισμών. Επιπρόσθετα εισηγήθηκα όπως εξετασθούν όλες οι μακροχρόνιες συμβάσεις, για να διακριβωθεί κατά πόσο έχουν εκλείψει οι λόγοι για τους οποίους έγιναν τα συμβόλαια και κατά πόσο έχουν αθετηθεί ουσιώδεις όροι των συμβολαίων.

Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών με βάση το άρθρο 14(1) του περί Δασών Νόμου, το οποίο απέστειλε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο, και έχουν εξεταστεί όλες οι μακροχρόνιες συμβάσεις και, στις περιπτώσεις παραβάσεων, λήφθηκαν ή λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα. Δόθηκαν επίσης οδηγίες όπως διεξάγεται έλεγχος όλων των μακροχρόνιων συμβάσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να εξακριβώνεται κατά πόσο τηρούνται οι όροι των συμβολαίων.

4.14.2 Άδειες χρήσης δασικής γης. Από τις άδειες χρήσης δασικής γης, έκτασης περίπου 961,1 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε για το 2002 ποσό £74.609, σε σύγκριση με ποσό £28.918 το 2001, για έκταση γης 985,6 εκταρίων.

Από τις πιο πάνω “άδειες χρήσης”, με βάση τις οποίες παραχωρείται δασική γη για γεωργικούς σκοπούς, διαπιστώθηκε ότι:

- (i) Οι γεωργοί εκμεταλλεύονται έκταση μεγαλύτερη ή και μικρότερη καμιά φορά από εκείνη που προνοείται στις σχετικές άδειες, λόγω του ότι δεν υπάρχουν λεπτομερή σχέδια και χάρτες δασικής γης που να καθορίζουν τα σύνορα των τεμαχίων που ενοικιάζονται.
- (ii) Αρκετοί ενοικιαστές, σε αντίθεση με τους όρους των αδειών, υπενοικιάζουν τη γη, έναντι μάλιστα ψηλών ενοικίων.
- (iii) Οι υφιστάμενοι Κανονισμοί, οι οποίοι εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 14 του περί Δασών Νόμου, δεν καλύπτουν το θέμα της παραχώρησης αδειών χρήσης δασικής γης. Ως αποτέλεσμα, δεν εφαρμόζονται ομοιόμορφα κριτήρια και προϋποθέσεις για την παραχώρηση αδειών, με πιθανή συνέπεια την άνιση μεταχείριση των ενδιαφερόμενων. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι παραχωρούνται στα ίδια άτομα τεμάχια για πολλά χρόνια.

Επίσης, στο άρθρο 32 των Κανονισμών για τα τέλη αδειών δίνεται εξουσία στο Διευθυντή του Τμήματος για τον καθορισμό των καταβλητέων τελών και την παραχώρηση αδειών χρήσης «... λαμβανομένων υπ’ όψιν των κρατουςών εις την αγοράν τιμών ...». Τα επιβαλλόμενα τέλη δεν πληρούν την πρόνοια αυτή και στερούν από το Δημόσιο σημαντικά έσοδα.

Εισηγήθηκα όπως:

- Θεσπιστούν Κανονισμοί που να ρυθμίζουν τις άδειες χρήσης δασικής γης και τα καταβλητέα τέλη.
- Αναθεωρηθούν τα τέλη, ώστε να συνάδουν με τα τέλη που αφορούν κρατική γη, όπως προνοούν οι αντίστοιχοι Κανονισμοί του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου.
- Χαρτογραφηθούν οι περιοχές για τη δημιουργία Δασικού Κτηματολογίου, ώστε να καθορίζονται τα σύνορα της ενοικιαζόμενης γης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 57.869 ημερ. 14.5.2003, ενέκρινε τόσο το τροποποιητικό νομοσχέδιο του περί Δασών Νόμου, όσο και τους τροποποιητικούς Κανονισμούς, και ότι αναμενόταν η κατάθεση τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Οκτώβριο 2003. Η Νομική Υπηρεσία διαπίστωσε όμως ότι το εν λόγω νομοσχέδιο χρειάζεται επαναδιατύπωση και ανέλαβε την υποχρέωση επανεξέτασης του πριν από την περαιτέρω προώθηση του.

Όσον αφορά στα τέλη ενοικίασης γης, αυτά έχουν αναθεωρηθεί με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 51.083, ημερ. 20.1.2000. Τα τέλη αυτά θα αναθεωρηθούν, με βάση την ίδια απόφαση, την 1.1.2004, ώστε να συνάδουν με τα τέλη ενοικίασης άλλης κρατικής γης και τις επικρατούσες στην αγορά τιμές. Λόγω αυτής της αναθεώρησης, οι εισπράξεις για το 2002 ανήλθαν στις £74.609, σε σύγκριση με £28.918 το 2001.

Σχετικά με τη χαρτογράφηση και την ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου στην περιοχή Κοκκινοχωριών, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι αυτή έχει συμπληρωθεί για το δάσος Σωτήρας και συνεχίζεται στο δάσος Ξυλοφάγου. Η όλη εργασία

προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε 4 χρόνια, οπότε τα σύνορα και η ακριβής έκταση κάθε ενοικιαζόμενης δασικής γης θα καθορίζονται με ακρίβεια και σαφήνεια.

4.15 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέρος Α

4.15.1 Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών. Με βάση σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αρ.55.375 ημερ. 28.3.02) συστάθηκε Ειδική Επιτροπή για μελέτη της αναδιοργάνωσης και ενίσχυσης του Τμήματος, με σκοπό την ανάληψη από αυτό των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, ο οποίος θα πρέπει να συσταθεί βάσει των Ευρωπαϊκών Οδηγιών που αφορούν την Κοινή Αγροτική Πολιτική (1663/95/ΕΚ, 1258/99/ΕΚ), προτού η Κυπριακή Δημοκρατία ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Επιτροπή προχώρησε με εντατικό ρυθμό στη μελέτη του θέματος, σε τεχνικό επίπεδο, με στόχο να ετοιμάσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο (master plan) μέχρι τα μέσα του 2002, να υπολογιστούν οι ανάγκες σε προσωπικό και να ρυθμιστούν οι νομικές πτυχές του θέματος.

Το Τμήμα ετοίμασε προκαταρκτικές προτάσεις για τη δημιουργία του νέου θεσμικού οργάνου, χρησιμοποιώντας και τις υπηρεσίες ξένου εμπειρογνώμονα.

Στο μεταξύ το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του (αρ.57.362 ημερ. 13.2.03) αναθεώρησε την αρχική απόφαση για ένταξη του Οργανισμού Πληρωμών στο Τμήμα Γεωργίας και αποφάσισε τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου θεσμικού οργάνου. Αυτό έγινε μετά από τις επαφές με την αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης VI Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από τις οποίες προέκυψε ότι η λειτουργία του Οργανισμού Πληρωμών δεν μπορεί να ανατεθεί στο Τμήμα Γεωργίας, επειδή αυτό ασχολείται ταυτόχρονα με θέματα καθορισμού πολιτικής στο γεωργικό τομέα.

Η περαιτέρω μελέτη του θέματος ανατέθηκε σε υπηρεσιακή επιτροπή, υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος, η οποία προχώρησε στην ετοιμασία του νομικού πλαισίου για τη δημιουργία του Οργανισμού Πληρωμών. Στις 27.6.03 δημοσιεύτηκε ο περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος αρ. 64(I)/2003 και στις 25.7.03 δημοσιεύτηκε ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος του 2003.

Όπως πληροφορούμαι, η Επιτροπή προχωρεί στο παρόν στάδιο με την ετοιμασία των Κανονισμών και των σχεδίων υπηρεσίας και αναμένεται να αρχίσει σύντομα η στελέχωση του Οργανισμού, ώστε να καταστεί δυνατόν να εξασφαλιστεί έγκαιρα η επίσημη έγκριση από την αρμόδια αρχή για τη λειτουργία του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών.

Μέρος Β

4.15.2 Καθυστερημένα έσοδα. Η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία περιλαμβάνεται ετήσια στα καθυστερημένα έσοδα της 31ης Δεκεμβρίου, εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, με βάση σχετική συμφωνία, με επιτόκιο κατά 2% χαμηλότερο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της τράπεζας που ισχύει από 1^η Ιανουαρίου μέχρι τις 30 Ιουνίου, όταν θα γίνει η πληρωμή.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν ποσό £44.579, το οποίο οφείλεται από το 1995 από δύο προσφοροδότες, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων. Η μια περίπτωση εκδικάστηκε

και η Νομική Υπηρεσία μελετά τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ η άλλη βρίσκεται ενώπιον της ίδιας Υπηρεσίας για τα περαιτέρω.

4.16 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

Μέρος Α

4.16.1 Σχέδια Αναδασμού-Αξιολόγηση/Αξιοποίηση. Μέχρι το 2002 συμπληρώθηκαν 53 αρδευόμενα σχέδια και 6 σχέδια ξηρικής καλλιέργειας, συνολικής έκτασης 14263 εκταρίων. Παράλληλα βρίσκονται σε εξέλιξη 22 νέα σχέδια αναδασμού και υπό μελέτη άλλα 40, συνολικής υπολογιζόμενης έκτασης 17211 εκταρίων.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των σχεδίων που συμπληρώθηκαν κρίνονται ικανοποιητικά και στόχος είναι η συνέχιση και επέκταση τους, λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικούς και άλλους σκοπούς.

4.16.2 Έργα Κοινής Συνεισφοράς - Εφαρμογή Σχεδίων Αναδασμού. Από τη συνολική πρόνοια των £1.100.000, κάτω από το Άρθρο 882 «Εφαρμογή Σχεδίων Αναδασμού» του Κεφ. 12.09.3 «Τμήμα Αναδασμού», η οποία αποτελεί την κυβερνητική συνεισφορά έναντι της δαπάνης για την εφαρμογή σχεδίων αναδασμού, δαπανήθηκε για το 2002 ποσό £604.599 ή ποσοστό 54,96%.

4.16.3 Επιχορήγηση τόκων. Ο γενικός λογαριασμός καταθέσεων για την εξυπηρέτηση των δανείων επιβαρύνθηκε μέχρι 31.12.02 με ποσό £1.018.746 (£89.458 για το 2002), ποσό που αντιπροσωπεύει την επιπλέον διαφορά μεταξύ των τόκων που εισπράχθηκαν και εκείνων που καταβλήθηκαν.

Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 54.930, ημερ. 17.1.2002, η Κυβέρνηση ανέλαβε εξ ολοκλήρου την πληρωμή των τόκων για το οδικό δίκτυο της περιοχής αναδασμού Πάνω Αρόδων, οι οποίοι μέχρι τις 30.6.01 ανέρχονταν σε £126.672, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην ολοκλήρωση του έργου, για την οποία δεν ευθύνεται η Κοινότητα.

4.16.4 Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης στις 31.12.02 ήταν £791.910 (£700.203 το 2001) και αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο £532.348 και τόκους £259.562. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για τακτοποίηση όλων των καθυστερήσεων.

4.16.5 Γενικός λογαριασμός καταθέσεων για την εξυπηρέτηση των δανείων. Στις 31.12.02 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν £130.665 και αντιπροσωπεύει δόσεις που εισπράχθηκαν από διάφορες κοινότητες - ιδιοκτήτες γης για να καταβληθούν στους Δανειστικούς Επιτρόπους.

4.17 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Μέρος Α

4.17.1 Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.02 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £173.184 και περιλαμβάνουν ποσό £101.439, το οποίο οφείλεται από εταιρεία που βρίσκεται υπό εκκαθάριση. Η Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης εξέφρασε επιφυλάξεις κατά πόσο θα υπάρξουν οποιαδήποτε πλεονάσματα στην υπό εκκαθάριση εταιρεία, ώστε να

ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις της Υπηρεσίας. Το υπόλοιπο ποσό αντιπροσωπεύει οφειλές δικαιωμάτων και προστίμων από εταιρείες, για τις οποίες έχει κινηθεί η διαδικασία ποινικής δίωξης.

4.17.2 Δικαιώματα για την εξόρυξη λατομικών υλικών. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία, από 1.8.1990 μέχρι 31.12.02 εισπράχθηκε συνολικό ποσό £12.905.627, από το οποίο £9.679.223, που αποτελούν το 75% των εισπράξεων, καταβλήθηκαν στις Κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων, ως αποζημίωση για την οχληρία που προκαλείται από τη λειτουργία των λατομείων. Το υπόλοιπο ποσό των £3.226.404, που αποτελεί το 25% των εισπράξεων, κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέχρι 31.12.02 διατέθηκαν συνολικά £3.329.971 για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

4.17.3 Λατομείο Μοσφιλωτής. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας, η οποία διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μου μέσω της Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, διαφάνηκε ότι το περιβαλλοντικό τέλος που κατέβαλε το πιο πάνω λατομείο ήταν μειωμένο, σε σύγκριση με τις ποσότητες που φαίνεται να εξορύχθηκαν. Για περαιτέρω διερεύνηση ζήτησα τις υπηρεσίες ειδικού τοπογράφου/μηχανικού, μέσω του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου.

Από την ογκομέτρηση των προϊόντων λατόμευσης στο πιο πάνω λατομείο από τον ιδιώτη τοπογράφο, προέκυψε ότι, για τη χρονική περίοδο Δεκεμβρίου 1993 - Μαρτίου 2001 αφαιρέθηκαν 2,9 εκ. κυβ. μέτρα, τα οποία αναλογούν σε 6,8 εκ. τόνους υλικού. Για την ίδια περίοδο, πληρώθηκε περιβαλλοντικό τέλος μόνο για 2,8 εκ. τόνους υλικού, αντί για ολόκληρη την ποσότητα των 6,8 εκ. τόνων.

Ζήτησα από το Διευθυντή της Υπηρεσίας όπως, αφού διαβουλευθεί και συμφωνήσει με τη διεύθυνση του λατομείου, με βάση τα αποτελέσματα των ανεξάρτητων μετρήσεων, προβεί στην είσπραξη του ποσού των £400.000, το οποίο αντιπροσωπεύει το περιβαλλοντικό τέλος για τη διαφορά των περίπου 4 εκ. τόνων υλικού.

Με επιστολή του αρχές Αυγούστου 2003, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων ζήτησε από το εν λόγω λατομείο την καταβολή της διαφοράς στο περιβαλλοντικό τέλος, εκτός εάν η διαφορά αυτή αιτιολογηθεί επαρκώς.

4.17.4 Λατομικά υλικά. Ως αποτέλεσμα του διαχειριστικού ελέγχου που έγινε από την Υπηρεσία μου για τα λατομικά υλικά το 1995, η Υπηρεσία Μεταλλείων έχει εφαρμόσει σχεδόν όλες τις εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση του πιο πάνω ελέγχου, με αποτέλεσμα να σημειωθεί σημαντική βελτίωση στην ποιότητα των υλικών που διατίθενται στην αγορά. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, εξακολουθεί να διοχετεύονται στην αγορά ακατάλληλα υλικά, κυρίως λόγω του ότι:

- (i) Ο έλεγχος διενεργείται δειγματοληπτικά στις σκυροθραυστικές μονάδες μόνο από το Κράτος και τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών παρουσιάζονται στην Υπηρεσία Μεταλλείων, αφού τα υλικά έχουν ήδη διοχετευθεί στην αγορά.
- (ii) Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες υλικών που θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα Κυπριακά Πρότυπα και η κάθε κατηγορία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη θέση της άλλης, γεγονός που επιβάλλει τον έλεγχο και στους χώρους χρήσης των εν λόγω υλικών.

- (iii) Οι μηχανικοί επίβλεψης των έργων θα πρέπει να διενεργούν τους δικούς τους ελέγχους στην αλυσίδα της παραγωγής του σκυροδέματος και των ασφαλικών, επιβάλλοντας σχετικές αποτρεπτικές ρήτρες στους παραγωγούς – προμηθευτές των υλικών.

4.18 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

4.19 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Μέρος Α

4.19.1 Υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης καταβλήθηκαν τα πιο κάτω ποσά για υπερωριακή απασχόληση κατά τα έτη 1996-2002.

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ξεκ.	Ξεκ.	Ξεκ.	Ξεκ.	Ξεκ.	Ξεκ.	Ξεκ.
2,72	1,33	0,88	1,10	1,24	1,42	1,84

Στο ποσό των £2,72 εκ., που καταβλήθηκε το 1996, περιλαμβάνεται ποσό περίπου £1,0 εκ., για υπερωρίες της περιόδου 1989-1993. Το ποσό που καταβλήθηκε το 2002 παρουσιάζεται αυξημένο κατά £0,42 εκ. ή 30%, σε σύγκριση με το 2001, λόγω έκτακτων περιστατικών που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και λόγω της αστυνόμευσης ποδοσφαιρικών αγώνων ξένων ομάδων στην Κύπρο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 14.10.98, αποφάσισε όπως μην πληρώνονται υπερωρίες και μην πιστώνονται στις κάρτες των μελών οποιεσδήποτε ώρες υπερωριακής απασχόλησης, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Αρχηγού Αστυνομίας, και όπως όλες οι υπερωρίες που έχουν συσσωρευθεί στις κάρτες των μελών, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Αρχηγού Αστυνομίας, διαγραφούν. Σύμφωνα με έκθεση της Αστυνομίας, το σύνολο των συσσωρευμένων υπερωριών, εγκεκριμένων και μη, για την περίοδο 1.6.93-30.6.2000 ανέρχεται σε £4,2 εκ. και για την περίοδο 1.7.2000-31.12.2002 σε περίπου £2 εκ. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, οι αυξημένες υπερωρίες της πιο πάνω περιόδου οφείλονται κυρίως στα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονταν για παρεμπόδιση της άφιξης λαθρομεταναστών, για τη φρούρηση των λειψάνων των αγνοουμένων, στα αυξημένα μέτρα ασφάλειας στα αεροδρόμια και λιμάνια, στη διερεύνηση σοβαρών υποθέσεων, καθώς και στην αυξημένη βία στα γήπεδα.

Σε συνεδρία, ημερ. 3.7.2002, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αποφασίστηκε όπως:

(α) Για την καταβολή του κατ' αποκοπή υπερωριακού επιδόματος στα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται σταθερά υπερωρίες, η Αστυνομία να υποβάλει ολοκληρωμένο σχέδιο προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

(β) Τα μέλη της Αστυνομίας που εργάστηκαν υπερωριακά για την περίοδο από τον Ιούνιο του 1993 και μεταγενέστερα, εργασία για την οποία υπάρχει εκ των προτέρων έγκριση του Αρχηγού

Αστυνομίας, να αποζημιωθούν χρηματικά στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει δυνατότητα παραχώρησης ανάλογου ελεύθερου χρόνου.

(γ) Για τις υπερωρίες όπου δεν υπάρχει εκ των προτέρων έγκριση από τον Αρχηγό Αστυνομίας, να εξεταστεί κατά πόσο θα ήταν δυνατή η καταβολή ενός εφάπαξ ποσού, το ύψος του οποίου να καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, μετά από σχετική εισήγηση του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

(δ) Αφού μελετηθούν τα πιο πάνω, να υποβληθεί σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για μελέτη και έγκριση.

4.19.2 Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Τα εντάλματα που παραλήφθηκαν και εκτελέστηκαν από την Αστυνομία κατά τα τελευταία τρία έτη φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2002	2001	2000
Υπόλοιπο 1.1	63.118	49.338	41.171
Παραληφθέντα εντός του έτους	114.885	122.521	119.817
	178.003	171.859	160.988
Εκτελεσθέντα εντός του έτους	71.922	75.452	79.511
Ανεκτέλεστα	106.081	96.407	81.477
Επιστραφέντα στα Πρωτοκολλητέα	30.573	33.289	32.139
Υπόλοιπο 31.12	75.508	63.118	49.338

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 71922 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 75452 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά 3530 εντάλματα ή 4,7%. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα ήταν 106081, σε σύγκριση με 96407 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 9674 εντάλματα ή 10%. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 30573 επιστράφηκαν το 2002 ανεκτέλεστα στους Πρωτοκολλητές των δικαστηρίων, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός, ενώ τα υπόλοιπα 75508 παρέμειναν στην Αστυνομία για εκτέλεση εντός του 2003.

Συναφώς αναφέρεται ότι ο Επίτροπος Νομοθεσίας υπέβαλε, με επιστολή του ημερ. 19.12.2001, προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, τον Αρχηγό της Αστυνομίας και το Διευθυντή Φυλακών πρόταση για τροποποίηση των άρθρων 118, 119 και 128 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, στην οποία, μεταξύ άλλων, περιέχεται πρόνοια για άμεση καταβολή από τους καταδικαζόμενους της χρηματικής ποινής για ποσό μέχρι £225, η οποία αναμένεται να συμβάλει στην απάμβλυνση του προβλήματος συσσώρευσης μεγάλου αριθμού ανεκτέλεστων ενταλμάτων.

Όπως μου ανέφερε ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο του εισηγήθηκε όπως το προαναφερθέν ποσό καθοριστεί στις £100. Επίσης μου ανέφερε ότι η Αστυνομία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για εκτέλεση των ενταλμάτων και για το σκοπό

αυτό γίνονται σχετικές συστάσεις προς τους Αστυνομικούς Διευθυντές και ότι η μη μείωση των ανακτέλεστων ενταλμάτων οφείλεται και στους ακόλουθους λόγους:

- (i) Στην τακτική που ακολουθείτο μέχρι πρόσφατα με την αναστολή εκτέλεσης των ενταλμάτων, που είχε ως αποτέλεσμα τα ίδια εντάλματα να επιστρέφονται στο Πρωτοκολλητήριο και να επανεκδίδονται στην Αστυνομία μετά τη λήξη της περιόδου αναστολής για επανεκτέλεση.
- (ii) Στην αποφυλάκιση ορισμένων οφειλετών προτού εκτίσουν την περίοδο φυλάκισης που αναφέρεται στο ένταλμα, με αποτέλεσμα τα εντάλματα να επιστρέφονται ξανά στην Αστυνομία για εκτέλεση.
- (iii) Στη δυσκολία εκτέλεσης ενταλμάτων με σημαντικά ποσά, όπως αυτά που έχουν εκδοθεί για οφειλές στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, καθώς και για αστικά χρέη.

4.19.3 Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγήθηκα την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(Ι)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.97. Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου αυτού, κατά το 2002 εκδόθηκαν από την Αστυνομία 90989 εξώδικα εντάλματα, από σύνολο 91467 τροχαίων καταγγελιών, και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου £2,8 εκ.

Από τα εντάλματα αυτά, 78985 έχουν τακτοποιηθεί και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των £2.399.618. Τα υπόλοιπα εντάλματα διαβιβάστηκαν στα δικαστήρια για ποινική δίωξη.

Με την πιο πάνω ρύθμιση, η εξοικονόμηση για το Δημόσιο, λαμβάνοντας υπόψη μόνο το κόστος ετοιμασίας του κατηγορητήριου και της εκτέλεσης εντάλματος, ξεπερνά τα £2,5 εκ. ετήσια. Σε περίπτωση που στο πιο πάνω ποσό προστεθεί και το κόστος των δικαστηρίων (καταγραφή υπόθεσης, εκδίκαση και έκδοση εντάλματος), τότε η εξοικονόμηση ανέρχεται σε πέρα από £4 εκ. ετήσια.

Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, καθώς και το σημαντικό αριθμό κατηγορητήριων που ετοιμάζονταν από την Αστυνομία, εισηγήθηκα όπως η Αστυνομία, σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Κυβερνητικά Τμήματα, μελετήσουν το ενδεχόμενο επέκτασης της εξώδικης ρύθμισης, ώστε να καλύψει και άλλες παραβάσεις.

Για το σκοπό αυτό εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.3.2002 διάταγμα (Κ.Δ.Π. 133/2002), σύμφωνα με το οποίο επεκτείνεται η εξώδικη ρύθμιση και για άλλα αδικήματα.

4.19.4 Προαφυπηρητική άδεια μελών Αστυνομίας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, λόγω συσσώρευσης της άδειας, παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομικής Δύναμης να αποχωρούν από την υπηρεσία 1 μέχρι 2 χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Κατά τα έτη 1998-2002, ο αριθμός των μελών που βρίσκονταν με

προαφυπηρητική άδεια, καθώς και η αντίστοιχη ετήσια δαπάνη για τις απολαβές τους, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Μέλη	Δαπάνη ξεκ.
1998	145	2,39
1999	183	2,75
2000	206	2,82
2001	199	2,44
2002	217	2,73

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η μεγάλη συσσώρευση άδειας, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή ο υπολογισμός για την πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.10.98 αποφάσισε όπως παραχωρηθούν σταδιακά, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα, οι άδειες απουσίας που βρίσκονται σε πίστη μελών της Αστυνομίας, με καθορισμό όμως, παράλληλα, ανώτατου ορίου συσσώρευσης τέτοιας άδειας.

Στους σχετικούς Κανονισμούς που έχουν ήδη κατατεθεί και η έγκριση τους εκκρεμεί, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης δεν θα υπερβαίνει τις 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενθήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα. Ο Αρχηγός Αστυνομίας, στο μεταξύ, με εγκύκλιο ημερ. 25.2.2002, καθόρισε ότι το νέο ανώτατο όριο συσσώρευσης άδειας απουσίας για όλα τα μέλη (εκτός των Ειδικών Αστυφυλάκων) θα ανέρχεται στις 90 μέρες, ενώ σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης η περίοδος συσσώρευσης θα προκαθορίζεται από τον ίδιο.

Σημειώνεται ότι, μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2002, το ποσοστό της ληφθείσας ετήσιας άδειας, σε σχέση με τη δικαιούμενη των 42 ημερών, ανήλθε στο 70%.

Όπως μου έχει αναφερθεί από τον αρμόδιο Υπουργό, το πρόβλημα έχει απαμβλυνθεί σε κάποιο βαθμό με τη συνεχή αφυπηρέτηση μελών της Αστυνομίας που είχαν ήδη μεγάλη συσσώρευση άδειας, με τη μη συσσώρευση άδειας κατά τα τελευταία χρόνια, καθώς και με την παραχώρηση άδειας από την ήδη συσσωρευμένη, όταν οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν.

4.19.5 Ειδικοί Αστυφύλακες. Σύμφωνα με το άρθρο 30 του περί Αστυνομίας Νόμου, από το 1992 μέχρι το 2002 προσλήφθηκαν 515 νέοι Ειδικοί Αστυφύλακες, αυξάνοντας τον ολικό αριθμό τους σε 545.

Στους Ειδικούς Αστυφύλακες περιλαμβάνονται 38 άτομα που είναι τοποθετημένα για φρούρηση των εγκαταστάσεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, 40 άτομα για τη φρούρηση των εγκαταστάσεων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, 15 άτομα για τη φρούρηση των εγκαταστάσεων του Κυπριακού Διυλιστηρίου και 11 άτομα που έχουν τοποθετηθεί κατά το 2002

για φρούρηση των εγκαταστάσεων του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, η αντιμισθία των οποίων καταβάλλεται από τις πιο πάνω Αρχές στην Κυβέρνηση.

Στον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2002, επισημαίνεται ότι καμιά νέα πρόσληψη Ειδικού Αστυφύλακα δεν διενεργείται, προτού εγκριθούν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων Κανονισμοί που να διέπουν τους όρους και τις διαδικασίες πρόσληψης των Ειδικών Αστυφυλάκων και, σε περίπτωση που προκύψει άμεση ανάγκη για πρόσληψη τους, οι θέσεις θα προκηρύσσονται και θα πληρώνονται μόνο μετά από επιτυχία σε γραπτό διαγωνισμό.

Κατά το 2002 προσλήφθηκαν 266 Ειδικοί Αστυφύλακες, μετά από προκήρυξη των θέσεων και διεξαγωγή γραπτού διαγωνισμού. Η πρόσληψη τους αποσκοπούσε στην αντικατάσταση 233 Ειδικών Αστυφυλάκων, οι οποίοι προσλήφθηκαν το 2002 στην Αστυνομία ως Αστυφύλακες ή αποχώρησαν από την υπηρεσία, και στο διορισμό 33 νέων για πλήρωση κενών θέσεων.

Αναφέρεται επίσης ότι οι περί Όρων και Διαδικασιών Προσλήψεως Ειδικών Αστυφυλάκων Κανονισμοί ετοιμάστηκαν και κατατέθηκαν στη Βουλή από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 27.5.99, η έγκρισή τους όμως εκκρεμεί ακόμα.

4.19.6 Αστυνομικές κατοικίες. Οι αστυνομικές κατοικίες, παγκύπρια, ανέρχονται στις 181 και χρησιμοποιούνται ως ακολούθως:

- 96 κατοικίες χρησιμοποιούνται από μέλη της Αστυνομίας που συνεχίζουν να υπηρετούν.
- 9 κατοικίες κατακρατούνται παράνομα από μέλη που αφυπηρέτησαν.
- 38 κατοικίες χρησιμοποιούνται υπηρεσιακά.
- 3 κατοικίες παραχωρήθηκαν προσωρινά για στέγαση των Ιατρικών Υπηρεσιών Κοφίνου.
- 3 κατοικίες παραχωρήθηκαν για στέγαση του Σταθμού Διοίκησης της ΕΜΑΚ στην Κοφίνου.
- 1 κατοικία χρησιμοποιείται ως εξοχική κατοικία για μέλη της Αστυνομικής Διεύθυνσης της Επαρχίας Λεμεσού.
- 31 κατοικίες παραμένουν κενές.

Όπως πληροφορούμαι, κατά το 2002 δεν έγινε καμιά δαπάνη για τη συντήρηση των αστυνομικών κατοικιών, οι οποίες κατοικούνται από μέλη της Αστυνομίας που συνεχίζουν να υπηρετούν ή από μέλη που αφυπηρέτησαν, εκτός από τη δαπάνη για το καθαρίσμα των αποχετευτικών γραμμών, η οποία ανέρχεται περίπου σε £20.000, ενώ για τις υπόλοιπες αστυνομικές κατοικίες διενεργήθηκε δαπάνη ύψους £119.126. Τα έσοδα από ενοίκια και από την εξοικονόμηση επιδομάτων ενοικίου ήταν περίπου £53.500, σε σύγκριση με £54.000 το 2001.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.10.98 αποφάσισε την πιο ορθολογιστική χρησιμοποίηση των αστυνομικών κατοικιών και υπέδειξε την ανάγκη για ισοσκελισμό των εισπράξεων από ενοίκια και των δαπανών για τη συντήρησή τους. Στις 19.2.99, σε σχετική συνεδρία στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αποφασίστηκε ότι δεν ενδείκνυται η αύξηση του ενοικίου, δεδομένου ότι οι 112 κατοικίες στην περιοχή του Αρχηγείου Αστυνομίας πρόκειται να κατεδαφιστούν, βάσει χωροταξικού σχεδίου που ετοιμάζεται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Στο μεταξύ ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ζήτησε από τον Αρχηγό της Αστυνομίας να ετοιμάσει, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, «Έγγραφο Παραχώρησης» των κατοικιών, στο οποίο να ενσωματωθούν κατάλληλοι όροι που να διασφαλίζουν την ανάκτηση των κατοικιών, όταν οι κάτοχοι τους αφυπηρετούν, όροι για τη συντήρηση τους από τους κατόχους και οποιοιδήποτε άλλοι όροι τους οποίους θεωρεί αναγκαίους ο Αρχηγός της Αστυνομίας.

Όπως πληροφορούμαι, κατά το 2002 έχουν παραχωρηθεί 8 κατοικίες στη Λεμεσό και 2 στην Αμμόχωστο σε νέους ενοίκους, οι οποίοι στις αιτήσεις τους για παραχώρηση κατοικίας ανέφεραν ότι αναλαμβάνουν τα έξοδα συντήρησης τους.

Από τις 9 κατοικίες που κατακρατούνται παράνομα από μέλη της Αστυνομίας που αφυπηρέτησαν, έχουν παραδοθεί στην Αστυνομία οι τρεις. Για άλλες δύο εκκρεμεί η καταχώριση αγωγής από τη Νομική Υπηρεσία, ενώ για τις υπόλοιπες τέσσερις έχουν καταχωριστεί αγωγές για έξωση των ενοίκων. Μέχρι σήμερα τρεις από τις αγωγές έχουν εκδικαστεί. Στη μια περίπτωση το Επαρχιακό Δικαστήριο διέταξε την εκκένωση της κατοικίας μέχρι 1.4.2002 και στη δεύτερη διέταξε όπως ο εναγόμενος παραμείνει στην εν λόγω κατοικία μέχρι τις 31.12.2002, με την προϋπόθεση να καταβάλλει αυξημένο ενοίκιο. Στην τρίτη περίπτωση το Επαρχιακό Δικαστήριο αποφάσισε όπως η κατοικία παραδοθεί μέχρι 31.12.03 και όπως καταβληθεί το ποσό των £40 μηνιαίως, ως ενδιάμεσα κέρδη από 1.5.2003. Ωστόσο μέχρι σήμερα καμιά κατοικία δεν έχει εκκενωθεί.

Στο μεταξύ στις 4 Φεβρουαρίου 2003 στάληκε επιστολή προς όλους τους ενοίκους των αστυνομικών κατοικιών του οικισμού λοχιών και αστυφυλάκων στην Αθαλάσσα, πληροφορώντας τους ότι ο πιο πάνω χώρος έχει ενταχθεί στο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο του Αρχηγείου Αστυνομίας και ότι θα πρέπει να εκκενώσουν τις κατοικίες το συντομότερο δυνατόν, έτσι ώστε η κατεδάφιση τους να προγραμματιστεί αρχές του 2004.

4.19.7 Αστυνόμηση ποδοσφαιρικών και άλλων αγώνων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 42.718, ημερ. 14.6.95, όπως η δαπάνη για την αστυνόμηση των ποδοσφαιρικών και άλλων αγώνων καταβάλλεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (Κ.Ο.Α.), με την επιβολή σχετικού τέλους στα εισιτήρια των αθλητικών συναντήσεων, εντούτοις δεν υπήρξε συμμόρφωση από μέρους του Οργανισμού. Λόγω της παράλειψης αυτής, το Υπουργείο Οικονομικών προβαίνει κάθε χρόνο στην αποκοπή των ποσών της οφειλής του Κ.Ο.Α. από την ετήσια χορηγία που δίνεται προς τον Οργανισμό και καταθέτει τα σχετικά ποσά σε Κονδύλι Εσόδων της Αστυνομίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη νέα απόφαση του αρ. 54.411, ημερ. 10.10.2001, ακύρωσε την προηγούμενη απόφαση του αρ. 42.718, ημερ. 14.6.95, και αποφάσισε όπως αποκοπεί από την κρατική χορηγία προς τον Κ.Ο.Α. για το έτος 2001 ποσό £525.000, για πληρωμή των υπερωριών για την αστυνόμηση των ποδοσφαιρικών αγώνων της ποδοσφαιρικής περιόδου 2000 – 2001 (ποσό £400.000) και της περιόδου Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου του 2001 (ποσό £125.000). Σε περίπτωση που η συνολική απαίτηση για πληρωμή των υπερωριών για αστυνόμηση το 2001 υπερβαίνει τις £525.000, το επιπλέον ποσό θα αποκοπεί από την κρατική χορηγία προς τον Κ.Ο.Α.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας, η συνολική δαπάνη για την αστυνόμηση ποδοσφαιρικών και άλλων αγώνων του έτους 2001 ανήλθε στο ποσό των £749.823, από το

οποίο έχει αποκοπεί από τη χορηγία προς τον Κ.Ο.Α. το ποσό των £392.164, ενώ εκκρεμεί ακόμη ποσό ύψους £357.659, το οποίο, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 54.411, πρέπει να αποκοπεί από μελλοντική κρατική χορηγία προς τον Κ.Ο.Α.

Η δαπάνη για την αστυνόμευση ποδοσφαιρικών και άλλων αγώνων του 2002, η οποία χρεώθηκε στο σχεικό Κονδύλι της Αστυνομίας, ανήλθε στις £814.065. Σημειώνεται ότι ποσό £298.920, το οποίο αφορά την αστυνόμευση αγώνων Ισραηλινών και άλλων ξένων ομάδων το 2002, καταβλήθηκε στην Αστυνομία από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου. Επίσης καταβλήθηκε το 2002 από τον Κ.Ο.Α. στην Αστυνομία το ποσό των £400.000, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 54.411, ημερ. 10.10.2001.

4.19.8 Αγορά τριών πυροσβεστικών ελικοπτέρων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιούνιο 2000, διορίστηκε υπηρεσιακή επιτροπή για να μελετήσει το θέμα της αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης των μεγάλων πυρκαγιών. Η επιτροπή εισηγήθηκε μεταξύ άλλων την αγορά τριών ελικοπτέρων, με δυνατότητα μεταφοράς 4 – 5 τόνων νερού. Τον Αύγουστο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε – με βάση τις εισηγήσεις της επιτροπής – την αγορά τριών ελικοπτέρων από την Αστυνομία. Τον Ιούνιο 2001 προκηρύχθηκε ανοικτή προσφορά με τη μέθοδο των δύο φακέλων (τεχνικού και οικονομικού) και με πρόνοιες/κριτήρια για κατακύρωση της προσφοράς στην πιο συμφέρουσα οικονομικά πρόταση.

Οι προσφορές υποβλήθηκαν τον Αύγουστο 2001, αλλά τον Απρίλιο 2002 ακυρώθηκαν με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, για διαδικαστικούς κυρίως λόγους. Τον Ιούλιο 2002 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την επαναπροκήρυξη της προσφοράς με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και με συμμετοχή στο διαγωνισμό μόνο των τριών προσφοροδοτών των οποίων οι προσφορές κρίθηκε ότι πληρούσαν τις προδιαγραφές κατά την προηγούμενη – ακυρωθείσα – διαδικασία. Επίσης αποφασίστηκε η αλλαγή στον τρόπο κατανομής της βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης, επειδή τα τρία υπό αγορά ελικόπτερα θα εξυπηρετούσαν πλέον και τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Τον Ιανουάριο 2003 υποβλήθηκαν οι τρεις προσφορές, οι οποίες είχαν ζητηθεί τον Οκτώβριο του προηγούμενου χρόνου. Το Μάιο 2003 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε – λαμβάνοντας υπόψη τις σημερινές ανάγκες του Κράτους – ότι δεν επιβαλλόταν η αγορά ελικοπτέρων πολλαπλής χρήσεως, αλλά ελικοπτέρων τα οποία να εξυπηρετούν τις ανάγκες της Αστυνομίας για έλεγχο των ακτών, έρευνα/διάσωση και μεταφορά ασθενών. Ενόψει της πιο πάνω απόφασης, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Ιούνιο 2003 την ακύρωση της προσφοράς.

4.19.9 Αδυναμίες/παραλείψεις στο χειρισμό προσφορών και συμβολαίων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μου σε προσφορές και συμβόλαια που χειρίζεται η Αστυνομία, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Προσφορά αρ. Δ' 85/2000 για την προμήθεια "Forgery Detection Equipment" για την Αστυνομία. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2001, από επιτόπιο έλεγχο του συμβολαίου διαπιστώθηκε ότι είχε προπληρωθεί στον εργολάβο ολόκληρο το ποσό, ύψους περίπου £17.000, το οποίο προβλεπόταν για τις εργασίες της πενταετούς περιόδου συντήρησης/υποστήριξης και αναβάθμισης του λογισμικού όσον αφορά σε μέρος του εξοπλισμού. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2003 ότι το Κεντρικό

Συμβούλιο Προσφορών, ενώπιον του οποίου είχε τεθεί το θέμα, αποφάσισε όπως δώσει την καλυπτική του έγκριση για προκαταβολική πληρωμή του πιο πάνω ποσού, με την προϋπόθεση ότι θα κατατεθεί από τον εργολάβο ισόποση τραπεζική εγγύηση, το ποσό της οποίας θα αναπροσαρμόζεται στο τέλος κάθε δωδεκάμηνης περιόδου. Η πιο πάνω εγγύηση ζητήθηκε και κατατέθηκε από τον εργολάβο το Μάρτιο 2002.

(β) Προσφορά αρ. Δ'94/02 για την προμήθεια ανταλλακτικών πολυβόλων Browning 0,50mm. Σύμφωνα με το συμβόλαιο προμήθειας των ανταλλακτικών για πολυβόλα Browning 0,50mm, αυτά θα έπρεπε να παραδοθούν από τον προμηθευτή το Μάρτιο 2003. Λόγω καθυστέρησης στην εξασφάλιση άδειας εξαγωγής από την κατασκευάστρια εταιρεία του εξωτερικού, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε - κατόπιν εισήγησης της Αστυνομίας – δύο φορές παράταση του χρόνου παράδοσης των ανταλλακτικών (δύο μήνες αρχικά και επιπρόσθετους τρεις μήνες αργότερα).

Όπως διαπιστώθηκε, στα έγγραφα προσφοράς δεν είχε περιληφθεί ο όρος για την εκ των προτέρων εξασφάλιση από τον προσφοροδότη της απαραίτητης άδειας εξαγωγής - πριν από την υποβολή της προσφοράς - πρακτική η οποία ακολουθείται σε περιπτώσεις προμήθειας παρόμοιας φύσης υλικών. Ως αποτέλεσμα της παράλειψης αυτής, θα καθυστερήσει η παράδοση των ανταλλακτικών κατά 5 μήνες, χωρίς το Δημόσιο να έχει το δικαίωμα για διεκδίκηση αποζημιώσεων, εφόσον ούτε η σχετική πρόνοια για χρηματικές αποκοπές έχει περιληφθεί στο συμβόλαιο.

(γ) Αγορά εξοπλισμού “Alcotest” για την Αστυνομία. Τον Ιούνιο 2001 προκηρύχθηκαν ανοικτές προσφορές για την προμήθεια δέκα συσκευών τελικής μαρτυρίας και είκοσι συσκευών προκαταρκτικής μαρτυρίας, με βάση τις προδιαγραφές που είχαν εγκριθεί από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, ύστερα από διαβεβαίωση της Αστυνομίας ότι τις προδιαγραφές πληρούσαν τουλάχιστον τρεις συγκεκριμένοι κατασκευαστές. Η επιτροπή αξιολόγησης της προσφοράς εισηγήθηκε το Σεπτέμβριο 2001 στην έκθεση της την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή η τιμή της μοναδικής εντός προδιαγραφών προσφοράς ήταν πολύ ψηλή. Ο Αρχηγός Αστυνομίας διαφώνησε και εισηγήθηκε την αγορά των πιο πάνω συσκευών. Οι λόγοι τους οποίους επικαλέστηκε ήταν οι άμεσες ανάγκες της Αστυνομίας, η αξιοπιστία των προτεινόμενων συσκευών και η λογική τιμή στην οποία είχαν προσφερθεί. Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε τον Οκτώβριο 2001 την προσφορά έναντι £70.000, ενώ η εκτίμηση δαπάνης ήταν £60.000. Τον Ιούνιο 2002 η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, για απευθείας αγορά επτά επιπλέον συσκευών “Alcotest” από τον προμηθευτή της προηγούμενης προσφοράς, με βάση τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Η Υπηρεσία μου, αφού μελέτησε τις προδιαγραφές της αρχικής προσφοράς και διαπίστωσε ότι οι τρεις κατασκευαστές που είχαν δηλωθεί τότε από την Αστυνομία δεν πληρούσαν τις τεχνικές απαιτήσεις του διαγωνισμού, και λαμβάνοντας επίσης υπόψη την υψηλή τιμή στην οποία είχαν αγοραστεί οι προηγούμενες συσκευές, εξέφρασε γραπτώς τον Ιούλιο 2002 προς το Γενικό Λογιστή την άποψη ότι, αντί της απευθείας αγοράς των επτά επιπλέον συσκευών, θα έπρεπε:

(i) Οι προδιαγραφές να τροποποιηθούν/βελτιωθούν, έτσι ώστε να πληρούνται από τουλάχιστον τρεις κατασκευαστές.

(ii) Να προκηρυχθούν ανοικτές προσφορές για την αγορά των επτά νέων συσκευών, αφού οι προδιαγραφές τύχουν προηγουμένως της έγκρισης της Τεχνικής Επιτροπής του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών.

(iii) Στους όρους της προσφοράς να περιληφθεί πρόνοια και για τις μελλοντικές ανάγκες της Αστυνομίας (επτά ακόμα συσκευές για τον επόμενο χρόνο).

Τελικά, τον Οκτώβριο 2002 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε το αίτημα της Αστυνομίας για αγορά των επτά επιπλέον συσκευών απευθείας από τον αρχικό προμηθευτή και περίπου στην ίδια τιμή.

(δ) Προσφορά αρ. Δ' 64/2002 για την αγορά εξαρτημάτων για τα Ραντάρ των Αστυνομικών Ακάτων. Τον Ιούνιο 2002, η Αστυνομία ζήτησε προσφορές με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για την αγορά εξαρτημάτων για τα Ραντάρ των Αστυνομικών Ακάτων. Επειδή η εκτίμηση δαπάνης ήταν κάτω από τις £5.000, το χειρισμό της προσφοράς ανέλαβε το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Προσφορών της Αστυνομίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών. Με την υποβολή των προσφορών, διαπιστώθηκε ότι η τιμή του εξοπλισμού ήταν υπερδιπλάσια της εκτίμησης δαπάνης και επομένως ο χειρισμός της προσφοράς ενέπιπτε στην αρμοδιότητα του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, στο οποίο παραπέμφθηκε το Σεπτέμβριο 2002 το θέμα, αποφάσισε το Νοέμβριο όπως αναθέσει στην Αστυνομία τη διαπραγμάτευση της τιμής των προσφορών, με σκοπό τη μείωση τους, και την επαναφορά του θέματος ενώπιον του για λήψη απόφασης. Το Μάρτιο 2003, η Αστυνομία, αφού ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις με τους προσφοροδότες, επανέφερε το θέμα ενώπιον του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, αναφέροντας ότι η ισχύς των προσφορών έληξε από τον Ιανουάριο 2003, με αποτέλεσμα να ακυρωθεί η όλη διαδικασία.

(ε) Προσφορά αρ. Δ' 35/2002 για την προμήθεια "Equipment for Recording Interviews". Το Τμηματικό Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε τον Οκτώβριο 2002 την προσφορά, έναντι £38.000. Το Μάιο 2003, η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, για αποδοχή εξοπλισμού, μέρος του οποίου είχε ήδη εγκατασταθεί, διαφορετικού από αυτόν που περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο. Από επιτόπιο έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου και την Τεχνική Επιτροπή του Συμβουλίου Προσφορών, διαπιστώθηκε ότι ο εξοπλισμός που εγκαταστάθηκε ήταν υποδεέστερος αυτού που προνοούσε το συμβόλαιο, με αποτέλεσμα η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων να ζητήσει τον Ιούλιο 2003 την αντικατάσταση του.

(στ) Προσφορά αρ. Δ' 104/2002 για την προμήθεια "Magnetic Strobe Beacons, Electronic Sirens, Public Address και Lightbars with Strobe Lights" για την Αστυνομία. Τον Οκτώβριο 2002, η Αστυνομία ζήτησε προσφορές για την προμήθεια του πιο πάνω εξοπλισμού, συνολικής εκτιμημένης δαπάνης £50.000. Η έκθεση αξιολόγησης των προσφορών υποβλήθηκε το Μάρτιο 2003 – 3½ μήνες μετά την υποβολή των προσφορών - στο Τμηματικό Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Επειδή η προθεσμία ισχύος των προσφορών έληγε το Φεβρουάριο 2003, η Αστυνομία ζήτησε έγκαιρα από τους προσφοροδότες την ανανέωση της. Ένας από τους προσφοροδότες – ο οποίος ήταν ο μοναδικός που πληρούσε τις προδιαγραφές για ένα από τα τέσσερα είδη του εξοπλισμού – δεν αποδέχτηκε το αίτημα της Αστυνομίας, με αποτέλεσμα το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών

να ακυρώσει τον Απρίλιο 2003 τις προσφορές για το πιο πάνω είδος. Ακυρώθηκε επίσης η προσφορά για ακόμα ένα είδος εξοπλισμού, επειδή κανένας από τους τέσσερεις προσφοροδότες δεν πληρούσε τις προδιαγραφές. Παράλληλα ζητήθηκε από την Αστυνομία όπως (i) υποβάλει γραπτώς προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου τους λόγους για τους οποίους η επιτροπή αξιολόγησης χρειάστηκε 3½ μήνες για να αξιολογήσει τις προσφορές, και (ii) φροντίσει ώστε να διασφαλιστεί ευρεία συμμετοχή κατά την επαναπροκήρυξη των προσφορών για τα δύο είδη του εξοπλισμού των οποίων οι προσφορές ακυρώθηκαν.

4.19.10 Επαναγορά οχημάτων – Προσφορά αρ. Δ΄ 1/94. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2001, το συμβόλαιο αγοράς των 15 οχημάτων προνοούσε όπως ο προμηθευτής τα επαναγοράσει το Δεκέμβριο 2000, έναντι £97.500 + Φ.Π.Α. Εξαιτίας του μεγάλου χρονικού διαστήματος που παρήλθε – περίπου 14 μήνες – για να επιτευχθεί συμφωνία και να εξασφαλιστεί έγκριση για το συνολικό ποσό που θα έπρεπε να αφαιρεθεί από τις £97.500, το οποίο αντιστοιχούσε στο κόστος επιδιόρθωσης των μη φυσιολογικών φθορών που διαπιστώθηκαν στα οχήματα, ο προμηθευτής υπέβαλε νέες απαιτήσεις, λόγω αύξησης στην ηλικία των οχημάτων, η οποία θα είχε αρνητικές συνέπειες στην τιμή τους.

Ενόψει των πιο πάνω, η Αστυνομία ζήτησε τον Απρίλιο 2002 τη συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος. Με βάση τις εισηγήσεις της Νομικής Υπηρεσίας και τις εκτιμήσεις του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, και κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, η Αστυνομία υπέβαλε το Δεκέμβριο 2002 συμβιβαστική πρόταση προς τον προμηθευτή, για επαναγορά των οχημάτων έναντι £60.000, χωρίς την καταβολή του Φ.Π.Α. Τον Απρίλιο 2003, ο προμηθευτής πληροφόρησε την Αστυνομία ότι οι συνθήκες στην αγορά αυτοκινήτων είχαν μεταβληθεί και γι' αυτό εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση της τιμής επαναγοράς των οχημάτων. Μετά από την πιο πάνω απαίτηση του προμηθευτή, η Αστυνομία εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών όπως εξετάσει το ενδεχόμενο πώλησης των οχημάτων σε δημόσιο πλειστηριασμό και διεκδίκησης – μέσω της Νομικής Υπηρεσίας – της ζημιάς και απώλειας εσόδων που ενδεχομένως να προκύψει για το Δημόσιο. Η απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών εκκρεμεί ακόμη.

4.19.11 Προμήθεια ανταλλακτικών για τα δύο ελικόπτερα της Αστυνομίας. Η προμήθεια των εξαρτημάτων των δύο ελικοπτέρων της Αστυνομίας γινόταν με απευθείας αγορά από την κατασκευάστρια εταιρεία, με βάση τις τιμές του επίσημου καταλόγου της. Για περιπτώσεις έκτακτων αναγκών, συνολικής ετήσιας αξίας μέχρι 50.000 δολαρίων Αμερικής, είχε δοθεί τον Ιούλιο 2000 η έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών για απευθείας αγορά τους, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της κάθε αγοράς. Το Νοέμβριο 2002 ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο – ενόψει των φιλελευθεροποιήσεων στο εμπόριο – ζήτησης ανοικτών προσφορών για τις προγραμματισμένες αγορές των εξαρτημάτων.

Τον Ιανουάριο 2003, και επειδή στο μεταξύ

(i) είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον και από άλλους προμηθευτές για την προμήθεια ανταλλακτικών/εξαρτημάτων των ελικοπτέρων

(ii) είχαν αυξηθεί οι ανάγκες της Αστυνομίας, εφόσον για το έτος 2001 αγοράστηκαν ανταλλακτικά αξίας περίπου 217.000 δολαρίων Αμερικής για έκτακτες ανάγκες και 70.000

δολαρίων Αμερικής για προγραμματισμένες ανάγκες, ενώ εντός του 2002 αγοράστηκαν ανταλλακτικά για τα δύο ελικόπτερα, συνολικής αξίας περίπου 2.000.000 δολαρίων Αμερικής

(iii) είχε διαπιστωθεί ότι, εξαιτίας του ανταγωνισμού που αναπτύχθηκε στην προσφορά με αρ. Δ'106/2002, κατά την οποία είχαν ζητηθεί προσφορές με βάση την κλειστή διαδικασία από πέντε εταιρείες, ο μέχρι τότε προμηθευτής παραχωρούσε έκπτωση ύψους 4% πάνω στις τιμές του επίσημου τιμοκαταλόγου ανταλλακτικών της κατασκευάστριας εταιρείας,

εισηγήθηκα στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου όπως για τις μελλοντικές προγραμματισμένες αγορές ανταλλακτικών ζητούνται ανοικτές προσφορές – σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσφορών – για διασφάλιση μεγαλύτερου ανταγωνισμού και ενδεχομένως εξασφάλιση καλύτερων τιμών.

Τον Απρίλιο 2003, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο Αρχηγός Αστυνομίας, μετά από μελέτη του θέματος, είχε προτείνει εναλλακτικές λύσεις για την αγορά των ανταλλακτικών, μεταξύ των οποίων και την πιο κάτω, την οποία και ο ίδιος θεωρεί ως την καλύτερη:

- (i) Οι προγραμματισμένες αγορές να γίνονται μέσω ανοικτών προσφορών.
- (ii) Οι έκτακτες αγορές να γίνονται κατόπιν υπογραφής μονοετών ή διετών συμβολαίων, οι τιμές των οποίων θα καθορίζονται βάσει ενός ποσοστού έκπτωσης επί των τιμών του επίσημου καταλόγου της κατασκευάστριας εταιρείας. Το ύψος του ποσοστού έκπτωσης θα προκύπτει κατόπι ζήτησης προσφορών από τους προσφοροδότες που έχουν τη δυνατότητα να προμηθεύσουν αυθεντικά εξαρτήματα των ελικοπτέρων.

Με την πιο πάνω διαδικασία συμφώνησε το Μάιο 2003 και ο Γενικός Λογιστής, Πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών.

Μέρος Β

4.19.12 Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία απασχολούνται σε γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 30.309 ημερ. 16.6.88, ενέκρινε την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται σε γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, και τη μεταφορά 151 γυναικών Ειδικών Αστυφυλάκων στο Γραμματειακό Προσωπικό, με παράλληλη αντικατάσταση τους με νέους Αστυφύλακες (άνδρες). Αναφορικά με την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης, διαπιστώθηκε ότι τα εμπλεκόμενα Τμήματα δεν έχουν προβεί μέχρι σήμερα σε οποιεσδήποτε σχετικές διευθετήσεις.

Εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί το πιο πάνω θέμα, υπό το φως των σημερινών δεδομένων και αναγκών της Αστυνομικής Δύναμης. Όπως αντιλαμβάνομαι, το θέμα τυγχάνει χειρισμού από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η οποία ανέλαβε τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης.

4.19.13 Αντίγραφο πιστοποιητικού εγγραφής πυροβόλου όπλου. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι εκδίδονται από τις Επαρχιακές Αστυνομικές Διευθύνσεις αντίγραφα πιστοποιητικών εγγραφής πυροβόλου όπλου, χωρίς την είσπραξη οποιουδήποτε τέλους, επειδή δεν υπάρχει πρόνοια στη σχετική νομοθεσία για το θέμα αυτό. Εισηγήθηκα και έγινε αποδεκτό

όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης του σχετικού Νόμου, για είσπραξη καθορισμένου δικαιώματος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών σε επιστολή του ημερ. 6.2.2003 ανέφερε ότι η εισήγηση μου έγινε αποδεκτή και λήφθηκε υπόψη σε σχετική πρόταση τροποποίησης του Νόμου περί Πυροβόλων Όπλων.

4.19.14 Σύνδεση αυτόματων συστημάτων ανίχνευσης πυρκαγιάς/διάρρηξης με Αστυνομικούς Σταθμούς. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, με βάση το αρχικό σχέδιο, οι συνδέσεις διευθετούνταν από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, μετά από έγκριση των αιτήσεων από τον Αρχηγό Αστυνομίας και την καταβολή των σχετικών τελών. Όμως, αργότερα, με την εισαγωγή μηχανημάτων και εξοπλισμού προηγμένης τεχνολογίας, έγινε τεχνικά κατορθωτή η σύνδεση, χωρίς τούτο να έρχεται σε γνώση της Αστυνομίας, αλλά να γίνεται αντιληπτό μόνο μετά από κλήση. Για επίλυση του προβλήματος, έχουν προωθηθεί σχετικοί τροποποιητικοί Κανονισμοί, η έγκριση των οποίων βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

4.19.15 Όπλα και πυρομαχικά. Κατά τη διάρκεια του έτους έγινε από την Υπηρεσία μου δειγματοληπτικός έλεγχος των μητρώων και φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων όπλων και πυρομαχικών που τηρούνται στις Αστυνομικές Διευθύνσεις και στις Κεντρικές Αποθήκες Αρχηγείου Αθαλάσσιας. Ο Αρχηγός Αστυνομίας υπέβαλε στο τέλος του έτους βεβαίωση ότι έγινε πλήρης έλεγχος του οπλισμού και πυρομαχικών και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα υπόλοιπα που ήταν καταχωρισμένα στα μητρώα, εκτός εκείνων που δηλώθηκε ότι κλάπηκαν ή χάθηκαν.

4.20 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μέρος Α

4.20.1 Πυροπροστασία. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η Υπηρεσία, για σκοπούς πυροπροστασίας, παρέχει διάφορες υπηρεσίες, όπως είναι η εξέταση αρχιτεκτονικών σχεδίων για σκοπούς έκδοσης άδειας οικοδομής, η επιθεώρηση οικοδομών για τελική έγκριση κ.τ.λ., χωρίς να εισπράττει δικαιώματα. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να μπορεί η Υπηρεσία να εισπράττει δικαιώματα, για κάλυψη, τουλάχιστον, των πραγματικών εξόδων της για τις υπηρεσίες που παρέχει. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 10.7.2000, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ανέλαβε τη διεξαγωγή μελέτης και την ετοιμασία νέων Κανονισμών Πυροπροστασίας.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί Κανονισμοί Πυροπροστασίας, στους οποίους προβλέπεται η είσπραξη δικαιωμάτων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες πυροπροστασίας, οι οποίοι έχουν υποβληθεί για νομοτεχνική μελέτη.

4.20.2 Κλήσεις. Στον πιο κάτω πίνακα παραθέτονται, για τα τελευταία τρία χρόνια, ο αριθμός κλήσεων για κατάσβεση πυρκαγιών και για ειδικές εξυπηρετήσεις από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ο αριθμός ατόμων που υπηρετούν στη Δύναμη, ο αριθμός οχημάτων που χρησιμοποιεί, καθώς και το ύψος των ζημιών που έχουν προκληθεί από τις πυρκαγιές.

	2002	2001	2000
Κλήσεις για κατάσβεση πυρκαγιών	4752	4771	3945
Κλήσεις για ειδικές εξυπηρετήσεις	5710	6149	5121
Πυροσβεστική Δύναμη	652	652	602
Οχήματα	159	152	146
Ζημιές	£6.296.008	£11.601.517	£3.109.480

4.20.3 Μίσθωση ελικοπτέρων πυρόσβεσης. Το έργο της Υπηρεσίας για κατάσβεση πυρκαγιών ενισχύθηκε με την ενοικίαση δύο ελικοπτέρων πυρόσβεσης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, και ενός ελικοπτέρου δασοπυρόσβεσης το οποίο έχει ενοικιάσει το Υπουργείο Άμυνας. Τα ελικόπτερα πυρόσβεσης ανταποκρίθηκαν, σύμφωνα με την Υπηρεσία, σε 30 περιπτώσεις μεγάλων πυρκαγιών, εκτελώντας 1327 βολές και ρίχνοντας 7135 τόνους νερού.

Μέρος Β

4.20.4 Συνεργείο επισκευής/κατασκευής οχημάτων. Στην Υπηρεσία λειτουργεί συνεργείο, το οποίο στελεχώνεται με 16 άτομα που ασχολούνται, πάνω σε συνεχή βάση, με την επισκευή πυροσβεστικών οχημάτων και άλλου εξοπλισμού, καθώς και με τη συντήρηση αμαξωμάτων των παλαιών οχημάτων.

Μέχρι το 1998, το συνεργείο αναλάμβανε και την κατασκευή μέρους των πυροσβεστικών οχημάτων. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, αγοράζονται τώρα συμπληρωμένα οχήματα από τον ιδιωτικό τομέα. Λόγω της μείωσης των εργασιών του συνεργείου, ζήτησα όπως εξεταστεί κατά πόσο η στελέχωση του συνεργείου με 16 άτομα κρίνεται αναγκαία.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με πληροφόρηση που είχε από το Διευθυντή, στην Πυροσβεστική Υπηρεσία λειτουργούν πάνω σε 24ωρη βάση ένα συνεργείο, το οποίο, μεταξύ άλλων, ασχολείται με την επιδιόρθωση και βάψιμο κτυπημένων οχημάτων και με διάφορες μεταλλικές κατασκευές, και ένα μηχανουργείο, το οποίο βρίσκεται σε πλήρη απασχόληση, συντηρώντας και επιδιορθώνοντας, τόσο στο συνεργείο όσο και στον τόπο των πυρκαγιών ή πλημμυρών, τον τεράστιο μηχανοκίνητο στόλο της Υπηρεσίας. Επίσης ανέφερε ότι, με βάση σχετική πληροφόρηση, έχει την άποψη ότι η λειτουργία τόσο του συνεργείου όσο και του μηχανουργείου κρίνεται απαραίτητη για την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

4.21 ΦΥΛΑΚΕΣ

Μέρος Α

4.21.1 Κατάδικοι-Υπόδικοι. Την 1.1.02 υπήρχαν στις Φυλακές 264 κατάδικοι και υπόδικοι. Κατά το 2002 εισήλθαν στις Φυλακές 1805 και απολύθηκαν 1757, με αποτέλεσμα στις 31.12.02 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 312 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών απασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατούμενων. Απασχολούνται επίσης σε διάφορες άλλες εργασίες, όπως στην

κουζίνα, στο καφενείο, στην έπαυλη, σε εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων των Φυλακών κ.τ.λ.

Επιπρόσθετα, 190 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντα τους, απασχολήθηκαν στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης. Κατά το 2002 διοργανώθηκαν μαθήματα για 14 διαφορετικά θέματα, τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 84 κατάδικοι.

4.21.2 Κόστος διατροφής. Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία από τις Φυλακές, ανήλθε στο ποσό των £255.385, σε σύγκριση με £181.848 κατά το 2001.

Ο ημερήσιος μέσος όρος κατάδικων και κρατούμενων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 356, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος £1,97, σε σύγκριση με 323 και £1,54, αντίστοιχα, το 2001.

4.22 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

4.22.1 Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις, ύψους £14,9 εκ., δαπανήθηκε ποσό £10,3 εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό £4,7 εκ. ή 31,4% (44% για το έτος 2001).

4.22.2 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2002 υπήρχαν καθυστερημένα έσοδα, κυρίως από ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ύψους £1.331.718, σε σύγκριση με £957.758 το 2001. Από το ποσό των καθυστερήσεων, ποσό ύψους £662.411 ή 49,7% αφορά καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό £669.307 ή ποσοστό 50,3% καθυστερήσεις του έτους. Αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων αφορούν μισθωτές, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων για πέρα από πέντε έτη, για τους οποίους έχει κινηθεί από το Υπουργείο η διαδικασία τερματισμού των συμβάσεων τους, όμως αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές εκκρεμούν στη Νομική Υπηρεσία.

Για βελτίωση του προβλήματος το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 57.864 και ημερ. 14.5.2003, αποφάσισε ότι, σε περίπτωση έγκρισης χορηγιών προς βιομηχανίες που οφείλουν στην Κυβέρνηση ενοίκια, αποχετευτικά τέλη και άλλα, θα απαιτείται, πριν από την παραχώρηση της χορηγίας, η εξόφληση της οφειλής τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, θα τους αποκόπτεται το σχετικό ποσό.

4.22.3 Σχέδια Χορηγιών - Βαθμός υλοποίησης. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι προγραμματιζόμενα Σχέδια Χορηγιών δεν φαίνεται να υλοποιούνται στον αναμενόμενο βαθμό. Συγκεκριμένα, για το έτος 2002, ενώ προγραμματίστηκαν δαπάνες £9,8 εκ., δαπανήθηκε ποσό ύψους £6,8 εκ. μόνο. Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετά Σχέδια έχουν, σύμφωνα με τον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, αναθεωρηθεί ή έχουν τερματιστεί μέχρι τις 30.4.2003. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της μη υλοποίησης του Προϋπολογισμού αφορά τα Σχέδια της Νέας Βιομηχανικής Πολιτικής, για τα οποία, ενώ προϋπολογίστηκε ποσό £3 εκ., δαπανήθηκαν μόνο £0,6 εκ., επειδή δραστηριοποιήθηκαν μόνο τα 9 από τα 26 Σχέδια, για τα οποία υπήρχε πρόνοια στον Προϋπολογισμό.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι άρχισαν οι διαδικασίες δραστηριοποίησης ακόμα δυο Σχεδίων.

4.22.4 Υπηρεσία Ασφαλίσεως Εξαγωγών. Στις 31.12.02 οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Κυβέρνησης για εκκρεμείς εγγυήσεις, οι οποίες δόθηκαν με σκοπό την ενθάρρυνση, διευκόλυνση και ανάπτυξη του εμπορίου με άλλες χώρες, ανέρχονταν περίπου σε £1,4 εκ. Επιπρόσθετα εκκρεμούσε το ποσό των £10,6 εκ., για αποζημιώσεις που κατέβαλε η Κυβέρνηση για εξαγωγές που έγιναν στη Λιβύη (£0,2 εκ.), Ιράκ και Κουβέιτ (£7,2 εκ.), Ρωσία (£2,6 εκ.) και σε άλλες χώρες (£0,5 εκ.), το οποίο παραμένει χρεωμένο σε λογαριασμό προκαταβολών.

Το θέμα της συνεχιζόμενης χρέωσης των ποσών αυτών σε λογαριασμό προκαταβολών, για το οποίο είχα εισηγηθεί όπως επανεξεταστεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, καθώς η χρέωση αυτή εκκρεμεί από παλιά, δεν έχει διαφοροποιηθεί, για το λόγο ότι το Υπουργείο, μετά από διάφορες ενέργειες του, όσον αφορά στις αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν για εξαγωγές στο Ιράκ, Κουβέιτ και Ρωσία, υπολογίζει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα είσπραξης των ποσών αυτών, εφόσον ξεπεραστούν τα προβλήματα και οι δυσκολίες που υπάρχουν σήμερα.

Σημειώνεται ότι μέσα στο 2002 εισπράχθηκε μέσω του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ποσό ύψους £491.464, έναντι των οφειλών του Ιράκ. Το ποσό αυτό παραμένει καταθεμένο σε λογαριασμό καταθέσεων, μέχρι να διευκρινιστεί ποια εκκρεμή υπόλοιπα, από το ποσό των £7,2 εκ., αφορά.

Επιπρόσθετα, μετά από διερεύνηση περιπτώσεων που εκκρεμούν και διαπίστωση ότι αυτές είναι ανεπίδεκτες είσπραξης, η Επιτροπή της Υπηρεσίας Ασφαλίσεων Εξαγωγών αποφάσισε την προώθηση διαδικασιών για διαγραφή ποσών ύψους £505.981.

4.22.5 Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το Μάρτιο 1994 τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Τελικά, μετά από περαιτέρω καθυστερήσεις, οι οποίες οφείλονται μεταξύ άλλων και στην απόφαση που λήφθηκε για μετάφραση των όρων των προσφορών στην αγγλική γλώσσα, ζητήθηκαν προσφορές για την εκτέλεση των μαρίνων τον Ιούλιο 2002. Επίσης, τον Αύγουστο 2002, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ζητήθηκαν προσφορές για το διορισμό Επόπτη για τις μαρίνες, ο οποίος θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων υλοποίησης των έργων. Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν μόνο τρεις προσφορές, ανά μία για τις μαρίνες Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας.

4.22.6 Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών. Ο εξοπλισμός και το προσωπικό που διαθέτει η Υπηρεσία εξακολουθούν να είναι ελλιπή. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τους περί Μέτρων και Σταθμών Νόμους του 1974 έως 2000, άρθρα 17-19, η Υπηρεσία πρέπει να διαθέτει πρότυπα

μέτρα και σταθμά, η χρήση των οποίων να εξασφαλίζει την ακρίβεια των μετρήσεων που διεξάγονται, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι η Υπηρεσία δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος του έργου της, λόγω έλλειψης κατάλληλου εξοπλισμού και προσωπικού. Σε αρκετές περιπτώσεις η Υπηρεσία δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί σε εκκλήσεις για έλεγχο εξειδικευμένου εξοπλισμού, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, με αποτέλεσμα διάφορες βιομηχανίες του μεταποιητικού τομέα να απευθύνονται σε ιδιώτες, για τον έλεγχο και διαπίστωση της ακρίβειας των μετρήσεων διάφορων εξειδικευμένων οργάνων, οι οποίοι έχουν δραστηριοποιηθεί στον τομέα, και με ενθάρρυνση του Υπουργείου θα μεριμνήσουν για τη διαπίστωση των εργαστηρίων τους. Σημειώνεται ότι για τα περισσότερα πρότυπα μέτρα και σταθμά που χρησιμοποιούνται για τους ελέγχους δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για διαπίστωση της ακρίβειας τους, από την ημερομηνία αγοράς τους μέχρι σήμερα, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 18(2) των περί Μέτρων και Σταθμών Νόμων, που προνοεί την περιοδική πιστοποίηση της ακρίβειας τους από το Διεθνές Γραφείο Μέτρων και Σταθμών. Λόγω της πιο πάνω παράλειψης, υπάρχει ο κίνδυνος να θεωρηθούν όλοι οι έλεγχοι, καθώς και οι διάφορες πιστοποιήσεις που κάνει η Υπηρεσία, χωρίς νομική εγκυρότητα.

Η Υπηρεσία μου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία της Υπηρεσίας αυτής έχει άμεση σχέση τόσο με την προστασία του καταναλωτή όσο και για σκοπούς εναρμόνισης της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, εισηγήθηκε στο παρελθόν τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Στα πλαίσια εναρμόνισης της Κύπρου με το Κοινοτικό Κεκτημένο στον τομέα της μετρολογίας (μέτρων και σταθμών), η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εγκρίνει την παραχώρηση τεχνικής βοήθειας προς την Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών, μέσω του προγράμματος Διδυμοποίησης με την αντίστοιχη υπηρεσία της Δανίας (Twinning Programme), και αναμένεται ότι, με βάση την πιο πάνω βοήθεια, η οποία έχει αρχίσει να υλοποιείται από το Δεκέμβριο 2002 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Δεκέμβριο 2003, θα καταστεί δυνατή η δημιουργία της αναγκαίας μετρολογικής υποδομής, γεγονός που θα επιτρέψει στην Υπηρεσία να εφαρμόζει την εκάστοτε ισχύουσα σχετική νομοθεσία, εναρμονισμένη με το Κοινοτικό Κεκτημένο.

Μέρος Β

4.22.7 Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου αναφέρθηκε ότι, παρά τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν από το Υπουργείο, από το Μάιο του 1996 δεν έχει διεξαχθεί έρευνα για να διαπιστωθεί κατά πόσο τα βιομηχανικά οικοπέδα στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης, παρόλο ότι έχει διαπιστωθεί ότι διάφορα υποστατικά χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε και πάλι ότι, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στους σχετικούς φακέλους, οι επισκέψεις που πραγματοποιούνται στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές δεν είναι ικανοποιητικές, με αποτέλεσμα να μην εντοπίζονται έγκαιρα τα διάφορα προβλήματα, όπως είναι η χρήση υποστατικών ως καταστημάτων για σκοπούς λιανικής πώλησης, αυθαίρετη επέμβαση σε κυβερνητική γη, υπενοικίαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου και άλλα, τα οποία δεν συνάδουν με τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης. Το Υπουργείο, για επίλυση του προβλήματος, προωθεί την τροποποίηση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) Κανονισμών, ώστε να νομιμοποιηθεί η χρήση των υποστατικών για εμπορικούς σκοπούς.

4.22.8 Αποχτετευτικά τέλη των Βιομηχανικών Περιοχών Λεμεσού και Αγίου Αθανασίου.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, επειδή οι μισθωτές των βιομηχανικών οικοπέδων των πιο πάνω βιομηχανικών περιοχών αρνούνται να καταβάλουν τα ετήσια αποχτετευτικά τέλη στο Συμβούλιο Αποχτετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας, όπως έχουν υποχρέωση, σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις μίσθωσης, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ύστερα από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 12.2.96, άρχισε να καταβάλλει τα πιο πάνω τέλη στο Συμβούλιο, μαζί με τις σχετικές επιβαρύνσεις, από το 1996 και μεταγενέστερα.

Το Υπουργείο παρακολουθεί την είσπραξη τους μέσω λογαριασμού προκαταβολών και, όπως μου ανέφερε, όλοι οι μισθωτές καλούνται να πληρώσουν, ενώ όσοι αρνηθούν να το πράξουν παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη δικαστικών μέτρων. Το οφειλόμενο ποσό ανέρχεται σε £365.871 στις 31.12.2002, σε σύγκριση με £498.767 στις 31.12.2001.

4.22.9 Σχέδια Παροχής Δανείων με Κυβερνητική Εγγύηση. Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με κυβερνητική εγγύηση ανήλθε σε £6.710.247. Στις 31.12.2002, το υπόλοιπο των δανείων ήταν £2.579.505, ενώ η κυβερνητική υποχρέωση ανερχόταν σε £2.108.056. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2002 ήταν £1.741.463 (μέχρι 31.12.2001 £1.698.453). Η Κυβέρνηση μέχρι τις 31.12.2002 πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους £363.451.

Ενώ συνεχίζονται οι προσπάθειες του Υπουργείου για την παρακολούθηση των εκκρεμών υποθέσεων, δεν υπήρξε σημαντική βελτίωση της κατάστασης.

Αναλυτικά τα διάφορα Σχέδια παρουσιάζονται όπως πιο κάτω:

(α) Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (90%) για δανειοδότηση των εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών. Κατά τα έτη 1983-1989 παραχωρήθηκαν δάνεια/τρεχούμενοι λογαριασμοί από τις τράπεζες σε 74 περιπτώσεις, για συνολικό ποσό ύψους £446.001, με κυβερνητική εγγύηση που καλύπτει το 90%, δηλαδή £401.400. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο των δανείων και τρεχούμενων λογαριασμών, σύμφωνα με τις πιστοποιήσεις των τραπεζών, ήταν £18.688 και ολόκληρο το ποσό αντιπροσωπεύει καθυστερημένες δόσεις. Η υποχρέωση της Κυβέρνησης ανέρχεται σε £16.819. Μέχρι τις 31.12.2002 η Κυβέρνηση πλήρωσε, ως εγγυήτρια, το ποσό των £130.698 για εννέα περιπτώσεις.

(β) Νέο Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (75%) σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 23.436 και ημερ. 21.7.83. Μέχρι το 1988 παραχωρήθηκαν δάνεια σε 14 περιπτώσεις, ύψους £773.500. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο των δανείων/τρεχούμενων λογαριασμών, σύμφωνα με τις πιστοποιήσεις των τραπεζών, ήταν £369.190. Η υποχρέωση της Κυβέρνησης, όπως υπολογίστηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ανέρχεται σε £222.577.

(γ) Παλιό Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων, σύμφωνα με το Νόμο αρ. 44 του 1974. Από το 1975 μέχρι το 1983 παραχωρήθηκαν δάνεια ύψους £1.291.350 σε 36 περιπτώσεις, με κυβερνητική εγγύηση που καλύπτει το 75% του ποσού, δηλαδή £968.512. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο των δανείων (όλο το ποσό θεωρείται καθυστερημένο) ήταν £366.913 και αφορά πέντε περιπτώσεις. Η υποχρέωση της Κυβέρνησης, όπως υπολογίστηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ανερχόταν σε £218.318. Μέχρι τις 31.12.2002 η Κυβέρνηση, ως εγγυήτρια, πλήρωσε το ποσό των £210.663 για εννέα περιπτώσεις (μέχρι 31.12.2001 £210.663).

(δ) Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (90%) για τη Βιομηχανία - Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 35.748, ημερ. 27.6.91. Κατά τα έτη 1991 έως 1999 παραχωρήθηκαν σε 23 περιπτώσεις δάνεια από τις τράπεζες ύψους £4.199.396, με κυβερνητική εγγύηση που καλύπτει το 90%, δηλαδή £3.779.456.

Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο των δανείων ήταν £1.824.714 και η κυβερνητική εγγύηση £1.650.342. Η Κυβέρνηση πλήρωσε, ως εγγυήτρια, το ποσό των £22.090 για μια περίπτωση. Σύμφωνα με τις πιστοποιήσεις των τραπεζών, το σύνολο των καθυστερήσεων για τα δάνεια στις 31.12.2002 ήταν £986.672. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τρεις περιπτώσεις, με συνολικό ποσό οφειλής £863.233, για δυο από τις οποίες έχουν ήδη προωθηθεί νομικά μέτρα, ενώ για την τρίτη εταιρεία το Υπουργείο ζήτησε από την τράπεζα την απαλλαγή της Κυβέρνησης από την εγγύηση ή την άμεση προώθηση νομικών μέτρων, γεγονός το οποίο δεν έγινε αποδεκτό.

4.22.10 Εναρμόνιση με Κοινοτικό Κεκτημένο. Παρόλο ότι τροχοδρομήθηκαν διαδικασίες για την υιοθέτηση των οδηγιών και Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Κυπριακό Δίκαιο, αναφορικά με θέματα που αφορούν αρμοδιότητες του Υπουργείου, διαπιστώνεται ότι για κάποιες νομοθεσίες δεν έχουν τηρηθεί τα καθορισμένα χρονοδιαγράμματα. Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις έχουν τώρα καλυφθεί.

4.23 ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Μέρος Α

4.23.1 Εγγραφές, πτωχεύσεις, εκούσιες εκκαθαρίσεις και διαγραφές. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι εγγραφές εταιρειών, οι εκούσιες εκκαθαρίσεις εταιρειών και οι διαγραφές, καθώς επίσης και οι πτωχεύσεις ατόμων, ήταν, κατά τα τελευταία τρία έτη, οι ακόλουθες:

	2002	2001	2000
<u>Εγγραφές:</u>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής και			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων	8497	9432	9362
Ναυτιλιακές Εταιρείες			
Συνεταιρισμοί και Εμπορικές Επωνυμίες	1496	1618	1355
Αλλοδαπές Εταιρείες	132	205	240
Σύνολο	10125	11255	10957
<u>Πτωχεύσεις και εκκαθαρίσεις:</u>			
Άτομα	358	407	462
Εταιρείες	190	139	147
Σύνολο	548	546	609
<u>Εκούσιες εκκαθαρίσεις:</u>			
Εταιρείες	163	122	99
<u>Διαγραφές:</u>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής, Ναυτιλιακές και			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων	2806	2391	3131
Συνεταιρισμοί	45	24	29
Εμπορικές Επωνυμίες	163	178	134
Αλλοδαπές Εταιρείες	85	45	16
Σύνολο	3099	2638	3310

4.23.2 Έσοδα. Το συνολικά έσοδα ανήλθαν σε £6,8 εκ., σε σύγκριση με £7,7 εκ. το 2001, δηλ. παρουσίασαν μείωση £0,9 εκ. ή ποσοστό 11,7% (το 2001 42% μείωση).

4.23.3 Καθυστερημένη εργασία. Εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλος όγκος καθυστερημένης εργασίας στους Κλάδους Εταιρειών, Εμπορικών Σημάτων, Εκκαθαρίσεων/Πτωχεύσεων και Επιβαρύνσεων και Υποθηκών. Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος καθυστερημένης εργασίας δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του Τμήματος, ούτε και στην άμεση εξυπηρέτηση του κοινού και την έγκαιρη είσπραξη των δημόσιων εσόδων.

4.23.4 Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, πολλές εταιρείες καθυστερούσαν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους για πολλά χρόνια, χωρίς να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα.

Το Τμήμα, για την αντιμετώπιση του προβλήματος, έχει ήδη καλέσει, με σχετικές ειδοποιήσεις, όλες τις εταιρείες να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Η απώλεια εσόδων από εκθέσεις που δεν είχαν υποβληθεί μέχρι 31.12.02 υπολογίζεται σε £4,4 εκ.

4.23.5 Υπερωρίες. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση ανήλθαν σε £26.158, σε σύγκριση με £94.325 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £68.167 ή 72,2%.

4.23.6 Μηχανογράφηση εργασιών. Η τελική παραλαβή του έργου έγινε το Νοέμβριο του 2000, με καθυστέρηση περίπου 4 ετών. Το σύστημα εφαρμόστηκε για τους νέους οργανισμούς (εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, εμπορικές επωνυμίες, συνεταιρισμούς, αλλοδαπές εταιρείες) που έχουν εγγραφεί από τον Οκτώβριο του 2000 και μεταγενέστερα. Για τους οργανισμούς που λειτουργούσαν πριν από την εισαγωγή του μηχανογραφημένου συστήματος, το σύστημα εφαρμόζεται μόνο μερικώς, γιατί δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί στο σύστημα τα στοιχεία και οι πληροφορίες από τους φακέλους.

Από τις 171719 εταιρείες, συνεταιρισμούς, Εμπορικές Επωνυμίες και αλλοδαπές εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες, έχουν μηχανογραφηθεί πλήρως οι 30416.

Μέρος Β

4.23.7 Υποβολή λογαριασμών από αλλοδαπές εταιρείες. Πολλές αλλοδαπές εταιρείες εξακολουθούν να καθυστερούν την υποβολή των ετήσιων λογαριασμών τους για τα έτη 1988-2002, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη σημαντικών ποσών και να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

4.23.8 Σύστημα ασφάλειας. Δεν έχει ακόμη τοποθετηθεί σύστημα συναγερμού και σύστημα πυρασφάλειας σε όλο το κτίριο, κάτι που επιβάλλεται να γίνει λόγω της σημαντικότητας των εγγράφων που βρίσκονται στο κτίριο.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι πρόσφατα, εντός του 2003, διαπράχθηκε διάρρηξη του Ταμείου, από το οποίο κλάπηκε το ποσό των £11.695.

4.23.9 Ανάκτηση εξόδων. Παρά τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για ανάκτηση του ποσού των £255.390, το οποίο αντιπροσωπεύει τα έξοδα των επιθεωρητών που κατέβαλε η Κυβέρνηση για τη διερεύνηση των υποθέσεων δύο εταιρειών, δεν έχει ακόμη κινηθεί

η διαδικασία ανάκτησης του. Το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι η υπόθεση βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία από τις 18 Νοεμβρίου, 1996, χωρίς μέχρι στιγμής να ληφθούν οποιαδήποτε νομικά μέτρα, παρ'όλες τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που έγιναν από το Τμήμα.

4.23.10 Επιβαρύνσεις-Υποθήκες. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον αυτών που δεν ανταποκρίνονται στις σχετικές ειδοποιήσεις του Τμήματος για εγγραφή της υποθήκης ακινήτου.

4.24 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

Μέρος Α

4.24.1 Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς του 2002, τα αποτελέσματα χρήσης παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2002	2001
	£	£
Κόστος πωλήσεων προϊόντων	759.769	697.141
Μείον: Πωλήσεις	<u>381.775</u>	<u>352.482</u>
Μικτή ζημιά	377.994	344.659
Πλέον: Έξοδα διοίκησης και εμπορίας	<u>305.382</u>	<u>303.302</u>
	683.376	647.961
Μείον: Άλλα έσοδα	<u>6.737</u>	<u>6.659</u>
Ολική ζημιά	<u>(676.639)</u>	<u>(641.302)</u>

Στις δαπάνες περιλαμβάνονται οι μισθοί των μηνιαίων δημόσιων υπαλλήλων που εργοδοτούνται από την Υπηρεσία, ύψους £364.264, σε σύγκριση με £368.083 το 2001.

4.24.2 Οικονομική κατάσταση. Παρατηρήθηκε και πάλι ζημιά στην οικονομική διαχείριση της Υπηρεσίας. Αν και στόχος της Υπηρεσίας δεν είναι η πραγματοποίηση κέρδους, αλλά η ανάπτυξη του τομέα της χειροτεχνίας στην Κύπρο, για διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για την αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας, το οποίο, μεταξύ άλλων, προνοεί όπως ληφθούν υπόψη οι ανάγκες της αγοράς, ώστε να μπορέσει η Υπηρεσία να αναπτυχθεί και εμπορικά, εξακολουθεί να μην έχει εφαρμοστεί πλήρως.

4.25 ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μέρος Α

4.25.1 Εισπράξεις και πληρωμές. Οι εισπράξεις του Κέντρου, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, ήταν £509.720 και οι πληρωμές £574.712, σε σύγκριση με £564.139 και £551.497 το 2001, αντίστοιχα. Στις εισπράξεις του 2002 και 2001 περιλαμβάνεται ποσό £66.000 για το κάθε έτος, το οποίο αντιπροσωπεύει την κρατική χορηγία.

4.25.2 Διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το νομικό καθεστώς του Κέντρου εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα, για

το λόγο ότι ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε Εταιρεία Νόμος αρ. 101(Ι)/98 δεν μπορεί να εφαρμοστεί, επειδή το Ξενοδοχείο “Φιλοξενία”, το οποίο θα αποτελούσε το ένα από τα δύο συστατικά μέρη της εταιρείας, τερμάτισε τη λειτουργία του.

4.25.3 Κρατική χορηγία. Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων αποφάσισε ότι η κρατική χορηγία προς το Κέντρο συνιστά δημόσια ενίσχυση και ότι, μετά τις 30.4.03, με βάση το υφιστάμενο καθεστώς του Κέντρου, τερματίζεται.

4.26 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

4.27 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέδωσε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας στις 14.5.03, το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2002 στις £691.018.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Εργασίας με πληροφόρησε ότι το θέμα συζητήθηκε κατ' επανάληψη σε συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης αιτήσεων του Σχεδίου και ότι τα Μέλη της Επιτροπής εισηγήθηκαν διάφορους τρόπους για απάμβλυνσή του, όπως εκσυγχρονισμό της μεθόδου είσπραξης των δόσεων από τους οφειλότες, την εντατικοποίηση του σχετικού ελέγχου και την ανάληψη της ευθύνης για παρακολούθηση των δανείων από Πιστωτικούς Οργανισμούς. Μου ανέφερε επίσης ότι, επειδή η υλοποίηση των πιο πάνω εισηγήσεων συνεπάγεται τροποποίηση του Σχεδίου, αυτές θα ληφθούν υπόψη για τη γενικότερη αναθεώρηση του Σχεδίου, η οποία μελετάται, στο παρόν στάδιο, από το Τμήμα Εργασίας.

4.28 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

4.28.1 Έσοδα του Κράτους από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων λόγω καταβολής κοινωνικής σύνταξης. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από το 1995, όταν άρχισε η καταβολή κοινωνικής σύνταξης, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις περιπτώσεις όπου λήπτες κοινωνικής σύνταξης είναι εξαρτώμενοι συνταξιούχων Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφαιρεί από τη σύνταξη το ποσό που αναλογεί στον εξαρτώμενο, το οποίο και καταθέτει με διορθωτικό ένταλμα στο Κονδύλι Εσόδων του Κράτους “Εισφορά για Κοινωνική Σύνταξη”, σύμφωνα με το άρθρο 59(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου. Με την έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος μηχανογράφησης στις αρχές του 2000, είναι αδύνατον να υπολογιστεί το πιο πάνω ποσό, λόγω του ότι δεν παραδόθηκε ακόμη από την εταιρεία που ανέλαβε τη μηχανογράφηση το πρόγραμμα σχετικά με τον καθορισμό του ποσού που θα μεταφέρεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Λόγω των πιο πάνω, το ποσό που μεταφέρθηκε το 2002 στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας είναι το ίδιο με αυτό που μεταφέρθηκε κατά τον προηγούμενο χρόνο, αυξημένο κατά το ποσοστό αύξησης που δόθηκε στις βασικές συντάξεις το 2002.

Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στην Ομάδα Λειτουργικής Υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών όπως ετοιμάσει το σχετικό πρόγραμμα κατά προτεραιότητα πριν από το τέλος του χρόνου και ότι τα σχετικά ποσά για το 2003 θα δοθούν με βάση το πρόγραμμα που θα ετοιμαστεί.

4.28.2 Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Με βάση την τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, η κατώτατη σύνταξη αυξήθηκε, από 1.1.99 και 1.7.2000, κατά 10%, αντίστοιχα, και το πρόσθετο ποσό που προκύπτει από την αύξηση αυτή θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το πρόσθετο αυτό ποσό όμως, με το οποίο θα πρέπει να επιβαρύνεται το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και το οποίο θα έπρεπε να εξάγεται αυτόματα και να παρουσιάζεται ξεχωριστά, με βάση το υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης, είναι αδύνατον να υπολογιστεί επακριβώς.

Όπως πληροφορήθηκα, για να γίνουν αλλαγές στα μηχανογραφημένα προγράμματα θα πρέπει να αλλάξει ριζικά η δομή των προγραμμάτων, πράγμα που είναι δύσκολο να γίνει. Για το λόγο αυτό ο υπολογισμός του ποσού γίνεται κατά προσέγγιση. Για τα έτη 1999, 2000, 2001 και 2002, το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας επιβαρύνθηκε με ποσά ύψους £1.857.400, £3.202.096, £4.707.000 και £4.952.234, αντίστοιχα.

Σε σχετική σύσκεψη για το θέμα συμφωνήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης του Νόμου, έτσι που το ποσό της πρόσθετης δαπάνης που απαιτείται, λόγω της αύξησης της κατώτατης σύνταξης, να καταβάλλεται ως εφάπαξ ποσό από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή υπό μορφή κρατικής χορηγίας, ως ποσοστό πάνω στο ετήσιο ποσό που πληρώνεται για τις συντάξεις.

Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο στάλθηκε ήδη στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο, και ότι ο Νόμος θα έχει αναδρομική ισχύ από 1.1.03.

4.29 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

4.29.1 Αποτελέσματα έτους. Κατά τα έτη 2002 και 2001 το Ταμείο παρουσίασε τα πιο κάτω:

	2 0 0 2		2 0 0 1	
	(£ εκ.)		(£ εκ.)	
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου:				
Γενικές Παροχές		386,0		351,1
Συμπληρωματικές Παροχές		1.818,3		1.639,0
Ανεργίας		(9,4)		(9,1)
		2.194,9		1.981,0
Εισπράξεις:				
Γενικές Παροχές	245,2		244,2	
Συμπληρωματικές Παροχές	226,2		236,9	
Ανεργίας	21,3	492,7	20,3	501,4
		2.687,6		2.482,4
Πληρωμές:				
Γενικές Παροχές	237,7		209,3	
Συμπληρωματικές Παροχές	65,6		57,6	
Ανεργίας	24,3	327,6	20,6	287,5
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου		2.360,0		2.194,9

4.29.2 Εκκρεμείς οφειλές προς τα διάφορα Ταμεία. Στις 31.12.2002 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου £22,3 εκ. (£22,4 εκ. στις 31.12.01) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των Ταμείων, όπως πιο κάτω:

	£
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	13.473.541
Ταμείο Αδειών	2.541.502
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	838.102
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	406.818
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	5.059.291
	<u>22.319.254</u>

Μέσα στο 2002 εκδικάστηκαν 4260 νέες υποθέσεις, για ολικό ποσό περίπου £6,9 εκ., και εισπράχθηκε ποσό περίπου £3,0 εκ. Επίσης διαγράφηκαν ποσά ύψους £1,6 εκ., λόγω διάλυσης εταιρειών και πτώχευσης οφειλετών.

Σημειώνεται ότι, με την επιδίκαση των σχετικών ποσών, το Ταμείο πιστώνει αμέσως τους εργοδοτούμενους με τις ανάλογες εισφορές και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελος τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι. Τούτο είναι ορθό και δίκαιο, γιατί η ευθύνη για την πληρωμή εισφορών βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη. Τα ποσά που διαγράφονται περιλαμβάνουν και τις εισφορές των εργοδοτούμενων, τις οποίες οι εργοδότες ήδη έχουν κατακρατήσει.

4.29.3 Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Κατά τις 31.12.2002 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £12,4 εκ., σε σύγκριση με £9,4 εκ. κατά τις 31.12.01. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσό των πληρωμών που έγιναν ξεπερνούσε το σύνολο των εσόδων. Σε τέτοια περίπτωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 69(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που επιβάλλεται με Κανονισμούς. Μέχρι σήμερα όμως δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση για κάλυψη των ελλειμμάτων. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι το θέμα αυτό απασχόλησε τον Αναλογιστή, το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα και ότι, όταν μελετηθεί από το Υπουργείο η τελευταία αναλογιστική έκθεση, το θέμα πρέπει να συζητηθεί και πάλι με τους κοινωνικούς εταίρους για να ληφθεί σχετική απόφαση. Μου ανέφερε επίσης ότι η επίλυση του προβλήματος αυτού είναι στις προτεραιότητες των Υπηρεσιών.

4.29.4 Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τη διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών με διορθωτικά εντάλματα, τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες παροχές, καθώς επίσης και την ενημέρωση των ασφαλιστικών λογαριασμών. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι οι αδυναμίες που υπάρχουν στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου οφείλονται αποκλειστικά στη συνεχιζόμενη υποστελέχωση των Υπηρεσιών.

4.29.5 Καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα και στις εμπορικές τράπεζες.

(α) Με την εφαρμογή από 1.7.2002 των νέων διευθετήσεων από την Κεντρική Τράπεζα, αναφορικά με τη λειτουργία του Γενικού Κυβερνητικού Λογαριασμού (εκτέλεση εντολών), τα

Ταμεία υφίστανται σημαντική απώλεια τόκων. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, εισηγήθηκαν όπως μελετηθούν τρόποι για διασφάλιση των συμφερόντων των Ταμείων.

(β) Παρατηρήθηκε ότι δύο εμπορικές τράπεζες προέβησαν κατά το 2002 σε μειώσεις στα επιτόκια καταθέσεων μεγαλύτερες από τις μειώσεις του βασικού επιτοκίου που αποφάσισε η Κεντρική Τράπεζα. Έχοντας υπόψη ότι το ύψος των καταθέσεων και επενδύσεων στις εμπορικές τράπεζες και άλλους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς στις 31.12.02 ανερχόταν στα £55,1 εκ. και ότι από τις άλλες τράπεζες και Οργανισμούς καταβάλλονταν ψηλότερα επιτόκια, εξέφρασα την άποψη ότι το Συμβούλιο του Ταμείου θα μπορούσε να διεκδικήσει και να πετύχει ευνοϊκότερους όρους και από τις δύο πιο πάνω εμπορικές τράπεζες. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι για τις καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα οι Υπηρεσίες θα μελετήσουν σύντομα διάφορους τρόπους για διασφάλιση των συμφερόντων των Ταμείων. Όσον αφορά στις μειώσεις των επιτοκίων από τις δύο εμπορικές τράπεζες, με πληροφόρησε ότι θα προβούν στις δέουσες παραστάσεις για αύξηση του επιτοκίου, διαφορετικά θα αποσύρουν τις καταθέσεις.

4.29.6 Έκτακτη εισφορά. Με την αύξηση του ποσοστού της έκτακτης εισφοράς από 3% σε 10% από 1.7.2002, επί των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα επιβαρύνεται από το 2003 με ποσό έκτακτης εισφοράς που θα ξεπερνά ετησίως τα £11 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην περίπτωση του Ταμείου Προνοίας το ποσοστό δεν αυξήθηκε και παρέμεινε στο 3%, εισηγήθηκαν όπως γίνουν ενέργειες για τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, ώστε να επανέλθει το ποσοστό του 3% και στην περίπτωση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς επίσης και του Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών και του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι θα προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, έτσι που τα Ταμεία που διαχειρίζονται ή για τα οποία έχουν την ευθύνη είσπραξης εισφορών να καταβάλουν ποσοστό 3% πάνω στους τόκους, αντί 10% που πληρώνουν σήμερα.

4.29.7 Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”. Με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο του 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα. Παρά το γεγονός ότι έχουν διορθωθεί πολλά λάθη, εντούτοις εξακολουθεί να εκκρεμεί η διόρθωση περίπου 400 λαθών (incident reports) και περίπου 50 αλλαγών (change control notes), καθώς και η παράδοση τριών προγραμμάτων, γεγονός που, σε συνδυασμό με τα πιο πάνω, δυσχεραίνει την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα με την εκκρεμότητα περίπου 400 λαθών (incidents) είναι γνωστό και συνεχίζει να υφίσταται από την πλήρη εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος τον Ιανουάριο του 2000 και ότι η διόρθωση των λαθών δεν προβλέπεται να γίνει σύντομα, γιατί στην Ομάδα Λειτουργικής Υποστήριξης ανατίθεται συνεχώς η ετοιμασία νέων προγραμμάτων για διάφορα θέματα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χρόνος για διόρθωση των λαθών αυτών.

4.29.8 Καταβολή επιδόματος ασθενείας σε δημοτικούς υπαλλήλους. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που οι περισσότεροι Δήμοι, με βάση τις συλλογικές τους συμβάσεις, εφαρμόζουν τους εκάστοτε ισχύοντες στη Δημόσια

Υπηρεσία Κανονισμούς περί αδειών ασθενείας, σύμφωνα με τους οποίους οι υπάλληλοι δικαιούνται άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές, εντούτοις, κατά την υποβολή αίτησης για άδεια ασθενείας από δημοτικούς υπαλλήλους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι εργοδότες (Δήμοι), συμπληρώνοντας το δικό τους μέρος στο σχετικό έντυπο, αναφέρουν ότι συμπληρώνουν το επίδομα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποκρύπτοντας το γεγονός ότι οι υπάλληλοι τους δικαιούνται, με βάση τις συμβάσεις, άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές. Αποτέλεσμα τούτου είναι το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καταβάλλει το σχετικό επίδομα στους δημοτικούς υπαλλήλους, το οποίο επωφελούνται οι εργοδότες (Δήμοι), είτε απαιτώντας από τους υπαλλήλους να καταθέσουν στους Δήμους τις επιταγές των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είτε αποκόπτοντας τα σχετικά ποσά από το μισθό τους.

Αναφέρεται σχετικά ότι, στην περίπτωση των εργατών των Δήμων, στη συλλογική σύμβαση διευκρινίζεται ότι αυτοί δικαιούνται ορισμένο αριθμό ημερών άδειας ασθενείας με πλήρεις απολαβές, αφαιρουμένου του επιδόματος ασθενείας που δικαιούνται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το πιο πάνω φαινόμενο παρουσιάζεται και στα Κοινοτικά Συμβούλια, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, πιθανόν και σε άλλους Ημικρατικούς Οργανισμούς και μεγάλες εταιρείες, οι υπάλληλοι των οποίων έχουν κατοχυρωμένα δικαιώματα. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι έχουν μελετήσει το θέμα σε βάθος και ότι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η παρατήρησή μου δεν πρέπει να απευθύνεται στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων αλλά στους επηρεαζόμενους Δήμους, γιατί πρόκειται περί καθαρής παραβίασης των όρων των συλλογικών συμβάσεων, άποψη την οποία δεν συμμερίζομαι.

4.29.9 Επιστροφή εισφορών. Στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος ανέφερα ότι σε συγκεκριμένο ασφαλιζόμενο, ο οποίος κατατάχθηκε ως αυτοτελώς εργαζόμενος, επιστράφηκε ποσό ύψους £3.370, το οποίο αφορούσε εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Άμυνας, οι οποίες αποκόπηκαν επειδή θεωρήθηκε, από παραδρομή, ως μισθωτός, χωρίς όμως να του αποκοπούν οι οφειλόμενες εισφορές ως αυτοτελώς εργαζόμενου. Εναντίον του πιο πάνω εκκρεμούσαν εντάλματα για οφειλόμενες εισφορές από εκδικασθείσες υποθέσεις. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι το πιο πάνω ποσό δεν έπρεπε να επιστραφεί, γιατί, για τη συγκεκριμένη περίοδο, υπήρχε υποχρέωση πληρωμής εισφορών εκ μέρους του ασφαλιζόμενου, ως αυτοτελώς εργαζόμενου προσώπου. Όσον αφορά στα εντάλματα, με πληροφόρησε ότι αποτάθηκε στον Αρχηγό της Αστυνομίας για επίσπευση της εκτέλεσής τους.

4.30 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

Μέρος Α

4.30.1 Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το 2002 παρουσίασαν έλλειμμα £0,8 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα £2 εκ. το 2001. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2002 ήταν £27,5 εκ. και οι πληρωμές £28,3 εκ., σε σύγκριση με £27,6 εκ. και £25,6 εκ., αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.02 ήταν £33 εκ., σε σύγκριση με £33,9 εκ. στις 31.12.01.

4.30.2 Σχέδιο επιχορήγησης αδειών εργοδοτούμενων. Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι, οι οποίοι πληρούν ορισμένους όρους, δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενους τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για το

σκοπό αυτό κατά το 2002 ήταν £1.317.648, σε σύγκριση με £1.193.545 κατά το προηγούμενο έτος.

4.30.3 Σχέδιο επιχορήγησης κατασκηνώσεων Συντεχνιών. Το 2002 πληρώθηκε επιχορήγηση £490.000 για τη λειτουργία κατασκηνώσεων Συντεχνιών, καθώς επίσης και ποσό £1.553.900 για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών, σε σύγκριση με £480.000 και £1.163.400, αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος.

4.30.4 Τιμές ξενοδοχείων που συμμετέχουν στο Σχέδιο επιχορήγησης αδειών εργοδοτούμενων κατά τη θερινή περίοδο του 2003. Από έρευνα που διεξήχθη στις 15 και 16 Ιουλίου 2003 σε όλα τα ξενοδοχεία που συμμετέχουν στο πιο πάνω Σχέδιο, όσον αφορά στις τιμές για διαμονή και πλήρη διατροφή που προσφέρουν στους Κύπριους πελάτες τους την περίοδο 15.7-29.9.03, διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που προσφέρουν αρκετά ξενοδοχεία είναι χαμηλότερες από αυτές που πρόσφεραν στο Σχέδιο για την ίδια περίοδο. Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι τα μέλη του Σχεδίου και, σε μερικές περιπτώσεις, το ίδιο το Σχέδιο επιβαρύνονται με πρόσθετο κόστος. Αν ακόμη ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι κατά την έρευνα οι τιμές ζητούνταν για ένα μόνο ζευγάρι, για δίκλινο δωμάτιο και για ένα βράδυ, χωρίς διαπραγμάτευση της τιμής, έχω τη γνώμη ότι αν ζητούνταν τιμές για πολλά βράδια και για πολλά άτομα θα εξασφαλιζονταν ακόμα χαμηλότερες τιμές. Ζήτησα να ερευνηθούν οι λόγοι της μη εξασφάλισης καλύτερων τιμών για το Σχέδιο και να επανεξεταστεί η όλη διαδικασία επιλογής ξενοδοχείων για συμμετοχή στο Σχέδιο.

Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι «οι τιμές χρέωσης για το Σχέδιο είναι οι τιμές που περιλαμβάνονται στον εγκεκριμένο Οδηγό του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Στην Τεχνική Επιτροπή, η οποία διαπραγματεύεται κάθε χρόνο με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ξενοδόχων το ποσοστό της έκπτωσης, συμμετέχουν εκπρόσωποι των εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Το εν λόγω ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 15% και 30% πάνω στην τιμή που περιλαμβάνεται στον εγκεκριμένο Οδηγό του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, ανάλογα με την περίοδο επιχορήγησης και την περιοχή των ξενοδοχείων (ορεινά ή παραθαλάσσια), και ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα ορισμένα ξενοδοχεία να παρέχουν σε ιδιώτες πελάτες τους τιμές χαμηλότερες από εκείνες που παρέχουν στο Σχέδιο».

4.31 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέρος Α

4.31.1 Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα £13,0 εκ., σε σύγκριση με £5,9 εκ. το 2001. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2002 ήταν £26,9 εκ., από τις οποίες ποσό £4,1 εκ. μεταφέρθηκε στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με £26,4 εκ. και £4,5 εκ., αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος. Οι πληρωμές για το 2002 ήταν £9,8 εκ., σε σύγκριση με £16 εκ. το 2001. Η μείωση στις πληρωμές οφείλεται κυρίως στη συσσώρευση των αιτήσεων που εκκρεμούν για εξέταση, λόγω της υποστελέχωσης του αρμόδιου κλάδου. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2002 ήταν £46,4 εκ., σε σύγκριση με £33,4 εκ. στις 31.12.2001.

4.31.2 Αιτήσεις και πληρωμές. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων για το 2002 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 5268 (3497 νέες αιτήσεις και 1771 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.02), από

τις οποίες εξετάστηκαν 2853, εγκρίθηκαν 2367 (ποσοστό 83%) και απορρίφθηκαν 486 (ποσοστό 17%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για το 2002 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου £8,9 εκ.

Στις 31.12.02 εκκρεμούσαν 2415 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν γύρω στις 1980 (ποσοστό 82%), για ποσό ύψους περίπου £8,3 εκ. Η καθυστέρηση που παρατηρείται στη διεκπεραίωση των αιτήσεων (μέχρι και 9 μήνες) εξακολουθεί να επηρεάζει τα αποτελέσματα των λογαριασμών και να έχει ως επακόλουθο τη μη έγκαιρη ανταπόκριση στις αιτήσεις των ασφαλιζόμενων.

Επισημαίνεται ότι από το 1997 παρατηρείται πτωτική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται και ταυτόχρονα αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων που εγκρίθηκαν για πληρωμή, καθώς και της αντίστοιχης ετήσιας δαπάνης, εκτός από τα έτη 2001 και 2002, κατά τη διάρκεια των οποίων παρατηρήθηκε μείωση τόσο στις αιτήσεις που εγκρίθηκαν όσο και στις αντίστοιχες δαπάνες. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην έγκριση των αιτήσεων για πληρωμή λόγω πλεονασμού οφείλεται στο γνωστό πρόβλημα της ανεπαρκούς στελέχωσης των Υπηρεσιών και ότι η κατάσταση αυτή δεν αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά πριν από την πλήρωση όλων των κενών θέσεων.

4.32 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μέρος Α

4.32.1 Ίδρυση Ταμείου. Με βάση τον περί της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη Νόμο αρ. 25(Ι)/2001, από τις 9.3.01 ιδρύθηκε Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων, με σκοπό την αποζημίωση εργοδοτούμενων των οποίων η απασχόληση τερματίζεται λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη.

4.32.2 Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2002 ήταν £4.245.601, σε σύγκριση με £4.498.899 για την περίοδο 9.3.01-31.12.01. Κατά τη διάρκεια των πιο πάνω περιόδων δεν διενεργήθηκαν οποιεσδήποτε πληρωμές.

4.33 ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μέρος Β

- **Άδειες απουσίας και ωράριο εργασίας διδακτικού προσωπικού.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, η άδεια απουσίας που παραχωρείται στο διδακτικό προσωπικό του Ινστιτούτου, το οποίο διορίζεται από την Επιτροπή Δημοσίας Υπηρεσίας και τυγχάνει των ίδιων ωφελημάτων που παρέχονται και στους δημόσιους υπαλλήλους, δεν συνάδει με τους όρους απασχόλησης του, αλλά, αντίθετα, εφαρμόζονται οι Κανονισμοί που διέπουν την παραχώρηση άδειας απουσίας στους καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης. Επίσης, δεν ακολουθείται από το προσωπικό το ωράριο της Δημόσιας Υπηρεσίας, ούτε εφαρμόζεται το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης του. Στις 6.8.99 ψηφίστηκε από τη Βουλή ο περί Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Νόμος του 1999, ο οποίος, μεταξύ άλλων, προβλέπει και για την ετοιμασία Κανονισμών για ρύθμιση των πιο πάνω θεμάτων.

Ο Αν. Διευθυντής του Ινστιτούτου με πληροφόρησε ότι, με βάση τον πιο πάνω Νόμο, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΤΙ αναμένεται να θεσπίσει Κανονισμούς που θα διέπουν το ωράριο παρουσίας του ακαδημαϊκού προσωπικού. Μου ανέφερε επίσης ότι, ενόψει της δημιουργίας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58089, ημερ. 18.6.2003, στο οποίο τα γνωστικά αντικείμενα του ΑΤΙ θα ενταχθούν, αναμένεται να θεσπιστούν νέοι Κανονισμοί που θα διέπουν τη λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

4.34 ΑΝΩΤΕΡΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Β

- **Καθυστερημένα έσοδα.** Παρά τα σχετικά διαβήματα, δεν έχει γίνει κατορθωτή η είσπραξη του ποσού των £130.000, το οποίο οφείλεται από το 1983 από ξένη χώρα, σχετικά με εκπαίδευση φοιτητών της. Η Υπηρεσία μου πληροφορήθηκε ότι το όλο θέμα τυγχάνει χειρισμού από Ειδική Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε πρόσφατα.

4.35 ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μέρος Α

4.35.1 Προγράμματα δραστηριοτήτων. Κατά το έτος 2002 προγραμματίστηκε να γίνουν 74 προγράμματα δραστηριοτήτων διάρκειας 5796 ωρών, από τα οποία τα 30, διάρκειας 2348 ωρών (ποσοστό 41%), ακυρώθηκαν, κυρίως λόγω μειωμένου ενδιαφέροντος από τους εργοδοτούμενους και τις επιχειρήσεις και λόγω ανάληψης έκτακτων προγραμμάτων από τους εκπαιδευτές.

4.35.2 Παραγωγικότητα/Μελέτες/Έρευνες. Παρόλο που στον Προϋπολογισμό υπάρχει πρόνοια για εκστρατεία παραγωγικότητας και για μελέτες και έρευνες σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας, για εντοπισμό προβλημάτων που επηρεάζουν την παραγωγικότητα σε βιομηχανικούς κλάδους προτεραιότητας, εντούτοις αυτή δεν αξιοποιήθηκε. Για το λόγο αυτό ζήτησα να πληροφορηθώ πώς επιτυγχάνεται ο στόχος του ΚΕ.ΠΑ. για ευαισθητοποίηση του κοινού στη σημασία της βελτίωσης της παραγωγικότητας και για αυξημένη έμφαση στους τομείς συμβουλευτικών υπηρεσιών και ερευνών, σύμφωνα και με το επεξηγηματικό υπόμνημα του Προϋπολογισμού του.

4.36 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Μέρος Α

4.36.1 Δημόσια βοηθήματα. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες κατά το 2002 ανήλθε σε £49,2 εκ., σε σύγκριση με £35,6 εκ. για το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £13,6 εκ. ή ποσοστό 38,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που εγκρίθηκαν για το 2001, οι οποίες όμως άρχισαν να δίνονται από 1.4.2002, καθώς επίσης και στην καταβολή μέσα στο 2002 των αναδρομικών της περιόδου 1.1.2001-31.3.2002. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτώμενων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα το τέλος του 2002 ήταν 23358, σε σύγκριση με 22028 το 2001.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 11.7.2002, το μηνιαίο ποσό που παρέχεται για βασικές ανάγκες αυξήθηκε, για το λήπτη, από 1.7.2002, από £150 σε £175. Για κάθε εξαρτώμενο που έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του αυξήθηκε από £75 σε £87,50, ενώ για κάθε εξαρτώμενο που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του αυξήθηκε από £45 σε £52,50. Οι πιο πάνω αυξήσεις άρχισαν να καταβάλλονται από 1.1.2003.

Για τα δημόσια βοηθήματα διεξήχθη μέσα στο 1997 διαχειριστικός έλεγχος. Αρκετά από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά το διαχειριστικό έλεγχο, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται, παρά το γεγονός ότι στάληκαν σχετικές εγκύκλιοι στους Επαρχιακούς Λειτουργούς Ευημερίας για συμμόρφωση. Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες οφείλονται στην ανεπαρκή στελέχωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

4.36.2 Βοηθήματα σε εγκλωβισμένους. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν στους εγκλωβισμένους κατά το 2002 ανήλθε σε £498.727, σε σύγκριση με £540.146 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £41.419 ή ποσοστό 7,7%. Το μηνιαίο επίδομα που καταβάλλεται στους εγκλωβισμένους αυξήθηκε στις 8.1.03 αναδρομικά από 1.7.02, από £130 σε £175. Για κάθε εξαρτώμενο που έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του, το επίδομα αυξήθηκε από £63 σε £87,50, ενώ για κάθε εξαρτώμενο που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος μειώθηκε από £63 σε £52,50.

Επισημαίνεται ότι, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στους εγκλωβισμένους που έχουν εισόδημα από σύνταξη ή εργασία καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα ίσο με το 50% του επιδόματος εγκλωβισμένων.

4.36.3 Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μου Έκθεση, σε αρκετές κατηγορίες αλλοδαπών καταβάλλεται δημόσιο βοήθημα για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Μερικές από τις κατηγορίες αυτές είναι οι ακόλουθες:

(α) Μετανάστες που ζητούν πολιτικό άσυλο, μέχρι να διερευνηθεί το αίτημα τους.

(β) Λαθρομετανάστες, μέχρι να ληφθεί απόφαση για απέλαση ή για το καθεστώς διαμονής τους.

(γ) Αλλοδαποί που κλήθηκαν να παρουσιαστούν ως μάρτυρες στο δικαστήριο.

(δ) Πολιτικοί πρόσφυγες.

(ε) Αλλοδαποί που βρίσκονται σε αναμονή διερεύνησης παραπόνου τους εναντίον του εργοδότη τους.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι πιο πάνω κατηγορίες πρέπει να κωδικοποιηθούν, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική η παρακολούθηση τους και να ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από όλα τα Επαρχιακά Γραφεία.

Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι για σφαιρική θεώρηση του θέματος έχουν ήδη ζητηθεί στοιχεία από όλα τα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, για να διαπιστωθεί η έκταση του προβλήματος και να μεθοδευτούν περαιτέρω ενέργειες για απλοποίηση και συντονισμό των σχετικών ενεργειών και διαδικασιών.

4.36.4 Ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι εργασίες για την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο θα καλύψει όλες τις δραστηριότητες των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, περιλαμβανομένων των δημόσιων βοηθημάτων, κοινοτικών προγραμμάτων, θεμάτων προσωπικού κ.ά., άρχισαν στις 3.5.95 και το έργο θα έπρεπε να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο του 1996. Ανέφερα επίσης ότι διαπιστώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα, μέχρι σήμερα, το έργο να μην έχει ολοκληρωθεί.

Η μηχανογράφηση των δημόσιων βοηθημάτων τέθηκε σε εφαρμογή το Φεβρουάριο 2001 και το Μάρτιο 2002 άρχισε η έκδοση επιταγών μέσω του νέου συστήματος. Τον Ιούλιο 2002 άρχισαν να λειτουργούν τα υποσυστήματα πληρωμών προσωπικού και στατιστικών. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί το 90% του όλου έργου. Όπως με πληροφόρησε η Διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, το Σεπτέμβριο του 2003 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα «Οικογένεια και Παιδί» και ότι αναμενόταν εντός του μηνός Οκτωβρίου ο προγραμματισμός εργασιών. Μου ανέφερε επίσης ότι σε εκκρεμότητα παραμένει μόνο το υποσύστημα της Κοινοτικής Εργασίας, το οποίο αποτελεί ένα μικρό μέρος και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2003.

4.36.5 Στέγη “Νέα Ελεούσα”. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης γίνονται, μετά την ετοιμασία τους, πολλές τροποποιήσεις, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας και απουσίας που παρουσιάζονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται μόνο σε πρωινή ή μόνο σε απογευματινή βάρδια.

Κατά το 2002 παρατηρήθηκε σχετική μείωση στις άδειες απουσίας και ασθενείας, οι οποίες ανήλθαν συνολικά σε 3400 μέρες για 90 λειτουργούς (4235 μέρες για 92 λειτουργούς το 2001), που αναλογούν σε 38 μέρες για κάθε λειτουργό, σε σύγκριση με 46 μέρες το 2001.

Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι οι αλλαγές στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού και οι αυξημένες άδειες ασθένειας έχουν απασχολήσει τις Υπηρεσίες και ότι το φαινόμενο αυτό οφείλεται στο είδος της εργασίας στη Στέγη, η οποία, από τη φύση της, είναι κουραστική και απαιτητική, στο ότι η εργασία εκτελείται κατά το στάδιο της ενηλικίωσης των ενοίκων, που καθιστά τη φροντίδα τους πιο δύσκολη, στη μεγαλύτερη χρήση αδειών ανάπαυσης και ασθενείας από μέλη του προσωπικού που υποφέρουν από σπονδυλοπάθειες και από γυναίκες, όταν βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης, καθώς και στη χρήση από μερικούς λειτουργούς της άδειας ασθένειας όχι για λόγους υγείας αλλά για άλλους σκοπούς, παρουσιάζοντας όμως ιατρικό πιστοποιητικό, γεγονός που δυσκολεύει την αμφισβήτηση της άδειας.

4.36.6 Ξενώνας Νεανίδων Στροβόλου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 45.647, ημερ. 26.2.97, εγκρίθηκε η λειτουργία Ξενώνα Νεανίδων στο χώρο του πρώην Μαθητικού Οικοτροφείου Λευκωσίας, για την παροχή φροντίδας και προστασίας σε επτά κορίτσια, για συνολική δαπάνη (εκτός από τη δαπάνη για το μόνιμο προσωπικό), για το 1997, ύψους £36.653. Η πραγματική δαπάνη για το ίδιο έτος ανήλθε στις £18.463, χωρίς να φιλοξενηθεί κανένα άτομο.

Η δαπάνη για τη λειτουργία του Ξενώνα για τα έτη 1998 - 2002, καθώς επίσης και ο αριθμός των κοριτσιών που φιλοξενήθηκαν ετήσια, φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Έτος	Προϋπολ. δαπάνη (χωρίς μισθούς)	Πραγματική δαπάνη (χωρίς μισθούς)	Μισθοί και υπερωρίες μόνιμου προσωπικού	Ολική δαπάνη	Αρ. κοριτσιών που υπολογιζόταν να φιλοξενηθούν	Αρ. κοριτσιών που φιλοξενήθηκαν
	£	£	£	£		
1998	42.145	39.749	56.245	95.994	7	1
1999	54.180	37.665	63.087	100.752	7	2
2000	54.560	42.880	47.877	90.257	5	3
2001	61.040	44.446	54.355	98.801	7	4
2002	61.380	53.088	57.070	110.158	6	5

Ανέφερα ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη λειτουργία του Ξενώνα λήφθηκε με την υπόθεση ότι θα φιλοξενούνταν επτά κορίτσια, γι' αυτό εξέφρασα τη γνώμη ότι το όλο θέμα θα πρέπει να τεθεί ξανά ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου και να γίνει προσπάθεια για την εξεύρεση πιο οικονομικού τρόπου αντιμετώπισης των πιο πάνω προβλημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει και η ευχέρεια χρησιμοποίησης του προσωπικού σε άλλα ιδρύματα των Υπηρεσιών που έχουν ανάγκη επιπρόσθετου προσωπικού.

Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι το θέμα της λειτουργίας του Ξενώνα Νεανίδων απασχολεί σοβαρά τις Υπηρεσίες, τόσο αναφορικά με τη σχετική δαπάνη, όσο και για το ότι δεν κρίνεται σωστό να ανασταλεί η λειτουργία μιας υπηρεσίας, η οποία, σε δεδομένη στιγμή, αποτελεί τη μόνη λύση για συγκεκριμένες δύσκολες περιπτώσεις εφήβων με ψυχολογικά και ψυχιατρικά προβλήματα.

Επιπρόσθετα μου ανέφερε ότι η συνέχιση της λειτουργίας του προγράμματος κρίνεται αναγκαία, γιατί είναι ο «μοναδικός χώρος» παγκύπρια που μπορεί να προσφέρει προστασία και φροντίδα σε έφηβες νεάνιδες οι οποίες αντιμετωπίζουν ψυχολογικά και ψυχιατρικά προβλήματα, προβλήματα επιθετικής και αυτοτραυματικής συμπεριφοράς και κοινωνικής προσαρμογής και ότι κατά τη διάρκεια του 2002, εκτός από τις 5 νεάνιδες που φιλοξενούνταν στον Ξενώνα την 31^η Δεκεμβρίου 2002, φιλοξενήθηκαν άλλες 7 περιπτώσεις για μικρότερα χρονικά διαστήματα, από 15 μέρες μέχρι 4 μήνες.

Μου ανέφερε επίσης ότι η τοποθέτηση των νεανίδων στον Ξενώνα είναι το τελευταίο στάδιο στην αλυσίδα της φροντίδας και προστασίας, το οποίο όμως αποτελεί τη μόνη λύση για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις.

4.36.7 Κρατικές χορηγίες σε εθελοντικούς Οργανισμούς

- **Κριτήρια παροχής χορηγιών.** Σε σχετικό Κονδύλι του Προϋπολογισμού για το 2002 υπάρχει πρόνοια για ποσό ύψους £3.750.000, το οποίο χορηγήθηκε σε εθελοντικούς Οργανισμούς, με βάση το υφιστάμενο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι τα κριτήρια και ο τρόπος υπολογισμού του ύψους των κρατικών χορηγιών βάσει του Σχεδίου είναι πολύ γενικά και θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής τους, ώστε οι χορηγίες που παρέχονται να συνάδουν με τις πραγματικές ανάγκες αλλά και την όλη προσφορά κάθε Οργανισμού. Εισηγήθηκα επίσης όπως, λόγω του ότι τα

ποσά που χορηγούνται σε ορισμένους εθελοντικούς Οργανισμούς είναι πολύ μεγάλα, μελετηθεί το ενδεχόμενο ελέγχου των λογαριασμών των δραστηριοτήτων τους και αξιολόγησης του βαθμού επίτευξης των στόχων για τους οποίους δημιουργήθηκαν.

Οι πιο πάνω διαπιστώσεις επιβεβαιώθηκαν και από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία, σε σχετική της έκθεση το Δεκέμβριο 2002, μετά από έλεγχο που διεξήγαγε στο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών, επισημαίνει επίσης την ανάγκη προώθησης μέτρων για καθορισμό προτεραιοτήτων, κριτηρίων και ελάχιστου επιπέδου υπηρεσιών, ώστε να διασφαλίζεται η χρηματοδότηση και η ποιότητα των υπηρεσιών, καθώς επίσης και υιοθέτησης στρατηγικής που να καθορίζει το ρόλο της Κυβέρνησης και των εθελοντικών Οργανισμών και να ξεκαθαρίζει τις προϋποθέσεις και όρους που πρέπει να τηρούνται για παραχώρηση της κρατικής χορηγίας, καθώς και για τον τερματισμό της.

4.36.8 Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους £89.511, στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στο Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε το Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεώγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.02 ανερχόταν στις £360.457.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, γύρω από το υφιστάμενο κτίριο της Στέγης, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 44.992 και ημερ. 9.10.96, παραχώρησε στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας κρατική γη για εκτέλεση του πιο πάνω έργου, το οποίο θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέσα σε περίοδο τριών χρόνων. Επειδή τούτο δεν κατέστη δυνατόν, έχει εξασφαλιστεί παράταση μέχρι τις 9.10.02 και, λόγω του ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων αδυνατούσε να αναλάβει τις απαιτούμενες εργασίες/μελέτες, το έργο ανατέθηκε, με έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, σε ιδιώτες Συμβούλους στις 8.10.02. Στο μεταξύ εξασφαλίστηκε νέα παράταση της προθεσμίας ανέγερσης και λειτουργίας των μονάδων μέχρι τις 9.10.05. Ζήτησα όπως μου γνωστοποιηθούν οι λόγοι για τη μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου και όπως ενημερωθώ κατά πόσο έχουν αρχίσει οι απαιτούμενες εργασίες για την υλοποίηση του.

Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών με πληροφόρησε ότι έχει συμπληρωθεί η διαδικασία ετοιμασίας προσχεδίων από ιδιώτες Συμβούλους και, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 4.4.03 στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, αποφασίστηκε όπως ετοιμαστούν το συντομότερο τα τελικά σχέδια για 6 οικίσκους, για να οριστικοποιηθεί η Α' φάση με τις απαραίτητες εξωτερικές εργασίες και να γίνουν νέες εκτιμήσεις.

4.37 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.37.1 Επιθεωρήσεις Μηχανημάτων και Υποστατικών/Χώρων Εργασίας.

(α) Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Δεν διεξάγονται οι απαιτούμενες επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο

(π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.τ.λ.)

Συγκεκριμένα, κατά το 2002 έγιναν 1618 επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σε σύγκριση με 10687 που έπρεπε να γίνουν. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο αριθμός των διεξαγόμενων επιθεωρήσεων μηχανημάτων είναι μειωμένος, σε σχέση με τον αριθμό των επιθεωρήσεων που θα έπρεπε να γίνουν σύμφωνα με τη συχνότητα που επιβάλλει η νομοθεσία, λόγω υποστελέχωσης του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

(β) Επιθεωρήσεις υποστατικών. Όπως πληροφορήθηκα, για τους χώρους εργασίας έγινε το 2003 επίσημος προγραμματισμός επιθεωρήσεων, στον οποίο καθορίστηκαν συγκεκριμένοι ετήσιοι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι, με σκοπό να καταστεί δυνατή η ουσιαστική βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης των Υπηρεσιών Επιθεώρησης.

Λόγω του ότι στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2003 επρόκειτο να γίνει γενική ανασκόπηση των αποτελεσμάτων αναφορικά με την υλοποίηση του προγράμματος των επιθεωρήσεων σε κάθε Επαρχιακό Γραφείο, ζήτησα να ενημερωθώ για τα αποτελέσματα της ανασκόπησης αυτής.

4.37.2 Δικαιώματα επιθεωρήσεων. Τα έσοδα από επιθεωρήσεις κατά το 2002 ανήλθαν στις £35.696, σε σύγκριση με £23.604 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £12.092 ή ποσοστό 51%. Παρά τη σημαντική αύξηση των εσόδων το 2002, εντούτοις αυτά θεωρούνται μειωμένα, σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα, που είναι £50.000, λόγω του ότι δεν διεξάγονται όλες οι προνοούμενες από το Νόμο επιθεωρήσεις.

4.37.3 Ορισμός Ιατρού Εργασίας και Εξετάζοντων Ιατρών για θέματα επαγγελματικής υγείας. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο ορισμός του Ιατρού Εργασίας και των Εξετάζοντων Ιατρών, σχετικά με θέματα επαγγελματικής υγείας, καθορίζεται στα άρθρα 41 και 42 του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου αρ. 89(I) του 1996.

Μετά από υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τα πιο πάνω άρθρα έχουν τροποποιηθεί και περιληφθεί σε τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 28.8.02 και υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση στις 10.10.02. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι τα άρθρα 41 και 42 έχουν ήδη τροποποιηθεί με το Νόμο 41(I)/03, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23.5.03, και ότι, με βάση τα νέα δεδομένα, το θέμα θα ρυθμιστεί οριστικά.

4.37.4 Αγορά εξοπλισμού (Άρθρο 3-723). Η πρόνοια για το πιο πάνω Άρθρο προορίζεται για την αγορά εξοπλισμού για έλεγχο της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα και των τροφίμων. Από έρευνα που έγινε διαπιστώθηκε ότι κατά τα τελευταία 6 χρόνια, με εξαίρεση το έτος 1999, το μεγαλύτερο μέρος της πρόνοιας παρέμεινε αναξιοποίητο, με αποκορύφωμα το 2002, κατά το οποίο δαπανήθηκε ποσό μόνο £10.258, σε σύγκριση με πρόνοια ύψους £86.400. Επειδή το θέμα άπτεται της υγείας του πολίτη, ζήτησα να μου γνωστοποιηθούν οι λόγοι για τους οποίους παρέμεινε αναξιοποίητο το μεγαλύτερο μέρος της πιο πάνω πρόνοιας.

4.38 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

4.38.1 Αδυναμίες και προβλήματα στον προγραμματισμό και εκτέλεση έργων από τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Το 1998 η Υπηρεσία μου διεξήγαγε Διαχειριστικό Έλεγχο αναφορικά

με το πιο πάνω θέμα, από τον οποίο προέκυψαν σοβαρές παρατηρήσεις και εισηγήσεις για τη βελτίωση του προγραμματισμού εκτέλεσης των έργων. Παρόλο που η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά, εντούτοις δεν λήφθηκαν μέτρα για βελτίωση/επίλυση των ακόλουθων θεμάτων:

(α) Ο Προϋπολογισμός κάθε χρόνου εξακολουθεί να προβλέπει την εκτέλεση μεγάλου αριθμού πολύ μικρών έργων σε όλες σχεδόν τις Κοινότητες. Ως αποτέλεσμα, γίνεται σπατάλη σημαντικών ποσών για μετακινήσεις των συνεργείων των Επαρχιακών Διοικήσεων και είναι ανέφικτος ο ορθολογικός προγραμματισμός, η αποτελεσματική επίβλεψη και ο έλεγχος των δαπανών για έναν τόσο μεγάλο αριθμό μικρών έργων. Επίσης, τα έργα αναγκαστικά εκτελούνται τμηματικά, με αποτέλεσμα να παραμένουν ημιτελή για πολλά χρόνια. Εισήγηση της Υπηρεσίας μου είναι να συμπλεγματοποιηθούν οι Κοινότητες της κάθε Επαρχίας σε ομάδες 6-12 γειτονικών χωριών, για εκτέλεση όλων των έργων κάθε συμπλέγματος μέσω ενός συμβολαίου.

(β) Οι Επαρχιακές Διοικήσεις δεν διαθέτουν τα δικά τους μικρά και εξειδικευμένα εργαστήρια για τους συνήθεις εργαστηριακούς ελέγχους και ως εκ τούτου προκαλούνται καθυστερήσεις στον έλεγχο και, κατά συνέπεια, στη συμπλήρωση των έργων.

4.38.2 Μελέτη, κατασκευή και λειτουργία χώρου «υγειονομικής» ταφής και διαμετακομιστικού σταθμού στερεών αποβλήτων Επαρχίας Πάφου. Μετά από διαδικασία προεπιλογής, το Υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε την υποβολή προσφορών με το σύστημα των δύο φακέλων - τεχνικού και οικονομικού - για την εκτέλεση του πιο πάνω έργου από τρεις κοινοπραξίες εργοληπτικών εταιρειών. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών διαπίστωσε αδυναμίες στην αξιολόγηση των προσφορών και ζήτησε την επαναξιολόγησή τους. Από την επαναξιολόγηση κρίθηκε ότι μόνο μια προσφορά ήταν τεχνικά ικανοποιητική, με αποτέλεσμα να ανοιχθεί ο οικονομικός της φάκελος. Η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι με βάση τη βαρύτητα των κριτηρίων αξιολόγησης του τεχνικού και οικονομικού μέρους των προσφορών και τη μεθοδολογία αξιολόγησης που εφαρμόστηκε για το τεχνικό τους μέρος, μόνο αυτή η προσφορά είχε τη δυνατότητα να επιτύχει στο διαγωνισμό, ακόμα και εάν οι τιμές των άλλων προσφορών ήταν πολύ χαμηλές. Τελικά, επειδή η τιμή της συγκεκριμένης προσφοράς ήταν υπερβολικά ψηλή (περίπου £10 εκ., αντί £5 εκ. που ήταν η εκτίμηση), το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ομόφωνα ακύρωσε το διαγωνισμό και αποφάσισε όπως κληθούν να υποβάλουν προσφορά, με βάση τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, οι προσφοροδότες που είχαν λάβει μέρος στο αρχικό στάδιο του ακυρωθέντος διαγωνισμού για το πιο πάνω έργο. Επίσης, με σκοπό τη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού, υιοθετήθηκε εισήγηση της Υπηρεσίας μου όπως τροποποιηθούν ανάλογα τα έγγραφα του διαγωνισμού. Η έκθεση αξιολόγησης των νέων προσφορών σύστηνε το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων δύο προσφοροδοτών, αλλά η διαφορά στη βαθμολογία τους ήταν πολύ μεγάλη, με αποτέλεσμα να προσφέρεται στον ψηλότερο προσφοροδότη σημαντικό οικονομικό πλεονέκτημα. Η Υπηρεσία μου υπέδειξε σοβαρές αδυναμίες στην αξιολόγηση και το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών διόρισε, το Σεπτέμβριο 2003, νέα επιτροπή αξιολόγησης.

4.38.3 Στεγαστικό σχέδιο δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών στην αποστρατικοποιημένη ζώνη. Η εφαρμογή του πιο πάνω σχεδίου άρχισε το 1989 και μέχρι τις 31.12.02 παραχωρήθηκε από το Τ.Α.Ε.Π. ποσό £15.615.000 στον Οργανισμό

Χρηματοδοτήσεως Στέγης, για δανειοδότηση δικαιούχων. Μέχρι 31.12.02 εκδόθηκαν δάνεια ύψους £15.024.118 και εισπράχθηκαν δόσεις για συνολικό ποσό £5.086.184.

4.38.4 Στεγαστικό σχέδιο για αναζωογόνηση των περιοχών της πράσινης γραμμής στη Λευκωσία. Μέχρι 31.12.02 εκδόθηκαν σε δικαιούχους δάνεια ύψους £5.949.231 και χορηγία ύψους £764.921 και εισπράχθηκαν δόσεις δανείων για συνολικό ποσό £2.662.627.

4.38.5 Νέο σχέδιο στέγασης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου συστάθηκε Φορέας Στεγαστικής Πολιτικής, του οποίου προϊστάται ο Υπουργός Εσωτερικών, με σκοπό την εφαρμογή του πιο πάνω σχεδίου, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης. Το 2002 δόθηκε χορηγία από το Υπουργείο Εσωτερικών ύψους £1.745.650.

4.38.6 Μετακίνηση του χωριού 'Αλασσα. Λόγω της κατασκευής του υδατοφράκτη Κούρρη, η Κυβέρνηση αποφάσισε το 1984 τη μετακίνηση του χωριού 'Αλασσα σε νέα ασφαλή τοποθεσία και την ανέγερση 56 νέων κατοικιών, έναντι δαπάνης £914.000. Σε μεταγενέστερο στάδιο αποφασίστηκε η αύξηση του αριθμού των κατοικιών σε 81, έναντι συνολικής δαπάνης περίπου £3 εκ., περιλαμβανομένων και των έργων υποδομής. Μέχρι το τέλος του 2002, δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους £4.846.833, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διατέθηκε για την ανέγερση οικιών, 75 από τις οποίες συμπληρώθηκαν, ενώ συνεχίζεται η ανέγερση των υπόλοιπων 6 και η συμπλήρωση των έργων υποδομής.

4.38.7 Δάνεια για επαναδραστηριοποίηση εκτοπισμένων μικροβιοτεχνών. Οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν στις 31.12.02 σε £428.719. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξη τους, κατόπτι σχετικής υπόδειξης του Υπουργείου Οικονομικών.

Πληροφορήθηκα ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει την άποψη ότι το ανείσπρακτο ποσό πρέπει να διαγραφεί, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών υιοθέτησε την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξη των καθυστερημένων δανείων.

4.38.8 Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών από τους Σεισμούς. Για αποκατάσταση των ζημιών σε κατοικίες και υποστατικά από τους σεισμούς του 1995, του 1996 και του 1999, υποβλήθηκαν 3500, 10500 και 10000 αιτήσεις, αντίστοιχα. Μέχρι τέλος του 1999 συμπληρώθηκε η εξέταση όλων των αιτήσεων για τους σεισμούς του 1995 και 1996. Σχετικά με το σεισμό του Αυγούστου του 1999, έχουν εξεταστεί μέχρι σήμερα 9001 αιτήσεις, εκτός από 103, για τις οποίες δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για εντοπισμό του αιτητή ή της οικοδομής, και εκκρεμεί μικρός αριθμός εκκλησιών/μνημείων, την επιδιόρθωση των οποίων θα αναλάβει η οικεία Ιερά Μητρόπολη και το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί σε 7750 περιπτώσεις, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2003, ανάλογα με το βαθμό ανταπόκρισης των ιδιοκτητών τους. Η συνολική δαπάνη της Υπηρεσίας στη Λεμεσό για το έτος 2002 ήταν £692.282, ενώ η συνολική δαπάνη για τους πιο πάνω σεισμούς ανήλθε στο ποσό των £10.274.925.

4.38.9 Εξώδικη διευθέτηση σε αγωγές για μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Με την ψήφιση του Νόμου αρ. 32(Ι)/96 στις 29.3.96, ο οποίος ρυθμίζει τη λειτουργία και έκδοση αδειών για τις μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, η κατοχή και χρήση ορισμένων τύπων μηχανών τυχερού παιγνιδιού κατέστη παράνομη. Λόγω της πιο πάνω τροποποίησης της Νομοθεσίας, εταιρείες ή άτομα που ήταν εγγεγραμμένα ως ιδιοκτήτες μηχανών τυχερού παιγνιδιού, των

οποίων τα συμφέροντα επηρεάστηκαν αρνητικά, υπέβαλαν αιτήσεις για αποζημιώσεις από μέρους της Δημοκρατίας.

Από διερεύνηση τριών υποθέσεων που περιήλθαν σε γνώση της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι για τον ίδιο τύπο μηχανής παιγνιδιού οι εισηγήσεις των λειτουργών της Νομικής Υπηρεσίας για εξώδικη διευθέτηση διέφεραν σημαντικά (£850, £1.950 και £2.100, αντίστοιχα).

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την επανεξέταση των υποθέσεων αυτών και κατάλληλο χειρισμό άλλων παρόμοιων υποθέσεων, με στόχο την ομοιόμορφη μεταχείριση των αιτητών και την οικονομικότερη διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

Πολιτική Άμυνα

Μέρος Α

4.38.10 Ρουχισμός και εξάρτυση. Το κόστος για ρουχισμό και εξάρτυση τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αυξητική τάση και από £17.727 το 1998 έχει ανέλθει σε £145.953 το 2002.

Ενόψει της ανυπαρξίας σχετικών Κανονισμών που να διέπουν το θέμα, εισηγήθηκα τη θέσπιση Κανονισμών για καθορισμό των δικαιούχων υπαλλήλων και αμυνιτών, καθώς και των ποσοτήτων ένδυσης και υπόδησης που θα τους παραχωρείται.

4.38.11 Διακίνηση υπηρεσιακών οχημάτων-καύσιμα. Από τα βιβλία κίνησης των οχημάτων διαπιστώνεται ότι αυτά δεν συμπληρώνονται ορθά και έγκαιρα, με αποτέλεσμα να σημειώνονται σημαντικές αποκλίσεις, τόσο σε σχέση με το μέσο όρο κατανάλωσης όσο και το τελικό απόθεμα καυσίμων στα ντεπόζιτα των αυτοκινήτων.

Δεν φαίνεται να εξασκείται αποτελεσματικός έλεγχος και δεν γίνεται συντονισμός των διακινήσεων των οχημάτων, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται την ίδια ημέρα δυο και τρεις διαδρομές προς την ίδια κατεύθυνση και το κόστος λειτουργίας τους να είναι αυξημένο.

4.39 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

4.39.1 Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Διοικήσεων, τα οποία αφορούν κυρίως δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συνοικισμούς αυτοστεγάσεων και έξοδα κατεδαφίσεων, ανέρχονταν στις 31.12.02 σε £420.929, σε σύγκριση με £297.029 το 2001.

4.39.2 Άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Από ειδικό έλεγχο που έγινε στις Επαρχιακές Διοικήσεις, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν δυσχέρειες στον εντοπισμό όλων των χώρων αποθήκευσης των πετρελαιοειδών, με αποτέλεσμα τη μη έκδοση αδειών σε όλες τις περιπτώσεις και την απώλεια εσόδων, καθώς και τη δημιουργία κινδύνων από την ανεξέλεγκτη αποθήκευσή τους, λόγω σοβαρών αδυναμιών που παρουσιάζονται στη νομοθεσία.

Το Υπουργείο Εσωτερικών μετακάλεσε εμπειρογνώμονα για αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας, ο οποίος ήδη υπέβαλε σχετική έκθεση. Ορίστηκε Τεχνική Επιτροπή, αποτελούμενη από τον Έπαρχο Λευκωσίας και Λειτουργούς του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, οι οποίοι επεξεργάζονται την έκθεση αυτή.

4.39.3 Λογαριασμοί καταθέσεων. Ορισμένοι λογαριασμοί καταθέσεων που τηρούνται από τις Επαρχιακές Διοικήσεις εξακολουθούν να παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα, σε αντίθεση με τους Κανονισμούς. Αυτό οφείλεται κυρίως στις χρεώσεις που γίνονται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για εκτέλεση κοινοτικών έργων, προτού κατατεθούν τα αναγκαία ποσά.

4.39.4 Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96. Εισηγήθηκα το συντονισμό μεταξύ των Επαρχιακών Διοικήσεων και των Αστυνομικών Διευθύνσεων, για εντοπισμό και καταγγελία όλων των κατόχων μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, για τις οποίες δεν εκδόθηκε πιστοποιητικό εγγραφής, καθώς και όλων των ιδιοκτητών ή κατόχων υποστατικών στα οποία λειτουργούν μηχανές παιγνιδιού ή ψυχαγωγίας χωρίς τη σχετική άδεια λειτουργίας.

4.40 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.40.1 Εκτέλεση έργων. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων, πέραν των χρονικών πλαισίων που καθορίζονταν στα συμβόλαια, χωρίς να έχουν ληφθεί μέτρα εναντίον των εργολάβων.

4.40.2 Δρόμος Φτερικούδι – Γεφύρι Παναγιάς. Ο εργολάβος δεν εκτέλεσε την ασφαλοστρωση του δρόμου μέσα στα χρονικά πλαίσια του συμβολαίου. Η Επαρχιακή Διοίκηση, χωρίς να καταγγείλει τον εργολάβο και να προβεί στις ενέργειες που προβλέπονται από το συμβόλαιο, προχώρησε στη ζήτηση νέας προσφοράς, στην οποία συμμετείχε και ο εργολήπτης που ανέλαβε αρχικά την εργασία. Η τιμή της νέας προσφοράς διαπιστώθηκε ότι είναι κατά £34.825 ψηλότερη από την προηγούμενη τιμή, για την ίδια εργασία, λόγω κυρίως της αύξησης των τιμών των υλικών. Τελικά η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε διευθέτηση μεταξύ της Επαρχιακής Διοίκησης και του εργολάβου για τερματισμό του αρχικού συμβολαίου και καταβολή από τον εργολάβο αποζημίωσης ύψους £16.365.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι έχει εισπραχθεί το ποσό των £16.365 και ότι ο εργολάβος προχωρεί στην εκτέλεση των εργασιών ασφαλοστρωσης του δρόμου με βάση τη νέα προσφορά που του έχει κατακυρωθεί από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών.

4.40.3 Χαρτοσήμανση εγγράφων προσφορών. Σύμφωνα με τον περί Χαρτοσήμων Νόμο, στην περίπτωση ανάθεσης εκτέλεσης οικοδομικού ή τεχνικού έργου από εργολήπτη, ο τελευταίος βαρύνεται με την κατάλληλη χαρτοσήμανση της σχετικής σύμβασης. Εισηγήθηκα τη συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας του Νόμου στους όρους των προσφορών και την παρακολούθηση της υλοποίησής της.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για συμπερίληψη της σχετικής πρόνοιας του Νόμου στους όρους των προσφορών.

4.41 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

4.41.1 Μη έκδοση αδειών οικοδομής. Τα τελευταία είκοσι χρόνια ανεγέρθηκαν στη Μητροπολιτική Περιφέρεια Λεμεσού μεγάλος αριθμός εκκλησιών, αιθουσών τελετών και

κατηχητικών, χωρίς να εκδοθούν οι απαιτούμενες από το Νόμο πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής, έστω και αν κάποιοι από τους πιο πάνω χώρους εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων, σύμφωνα με τους περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμούς (άρθρο 62).

4.41.2 Προμήθεια έτοιμου σκυροδέματος (προσφορά 2/2002). Ο επιτυχών προσφοροδότης συστηματικά δεν τηρούσε τους όρους του συμβολαίου, με αποτέλεσμα τα συνεργεία της Επαρχιακής Διοίκησης να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Συχνά οι ποσότητες δεν παραδίνονταν έγκαιρα ή ήταν λιγότερες από εκείνες που η εταιρεία χρέωνε στην Επαρχιακή Διοίκηση. Η Επαρχιακή Διοίκηση επανειλημμένα απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές για συμμόρφωση, με ενδεχόμενο, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, την ακύρωση του συμβολαίου με βάση τους συμφωνηθέντες όρους. Ωστόσο η Επαρχιακή Διοίκηση δεν έλαβε οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα, παρά τη μη συμμόρφωση του εργολάβου.

Ο Έπαρχος Λεμεσού με πληροφόρησε ότι, όπου είχε παρατηρηθεί διαφορά στην ποσότητα έτοιμου σκυροδέματος που παραδόθηκε σε εργοτάξιο, έχει γίνει σχετική αποκοπή.

Μέρος Β

4.41.3 Άδειες για αποβάθρες, λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες. Υπάρχουν περίπου 80 κατασκευές μέσα στη θάλασσα, για τις οποίες δεν μπορεί να εισπραχθεί το τέλος ετήσιας άδειας ύψους £50 που προνοείται στο άρθρο 8 του σχετικού Νόμου, γιατί δεν έχουν εξασφαλιστεί οι σχετικές άδειες για την κατασκευή τους. Στις πλείστες περιπτώσεις εκδόθηκαν δικαστικά διατάγματα κατεδάφισης πριν από αρκετά χρόνια, χωρίς ωστόσο αυτά να έχουν εκτελεστεί. Ο Έπαρχος Λεμεσού με πληροφόρησε ότι η εφαρμογή των διαταγμάτων δεν προωθήθηκε μέχρι σήμερα, λόγω μη ολοκλήρωσης των σχετικών μελετών (οι οποίες εκκρεμούν εδώ και αρκετά χρόνια) και μη διαμόρφωσης οριστικής κυβερνητικής πολιτικής σε ό,τι αφορά τέτοια έργα, τα οποία στόχευαν, μεταξύ άλλων, στην προστασία της ακτογραμμής από τη θαλασσοταραχή και τη διάβρωση.

4.42 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

4.42.1 Προμήθεια πινακίδων σήμανσης. Χωρίς να ζητηθούν προσφορές, η Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας αγόρασε πινακίδες σήμανσης, τις οποίες προμήθευσε σε διάφορα Κοινοτικά Συμβούλια, για ποσό περίπου £25.000, ενώ η προμήθεια των ίδιων πινακίδων στην Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, κατόπι προκήρυξης δημόσιων προσφορών, ήταν κατά περίπου 50% πιο χαμηλές. Ενόψει τούτου, εισηγήθηκα τη διεξαγωγή σχετικής έρευνας. Ο Έπαρχος Λάρνακας με πληροφόρησε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας διαβιβάστηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου όρισε ερευνώντα λειτουργό, με βάση τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο (άρθρο 81(2)(β)).

4.42.2 Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σημαντικές ποσότητες υλικών εντοπίστηκαν να είναι εκτεθειμένες, σε διάφορα χωριά της Επαρχίας Λάρνακας, σε ανοικτούς και αφύλακτους χώρους, άλλα από το Δεκέμβριο του 1999 και άλλα από το Δεκέμβριο του 2001, ως αποτέλεσμα λανθασμένης τακτικής αναφορικά με την εκτέλεση του Προϋπολογισμού, με βάση την οποία τα αδαπάνητα ποσά στο τέλος του χρόνου μετατρέπονται σε υλικά.

Για τερματισμό της πιο πάνω τακτικής, εισηγήθηκα την πιστή τήρηση των οδηγιών που περιέχονται στις εκάστοτε εγκυκλίους που έχουν εκδοθεί κατά καιρούς για το θέμα αυτό.

4.43 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

4.43.1 Προσφορά για την προμήθεια, μεταφορά και επίστρωση πρώτης και δεύτερης στρώσης προανάμικτου ασφαλικού σκυροδέματος (πρέμιξ). Από δειγματοληπτικό έλεγχο ζύγισης οχημάτων μεταφοράς πρέμιξ στο χώρο εργασίας των επιτυχόντων προσφοροδοτών, εντοπίστηκαν διαφορές από το δηλωνόμενο απόβαρο, με συνέπεια να γίνεται πληρωμή για ποσότητες πρέμιξ μεγαλύτερες από αυτές που παραλαμβάνονταν. Η Επαρχιακή Διοίκηση ζήτησε από τις συγκεκριμένες εταιρείες όπως παρουσιάσουν για επαναζύγιση όλα τα οχήματα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά πρέμιξ για το πιο πάνω έργο. Οι εταιρείες αυτές δεν ανταποκρίθηκαν και η Υπηρεσία μου ζήτησε να πληροφορηθεί για τα μέτρα που λήφθηκαν από την Επαρχιακή Διοίκηση.

4.43.2 Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Το έτος 2002 δεν εγγράφηκε καμιά μηχανή ψυχαγωγίας, ούτε και εκδόθηκε άδεια λειτουργίας τέτοιας μηχανής. Είναι γνωστό ότι υπάρχουν αρκετοί παιγνιδότοποι (Λούνα Παρκ) και συνεπώς είναι φανερό ότι η λειτουργία των μηχανών αυτών στους πιο πάνω χώρους είναι παράνομη. Εισηγήθηκα στην Επαρχιακή Διοίκηση να ετοιμάσει κατάλογο των υποστατικών όπου υπάρχουν μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, τον οποίο και να κοινοποιήσει στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου για λήψη μέτρων εναντίον των ιδιοκτητών που δεν εξασφάλισαν άδεια λειτουργίας για τις μηχανές τους.

4.44 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Μέρος Α

4.44.1 Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.02 υπήρχαν καθυστερημένα έσοδα ύψους £1.007.195, σε σύγκριση με £929.244 το 2001. Ποσό £600.100 οφείλεται από την πώληση κρατικής γης στην Αγία Νάπα που παραχωρήθηκε σε διάφορα άτομα, ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη νέα απόφαση του αρ. 57.175 και ημερομ. 30.1.03, αποφάσισε τα ακόλουθα:

(α) Στις περιπτώσεις όπου δεν πληρώθηκε οποιοδήποτε ποσό, να ανακληθούν οι σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και να ληφθούν δικαστικά μέτρα για άρση των επεμβάσεων.

(β) Στις περιπτώσεις όπου καταβλήθηκαν μόνο ορισμένες δόσεις, να δοθεί τελευταία προθεσμία για εξόφληση των οφειλών και, σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι δεν συμμορφωθούν, να τους επιστραφούν οι δόσεις που προκατέβαλαν και να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

4.44.2 Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων. Στις 31.12.02 υπήρχαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους £334.302, για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα:

(α) Για συγκεκριμένο ιδιώτη στη Λευκωσία, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1993 και οφείλει υπόλοιπο £5.485 του εφάπαξ ποσού που του επιβλήθηκε για την περίοδο πριν από τη μίσθωση, όταν κατείχε παράνομα τη γη, δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα, παρά το γεγονός ότι συνεχίζει να την κατέχει. Σημειώνεται ότι με σχετική αίτηση του ζήτησε την παραχώρηση νέας άδειας χρήσης των τμημάτων του ποταμού Πεδιαίου, έκτασης 43 δεκαρίων και 580 τετρ. μέτρων.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η νέα αίτηση του εξετάζεται και το θέμα θα τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για μελέτη και λήψη απόφασης.

(β) Σε συγκεκριμένο ιδιώτη στη Λευκωσία, ο οποίος οφείλει ενοίκια για εκμίσθωση κρατικής γης ύψους £8.476 για την περίοδο Ιαν.93-Οκτ.03, παραχωρήθηκε επιπρόσθετη κρατική γη από το 1992, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει υπογραφεί σύμβαση μίσθωσης για το συγκεκριμένο τεμάχιο γης και χωρίς να καταβάλλονται τα ανάλογα μισθώματα.

Για την εκμίσθωση της επιπρόσθετης κρατικής γης, εξασφαλίστηκε έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου κατόπιν εισήγησης του Τμήματος. Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα έπρεπε να συνδυάσει την εκμίσθωση της κρατικής γης στην πιο πάνω εταιρεία με την πλήρη εξόφληση όλων των οφειλών της.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι:

- (i) Όσον αφορά στα οφειλόμενα μισθώματα, έχει αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για λήψη δικαστικών μέτρων, και
- (ii) για νομικούς λόγους δεν μπορούσε να υλοποιηθεί η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και το Τμήμα υπέβαλε εκ νέου αίτηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση εκμίσθωσης επιπρόσθετης κρατικής γης, καθώς και την πληρωμή από τον ιδιώτη των ενδιάμεσων οφελών για την περίοδο κατά την οποία κατέχει το κτήμα.

(γ) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους £19.112, για την περίοδο 1993-2002, ενώ εκκρεμεί η αναθεώρηση του μισθώματος για την περίοδο 1998-2003. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

4.44.3 Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση το Νόμο (Κεφ. 219 και Νόμοι 1965 – 1999) δεν ανταποκρίνονται προς το πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με το Νόμο 66/79, ενώ το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με σχετικές επιστολές ημερ. 23.11.98 και 10.5.01, απέστειλε προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, χωρίς ωστόσο να υπάρξει οποιαδήποτε εξέλιξη. Στις 7.7.03 το Τμήμα απέστειλε νέο τροποποιημένο προσχέδιο νομοσχεδίου προς το Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση του προς ψήφιση.

4.44.4 Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2002, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις

31.12.02 εκκρεμούσαν συνολικά 15220 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας, Χαρτογραφίας και Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 13678 το 2001 και 13576 το 2000. Το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2002 σε £1.524.693, σε σύγκριση με £1.405.622 το 2001 και £758.761 το 2000.

4.44.5 Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.99, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, ψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η συμπλήρωση της επαναχωρομέτρησης υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου £27.500.000.

Στον Προϋπολογισμό του 2002 περιλήφθηκε πρόνοια συνολικού ύψους £2.462.500, ενώ η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε περιορίστηκε στο ποσό των £418.848. Ζήτησα να πληροφορηθώ σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί το Τμήμα για αξιοποίηση των σχετικών Κονδυλίων και υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το έργο της επαναχωρομέτρησης δεν προχωρεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, γιατί, μέχρι σήμερα, δεν έχει εξασφαλιστεί ο αναγκαίος εξοπλισμός και δεν έχει προσληφθεί το αναγκαίο προσωπικό.

4.44.6 Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μου διαπίστωσε τα πιο κάτω προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

(α) Τα συμβόλαια για την ενοικίαση των κλήρων των κυβερνητικών αγροκτημάτων στην Πάφο υπογράφηκαν το 1980, με τον όρο όπως αναθεωρούνται τα ενοίκια κάθε 8 χρόνια, δηλαδή το 1988 και 1996. Μέχρι σήμερα δεν έγινε αναθεώρηση των ενοικίων, ούτε και έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον εκείνων που παραβαίνουν ουσιώδεις όρους των συμβολαίων, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων της τάξης των £200.000 ετησίως να συνεχίζεται.

Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, επειδή τα ενοικιαστήρια έγγραφα προνοούν ρητά για αναθεώρηση του ύψους του ενοικίου κάθε οκτώ χρόνια, κατά συγκεκριμένες ημερομηνίες, δηλαδή το 1988, 1996 και 2004, και η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της αυτό το 1988 και 1996, η επόμενη φορά που θα έχει δικαίωμα για αναθεώρηση είναι το 2004.

Επιπρόσθετα, σε αρκετές περιπτώσεις όπου ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι οι συμβάσεις δεν είναι σε ισχύ και έγινε αναθεώρηση των σχετικών μισθωμάτων, οι μισθωτές δεν καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων, η οποία ανέρχεται σε περίπου £267.000 και αφορά την περίοδο 1999-2002.

(β) Οι συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και τεσσάρων Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες με τη σειρά τους μίσθωναν τη γη σε γεωργούς, ακυρώθηκαν από τις 31.12.97 και έκτοτε οι υπομισθωτές καταβάλλουν απευθείας στο Τμήμα Κτηματολογίου τα μισθώματα, χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών.

Με βάση τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 26.11.02, για όλους τους επηρεαζόμενους κλήρους θα πρέπει να ακολουθηθεί εξ αρχής η διαδικασία που προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς, καθότι η σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ Συνεργατικής Εταιρείας και καλλιεργητή δεν ισχύει πλέον.

Επιπρόσθετα, για 60 περιπτώσεις κλήρων που παραχωρήθηκαν χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, θα πρέπει, με βάση την ίδια γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, να γίνουν νέες αιτήσεις με βάση τη διαδικασία που καθορίζεται στους Κανονισμούς.

(γ) Σε 15 περιπτώσεις κλήρων εκκρεμεί η υπογραφή των συμβάσεων, με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.9.94 και 24.1.02, ενώ το Τμήμα εισπράττει μισθώματα από τους δικαιούχους.

(δ) Σε μερικές περιπτώσεις, όπου κάτοχοι κλήρων είχαν αποβιώσει, οι κλήροι περιήλθαν στην κατοχή των κληρονόμων, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο ικανοποιούνταν οι όροι των σχετικών συμβολαίων.

4.44.7 Αποζημιώσεις για απώλεια κλήρων λόγω αναπτυξιακών έργων στην Επαρχία Πάφου. Από την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων, όπως η κατασκευή και επέκταση του αεροδρομίου Πάφου και του νέου υπεραστικού δρόμου Λεμεσού - Πάφου, επηρεάστηκαν 62 γεωργικοί κλήροι, με αποτέλεσμα μερικοί μισθωτές/κάτοχοι κλήρων να κινήσουν αγωγές εναντίον της Δημοκρατίας, διεκδικώντας σημαντικές αποζημιώσεις.

Σε 19 περιπτώσεις αγωγών υπήρξε ήδη συμβιβαστική απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, σύμφωνα με την οποία το συνολικό κόστος των σχετικών αποζημιώσεων ανέρχεται σε £327.456, ποσό που υπερβαίνει κατά £208.031 τις σχετικές εκτιμήσεις του Τμήματος, ενώ τα έσοδα από τις σχετικές μισθώσεις που εισέπραξε το Κράτος για την περίοδο 1980-1997 ανήλθαν στις £23.763. Για 10 περιπτώσεις καταβλήθηκαν ήδη οι σχετικές αποζημιώσεις, συνολικού ύψους £263.554, ενώ εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων για τις υπόλοιπες περιπτώσεις που εκδικάστηκαν, συνολικού ύψους £63.902.

Ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου εκκρεμούν άλλες 11 αγωγές εναντίον της Δημοκρατίας. Όπως πληροφορήθηκα, αναμένονται και άλλα αναπτυξιακά έργα, τα οποία θα επηρεάσουν σημαντικές εκτάσεις αγροκτημάτων και, κατ' επέκταση, θα κληθεί το Κράτος να καταβάλει σχετικές αποζημιώσεις. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για επίλυση των προβλημάτων και γενικά για την καλύτερη διαχείριση των κρατικών γαιών.

4.44.8 Μισθώσεις κρατικών γαιών. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης που εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, καθυστέρηση στην ανανέωση των συμβάσεων κ.ά. Ζήτησα όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής, το Τμήμα κάλεσε όλους τους μισθωτές όπως συμμορφωθούν και, σε αντίθετη περίπτωση, θα αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων.

4.44.9 Εκτίμηση των μισθώσεων των κρατικών κτημάτων. Επειδή ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των μισθώσεων κρατικών κτημάτων (βιομηχανικές ζώνες, μισθώσεις γης για ανέγερση ξενοδοχείων κ.τ.λ.), ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει στις πιο πάνω εκτιμήσεις για όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού, όπου οι εκτιμήσεις έχουν γίνει πριν από αρκετά χρόνια και τα έσοδα από φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονται στις £40.000 - £50.000 το χρόνο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρά την ύπαρξη μεγάλου όγκου εργασίας, και λόγω της εργασίας που πρέπει να γίνει για σκοπούς του Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων, θα δοθεί προτεραιότητα στις εκτιμήσεις βιομηχανικών περιοχών και ξενοδοχείων.

Μέχρι σήμερα οι εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η απώλεια σημαντικών δημόσιων εσόδων από όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού.

4.44.10 Μεταβιβάσεις μεριδίου κτήματος. Στις πιο κάτω δυο περιπτώσεις μεταβίβασης μεριδίου τεμαχίου γης, για τις οποίες έγινε εκτίμηση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας με σκοπό την καταβολή μεταβιβαστικών δικαιωμάτων, δεν λήφθηκαν υπόψη τα κτίρια που υπήρχαν μέσα στα τεμάχια γης που πωλήθηκαν, σε αντίθεση με το άρθρο 72 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, καθώς επίσης και με σχετικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα,

(α) Μεταβίβαση τουρκοκυπριακής γης στη Λάρνακα. Κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, ως Διαχειριστή της τουρκοκυπριακής περιουσίας, μεταβιβάστηκε το ½ μερίδιο τεμαχίου γης στη Λάρνακα, του οποίου η συνολική έκταση είναι 18867 τ.μ. και βρίσκεται σε κεντρική λεωφόρο της πόλης. Σύμφωνα με τη δήλωση μεταβίβασης, το τίμημα πώλησης ήταν £200.000, ενώ η σχετική εκτίμηση που έγινε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, για σκοπούς καταβολής μεταβιβαστικών δικαιωμάτων, ήταν £800.000 (για το ½ μερίδιο), χωρίς να ληφθεί υπόψη η αγοραία αξία των κτιρίων μέσα στο εν λόγω κτήμα.

(β) Μεταβίβαση μεριδίου κτήματος στην Ορόκλινη της Επαρχίας Λάρνακας. Σε συγκεκριμένη εταιρεία μεταβιβάστηκε το 81/1036 μερίδιο τεμαχίου γης που βρίσκεται στην Ορόκλινη, το οποίο δηλώθηκε σε £123.000, ενώ η σχετική εκτίμηση που έγινε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, για σκοπούς καταβολής μεταβιβαστικών δικαιωμάτων, ήταν £165.000, χωρίς ωστόσο να ληφθεί υπόψη η αγοραία αξία των κτιρίων που υπήρχαν στο πιο πάνω τεμάχιο γης.

Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους για τους οποίους, κατά την εκτίμηση της αγοραίας αξίας των πιο πάνω τεμαχίων γης από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, δεν λήφθηκε υπόψη η αξία των κτιρίων που υπήρχαν μέσα σ' αυτά.

4.44.11 Μεταβίβαση κτήματος στο χωριό Πέγεια της Επαρχίας Πάφου. Για τεμάχιο γης έκτασης 22743 τ.μ. στο χωριό Πέγεια της Επαρχίας Πάφου, για το οποίο δηλώθηκε τιμή πώλησης £100.000, έγινε σχετική εκτίμηση από το Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος

Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για σκοπούς καταβολής μεταβιβαστικών δικαιωμάτων, η οποία και συμπίπτει με τη δηλωθείσα τιμή.

Έχοντας υπόψη τις πωλήσεις κτημάτων στην ίδια περιοχή, καθώς και το γεγονός ότι δεν έγινε επιτόπια εξέταση του κτήματος, εξέφρασα την άποψη ότι η αγοραία αξία του κτήματος έπρεπε να είχε υπολογιστεί σε ψηλότερη τιμή, γι' αυτό και ζήτησα όπως διεξαχθεί ανεξάρτητη εκτίμηση από τα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος.

4.44.12 Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη. Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα εκκρεμεί ακόμη η εγγραφή 3667 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

4.44.13 Απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα. Στις περιπτώσεις όπου το έργο είναι πολεοδομικό (απαλλοτριούσα Αρχή είναι το Τμήμα Πολεοδομίας), ένα μέρος των αποζημιώσεων των απαλλοτριώσεων καταβάλλεται από το σχετικό Κονδύλι του Κρατικού Προϋπολογισμού και το υπόλοιπο από την Τοπική Αρχή, μέσω του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες αναφορικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, τα ποσά των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν από το σχετικό Κονδύλι του Κρατικού Προϋπολογισμού να είναι μεγαλύτερα από τα ποσά που αναλογούν στην Κυβέρνηση, ενώ δεν παρουσιάζονται οι οφειλές των Τοπικών Αρχών. Όπως ανέφερα στο Διευθυντή του Τμήματος, ο τρόπος χειρισμού από το Τμήμα της συνεισφοράς που καταβάλλουν οι Τοπικές Αρχές για τα πολεοδομικά έργα και συγκεκριμένα η μεταφορά του ποσού της συνεισφοράς των Τοπικών Αρχών για τα έργα αυτά στο Γενικό Κονδύλι των απαλλοτριώσεων, από το οποίο γίνονται οι πληρωμές για όλες τις περιπτώσεις έργων, έχει ως αποτέλεσμα την αχρήστευση της διαδικασίας ορθής λειτουργίας, εκτέλεσης και παρακολούθησης του Προϋπολογισμού.

Εισηγήθηκα όπως δημιουργηθεί σχετικό μητρώο για τα πολεοδομικά έργα, στο οποίο να παρουσιάζονται οι απαραίτητες πληροφορίες, έτσι ώστε να τηρούνται οι σχετικές αναλογίες των συνεισφορών Κυβέρνησης και Τοπικών Αρχών.

4.44.14 Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη στην Επαρχία Λάρνακας. Σε αρκετές περιπτώσεις, η Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας πληροφόρησε το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λάρνακας για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς της ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, χωρίς ωστόσο το Τμήμα να προβεί μέχρι σήμερα σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, με σκοπό τη λήψη των μέτρων που απαιτούνται για άρση των επεμβάσεων αυτών.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα θα εξετάσει τις καταγγελίες και θα προβεί σε όλες τις ενέργειες για άρση ή διευθέτηση των επεμβάσεων.

4.44.15 Αναθεώρηση ενοικίων κρατικής γης στην Επαρχία Αμμοχώστου. Όλες οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, καθώς και όλες οι ετήσιες άδειες χρήσης, οι οποίες ανανεώνονταν από χρόνο σε χρόνο και στις οποίες δεν υπήρχε πρόνοια για αναθεώρηση του μισθώματος, δεν έχουν αναθεωρηθεί, με αποτέλεσμα οι μισθωτές να καταβάλλουν τα ίδια χαμηλά μισθώματα ή τέλη αδειών χρήσης μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 13.10.98, όλα τα πιο πάνω μισθώματα και τέλη χρήσης έπρεπε να τύχουν άμεσης αναθεώρησης.

Μέρος Β

4.44.16 Μίσθωση κρατικής παραλιακής γης στο Νέο Χωρίο Πάφου. Για μίσθωση κρατικής παραλιακής γης, έκτασης 670 τ.μ., υπογράφηκε συμβόλαιο με ιδιώτη για την περίοδο 15.3.1978 μέχρι 14.3.2011, έναντι μισθώματος £22,50 ετησίως. Το εκμισθωθέν τεμάχιο, σύμφωνα με το συμβόλαιο, θα χρησιμοποιόταν ως «πλαζ» και ως χώρος προσπέλασης προς τη θάλασσα, για εξυπηρέτηση των πελατών τουριστικών καταλυμάτων που θα ανεγείρονταν σε γειτονικό τεμάχιο, ιδιοκτησίας του μισθωτή. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι:

(α) Δεν εφαρμόστηκαν οι πρόνοιες του συμβολαίου για ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων.

(β) Δεν έγινε αναθεώρηση του μισθώματος στις 15.3.88, σύμφωνα με την πρόνοια του συμβολαίου, και, μεταγενέστερα, κάθε πέντε χρόνια, αλλά ούτε και έγινε οποιαδήποτε πληρωμή μισθώματος μέχρι σήμερα. Ενόψει των πιο πάνω και επειδή, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, βασική υποχρέωση του μισθωτή ήταν η ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων εντός 5 ετών, η οποία δεν εκπληρώθηκε, υπέδειξα στο Διευθυντή του Τμήματος ότι έπρεπε να εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου, οι οποίοι προνοούν άμεση ανάκτηση του τεμαχίου και αυτόματη λύση της σύμβασης.

Όπως πληροφορήθηκα, οι μισθωτές απέκτησαν εμπράγματο δικαίωμα στην εκμισθωθείσα κρατική γη, η ακύρωση του οποίου προϋποθέτει την έκδοση δικαστικού διατάγματος. Το Τμήμα, σε συνεννόηση με το Γενικό Εισαγγελέα, προβαίνει στις απαραίτητες δικαστικές ενέργειες για ανάκτηση της κατοχής της κρατικής γης από την Κυβέρνηση.

4.44.17 Μίσθωση κρατικής γης στη Λεμεσό. Με συγκεκριμένη εταιρεία υπογράφηκε συμβόλαιο για τη μίσθωση κρατικής γης στη Λεμεσό (τοποθεσία Τσιφλικούδια), για την περίοδο 9.12.72 – 8.12.94, με ετήσιο μίσθωμα £150. Ο μισθωτής οφείλει μισθώματα για τα έτη 1986 – 1994. Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε εξελίξεις αναφορικά με τη λήψη μέτρων για ακύρωση της σύμβασης και είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, ενώ δεν υπάρχει ένδειξη κατά πόσο η εταιρεία εξακολουθεί να έχει χρήση/κατοχή του συγκεκριμένου τεμαχίου κρατικής γης. Όπως πληροφορήθηκα, ο Διευθυντής του Τμήματος ζήτησε το Μάιο του 1989 από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προχωρήσει στην ακύρωση της σύμβασης. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται στο Γενικό Εισαγγελέα.

4.44.18 Τμηματική Αποθήκη. Από τις 14.2.00, όταν τερματίστηκε η τοποθέτηση αποθηκάρου από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, έχουν παρατηρηθεί αρκετά και σοβαρά προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της Αποθήκης του Τμήματος, τη διαχείριση της οποίας ανέλαβε ανειδίκευτος εργάτης, κατά παράβαση των σχετικών Κανονισμών.

Παρά τη διαβεβαίωση του Διευθυντή Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για τοποθέτηση αποθηκάρου στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, εντούτοις το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

4.44.19 Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας. Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι και διευθέτησαν τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθεί πρόνοια για τερματισμό της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν £1.081.500, το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών το Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις. Στις 31.12.02 το ολικό οφειλόμενο ποσό ανερχόταν στις £600.100, πλέον τόκους.

Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.1.03, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης από τον υπαίτιο της επέμβασης των υποχρεώσεων του απέναντι στο Κράτος σε καθορισμένο χρόνο, η σύμβαση θα ακυρώνεται. Μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί η εν λόγω απόφαση.

Σημειώνεται επίσης ότι το Τμήμα δεν έχει προβεί σε καμιά ενέργεια για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών από τους παραβάτες για την περίοδο της παράνομης επέμβασης, όπως προνοείται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 44.071, ημερ. 27.3.96.

4.44.20 Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.τ.λ. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι, λόγω της παράλειψης αυτής, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία της 1.1.80.

4.44.21 Αγροτική κτημοσύνη Αρχιεπισκοπής και κρατική αρωγή του εφημεριακού κλήρου της υπαίθρου. Μέχρι σήμερα δεν έχει ψηφιστεί σε Νόμο το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή στις 15.6.73 για ρύθμιση των πιο πάνω θεμάτων. Οι δαπάνες του Κράτους για τη μισθοδοσία του εφημεριακού κλήρου το 2002 ανήλθαν σε £2.118.006, ενώ οι εισπράξεις από την ενοικίαση της εκκλησιαστικής γης ανήλθαν στις £17.330.

Τα καθυστερημένα έσοδα από μίσθωση εκκλησιαστικής γης κατά τις 31.12.02 ανέρχονταν σε £5.077.

4.44.22 Παράνομη επέμβαση ιδιώτη πάνω σε κρατική παραλιακή γη στη Λάρνακα. Συγκεκριμένος ιδιώτης στη Λάρνακα, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1987 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε, εξακολουθεί να κάνει χρήση/επέμβαση σε κρατική γη, ενώ πρόσφατα έχει προβεί και σε άλλες παράνομες επεμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 18.2.1993 και 24.1.1999, απέρριψε το αίτημα του

για ανανέωση της σύμβασης και, παράλληλα, αποφάσισε όπως αυτός καταβάλει δικαιώματα για τον κατασκηνωτικό χώρο (παράνομη κατοχή και χρήση παραλιακής γης) από το 1986 μέχρι την άρση της επέμβασης, καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, τόσο από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για την παράνομη επέμβαση σε κρατική γη, όσο και από τον Έπαρχο Λάρνακας, για ανέγερση οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για να καταχωρίσει αγωγή στο δικαστήριο, για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών και για άρση της επέμβασης.

4.44.23 Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων.

Όπως ανέφερε ο Διευθυντής, έχει δώσει οδηγίες όπως τυγχάνουν προτεραιότητας όλες οι αιτήσεις του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων που αφορούν την εκτέλεση των ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας, για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων.

4.44.24 Έρευνα για πιθανές ατασθαλίες στην έκδοση διατακτικών πληρωμής που αφορούν απαλλοτρίωση ακινήτων. Μετά από καταγγελία που έγινε προς το Διευθυντή του Τμήματος εναντίον υπαλλήλου στον Κλάδο Απαλλοτριώσεων του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας, το Τμήμα προχώρησε σε προκαταρκτική έρευνα, η οποία, εκ πρώτης όψεως, κατέδειξε παραποιήσεις των σχετικών εγγράφων και πιθανές οικονομικές ατασθαλίες. Ο Διευθυντής του Τμήματος κατάγγειλε το θέμα στον Αρχηγό Αστυνομίας, ενώ το Τμήμα συνέχισε τη διερεύνηση του θέματος και, σε συνεργασία με την Αστυνομία, εντοπίστηκαν υπερπληρωμές ύψους περίπου £429.801.

Από σχετική έρευνα της Υπηρεσίας μου διαφάνηκαν ελλείψεις ή/και αδυναμίες στις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και εισηγήθηκα όπως γίνει ενδελεχής μελέτη των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Τμήματος από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας. Η σχετική έκθεση του Γενικού Λογιστή υποβλήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών (Πρόεδρο του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου) και στον Υπουργό Εσωτερικών στις 12.7.02 για περαιτέρω ενέργειες. Σχετικά με την υπόθεση των ατασθαλιών, ο εν λόγω υπάλληλος κατηγορήθηκε και η υπόθεση βρίσκεται ενώπιον της δικαιοσύνης.

4.45 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

4.45.1 Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως προϋπολογίστηκε ποσό £19.077.200, που αφορά κυρίως Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν μόνο £14.479.620 ή ποσοστό 76%. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του έτους 2002 ποσό £4.500.000 αφορά το Σχέδιο Αναζωογόνησης της Παλιάς Λευκωσίας, η εκτέλεση του οποίου εξαρτάται από το Δήμο Λευκωσίας. Για το σχέδιο αυτό το 2002 δαπανήθηκε ποσό £864.578 μόνο, το οποίο αντιπροσωπεύει ποσοστό 19,2% του εγκριθέντος Κονδυλίου.

4.45.2 Λογαριασμοί Καταθέσεων - Καταθέσεις Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων για πολεοδομικά έργα. Παρατηρήθηκε ότι κατά το τέλος του 2002 υπήρχαν χρεωστικά υπόλοιπα σε κάποιους λογαριασμούς, συνολικού ύψους £1.923.622, μερικά από τα οποία εκκρεμούν για

αρκετό καιρό. Εισηγήθηκα όπως γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα, αλλά φαίνεται ότι καμιά ενέργεια δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

4.45.3 Ενοικιάσεις κατοικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς από μη πρόσφυγες. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, οικιστικές μονάδες στους κυβερνητικούς οικισμούς είναι δυνατόν, κατόπιν εισήγησης της Κεντρικής Επιτροπής Επιλογής και Κριτηρίων προς τον Υπουργό Εσωτερικών, να παραχωρούνται, σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, σε μη πρόσφυγες/παθόντες. Λόγω μη καθορισμού κριτηρίων, εγκρίνονται άτομα που έχουν βοηθηθεί με άλλα σχέδια, ενώ άλλα άτομα, με τα ίδια δεδομένα, απορρίπτονται. Συναφώς αναφέρεται ότι στην Υπηρεσία Μέριμνας εκκρεμούν αρκετές αιτήσεις προσφύγων για παραχώρηση οικίας στους κυβερνητικούς οικισμούς, στους οποίους, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, με πρόσφατη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει τερματιστεί η παραχώρηση με ενοίκιο οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών σε μη πρόσφυγες/παθόντες, εξαιρουμένων μόνο των παιδιών δικαιούχου οικογένειας που διαμένουν σε κυβερνητικό οικισμό, τα οποία, λόγω πατρογονίας, δεν θεωρούνται πρόσφυγες και τα οποία, μετά την εγκατάλειψη τους από τους γονείς ή μετά το θάνατο των γονέων τους, καθίστανται μη δικαιούχα άτομα για χρήση της οικιστικής μονάδας. Τα παιδιά αυτά δύνανται να παραμένουν στη μονάδα με συμβολικό ενοίκιο.

4.45.4 Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα. Μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, το Μάρτιο 2003, σε συμβόλαια έργων του Τμήματος Πολεοδομίας που ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν προσωρινά, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των Τελικών Λογαριασμών, σε σχέση με τις προθεσμίες των σχετικών συμβολαίων. Παρακάλεσα όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ετοιμασία των Τελικών Λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχος τους από την Υπηρεσία μου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται οφείλονται σε ειδικούς λόγους, όπως είναι η καθυστέρηση στην τελική παραλαβή των έργων, η αμέλεια των εργολάβων να υποβάλουν Τελικούς Λογαριασμούς, καθώς και στις διαδικασίες που απαιτούνται για την έγκριση αλλαγών/παράτασης χρόνου. Κατά την άποψή μου, τα πιο πάνω προβλήματα θα μπορούσε να αντιμετωπιστούν με κατάλληλες ενέργειες από τους Υπεύθυνους Συντονιστές.

4.45.5 Κατασκευή πεζόδρομου/ποδηλατόδρομου στον ποταμό Πεδιαίο, περιοχή Στροβόλου. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2000, το συμβόλαιο προέβλεπε την εκτέλεση του έργου από το Δεκέμβριο 1999 μέχρι το Μάιο 2000, έναντι ποσού £337.436. Κατά την εκτέλεση του έργου, και μετά από αιτήματα του Δήμου Στροβόλου, έγιναν σημαντικές τροποποιήσεις στα σχέδια, οι οποίες οφείλονταν κυρίως σε αλλαγές στην πορεία του πεζόδρομου/ποδηλατόδρομου. Οι τροποποιήσεις αυτές έχουν επιφέρει αύξηση της δαπάνης του έργου κατά περίπου £155.000 και καθυστέρηση στο χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών κατά 3 μήνες. Παρατήρησα ότι οι αλλαγές έγιναν χωρίς εκτίμηση του κόστους και έγκριση τους από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου. Το Μάρτιο 2000 η Κ.Ε.Α.Α. διόρισε ad-hoc επιτροπή για τη διερεύνηση του θέματος, η οποία σε έκθεσή της παρατήρησε ότι οι αλλαγές οφείλονταν

κυρίως στο ότι κατά το στάδιο της μελέτης το Τμήμα δεν προέβη σε ακριβή επιτόπια χάραξη της όδευσης του πεζόδρομου/ποδηλατόδρομου, ενώ παράλληλα δεν έγινε ενημέρωση από την αρμόδια αρχή, δηλαδή το Δήμο Στροβόλου, των επηρεαζόμενων κατοίκων για την πορεία του έργου, έτσι που να αποφεύγονταν οι πιο πάνω αλλαγές.

Το Τμήμα προχώρησε στην ετοιμασία του τελικού λογαριασμού του έργου, ο οποίος και υποβλήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., όπου εγκρίθηκε ποσό £214.439,48 για διάφορες αλλαγές που έγιναν στο έργο, ποσό αποζημίωσης £55.000 προς τον εργολάβο για δικαιολογημένη παράταση χρόνου 10 μηνών και δικαιολογημένη παράταση χρόνου δυο μηνών χωρίς αποζημιώσεις. Επιπρόσθετα, το Τμήμα απέστειλε επιστολή προς το Δήμαρχο Στροβόλου, τον Ιανουάριο 2003, αναφέροντας ότι η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε όπως ο Δήμος Στροβόλου επιβαρυνθεί με την πρόσθετη δαπάνη που προέκυψε από τις αλλαγές στην όδευση του πεζόδρομου/ποδηλατόδρομου. Σε απαντητική επιστολή του, το Φεβρουάριο 2003, ο Δήμαρχος Στροβόλου απέρριψε την απαίτηση του Τμήματος, αφού, σύμφωνα με τον ίδιο, η αλλαγή στην όδευση του γραμμικού πάρκου έγινε κατόπιν εισήγησης του Τμήματος.

4.45.6 Ανάπλαση του χερσαίου χώρου του αλιευτικού καταφυγίου στην Αγία Νάπα.

Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το 2001, αρμόδιο Τμήμα για την ανάπλαση του χερσαίου χώρου του αλιευτικού καταφυγίου ήταν το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, ενώ την ευθύνη των ηλεκτρολογικών εργασιών είχε το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Το όλο έργο διαχωρίστηκε σε τρεις φάσεις. Οι εργασίες των δύο πρώτων φάσεων συμπληρώθηκαν τον Ιούνιο 2002, ενώ για την τρίτη φάση του έργου το οικοδομικό συμβόλαιο προνοούσε αποπεράτωση των εργασιών τον Αύγουστο 2002. Λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε στη ζήτηση προσφορών για τις ηλεκτρολογικές εργασίες, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ζήτησε τον Απρίλιο 2002 την έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών για ανάθεση των ηλεκτρολογικών εργασιών (προϋπολογιζόμενης δαπάνης περίπου £79.000) στον εργολάβο της α' και β' φάσης, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

Η έγκριση δόθηκε το Μάιο 2002 και, παρόλο ότι οι οικοδομικές εργασίες συμπληρώθηκαν από το Νοέμβριο 2002, οι ηλεκτρολογικές εργασίες δεν έχουν μέχρι σήμερα ανατεθεί, λόγω του ότι το Τμήμα απέστειλε με καθυστέρηση (Απρίλιος 2003) τις απαραίτητες πιστώσεις.

Μέρος Β

4.45.7 Δάνεια που συνάπτουν οι Τοπικές Αρχές για την εκτέλεση πολεοδομικών έργων.

(α) Για δάνεια που συνάπτουν οι Τοπικές Αρχές για εκτέλεση πολεοδομικών έργων, στην αποπληρωμή των οποίων συνεισφέρει και η Κυβέρνηση, σε πολλές περιπτώσεις καταβάλλονται τόκοι υπερημερίας, κυρίως λόγω μη έγκαιρης συνεννόησης με τις Τοπικές Αρχές αναφορικά με τις ημερομηνίες αποπληρωμής των δανείων.

(β) Τα πιο πάνω συμβόλαια ανέρχονται σε περίπου 100 και για σκοπούς αποτελεσματικής παρακολούθησης εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση του συστήματος το ταχύτερο δυνατόν, ενόψει και της φιλελευθεροποίησης των επιτοκίων και της σύναψης δανείων σε ευρώ. Εισηγήθηκα επίσης όπως δοθούν οδηγίες στις Τοπικές Αρχές όπως ενημερώνουν έγκαιρα το Τμήμα για τα δάνεια που συνάπτουν και όπως προστεθεί όρος στα συμβόλαια ότι οι εν λόγω Αρχές θα καθίστανται υπεύθυνες για τυχόν τόκους υπερημερίας που δυνατόν να προκύψουν εξ υπαιτιότητάς τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το σύστημα παρακολούθησης της αποπληρωμής των δανείων έχει μηχανογραφηθεί και το Τμήμα καταβάλλει προσπάθειες για συνεχή επαφή τόσο με τις Τοπικές Αρχές όσο και με τα Τραπεζικά Ιδρύματα, για σκοπούς έγκαιρης καταβολής των τοκοχρεωλυτικών δόσεων από μέρους της Κυβέρνησης. Επιπρόσθετα, έχει ήδη αποφασιστεί ότι από το 2004 η παρακολούθηση αποπληρωμής των εν λόγω δανείων θα αποτελεί αρμοδιότητα του Γενικού Λογιστή.

4.45.8 Ειδικό Ταμείο Διατήρησης. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του Νόμου 68(Ι)/92, δεν έχει εγκαθιδρυθεί το πιο πάνω Ταμείο, σκοπός του οποίου είναι η επιχορήγηση των δαπανών συντήρησης διατηρητέων οικοδομών. Μέχρι σήμερα οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται από Κονδύλι του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως και, για τα έτη 1992-2002, δαπανήθηκε ποσό £5.540.953 για επιδότηση δαπανών συντήρησης και τόκων. Από ό,τι αντιλαμβάνομαι, έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε το Ταμείο να λειτουργήσει με βάση τις πρόνοιες του Νόμου, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Νόμο αρ.240(Ι)/2002.

4.45.9 Εγκατάλειψη οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών από τους κατόχους τους. Σε ορισμένους κυβερνητικούς οικισμούς εξακολουθούν, σύμφωνα με έρευνα του Τμήματος, να υπάρχουν οικιστικές μονάδες, σύμφωνα με έρευνα του Τμήματος, τις οποίες εγκατέλειψαν οι κάτοχοι τους, χωρίς να τις παραδώσουν στο Τμήμα, ή διαμένουν περιοδικά σ' αυτές άτομα που δεν είναι δικαιούχα. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει ετοιμάσει κατάλογο όλων των κενών οικιστικών μονάδων και, αφού προβεί στην εξέταση των δεδομένων κάθε περίπτωσης, προχωρεί, εκεί που δικαιολογείται, στη λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων για ανάκτηση της κατοχής των εν λόγω μονάδων.

4.46 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέρος Α

4.46.1 Υπερωρίες. Στις Ετήσιες Εκθέσεις μου για τα έτη 1997 - 2002 ανέφερα ότι σε αριθμό υπαλλήλων του Γραφείου οφείλεται, έναντι των υπερωριών που εργάστηκαν, μεγάλος αριθμός ωρών ελεύθερου χρόνου.

Στις 31.12.02 ο ελεύθερος χρόνος που οφειλόταν σε υπαλλήλους του Γραφείου ήταν 7374 ώρες, με μέγιστο αριθμό ωρών 2729 σε ένα μόνο υπάλληλο.

Έχοντας υπόψη ότι στα σχέδια υπηρεσίας τόσο της θέσης Φωτογράφου όσο και αυτής του Βοηθού Φωτογράφου Α' υπάρχει η σημείωση ότι «η φύση των καθηκόντων της θέσης συνεπάγεται απασχόληση και εκτός του συνηθισμένου ωραρίου εργασίας, το σύνολο όμως των ωρών εργασίας δεν θα υπερβαίνει τον καθορισμένο αριθμό ωρών εργασίας την εβδομάδα», εισηγήθηκα και πάλι, για σκοπούς μείωσης των υπερωριών, όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο κατανομής και των εκτός κανονικού ωραρίου ωρών εργασίας των υπαλλήλων, όπου αυτό είναι δυνατόν. Επίσης εισηγήθηκα όπως ενταθούν οι προσπάθειες τόσο για περιορισμό των υπερωριών όσο και για τη διευθέτηση του μεγάλου αριθμού των οφειλόμενων ωρών ελεύθερου χρόνου.

4.46.2 Αμοιβή για απλές στερεότυπες μεταφράσεις. Για τον έλεγχο των μεταφρασμένων τίτλων ιδιοκτησίας αυτοκινήτων από τα ιαπωνικά στα αγγλικά πληρώνεται στους μεταφραστές

£3 για τον κάθε τίτλο και για τη μετάφραση κειμένων £7 για κάθε σελίδα Α4. Για το έτος 2002 πληρώθηκαν στους τρεις μεταφραστές ποσά ύψους £50.853, £37.049 και £27.395, αντίστοιχα.

Εξέφρασα την άποψη για την ανάγκη πρόσληψης μεταφραστή με σύμβαση, με σχετική δημοσίευση στον ημερήσιο τύπο.

Μέρος Β

4.46.3 Ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών Νόμος. Ο νέος Νόμος για την κατάταξη των ταινιών, που εγκρίθηκε από το Δεκέμβριο 2002, δεν έτυχε εφαρμογής, επειδή δεν έχουν ακόμη εγκριθεί οι σχετικοί Κανονισμοί.

4.46.4 Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών. Παρόλο που διευθετήθηκαν αρκετές περιπτώσεις, σε συνεργασία με την Υπουργική Επιτροπή Κινηματογράφου και τη Νομική Υπηρεσία, εντούτοις εκκρεμούν ακόμη πληρωμές για αρκετές παραγωγές ταινιών. Εισηγήθηκα όπως ετοιμαστεί κατάσταση εκκρεμών υποθέσεων για μελλοντική παρακολούθηση τους.

4.47 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Μέρος Α

4.47.1 Γενικά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία “Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών”. Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική διαχείριση του Ταμείου.

4.47.2 Λογαριασμοί Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών. Οι λογαριασμοί του Ταμείου για το έτος 2002 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο στις 4.7.2002, ενώ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, έπρεπε να ήταν έτοιμοι για έλεγχο μέχρι το τέλος Μαρτίου του ίδιου έτους.

4.47.3 Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2002, περιλαμβανομένης και της χρηματοδότησης από το Τ.Α.Ε.Π., ανήλθαν σε £4.799.513 και οι δαπάνες σε £4.093.818. Το συσσωρευμένο αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.02 ήταν £1.938.957.

4.47.4 Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με κατάσταση που ετοίμασε η Υπηρεσία, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.02 ήταν £1.374.241, σε σύγκριση με £1.248.473 το 2001. Επιπρόσθετα υπήρχαν καθυστερήσεις για τις Τ/Κ διατρήσεις Περιστέρωνας-Ακακίου, ύψους £23.749. Σημειώνεται ότι η οδηγία για λήψη δικαστικών μέτρων, στις περιπτώσεις όπου παρατηρείται καθυστέρηση πέρα από τρεις μήνες στην καταβολή των ενοικίων, δεν εφαρμόζεται έγκαιρα, λόγω, όπως αναφέρθηκε, όγκου εργασίας.

Επίσης, φαίνεται ότι μερικοί καταστηματαρχες, όταν υφίστανται πίεση για καταβολή των καθυστερήσεων, προσπαθούν να κερδίσουν χρόνο με την υπογραφή συμφωνιών για σταδιακή καταβολή των καθυστερήσεων, τις οποίες όμως δεν τηρούν, με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται το πρόβλημα. Η μηχανογράφηση του συστήματος αναμένεται ότι θα συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης.

4.47.5 Ανέγερση εργαστηρίων στην Τ/Κ συνοικία Κάτω Πολεμιδιών στη Λεμεσό (Φάση Α). Κατόπιν εισήγησης του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών, στα πλαίσια του σχεδίου ανάπτυξης στον πυρήνα της πρώην Τ/Κ συνοικίας στα Κάτω Πολεμίδια, η Υπηρεσία Διαχείρισεως Τουρκοκυπριακών Περιουσιών προχώρησε στην ανέγερση 11 εργαστηρίων

(Φάση Α), χωρίς την εξασφάλιση σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως προνοείται στους Κανονισμούς (ΚΔΠ 68/92, παράγραφος 6(1)). Η Φάση Α άρχισε τον Απρίλιο του 2001 και αποπερατώθηκε τον Ιούνιο του 2002, έναντι συνολικής δαπάνης £220.000, ενώ η αρχική εκτίμηση ήταν £188.000. Παρόλο που το έργο έχει παραδοθεί εδώ και ένα χρόνο, δεν φαίνεται να υπάρχει το απαιτούμενο ενδιαφέρον από βιοτέχνες για ενοικίαση των καταστημάτων.

4.47.6 Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την προώθηση της μηχανογράφησης του Ταμείου από το 1991. Η υλοποίηση άρχισε το 1998, αλλά μόνο μικρό μέρος της όλης εργασίας συμπληρώθηκε. Λόγω της καθυστέρησης προέκυψαν πρόσθετες δαπάνες για την αντικατάσταση εξοπλισμού που δεν χρησιμοποιήθηκε, ενώ παράλληλα η Υπηρεσία στερείται πληροφοριών για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των Τ/Κ περιουσιών και εσόδων. Αντιλαμβάνομαι ότι, μετά από μελέτη ειδικής επιτροπής, συνεχίστηκε η εργασία συμπλήρωσης του έργου της μηχανογράφησης, με αρκετή όμως καθυστέρηση. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε σοβαρή αδυναμία του συστήματος, αφού τα Επαρχιακά Γραφεία αδυνατούν να συνδεθούν με το κεντρικό αρχείο, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο κάτοχος τουρκοκυπριακής περιουσίας κατέχει και άλλη Τ/Κ περιουσία σε άλλη περιοχή της ελεύθερης Κύπρου.

Μέρος Β

4.47.7 Εκμετάλλευση Τ/Κ περιουσιών, χωρίς προηγούμενη συμφωνία με τον Κηδεμόνα. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές περιπτώσεις χρήσης και εκμετάλλευσης Τ/Κ περιουσιών, χωρίς να υπάρχει έγκριση/συμβόλαιο με τον Κηδεμόνα. Εισηγήθηκα όπως γίνει σύγκριση των μητρώων ενοικίων Τ/Κ περιουσιών με τις καταστάσεις καταγραφής Τ/Κ περιουσίας, εντοπιστούν και καταγραφούν σε χωριστό μητρώο τα τεμάχια για τα οποία δεν υπάρχει συμβόλαιο και εξακριβωθεί κατά πόσο η εκμετάλλευση τέτοιας περιουσίας γίνεται σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς.

4.47.8 Ομοιόμορφη πολιτική καθορισμού ενοικίων. Έχει παρατηρηθεί ότι, όταν κάποιος προτίθεται να επιφέρει μετατροπές ή προσθήκες στο κατάστημα του, για τις οποίες απαιτούνται άδειες του ΚΟΤ ή του Δήμου, ετοιμάζεται και υπογράφεται νέο συμβόλαιο, αφού γίνει εκτίμηση του αγοραίου ενοικίου. Ωστόσο, οι εν λόγω ενοικιαστές προβάλλουν εκ των υστέρων τον ισχυρισμό ότι προκύπτει θέμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ όμοιων επιχειρήσεων στην ίδια περιοχή, αρνούμενοι να καταβάλουν τα νέα ενοίκια.

Σημειώνεται επίσης ότι οι εν λόγω επιχειρηματίες, ενώ δεν φαίνεται να στερούνται εισοδημάτων από τη χρήση των Τ/Κ περιουσιών, δεν ανταποκρίνονται στις συμβατικές τους υποχρεώσεις και στις σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου.

4.47.9 Αποζημιώσεις και δικηγορικά έξοδα - Διαγραφή οφειλόμενων ποσών. Σε αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες είχαν κινηθεί αγωγές, λόγω του ότι ο κάτοχος Τ/Κ περιουσίας παρέλειψε να καταβάλει το προβλεπόμενο από το συμβόλαιο ενοίκιο, τελικά, με οδηγίες του δικαστηρίου, οι αγωγές αποσύρθηκαν, λόγω θανάτου του εναγόμενου, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να διαγραφούν και, επιπρόσθετα, να καταβληθούν τα σχετικά δικηγορικά έξοδα.

Ενδεχομένως την ίδια τύχη θα έχουν και άλλα οφειλόμενα ποσά, γιατί, σε αρκετά συμβόλαια, την υποχρέωση καταβολής του ενοικίου έχει ο υπερήλικος κάτοχος Τ/Κ περιουσίας, ενώ τη διαχείριση/εκμετάλλευση έχουν τα παιδιά του ή άλλα άτομα.

4.47.10 Παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά. Ενοικιαστές Τ/Κ υποστατικών προβαίνουν σε παράνομες προσθήκες/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για επίλυση του προβλήματος, παρόλο που η ανέγερση ή μετατροπή οποιουδήποτε υποστατικού αποτελεί σοβαρό αδίκημα.

4.47.11 Παράνομη απόκτηση και κατοχή Τ/Κ περιουσίας. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου, όταν οι νόμιμοι ενοικιαστές Τ/Κ περιουσιών, για διάφορους λόγους, τις εγκαταλείπουν, άλλοι, πρόσφυγες και μη, χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, αποκτούν παράνομα κατοχή του υποστατικού, καταβάλλοντας, ενίοτε, και χρηματικά ποσά (goodwill) στον αποχωρούντα ενοικιαστή, κατά παράβαση του άρθρου 2(3) και (4) του Νόμου 7(Ι)/96. Επιπρόσθετα, υπάρχουν άτομα που κατέχουν περισσότερα από ένα καταστήματα/ κατοικίες.

4.47.12 Κατοχή Τ/Κ περιουσιών από μη πρόσφυγες. Το θέμα έχει εγερθεί επανειλημμένα και η απάντηση της Υπηρεσίας ήταν ότι, σε ό,τι αφορά τις περιπτώσεις παράνομης κατοχής, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για ανάληψη της κατοχής των περιουσιών.

4.47.13 Άγονη-Αζήτητα γη. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν εκτάσεις περίπου 117600 σκαλών άγονης και αζήτητης γης. Εξέφρασα τη γνώμη ότι η έκταση της αδιάθετης γης είναι πολύ σημαντική και πρέπει να γίνουν μελέτες για εξεύρεση τρόπων αξιοποίησης της, κάτι που όπως πληροφορήθηκα γίνεται.

4.47.14 Αναθεώρηση ενοικίων. Παρόλο που οι περί Τ/Κ Περιουσιών Κανονισμοί του 1992 προβλέπουν ότι το ύψος του πληρωτέου ενοικίου για Τ/Κ περιουσίες θα είναι, στην περίπτωση μη προσφύγων, το αγοραίο ενοίκιο και, στην περίπτωση προσφύγων, περίπου το αγοραίο ενοίκιο, εντούτοις τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια. Μόνο στις περιπτώσεις αλλαγής κατόχου ή ανάκτησης Τ/Κ περιουσίας γίνεται διαφοροποίηση στο καταβαλλόμενο ενοίκιο.

4.47.15 Καθυστερημένα ενοίκια κέντρων της περιοχής "Μακένζυ", τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε Τ/Κ γη. Οι κάτοχοι των πιο πάνω κέντρων εξακολουθούν να καθυστερούν την πληρωμή ενοικίων ύψους £22.037. Για τα ποσά αυτά εκδόθηκαν αποφάσεις δικαστηρίου, οι οποίες όμως δεν έχουν προωθηθεί για εκτέλεση. Ζήτησα όπως ληφθούν δραστικά μέτρα για τη διευθέτηση των οφειλόμενων ποσών.

4.48 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Μέρος Β

4.48.1 Αναθεώρηση κριτηρίων και συστήματος. Οι εγκρίσεις για την παροχή βοήθειας για αυτοστεγάσεις συχνά δεν συνάδουν με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να χορηγείται βοήθεια σε άτομα που δεν είναι δικαιούχα ή να χορηγείται βοήθεια μεγαλύτερη από την επιτρεπόμενη, με βάση τα καθορισμένα κριτήρια.

Όπως πληροφορήθηκα, μέσα στο 2002 το νομοσχέδιο αναφορικά με τα πιο πάνω θέματα έτυχε νέας επεξεργασίας και επανυποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

4.48.2 Διαχωρισμός οικοπέδων για τις στεγαστικές ανάγκες των προσφύγων. Η Κεντρική Επιτροπή Επιλογής και Κριτηρίων (Κ.Ε.Ε.Κ.), προτού ακόμη ληφθεί απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για διαχωρισμό νέων οικοπέδων για αυτοστεγάσεις σε κυβερνητικά

οικόπεδα, και χωρίς να προηγηθεί σχετική δημοσίευση στον τύπο, ενέκρινε άτομα για παραχώρηση συγκεκριμένων οικοπέδων.

Παρατήρησα ότι η διαδικασία αυτή κρίνεται ανορθόδοξη, επειδή δεν παρέχει ίσες ευκαιρίες πληροφόρησης σε όλους τους ενδιαφερόμενους, αφού κάποιοι πρόσφυγες πιθανόν να μη γνωρίζουν για τον πιθανό διαχωρισμό οικοπέδων και, κατά συνέπεια, να μην υποβάλλουν αίτηση έγκαιρα (ο διαχωρισμός, ούτως ή άλλως, πιθανόν τελικά να μην προχωρήσει στη συγκεκριμένη περιοχή). Παρατήρησα επίσης ότι, γενικά, η όλη διαδικασία συνεπάγεται κόστος χρηματικό και κοινωνικό, ενόψει του ότι ο διαχωρισμός οικοπέδων συνήθως καθυστερεί, ενώ τα κριτήρια για χρηματική βοήθεια, στο μεταξύ, μεταβάλλονται, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τετελεσμένα, για την κάλυψη των οποίων απαιτούνται νέες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

4.48.3 Αποκοπή βοήθειας για αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο. Στις περιπτώσεις όπου πρόσφυγας υποβάλλει αίτηση για βοήθεια για αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο και αρχίζει τις οικοδομικές εργασίες, προτού η αίτηση του εγκριθεί από την Κ.Ε.Ε.Κ., του αποκόπτεται ένα ποσοστό από τη βοήθεια, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών. Τέτοια διαδικασία δεν προβλέπεται σε καμιά από τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή της Κ.Ε.Ε.Κ. και, παράλληλα, το μέτρο αυτό φαίνεται να δημιουργεί αίσθημα άνισης μεταχείρισης μεταξύ των προσφύγων, γιατί, στις περιπτώσεις όπου δικαιούχοι αγοράζουν διαμέρισμα, παίρνουν ολόκληρο το ποσό της βοήθειας, χωρίς να γίνονται οποιεσδήποτε αποκοπές.

4.49 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Μέρος Α

4.49.1 Παραστάσεις αλλοδαπών καλλιτεχνών. Σημαντικός αριθμός αλλοδαπών καλλιτεχνών, περιλαμβανομένων και Ελλήνων, που έρχονται στην Κύπρο για παραστάσεις μικρής χρονικής διάρκειας (εμφανίσεις σε κέντρα ή ξενοδοχεία, συναυλίες ή άλλες εκδηλώσεις), δεν υποβάλλουν την προνοούμενη από τους Κανονισμούς αίτηση για παραχώρηση άδειας εισόδου, προσωρινής παραμονής και εργασίας, ούτε και το σχετικό πιστοποιητικό από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος ότι διευθέτησαν το φόρο εισοδήματος τους. Επειδή πλείστοι από αυτούς έχουν τη δυνατότητα να εισέρχονται στην Κύπρο ως επισκέπτες, η εξασφάλιση άδειας εισόδου, προσωρινής παραμονής και εργασίας περιορίζεται μόνο στους υπήκοους χωρών για τους οποίους απαιτείται άδεια εισόδου πριν από την άφιξη. Ως αποτέλεσμα, μεγάλος αριθμός αλλοδαπών εργάζονται χωρίς άδεια, με συνεπακόλουθο τη σημαντική απώλεια εσόδων για το Δημόσιο.

4.49.2 Έξοδα επαναπατρισμού και απελάσεων αλλοδαπών. Σημαντικός αριθμός περιπτώσεων αφορούν αλλοδαπούς στους οποίους παραχωρείται, κατά την άφιξη τους στην Κύπρο, προσωρινή άδεια επισκέπτη. Αυτοί, μετά τη λήξη της άδειας τους, δεν αναχωρούν, αλλά παραμένουν στην Κύπρο παράνομα, μέχρι να εντοπιστούν και συλληφθούν από την Αστυνομία, οπότε και απελαύνονται με έξοδα του Δημοσίου.

Μέρος Β

4.49.3 Αναθεώρηση νομοθεσίας. Στις Εκθέσεις μου για τα έτη 1999 - 2001 ανέφερα ότι ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος και οι σχετικοί Κανονισμοί χρήζουν τροποποίησης και εκσυγχρονισμού, θέμα το οποίο αναμένεται να ρυθμιστεί, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία.

Το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι το θέμα της τροποποίησης και εκσυγχρονισμού του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου και των σχετικών Κανονισμών αναμένεται να ρυθμιστεί, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, μέσα στα πλαίσια της εναρμόνισης της κυπριακής νομοθεσίας με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

4.50 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

4.50.1 Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Ο έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών διεξάγεται στο Κέντρο και συμπληρώνεται με επιτόπιες επιθεωρήσεις που γίνονται συνήθως κάθε τρία έως πέντε χρόνια, ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις και το διαθέσιμο χρόνο. Μέσα στο 2002 έγιναν επιτόπιες επιθεωρήσεις των Πρεσβειών στο Παρίσι και Βερολίνο. Ετοιμάστηκε για την κάθε Διπλωματική Αποστολή σχετική έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στο Υπουργείο.

4.50.2 Έλεγχος λογαριασμών Επίτιμων Προξενείων. Ορισμένα Προξενία δεν υπέβαλαν για έλεγχο τους λογαριασμούς τους για το 2002. Αρκετά από αυτά καθυστερούν επίσης την υποβολή των λογαριασμών τους για προηγούμενα χρόνια.

4.50.3 Επίδομα ενοικίου εξωτερικού. Συγκεκριμένες πρόνοιες του ισχύοντος Σχεδίου Επιδόματος Ενοικίου Εξωτερικού αποτελούν κίνητρο για εξασφάλιση, από τους δικαιούχους, κατοικίας με πολύ ψηλό ενοίκιο. Αναφορικά με τις προσπάθειες αναθεώρησης του εν λόγω Σχεδίου δεν φαίνεται να έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη, με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να υπάρχουν περιπτώσεις ενοικίασης κατοικιών με πολύ ψηλό ενοίκιο, το οποίο, σε μερικές περιπτώσεις, φθάνει το 80%-90% των απολαβών των υπαλλήλων της Εξωτερικής Υπηρεσίας, ενώ το επίδομα ενοικίου καλύπτει μέχρι και το 78% του ενοικίου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών με πληροφόρησε ότι το θέμα συζητήθηκε με το Υπουργείο Οικονομικών και τον Κλάδο Υπαλλήλων του Υπουργείου και επιτεύχθηκε συμφωνία για αναθεώρηση του Σχεδίου, η οποία θα τεθεί ενώπιον των Υπουργών Οικονομικών και Εξωτερικών για έγκριση.

Κατά το 2002 το ολικό ποσό του επιδόματος ενοικίου που πληρώθηκε σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας ανήλθε σε £546.506 (το 2001 £479.457 και το 2000 £445.561).

4.50.4 Τηλέφωνα. Οι δαπάνες για τηλέφωνα τόσο του Υπουργείου όσο και των Διπλωματικών Αποστολών έχουν ξεπεράσει τις αρχικές πρόνοιες των σχετικών Κονδυλίων.

4.50.5 Αρχαιότητες που κατέχονται επί δανείω στο Υπουργείο Εξωτερικών και στις Πρεσβείες της Δημοκρατίας. Ύστερα από φυσικό έλεγχο που διενεργήθηκε από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο 2003, διαπιστώθηκε ότι πέντε αρχαία αντικείμενα, τα οποία κατέχει το Υπουργείο επί δανείω, δεν εντοπίστηκαν. Μετά από αίτημα του Τμήματος Αρχαιοτήτων, διεξάγεται για το πιο πάνω θέμα αστυνομική έρευνα.

Επίσης, η Πρεσβεία της Δημοκρατίας στη Μόσχα παρέλειψε να υποβάλει έκθεση για την κατάσταση των αρχαιοτήτων που κατέχει επί δανείω, καθώς και πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης τους.

4.50.6 Πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων των Διπλωματικών Αποστολών. Ορισμένες Διπλωματικές Αποστολές, π.χ. Πρεσβεία Καΐρου,

Μόσχας, Πράγας, Τελ Αβίβ, Ύπατη Αρμοστεία Λονδίνου και Νέου Δελχί, δεν έχουν αποστείλει για το έτος 2002 το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για τα γραφεία και τις πρεσβευτικές κατοικίες, το οποίο προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών. Όπως πληροφορήθηκα, έχει σταλεί υπενθύμιση προς όλους του Πρέσβεις για την υποχρέωση συμμόρφωσης με τους Κανονισμούς.

4.50.7 Βιβλιοθήκη. Δεν έγινε φυσική καταμέτρηση της βιβλιοθήκης και δεν έχει ετοιμαστεί το σχετικό πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, προσλήφθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έκτακτος βιβλιοθηκονόμος, ο οποίος τοποθετήθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών για τακτοποίηση της βιβλιοθήκης.

4.51 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέρος Α

4.51.1 Σχέδιο παροχής κυβερνητικών εγγυήσεων για χρηματοδότηση κεφαλαίου κίνησης για εκτέλεση παραγγελιών εξαγωγής βιομηχανικών προϊόντων. Στις 10.11.94 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διακοπή της λειτουργίας του Σχεδίου, βάσει του οποίου παραχωρήθηκαν από εμπορικές τράπεζες δάνεια, με κυβερνητική εγγύηση ύψους £34,9 εκ., και όλες οι εκκρεμότητες που αφορούν το Σχέδιο αυτό έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις καταστάσεις των καθυστερημένων εγγυήσεων στις 31.12.01 και 31.12.02. Σύμφωνα με τις καταστάσεις ημερ. 31.12.00, οι καθυστερημένες εγγυήσεις ανέρχονταν στο ποσό των £1,8 εκ., στο οποίο περιλαμβανόταν ποσό £1.330.578, πλέον τόκοι, που οφείλεται από συγκεκριμένη εταιρεία, για την οποία διορίστηκαν Διαχειριστές/ Παραλήπτες, και ποσό £284.689, πλέον τόκοι, που οφείλεται από δεύτερη εταιρεία. Σημειώνεται ότι, και για τις δύο πιο πάνω εταιρείες, εμπορικές τράπεζες κίνησαν αγωγή εναντίον της Δημοκρατίας, απαιτώντας την καταβολή του ποσού των δανείων που τους παραχώρησαν με κυβερνητική εγγύηση. Ύστερα από οδηγίες του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, συστάθηκε επιτροπή από εκπροσώπους των Υπουργείων Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, της Αστυνομίας και της Υπηρεσίας μου, η οποία, αφού ερεύνησε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εξασφαλίστηκε η χρηματοδότηση, ετοίμασε και υπέβαλε σχετικές εκθέσεις στη Νομική Υπηρεσία.

Η μια από τις πιο πάνω αναφερόμενες αγωγές εκδικάστηκε και απορρίφθηκε, όμως η ενδιαφερόμενη τράπεζα καταχώρισε έφεση εναντίον της εν λόγω απόφασης, η οποία βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Εκδίδοντας την απόφαση του το Επαρχιακό Δικαστήριο επέτρεψε ευθύνη στην ενάγουσα, λόγω μη τήρησης σημαντικών όρων αναφορικά με το άνοιγμα χωριστών λογαριασμών και της μη αποκλειστικής χρήσης των εγγυημένων ποσών για την εκτέλεση των συγκεκριμένων παραγγελιών. Ανέφερε επίσης ότι, από τη στιγμή που τα εγγυημένα δάνεια χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους δόθηκαν, αυτό συνιστά ουσιώδη παράβαση που πλήττει τη βάση της συμφωνίας, με αποτέλεσμα να απορρίψει την αγωγή.

4.52 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Μέρος Α

4.52.1 Αποθέματα υλικών. Στις 31.12.02 η ολική αξία των αποθεμάτων των 27000 ειδών που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ήταν £4,55 εκ., σε σύγκριση με £4,77 εκ. για 26900 είδη το 2001.

4.52.2 Λογαριασμός προκαταβολών. Στις 31.12.02 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν £4,55 εκ. Κατά τα τελευταία τρία χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα επί αγορών	Αποθέματα επί εκδόσεων	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων
	£000	£000	£000	%	%	
2000	8.880	9.341	4.428	50	47	2,03
2001	9.413	9.051	4.766	51	53	1,97
2002	11.638	11.887	4.551	39	38	2,56

4.52.3 Υπερβάσεις στις αγορές και στα αποθέματα. Κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται σημαντικές υπερβάσεις των εγκεκριμένων ποσών, τόσο για τις αγορές όσο και αναφορικά με το λογαριασμό προκαταβολών, ο οποίος αντιπροσωπεύει την αξία των αποθεμάτων.

Το ύψος των αγορών, καθώς και το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών, ήταν, κατά το 2002, περίπου £11,6 εκ. και £4,6 εκ., αντίστοιχα, ενώ τα εγκεκριμένα ποσά ήταν £8,9 εκ. και £3,5 εκ. Ενώ το εγκεκριμένο ύψος των αγορών, από £6,5 εκ. που καθορίστηκε από το 1991, αναθεωρήθηκε σε £8,9 εκ. κατά το 2002, το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών παραμένει το ίδιο από το 1991.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι το θέμα των υπερβάσεων αποτέλεσε το αντικείμενο σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 18.7.03 και αναμένεται να ληφθούν και υλοποιηθούν συγκεκριμένες αποφάσεις.

4.52.4 Διεκδίκηση ενοικίου για χρήση ακίνητης ιδιοκτησίας της εταιρείας Εμπόρων και Βιομηχάνων Σίτου Λτδ. Μέρος του χώρου που χρησιμοποιεί το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών για τη στέγαση των αποθηκών που βρίσκονται στη Λεμεσό αποτελεί περιουσία που απαλλοτριώθηκε από την Κυβέρνηση, αλλά δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της απαλλοτρίωσης (επέκταση και βελτίωση παλιού λιμανιού Λεμεσού) και στις 14.7.1998 το απαλλοτριωμένο ακίνητο επιστράφηκε στον πρώην ιδιοκτήτη, μετά από Πρόταση που κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη σχετική απόφαση του αρ. 44.730, ημερ. 29.8.1996.

Σύμφωνα με επιστολή του Κτηματολογίου προς το Γενικό Εισαγγελέα, ημερομ. 17 Οκτωβρίου 2002, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προωθεί διαδικασία απαλλοτρίωσης του κτήματος, για σκοπούς κατασκευής μαρίνας.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, σε επιστολή της ημερ. 5.11.2002 προ το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών αναφέρει ότι, από την ημερομηνία επιστροφής του κτήματος στους αρχικούς ιδιοκτήτες του, το Τμήμα επεμβαίνει παράνομα στο ακίνητο, γι' αυτό και μέχρι τη συμπλήρωση της διαδικασίας της νέας απαλλοτρίωσης επιβάλλεται όπως δημοσιευτεί σχετικό διάταγμα επίταξης. Η ιδιοκτήτρια εταιρεία Εμπόρων και Βιομηχάνων Σίτου Λτδ, για την περίοδο

14.7.1998 – 13.7.2002, διεκδικεί αναδρομικά ενοίκιο ύψους £52.880 και μηνιαίο ενοίκιο ύψους £1.500 για την περίοδο 14.7.2002 – 13.7.2004.

Το Υπουργείο Οικονομικών ανέφερε ότι, ενόψει του γεγονότος ότι το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών κατέληξε σε συμφωνία για ενοικίαση άλλου χώρου για μεταστέγαση των Επαρχιακών Γραφείων και Αποθηκών του που βρίσκονται στη Λεμεσό και, δεδομένου επίσης ότι για το ακίνητο, μέρος του οποίου χρησιμοποιείται σήμερα από το Τμήμα, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού έχει προβεί στις δέουσες ενέργειες για να τεθεί σε εφαρμογή η διαδικασία απαλλοτρίωσης του, ζητήθηκε από το εν λόγω Υπουργείο να προβεί στις ενέργειες που αναφέρονται στην επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 5.11.2002.

4.52.5 Παρακολούθηση εγγυήσεων. Οι επιταγές που υποβάλλονται ως εγγύηση για την πιστή εκτέλεση του συμβολαίου παραμένουν εκτεθειμένες, χωρίς να κατατίθενται στην τράπεζα. Καθυστερεί επίσης η επιστροφή επιταγών στους δικαιούχους, οι οποίες αφορούν προσφορές που έχουν ήδη εκτελεστεί.

Μέρος Β

4.52.6 Μηχανογράφηση Τμήματος. Όπως αναφέρεται και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 1998-2001, το μηχανογραφικό σύστημα, το οποίο βρίσκεται σε λειτουργία στο Τμήμα, είναι πεπαλαιωμένο και δυσχεραίνει τόσο τον έλεγχο των προσφορών όσο και την παρακολούθηση των αποθεμάτων από το ίδιο το Τμήμα. Εισηγήθηκα όπως δοθεί άμεση προτεραιότητα στην εξασφάλιση κατάλληλου και εκσυγχρονισμένου συστήματος.

4.53 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Μέρος Α

4.53.1 Φόρος εισοδήματος. Οι συνολικές εισπράξεις κατά κατηγορία φορολογούμενων έχουν ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2002		2001	
	£εκ.	%	£εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	69,0	15,9	75,8	16,7
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	107,4	24,7	111,9	24,6
Φόρος επί μερισμάτων	8,5	1,9	16,2	3,6
Αποκοπές φόρου για τόκους εξωτερικού	0,3	0,1	0,5	0,1
Νομικά πρόσωπα και εταιρείες	214,9	49,3	218,0	48,0
Αυτοεργοδοτούμενοι	25,6	5,9	23,4	5,1
Σύμφωνα με τα άρθρα 30-32 των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961-2002	1,7	0,4	2,0	0,4
Υπάλληλοι υπεράκτιων εταιρειών	7,9	1,8	6,8	1,5
	435,3	100,0	454,6	100,0

4.53.2 Επιστροφές φόρου εισοδήματος. Οι επιστροφές φόρου εισοδήματος ανήλθαν σε £18,7 εκ., σε σύγκριση με £16,4 εκ. το 2002.

4.53.3 Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.02 υπήρχαν 54488 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου £217,7 εκ.

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος μειώθηκαν από 36194 σε 34887 ή ποσοστό 3,6%, αλλά παρατηρήθηκε αύξηση 19,9% στο αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου από £160.883.807 σε £192.825.200. Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις, που αφορούν φορολογικά έτη μέχρι το 1991, αυξήθηκαν από 14147 σε 17969 ή 27%, ενώ το αμφισβητούμενο ποσό φόρου μειώθηκε από £70.699.890 σε £62.679.364 ή 11,34%.

Ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι, με την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος μετά τη φορολογική μεταρρύθμιση, αναμένεται σημαντική μείωση στον αριθμό των ενστάσεων.

4.53.4 Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί από το Τμήμα, ήταν £226,85 εκ., σε σύγκριση με £204,75 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £22,01 εκ. ή 10,8%. Σημειώνεται ότι οι καθυστερημένοι φόροι που αφορούν φορολογίες που εκδόθηκαν το 2002 ήταν περίπου το 43% του συνόλου των καθυστερημένων φόρων εισοδήματος.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου έχουν ως εξής:

	2002	2001	Αύξηση/ (Μείωση)
	£εκ.	£εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	163,46 ⁽ⁱ⁾	145,57	12,29
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς (P.A.Y.E.)	8,74	8,17	6,98
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	5,05	5,61	(9,98)
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	21,60	20,82	3,75
Φόρος κληρονομίας	3,31	3,27	1,22
Φόρος Υπηρεσιών	0,21 ⁽ⁱⁱ⁾	0,21	-
Άλλοι φόροι	2,34 ⁽ⁱⁱⁱ⁾	2,21	5,88
Έκτακτη εισφορά	5,58	5,71	(2,28)
Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα	16,56	13,18	25,64
	226,85	204,75	10,79

(i) Περιλαμβάνει ποσό ύψους £70,7 εκ. που αφορά φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2002.

(ii) Ο περί Φορολογίας Υπηρεσιών Νόμος έχει καταργηθεί από την 1.1.93, παραμένει όμως προς είσπραξη ποσό ύψους £205.467, που αφορά φορολογίες προηγούμενων ετών.

(iii) Περιλαμβάνει ποσό ύψους £555.290 που οφείλεται από Τουρκοκύπριους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το 70% των καθυστερημένων οφειλών φόρου εισοδήματος αφορούν τα χρόνια 2000-2002.

Σημειώσεις:

(α) Στις πιο πάνω καθυστερήσεις δεν περιλαμβάνονται οι νενομισμένοι τόκοι. Το ποσό των καθυστερημένων τόκων στις 31.12.02 ήταν £48.786.318 για φόρο εισοδήματος, £5.729.925 για προσωρινό φόρο, £2.797.990 για μερίσματα, £7.239.333 για έκτακτη εισφορά για την Άμυνα και £4.233.118 για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα (PAYE).

(β) Οι καθυστερήσεις φόρου εισοδήματος κατά κατηγορία έχουν ως εξής:

	Ξεκ.
Κυβερνητικοί υπάλληλοι	2,74
Άλλοι υπάλληλοι	16,82
Αυτοεργοδοτούμενοι	35,58
Εταιρείες	107,85
Άλλοι	0,18
	<u>163,17</u>
Φόρος εισοδήματος για φορολογίες που έγιναν μέχρι 31.12.78	0,30
	<u>163,47</u>

(γ) Στο συνολικό ποσό των £172,2 εκ. που οφείλεται κατά τις 31.12.02 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα (PAYE) περιλαμβάνεται το ποσό των £90,26 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει:

	Ξεκ.
Ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα	40,85
Ποσά που πληρώνονται με δόσεις	11,36
Ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά που οφείλονται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.τ.λ.	11,63
Προσωρινές φορολογίες του 2002 οι οποίες κατά το πλείστον εισπράττονται τον Ιανουάριο	26,42
	<u>90,26</u>

(δ) Στο ποσό των £21,60 εκ. που οφείλεται κατά τις 31.12.02 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών συμπεριλαμβάνονται:

	Ξεκ.
Ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα	1,15
Ποσά που οφείλονται από εκκλησίες και μοναστήρια	6,62
Πτωχεύσεις	0,47
	<u>8,24</u>

(ε) Στο ποσό των £5,58 εκ. που οφείλεται κατά τις 31.12.02 για έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες συμπεριλαμβάνονται:

	Ξεκ.
Ενστάσεις/Πρόσφυγες	0,69
Ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα	1,64
Φορολογίες που παραλήφθηκαν μετά τις 31.12.2000	0,08
Ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά που οφείλονται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.τ.λ.	1,74
	<u>4,15</u>

(στ) Στο ποσό των £3,31 εκ. που οφείλεται κατά τις 31.12.02 για φόρο κληρονομιών περιλαμβάνεται ποσό ύψους £0,25 εκ., το οποίο αφορά φορολογίες πριν από το 1974 για περιουσίες που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, καθώς και υποθέσεις Τουρκοκυπρίων.

Ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε σε σχέση με πρόσωπα που απεβίωσαν κατά ή μετά την 1.1.2000. Οποιοδήποτε προς είσπραξη ποσό αφορά φορολογίες αποθανόντων πριν από την 1.1.2000.

4.53.5 Φόρος Κληρονομιών.

(α) Πολύ σημαντικά ποσά οφειλόμενου φόρου.

(i) Από τους κληρονόμους αποβιώσαντος οφείλεται από το 1994 φόρος κληρονομιάς, ύψους £1.264.249, το οποίο αποτελεί το 41,29% του συνολικού ποσού των καθυστερήσεων. Εναντίον της διαχειρίστριας της περιουσίας καταχωρίστηκε αγωγή, η οποία όμως, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, αποσύρθηκε τον ίδιο χρόνο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι, αφού έλαβε υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπόθεσης, έκρινε ότι η απόσυρση της αγωγής εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον.

(ii) Ο οφειλόμενος φόρος από τους κληρονόμους αποβιώσαντος ανέρχεται στις £611.509. Το ποσό τούτο οφείλεται από τις 10.6.98 χωρίς να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη του.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι τούτο οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση στην αντικατάσταση της διαχειρίστριας μετά το θάνατο της πρώτης, αλλά και στο ότι η περιουσία αποτελείται κατά κύριο λόγο από μετοχές εταιρειών.

(β) Εκκρεμείς υποθέσεις. Κατά το 2002 εξετάστηκαν 682 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους £1.607.532. Στις 31.12.2002 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2745 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών Τροποποιητικό Νόμο αρ.74(I) του 2000.

(γ) Ενστάσεις. Κατά τις 31.12.2002 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 40 ενστάσεις για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £1.545.518, από τις οποίες οι 21 υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

(δ) Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου για κατά χάρη χορηγία. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την κατά χάρη χορηγία ύψους £121.864 στους κληρονόμους συγκεκριμένης θανούσης για εξόφληση του οφειλόμενου φόρου κληρονομιάς και οφειλόμενων τόκων ύψους £85.543 και £36.321, αντίστοιχα, επικαλούμενο «αδικία» που προκλήθηκε στους κληρονόμους της πιο πάνω με την τροποποίηση του άρθρου 18B του περί Φορολογίας Κληρονομιών Νόμου λίγους μήνες μετά το θάνατο της, βάσει του οποίου ολόκληρο το ποσό του φόρου κληρονομιάς που αναλογεί στις δωρεές αυτές, αναφορικά με το κληρονομικό μερίδιο και των δύο γονέων, εκπίπτει της φορολογίας.

Επισήμανα ότι οι περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμοι δεν παρέχουν εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να προβαίνει σε άφεση του φόρου κληρονομιών, σε περίπτωση που κρίνει ότι κάποια πρόνοια της Νομοθεσίας αδικεί οποιοδήποτε φορολογούμενο. Επίσης το άρθρο 54 των περί Βεβαιώσεως και Είσπραξης Φόρων Νόμων παρέχει αυτή την εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο μόνο στις περιπτώσεις «πενίας» του φορολογούμενου, κάτι το οποίο δεν ισχύει στην προκείμενη περίπτωση.

(ε) Εκτίμηση του Τμήματος χαμηλότερη από την εκτίμηση των διαχειριστών. Σύμφωνα με τη δήλωση περιουσίας του διαχειριστή και την εκτίμηση των ακινήτων, την οποία υπέβαλε στις 17.10.2002 και η οποία ετοιμάστηκε από ιδιώτη εκτιμητή για λογαριασμό των κληρονόμων, η περιουσία του αποθανόντος ανερχόταν σε £824.357. Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους για τους οποίους το Τμήμα δεν αποδέκτηκε την εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή και προέβη σε τελική εκτίμηση ύψους £819.400, ποσό που είναι χαμηλότερο.

4.53.6 Αλλοδαποί προπονητές και παίκτες αθλητικών ομάδων. Στις πρόνοιες του άρθρου 32 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου εμπίπτουν και οι περιπτώσεις αλλοδαπών προπονητών και παικτών αθλητικών ομάδων, των οποίων η παραμονή στη Δημοκρατία δεν υπερβαίνει τα δυο έτη.

Διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα δεν προβαίνει στη φορολόγηση των πιο πάνω ατόμων. Όπως έχω πληροφορηθεί, ο Κλάδος Απασχόλησης του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως παραχωρεί άδεια εισόδου και εργασίας με την παρουσίαση του συμβολαίου απασχόλησης και την καταβολή του τέλους έκδοσης άδειας, χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση οποιουδήποτε στοιχείου που να αποδεικνύει ότι έχει ανοιχθεί φορολογικός φάκελος.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στις αναγκαίες ενέργειες ενημέρωσης του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως, ότι δηλαδή τόσο οι προπονητές όσο και οι παίκτες υπόκεινται σε άμεση φορολογία, με εισήγηση όπως, πριν από την έκδοση της σχετικής άδειας, ζητείται η υποβολή στοιχείων που να βεβαιώνουν ότι έχει ανοιχθεί φορολογικός φάκελος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος αποτάθηκε στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως για επίλυση του θέματος, το οποίο μέχρι σήμερα εκκρεμεί.

Επίσης εισηγήθηκα όπως το Τμήμα εφαρμόσει τις πρόνοιες του άρθρου 33, το οποίο του παρέχει το δικαίωμα να απαιτήσει το φόρο από τα Σωματεία, τα οποία, βάσει της Νομοθεσίας, οφείλουν να παρακρατούν φόρο εισοδήματος και να τον εμβάζουν στο Τμήμα. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι έχει ήδη αποταθεί στα Σωματεία, αλλά μέχρι τώρα δεν έχει καταστεί δυνατή η υποβολή των στοιχείων.

4.53.7 Μη έγκαιρη εξέταση φορολογικών δηλώσεων εταιρείας. Οι φορολογικές δηλώσεις συγκεκριμένης εταιρείας για τα έτη 1989 και 1990 δεν εξετάστηκαν έγκαιρα από το Τμήμα, το οποίο δεν προχώρησε στην έκδοση προστατευτικής φορολογίας με βάση το άρθρο 23(1) των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων, με αποτέλεσμα οι λογαριασμοί να γίνουν αποδεκτοί και να καταβληθεί στην εταιρεία επιστρεπτέος φόρος ύψους £26.504 και £29.798 για τα έτη 1989 και 1990, αντίστοιχα, πλέον τόκοι £25.709 για το έτος 1989 και £28.398 για το έτος 1990.

Εξέφρασα την άποψη ότι, λόγω καταβολής από το Τμήμα τόκου προς 9% πάνω στον επιστρεπτέο φόρο, ενώ το τραπεζικό επιτόκιο είναι κατά πολύ χαμηλότερο, θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για έγκαιρη εξέταση των λογαριασμών και καταβολή του επιστρεπτέου φόρου της εταιρείας το συντομότερο.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα επεξεργάζεται σχέδιο αντιμετώπισης του προβλήματος και ειδικότερα της εξέτασης των λογαριασμών.

4.53.8 Ενστάσεις φόρου εισοδήματος.

(α) Ο Νόμος 80(Ι)/1999, ο οποίος τροποποίησε τους περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμους, έθεσε χρονικούς περιορισμούς τόσο αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής μπορεί να ζητήσει επιπρόσθετα στοιχεία από το φορολογούμενο, τα οποία κρίνει αναγκαία για εξακρίβωση του ποσού του φόρου (δώδεκα μήνες από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης), όσο και αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής πρέπει να εκδώσει την απόφαση του (το αργότερο μέσα σε περίοδο τριών χρόνων από την ημερομηνία που το ενιστάμενο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο προσκόμισε στο Διευθυντή οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες τα οποία αυτός είχε απαιτήσει). Σε περίπτωση που η περίοδος των τριών ετών λήξει χωρίς ο Διευθυντής να εκδώσει την απόφαση του, ο τελευταίος έχει υποχρέωση να τροποποιήσει την επιβληθείσα φορολογία, αποδεχόμενος τη δήλωση του ενιστάμενου προσώπου.

Επειδή λόγω του μεγάλου όγκου των ενστάσεων που εκκρεμούν (34887 στις 31.12.02 με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £192.825.200) δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής των πιο πάνω χρονικών περιθωρίων που προνοούνται από το Νόμο, εισηγήθηκαν όπως τηρούνται μηχανογραφικά στοιχεία, με σκοπό την πιστή εφαρμογή της Νομοθεσίας.

(β) Όπως προκύπτει από σχετική ανάλυση, το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.03.03 εκκρεμούσαν 24859 ενστάσεις (13674 από αυτοεργοδοτούμενους και 11185 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 70,8% του συνόλου, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν £63.318.731 ή 32,2% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 4696 ενστάσεις ή 13,4% του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου £76.953.452 ή 39,1% του συνολικού ποσού.

(γ) Στις 31.3.03 υπήρχαν επίσης 777 ενστάσεις με ποσό αμφισβητούμενου φόρου ύψους £4.669.810, που αφορούσαν φορολογούμενους των οποίων οι φάκελοι είναι κλειστοί ή αδρανείς. Επειδή στις περιπτώσεις αυτές η πάροδος του χρόνου μειώνει την πιθανότητα διευθέτησης των ενστάσεων και είσπραξης των οφειλόμενων φόρων, εισηγήθηκαν όπως καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια διευθέτησης τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω προβλήματα αναμένεται να επιλυθούν εντός του 2004 με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού προγράμματος "ESKORT".

4.53.9 Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων. Από έλεγχο των Επαρχιακών Γραφείων Είσπραξης Φόρων διαπιστώθηκε ότι εναντίον φορολογούμενων, φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια, δεν φαίνεται να λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω.

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Επαρχία Πάφου οφείλει διάφορους φόρους για τα έτη 1999-2002, συνολικού ύψους £231.675, πλέον τόκους, χωρίς το Τμήμα να προβεί στη λήψη οποιωνδήποτε δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

(β) Συγκεκριμένοι φορολογούμενοι οφείλουν για σειρά ετών, σε κάποιες περιπτώσεις για πέρα από 10 έτη, σημαντικά ποσά φόρων, χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα από το Τμήμα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι, παρά τις αρκετές δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα, εντούτοις καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

4.53.10 Φόρος παρακρατούμενος από αποδοχές (P.A.Y.E.). Έχουν παρατηρηθεί αρκετές περιπτώσεις όπου οι εργοδότες καθυστερούν συστηματικά να καταβάλουν στο Τμήμα το φόρο που παρακρατούν από τις αποδοχές των υπαλλήλων τους. Η παρακράτηση του φόρου P.A.Y.E. και η μη καταβολή του στο Δημόσιο είναι πολύ σοβαρό θέμα, αφού αφενός το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε από τους υπαλλήλους δεν εμβάζεται στη Δημοκρατία και αφετέρου το Τμήμα συμψηφίζει το εν λόγω ποσό κατά την επιβολή της φορολογίας με τον οφειλόμενο φόρο των υπαλλήλων. Σημειώνεται ότι στις 31.12.02 το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε, αλλά δεν καταβλήθηκε στο Δημόσιο, ανερχόταν στις £8.737.993.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβαίνει στην έγκαιρη λήψη δικαστικών μέτρων κατά των παρανομούμενων εργοδοτών για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, ως μέτρο αποθάρρυνσης από τη μη καταβολή του φόρου, ετοιμάστηκε Νομοσχέδιο που προνοεί ότι η επιβάρυνση του 1%, για κάθε μήνα καθυστέρησης, θα καταστεί απεριόριστη.

4.53.11 Εταιρείες εναντίον των οποίων λαμβάνονται δικαστικά μέτρα, χωρίς αυτές να διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Σημαντικός αριθμός εταιρειών οφείλουν διάφορες φορολογίες (φόρο εισοδήματος, ακίνητης ιδιοκτησίας, κεφαλαιουχικών κερδών κτλ), χωρίς να προβαίνουν στη διευθέτησή τους. Το Τμήμα λαμβάνει όλα τα νομικά μέτρα εναντίον τους, επειδή όμως δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία για έκδοση διατάγματος πώλησης για κάλυψη των οφειλών, το Κράτος βρίσκεται σε παντελή αδυναμία να λάβει οποιαδήποτε μέτρα για κατοχύρωση των δημόσιων εσόδων.

Στις 31.12.02, 874 εταιρείες όφειλαν, εκτός των τόκων, συνολικό ποσό ύψους £8.456.000. Σε αρκετές περιπτώσεις ένας αριθμός των εν λόγω εταιρειών εξακολουθούν να εργάζονται κανονικά, ενώ στη θέση μερικών άλλων, οι οποίες αδρανοποιούνται ή κηρύσσουν πτώχευση, ιδρύονται νέες εταιρείες από τους ίδιους μετόχους.

Το θέμα είναι σοβαρό και θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι επίλυσης του. Ο Διευθυντής μου ανέφερε ότι το Τμήμα ετοίμασε ήδη Τροποποιητικό Νομοσχέδιο, βάσει του οποίου αφενός ποινικοποιείται η μη καταβολή των φόρων εταιρείας και αφετέρου θα αποτελεί ποινική ευθύνη των Διευθυντών η παράλειψη της καταβολής των οφειλόμενων φόρων της εταιρείας.

4.53.12 Πληροφοριακά δελτία και άλλες πληροφορίες για φορολογούμενους. Από τον έλεγχο σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία, διαφάνηκε ότι παρατηρείται καθυστέρηση στη διερεύνηση χιλιάδων πληροφοριακών δελτίων που αφορούν πρόσθετα εισοδήματα φυσικών ή νομικών προσώπων. Επειδή η διερεύνηση των εν λόγω στοιχείων θα επιφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα του Τμήματος, εισηγήθηκα, μεταξύ άλλων, προς το Διευθυντή του Τμήματος την καταχώριση και επεξεργασία τους μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, πράγμα που θα μειώσει εν μέρει το πρόβλημα της φοροδιαφυγής, αυξάνοντας τα δημόσια έσοδα.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις πληροφορίες από Κυβερνητικά Τμήματα, έχει ήδη τροχοδρομηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών διαδικασία διασταύρωσης και ανταλλαγής τέτοιων πληροφοριών.

4.53.13 Χαρτοσήμανση εγγράφων υποθηκών. Μετά από αίτημα των εμπορικών τραπεζών, ο Διευθυντής του Τμήματος επέτρεψε στις τράπεζες όπως μην επικολλούν χαρτόσημα στα έγγραφα των υποθηκών από 1.2.02, αλλά στο τέλος κάθε μήνα να καταβάλλουν τη συνολική αξία των χαρτοσήμων.

Από έλεγχο που έγινε σε συγκεκριμένη Επαρχία, παρατηρήθηκε ότι τα στοιχεία των υποθηκών που υπήρχαν στο Κτηματολόγιο δεν συμφωνούσαν με εκείνα που υπέβαλαν οι τράπεζες.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι έχει ζητήσει τα σχετικά στοιχεία από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για να συμφιλιώσει τους σχετικούς λογαριασμούς.

4.53.14 Νέα κτίρια Γραφείου Εισπράξεως Φόρων Λεμεσού. Στο κτιριακό συγκρότημα όπου στεγάζονται το Ταχυδρομείο και το Γραφείο Φόρου Εισοδήματος Λεμεσού ανεγέρθηκε επιπρόσθετος όροφος, με σκοπό τη στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Εισπράξεως Φόρων. Παρά το ότι τα κτίρια παραδόθηκαν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων στις 8.12.99, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έγινε η μεταστέγαση για λόγους πυρασφάλειας και προβλημάτων στους ανελκυστήρες.

Εισηγήθηκα στο Διευθυντή του Τμήματος όπως αποταθεί στα αρμόδια Υπουργεία και Τμήματα, με σκοπό τον τερματισμό της παρούσας κατάστασης, γιατί είναι απαράδεκτο να στεγάζονται Υπηρεσίες σε ακατάλληλα κτίρια, τη στιγμή που έχουν ανεγερθεί άλλα καινούργια, έναντι σημαντικής δαπάνης του Κράτους.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι έγιναν επανειλημμένες παραστάσεις προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων, αλλά δεν προχωρούσε η μετακόμιση λόγω ελλείψεως κονδυλίου. Ανέφερε επίσης ότι το πρόβλημα έχει λυθεί και η μετακόμιση αναμένεται να γίνει εντός του Οκτωβρίου του 2003.

Μέρος Β

4.53.15 Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών

- **Μεταβίβαση μετοχών.** Το άρθρο 17(2) των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων προνοεί ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών θα καταβάλλεται, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ενστάσεως ή προσφυγής, και οπωσδήποτε πριν από τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν εφαρμόζεται η ίδια τακτική, δηλαδή της πληρωμής του φόρου πριν από τη μεταβίβαση, στις περιπτώσεις όπου, αντί να μεταβιβαστεί το ακίνητο, μεταβιβάζονται οι μετοχές της εταιρείας στην οποία ανήκει το ακίνητο. Σε συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της ανάπτυξης γης και ακινήτων, η πλειονότητα των μετοχών μεταβιβάστηκαν από τον κύριο μέτοχο σε άλλη εταιρεία, χωρίς να καταβληθεί ο φόρος σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι θα μελετηθεί τρόπος επίλυσης των περιπτώσεων αυτών, σε συνεννόηση με το Γραφείο του Εφόρου Εταιρειών.

4.53.16 Έλεγχος Κλάδου Τελών Χαρτοσήμων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των τελών αυτών διαπιστώθηκε ότι χάνονται σημαντικά ποσά, κυρίως από τη μη χαρτοσήμανση ή την ελλιπή χαρτοσήμανση των εγγράφων που υπόκεινται σε χαρτοσήμανση, σύμφωνα με τον περί Χαρτοσήμων Νόμο. Ο Διευθυντής του Τμήματος με διαβεβαίωσε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια από το Τμήμα για την όσο το δυνατόν καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας.

Σημείωσε επίσης ότι είναι αδύνατον να γνωρίζει όλα τα έγγραφα που εκδίδονται, εάν δεν προσκομιστούν ενώπιον του από τους εκδότες. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω.

(α) Έκδοση μετατρέψιμων χρεωγράφων και ομολόγων. Για τρεις περιπτώσεις έκδοσης μετατρέψιμων χρεωγράφων, τα οποία δεν υποβλήθηκαν στον Έφορο για χαρτοσήμανση, τα σχετικά τέλη ανέρχονταν στις £860.000, η καταβολή των οποίων ζητήθηκε από τον Έφορο. Οι εκδότριες εταιρείες καταχώρισαν προσφυγές.

(i) Η μια από τις προσφυγές έγινε αποδεκτή από το δικαστήριο και καταχωρίστηκε αναθεωρητική έφεση από τον Έφορο Τελών Χαρτοσήμων, η οποία μέχρι σήμερα εκκρεμεί.

(ii) Οι άλλες δύο προσφυγές απορρίφθηκαν από το δικαστήριο και ο Έφορος Τελών Χαρτοσήμων θα προχωρήσει στην είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

(β) Σύναψη συμφωνιών εκτός της Δημοκρατίας. Τα έγγραφα που συντάσσονται εκτός της Δημοκρατίας θα πρέπει να χαρτοσημαίνονται, για να έχουν ισχύ στην Κύπρο. Σε μόνο δύο τέτοιες περιπτώσεις, τα τέλη που έπρεπε να καταβληθούν ανέρχονταν στις £88.000. Στη μία περίπτωση η σχετική συμφωνία δεν κατέστη δυνατόν να ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να τερματιστεί. Ως εκ τούτου, η απαίτηση για καταβολή των σχετικών τελών χαρτοσήμου, ύψους £57.185, αποσύρθηκε. Στη δεύτερη περίπτωση στάληκαν τα στοιχεία από τους ενδιαφερόμενους στον Έφορο, μετά την απόφαση του οποίου καταβλήθηκε ποσό £82.557 από το φορολογούμενο.

(γ) Συμβόλαια εργολαβίας. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, λόγω ασάφειας των σχετικών προνοιών του Νόμου, συμβόλαια ύψους πολλών εκατομμυρίων λιρών δεν χαρτοσημαίνονταν. Με το Νόμο 222(I)/2002, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2003, διευκρινίστηκε η πιο πάνω ασάφεια και στις περιπτώσεις συμβολαίων για εκτέλεση τεχνικών ή οικοδομικών έργων ο εργολήπτης βαρύνεται με τη χαρτοσήμανση των συμβολαίων. Εισηγήθηκα όπως καθιερωθεί διαδικασία ενημέρωσης του Κλάδου Τελών Χαρτοσήμων για όλες τις περιπτώσεις συμβάσεων για κατασκευαστικά έργα του Δημοσίου. Με τον τρόπο αυτό, θα ελέγχεται κατά πόσο όλες οι συμβάσεις χαρτοσημαίνονται, καθώς επίσης και η ορθότητα των καταβαλλόμενων τελών.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις περιπτώσεις συμβάσεων για κατασκευαστικά έργα του Δημοσίου, τα σχετικά έγγραφα υποβάλλονται και χαρτοσημαίνονται πριν από την υπογραφή τους.

4.53.17 Δημιουργία φορολογικών φακέλων/καταχώριση στο σύστημα νέων εταιρειών. Έχει παρατηρηθεί ότι από το 1994 τερματίστηκε η τακτική της συστηματικής δημιουργίας νέων φορολογικών φακέλων εταιρειών, με τη δικαιολογία ότι, με τη μηχανογράφηση του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών, οι πληροφορίες που χρειάζονται για το άνοιγμα του φορολογικού φακέλου θα μεταφέρονταν, σε μαγνητική μορφή, από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών στο σύστημα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Η αυτοματοποίηση αυτή δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθεί προσπάθεια, σε συνεννόηση με το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, ώστε να λαμβάνονται οι απαραίτητες πληροφορίες για άνοιγμα φορολογικού φακέλου ταυτόχρονα με την εγγραφή κάθε εταιρείας.

Τα πιο πάνω θα βοηθήσουν στον έγκαιρο εντοπισμό και φορολόγηση, κυρίως των εταιρειών που δεν έχουν πολυετή δραστηριότητα. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, παρόλο που η αυτοματοποίηση του ανοίγματος φορολογικών φακέλων δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα λόγω ιδιαίτερων προβλημάτων που παρουσιάστηκαν, το Τμήμα δημιουργεί νέους φορολογικούς φακέλους για όλες τις εταιρείες που εγγράφονται κάθε μήνα, αφού προηγουμένως προμηθεύεται σε μαγνητική μορφή από το Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών όλη τη σχετική πληροφόρηση.

4.53.18 Έκτακτη εισφορά. Οι εισπράξεις για έκτακτη εισφορά ανήλθαν σε £0,7 εκ. (£0,7 εκ. για το 2001). Επιπρόσθετα εισπράχθηκαν τόκοι ύψους £0,5 εκ., για το 2002, και £0,5 εκ. για το 2001. Τα ποσά αυτά κατατέθηκαν στο Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων. Ο Νόμος περί Έκτακτης Εισφοράς καταργήθηκε από την 1.7.92 και οι εισπράξεις αφορούν προηγούμενα χρόνια.

4.53.19 Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Το Τμήμα είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των προνοιών του Νόμου που αφορούν τα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, ενοίκια, κέρδη εταιρειών και οργανισμών με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, καθώς επίσης και για την τελική διευθέτηση του ποσού που εισπράττεται για αυτοτελώς εργαζόμενους. Οι εισπράξεις του Τμήματος ανήλθαν σε £66,8 εκ., σε σύγκριση με £58,9 εκ. το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £7,9 εκ. (13,4%). Το ποσό αυτό κατατέθηκε στο Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας τροποποιητικό Νόμο αρ. 94(Ι)/2002, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.7.2002, καταργήθηκε, μεταξύ άλλων, η εισφορά άμυνας επί των αποδοχών των αυτοτελώς εργαζομένων, ενώ αυξήθηκε η εισφορά επί των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται από οποιαδήποτε πηγή, από 3% σε 10%.

4.53.20 Μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης φόρων. Στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη και εφαρμογή μηχανογραφημένου συστήματος άμεσης προσπέλασης, το οποίο θα παρέχει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και όλα τα απαραίτητα μέσα για την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού, την αποτελεσματικότερη επιβολή και είσπραξη φόρων και την έγκαιρη λήψη αποφάσεων. Μέσα στα πλαίσια αυτά έχουν μηχανογραφηθεί όλες οι διαδικασίες του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, από την αποστολή των φορολογικών δηλώσεων στους φορολογούμενους μέχρι την επιβολή φορολογίας και τη μετέπειτα παρακολούθηση της είσπραξης των φόρων.

Οι εργασίες για υλοποίηση του έργου άρχισαν το 1987, με προϋπολογιζόμενη δαπάνη £3 εκ. και με προβλεπόμενη ημερομηνία συμπλήρωσης το Δεκέμβριο 1993. Τη μελέτη, ετοιμασία και εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος ανέλαβε ξένη εταιρεία, κατόπι διεθνών προσφορών, και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής είχε την ευθύνη παρακολούθησης και συντονισμού των εργασιών. Το σύστημα άρχισε να εφαρμόζεται σταδιακά από το 1992.

Μετά την ολοκλήρωση του έργου και τη λήξη της περιόδου εγγύησης των 12 μηνών στις 31.12.1997, τη συντήρηση, λειτουργική υποστήριξη και επέκταση του συστήματος ανέλαβε το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Η αναθεωρημένη δαπάνη που προϋπολογίστηκε και περιλαμβάνει συντήρηση, λειτουργική υποστήριξη και επέκταση του συστήματος ανέρχεται σε £5,3 εκ., ενώ μέχρι 31.12.02 δαπανήθηκαν £3,3 εκ.

Από το 1992 μέχρι σήμερα τέθηκαν σε λειτουργία 9 βασικά υποσυστήματα. Όπως έχω πληροφορηθεί, μαζί με τα υποσυστήματα αυτά εφαρμόζεται και η εγκατάσταση νέου συστήματος (Σύστημα Πληροφόρησης), με σκοπό την έγκαιρη και ευκολότερη πρόσβαση του χρήστη στις πληροφορίες.

Το Τμήμα έχει ολοκληρώσει την ετοιμασία και αποστολή των φορολογιών φυσικών προσώπων για το έτος 2000 και ήδη άρχισε την ετοιμασία για αποστολή των φορολογιών για το έτος 2001, ενώ οι φορολογίες για τις εταιρείες έχουν ολοκληρωθεί μέχρι και το έτος 2001. Οι επιστροφές φόρου γίνονται μέσω του νέου μηχανογραφικού συστήματος σε σύντομο χρονικό διάστημα, μετά την έκδοση της σχετικής φορολογίας.

4.53.21 Λογαριασμός προκαταβολών για επιστρεφόμενες/ανεξαργύρωτες επιταγές.

Παρατηρήθηκε ότι το υπόλοιπο του πιο πάνω λογαριασμού στις 31.12.02 ήταν £945.592, σε σύγκριση με £894.350 στις 31.12.01, δηλαδή αυξήθηκε κατά 5,73%, και ζήτησα όπως ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εισπραχθούν το συντομότερο δυνατόν τα ποσά που οφείλονται και αφορούν επιταγές που επιστράφηκαν. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι υπάρχει σύστημα συνεχούς παρακολούθησης όλων των επιταγών που επιστρέφονται και ότι λαμβάνονται τα ανάλογα μέτρα.

4.53.22 Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας για μισθώσεις κρατικής γης. Εκτός από τις μισθώσεις κρατικής γης της Επαρχίας Λεμεσού, για τις οποίες εκδόθηκαν οι σχετικές φορολογίες, για τις άλλες Επαρχίες δεν έχουν ακόμη επιβληθεί φορολογίες πάνω στην αξία του οφέλους που προκύπτει για τους μισθωτές κρατικής γης, στην οποία έχουν ανεγείρει εργοστάσια, ξενοδοχεία κ.τ.λ., σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου 24/80. Όπως πληροφορήθηκα, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν έχει κάνει τις εκτιμήσεις του για τις Επαρχίες αυτές, οι οποίες είναι αναγκαίες για τον καθορισμό του φόρου. Σύμφωνα με αποφάσεις του δικαστηρίου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων θα πρέπει να προβαίνει στις δικές του εκτιμήσεις, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και τις εκτιμήσεις του Κτηματολογίου.

Επειδή το Κράτος έχει τεράστια απώλεια εσόδων από φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας για τις μισθώσεις κρατικής γης στις άλλες Επαρχίες, εκτός της Λεμεσού, ζήτησα με σχετική επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει, χωρίς καθυστέρηση, στην εκτίμηση των σχετικών μισθώσεων, έτσι που να διευκολυνθεί ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να προβεί στην επιβολή των σχετικών φορολογιών.

Σε σύσκεψη που έγινε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στις 12.2.2002 αποφασίστηκε όπως γίνει κατ'αρχήν η εκτίμηση των μισθώσεων στις βιομηχανικές περιοχές, στα κρατικά κτήματα, όπου ανεγέρθηκαν ξενοδοχεία, και άλλων σημαντικών μισθώσεων σε κρατική γη. Μέχρι σήμερα οι εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

4.53.23 Οφειλές φόρων από εκκλησιαστικές αρχές. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι εκκλησιαστικές αρχές δεν καταβάλλουν φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, έκτακτης εισφοράς κ.τ.λ. Μετά την ψήφιση του Νόμου 48(Ι)/99 στις 28.5.99, οι εκκλησιαστικές αρχές καταβάλλουν το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Σημειώνεται ότι κατά τις 31.12.02 οι συσσωρευμένες οφειλές

των εκκλησιαστικών αρχών για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών προηγούμενων ετών, για τα οποία δεν υπήρχε υποχρέωση βάσει νομοθεσίας για την καταβολή του φόρου πριν από τη μεταβίβαση, ανέρχονταν σε £6,6 εκ. Για τους άλλους φόρους δεν υπάρχουν στοιχεία ως προς το ύψος του οφειλόμενου ποσού.

4.54 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

4.54.1 Υποτιμολόγηση μεταχειρισμένων εισαγόμενων οχημάτων. Στις περιπτώσεις όπου αμφισβητείται η τιμολογιακή αξία των οχημάτων, το Τμήμα απαιτεί την κατάθεση χρηματικής παρακαταθήκης για κάλυψη τυχόν απολεσθέντων δασμών και φόρων στην περίπτωση που αποδειχθεί ότι υπήρξε υποτιμολόγηση των οχημάτων. Στις 31.12.02 εκκρεμούσαν 710 χρηματικές παρακαταθήκες, συνολικού ποσού £992.298, που αφορούσαν την περίοδο 1993-2002, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν μηχανοκίνητα οχήματα.

Η πιο πάνω διαδικασία αποδείχθηκε αναποτελεσματική, επειδή η δυνατότητα διερεύνησης των υποθέσεων στο εξωτερικό ήταν περιορισμένη. Σημειώνεται ότι το κόστος της παρακαταθήκης μεταφερόταν συνήθως στον πελάτη.

Οι εισαγωγείς των οχημάτων προσέφυγαν μαζικά στο δικαστήριο (929 προσφυγές), απαιτώντας αποδοχή από το Τμήμα των τιμολογίων αγοράς των οχημάτων. Το Ανώτατο Δικαστήριο στις 15.10.02 αποδέχθηκε τις 922 προσφυγές και το Τμήμα θα πρέπει να επιστρέψει τα ανάλογα ποσά, πλέον τόκους.

Προς επίλυση του προβλήματος τόσο της υποτιμολόγησης μεταχειρισμένων οχημάτων όσο και της εισαγωγής αποσυνημοτολογημένων ή κτυπημένων οχημάτων, με στόχο τη μείωση της δασμολογικής τους αξίας, εισηγήθηκα στο Διευθυντή του Τμήματος την τροποποίηση του άρθρου 8 του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου, ώστε η τιμολογιακή αξία να λαμβάνεται υπόψη μόνο για σκοπούς εισαγωγικών δασμών, ενώ για σκοπούς φόρων κατανάλωσης να γίνεται εκτίμηση της αξίας των οχημάτων, όταν αυτά θα είναι έτοιμα για εγγραφή. Η εισήγηση μου έγινε αποδεκτή και ετοιμάστηκε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, ως μέρος του φορολογικού πακέτου του 1998, το οποίο όμως απορρίφθηκε από τη Βουλή. Το Δεκέμβριο 2002 το Υπουργείο επανακατέθεσε το σχετικό τροποποιητικό σχέδιο στη Βουλή, το οποίο όμως δεν έχει ακόμα εξεταστεί.

Το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι προσπαθεί, με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεση του, για την αναχαίτιση του κινδύνου υποτιμολόγησης των οχημάτων αυτών και ότι συμμορφώθηκε με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και έχει προχωρήσει στο διακανονισμό των χρηματικών παρακαταθηκών.

4.54.2 Καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στους Αερολιμένες. Τα πιο πάνω καταστήματα λειτουργούν ως ειδικές αποθήκες αποταμίευσης και υπόκεινται στις διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν τις αποθήκες αποταμίευσης. Από την 1.5.96 και για περίοδο 5 χρόνων παραχωρήθηκαν στην εταιρεία Cyprus Airways Duty Free Shops Ltd, βάσει συμφωνίας, με εκχωρητή τον Υπουργό Οικονομικών. Η πιο πάνω συμφωνία δεν έχει ανανεωθεί και επομένως η κατοχή των καταστημάτων από την εταιρεία, μετά την 1.5.01, δεν είναι νομικά κατοχυρωμένη. Το Τμήμα εξακολουθεί να παραχωρεί έγκριση για τη λειτουργία των καταστημάτων.

Το Τμήμα διεξάγει μηνιαίες απογραφές στα προϊόντα ψηλού κινδύνου. Κατά τις απογραφές που έγιναν για το έτος 2002 παρουσιάστηκαν ελλείμματα, με αναλογούντες δασμούς και φόρους ύψους £401.670, οι οποίοι και εισπράχθηκαν.

Το Τμήμα έχει την άποψη ότι το θέμα νομιμότητας της κατοχής των καταστημάτων δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του, αλλά αφορά τα συμβαλλόμενα μέρη, άποψη την οποία δεν συμμερίζομαι, αφού η νόμιμη κατοχή του χώρου είναι βασικός όρος για παραχώρηση της έγκριση λειτουργίας αποθήκης αποταμίευσης.

4.54.3 Τελωνισμός εισαγόμενου καπνού με προτιμησιακό συντελεστή. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι, ενώ το σύνολο του καπνού που εισάγεται ως πρώτη ύλη από Καπνοβιομηχανία προέρχεται από την Ελβετία, η οποία δεν είναι χώρα - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα μεγάλο μέρος του τελωνίζεται με προτιμησιακό συντελεστή. Αυτό γίνεται επειδή, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάζει η Καπνοβιομηχανία, ο καπνός αυτός αποτελεί μείγμα που περιέχει καπνό, ο οποίος παράγεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς όμως να μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων της εταιρείας, αφού δεν υπάρχει επίσημη πιστοποίηση για την αρχική προέλευση του καπνού.

Για το θέμα υπάρχει γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με την οποία, για να επιβληθεί φόρος κατανάλωσης με προτιμησιακό συντελεστή, θα πρέπει να προσκομιστούν πειστικά στοιχεία για την προέλευση του καπνού.

Ενόψει των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι ολόκληρη η ποσότητα του καπνού θα έπρεπε να υπόκειται σε φόρο κατανάλωσης με το γενικό συντελεστή, ο οποίος είναι διπλάσιος του προτιμησιακού συντελεστή. Η διαφορά στο φόρο κατανάλωσης για τα έτη 2002 και 2001 υπολογίζεται σε £1.610.111 και £1.819.219, αντίστοιχα.

Κατά την άποψη του Τμήματος, την οποία δεν συμμερίζομαι, το γεγονός ότι οι Ελβετικές Τελωνειακές Αρχές δεν πιστοποιούν την ορθότητα της αναλογίας του καπνού, όπως αυτή παρουσιάζεται στο τιμολόγιο του εμπόρου (βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση προτιμησιακού συντελεστή), δεν διαψεύδει την ορθότητα του τιμολογίου. Αναφέρεται επίσης ότι το θέμα θα επιλυθεί στα πλαίσια της εναρμόνισης των φόρων κατανάλωσης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

4.54.4 Οι περί Προσωρινής Εισαγωγής Κανονισμοί του 1968. Αρκετά εμπορεύματα που εισήχθησαν προσωρινά, σύμφωνα με τους περί Προσωρινής Εισαγωγής Κανονισμούς του 1968, ως «Ιδιωτικά Οχήματα και Αεροσκάφη», «Εμπορικά Δείγματα», «Εμπορεύματα για Εκθέσεις» κ.τ.λ. εξακολουθούν να παραμένουν στη Δημοκρατία για πολλά χρόνια μετά την προσωρινή εισαγωγή τους, χωρίς να γίνει ο εντοπισμός τους και η καταβολή των αναλογούντων δασμών και φόρων. Συναφώς αναφέρεται ότι κατά το 2002 αναζητούνταν 895 οχήματα της περιόδου 1985-2002, των οποίων η άδεια προσωρινής εισαγωγής έχει λήξει. Το ενδεχόμενο αρκετά από τα οχήματα αυτά να βρίσκονται ακόμα στην Κύπρο και να κυκλοφορούν παράνομα ή και να έχουν αποσυναρμολογηθεί και χρησιμοποιηθεί παράνομα στην κατασκευή ή αντικατάσταση άλλων εγγεγραμμένων οχημάτων δεν μπορεί να αποκλειστεί, αφού η αλλαγή αμαξώματος εγγεγραμμένου οχήματος επιτρέπεται από το Νόμο.

Το Τμήμα ανέφερε ότι καταστάσεις με τα οχήματα αυτά κοινοποιούνται στην Αστυνομία και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών, για σκοπούς αποφυγής του ενδεχομένου αντικατάστασής τους με φορολογημένα οχήματα.

4.54.5 Δικαιώματα υπερωριών. Η δαπάνη για υπερωριακή εργασία το 2002, σύμφωνα με τις τελικές καταστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου, ανήλθε σε £2.999.136, σε σύγκριση με £2.739.629 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £259.507, ενώ τα έσοδα από τέλη υπερωριών ήταν £2.056.196, σε σύγκριση με £2.022.315 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £33.881. Όπως προκύπτει, οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση υπερέβησαν τα έσοδα από τέλη υπερωριών κατά £942.940 και £717.314 για το 2002 και το 2001, αντίστοιχα. Η διαφορά οφείλεται κατά κύριο λόγο στην υπερωριακή εργασία στους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, για την οποία δεν εισπράττονται τέλη υπερωριών, καθώς και στην άσκηση προληπτικών ελέγχων.

Σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, τα τέλη για προσφερόμενες υπηρεσίες πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το άμεσο και έμμεσο κόστος παροχής της σχετικής υπηρεσίας, ενώ το τέλος που εισπράττεται από την υπερωριακή απασχόληση δεν καλύπτει την αποζημίωση που καταβάλλεται, ούτε και το σχετικό διοικητικό κόστος. Στο παρελθόν εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο συμπερίληψης πρόνοιας στους Κανονισμούς, ώστε τα τέλη να αναθεωρούνται ταυτόχρονα με τις γενικές αυξήσεις μισθών, καθώς και με τις αυξομειώσεις του τιμαριθμικού επιδόματος.

Το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι το Υπουργείο Οικονομικών ετοιμάζει πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για αναθεώρηση των σχετικών τελών.

4.54.6 Υπερωριακή απασχόληση. Διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης ξεπερνούν κατά πολύ τις επιτρεπόμενες ώρες εργασίας σύμφωνα με τον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.03. Ο κυριότερος λόγος για τις πολλές υπερωρίες είναι ο μεγάλος αριθμός των κενών θέσεων που υπάρχουν στο Τμήμα. Το Τμήμα έχει ζητήσει, μέσω του Υπουργείου Οικονομικών, όπως εξαιρεθεί από τους περιορισμούς του πιο πάνω Νόμου, αλλά αυτό δεν έγινε αποδεκτό.

Σύμφωνα με το Τμήμα, η αυξημένη υπερωριακή εργασία είναι συνδεδεμένη με την άσκηση προληπτικών καθηκόντων και προσφοράς υπηρεσιών καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, χάριν του δημόσιου συμφέροντος, και το Τμήμα ζήτησε εξαίρεση του προσωπικού από τις περιοριστικές πρόνοιες του νόμου και καθιέρωση συστήματος βάρδιας για τα αεροδρόμια και το λιμάνι.

4.54.7 Δηλωτικά εισαγωγής. Τα Δηλωτικά Εισαγωγής (cargo manifest) υποβάλλονται στο Τμήμα από τους Κυβερνήτες των πλοίων και αποτελούν βασικό έγγραφο στην παρακολούθηση του τελωνισμού των εμπορευμάτων που εισάγονται. Όλες οι διασαφήσεις που υποβάλλονται για τελωνισμό εμπορευμάτων τοποθετούνται στο σχετικό Δηλωτικό Εισαγωγής, για επιβεβαίωση ότι όλα τα εισαχθέντα εμπορεύματα έχουν τακτοποιηθεί δασμολογικά. Για άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου θα πρέπει να παρακολουθείται η διακίνηση των διασαφήσεων και να βεβαιώνεται ότι τα εμπορεύματα που αναφέρονται στα Δηλωτικά Εισαγωγής έχουν τελωνιστεί κανονικά. Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος και παρακολούθηση της διακίνησης των διασαφήσεων εισαγωγής εξακολουθεί να παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Οι σχετικοί φάκελοι των δηλωτικών εισαγωγής για το 2001 και 2002 δεν έχουν συγκροτηθεί και δεν έχει γίνει προκαταρκτικός έλεγχος για να διαπιστωθεί κατά πόσο όλα τα τελωνειακά έγγραφα έχουν επιστραφεί για έλεγχο. Ο τελικός έλεγχος γίνεται με μεγάλη καθυστέρηση (σχεδόν τρία χρόνια). Ο τελικός έλεγχος των δηλωτικών της περιόδου 1995-1998, τα οποία ανέρχονται σε περίπου 6000, δεν έχει γίνει, ενώ έχουν ελεγχθεί μεταγενέστερα δηλωτικά.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι η παρακολούθηση και ο έλεγχος των εγγράφων που αποστέλλονται με τα εμπορεύματα σε άλλες Επαρχίες παρουσιάζει αδυναμίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι έγγραφα που διακινούνται σε άλλες Επαρχίες δεν έχουν καταχωριστεί και δεν έχουν χρεωθεί, ενώ έγγραφα που δεν επιστρέφονται δεν αναζητούνται έγκαιρα.

Σύμφωνα με το Τμήμα, δόθηκαν οδηγίες και λαμβάνονται μέτρα, ώστε οι εκκρεμότητες που υπάρχουν να διευθετηθούν σύντομα, ενώ η οριστική επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών θα επέλθει μέσα στα πλαίσια της μηχανογράφησης των εργασιών του, η οποία έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή.

4.54.8 Αποθήκες Αποταμίευσης.

(α) Σημειώματα απαίτησης. Στις περιπτώσεις όπου παρατηρούνται ελλείμματα στις Αποθήκες Αποταμίευσης, τα οποία ο ιδιοκτήτης δεν μπορεί να δικαιολογήσει, το Τμήμα ετοιμάζει σημείωμα απαίτησης, για είσπραξη των αναλογούντων δασμών και φόρων. Παρατηρήθηκε ότι στις 31.12.02 σημαντικός αριθμός σημειωμάτων απαίτησης των Επαρχιακών Τελωνείων Λευκωσίας και Λεμεσού, συνολικής αξίας πέραν των £1,3 εκ., παρέμεναν ανείσπρακτα. Τα σημειώματα έχουν σταλεί στο Αρχιτελωνείο για λήψη δικαστικών μέτρων, αλλά παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία των δικογραφικών φακέλων και στην προώθηση των υποθέσεων από τη Νομική Υπηρεσία, με κίνδυνο την απώλεια εσόδων του Δημοσίου. Σε μια περίπτωση η Κυπριακή Δημοκρατία καταδικάστηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, λόγω της καθυστέρησης στην εκδίκαση υπόθεσης που αφορούσε ελλείμματα σε αποθήκη αποταμίευσης, και υποχρεώθηκε στην καταβολή αποζημιώσεων.

Το Τμήμα συμμερίζεται την άποψη ότι υπάρχει καθυστέρηση στην ετοιμασία και προώθηση των δικογραφικών φακέλων στη Νομική Υπηρεσία και για αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων έχει ήδη τροchioδρομήσει διαδικασία συμπλήρωσης των φακέλων με τα απαιτούμενα στοιχεία.

(β) Τελικός έλεγχος κλειστών φακέλων. Ο έλεγχος των φακέλων αποθεμάτων που δηλώνονται ως κλειστοί από τις Αποθήκες Αποταμίευσης παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας δασμών και φόρων.

Άποψη του Τμήματος είναι ότι αυτό οφείλεται στο μεγάλο όγκο της καθημερινής εργασίας, σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού, αλλά, επειδή συμμερίζεται την πιο πάνω θέση, έχει δώσει σχετικές οδηγίες για αντιμετώπιση της κατάστασης, μέχρι την επίλυση του προβλήματος που θα επέλθει στα πλαίσια της μηχανογράφησης του Τμήματος.

4.54.9 Δασμολογικές απαλλαγές οχημάτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων. Παρατηρήθηκε ότι οχήματα και άλλα αδασμολόγητα είδη εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων, των οποίων η άδεια λειτουργίας ανακλήθηκε από την Κεντρική Τράπεζα κατά τα έτη 1992 μέχρι 2001, δεν έχουν ακόμη τακτοποιηθεί δασμολογικά.

Θέση του Τμήματος είναι ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη δασμολογική τακτοποίηση των αδασμολόγητων οχημάτων και άλλων ειδών και ότι η όλη κατάσταση έχει βελτιωθεί με τη μηχανογράφηση του αρμόδιου Κλάδου

4.54.10 Εισαγωγή αποσυναρμολογημένων οχημάτων. Το θέμα της εισαγωγής αμαξωμάτων, μηχανών και άλλων εξαρτημάτων, τα οποία στη συνέχεια συναρμολογούνται και χρησιμοποιούνται σε αντικατάσταση άλλων εγγεγραμμένων οχημάτων που, για διάφορους λόγους, έχουν τεθεί εκτός κυκλοφορίας, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να στερείται σημαντικών

εσόδων σε φόρους κατανάλωσης και εισαγωγικούς δασμούς, είχε εγερθεί επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου. Για αντιμετώπιση του προβλήματος εισηγήθηκα την τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε οποιαδήποτε αλλαγή αμαξώματος μηχανοκίνητου οχήματος να αποτελεί κατασκευή νέου οχήματος και να εισπράττονται οι αναλογούντες φόροι κατανάλωσης. Η εισήγηση μου δεν προωθήθηκε.

4.54.11 Τελωνισμός και εγγραφή οχημάτων σαλούν στην κατηγορία Van. Συνεχίστηκε ο τελωνισμός και η εγγραφή ελαφρών φορτηγών οχημάτων τύπου σαλούν στην κατηγορία Van, με αποτέλεσμα τη μεγάλη απώλεια δασμών, φόρων κατανάλωσης, τελών εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα την εξίσωση των δασμών και φόρων των οχημάτων Van με αυτούς των ιδιωτικών οχημάτων σαλούν. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών την εφαρμογή της εισήγησης μου και την παραχώρηση φορολογικών εκπτώσεων σε πρόσωπα που πράγματι χρειάζονται οχήματα εμπορικού τύπου.

Στο μεταξύ, στα πλαίσια της 28^{ης} Συνόδου της Επιτροπής Εναρμονισμένου Συστήματος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων, λήφθηκε απόφαση καθορισμού των κριτηρίων και χαρακτηριστικών των οχημάτων τύπου “Van”. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τις πιο πάνω τροποποιήσεις (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 196/6 ημερ. 17 Αυγούστου 2002). Το Τμήμα, σε συνεννόηση και με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, θα πρέπει να τροποποιήσουν τις νομοθεσίες/εγκυκλίους τους ώστε να συνάδουν με τα κριτήρια αυτά, ενημερώνοντας και τους εισαγωγείς οχημάτων ότι οχήματα που δεν θα πληρούν τα πιο πάνω κριτήρια θα τελωνίζονται και θα εγγράφονται ως σαλούν, με την καταβολή των αντίστοιχων δασμών και φόρων.

Το Τμήμα εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών όπως τα εν λόγω κριτήρια υιοθετηθούν το συντομότερο δυνατόν, ώστε να καθοριστούν σαφώς τα κριτήρια κατάταξης των εν λόγω οχημάτων. Το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, έχουν ετοιμάσει μελέτη για αναδόμηση του όλου συστήματος επιβολής φόρων κατανάλωσης στα μηχανοκίνητα οχήματα, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σε σχέση με τα οχήματα τύπου σαλούν και Van.

Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

4.54.12 Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας κατά το 2002 ανήλθαν σε £439,7 εκ., σε σύγκριση με £374,2 εκ. το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £65,5 εκ. ή 17,5%.

4.54.13 Καθυστερημένοι φόροι. Στις 31.12.2002 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν £49,1 εκ., σε σύγκριση με £35,8 εκ. το 2001, δηλαδή σημείωσαν αύξηση £13,3 εκ. ή 37,1%. Για είσπραξη των καθυστερήσεων, διενεργούνται, όπου κρίνεται αναγκαίο, δικαστικές διώξεις, κατασχέσεις αγαθών, καθώς και διάλυση εταιρειών. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνεται ποσό £6,8 εκ. που οφείλεται από 717 πρόσωπα, τα οποία κήρυξαν πτώχευση, και ποσό £15,4 εκ. από 4656 πρόσωπα, των οποίων η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. ακυρώθηκε.

Θέση της Υπηρεσίας είναι να επικεντρώνει τους διαθέσιμους πόρους της στην είσπραξη των αμέσως απαιτητών ποσών, τα οποία ανέρχονται στα £22,9 εκ., ενώ εφαρμόζει και ειδικό σχέδιο δράσης, το οποίο στοχεύει στην απαίτηση και είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

4.54.14 Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων. Στις 31.12.02 υπήρχαν καθυστερήσεις £53,5 εκ. που αντιπροσωπεύουν κατ' εκτίμηση φορολογίες (2001 £39,8 εκ.) για 3470 πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν υποβάλει φορολογικές δηλώσεις. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες γίνονται από την Υπηρεσία με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία για τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (ΥΦΠ) και επιβάλλει τις επιβαρύνσεις και τους τόκους σύμφωνα με το Νόμο. Οι φορολογίες αυτές διαγράφονται όταν υποβληθούν φορολογικές δηλώσεις.

4.54.15 Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου στις 31.12.02 ανήλθαν σε £36 εκ., σε σύγκριση με £29,5 εκ. το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £6,5 εκ. ή 22,1%. Κατά το 2002 υποβλήθηκαν 19876 αιτήσεις για επιστροφή φόρου, σε σύγκριση με 7967 το 2001, δηλαδή σημείωσαν αύξηση κατά 11909 ή 149,5%. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 240 περιπτώσεις (ποσοστό 1,2%) και βεβαιώθηκε φόρος £1.188.307.

Η αύξηση που παρατηρείται οφείλεται στην εφαρμογή από την 1.2.02 της νέας νομοθεσίας (Νόμος 95(Ι)/2000), η οποία παρέχει το δικαίωμα επιστροφής του φόρου για εργασίες σε ακίνητη ιδιοκτησία, αγορές καπνοβιομηχανικών προϊόντων, αγορές οινόπνευματων ποτών κτλ, πράγμα που δεν επιτρεπόταν με βάση τον προηγούμενο Νόμο, καθώς και τη δυνατότητα στα ΥΦΠ να διεκδικήσουν με αίτηση την άμεση επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου κατά τη φορολογική περίοδο κατά την οποία αυτό προκύπτει. Η πολύ περιορισμένη δυνατότητα που έχει η Υπηρεσία για έλεγχο των αιτήσεων πριν καταβληθούν τα ποσά αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να έχουν γίνει λανθασμένες απαιτήσεις και επιστροφές φόρου. Για αντιμετώπιση του προβλήματος ο Έφορος εξέδωσε πρόσφατα Γενική Οδηγία, η οποία παρέχει το δικαίωμα στην Υπηρεσία να μην επιστρέφει αμέσως το πιστωτικό υπόλοιπο, αλλά αυτό να παραμένει σε πίστη των ΥΦΠ για εύλογο χρονικό διάστημα, ώστε να παρέχεται στην Υπηρεσία χρόνος για καλύτερη αξιολόγηση και έλεγχο, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Αποψη της Υπηρεσίας είναι ότι οι περιπτώσεις λανθασμένων απαιτήσεων και επιστροφής φόρου θα εντοπιστούν κατά τους ελέγχους που διενεργούνται, θα βεβαιωθούν και θα εισπραχθούν.

4.54.16 Εισπρακτικά μέτρα. Με την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας από την 1.2.02, έχουν προκύψει ορισμένα προβλήματα, είτε λόγω του ότι απαιτείται η έγκριση Κανονισμών για την εφαρμογή της νομοθεσίας, είτε λόγω αδυναμιών στη νομοθεσία, τα οποία επηρεάζουν αρνητικά την εισπρακτική ικανότητα της Υπηρεσίας.

(α) Κατάσχεση αγαθών. Σύμφωνα με το Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει Κανονισμούς σχετικά με τη διαδικασία δήμευσης και τον τρόπο διάθεσης των αγαθών που κατασχέθηκαν. Οι Κανονισμοί αυτοί δεν έχουν ακόμη εγκριθεί, με αποτέλεσμα το μέτρο της κατάσχεσης αγαθών να μην μπορεί να εφαρμοστεί.

(β) Ποινικές διώξεις. Κατά το 2002 ασκήθηκαν 308 ποινικές διώξεις με βάση τον προηγούμενο Νόμο, ο οποίος έπαυσε να ισχύει από την 1.2.02. Δεν έχουν γίνει ποινικές διώξεις με βάση το νέο Νόμο (95(Ι)/2003), επειδή έχει εισαχθεί πρόνοια, σύμφωνα με την οποία, όταν διαπράττεται ποινικό αδίκημα από νομικό πρόσωπο, οι σύμβουλοι ή οι διευθύνοντες αξιωματούχοι του νομικού προσώπου θεωρούνται συμμετοχοί στη διάπραξη του αδικήματος, σε περίπτωση που είχαν συμμετοχή στη λήψη της σχετικής απόφασης. Αυτό δυσχεραίνει την άσκηση ποινικής δίωξης, επειδή θα πρέπει να διεξαχθεί προηγουμένως έρευνα για να διαπιστωθεί πώς και από ποιο λήφθηκε η επίδικη απόφαση. Η Υπηρεσία βρίσκεται σε επαφή με τη Νομική Υπηρεσία για αντιμετώπιση του προβλήματος, από την οποία αναμένονται

οδηγίες αναφορικά με τα νέα κατηγορητήρια που θα υιοθετηθούν. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο προηγούμενος Νόμος προνοούσε ρητά ότι την ευθύνη για οποιοδήποτε αδίκημα που διαπράττεται από νομικό πρόσωπο φέρουν, εκτός από το ίδιο το νομικό πρόσωπο, και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ο Γενικός Διευθυντής, ο Διευθυντής ή ο διευθύνων σύμβουλος του νομικού προσώπου.

Συνολικά από την 1.7.92 έχουν ασκηθεί 4038 διώξεις και στις 31.12.02 εκκρεμούσαν 316 υποθέσεις.

Εξέφρασα την άποψη ότι ο αριθμός των ποινικών διώξεων είναι πολύ περιορισμένος, αν ληφθεί υπόψη ότι στις 31.12.02 9234 ΥΦΠ όφειλαν £38,4 εκ. και υπήρχε δυνατότητα προσαγωγής τους στο δικαστήριο, αφού δεν είχε γίνει προσφυγή από μέρους τους, ούτε και βρισκόνταν υπό εκκαθάριση.

Εισηγήθηκα την ενίσχυση του Κλάδου των ποινικών διώξεων και την αύξηση των διώξεων, ενόψει και του γεγονότος ότι το μέτρο αυτό, με την εφαρμογή του νέου Νόμου, εκτός από τιμωρητικό έχει γίνει και εισπρακτικό, αφού το δικαστήριο έχει εξουσία, εκτός από την επιβολή ποινής, να εκδώσει διάταγμα με το οποίο να διατάσσει τον καταδικασθέντα να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό φόρου, τόκων και χρηματικών επιβαρύνσεων, ενώ έχουν εισαχθεί και νέες αυστηρές ποινές για παράβαση του Νόμου (παράλειψη υποβολής φορολογικής δήλωσης, παράλειψη καταβολής φόρου που δηλώνεται ή που βεβαιώνεται από την Υπηρεσία κτλ). Οι ποινικές διώξεις θα πρέπει να γίνονται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη διάπραξη του αδικήματος, αφού, όπως διαφαίνεται, σε αντίθετη περίπτωση είναι δυνατόν να δημιουργηθούν προβλήματα σε σχέση με τα δικαιώματα του κατηγορούμενου.

Άποψη της Υπηρεσίας είναι, εκτός από τα πιο πάνω, ότι, ενώ οι διατάξεις της νομοθεσίας δεν ποινικοποιούν τη μη καταβολή των χρηματικών επιβαρύνσεων και τόκων (άρθρο 46(9)), εντούτοις εξουσιοδοτούν το δικαστήριο να εκδίδει διάταγμα καταβολής των ποσών αυτών στην Έφορο. Όσον αφορά στον Κλάδο, ήδη λήφθηκε απόφαση για ενίσχυση του, ενώ θα καταβληθεί προσπάθεια για να ασκούνται οι ποινικές διώξεις εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη διάπραξη του αδικήματος.

4.54.17 Επισκέψεις ελέγχου. Κατά το 2002 η Υπηρεσία πραγματοποίησε 931 επισκέψεις ελέγχου σε ΥΦΠ (1,4% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων) και βεβαίωσε φόρο £7,1 εκ. Το σύνολο των επισκέψεων ελέγχου από την 1.7.92 μέχρι 31.12.02 είναι 5520 (8,3% των εγγεγραμμένων προσώπων), με συνολικές βεβαιώσεις φόρου £31,3 εκ. Επίσης, από την 1.7.92 μέχρι 31.12.02 έγιναν και 3842 επισκέψεις ελέγχου για σκοπούς επιστροφής φόρου και προέκυψαν βεβαιώσεις φόρου ύψους £8,2 εκ. Εξέφρασα την άποψη ότι ο πολύ περιορισμένος αριθμός ελέγχων συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο απώλειας εσόδων, εφόσον στις πλείστες περιπτώσεις προκύπτει σημαντική βεβαίωση φόρου. Επίσης, σύμφωνα με το Νόμο, δεν μπορεί να εκδοθεί βεβαίωση φόρου μετά την πάροδο έξι ετών από το τέλος της καθορισμένης φορολογικής περιόδου την οποία αφορά, εκτός εάν αποδειχθεί δόλος, οπότε η περίοδος αυτή επεκτείνεται στα δώδεκα χρόνια. Λόγω των χρονικών αυτών περιορισμών, για ένα μεγάλο αριθμό ΥΦΠ, τα οποία διαγράφηκαν από το μητρώο ΦΠΑ πριν από τις 31.12.96, δεν μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε έλεγχος και οποιοδήποτε ποσό φόρου δεν έχει αποδοθεί θεωρείται ότι έχει χαθεί.

Άποψη της Υπηρεσίας είναι ότι το πρόβλημα της υποστελέχωσης που αντιμετωπίζει καθιστά την αύξηση του αριθμού των επισκέψεων ελέγχου δύσκολη. Εντούτοις γίνεται συνεχής

προσπάθεια, τόσο για αύξηση του αριθμού των επισκέψεων, όσο και για βελτίωση της ποιότητας του ελέγχου.

4.54.18 Αμφισβήτηση βεβαίωσης φόρου. Η Υπηρεσία ΦΠΑ αποδέχεται αίτημα για αμφισβήτηση/αναθεώρηση της βεβαίωσης φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 33 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, το οποίο παρέχει στα ΥΦΠ δικαίωμα αναφοράς, με την οποία ζητείται η ανάκληση ή τροποποίηση διοικητικής πράξης. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις η αμφισβήτηση γίνεται μετά από παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος. Εισηγήθηκα όπως γίνει νομοθετική ρύθμιση, ώστε το δικαίωμα αυτό να ασκείται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία της βεβαίωσης φόρου, όπως γίνεται και με το δικαίωμα προσφυγής/ένστασης. Επίσης εισηγήθηκα όπως, στις περιπτώσεις όπου η αναθεώρηση καταλήγει σε σημαντική μείωση του ποσού της βεβαίωσης, ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται για έλεγχο και τελική έγκριση στα Κεντρικά Γραφεία της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία αποδέχεται και θα προχωρήσει στην επίλυση του πιο πάνω προβλήματος νομοθετικά. Παράλληλα θα εκδοθεί εγκύκλιος, έτσι ώστε περιπτώσεις αναθεωρήσεων με σημαντική μείωση της βεβαίωσης να αποστέλλονται για έλεγχο και έγκριση στα Κεντρικά Γραφεία.

4.54.19 Εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ. Με την εφαρμογή του νέου Νόμου έχει μειωθεί το ύψος των φορολογητέων συναλλαγών, πέραν του οποίου η εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ είναι υποχρεωτική, από £12.000 σε £9.000 το χρόνο. Κατά το 2002 εγγράφηκαν στο μητρώο 5325 πρόσωπα. Εξέφρασα την άποψη ότι το ποσό αυτό είναι αρκετά χαμηλό, πράγμα που καθιστά αναγκαία την εγγραφή στο μητρώο σχεδόν όλων των προσώπων, νομικών ή φυσικών, που διεξάγουν επιχείρηση. Ζήτησα από την Υπηρεσία να με πληροφορήσει για τα μέτρα που λαμβάνονται για διακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση με το Νόμο.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι η προσπάθεια εντοπισμού μη εγγεγραμμένων προσώπων θα εντατικοποιηθεί, λαμβανομένου υπόψη του διαθέσιμου προσωπικού. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκαν ήδη ενημερωτικά έντυπα, έγιναν σεμινάρια και δόθηκαν συνεντεύξεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

4.55 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Μέρος Α

4.55.1 Διαχειριστικός έλεγχος. Για το Γενικό Σχέδιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, στο οποίο εμπλέκεται σε μεγάλο βαθμό το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, έχει διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου διαχειριστικός έλεγχος. Περίληψη των ευρημάτων και εισηγήσεων της Υπηρεσίας μου που προκύπτουν από το διαχειριστικό αυτό έλεγχο, καθώς επίσης και τα μέτρα που αποφασίστηκε να ληφθούν από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Σχεδίου, αναφέρονται στο Μέρος 3 της Έκθεσής μου.

4.55.2 Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου.

(α) Καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου και έγκριση νέου χρονοδιαγράμματος από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Το έργο ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2000 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2002. Λόγω προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά το στάδιο της επιβεβαίωσης των αναγκών των χρηστών, προέκυψαν καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα να

ετοιμαστεί νέο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των εργασιών, με βάση το οποίο το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί κατά τον Οκτώβριο του 2003. Όμως, κατά την εκτέλεση του έργου προέκυψαν νέες πρόσθετες καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, η πρώτη φάση του έργου να εφαρμοστεί από την 1^η Ιανουαρίου 2004 και η έναρξη της δεύτερης φάσης να μετατεθεί για τον Απρίλιο του 2004, με ανάλογη μετατόπιση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου.

(β) Λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων, εισπράξεις και πληρωμές. Κατά την επισκόπηση των διαδικασιών που περιγράφονται στα έγγραφα λεπτομερούς σχεδιασμού, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε αδυναμίες, μεταξύ των οποίων και ο καθορισμός των διαδικασιών που θα ακολουθούνται για την καταχώριση εγγραφών και την ετοιμασία λογαριασμών με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων και με βάση τις εισπράξεις και πληρωμές.

Για το θέμα αυτό, η ίδια η Κοινοπραξία απέρριψε τη λύση την οποία εισηγήθηκε στα έγγραφα προσφοράς της, προτείνοντας στο έγγραφο λεπτομερούς σχεδιασμού δεύτερη λύση, η οποία όμως παρουσίαζε σημαντικές αδυναμίες και περιορισμούς στην εφαρμογή της. Τελικά προτάθηκε νέα λύση, η οποία αναμενόταν να αξιολογηθεί αρχικά κατά το στάδιο ελέγχου του συστήματος, πράγμα όμως που δεν κατέστη δυνατόν λόγω άλλων εκκρεμοτήτων.

Σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο, για τις πληρωμές δεν υφίσταται οποιοδήποτε πρόβλημα, ενώ, όσον αφορά στις εισπράξεις, οι εισηγήσεις μου θα ενσωματωθούν στο σύστημα.

(γ) Ετοιμασία πρωτότυπου συστήματος. Διαπιστώθηκε ότι δεν εφαρμόστηκαν τα όσα προβλέπονται στο συμβόλαιο σχετικά με την υποχρέωση της Κοινοπραξίας για την ετοιμασία πρωτότυπου συστήματος.

Σύμφωνα με το συμβόλαιο, σκοπός της ανάπτυξης πρωτότυπου συστήματος ήταν να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο το υπό ανάπτυξη σύστημα θα ικανοποιούσε τις ανάγκες του Γενικού Λογιστηρίου, ώστε να γίνουν εισηγήσεις για τη βελτίωση του ή/και για εντοπισμό διαδικασιών που χρήζουν βελτίωσης.

Η Υπηρεσία μου εξέφρασε και πάλι τη γνώμη ότι η παράλειψη της ετοιμασίας συγκροτημένου και σωστά δομημένου πρωτότυπου συστήματος, για ορισμένα κύρια μέρη του έργου ή/και διαδικασίες, είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρου εντοπισμού προβλημάτων, τα οποία προέκυψαν κατά τη μέχρι τώρα διαδικασία ανάπτυξης και τον έλεγχο του έργου, με αποτέλεσμα να προκύπτουν καθυστερήσεις.

(δ) Πιλοτική εφαρμογή. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, μετά τον έλεγχο αποδοχής του συστήματος, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 4.6.03, θα ακολουθούσε η πιλοτική εφαρμογή του σε αριθμό Τμημάτων.

Λόγω του ότι διαπιστώθηκαν καθυστερήσεις στην ετοιμασία νέων λογιστικών οδηγιών, καθώς επίσης και στην ετοιμασία εγχειριδίου λειτουργίας του συστήματος, αποφασίστηκε από την κυβερνητική πλευρά όπως η φάση της πιλοτικής εφαρμογής αποτελέσει επιπρόσθετο έλεγχο, ο οποίος να γίνει στα Τμήματα που έχουν επιλεγεί για την πιλοτική εφαρμογή, και επιχειρηθεί παράλληλη εφαρμογή του χειρόγραφου συστήματος και του μηχανογραφημένου τον Οκτώβριο 2003.

Όπως μου αναφέρθηκε, το Συμβούλιο του έργου αποφάσισε σε συνεδρία του ότι δεν χρειάζεται να γίνει παράλληλη εφαρμογή του συστήματος, γιατί κατά τον επιπρόσθετο έλεγχο υλοποιήθηκε ο κύκλος

εργασιών 2 μηνών με επιτυχία. Επιπρόσθετα, για σκοπούς ελέγχου της απόδοσης του συστήματος, η οποία θα ελεγχόταν κατά την παράλληλη λειτουργία του, θα δοθούν οδηγίες ώστε να χρησιμοποιήσουν ταυτόχρονα όλοι οι χρήστες το σύστημα περί τα τέλη Νοεμβρίου, έτσι που να καταστεί δυνατόν να διαφανούν τυχόν προβλήματα απόδοσης του συστήματος.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μου σημειώνει ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η ολοκλήρωση και ο έλεγχος μερικών πτυχών του προγράμματος.

Για το θέμα αυτό τόνισα επίσης τη σημασία της έγκαιρης ετοιμασίας των λογιστικών οδηγιών και εγχειριδίου λειτουργίας του συστήματος, ώστε να είναι στη διάθεση των χρηστών έγκαιρα.

4.56 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Μέρος Α

- **Αποτελέσματα έτους.** Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Κατά το 2002 ανήλθαν σε £83.780 και οι πληρωμές σε £83.780, σε σύγκριση με £84.136 και £86.083, αντίστοιχα, το 2001. Στις 31.12.02 το πιο πάνω Ταμείο δεν παρουσίαζε υπόλοιπο.

4.57 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

4.57.1 Εκτέλεση Προϋπολογισμού

(α) Αδαπάνητα ποσά. Σε ορισμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού παρέμειναν και φέτος αδαπάνητα ποσά. Για όσα Κονδύλια παραμένουν αδαπάνητα για σειρά ετών, εισηγήθηκαν όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τη μη διάθεση τους. Επιπρόσθετα ανέφερα ότι πολλά έργα εκτελούνται από δάνεια που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, ενώ στον Προϋπολογισμό παρουσιάζονται μόνο οι πληρωμές των δανείων.

(β) Εκτέλεση έργων. Ως σύνολο, ο Αναπτυξιακός Προϋπολογισμός του Υπουργείου υλοποιείται σε μεγάλο βαθμό κάθε χρόνο. Ωστόσο αριθμός έργων που αφορούν τη βελτίωση και επέκταση σχολείων ή την κατασκευή/βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων δεν εκτελέστηκαν μέσα στο 2002, αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και του Γραφείου Προγραμματισμού, εκτελέστηκαν άλλα έργα, για τα οποία υπήρχε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους.

Εισηγήθηκα όπως στον Προϋπολογισμό κάθε έτους γίνεται πρόνοια για ανεκτέλεστα έργα του προηγούμενου έτους, των οποίων η εκτέλεση προβλέπεται ότι θα είναι εφικτή στο τρέχον έτος, και όπως υιοθετηθεί σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους.

Επιπρόσθετα ανέφερα ότι η εκτέλεση έργων παρουσιάζει αδυναμίες που οφείλονται στο μεγάλο αριθμό έργων που αναλαμβάνουν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου να εκτελέσουν, παρά το ότι η στελέχωση τους παρουσιάζει προβλήματα, στην αδυναμία των Σχολικών Εφορειών να αναλάβουν την εκτέλεση έργων, στην έλλειψη προσωπικού στο Υπουργείο, το οποίο θα αναλάβει την ιεράρχηση των αναγκών και την προώθηση της υλοποίησής τους, καθώς και στις καθυστερήσεις στην προώθηση προτάσεων του Υπουργείου για εκτέλεση έργων από άλλα εμπλεκόμενα Υπουργεία.

4.57.2 Σχολικός αθλητισμός. Παρά τη σημαντικότητα των Κονδυλίων που διαθέτονται στον Προϋπολογισμό για την ενθάρρυνση του αθλητισμού στα σχολεία, εντούτοις τα δαπανηθέντα ποσά κατά τα 3 τελευταία έτη είναι γύρω στο 50% των εγκεκριμένων Κονδυλίων (Προϋπολογισμός 2002 £3,57 εκ. – Δαπάνες £1,8 εκ. ή 51%).

4.57.3 Εσωτερικός έλεγχος. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ό,τι αφορά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού και την υλοποίηση των στόχων του, καθώς και την πλήρη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας και τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών.

Η συνεχής στελέχωση του Υπουργείου με έκτακτο προσωπικό και αποσπασμένους εκπαιδευτικούς δεν αφήνει περιθώρια για σημαντική βελτίωση, λόγω της προσωρινότητας της απασχόλησής τους. Επιπρόσθετα, η στελέχωση του Λογιστηρίου του Υπουργείου είναι ελλιπής.

Η Κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα βελτίωσης της λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών στο Υπουργείο, έχει θέσει ως στόχο, μεταξύ άλλων, στο νέο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Κύπρου 2004-2006 την αντιμετώπιση των οργανωτικών, διοικητικών και λειτουργικών αδυναμιών και γενικά τη βελτίωση της δομής και της διαδικασίας συντονισμού στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου συμφώνησε με το περιεχόμενο των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μου, σημείωσε όμως ότι η υιοθέτηση πολλών από τις εισηγήσεις καθίσταται πολύ δύσκολη, γιατί όντως το Υπουργείο υποφέρει στο θέμα της σωστής στελέχωσης και της διοικητικής του δομής. Είναι γι' αυτό το λόγο, ανέφερε, που πρόσφατα λήφθηκε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για διεξαγωγή σχετικής μελέτης από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Σημαντικές αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζουν η διαχείριση των δανείων που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, η αγορά και αποστολή ηλεκτρονικών υπολογιστών στα σχολεία, η εκτέλεση αναπτυξιακών κτιριακών σχολικών έργων, η διαχείριση της μισθοδοσίας του διοικητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού και γενικά η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Αναπτυξιακού Προϋπολογισμού.

Συγκεκριμένα παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Δάνεια που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών.

- (i) Το σύστημα παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η παρακολούθηση κατά πόσο τα δάνεια χρησιμοποιούνται για το συγκεκριμένο σκοπό που συνάπτονται.
- (ii) Επειδή δεν τηρείται λογαριασμός ελέγχου των δανείων και δεν λαμβάνονται καταστάσεις δανείων από τις τράπεζες, είναι αδύνατον να παρακολουθείται η ορθότητα των υπολοίπων των δανείων. Από σχετικούς φακέλους υπολογίστηκε ότι κατά το 2002 αναλήφθηκαν δάνεια ύψους £28 εκ. και έγιναν δαπάνες £35 εκ.

(β) Αγορά και αποστολή ηλεκτρονικών υπολογιστών στα σχολεία. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα παρακολούθησης της παραλαβής και αποστολής του εξοπλισμού στα σχολεία παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί, σε αρκετές περιπτώσεις, να διαπιστωθεί

ότι οι πληρωμές που γίνονται στους προμηθευτές αφορούν εξοπλισμό που παραδόθηκε στα σχολεία.

Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε ότι η παράδοση στα σχολεία γίνεται χωρίς την έκδοση των ενδεδειγμένων εντύπων, τα οποία αποτελούν τα δικαιολογητικά για την καταχώριση του εξοπλισμού στα ανάλογα μητρώα και για υποστήριξη της ορθότητας των πληρωμών στον προμηθευτή.

Από πιστώσεις δανείων που συνάπτονται για αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών διενεργήθηκαν δαπάνες κατά το 2002, ανερχόμενες σε £876.630 και £900.519 για τη Δημοτική και τη Μέση Εκπαίδευση, αντίστοιχα. Έχοντας υπόψη ότι κατά το 2002 συνάφθηκε νέο δάνειο ύψους £2,7 εκ. και αρχές του 2003 επιπρόσθετο ύψους £1,1 εκ. για αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών, αναμένεται ότι οι αγορές θα συνεχίσουν στο μέλλον να είναι σημαντικές.

Επίσης οι Σχολικές Εφορείες έχουν επιχορηγηθεί με σημαντικά ποσά για εκτέλεση έργων υποδομής, λόγω όμως μη τήρησης επαρκών στοιχείων δεν είναι γνωστό το ύψος της δαπάνης.

Η Υπηρεσία μου υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις που αφορούν τη χρήση των κατάλληλων εντύπων, την καταχώριση στα κατάλληλα μητρώα και τον τρόπο τεκμηρίωσης των πληρωμών.

(γ) Προσφορές. Δεν τηρούνται μητρώα κατακυρώσεων προσφορών, σύμφωνα με τον Κανονισμό 46 των περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικών) Κανονισμών του 1999 (Κ.Δ.Π. 104/99), με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να διαπιστωθεί ότι όλα τα συμβόλαια παρακολουθούνται μέσω των μητρώων συμβολαίων. Επιπρόσθετα, η ενημέρωση και αρχειοθέτηση των φακέλων προσφορών παρουσιάζει αδυναμίες.

(δ) Μισθοί.

- **Συμφιλίωση μισθών.** Δεν γίνεται συμφιλίωση των μηνιαίων καταστάσεων πληρωμής μισθών που αποστέλλονται από το Γενικό Λογιστήριο, ούτε και αποστέλλεται η σχετική πιστοποίηση ελέγχου της ορθότητας τους προς το Γενικό Λογιστή, με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, όπως προνοούν οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (αρ.127) και η εγκύκλιος του Γενικού Λογιστή αρ. Τ.855, ημερ. 7.4.69. Αντί των πιο πάνω, γίνεται δειγματοληπτικός έλεγχος, για τον οποίο αποστέλλεται βεβαίωση. Η κατάσταση αυτή εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους.

Όπως αναφέρεται σε σχετικές επιστολές του Γενικού Λογιστή, οι υπολογισμοί που στέλλονται στο Γενικό Λογιστήριο σε πολλές περιπτώσεις είναι λανθασμένοι.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε λειτουργό της Μέσης Εκπαίδευσης παραχωρήθηκε από 10.1.2000 άδεια χωρίς απολαβές, χωρίς όμως να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τερματισμό της καταβολής της σχετικής μισθοδοσίας, με αποτέλεσμα να γίνει υπερπληρωμή ύψους £25.679.

(ε) Εκδρομές στην Ελλάδα μαθητών της Γ΄ τάξης Γυμνασίων. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις, αδυναμίες και μη πλήρης συμμόρφωση με τις πρόνοιες των Κανονισμών που αφορούν τη διοργάνωση των εκδρομών, τις διαδικασίες σε σχέση με την ετοιμασία εγγράφων, προδιαγραφών, όρων, αξιολόγηση και κατακύρωση προσφορών και υπογραφή των σχετικών συμβολαίων, καθώς και μη συμμόρφωση με τις εγκύκλιες επιστολές προς τις Διευθύνσεις των Γυμνασίων, οι οποίες καθορίζουν τις διαδικασίες και τον τρόπο διαχείρισης των χρημάτων των Ταμείων Εκδρομών.

4.57.4 Ωράριο αποσπασμένου εκπαιδευτικού προσωπικού. Ενώ δόθηκαν οδηγίες όπως το εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο απασχολείται στο Υπουργείο και σε άλλες Υπηρεσίες του Υπουργείου, εργάζεται το ωράριο της Δημόσιας Υπηρεσίας, εντούτοις διαπιστώθηκε και πάλι, εκτός μερικών εξαιρέσεων, των οποίων το ωράριο εργασίας ελέγχεται ηλεκτρονικά, ότι δεν τηρείται σύστημα καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης του.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 56221 ημερ. 31.7.02 έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, πράγμα που το Υπουργείο άρχισε να υιοθετεί σταδιακά.

4.57.5 Ασφάλιση σχολικών κτιρίων. Η τακτοποίηση απαιτήσεων εναντίον ασφαλιστικής εταιρείας, ύψους £126.224, για ζημιές που προκλήθηκαν από το έτος 1992 και μεταγενέστερα, βρίσκεται σε εκκρεμότητα, λόγω διαφωνιών μεταξύ των μερών αναφορικά με την ασφαλιστέα αξία των κτιρίων.

Έναντι των πιο πάνω απαιτήσεων η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται ζημιές ύψους £68.750 μόνο. Σε 7 περιπτώσεις, παρόλο που οι απαιτήσεις συμφωνήθηκαν μεταξύ των δύο μερών και αφορούν συνολικό ποσό ύψους £15.010, εντούτοις δεν έγινε καμιά είσπραξη. Πρόσφατα η ασφαλιστική εταιρεία υπέβαλε κατάσταση οφειλόμενων ασφαλίσεων ύψους £39.592 για το έτος 1999 και μεταγενέστερα.

Ύστερα από σχετική σύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, η ασφάλιση των σχολικών κτιρίων τερματίστηκε από 31.5.2003.

4.57.6 Καθυστερήσεις στην εκτέλεση συμβολαίων εκτύπωσης βιβλίων. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις στις οποίες η εκτέλεση αρκετών συμβολαίων εκτύπωσης βιβλίων παρουσιάζει καθυστέρηση.

Παρά τις προηγούμενες διαβεβαιώσεις του Υπουργείου, δεν έχει γίνει αναθεώρηση των όρων προκήρυξης προσφορών, για οριστική επίλυση του θέματος.

4.57.7 Πολιτιστικές Υπηρεσίες

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Αδαπάνητα ποσά. Σε ορισμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού, τα οποία αφορούν κυρίως έργα υποδομής, παρέμειναν, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, σημαντικά ποσά αδαπάνητα. Επειδή το ποσοστό των αδαπάνητων ποσών παρουσιάζει αυξητική τάση (2002:32%, 2001:29%, 2000:14%), η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται με βάση τη δυνατότητα εκτέλεσης των έργων ή άλλων σχεδίων.

(β) Επιχορηγήσεις.

- (i) Δεν υπάρχουν καθορισμένα κριτήρια ως προς το ύψος των επιχορηγήσεων, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των αιτητών.
- (ii) Παραχωρούνται επιχορηγήσεις για σκοπούς ή σε φορείς άλλους από αυτούς που προνοούνται στα κριτήρια και το επεξηγηματικό υπόμνημα του Προϋπολογισμού.
- (iii) Σε μερικές περιπτώσεις το ποσό της επιχορήγησης καλύπτει μεγάλο ποσοστό του προϋπολογισθέντος κόστους της επιχορηγούμενης εκδήλωσης, με κίνδυνο το σύνολο των επιχορηγήσεων που λαμβάνει ο αιτητής από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες και άλλους

χορηγούς, όπως διαφάνηκε από συγκεκριμένα παραδείγματα, να υπερβαίνει το προϋπολογισθέν κόστος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε ότι, παρά και τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν κατά καιρούς, δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν επακριβώς ποσοτικά μετρήσιμα κριτήρια που να ικανοποιούν όλους τους ενδιαφερόμενους.

Επιπρόσθετα ανέφερε ότι πράγματι παρατηρείται πολύ σπάνια η επιχορήγηση δραστηριοτήτων ή φορέων που μπορεί να μην καλύπτονται «πλήρως» από τα κριτήρια και το επεξηγηματικό υπόμνημα του Προϋπολογισμού, αλλά αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η επιχορήγηση των φορέων αυτών κρίνεται άκρως επιβεβλημένη, επειδή άλλο Κονδύλι δεν υπάρχει διαθέσιμο. Λόγω έμμεσης συσχέτισης αυτών των δραστηριοτήτων με τη γενική φιλοσοφία και πολιτική του Κονδυλίου αυτού, παραχωρείται σε μερικές περιπτώσεις μερική επιχορήγηση.

4.57.8 Κρατική Πινακοθήκη.

(α) Αποθήκη Πινακοθήκης. Τα έργα τέχνης που βρίσκονται στην αποθήκη της Πινακοθήκης βρίσκονται στοιβαγμένα σε ακατάλληλους χώρους και κάτω από αντίξοες κλιματολογικές συνθήκες, με κίνδυνο να καταστραφούν. Η αναμενόμενη μεταστέγαση της αποθήκης δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί.

(β) Ασφάλιση έργων τέχνης. Όπως διαπιστώθηκε, η μηχανογράφηση των έργων αυτών έχει ολοκληρωθεί και έχει καθοριστεί η αξία τους, εξακολουθεί όμως να εκκρεμεί η προκήρυξη προσφορών για την ασφάλισή τους, με βάση τη νέα αξία.

Επισημάνει και πάλι ότι το θέμα αυτό, λόγω της μεγάλης αξίας των έργων και των κινδύνων απώλειάς τους, θα πρέπει να θεωρηθεί ως επείγον.

(γ) Συντήρηση έργων τέχνης. Δεν φαίνεται να υπάρχει σαφής πολιτική και προγραμματισμός για τη συντήρηση των έργων τέχνης, με κίνδυνο να υποστούν ανεπανόρθωτη φθορά.

Συναφώς αναφέρεται ότι το σχετικό Κονδύλι παρέμεινε σχεδόν αδαπάνητο (91,24%) και ο έλεγχος για την ύπαρξη και την αναγκαιότητα συντήρησης των έργων τέχνης φαίνεται να διεξάγεται από μη εξειδικευμένο προσωπικό.

(δ) Η Επίτροπος Διοικήσεως, σε αυτεπάγγελη έρευνα της επί του θέματος, αναφέρει τα ακόλουθα: «Η διαχρονική αντιμετώπιση της κρατικής συλλογής σύγχρονης τέχνης υπήρξε διστακτική, ανεπαρκής, ατελέσφορη, αποσπασματική και εντέλει αποκαρδιωτική. Τα έργα που αποτελούν τη συλλογή μεταφέρονται, τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια, σε διάφορους ακατάλληλους, κατά γενική ομολογία, χώρους με αποτέλεσμα αριθμός έργων να χαθούν ενώ άλλα από αυτά έχουν υποστεί σημαντικές φθορές ή έχουν καταστραφεί.

Η κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί διαμέσου των τελευταίων χρόνων στον τομέα αυτό δεν είναι αντάξια του πολιτισμού της Κύπρου και του αυτονόητου ρόλου του κράτους ως Θεματοφύλακα της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Κάτι ακόμα σοβαρότερο, η εντύπωση που δίδεται μέσα από το διαχρονικό χειρισμό του Θέματος δείχνει ότι υποβόσκει μια αδιαφορία και απραγμία των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών για το θέμα της επαρκούς φύλαξης, ανάδειξης και αξιοποίησης των έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης τέχνης», επιβεβαιώνοντας ουσιαστικά τις διαπιστώσεις που για χρόνια αναφέρει στις Ετήσιες Εκθέσεις της η Υπηρεσία μου.

4.57.9 Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

(α) Κανονισμοί. Ο Νόμος που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία Κυπριακής Βιβλιοθήκης ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 3.4.87 (Νόμος 51/87). Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και για τη ρύθμιση της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ίδιου Νόμου.

(β) Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης. Η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το έτος 1996 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 1998, συνεχίζεται μέχρι σήμερα με πολύ αργούς ρυθμούς. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης.

(γ) Μεταστέγαση. Προσπάθειες που καταβλήθηκαν για μεταστέγαση της Βιβλιοθήκης στο Ξενοδοχείο «Φιλοξενία» δεν καρποφόρησαν. Στο μεταξύ αρκετά βιβλία που μεταφέρθηκαν στο κτίριο ΣΠΕΛ βρίσκονται αποθηκευμένα εκεί, κάτω από ακατάλληλες συνθήκες, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος καταστροφής τους.

4.57.10 Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών. Λόγω αδυναμιών που υπήρχαν στην τήρηση του μητρώου βιβλιοθήκης και στο σύστημα δανεισμού πριν από το 1996, πολλά βιβλία πιθανόν να μην καταχωρίστηκαν ή να δανείστηκαν και να μην επιστράφηκαν. Πολλά βιβλία είναι ανεκτίμητης ιστορικής αξίας.

Κατά το έτος 2001 άρχισε συστηματική φυσική καταμέτρηση, που συνεχίστηκε και κατά το έτος 2002, κατά την οποία εντοπίστηκε απώλεια σημαντικού αριθμού βιβλίων.

4.57.11 Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης

(α) Τα έσοδα από τη λειτουργία των Ινστιτούτων κατά το 2002 ανήλθαν σε £1.258.195, ενώ τα αντίστοιχα έξοδα σε £2.324.624, με αποτέλεσμα να παρουσιαστεί έλλειμμα £1.066.429.

(β) Σε αρκετά Ινστιτούτα παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες αναφορικά με την τήρηση των μητρώων, καθώς και την εφαρμογή των Δημοσιονομικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών.

Το Υπουργείο αποδίδει τα προβλήματα αυτά στο γεγονός ότι οι Επιμελητές είναι έκτακτοι, με μερική απασχόληση.

4.57.12 Νυκτερινά Επιμορφωτικά Κέντρα. Τα έσοδα από τη λειτουργία των Νυκτερινών Επιμορφωτικών Κέντρων κατά το 2002 ανήλθαν σε £327.761, ενώ τα αντίστοιχα έξοδα σε £557.676, με αποτέλεσμα να παρουσιαστεί έλλειμμα £229.915.

4.57.13 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, εξακολουθεί να οφείλεται από το Διαχειριστικό Συμβούλιο της Εμπορικής Σχολής Μιτσή ποσό £933.191, για μισθούς και συνεισφορές για σκοπούς σύνταξης των καθηγητών που αποσπάστηκαν στη Σχολή. Επίσης εκκρεμεί η είσπραξη ενοικίων για τη διαχείριση της καντίνας της Α' Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας (£11.992), της Διανελλείου Τεχνικής Σχολής Λάρνακας (£74.578) και της Τεχνικής Σχολής Αγίου Λαζάρου (£12.813). Το θέμα της καθυστέρησης στην είσπραξη των ενοικίων των πιο πάνω καντίνων βρίσκεται ενώπιον των δικαστηρίων.

4.57.14 Αδυναμίες σε θέματα προσφορών

(α) Εκτίμηση κόστους των έργων που προσφοροδοτούνται. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι εκτιμήσεις των προσφορών που ετοιμάζονται από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφέρουν σημαντικά από τη χαμηλότερη προσφορά, με αποτέλεσμα το Υπηρεσιακό ή το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών να μην είναι σε θέση να κρίνουν τη λογικότητα των τιμών των προσφορών και κατά πόσο αυτές είναι αποτέλεσμα υγιούς ανταγωνισμού, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες όπου ο αριθμός των προσφοροδοτών είναι πολύ μικρός. Συνέπεια του προβλήματος αυτού είναι να μη λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των προσφορών οι εκτιμήσεις του κόστους των έργων από τα Συμβούλια Προσφορών, με κίνδυνο να μην εντοπίζονται οι περιπτώσεις έλλειψης υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις/εκτιμήσεις της Υπηρεσίας μου σημειώθηκαν από το Υπουργείο και ότι το όλο θέμα εξετάστηκε σε βάθος από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου, εντοπίζοντας αδυναμίες στην όλη διαδικασία ετοιμασίας των εκτιμήσεων δαπάνης. Επιπρόσθετα, με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μου όπως, σε συνεργασία με την Υπηρεσία μου, καθοριστεί η μεθοδολογία ετοιμασίας των εκτιμήσεων και ο μηχανισμός ελέγχου και έγκρισης τους.

(β) Ακύρωση προσφορών. Το Τμηματικό Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου ακύρωσε σε τρεις περιπτώσεις τις προσφορές, με το δικαιολογητικό ότι αυτές ήταν κατά 15,3%, 16% και 17%, αντίστοιχα, ψηλότερες των εκτιμήσεων.

Παρατήρησα ότι η ορθή πρακτική είναι όπως, σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης της χαμηλότερης προσφοράς από την εκτίμηση, διερευνώνται, πριν από την ακύρωση της προσφοράς, οι λόγοι της διαφοράς από την εκτιμημένη δαπάνη και, σε περίπτωση που η απόκλιση δεν δικαιολογείται, οι προσφορές να ακυρώνονται. Σε περίπτωση όμως που διαπιστωθεί ότι τα αίτια της απόκλισης δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με επαναπροκήρυξη των προσφορών, λόγω π.χ. έλλειψης ανταγωνισμού ή αύξησης τιμών λόγω υπερθέρμανσης της αγοράς, τότε θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια όπως οι προσφορές κατακυρώνονται μετά από μείωση των τιμών μέσω διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 6(1) του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου. Παρατήρησα επίσης ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, στο Υπουργείο θα πρέπει να λειτουργεί Υπηρεσιακό και όχι Τμηματικό Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο να είναι τετραμελές και όχι τριμελές, και να συμμετέχει σ' αυτό και ένας λειτουργός του ενδιαφερόμενου Τμήματος του Υπουργείου, δηλαδή από τις Τεχνικές Υπηρεσίες.

(γ) Περίφραξη του Γυμνασίου Αγίου Δομετίου. Μετά από παράπονο προσφοροδότη για την πιο πάνω προσφορά και από έλεγχο που διενέργησε η Υπηρεσία μου τον Οκτώβριο 2002, παρατηρήθηκαν ασάφειες και ελλείψεις στις προδιαγραφές για την περίφραξη του σχολείου. Διαπιστώθηκε ότι η περιγραφή των εργασιών στους τεχνικούς όρους και οι λεπτομέρειες στα σχέδια δεν έδιναν πλήρη εικόνα των λεπτομερειών κατασκευής της περίφραξης και ότι αυτό δυνατόν να προκαλούσε σύγχυση στους προσφοροδότες, με ενδεχόμενο ετοιμασίας της προσφοράς τους πάνω σε διαφορετική βάση, ανάλογα με τον τρόπο ερμηνείας των προδιαγραφών. Παρατήρησα ότι, αφού οι τεχνικοί όροι όλων των συμβολαίων περίφραξης σε σχολεία είναι οι ίδιοι με τους όρους της συγκεκριμένης προσφοράς, θα πρέπει αυτοί να αναθεωρηθούν, ώστε να είναι πλήρεις και σαφείς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου θα ληφθούν υπόψη σε μελλοντικά έργα και ότι καταβάλλεται συνεχής προσπάθεια βελτίωσης των σχεδίων και προδιαγραφών.

(δ) Ανέγερση Μαρωνίτικου Σχολείου στην Ανθούπολη. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεση μου για το 2001, λόγω της μεγάλης απόκλισης των τιμών των προσφορών από την εκτιμημένη δαπάνη, το Υπουργείο έδωσε οδηγίες στους μελετητές για τροποποιήσεις στα σχέδια και προδιαγραφές, ώστε να μειωθεί το ποσό της χαμηλότερης προσφοράς. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, τον Ιανουάριο 2001, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών ότι, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία περί Προσφορών του Δημοσίου, δεν επιτρέπεται να γίνουν αλλαγές στα σχέδια για μείωση του ποσού της προσφοράς, την ανάθεση του έργου στο χαμηλότερο προσφοροδότη, για το ποσό των £1.104.400. Ανέθεσε επίσης στην Υπηρεσία μου να εξετάσει θέμα ευθυνών, αναφορικά με τη διαφορά που προέκυψε από την αρχική εκτίμηση της δαπάνης, ύψους £673.000. Το συμπέρασμα που προέκυψε από την έρευνα ήταν ότι η διαφορά οφειλόταν κυρίως στη χρησιμοποίηση από τον Αρχιτέκτονα του έργου, στη σχεδιαστική μελέτη, εξειδικευμένων αρχιτεκτονικών στοιχείων και προδιαγραφών, τα οποία ανέβασαν το κόστος κατά περίπου £195.000, καθώς και στο επιπλέον εμβαδόν των 550 τ.μ. (£110.000) που εγκρίθηκε από το Υπουργείο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ζήτησε το Νοέμβριο 2002 εξηγήσεις από τον Αρχιτέκτονα για τους λόγους της συμπερίληψης εξειδικευμένων αρχιτεκτονικών στοιχείων και προδιαγραφών στη σχεδιαστική μελέτη. Ο Αρχιτέκτονας του έργου, παρόλο που προσπάθησε να δικαιολογήσει την αύξηση στο κόστος, εντούτοις με πληροφόρησε ότι, πριν από την κατακύρωση της προσφοράς, πρότεινε στο Υπουργείο αφαιρέσεις ύψους £140.000 για μείωση του κόστους κατασκευής, αλλά η εισήγηση του αυτή δεν έγινε αποδεκτή.

4.57.15 Αδυναμίες σε μελέτες σχολικών έργων

(α) Ετοιμασία πρότυπου εγχειριδίου για μελέτες. Για αποφυγή της ανομοιομορφίας και προβλημάτων που παρατηρούνται σε μελέτες σχολικών έργων που ετοιμάζονται από ιδιώτες Συμβούλους, υπέδειξα την ανάγκη ετοιμασίας από το Υπουργείο εγχειριδίου, στο οποίο να καθορίζονται τα πρότυπα/κριτήρια, με βάση τα οποία θα σχεδιάζονται τα σχολικά κτίρια. Εισηγήθηκα επίσης όπως τα πρότυπα αυτά περιλαμβάνονται στα συμβόλαια που υπογράφονται με τους ιδιώτες Μελετητές και η τήρησή τους να ελέγχεται από τους Υπεύθυνους Συντονιστές των έργων.

Τον Ιούνιο 2003 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ετοιμάζεται προσχέδιο πρότυπου εγχειριδίου για μελέτες σχολικών κτιρίων, το οποίο και θα σταλεί στην Υπηρεσία μου για απόψεις.

(β) Ανάθεση μελέτης και επίβλεψης σχολικών κτιρίων σε ιδιώτες Συμβούλους. Η Υπηρεσία μου υπέδειξε στο Υπουργείο την ανάγκη καθορισμού από το Υπουργείο διαδικασίας συντονισμού και διαχείρισης της εκτέλεσης έργων που αναθέτονται σε ιδιώτες Μελετητές. Εισηγήθηκα όπως το Υπουργείο ετοιμάσει εγχειρίδιο με βάση το σχετικό πρότυπο εγχειρίδιο του Τμήματος Δημοσίων Έργων, στο οποίο, μεταξύ άλλων, προνοείται η χρήση πρότυπων συμβολαίων ανάθεσης υπηρεσιών σε ιδιώτες και παρακολούθησης και ελέγχου από υπηρεσιακές επιτροπές των μελετών που εκπονούν ιδιώτες Μελετητές.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2003 ότι το Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε το εν λόγω εγχειρίδιο, το οποίο και απέστειλε στην Υπηρεσία μου για απόψεις.

(γ) Λύκειο Αρχαγγέλου Στροβόλου (Αποστόλου Μάρκου)/Μελέτη Ιδιωτικού Αρχιτεκτονικού Γραφείου. Το Σεπτέμβριο 2002, Λειτουργοί της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου διαπίστωσαν ότι τόσο η αρχιτεκτονική μελέτη που ετοιμάστηκε από ιδιώτες Μελετητές, όσο και η κατασκευή που αφορούσε μέρος του όλου έργου ανέγερσης του νέου Λυκείου στον Αρχάγγελο Στροβόλου, πιθανόν να παρουσιάζουν στατικό πρόβλημα και θα έπρεπε να γίνει περαιτέρω διερεύνηση του θέματος. Με οδηγίες του Γενικού Διευθυντή προς τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, το θέμα ερευνήθηκε και ετοιμάστηκε έκθεση, στην οποία αναφέρεται ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στο “βέλος κάμψης” κάποιων πλακών του κτιρίου. Τον Ιανουάριο 2003 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) αποφάσισε τη σύσταση ad – hoc επιτροπής για να διερευνήσει την ασφάλεια του κτιρίου, το βαθμό ευθύνης των μελετητών, τα μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος, και το ενδεχόμενο οικονομικών απαιτήσεων.

(δ) Ανακαίνιση κτιρίου του Ξενοδοχείου Φιλοξενία για στέγαση της Κρατικής Βιβλιοθήκης και του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Τον Ιούλιο 2000 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως το πιο πάνω κτίριο αξιοποιηθεί για τη στέγαση της Κρατικής Βιβλιοθήκης. Το Δεκέμβριο 2002 προκηρύχθηκαν οι προσφορές για τις οικοδομικές εργασίες και τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις για την ανακαίνιση του κτιρίου. Η μελέτη για τις οικοδομικές εργασίες ετοιμάστηκε από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, ενώ οι μελέτες για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και την επιμέτρηση ετοιμάστηκαν από ιδιώτες Συμβούλους.

Τον Ιούνιο 2003 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, μετά από εισήγηση του Υπουργείου που βασίστηκε σε κατ’ αρχήν απόφαση εξ Υπουργών επιτροπής, η οποία ορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Μάρτιο 2003 για να μελετήσει το θέμα, αποφάσισε την ακύρωση των διαγωνισμών. Για τις μελέτες των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, οι ιδιώτες Σύμβουλοι πληρώθηκαν το ποσό των £10.420 και ο ιδιώτης επιμετρητής ποσοτήτων πληρώθηκε το ποσό των £5.759.

4.57.16 Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων

- **Αδυναμίες στην αξιολόγηση των καθυστερήσεων στα έργα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου.** Από επιτόπιους ελέγχους στα έργα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, παρατηρήθηκε ότι οι καθυστερήσεις δεν αξιολογούνταν έγκαιρα από τους Αρχιτέκτονες των έργων, ώστε να εγκριθεί τυχόν παράταση χρόνου που δικαιούνται οι εργολάβοι. Τόνισα ότι οι καθυστερήσεις πρέπει να αξιολογούνται έγκαιρα, τόσο για λόγους νομιμότητας, ώστε το Δημόσιο να νομιμοποιείται στην αποκοπή ποινικής ρήτρας, όσο και για λόγους ουσίας, ώστε να γνωρίζουν οι εργολάβοι το μέγεθος της καθυστέρησης για την οποία ευθύνονται και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την έγκαιρη συμπλήρωση των έργων.

Ανέφερα επίσης ότι, με την παράλειψη αξιολόγησης της καθυστέρησης που οφείλεται στον εργολάβο, δυνατόν να συγκαλυφθεί η δική του καθυστέρηση από άλλες καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα την υποβολή οικονομικών απαιτήσεων από αυτόν.

4.57.17 Δημοτικό Σχολείο Αποστόλων Πέτρου και Παύλου στη Λεμεσό. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, το Σεπτέμβριο 2002, διαπιστώθηκε καθυστέρηση περίπου 6 μηνών, που οφειλόταν στον εργολάβο, στο βροχερό καιρό και στην καθυστέρηση παραχώρησης του εργοταξίου στον εργολάβο. Το συμβόλαιο προνοούσε συγκεκριμένη ημερομηνία συμπλήρωσης, αντί περίοδο εκτέλεσης, με αποτέλεσμα, λόγω της καθυστέρησης στην κατακύρωση και υπογραφή του συμβολαίου, να μειωθεί ο χρόνος εκτέλεσης σε 8,5 μήνες μόνο, καθιστώντας ανέφικτη την έγκαιρη συμπλήρωση του έργου. Παρατήρησα τέλος ότι ο εργολάβος προχώρησε στην εκτέλεση των εργασιών ουσιαστικά χωρίς πρόγραμμα εργασίας, αφού η επίβλεψη δεν ενέκρινε το αρχικό πρόγραμμα που παρέδωσε ο εργολάβος.

Τον Ιανουάριο 2003 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο εργολάβος παρέδωσε αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα με ημερομηνία αποπεράτωσης 9 μήνες μετά τη συμβατική ημερομηνία λήξης του συμβολαίου και ότι ετοιμάζεται έκθεση αξιολόγησης για την καθυστέρηση στην παραχώρηση του εργοταξίου και την παράταση λόγω βροχερού καιρού, η οποία θα σταλεί για έγκριση. Ανέφερε επίσης ότι καθορίστηκε στο συμβόλαιο συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης, κατόπτι πολλών πιέσεων για να λειτουργήσει το σχολείο το Σεπτέμβριο 2002.

4.57.18 Επέκταση της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας. Από επί τόπου έλεγχο τον Απρίλιο 2003, διαπιστώθηκε καθυστέρηση στο έργο, περίπου 3 – 4 μηνών, η οποία οφειλόταν στον εργολάβο και στην ανεύρεση στο χώρο εργασίας καλωδίων ψηλής τάσης που δεν υποδεικνύονταν στα σχέδια. Διαπιστώθηκε ότι στο συμβόλαιο που υπογράφηκε, και συγκεκριμένα στο Παράρτημα του εντύπου προσφοράς, δεν αναγράφεται το ποσό αποζημιώσεων που θα καταβάλλεται από τον εργολάβο για αδικαιολόγητη καθυστέρηση (ποινική ρήτρα). Παρατήρησα ότι, ως αποτέλεσμα της πιο πάνω παράλειψης, είναι πιθανόν να μην είναι δυνατή η αποκοπή οποιουδήποτε ποσού σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης από τον εργολάβο.

4.57.19 Ανέγερση του Ζ΄ Δημοτικού Σχολείου Λακατάμιας. Από επί τόπου έλεγχο το Μάρτιο 2003, διαπιστώθηκε καθυστέρηση στο έργο, περίπου 6 μηνών, που οφειλόταν στον εργολάβο, στο βροχερό καιρό και σε επιπρόσθετες εργασίες που ανατέθηκαν στον εργολάβο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι κατά το στάδιο εκτέλεσης των χωματουργικών εργασιών έγινε υπερεκσκαφή και αντικατάσταση του υπεδάφους, λόγω ακαταλληλότητας του, μετατοπίζοντας το βάθος εκσκαφής αρκετά πιο κάτω από τη στάθμη θεμελίωσης που προνοείτο στο συμβόλαιο. Ως αποτέλεσμα της αλλαγής αυτής, αλλά και άλλων επιπρόσθετων εργασιών, ο ιδιώτης Επιμετρητής υπέβαλε καθυστερημένα προκαταρκτική εκτίμηση ύψους £88.099,15, με την οποία οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφώνησαν. Ζήτησα όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μου για τους λόγους της καθυστέρησης στην υποβολή των πιο πάνω στοιχείων από τον Επιμετρητή του έργου και για το τι προτίθεται το Υπουργείο να πράξει για τη διαφωνία αυτή. Κατά τον έλεγχο του τελευταίου πιστοποιητικού πληρωμής διαπιστώθηκε ότι πληρώθηκε το ποσό των £54.127,01 για νέες εργασίες, χωρίς την προηγούμενη έγκριση που απαιτείται με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν λάθη στον υπολογισμό και ως εκ τούτου το ποσό που πληρώθηκε θα έπρεπε να είναι £49.429,01, αντί £54.127,01. Διαπιστώθηκε επίσης ότι έγινε πληρωμή επιπλέον ποσού £44.920 για τις εργασίες εκσκαφής και αντικατάστασης του υπεδάφους με κατάλληλα δάνεια χώματα, χωρίς προηγουμένως να εξασφαλιστούν οι σχετικές εγκρίσεις από τις αρμόδιες Επιτροπές.

4.57.20 Ανέγερση του Νέου Λυκείου Δαλιού. Από επί τόπου έλεγχο τον Απρίλιο 2003, διαπιστώθηκε ότι, λόγω καθυστέρησης στην πρόοδο των εργασιών, οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προχώρησαν σε συμφωνία με τον εργολάβο για την τμηματική παράδοση του έργου, ώστε αυτό να λειτουργήσει κατά το Σεπτέμβριο του 2002. Η συμφωνία αυτή, η οποία προνοούσε την ολοκλήρωση του έργου με 5 μήνες καθυστέρηση, έγινε χωρίς να εγκριθεί σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες. Κατά τον έλεγχο του τελευταίου πιστοποιητικού πληρωμής διαπιστώθηκε ότι το ποσό που πληρώθηκε για τις αυξομειώσεις τιμών (εργατικών και υλικών) δεν υπολογίστηκε ορθά και ότι ο ιδιώτης Επιμετρητής χρησιμοποίησε φόρμουλα διαφορετική από αυτή που προνοείται στο συμβόλαιο. Ζήτησα όπως γίνει η σχετική διόρθωση του ποσού στο επόμενο πιστοποιητικό πληρωμής και αποσταλεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο.

4.58 ΤΑΜΕΙΟ "Α"

Μέρος Α

4.58.1 Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το έτος που έληξε στις 31.8.02 παρουσίασαν πλεόνασμα £85.672, σε σύγκριση με £76.488 κατά το προηγούμενο έτος (2000/2001).

4.58.2 Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £9.895.339, σε σύγκριση με £8.677.493 το 2000/2001. Αυτά περιλαμβάνουν κρατική χορηγία ύψους £9.116.759 και σχολική φορολογία £597.336, σε σύγκριση με £7.920.935 και £579.339, αντίστοιχα, το 2000/2001.

4.58.3 Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων ήταν £16.216.701, σε σύγκριση με £10.090.530 το 2000/2001. Αυτά περιλαμβάνουν χορηγίες Σχολικών Εφορειών και Σχολικών Επιτροπών, για λειτουργικά έξοδα £5.351.240, σε σύγκριση με £4.294.796 το 2000/2001, και για κεφαλαιουχικές δαπάνες £9.999.581, σε σύγκριση με £5.024.273 το 2000/2001. Επιπρόσθετα δαπανήθηκαν για τόκους δανείων £845.500, σε σύγκριση με £750.675 το 2000/2001.

4.58.4 Αποθήκη βιβλίων. Η αποθήκη βιβλίων παρουσίασε συνολικό κέρδος ύψους £76.118, σε σύγκριση με £82.751 το 2000/2001.

4.58.5 Μηχανογράφηση. Για σειρά ετών η Υπηρεσία μου εισηγείται όπως εισαχθεί μηχανογραφημένο σύστημα για την τήρηση των βιβλίων του Ταμείου. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Μέρος Β

4.58.6 Καθυστερημένες φορολογίες. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνεται το ποσό των £171.735, για φορολογίες που επιβλήθηκαν μέχρι το 1974 σε χωριά στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Μετά από εισήγηση μου, ζητήθηκε η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για διαγραφή του ποσού αυτού, αλλά το αίτημα απορρίφθηκε. Το Υπουργείο Οικονομικών, ενώπιον του οποίου τέθηκε το θέμα, εισηγήθηκε όπως ζητηθεί γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία κατά πόσο το πιο πάνω ποσό μπορεί να διαγραφεί με βάση το νόμο για τη διαγραφή των χρεών. Η εισήγηση αυτή δεν υλοποιήθηκε.

4.58.7 Ενοικίαση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου Ποταμού Γερμασόγειας. Παρόλο που η σύμβαση ενοικίασης έληξε στις 30.9.88, οι ενοικιαστές συνεχίζουν να κατέχουν το κτίριο, χωρίς να υπογράψουν νέα σύμβαση και να γίνει αναθεώρηση του ενοικίου. Μετά από σχετική

γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, δόθηκαν οδηγίες το Φεβρουάριο 1997 προς τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής Ποταμού Γερμασόγειας όπως προβεί στις ανάλογες ενέργειες για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών, που σύμφωνα με το συμβόλαιο ανέρχονται σε £12 ημερησίως από 17.8.88.

Στις 12.1.00 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας να του υποδειχθούν περαιτέρω ενέργειες και νομικά μέτρα που θα μπορούσε να ληφθούν για συμμόρφωση του ενοικιαστή. Μέχρι σήμερα η Νομική Υπηρεσία δεν έχει ανταποκριθεί στην επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Στο μεταξύ ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου στις 7.6.02 πληροφόρησε γραπτώς τον Πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής Ποταμού Γερμασόγειας ότι είναι ευθύνη της Σχολικής Εφορείας να κινήσει νομικές διαδικασίες, με δικό της νομικό σύμβουλο, για έξωση ή οποιοδήποτε άλλο μέτρο ήθελε κριθεί αναγκαίο.

4.59 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

Μέρος Α

4.59.1 Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση των Σχολικών Εφορειών εξαρτάται κυρίως από τις χορηγίες που τους παραχωρούνται από την Κυβέρνηση. Η Κυβέρνηση συνάπτει επίσης δάνεια για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, για την εκτέλεση διαφόρων έργων, όπως είναι η ανέγερση σχολικών κτιρίων και η προσθήκη αιθουσών. Η αποπληρωμή των δανείων αυτών επιβαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

4.59.2 Κανονισμοί. Ο Νόμος που προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Σχολικών Εφορειών ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 31.12.97 (Νόμος 108(Ι)/97). Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του και τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων, όπως προβλέπεται στα άρθρα 8, 13 και 17 του Νόμου.

4.59.3 Τελικοί Λογαριασμοί. Καθ' όσον αφορά ειδικά τους λογαριασμούς των Σχολικών Εφορειών, ο Νόμος προνοεί ότι αυτοί πρέπει να ετοιμάζονται σύμφωνα με τους Δημοσιονομικούς Κανονισμούς που εφαρμόζονται για τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίοι όμως δεν έχουν ακόμα εκδοθεί. Έχω υποδείξει ότι η έκδοση τους θα πρέπει να επισπευσθεί, ώστε, εκτός από το σοβαρό θέμα του τρόπου ετοιμασίας και της μορφής των οικονομικών καταστάσεων, να ρυθμιστούν και άλλα θέματα λογιστικών διαδικασιών και οικονομικής διαχείρισης.

4.59.4 Προσωπικό Σχολικών Εφορειών - Κανονισμοί. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την έγκριση Κανονισμών που να προνοούν και ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιομορφία στους όρους απασχόλησης και να υποβάλλονται αιτήματα αναθεώρησης και αναβάθμισης μισθολογικών κλιμάκων, με αιτιολογικό τις αρχές της ίσης μεταχείρισης.

4.59.5 Ετοιμασία Προϋπολογισμών και Απολογισμών Σχολικών Εφορειών. Τόσο οι Προϋπολογισμοί όσο και οι Απολογισμοί της Μέσης Εκπαίδευσης δεν παρουσιάζουν τα έσοδα και έξοδα που διενεργούνται απευθείας από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για λογαριασμό των Εφορειών, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζεται ολοκληρωμένη εικόνα, ενώ για τη Δημοτική Εκπαίδευση τα έσοδα και έξοδα, παρόλο που δεν παρουσιάζονται στους

Προϋπολογισμούς, εντούτοις ενσωματώνονται στους λογαριασμούς των Εφορειών, στο Ταμείο “Α”. Μετά την ψήφιση του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, εισηγήθηκα όπως το θέμα αυτό ρυθμιστεί κατά την ετοιμασία και έγκριση των Προϋπολογισμών των Εφορειών.

Μέρος Β

4.59.6 Δελτία υπηρεσίας, προσωπικοί φάκελοι, φάκελοι αδειών, παρουσιολόγια. Σε αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν τηρούνται ή δεν είναι πλήρως ενημερωμένα τα πιο πάνω έντυπα και φάκελοι, τα οποία σχετίζονται με την πρόσληψη, υπηρεσία, μισθολογική ανέλιξη κ.ά. του προσωπικού των Εφορειών.

4.59.7 Ταμεία Προνοίας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι η λειτουργία των Ταμείων Προνοίας των Εφορειών δεν καλύπτεται από Κανονισμούς. Όπως πληροφορήθηκα, έχουν ήδη ετοιμαστεί σχετικοί Κανονισμοί, οι οποίοι στάληκαν στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία.

4.59.8 Κυλικεία

(α) Διαχείριση σχολικών κυλικείων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις διαφοροποίησης του αρχικού ποσού της προσφοράς που κατακυρώθηκε και περιπτώσεις μη πλήρους εφαρμογής των όρων των προσφορών και συμβολαίων, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για τις Εφορείες.

(β) Λειτουργία κυλικείων. Ο περί Σχολικών Κυλικείων Νόμος του 2000 (60(Ι)/2000) προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, η οποία και θα διενεργεί τους σχετικούς ελέγχους. Το άρθρο 22 του πιο πάνω Νόμου προνοεί την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο, η ετοιμασία των οποίων φαίνεται να καθυστερεί.

(γ) Από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμβολαίων τους, οι οποίοι προβαίνουν σε υπερτιμήσεις ή και διαθέτουν προς πώληση απαγορευμένα είδη, χωρίς να λαμβάνονται τα αναγκαία αποτρεπτικά μέτρα. Εισηγήθηκα την περίληψη στους όρους πρόνοιας για την επιβολή προστίμου.

4.59.9 Ακίνητη περιουσία. Αρκετές Σχολικές Εφορείες εξακολουθούν να μην τηρούν το ενδεδειγμένο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας, ούτε και έχουν προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης περιουσίας που τους ανήκει, στον εκσυγχρονισμό των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας και την εγγραφή τους στο όνομα της οικείας Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου.

4.59.10 Μητρώα μηχανογραφικού εξοπλισμού. Λόγω της εγκατάστασης μεγάλου αριθμού ηλεκτρονικών υπολογιστών στα Σχολεία και στα Γραφεία των Εφορειών, εισηγήθηκα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου όπως δημιουργηθούν σχετικά μητρώα, κατάλληλα διαρρυθμισμένα, όπου να καταχωρίζονται όλα τα στοιχεία του εξοπλισμού, για σκοπούς παρακολούθησης και εύκολου εντοπισμού τους. Επίσης, είναι αναγκαίο όπως υιοθετηθεί σύστημα παρακολούθησης της συντήρησής τους, με βάση τα συμβόλαια που υπογράφονται. Μέχρι σήμερα η εισήγηση μου δεν έχει υλοποιηθεί από όλες τις Σχολικές Εφορείες.

4.59.11 Μητρώα περιουσίας. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά στην ορθολογιστική τήρηση των μητρώων αυτών.

4.59.12 Εκτοπισμένες Σχολικές Εφορείες - Χρηματικά διαθέσιμα. Οι εκτοπισμένες Σχολικές Εφορείες έχουν στη διάθεση τους χρηματικά υπόλοιπα σε ταμειυτήρια και τράπεζες, τα οποία βρίσκονται κάτω από τη διαχείριση τους. Όλες οι πιο πάνω Σχολικές Εφορείες παρέλειψαν να υποβάλουν για έλεγχο τα αναγκαία στοιχεία.

4.60 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.60.1 Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σε διάφορα Κονδύλια Εξόδων παρουσιάστηκαν υπερβάσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ενώ σε άλλα παρατηρήθηκε ότι μεγάλο ποσοστό των προϋπολογισθέντων εξόδων παρέμειναν στο τέλος της οικονομικής περιόδου αδαπάνητα. Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός της Εφορείας ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

4.60.2 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με τις δραστηριότητες της Σχολικής Εφορείας και τη διαχείριση των κληροδοτημάτων παρουσιάζει αδυναμίες και κενά. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται αδυναμίες στην οργανωτική διάρθρωση και στην κατανομή καθηκόντων, στην τήρηση αναλυτικών καταστάσεων και μητρώου για τα περιουσιακά στοιχεία της Εφορείας, στην παρακολούθηση του κόστους των έργων που εκτελούνται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στο ξεκαθάρισμα λογαριασμών προκαταβολών και στην τήρηση του κατάλληλου μητρώου και άλλων στοιχείων για την παρακολούθηση των κληροδοτημάτων. Από τη σχολική περίοδο 2000/01 η Εφορεία προέβη στην αγορά υπηρεσιών οικονομικού συμβούλου και αναμένεται βελτίωση της όλης κατάστασης.

4.60.3 Διαχείριση κληροδοτημάτων.

(α) Επειδή τα έσοδα της Εφορείας από κληροδοτήματα είναι σημαντικά, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στο παρελθόν όπως προωθηθεί τροποποίηση των όρων πολλών κληροδοτημάτων, των οποίων οι σκοποί έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα, ώστε να μπορεί να γίνει καλύτερη αξιοποίηση των εσόδων τους. Το 2002 πληροφορήθηκα ότι θα ζητηθεί γνωμάτευση από τους νομικούς συμβούλους της Εφορείας για τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων, η οποία όμως εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

(β) Εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία μητρώου κληροδοτημάτων, μέσω του οποίου θα καθίσταται δυνατή η ορθή παρακολούθησή τους.

Μέρος Β

4.60.4 Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων ύψους £990.000, τα οποία παραχωρήθηκαν στην Εφορεία από το 1986 για κάλυψη ελλειμματικών Προϋπολογισμών. Οι καθυστερημένες δόσεις είναι ίσες με το σύνολο των δανείων. Το θέμα είχε παραπεμφθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση και διαγραφή τους. Τον Ιούλιο 2002 το Υπουργείο Οικονομικών αποφάσισε όπως το θέμα παραμείνει σε εκκρεμότητα, μέχρις ότου γίνει τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων, για αύξηση των εσόδων και εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών προς το Δημόσιο.

4.60.5 Δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους. Κατά τα έτη 1990 και 1992, μετά από ενοποίηση προηγούμενων δανείων, προέκυψαν νέα δάνεια ύψους £381.700 για τη Μέση Εκπαίδευση και £235.932 για τη Δημοτική Εκπαίδευση.

Οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανήλθαν στις 31.12.02 σε £167.630 (κεφάλαιο) και £128.055 (τόκοι και τόκοι υπερημερίας).

4.60.6 Μητρώο περιουσιακών στοιχείων (Γενικό). Το μητρώο αυτό εξακολουθεί να μην τηρείται, σε αντίθεση με τον Κανονισμό Αποθηκών 5, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται τόσο η ετοιμασία των λογαριασμών της Εφορείας, όσο και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, δεν τηρούνται επαρκή στοιχεία για τη γη και τα κτίρια που κατέχει και διαχειρίζεται η Σχολική Εφορεία.

Παρόλο που έχει αγοραστεί πρόγραμμα ηλεκτρονικών υπολογιστών για την τήρηση του μητρώου περιουσίας και έγινε σχετική εκπαίδευση του προσωπικού, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν σημειώθηκε καμιά ουσιαστική εξέλιξη, λόγω διαφόρων προβλημάτων.

4.61 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

4.61.1 Μητρώα περιουσιακών στοιχείων και μηχανογραφικού εξοπλισμού. Δεν έχει διενεργηθεί έλεγχος στα πιο πάνω μητρώα στο τέλος των σχολικών περιόδων 2000/2001 και 2001-2002, ούτε και φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων, με αποτέλεσμα να μην υποβληθεί η σχετική βεβαίωση για την ορθότητα των εγγραφών και τη φυσική ύπαρξη των αποθεμάτων.

Μέρος Β

4.61.2 Μετοχές τράπεζας. Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα ότι η Εφορεία είναι εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια μετοχών τράπεζας, ονομαστικής αξίας 50 σεντ η καθεμία. Ύστερα από διερεύνηση, έχει εξακριβωθεί ότι οι μετοχές προέρχονται από αρχική δωρεά 45 μετοχών το 1948, οι οποίες, μαζί με τις δωρεάν εκδόσεις και νέες αγορές που ακολούθησαν κατά καιρούς, ανήλθαν σε 19559 στις 31.12.02. Επειδή ο σκοπός της αρχικής δωρεάς δεν είναι γνωστός, οι μετοχές αυτές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν κληροδότημα για ειδικούς σκοπούς. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποφασιστεί η περαιτέρω διαχείριση των μετοχών. Μέχρι σήμερα δεν λήφθηκε καμιά σχετική απόφαση. Στο μεταξύ το Υπουργείο Οικονομικών, εξετάζοντας το θέμα της αποπληρωμής των δανείων και προκαταβολών που παραχωρούνται σε Σχολικές Εφορείες, υπέδειξε τον Ιούλιο 2002 όπως οι Εφορείες που διαθέτουν κληροδοτήματα και/ή ταμειακά πλεονάσματα τα χρησιμοποιήσουν για εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών τους. Μέχρι σήμερα δεν εξετάστηκε από την Εφορεία η υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών.

4.62 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

4.62.1 Αξιοποίηση και διαχείριση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η Εφορεία είναι εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια της Καϊσιδείου οικίας, η οποία παραχωρείτο τα τελευταία 10 χρόνια σε ιδιώτη, με ετήσια συμφωνία χρήσης της ως νηπιαγωγείου, η οποία έληγε στις 31.8.03, έναντι του συμβολικού ποσού των £1.505 το χρόνο. Σύμφωνα με εκτίμηση του Κτηματολογίου, η αξία της γης και του κτιρίου, για σκοπούς ενοικίου, υπολογίζεται σε £8.800 το χρόνο και, σε περίπτωση μακροχρόνιας ενοικίασης, σε £12.000 το χρόνο.

Η Υπηρεσία μου υπέδειξε στην Εφορεία ότι θα πρέπει με τη λήξη της συμφωνίας να μεριμνήσει για την εκμίσθωση της κατοικίας και του χώρου με τους επωφελέστερους όρους και με βάση τη

διαδικασία προκήρυξης προσφορών, διασφαλίζοντας έτσι τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής διοίκησης.

Τον Απρίλιο του 2003, πριν από την εκπνοή του ισχύοντος ενοικιαστήριου εγγράφου που έληγε στις 31.8.03, υπογράφηκε νέο με τον ίδιο ιδιώτη για την περίοδο 1.5.03-30.4.08, έναντι ετήσιου ενοικίου £1.950 και με δικαίωμα χρήσης του ακινήτου όχι μόνο ως νηπιαγωγείου, αλλά και/ ή ως ιατρικού κέντρου.

Μέρος Β

4.62.2 Μισθολογική αναβάθμιση προσωπικού. Η Εφορεία, στη συνεδρία της ημερ. 14.1.99, αποφάσισε τη μισθολογική αναβάθμιση και τοποθέτηση στις νέες μισθολογικές κλίμακες, από 1.1.99, δύο μελών του προσωπικού. Παρά την αντίθεση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην πιο πάνω απόφαση της Εφορείας και τη μη έγκριση των πιο πάνω αναβαθμίσεων μέσω των Προϋπολογισμών, η Εφορεία συνεχίζει να καταβάλλει μισθούς με βάση την αναβάθμιση.

Ο Πρόεδρος της Εφορείας με πληροφόρησε ότι η Εφορεία πήρε την πιο πάνω απόφαση, πιστεύοντας στο δίκαιο και στην ορθότητα της σχετικής απόφασης, προσμετρώντας σ' αυτά και τα έτη υπηρεσίας και την προσφορά των εν λόγω υπαλλήλων.

4.63 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΜΕΝΙΩΝ

Μέρος Α

- **Καθυστερήση στην υποβολή λογαριασμών για έλεγχο.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, λόγω σοβαρών αδυναμιών και παραλείψεων δεν ήταν δυνατή η διενέργεια ολοκληρωμένου ελέγχου των λογαριασμών για τα έτη 1995-96 και μεταγενέστερα. Τον Ιούνιο του 2002, ο νέος Πρόεδρος της Εφορείας υπέβαλε στην Υπηρεσία μου νέους τελικούς λογαριασμούς για τα σχολικά έτη 1995/1996 – 2000/2001, οι οποίοι και πάλι δεν κατέστη δυνατόν να ελεγχθούν, λόγω του ότι δεν υποβλήθηκαν τα αναγκαία για τον έλεγχο στοιχεία.

4.64 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

4.64.1 Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών - Συντήρηση μονάδας παρακολούθησης συχνοτήτων. Τον Ιούνιο 2001 προκλήθηκε ζημιά, μετά από ατύχημα, στην κεραία της κινητής μονάδας παρακολούθησης συχνοτήτων. Το Τμήμα ζήτησε από τον Κύπριο προμηθευτή της μονάδας, ο οποίος δεσμεύεται με συμβόλαιο συντήρησης της, όπως αξιολογήσει το κόστος των ζημιών, ώστε να προχωρήσει με την επιδιόρθωσή τους. Η αρχική εκτίμηση του προμηθευτή για επιδιόρθωση των ζημιών ήταν £1.715, λόγω όμως των επιμέρους προβλημάτων που εξακολουθούσε να παρουσιάζει η λειτουργία της μονάδας, και κατόπιν ενεργειών του Τμήματος, ο εξοπλισμός που είχε υποστεί βλάβη στάληκε από τον προμηθευτή, τον Ιούλιο 2002, στη Γαλλία για επιδιόρθωση. Τον Ιούνιο 2003, το Τμήμα ζήτησε την έγκριση του Γενικού Λογιστή για πληρωμή του τελικού κόστους επιδιόρθωσης, ύψους £5.950, το οποίο προέκυψε κατόπι πολύμηνων διαπραγματεύσεων με την κατασκευάστρια εταιρεία, μέσω του προμηθευτή.

Σημειώνεται ότι, για περίπου δύο χρόνια από την ημέρα του ατυχήματος, η μονάδα υπολειπομένη, δημιουργώντας προβλήματα στην ομαλή εκπλήρωση των υποχρεώσεων του

Τμήματος σε θέματα ραδιογωνιομέτρησης. Μέχρι σήμερα εκκρεμεί η εγκατάσταση του Ραδιογωνιόμετρου που επιδιορθώθηκε.

4.64.2 Ανέγερση νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Λευκωσίας. Το Δεκέμβριο 1996, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση συντονιστικής επιτροπής, υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, για το συντονισμό και προώθηση της υλοποίησης του έργου. Τον Οκτώβριο 1998, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση τεχνικής επιτροπής, η οποία θα καταρτίσει το κτιριολογικό πρόγραμμα του έργου, και κριτικής επιτροπής, η οποία θα ασχοληθεί με τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό και την αγορά υπηρεσιών συμβούλου με πείρα στη δημιουργία μουσείων. Η προώθηση των διεργασιών για την υλοποίηση του έργου προχωρεί με πολύ αργούς ρυθμούς. Μέχρι σήμερα δεν έχει εξευρεθεί ο σύμβουλος εμπειρογνώμονας, ούτε και έχει ολοκληρωθεί το κτιριολογικό πρόγραμμα, το οποίο είναι αναγκαίο για την προκήρυξη του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

4.65 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Μέρος Α

4.65.1 Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Αδαπάνητα ποσά. Σε αρκετά Κονδύλια του Προϋπολογισμού εξακολουθούν να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα, τα οποία αφορούν κυρίως την εκτέλεση έργων. Υπέδειξα όπως γίνεται καλύτερος προγραμματισμός των αναγκών, ώστε τα προϋπολογιζόμενα ποσά να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες υλοποίησης των έργων.

Μέρος Β

4.65.2 Αποθέματα αρχαιοτήτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των μητρώων αρχαιοτήτων, για σκοπούς καλύτερου ελέγχου και παρακολούθησης. Η καταχώριση αποθεμάτων στο μηχανογραφημένο μητρώο έχει αρχίσει από το Σεπτέμβριο του 2001, όμως, λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας και του γεγονότος ότι ασχολείται περιστασιακά μόνο ένας λειτουργός για το καθένα από τα δύο συστήματα που τηρούνται, ένα για καταχώριση των στοιχείων των αποθεμάτων και ένα για καταχώριση των φωτογραφιών των αποθεμάτων, θα υπάρξει μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του.

Εισηγήθηκα όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε να τηρείται μια κοινή βάση δεδομένων, έτσι που να καθίσταται δυνατή η λήψη/επεξεργασία πληροφοριών και από τα δύο συστήματα ταυτόχρονα.

4.65.3 Εργαστήριο εκμαγείων και αντιγράφων. Λόγω των πολλών αδυναμιών στη λειτουργία του εργαστηρίου, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου διεξάγεται έρευνα από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για λήψη απόφασης σχετικά με την αναγκαιότητα και χρησιμότητα διατήρησης του εργαστηρίου.

4.65.4 Ξυλουργικό εργαστήριο. Στο ξυλουργικό εργαστήριο που βρίσκεται στην περιοχή Αεροδρομίου Λευκωσίας, στη νεκρή ζώνη, δεν ακολουθούνται πάντοτε οι ενδεδειγμένες διαδικασίες αναφορικά με την παραλαβή και διάθεση της ξυλείας, ούτε και εφαρμόζονται οι σχετικοί Κανονισμοί Αποθηκών. Υπέδειξα την αναγκαιότητα συμμόρφωσης προς τους Κανονισμούς Αποθηκών και της διενέργειας περιοδικών ελέγχων. Παρόλο που ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε στο παρελθόν ότι δόθηκαν αυστηρές οδηγίες για πλήρη εφαρμογή των εισηγήσεων μου, εντούτοις, από επιτόπιο έλεγχο, διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν

σημειώθηκε βελτίωση. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι το παρουσιολόγιο του προσωπικού δεν ενημερώνεται καθημερινά, αλλά εκ των υστέρων, στο τέλος του μήνα.

4.66 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

4.66.1 Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν £10.105.142. Σ' αυτό περιλαμβάνεται ποσό £7.927.050, το οποίο αφορά κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διάφορων εργασιών. Μερικά από τα υπόλοιπα αυτά εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα και θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

4.66.2 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2002 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £106.226, σε σύγκριση με £63.978 το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £42.248 ή 66,04%. Σ' αυτά περιλαμβάνονται οφειλόμενα ποσά για ζημιές που προκλήθηκαν σε κυβερνητική περιουσία από οδικά δυστυχήματα, ύψους £60.730, και οφειλόμενα ενοίκια κυβερνητικών υποστατικών, ύψους £5.556.

4.66.3 Συνεργεία επιθεώρησης οδικού δικτύου και συντήρησης αυτοκινητόδρομων της Επαρχίας Λευκωσίας. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος εισηγήθηκα όπως επαναξιολογηθεί η λειτουργία των πιο πάνω συνεργείων, λόγω του ότι η εργασία που εκτελείται από αυτά δεν φαίνεται να δικαιολογεί την αντίστοιχη δαπάνη. Στην απάντηση του ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι θα γίνει επαναξιολόγηση της εργασίας του συνεργείου επιθεώρησης οδικού δικτύου, με στόχο την εξοικονόμηση χρόνου, έτσι ώστε το συνεργείο να εκτελεί και άλλες εργασίες του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας.

4.66.4 Αδυναμίες στον προγραμματισμό εκτέλεσης έργων. Στις ακόλουθες περιπτώσεις, λόγω αδυναμιών στον προγραμματισμό των έργων, διαπιστώθηκαν σοβαρές καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις.

(α) Ανάπτυξη Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Το 1991 ετοιμάστηκε από οίκο Συμβούλων το Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Αερολιμένα Λάρνακας. Το 1993 ανατέθηκε η ετοιμασία νέου Σχεδίου, το οποίο, μετά από επανειλημμένες αναθεωρήσεις, συμπληρώθηκε το 1999 έναντι δαπάνης περίπου £4 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, το Μάιο 1998, την αυτονόμηση των νέων αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου και την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη και διαχείριση τους, ενώ το Μάρτιο του 1999 ενέκρινε το πρόγραμμα δράσης, με βάση το οποίο οι νέοι αερολιμένες θα λειτουργήσουν εντός του 2005. Η μελέτη για την αυτονόμηση των αερολιμένων ανατέθηκε το Δεκέμβριο 1999 σε Κοινοπραξία Συμβούλων, έναντι ποσού £894.000. Αργότερα, λόγω διαφωνιών μεταξύ Κυβέρνησης και Βουλής, αναφορικά με το μοντέλο αυτονόμησης των κυπριακών αερολιμένων, υπήρξε σοβαρή καθυστέρηση στο χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης των αερολιμένων. Τελικά τον Ιούνιο 2002 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε την προεπιλογή πέντε προσφοροδοτών και τον Ιούλιο 2002 ζητήθηκε από αυτούς να υποβάλουν τελικές προσφορές τον Οκτώβριο 2002. Τελικά υποβλήθηκαν προσφορές από τρεις προσφοροδότες μόνο.

(β) Νέο κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1993 το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη σύμφωνη γνώμη της Βουλής των Αντιπροσώπων, αποφάσισε όπως το νέο

κτίριο της Βουλής ανεγερθεί στο χώρο ανάπλασης του σταδίου ΓΣΠ και του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Με βάση το πρόγραμμα εκτέλεσης του έργου, οι κατασκευαστικές εργασίες θα άρχιζαν το Σεπτέμβριο 1997. Η προκήρυξη όμως των προσφορών αναστάληκε, λόγω μη ολοκλήρωσης των αρχαιολογικών ανασκαφών και της ανεύρεσης αρχαιοτήτων που, κατά την άποψη του Τμήματος Αρχαιοτήτων, ήταν σημαντικές. Τον Ιανουάριο 2000 αποφασίστηκε όπως, λόγω των αρχαιολογικών ευρημάτων, η ανέγερση του νέου κτιρίου της Βουλής γίνει σε νέο χώρο, με τη διενέργεια των απαιτούμενων τροποποιήσεων στα σχέδια. Όμως, τον Ιανουάριο 2002 η Βουλή αποφάσισε όπως αυτό χωροθετηθεί στο χώρο που είχε αρχικά επιλεγεί. Μέχρι τον Ιούνιο 2002 οι πληρωμές των συμβούλων μελετητών ανήλθαν σε περίπου £1.030.000. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται £376.000, που καταβλήθηκαν για διευθέτηση απαιτήσεων των συμβούλων για αποζημιώσεις λόγω καθυστερήσεων και αναθεωρημένων σχεδίων. Στο μεταξύ, λόγω της καθυστέρησης στην υλοποίηση του έργου, αποφασίστηκε και εκτελέστηκαν βελτιώσεις και προσθήκες στο υφιστάμενο κτίριο της Βουλής, έναντι δαπάνης περίπου £3 εκ.

(γ) Ανέγερση Συγκροτήματος Κυβερνητικών Γραφείων στη Λευκωσία. Το Μάρτιο 1998 ανατέθηκε η κατασκευή του έργου, έναντι ποσού £16,5 εκ., με συμβατική ημερομηνία συμπλήρωσης του τον Αύγουστο 2001.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, κυρίως λόγω καθυστέρησης στο διορισμό από την Κυβέρνηση του υπεργολάβου για τις μηχανολογικές εργασίες. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 30 εβδομάδων, με χρηματική αποζημίωση, και εννέα εβδομάδων χωρίς χρηματική αποζημίωση.

Το Μάρτιο 2001, παρατήρησα ότι στο έργο έγιναν αρκετές αλλαγές, το κόστος των οποίων δεν έχει υπολογιστεί, αλλά εκτιμάται ότι είναι της τάξης των £3,1 εκ., και ότι ορισμένες από αυτές αποφασίστηκαν από τους συμβούλους μελετητές, χωρίς τη συγκατάθεση της κυβερνητικής πλευράς, σύμφωνα με τη νενομισμένη διαδικασία. Το έργο παραδόθηκε στις 7 Ιουνίου 2002 και εκκρεμούν σε διαιτησία απαιτήσεις του εργολάβου για αποζημίωση ύψους περίπου £1,8 εκ.

Η έγκαιρη χρήση των γραφείων δεν κατέστη δυνατή λόγω καθυστέρησης στην εγκατάσταση της κινητής επίπλωσης των γραφείων. Οι προσφορές για την προμήθεια των επίπλων ζητήθηκαν με καθυστέρηση στις 20.5.2002 και η αγορά τους συμπληρώθηκε το Φεβρουάριο 2003.

(δ) Νέο Νοσοκομείο Λευκωσίας. Μετά από ζήτηση προσφορών, η εκτέλεση του έργου ανατέθηκε έναντι ποσού £37,5 εκ., με έναρξη το Μάιο 1997 και συμπλήρωση το Φεβρουάριο του 2002. Τον Ιούνιο 2002 το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 176 εβδομάδων, από τις οποίες οι 79 οφείλονταν στον εργολάβο, ενώ οι υπόλοιπες κυρίως στις αλλαγές και προσθήκες που αποφασίστηκαν. Επίσης ο εργολάβος είχε υποβάλει απαιτήσεις περίπου £11 εκ. για καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις, για τις οποίες, κατά την άποψη του, δεν ευθυνόταν ο ίδιος. Μετά από διαπραγματεύσεις της ΚΕΑΑ με τον εργολάβο, υπογράφηκε τον Οκτώβριο 2002 συμπληρωματική συμφωνία, η οποία προβλέπει τη συμπλήρωση του έργου μέχρι τον Ιούλιο 2004 και πληρωμή αποζημίωσης στον εργολάβο της τάξης των £5 εκ. Το αναθεωρημένο κόστος του έργου, περιλαμβανομένης της αποζημίωσης του εργολάβου, ανέρχεται σε περίπου £56 εκ.

(ε) Κατασκευή Βόρειου Παρακαμπτήριου Δρόμου Γεροσκήπου (Φάση Α'). Τον Απρίλιο 2002, κατά τη διάρκεια συντονιστικής συνάντησης για το έργο, διαπιστώθηκε ότι η διατομή του δρόμου, όπως περιλαμβάνεται στο συμβόλαιο (πλάτος 9,50 μ.), δεν συνάδει με την τελική διατομή, όπως αυτή προβλέπεται να διαμορφωθεί μελλοντικά (πλάτος 19 μ.). Τον Αύγουστο 2002, δύο μήνες μετά την έναρξη των εργασιών, αποφασίστηκε από το Τμήμα τροποποίηση των σχεδίων, με βάση την οποία το οδόστρωμα θα κατασκευαζόταν στην τελική του θέση και πλάτος. Παρατήρησα ότι, με τους χειρισμούς που είχαν γίνει από το Τμήμα, η κυβερνητική πλευρά βρέθηκε σε μειονεκτική θέση όσον αφορά στις καθυστερήσεις, οι οποίες μέχρι τότε οφείλονταν κυρίως στον εργολάβο. Περαιτέρω ζήτησα από το Τμήμα όπως πληροφορηθώ για τα ακόλουθα:

- (i) Γιατί δεν περιλήφθηκε εξαρχής στο συμβόλαιο η τελική μορφή της διατομής του δρόμου.
- (ii) Γιατί δόθηκαν οδηγίες για έναρξη των εργασιών ενώ εκκρεμούσε το θέμα αλλαγής του αρχικού σχεδιασμού.
- (iii) Πώς προτίθετο το Τμήμα να χειριστεί το θέμα της καθυστέρησης, δεδομένου ότι, μέχρι να γίνει επανασχεδίαση του έργου και να ληφθούν οι σχετικές εγκρίσεις για την αλλαγή, αναμενόταν να εκπνεύσει η συμβατική περίοδος του συμβολαίου. Τον Ιούνιο 2003 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, ανεξάρτητα από την απόφαση για τροποποίηση των σχεδίων του συμβολαίου, κατά την εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών ανευρέθηκαν αρχαιότητες και το Νοέμβριο 2002 αποφασίστηκε ο τερματισμός του συμβολαίου και ο επανασχεδιασμός της όδευσης.

(στ) Αυτοκινητόδρομος Δεκέλειας – Πρωταρά. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Οκτώβριο 1996 και συμπληρώθηκε τον Ιούλιο 2002 έναντι δαπάνης £35 εκ. Στο μεταξύ, το Δεκέμβριο 2001 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την αναβάθμιση του δρόμου από την Ξυλοφάγου μέχρι την Αγία Νάπα και από την Ξυλοτύμπου μέχρι την Ορμήδεια, έναντι δαπάνης περίπου £4 εκ. Η αναβάθμιση αποφασίστηκε με σκοπό την επίτευξη ορίου ταχύτητας 100 χλμ/ώρα και την αύξηση της οδικής ασφάλειας, με τη δημιουργία ασφαλοστρωμένων ερεισμάτων πλάτους 3μ. σε όλο το μήκος και των δύο πλευρών του δρόμου, την περίφραξη του δρόμου και την κατάλληλη διαμόρφωση των ανισόπεδων κόμβων. Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι με ορθότερο προγραμματισμό θα μπορούσε να αποφευχθεί η επέμβαση και εκτέλεση εργασιών στον αυτοκινητόδρομο, ο οποίος μόλις είχε δοθεί στην κυκλοφορία κατά τα έτη 2000 και 2001.

(ζ) Κόμβος Λεωφόρου Μακεδονίτισσας με την οδό Ελαιώνων στο Στρόβολο. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο παρατηρήθηκε καθυστέρηση 4 μηνών στην πρόοδο του έργου, λόγω κυρίως προβλημάτων που αφορούσαν τις εργασίες των Υπηρεσιών ΑΗΚ, ΑΤΗΚ, ΣΥΛ και ΣΑΛ. Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις θα αποφεύγονταν με ορθό συντονισμό και προγραμματισμό των εμπλεκόμενων Οργανισμών στο στάδιο σχεδιασμού του έργου. Το Μάιο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε «Εγχειρίδιο Συντονισμού Πολεοδομικών Έργων και Οδικών Υπεραστικών Δρόμων», το οποίο προωθήθηκε και εγκρίθηκε, τον Ιούλιο 2002, από το Υπουργικό Συμβούλιο. Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει πρόνοιες που αφορούν τη διαδικασία που θα ακολουθείται για προγραμματισμό, συντονισμό και εκτέλεση των οδικών έργων από το δημόσιο και ημικρατικό τομέα.

(η) Κατασκευή πεζοδρομίων και οχετών για αποχέτευση όμβριων υδάτων στην Κλήρου - Αρ. Συμβ. PS/C/170. Η κατασκευή του έργου άρχισε το Μάρτιο 2000 έναντι ποσού £397.000. Το Μάρτιο 2001, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του πιο πάνω έργου, το Τμήμα αποφάσισε την αφαίρεση από το συμβόλαιο των προβλεπόμενων ασφαλικών εργασιών, οι οποίες κρίθηκαν υπό τις περιστάσεις ανεπαρκείς.

Αποφασίστηκε επίσης η διενέργεια μελέτης για ανακατασκευή του οδοστρώματος μέσω νέου συμβολαίου. Παρατηρήθηκε ότι, ενώ το υφιστάμενο οδόστρωμα παρουσίαζε σοβαρές φθορές πριν από τη ζήτηση των προσφορών, το Τμήμα δεν έλαβε υπόψη του την ανάγκη ανακατασκευής του, αλλά βασίστηκε στα δεδομένα της μελέτης που έγινε το Φεβρουάριο 1996. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι κατά το στάδιο της μελέτης το οδόστρωμα παρουσίαζε μικρές φθορές, οι οποίες όμως, μέχρι την έναρξη εκτέλεσης του έργου, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω της διέλευσης βαρέων οχημάτων μεταφοράς λατομικών υλικών. Η Υπηρεσία μου δεν συμμαρτίζεται τις εξηγήσεις του Τμήματος. Το Μάρτιο 2003 άρχισε με βάση νέο συμβόλαιο η ανακατασκευή του οδοστρώματος, έναντι ποσού £216.567.

(θ) Κατασκευαστικές εργασίες βελτίωσης των Αρχαιολογικών Χώρων Κουρίου. Η μελέτη του έργου ανατέθηκε σε ιδιώτες συμβούλους τον Ιούλιο 1994 έναντι ποσού £38.910. Το Δεκέμβριο 1996 υποβλήθηκαν από τους συμβούλους στο Τμήμα τα τελικά σχέδια για έλεγχο. Μετά την υποβολή των σχεδίων ζητήθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων η αναθεώρηση της μελέτης των σκελετών των στεγάστρων, από κατασκευή μεταλλικού χωροδικτυώματος σε ξύλινο, κατά το πρότυπο των στεγάστρων, των αρχαιολογικών χώρων της Ελλάδας, καθώς και άλλες τροποποιήσεις των σχεδίων. Τον Οκτώβριο 2000, μετά τη συμπλήρωση της νέας μελέτης, το Τμήμα ζήτησε προσφορές για την κατασκευή του έργου. Το Φεβρουάριο 2001 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε να ακυρώσει τις προσφορές που υποβλήθηκαν, λόγω ουσιωδών αποκλίσεων που παρουσίασαν όλες οι προσφορές από τα έγγραφα προσφοράς. Περαιτέρω, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε το Τμήμα να προχωρήσει στη διαδικασία ζήτησης νέων προσφορών με τη μέθοδο της διαπραγμάτευσης. Το Μάρτιο 2001, το Τμήμα προχώρησε με νέα διορθωμένα έγγραφα στη ζήτηση προσφορών με την πιο πάνω διαδικασία. Τον Οκτώβριο 2001 υπογράφηκε το συμβόλαιο κατασκευής του έργου, με ημερομηνία έναρξης των εργασιών τις 26 Νοεμβρίου 2001. Πριν από την έναρξη των εργασιών και μετά από έλεγχο της μελέτης από το Τμήμα προέκυψε θέμα επάρκειας των στατικών και αντισεισμικών μελετών και κατασκευαστικών σχεδίων του έργου, που αφορούσαν τις εξειδικευμένες κατασκευές των στεγάστρων. Για το λόγο αυτό, η έναρξη των κατασκευών αναβλήθηκε και ανατέθηκε από το Τμήμα σε «Ομάδα Ελέγχου» ο έλεγχος της μελέτης. Οι σύμβουλοι μελετητές προχώρησαν σε διορθώσεις των σχεδίων σύμφωνα με τις υποδείξεις της «Ομάδας Ελέγχου».

Τελικά, τον Ιούλιο 2002 άρχισαν οι κατασκευαστικές εργασίες βάσει των νέων σχεδίων της διορθωμένης μελέτης. Τον Ιανουάριο 2003, η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν ενέκρινε την αποδέσμευση Κονδυλίου ύψους £1,5 εκ. για συνέχιση των εργασιών, μετά από απαίτηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής, η οποία απαιτούσε τροποποιήσεις στα σχέδια, έτσι ώστε να μην επηρεαστούν από τις κατασκευαστικές εργασίες οι αρχαιολογικοί χώροι. Τελικά τον Απρίλιο 2003 η Βουλή αποδέσμευσε μέρος του ποσού αυτού, ύψους £972.150, ενώ το Μάιο 2003 ο Διευθυντής του Τμήματος Αρχαιοτήτων ζήτησε από τη Βουλή την αποδέσμευση και του υπόλοιπου ποσού για την απρόσκοπτη συνέχιση των εργασιών. Οι πιθανές χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις στο έργο, λόγω των πιο πάνω, δεν έχουν ακόμα διευκρινιστεί.

4.66.5 Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες έργων.

(α) Κατασκευή της Συμβολής των οδών Βυζαντίου– Κυκλάδων – Λεύκωνος – Ουρανίας Κοκκίνου στο Στρόβολο. Λόγω προβλημάτων που προέκυψαν στο έργο, όπως η αλλαγή σχεδίων στην οδό Ουρανίας Κοκκίνου, η προσθήκη εργασιών σε δίκτυα υπηρεσιών και η τροποποίηση των οδοστρωμάτων (πλήρης ανακατασκευή των υφιστάμενων οδοστρωμάτων), παρατηρήθηκε ότι προκλήθηκε καθυστέρηση 7 μηνών στη συμπλήρωση των εργασιών. Παρατηρήθηκε επίσης ότι ο συμβατικός χρόνος του συμβολαίου έληξε, χωρίς να αξιολογηθούν από το Μηχανικό του έργου οι καθυστερήσεις και να εγκριθεί η δικαιολογημένη παράταση χρόνου. Τον Απρίλιο 2003 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η έκθεση αξιολόγησης των καθυστερήσεων, την οποία ετοίμασε ο Μηχανικός του έργου, στάλθηκε το Σεπτέμβριο 2002 στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, χωρίς μέχρι τότε να είχε εξεταστεί. Ζήτησα τέλος να πληροφορηθώ για τα αίτια και τους λόγους που προκάλεσαν τις αλλαγές/τροποποιήσεις των σχεδίων, οι οποίες θα έπρεπε κανονικά να είχαν ληφθεί υπόψη κατά το στάδιο της μελέτης.

(β) Αναβάθμιση του Αυτοκινητόδρομου Δεκέλειας – Πρωταρά – Αρ. Συμβολαίου PS/C/3AI/2. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο το Μάιο 2003 παρατηρήθηκε ότι οι τελικές ποσότητες των χωματουργικών εργασιών αναμενόταν να αυξηθούν σημαντικά (πέραν του 100%), σε σύγκριση με τις ποσότητες του συμβολαίου, με αποτέλεσμα την αύξηση της δαπάνης του έργου κατά περίπου £150.000.

(γ) Συμβόλαιο για την κατασκευή του δρόμου Λευκάρων – Βαβατσινιάς - Φάση Β΄ - Αρ. Συμβ. PS/C/152. Λόγω λανθασμένης εκτίμησης κατά το στάδιο της μελέτης της κλίσης των πρανών εκσκαφών σε τμήμα του δρόμου μήκους 500 μέτρων, προκλήθηκαν κατολισθήσεις όγκου χωμάτων. Οι κατολισθήσεις αυτές έγιναν μετά τη συμπλήρωση των χωματουργικών εργασιών και τη διαμόρφωση των πρανών του δρόμου στο πιο πάνω τμήμα. Παρατηρήθηκε ότι, λόγω των πιο πάνω κατολισθήσεων, επιβάλλεται η εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών αξίας περίπου £28.000 (χωματουργικές εργασίες, τοίχος αντιστήριξης). Ως αποτέλεσμα, ο εργολάβος έχει υποβάλει απαίτηση για παράταση χρόνου και αποζημιώσεις. Τον Ιούνιο 2003, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος να πληροφορηθώ κατά πόσο κατά την παραλαβή της μελέτης έγινε από την Επιτροπή Παραλαβής ο ενδεχόμενος έλεγχος της μελέτης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού εγχειριδίου.

(δ) Κατασκευή παρακαμπτήριου Φοινιού και βελτίωση δρόμου μέσα στο Φοινί. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, στα κατασκευαστικά σχέδια του συμβολαίου οι κλίσεις των πρανών εκσκαφής του δρόμου που καθορίστηκαν ήταν διαφορετικές από αυτές που προέκυψαν από τη σχεδιαστική μελέτη, με αποτέλεσμα, στο στάδιο της εκτέλεσης, να προκύψει σοβαρό πρόβλημα και ο εργολάβος να αναστείλει τις χωματουργικές εργασίες μέχρι τη λήψη οριστικής απόφασης από το Τμήμα. Πέρα από τα πιο πάνω, προκλήθηκε κατολίσθηση σε μέρος των πρανών των εκσκαφών, η οποία επέφερε περαιτέρω καθυστέρηση στο έργο, το οποίο τελικά συμπληρώθηκε με 15 μήνες καθυστέρηση. Το Νοέμβριο 2001 η ΚΕΑΑ ζήτησε από το Τμήμα όπως υποβάλει έκθεση γεγονότων αναφορικά με τις ελλείψεις και τις καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στο πιο πάνω έργο. Το Τμήμα υπέβαλε την έκθεση το Νοέμβριο 2002. Στο μεταξύ ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για αποζημιώσεις, τις οποίες αξιολόγησε ο Μηχανικός του έργου. Η σχετική έκθεση αξιολόγησης των απαιτήσεων βρίσκεται ενώπιον της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων για εξέταση, από το Σεπτέμβριο 2002.

4.66.6 Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) Πρόσβαση Τηλλυρίας – Δρόμος Πύργου – Κάμπου - Αρ. Συμβ. TS/17. Το έργο συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 1994 με καθυστέρηση 5 μηνών, λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την εκτέλεση των εργασιών. Το Δεκέμβριο 1996 ο εργολάβος υπέβαλε, λόγω των καθυστερήσεων, οικονομικές απαιτήσεις ύψους £389.940. Το Μάρτιο 2001, δηλαδή μετά από 4 χρόνια, ο Μηχανικός του έργου αξιολόγησε τις απαιτήσεις του εργολάβου και υπέβαλε σχετική εισήγηση στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων για πληρωμή στον εργολάβο £188.450, έναντι των απαιτήσεων του, και ποσού £108.329 για τόκους.

Το Φεβρουάριο 2002 η Τμηματική Επιτροπή εισηγήθηκε στην ΚΕΑΑ όπως ο εργολάβος αποζημιωθεί με το ποσό των £85.000. Αναφορικά με τα πιο πάνω, παρατήρησα ότι ο εργολάβος δεν υπέβαλε τις απαιτήσεις του εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζει το συμβόλαιο, η καθυστέρηση με την οποία ο Μηχανικός του έργου και η Τμηματική Επιτροπή αξιολόγησαν τις απαιτήσεις ήταν απαράδεκτη και ότι τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η αξιολόγηση της χρονικής παράτασης και των εξόδων εργοταξίου ήταν λανθασμένα.

Τον Οκτώβριο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο χρόνο υποβολής των απαιτήσεων από τον εργολάβο, αυτός υπέβαλε όλα τα επιμέρους θέματα στο Μηχανικό του έργου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, χωρίς ωστόσο να ληφθούν οριστικές αποφάσεις από μέρους του εργοδότη. Όσον αφορά στο χρόνο αξιολόγησης των απαιτήσεων του εργολάβου, ανέφερε ότι ήταν πράγματι μεγάλος. Για το θέμα του υπολογισμού της χρονικής παράτασης και των εξόδων εργοταξίου ανέφερε ότι η λήψη των πραγματικών στοιχείων κατά το στάδιο της αξιολόγησης του θέματος από την Τμηματική Επιτροπή ήταν πολύ δύσκολη.

(β) Βελτίωση του δρόμου Νικόκλειας – Αρμίνου – Φιλούσας – Τμήμα Δ΄ - Αρ. Συμβ. PS/C/2(C). Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, τον Ιανουάριο 2003, παρατηρήθηκε ότι, ενώ οι εργασίες θα έπρεπε, σύμφωνα με το συμβόλαιο, να είχαν συμπληρωθεί το Σεπτέμβριο 2002, παρουσίαζαν καθυστέρηση 6 μηνών. Η καθυστέρηση οφειλόταν τόσο στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου όσο και σε άλλους λόγους, όπως στην αλλαγή της όδευσης μέρους του δρόμου, στην εκτέλεση επιπλέον εργασιών, καθώς και στις αντίξοες καιρικές συνθήκες. Παρατηρήθηκε επίσης ότι ο Μηχανικός του έργου δεν είχε αξιολογήσει τις καθυστερήσεις, ώστε να εγκριθεί η δικαιολογημένη παράταση χρόνου. Ο χρόνος αποπεράτωσης του έργου παρέμεινε ακαθόριστος και έτσι υποβαθμίστηκε η υποχρέωση του εργολάβου να συμπληρώσει το έργο σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Εξέφρασα την άποψη ότι, ως αποτέλεσμα, πιθανόν να εξουδετερωθεί το δικαίωμα του εργοδότη να διεκδικήσει αποζημιώσεις για τις καθυστερήσεις για τις οποίες φέρει ευθύνη ο εργολάβος. Τον Ιούνιο 2003, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δεν έγινε κατορθωτό να αξιολογηθούν οι καθυστερήσεις λόγω διαφωνιών με τον εργολάβο για το χρόνο παράτασης, γίνεται όμως παραδεκτό ότι θα μπορούσε να δοθεί προκαταρκτική παράταση χρόνου μέχρι την πλήρη αξιολόγηση του θέματος.

(γ) Βελτίωση του δρόμου Νικόκλειας – Μαμωνιών – Αγίου Νικολάου – Τμήμα Γ΄ - Αρ. Συμβ. PS/C/3(C). Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, το Μάρτιο 2003, παρατηρήθηκε ότι το έργο παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (περίπου 6 μηνών), μέρος της οποίας οφείλεται στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου και μέρος σε άλλους λόγους, όπως κατολισθήσεις πρηνών των εκσκαφών, εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, καθώς και στις

αντίξοες καιρικές συνθήκες. Η αξιολόγηση των πιο πάνω καθυστερήσεων έγινε από το Μηχανικό του έργου μετά τη συμβατική ημερομηνία λήξης του συμβολαίου, σε αντίθεση με τον όρο 41 του συμβολαίου, που προνοεί ότι ο εργολάβος έχει υποχρέωση να υποβάλει τις απαιτήσεις του εντός 28 ημερών από τη στιγμή που θα προκύψουν οι λόγοι της καθυστέρησης, ώστε να καθίσταται δυνατόν να μελετώνται και αξιολογούνται έγκαιρα από το Μηχανικό του έργου. Τον Ιούλιο 2003, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, λόγω των πολλών επιπρόσθετων εργασιών που δόθηκαν στον εργολάβο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και της ανυπαρξίας των επίσημων μετεωρολογικών στοιχείων, δεν έγινε κατορθωτή η έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων. Τον Αύγουστο 2003, ο Διευθυντής Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, σε σχετική παρατήρηση του προς το Τμήμα τονίζει την αναγκαιότητα όπως οι Μηχανικοί των έργων παραχωρούν έγκαιρα την παράταση χρόνου στους εργολάβους, έτσι ώστε ο χρόνος αποπεράτωσης των έργων να μην καθίσταται απροσδιόριστος και να παύει να αποτελεί ουσιώδη όρο των συμβολαίων.

(δ) Κατασκευή λωρίδας βαρέων οχημάτων στον ανήφορο Κακορατζιάς. Το έργο συμπληρώθηκε τον Απρίλιο 2002, με δικαιολογημένη καθυστέρηση 47 εργάσιμων ημερών, λόγω τροποποιήσεων στο αποχετευτικό σύστημα ομβρίων, αύξησης του μήκους του περιζώματος και βροχερού καιρού. Ο εργολάβος υπέβαλε σχετική τεκμηριωμένη απαίτηση για παράταση χρόνου, χωρίς όμως να εξεταστεί έγκαιρα από το Μηχανικό του έργου. Το θέμα εξετάστηκε τελικά από το Τμήμα, τέσσερεις μήνες μετά τη λήξη της συμβατικής περιόδου αποπεράτωσης των εργασιών, γεγονός που δεν συνάδει με το καλώς νοούμενο συμφέρον του Δημοσίου. Το Δεκέμβριο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην εξέταση της απαίτησης του εργολάβου για παράταση χρόνου οφείλεται κυρίως στο φόρτο εργασίας του Επιβλέποντα Μηχανικού, ο οποίος, λόγω της πολυπλοκότητας του έργου, θα έπρεπε να επιλύει παράλληλα και πολλά άλλα τεχνικά προβλήματα.

(ε) Συμβόλαιο για την περιοδική συντήρηση δρόμων στην Επαρχία Πάφου - Αρ. Συμβ. PS/C/383. Μετά τη συμπλήρωση των εργασιών του συμβολαίου, εκδόθηκε από το Μηχανικό του έργου, το Μάρτιο 2003, πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής του έργου, χωρίς να έχει διεξαχθεί εργαστηριακός έλεγχος του βαθμού συμπίεσης της δεύτερης στρώσης του ασφαλικού τάπητα του δρόμου Τσάδας – Χούλου, μήκους 3 χιλιομέτρων. Ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως διευθετήσει την άμεση διεξαγωγή του πιο πάνω ελέγχου και κοινοποιήσει τα αποτελέσματα στην Υπηρεσία μου. Τον Ιούνιο 2003 ο Διευθυντής του Τμήματος μου κοινοποίησε τα πιο πάνω αποτελέσματα, τα οποία ήταν ικανοποιητικά.

(στ) Δρόμος Χαντριών – Αγρού. Το έργο συμπληρώθηκε με καθυστέρηση 20 μηνών, λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την εκτέλεση των εργασιών, όπως απαλλοτριώσεις, μετακινήσεις υπηρεσιών, αύξηση ποσοτήτων του συμβολαίου και δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Τον Απρίλιο 2001 η ΚΕΑΑ αποφάσισε την παραχώρηση στον εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 315 ημερών, καθώς και την καταβολή ποσού £95.744 για οικονομική αποζημίωση. Ο εργολάβος δεν αποδέχθηκε την απόφαση αυτή και ζήτησε την παραπομπή του θέματος σε διαιτησία, διεκδικώντας ποσό £990.824. Τελικά τον Ιούνιο 2002, κατόπιν εισήγησης της Νομικής Υπηρεσίας, το θέμα διευθετήθηκε με την καταβολή προς τον εργολάβο συνολικού ποσού ύψους £275.000.

4.66.7 Αδυναμίες εργολάβων στην εκτέλεση συμβολαίων.

(α) Κατασκευή του δρόμου Λατσιών – Γερίου - Φάση Α΄ - Αρ. Συμβ. PS/C/293. Η έναρξη των εργασιών του πιο πάνω έργου έγινε τον Ιανουάριο 2002, με ημερομηνία αποπεράτωσης τον Ιανουάριο 2003, έναντι ποσού συμβολαίου £559.700. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Απρίλιο 2002, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που οφειλόταν βασικά στον εργολάβο, καθώς και στον επανασχεδιασμό του συστήματος αποχετεύσεων όμβριων υδάτων. Λόγω συνέχισης των καθυστερήσεων εκ μέρους του εργολάβου, το Νοέμβριο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος απέστειλε στον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης της απόδοσης του εργολάβου, σύμφωνα με την οποία η απόδοση του κρίθηκε ως μη ικανοποιητική. Παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις του Μηχανικού του έργου, ο εργολάβος δεν κατέβαλε οποιαδήποτε προσπάθεια για αύξηση του ρυθμού εργασίας, με αποτέλεσμα τον Ιανουάριο 2003 η αδικαιολόγητη καθυστέρηση να είναι της τάξης των 30 εβδομάδων. Τελικά το Μάιο 2003, με τη σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας, το Τμήμα προχώρησε στην κατάσχεση του έργου, εφαρμόζοντας τις σχετικές πρόνοιες του συμβολαίου.

(β) Βελτίωση δρόμου Ασκά – Φτερικούδι. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, η οποία οφειλόταν στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου. Τον Ιανουάριο 2003, ο εργολάβος εγκατέλειψε το εργοτάξιο λόγω οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε. Το Φεβρουάριο 2003 ο εργολάβος ζήτησε από το Τμήμα όπως εγκρίνει την εκχώρηση/ανάθεση του συμβολαίου σε υπεργολάβο. Τελικά το Τμήμα αποφάσισε, το Μάιο 2003, την κατάσχεση του έργου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του συμβολαίου.

(γ) Νέο Κτίριο Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Λευκωσία. Η έναρξη του έργου έγινε τον Οκτώβριο 2001, με χρόνο συμπλήρωσης το Φεβρουάριο 2004. Το Μάιο 2002 παρατήρησα ότι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 3 μηνών, που οφείλεται βασικά στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου. Τον Ιανουάριο 2003 το Τμήμα υπέβαλε στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης της απόδοσης του εργολάβου, στην οποία αναφέρεται ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού εξέτασε την απόδοση του εργολάβου όσον αφορά στην πρόοδο των εργασιών, έκρινε ότι αυτή δεν είναι ικανοποιητική.

Το Μάρτιο 2003 η ΚΕΑΑ ζήτησε από το Τμήμα όπως υποβάλει νέα ενδιάμεση έκθεση απόδοσης, ώστε να διαφανεί κατά πόσο ακολουθείται το νέο πρόγραμμα που υπέβαλε ο εργολάβος. Στην έκθεση που υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2003 αναφέρεται ότι η καθυστέρηση του έργου υπολογίζεται στις 30 εβδομάδες και αυξάνεται συνεχώς. Τον Οκτώβριο 2003 πληροφόρησα το Διευθυντή του Τμήματος ότι, επειδή η κατάσταση εξακολουθεί να επιδεινώνεται, επιβάλλεται όπως ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου.

(δ) Επέκταση Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού - Αρ. Συμβ. 7/2000. Η έναρξη του έργου έγινε τον Απρίλιο 2001, με χρόνο συμπλήρωσης, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του συμβολαίου, τον Απρίλιο 2003. Στο έργο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση περίπου 9 μηνών που οφείλεται κυρίως στον εργολάβο, αλλά και σε άλλους λόγους, για τους οποίους έχει εγκριθεί παράταση χρόνου μέχρι τον Ιούνιο 2003. Ο εργολάβος έχει υποβάλει

αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασίας, με χρόνο συμπλήρωσης των εργασιών τον Ιούνιο 2003, το οποίο όμως κρίθηκε από τον Αρχιτέκτονα ως μη εφικτό. Σύμφωνα με τα πιο πάνω, το έργο αναμένεται τελικά να συμπληρωθεί με καθυστέρηση περίπου 7 μηνών από την αναθεωρημένη ημερομηνία συμπλήρωσης. Τον Ιούνιο 2003 το Τμήμα υπέβαλε στο Γενικό Λογιστή ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης απόδοσης του εργολάβου, σύμφωνα με την οποία κρίνεται η απόδοση του, όσον αφορά στην πρόοδο των εργασιών, ως μη ικανοποιητική.

(ε) Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο παρατηρήθηκε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 3 μηνών. Τον Αύγουστο 2002 το Τμήμα υπέβαλε στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης απόδοσης του εργολάβου, στην οποία αναφέρεται ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού εξέτασε την απόδοση του εργολάβου, έκρινε ότι αυτή δεν είναι ικανοποιητική όσον αφορά στην πρόοδο των εργασιών.

4.66.8 Αδυναμίες στην οργάνωση/διαδικασίες ελέγχου έργων.

(α) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος για τα μεγάλα συμβόλαια οδικών έργων, προέκυψε ότι ο έλεγχος του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν είναι επαρκής και συστηματικός, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης κατάστασης, το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων κρίνεται ανεπαρκές για να διασφαλίσει ότι τα έργα πληρούν τις προδιαγραφές, ενώ οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του νέου Κεντρικού Εργαστηρίου δεν αξιοποιούνται πλήρως.

Σε απαντητική του επιστολή ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες του. Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι, σε αντίθεση με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις, το εργαστήριο αποδυναμώθηκε περαιτέρω με την απόσπαση αριθμού έμπειρων υπαλλήλων για την επί τόπου επίβλεψη οδικών έργων.

(β) Αστοχίες στα ασφαλικά οδοστρώματα των αυτοκινητόδρομων. Το 1985 εισηγήθηκα όπως το Τμήμα Δημοσίων Έργων εφαρμόσει ερευνητικό πρόγραμμα για την καταλληλότητα των υλικών και μεθόδων εκτέλεσης ασφαλτικών οδοστρωμάτων, με σκοπό τη σύνταξη ορθών προδιαγραφών, ώστε να προλαμβάνονται οι αστοχίες των έργων. Παρατήρησα ότι το Τμήμα δεν υιοθέτησε οποιοδήποτε ερευνητικό πρόγραμμα, με αποτέλεσμα οι αποτυχίες και αδικαιολόγητες βλάβες στα οδικά έργα να αντιμετωπίζονται σπασμωδικά και περιστασιακά και να επιρρίπτονται ευθύνες αποκλειστικά στους εργολάβους. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στη λήψη των αναγκαίων μέτρων, όπως π.χ. προδιαγραφές υλικών, μέθοδοι κατασκευής, επίβλεψη κ.τ.λ. Ως παραδείγματα τέτοιων αδικαιολόγητων αστοχιών υπέδειξα τις επιστρώσεις με πρέμιξ στους αυτοκινητόδρομους Αραδίππου – Δεκέλειας και Λευκωσίας – Λάρνακας (Τμήμα Λυμπίων – Αραδίππου), στους οποίους οι εργασίες συντήρησης συμπληρώθηκαν σχετικά πρόσφατα. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι στο παρόν στάδιο δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα αναγκαία ερευνητικά προγράμματα με την παρούσα στελέχωση. Πρωταρχικός στόχος στο παρόν στάδιο είναι η διαπίστευση του Εργαστηρίου που θα θέτει τις προϋποθέσεις,

μεταξύ άλλων, για την ορθή στελέχωση και εκπαίδευση του προσωπικού και ακολούθως θα μπορεί το Κεντρικό Εργαστήριο να προχωρήσει σε ερευνητικά προγράμματα.

(γ) Αξιολόγηση χρονικών και οικονομικών απαιτήσεων συμβασιούχων εργοληπτών.

Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι οι επιβλέποντες, οι συντονιστές έργων και οι Τμηματικές Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων αποδέχονται και αξιολογούν απαιτήσεις των συμβασιούχων εργοληπτών που υποβάλλονται καθυστερημένα και εκτός των συμβατικών προθεσμιών. Ως αποτέλεσμα, ο εργοδότης δεν είναι σε θέση να λάβει έγκαιρα μέτρα για αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων, τα οποία, όπως οι εργολήπτες ισχυρίζονται, επηρεάζουν την πρόοδο των έργων, καταλογίζοντας τη σχετική ευθύνη στην κυβερνητική πλευρά, ούτε και να εξετάζει έγκαιρα το βάσιμο τέτοιων απαιτήσεων.

Το Φεβρουάριο 2002 η Νομική Υπηρεσία, απαντώντας σε επιστολή μου, επιβεβαίωσε ότι οι προθεσμίες για υποβολή απαιτήσεων από τους συμβασιούχους αποτελούν ουσιώδη όρο και ότι, τυχόν καταστρατήγηση τους από τους επιβλέποντες, καθιστά τους τελευταίους υπεύθυνους για οποιαδήποτε ζημιά ήθελε υποστεί το Κράτος. Κατόπιν αυτού, ζήτησα από το Γενικό Λογιστή την έκδοση σχετικής εγκυκλίου, την οποία και εξέδωσε, όπου, μεταξύ άλλων, ζητείται η πιστή τήρηση των συμβατικών προνοιών από όλους τους αρμόδιους. Τον Οκτώβριο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η εγκύκλιος έχει σταλεί σ' όλους τους αρμόδιους για εφαρμογή, σύμφωνα με τις γνωματεύσεις της Νομικής Υπηρεσίας.

(δ) Αυτοκινητόδρομος Κοκκινότριμιθιάς – Αστρομερίτη - Εκτίμηση κόστους – Αρ. Συμβ. PS/C/231.

Παρατήρησα ότι δεν ακολουθήθηκε η καθορισμένη διαδικασία ετοιμασίας εκτίμησης κόστους, για σκοπούς σύγκρισης της λογικότητας της τιμής των προσφορών. Συγκεκριμένα, η εκτίμηση ετοιμάστηκε από τους ιδιώτες μελετητές χωρίς να ελεγχθεί από το Τμήμα και να υποδειχθεί σ' αυτούς η καθορισμένη μεθοδολογία. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως εκδώσει σχετική ενδοτμηματική εγκύκλιο, με την οποία να τονίζεται η ανάγκη για πιστή εφαρμογή της ορθής διαδικασίας για την ετοιμασία εκτίμησης κόστους, τόσο στις περιπτώσεις όπου αυτή γίνεται από Λειτουργούς του Τμήματος, όσο και στις περιπτώσεις όπου γίνεται από ιδιώτες συμβούλους. Τον Οκτώβριο 2002 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχει κυκλοφορήσει ενδοτμηματική εγκύκλιο για τη πιστή εφαρμογή της διαδικασίας εκτίμησης δαπάνης κατασκευής οδικών έργων.

4.67 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μέρος Α

4.67.1 Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2002 ήταν £586.384, σε σύγκριση με £933.641 για το προηγούμενο έτος. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνεται ποσό £454.790 για φόρο χωρητικότητας πλοίων, £17.804 για δικαιώματα επιθεώρησης πλοίων, £28.291 για άδειες ασυρμάτων πλοίων και £404 για τέλη πληρώματος. Δεν περιλαμβάνεται ποσό £97.878, που αφορά επιβαρύνσεις πάνω στον καθυστερημένο φόρο χωρητικότητας πλοίων, το οποίο καθίσταται πληρωτέο κατά την πληρωμή του οφειλόμενου φόρου. Εισηγήθηκα τη διερεύνηση όλων των καθυστερημένων οφειλών, με σκοπό την είσπραξη ή τη διαγραφή τους. Μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, διαγράφηκε κατά τα έτη 1995-2000 το ποσό των £1.039.322. Ο Διευθυντής του Τμήματος ζήτησε την έγκριση του Υπουργείου για διαγραφή επιπρόσθετου ποσού £547.488 για καθυστερημένες οφειλές πλοίων.

4.67.2 Έκδοση Βιβλιαρίων Ταυτότητας και Ναυτικής Υπηρεσίας Ναυτικού και Θεωρήσεις Πιστοποιητικών Ναυτικής Ικανότητας. Η έκδοση των Βιβλιαρίων Ταυτότητας και οι Θεωρήσεις Πιστοποιητικών άρχισαν τον Αύγουστο 2001, βάσει της Διεθνούς Σύμβασης για τα Πρότυπα Εκπαίδευσης, Πιστοποίησης και Εκτέλεσης Φυλακών για Ναυτικούς του 1978/1995, η οποία τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή την 1.2.2002. Τα σχετικά τέλη είναι £25 για την έκδοση Βιβλιαρίου και £15 για τη Θεώρηση Πιστοποιητικού. Λόγω του ότι οι πληρωμές γίνονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από το εξωτερικό, έγινε εισήγηση από το Τμήμα όπως καθοριστεί σταθερή ισοτιμία για τις συναλλαγές (£1=\$2=€2), η οποία και εγκρίθηκε από το Γενικό Λογιστή.

Μέχρι την ημέρα του ελέγχου παραλήφθηκαν πέραν των 62 000 αιτήσεων για Βιβλιάρια και Θεωρήσεις Πιστοποιητικών και εισπράχθηκαν τέλη ύψους £1,61 εκ.. Από αυτές, περίπου 39 000 αιτήσεις (63%) παραλήφθηκαν μέσω αντιπροσώπων των πλοίων στην Κύπρο. Τα ανάλογα τέλη, κατά το πλείστον, καταβλήθηκαν από τους αντιπροσώπους με δική τους επιταγή προς το Τμήμα σε κυπριακές λίρες. Εξέφρασα την άποψη ότι, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι αιτητές θα έπρεπε να καταβάλουν τα σχετικά τέλη απευθείας στο Διευθυντή του Τμήματος. Με την τακτική που ακολουθείται είναι πιθανόν οι αντιπρόσωποι να εισπράττουν από τους αιτητές τα καθορισμένα τέλη σε ξένο νόμισμα (κυρίως δολάρια) και να καταβάλλουν στο Τμήμα τα τέλη σε κυπριακές λίρες, με αποτέλεσμα να επωφελούνται με τη συναλλαγματική διαφορά που προκύπτει λόγω της σταθερής ισοτιμίας, η οποία είναι σημαντική (υπολογίζεται σε πέραν των £200.000).

Επίσης ανέφερα ότι περίπου 50 αντιπρόσωποι υποβάλλουν αιτήσεις και προβαίνουν στη διευθέτηση των τελών εκ μέρους των αιτητών, ενώ ένας αντιπρόσωπος από μόνος του διαχειρίζεται περίπου το 50% των αιτήσεων.

4.67.3 Υπερωριακή αποζημίωση Επιθεωρητών Πλοίων και Γραμματειακού Προσωπικού (μόνιμου και έκτακτου). Για την έκδοση Βιβλιαρίων Ταυτότητας και Θεωρήσεων (Πιστοποιητικών Ναυτικής Ικανότητας) καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση συνολικού ύψους £92.056 μέχρι το Νοέμβριο του 2002.

Ποσό £73.124 καταβλήθηκε σε 15 επιθεωρητές πλοίων, ενώ αυτοί από το Μάιο του 2001 δεν διεξάγουν επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό, λόγω συνδικαλιστικής διαφοράς, και ποσό £18.932 σε 19 υπαλλήλους του Γραμματειακού Προσωπικού (μόνιμους και έκτακτους). Παρατήρησα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αιτήσεων θα μπορούσε να διεκπεραιωθούν εντός του κανονικού ωραρίου. Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες μείωσης της υπερωριακής αποζημίωσης.

4.67.4 Φύλαξη των Βιβλιαρίων Ταυτότητας και Ναυτικής Υπηρεσίας Ναυτικού. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα μέτρα ασφάλειας των αποθεμάτων των Βιβλιαρίων Ταυτότητας και Ναυτικής Υπηρεσίας Ναυτικού είναι ελλιπή. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για ασφαλή φύλαξη των εγγράφων.

4.67.5 Αναστολή των επιθεωρήσεων κυπριακών πλοίων στο εξωτερικό. Λόγω συνδικαλιστικής διαφοράς μεταξύ των Επιθεωρητών του Τμήματος και της Κυβέρνησης, από τις αρχές του 2001 δεν γίνονται επιθεωρήσεις κυπριακών πλοίων στο εξωτερικό, εκτός σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις. Παρατήρησα ότι, εκτός των αρνητικών επιπτώσεων στην εποπτεία των επιπέδων ασφάλειας των πλοίων, γίνονται και εγγραφές στο Κυπριακό Νηολόγιο υπερήλικων πλοίων, χωρίς την εκ των προτέρων ειδική επιθεώρηση που απαιτείται από το

Τμήμα. Επίσης λόγω της συνδικαλιστικής διαφοράς δεν γίνονται επιθεωρήσεις πλοίων ξένων χωρών που επισκέπτονται κυπριακά λιμάνια.

4.67.6 Δημιουργία δικτύου ανεξάρτητων επιθεωρητών στο εξωτερικό. Παρόλο ότι ο θεσμός των ανεξάρτητων επιθεωρητών έχει εισαχθεί από το 1996, μέχρι σήμερα έχει συμπληρωθεί μόνο κατά 50% (έχουν διοριστεί 32 επιθεωρητές σε 23 ξένα λιμάνια, ενώ ο στόχος είναι να διοριστούν 62 επιθεωρητές σε 44 λιμάνια).

Όπως διαπιστώθηκε, ο αριθμός των επιθεωρήσεων που γίνονται από τους περισσότερους επιθεωρητές είναι περιορισμένος και στις πιο πολλές περιπτώσεις δεν αναφέρονται σημαντικές ελλείψεις. Επίσης παρατηρήθηκε ότι υπήρξαν περιπτώσεις όπου, ενώ είχαν γίνει επιθεωρήσεις από τους επιθεωρητές χωρίς να διαπιστωθούν σοβαρές ελλείψεις, ακολούθως έγιναν επιθεωρήσεις στα ίδια πλοία από ξένες λιμενικές αρχές και αναφέρθηκαν σοβαρές ελλείψεις, ακόμα και κρατήσεις πλοίων.

Εξέφρασα την άποψη ότι τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν το Τμήμα και να δοθούν οδηγίες στους επιθεωρητές αφενός για αύξηση των επιθεωρήσεων και επιλογή πλοίων ψηλού κινδύνου και αφετέρου για αυστηρή τήρηση των κριτηρίων, με σκοπό τη βελτίωση των επιπέδων ασφαλείας και λειτουργίας των πλοίων και τη μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες αρχές.

Μέρος Β

4.67.7 Επιβολή χρηματικών ποινών. Τακτική του Τμήματος είναι να μην επιβάλλονται χρηματικές ποινές για παραβάσεις/ελλείψεις που διαπιστώνονται από τους μόνιμους επιθεωρητές του Τμήματος, εκτός αν οι παρατυπίες δικαιολογούν την κατακράτηση του πλοίου.

Τούτο δεν συνάδει με τις πρόνοιες των σχετικών νόμων που προβλέπουν επιβολή χρηματικών ποινών, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, και έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων.

4.67.8 Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων σχετικά με παραβάσεις της σύμβασης προς αποφυγή συγκρούσεων στη θάλασσα. Σύμφωνα με τον Κυρωτικό Νόμο 18/80, η αρμόδια αρχή έχει εξουσία να αποδέχεται την καταβολή ποσού που θα συμφωνείται, μετά από συζήτηση, με τον πλοιοκτήτη, για εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων σχετικά με την πιο πάνω σύμβαση.

Εισηγήθηκα την τροποποίηση του Κυρωτικού Νόμου, ώστε η αρμόδια αρχή να έχει εξουσία να επιβάλλει και όχι να αποδέχεται χρηματικές ποινές για παραβάσεις της σύμβασης, όπως γίνεται και με άλλους Κυρωτικούς Νόμους.

4.67.9 Καθορισμός χρηματικών ποινών για παραβάσεις Διεθνών Ναυτιλιακών Συμβάσεων. Σε ορισμένους Κυρωτικούς Νόμους δεν περιλήφθηκαν πρόνοιες για επιβολή χρηματικών ποινών για παραβάσεις Διεθνών Ναυτιλιακών Συμβάσεων, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να επιβάλλονται τέτοιες ποινές. Σε άλλους Κυρωτικούς Νόμους, ενώ έχουν περιληφθεί τέτοιες πρόνοιες, δεν έχουν καθοριστεί οι ανάλογες χρηματικές ποινές, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων για το Κράτος, αφού για σωρεία καταγγελιών δεν μπορούν να επιβληθούν ποινές.

4.67.10 Μηχανογράφηση.

(α) Εξακολουθεί να καθυστερεί η μηχανογράφηση των καταστάσεων που αφορούν χρεώσεις πλοίων. Εισηγήθηκα την επίσπευση της μηχανογράφησης των εν λόγω καταστάσεων, ώστε η ενημέρωση τους να γίνεται έγκαιρα και η διαδικασία είσπραξης των σχετικών τελών να διεκπεραιώνεται πιο αποτελεσματικά. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται θα έχει επιπτώσεις και πάνω στο κόστος της μηχανογράφησης, το οποίο συνεχώς αυξάνεται.

(β) Όπως κατ' επανάληψη έχω αναφέρει, η επιβολή φόρου χωρητικότητας πλοίων, που γίνεται από το μηχανογραφικό σύστημα, εξακολουθεί να παρουσιάζει προβλήματα, ενώ αρκετή εργασία, λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων του προγράμματος, αναγκαστικά γίνεται με το χέρι.

4.68 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

4.68.1 Αδυναμίες/παραλείψεις στο χειρισμό προσφορών και συμβολαίων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μου σε προσφορές και συμβόλαια που χειρίζεται το Τμήμα, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) **Προσφορά για τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου.** Το Φεβρουάριο 2001 ζητήθηκαν από το Τμήμα προσφορές, οι οποίες υποβλήθηκαν το Μάιο του ίδιου έτους. Το Νοέμβριο 2001 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση των προσφορών, επειδή η τιμή του χαμηλότερου εντός προδιαγραφών προσφοροδότη ήταν κατά περίπου 52% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, που ήταν £710.000. Πέραν του πιο πάνω βασικού λόγου ακύρωσης, οι τρεις χαμηλότεροι προσφοροδότες – όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών – είχαν καταστήσει τη διαδικασία αναξιόπιστη και διατρητή, με τις ενέργειες τους να αποστέλλουν επιστολές για επηρεασμό του Συμβουλίου. Ως αποτέλεσμα, ζητήθηκαν ξανά προσφορές από τις έντεκα εταιρείες που είχαν δικαίωμα συμμετοχής στον προηγούμενο διαγωνισμό. Προσφορά υπέβαλαν έξι προσφοροδότες και τον Ιανουάριο 2002 το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά – σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης - στο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι ποσού £1.326.000+Φ.Π.Α.. Σημειώνεται ότι η τιμή της προσφοράς του ήταν κατά £75.790 χαμηλότερη της τιμής της προηγούμενης προσφοράς που ακυρώθηκε. Ο τέταρτος κατά σειρά τιμής προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών και το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε το Μάιο 2003 απόφαση, στην οποία αναφέρεται ότι η προσφυγή επιτυγχάνει, με έξοδα εναντίον της Δημοκρατίας, και η προσβαλλόμενη απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ακυρώνεται. Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ευσταθούσε η εισήγηση του αιτητή για έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνη, η οποία ήταν ουσιώδης, επειδή, όπως διαπιστώθηκε, ο πιο πάνω αιτητής είχε επισυνάψει στην προσφορά του επιστολή με την οποία παραχωρούσε έκπτωση £60.000, η οποία καθιστούσε την προσφορά του χαμηλότερη από την προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη. Η επιτροπή αξιολόγησης όμως δεν είχε λάβει υπόψη την πιο πάνω έκπτωση και προχώρησε στη λεπτομερή αξιολόγηση μόνο των τριών χαμηλότερων προσφορών.

Σημειώνεται ότι, λόγω της επαναπροκήρυξης της προσφοράς, καθυστέρησε κατά περίπου τρεις μήνες ο διορισμός του υπεργολάβου ηλεκτρολογικών εργασιών, εφόσον στο συμβόλαιο του

κυρίως εργολάβου είχε περιληφθεί πρόνοια ότι ο διορισμός θα έπρεπε να γίνει μέχρι τις 5.11.2001.

(β) Προσφορά αρ. 202/01 για την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος απαγωγής καυσαερίων στον Πυροσβεστικό Σταθμό Πύλης Πάφου. Οι όροι του συμβολαίου προνοούσαν όπως το σύστημα αποτελείται από τέσσερις ανεξάρτητες μονάδες εξαγωγής καυσαερίων, οι οποίες θα συνδέονταν στις εξόδους των εξατμίσεων των οχημάτων και θα παρέμεναν συνδεδεμένες μέχρι την έξοδο τους από το αμαξοστάσιο.

Το σύστημα παραλήφθηκε τον Οκτώβριο 2002. Από επιτόπιο όμως έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου τον Ιανουάριο 2003 διαπιστώθηκε ότι η λειτουργία του δεν ήταν σύμφωνη με τις πρόνοιες του συμβολαίου. Συγκεκριμένα, κατά τη λειτουργία της μιας μονάδας διέφευγε καυσαέριο εντός του αμαξοστασίου μέσω του λαστιχοσωλήνα της δεύτερης μονάδας. Επιπλέον το σύστημα ήταν ουσιαστικά αδραντοποιημένο, επειδή, λόγω της πλευρικής θέσης της εξόδου των εξατμίσεων, σε συνδυασμό με τη στενότητα του χώρου, ήταν αδύνατη η έξοδος των οχημάτων από το αμαξοστάσιο με συνδεδεμένους τους λαστιχοσωλήνες του συστήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε το Φεβρουάριο 2003 ότι το πρόβλημα διαφυγής καυσαερίων εντός του αμαξοστασίου είχε επιλυθεί, ενώ για το θέμα της αλλαγής της θέσης εξόδου των εξατμίσεων των οχημάτων είχαν δοθεί εκ νέου οι διαβεβαιώσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ότι θα διευθετείτο το συντομότερο. Σημειώνεται ότι αν και το πρόβλημα της εξόδου των εξατμίσεων των οχημάτων ήταν γνωστό στο στάδιο ετοιμασίας της μελέτης, η Πυροσβεστική Υπηρεσία είχε συμφωνήσει όπως προχωρήσει το έργο, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα την ευθύνη επίλυσης του.

(γ) Προσφορά αρ. 158/01/Μ/ΗΜΥ για τις ηλεκτρολογικές εργασίες για φωταγωγήση διαδρόμων στο Δασικό Πάρκο Αθαλάσσας. Τον Ιούλιο 2002 το Τμήμα υπέγραψε συμβόλαιο για τις ηλεκτρολογικές εργασίες για τη φωταγωγήση επιλεγμένων διαδρόμων στο Δασικό Πάρκο Αθαλάσσας. Από επιτόπιο έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου τον Αύγουστο 2002, διαπιστώθηκε ότι οι εργασίες τοποθέτησης του καλωδίου που είχαν εκτελεστεί δεν ήταν σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, χωρίς το γεγονός αυτό να εντοπιστεί κατά την επίβλεψη των εργασιών από το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε το Σεπτέμβριο 2002 ότι, λόγω ελλιπούς στελέχωσης του Τμήματος, η επίβλεψη των έργων δεν γίνεται πάνω σε καθημερινή βάση, αλλά περιοδικά και επιλεκτικά. Ως αποτέλεσμα, ο έλεγχος, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αφανών εργασιών, είναι αδύνατος. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η τοποθέτηση των καλωδίων είχε γίνει κατά την περίοδο των θερινών διακοπών, όταν ο επιβλέπων λειτουργός του Τμήματος απουσίαζε με άδεια και δεν υπήρχε δυνατότητα αντικατάστασης του.

(δ) Προσφορά αρ. 165/01 για την προμήθεια και εγκατάσταση μικρών τηλεφωνικών συστημάτων ISDN. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το Μάρτιο 2002 την προσφορά έναντι περίπου £70.000. Παρόλο ότι οι όροι του συμβολαίου προνοούσαν ότι η προσφορά θα ισχύει για ένα χρόνο από την ημερομηνία υπογραφής του και η ποσότητα των συστημάτων/εξαρτημάτων μπορεί να αυξηθεί μέχρι 25%, το Τμήμα προχώρησε το Νοέμβριο 2002 στην υπογραφή νέου συμβολαίου με τον ίδιο προμηθευτή, για αγορά επιπλέον ποσότητας τηλεφωνικών συσκευών, η οποία ανερχόταν στο 31% της αρχικής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2003 ότι, κατά την άποψη του, ο περιορισμός στο ποσοστό των επιπλέον ποσοτήτων αφορούσε μόνο τα τηλεφωνικά συστήματα και ότι σε μελλοντικές προσφορές η σχετική πρόνοια των εγγράφων της προσφοράς θα διαφοροποιηθεί, έτσι ώστε οι τηλεφωνικές συσκευές να αντιμετωπίζονται όπως και τα υπόλοιπα εξαρτήματα, με τιμή μονάδας, για σκοπούς κάλυψης επιπλέον αναγκών.

(ε) Προσφορά αρ. 148/01 για προμήθεια 3±1 υπερηχογράφων. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το Μάιο 2002 την πιο πάνω προσφορά στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι περίπου £270.000, υιοθετώντας την εισήγηση της τμηματικής επιτροπής αξιολόγησης. Σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής, η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη δεν ικανοποιούσε τους όρους του διαγωνισμού, επειδή ο εξοπλισμός που περιλαμβανόταν στην προσφορά είχε φτάσει στο τέλος της παραγωγής του.

Από έλεγχο της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη, διαπιστώθηκε ότι :

- (i) Ο πίνακας τιμών μονάδας για επιπρόσθετες εργασίες/υλικά κατά τη διάρκεια του επταετούς συμβολαίου συντήρησης δεν υποβλήθηκε με την προσφορά, όπως απαιτούσαν οι όροι, αλλά συμπληρώθηκε από τον προσφοροδότη – κατόπιν υπόδειξης του Τμήματος – μετά την κατακύρωση της προσφοράς, και πριν από την υπογραφή του συμβολαίου, και
- (ii) οι τιμές του επταετούς συμβολαίου συντήρησης, αντί να δοθούν σε κυπριακές λίρες – όπως προέβλεπαν οι όροι της προσφοράς – δόθηκαν σε ξένο συνάλλαγμα.

Οι πιο πάνω παρεκκλίσεις δεν αναφέρθηκαν στην έκθεση της τμηματικής επιτροπής αξιολόγησης.

(στ) Προσφορά αρ. 5/02/105/A/HMY για την προμήθεια συστήματος ασύρματης επικοινωνίας πάνω σε παγκύπρια βάση. Τον Οκτώβριο 2002 υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές από δύο προσφοροδότες. Η τμηματική επιτροπή αξιολόγησης υπέβαλε το Μάρτιο 2003 την έκθεση της, στην οποία εισηγείτο την κατακύρωση της προσφοράς στο δεύτερο φθηνότερο προσφοροδότη, επειδή, όπως διαπίστωσε κατόπιν έρευνάς της στο διαδίκτυο, ο χαμηλότερος προσφοροδότης ήταν εκτός τεχνικών προδιαγραφών. Η επιτροπή αξιολόγησης δεν εντόπισε το γεγονός ότι ο δεύτερος φθηνότερος προσφοροδότης – την προσφορά του οποίου είχε συστήσει για κατακύρωση – δεν είχε υποβάλει έγκυρη εγγυητική συμμετοχής στο διαγωνισμό. Το γεγονός αυτό εντοπίστηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο και αποφάσισε να παραπέμψει το θέμα της εγκυρότητας της προσφοράς του δεύτερου φθηνότερου προσφοροδότη στη Νομική Υπηρεσία για γνωμάτευση. Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν κατά 19% ψηλότερη της αρχικής εκτίμησης δαπάνης για την αγορά του συστήματος, ενώ η τιμή που δόθηκε για την πενταετή συντήρηση ήταν περίπου 5 φορές χαμηλότερη της αντίστοιχης εκτίμησης. Η λήψη απόφασης από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών εκκρεμεί, ενώπιε της αναμενόμενης γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας.

(ζ) Προσφορά αρ. 5/02/181/M/HMY για την προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων 100% ελέγχου αποσκευών στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου. Τον Απρίλιο 2002 υποβλήθηκαν τα σχόλια/εισηγήσεις οκτώ ενδιαφερόμενων προσφοροδοτών πάνω στις

προκαταρκτικές προδιαγραφές που είχαν ετοιμαστεί από το Τμήμα. Οι τρεις από αυτούς είχαν εκφράσει μεταξύ άλλων επιφυλάξεις ως προς τη δυνατότητα συμπλήρωσης των εργασιών εντός του προβλεπόμενου χρόνου των 21 εβδομάδων, ενώ τέταρτος ανέφερε ότι, για την ακριβή εκτίμηση του απαιτούμενου χρόνου, θα έπρεπε να του δοθούν τα σχέδια των Αεροδρομίων. Με βάση τα σχόλια που υποβλήθηκαν, το Τμήμα ετοίμασε τις τελικές προδιαγραφές και τον Ιανουάριο 2003 προκήρυξε ανοικτές προσφορές. Σύμφωνα με τα τροποποιημένα έγγραφα προσφοράς, το όλο έργο είχε διαχωριστεί σε δύο φάσεις, με πρόνοια όπως η πρώτη συμπληρωθεί εντός 21 εβδομάδων και η δεύτερη εντός 35 εβδομάδων, επειδή, όπως εκτιμούσε το Τμήμα, αυτό θα ήταν εφικτό. Τελικά, το Φεβρουάριο 2003 υποβλήθηκαν 10 προσφορές από επτά προσφοροδότες. Σύμφωνα με την αξιολόγηση του Τμήματος και την έκθεση της Τεχνικής Επιτροπής του Συμβουλίου Προσφορών, μόνο μια προσφορά πληρούσε τις προδιαγραφές. Σημειώνεται ότι οι οκτώ από τις 10 προσφορές δεν πληρούσαν τον ουσιαστικό όρο παράδοσης της πρώτης φάσης του έργου εντός 21 εβδομάδων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι η τιμή της μοναδικής εντός προδιαγραφών προσφοράς ήταν κατά £1 εκ. (περίπου 20%) ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης. Ενόψει των πιο πάνω, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε, τον Ιούλιο 2003, όπως γίνει διαπραγμάτευση με το μοναδικό εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, με στόχο τη μείωση της τιμής της προσφοράς του σε λογικά πλαίσια. Τελικά – κατόπι διαπραγμάτευσης – η προσφορά κατακυρώθηκε στον πιο πάνω προσφοροδότη στην τιμή των περίπου £4 εκ., δηλαδή με μείωση της αρχικής τιμής της προσφοράς του κατά £0,4 εκ.

(η) Προσφορά αρ. 102/01 για την προμήθεια πετρελαιοκίνητων περονοφόρων. Τον Αύγουστο 2002, το Τμήμα τερμάτισε το συμβόλαιο για αγορά ενός πετρελαιοκίνητου περονοφόρου 4 τόννων, επειδή ο εργολάβος αδυνατούσε να παραδώσει έγκαιρα το περονοφόρο. Το Σεπτέμβριο 2002, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, μετά από εισήγηση του Τμήματος, αντί να ακολουθήσει τις προβλεπόμενες από το Νόμο περί Προσφορών του Δημοσίου διαδικασίες αγοράς εξοπλισμού, αποφάσισε να κατακυρώσει την προσφορά στον αμέσως επόμενο από το χαμηλότερο προσφοροδότη, παρά το γεγονός ότι η ισχύς της προσφοράς έληξε από το Δεκέμβριο 2001.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2002 ότι η πιο πάνω διαδικασία ακολουθήθηκε λόγω της επείγουσας ανάγκης αγοράς του περονοφόρου – η επαναπροκήρυξη της προσφοράς θα προκαλούσε καθυστέρηση - καθώς επίσης και λόγω του ότι το Δημόσιο δεν θα επιβαρυνόταν με επιπρόσθετο κόστος, εφόσον η διαφορά στην τιμή με την αμέσως επόμενη προσφορά υπερκαλυπτόταν από το ποσό της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου του αποτυχόντα εργολάβου, η οποία είχε κατασχεθεί.

4.68.2 Συντήρηση φωτοτυπικών μηχανών. Η συντήρηση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού του Δημοσίου αποτέλεσε θέμα διεξαγωγής διαχειριστικού ελέγχου από την Υπηρεσία μου, τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις του οποίου αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 1996. Αναφορικά με τις φωτοτυπικές μηχανές, διαπιστώθηκε ότι το κόστος συντήρησης τους από τον ιδιωτικό τομέα ήταν κατά πολύ χαμηλότερο του αντίστοιχου κόστους συντήρησης από το Τμήμα. Το Τμήμα είχε αναφέρει τότε ότι διατηρούσε επιφυλάξεις όσον αφορά στα συμπεράσματα του διαχειριστικού ελέγχου, επειδή το εργαστήριο του δεν

τηρούσε πλήρη στοιχεία για το κόστος συντήρησης των φωτοτυπικών μηχανών, γι' αυτό και θα προχωρούσε στη συγκέντρωση στοιχείων για μηχανές του ίδιου τύπου και ηλικίας, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία προσφορών που κατακυρώθηκαν εντός του 2001 και 2002, το κόστος της συντήρησης από τον ιδιωτικό τομέα, περιλαμβανομένων των εργατικών, ανταλλακτικών/εξαρτημάτων και αναλωσίμων – πλην του χαρτιού – ήταν 0,30 σεντ και 0,24 σεντ ανά αντίγραφο, για τις ψηφιακές μηχανές των 15 και 30 αντιγράφων ανά λεπτό, αντίστοιχα. Για σκοπούς σύγκρισης αναφέρω ότι το κόστος μόνο των αναλωσίμων, σύμφωνα με τις συστάσεις των κατασκευαστών των μηχανών, καθώς και τις εκτιμήσεις του Τμήματος, ανερχόταν σε 0,37 σεντ και 0,29 σεντ ανά αντίγραφο, αντίστοιχα, για μηχανές του ίδιου τύπου (15 και 30 αντιγράφων ανά λεπτό) που είχαν αγοραστεί την ίδια περίοδο και τη συντήρηση τους θα αναλάμβανε το Τμήμα. Στο πιο πάνω κόστος θα πρέπει να προστεθεί και το κόστος των εργατικών και ανταλλακτικών, γεγονός που ανεβάζει ακόμα περισσότερο τη διαφορά μεταξύ των δύο μεθόδων συντήρησης και καταδεικνύει ότι η ανάθεση της συντήρησης στον ιδιωτικό τομέα είναι σαφώς συμφέρουσα για το Δημόσιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιούλιο 2002 ότι το Τμήμα αποφάσισε να αναλάβει τη συντήρηση όλων των φωτοτυπικών μηχανών των 15 αντιγράφων ανά λεπτό, καθώς και του μισού αριθμού των μηχανών των 30 αντιγράφων ανά λεπτό, οι οποίες είχαν αγοραστεί εντός του 2002, ώστε, με την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων, να μπορεί να γίνει συγκριτική μελέτη. Επίσης, με πληροφόρησε ότι η διατήρηση του εργαστηρίου συντήρησης από το Τμήμα του εξασφαλίζει τον έλεγχο των εργασιών που ανατίθενται στον ιδιωτικό τομέα και συμβάλλει στη συγκράτηση των τιμών της αγοράς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, από τον οποίο ζήτησα να πληροφορηθώ την πολιτική του Υπουργείου του ενόψει και των πιο πάνω διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μου, με πληροφόρησε το Μάρτιο 2003 ότι η πολιτική του Υπουργείου είναι να διατηρηθεί ο ελάχιστος αριθμός εργαστηρίων.

4.69 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

4.69.1 Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας των μηχανοκίνητων οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων, για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας για το 2002, ήταν 72 606, σε σύγκριση με 61 093 το 2001. Κατά το 2002 εκδόθηκαν συνολικά 468 314 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη £38,2 εκ., σε σύγκριση με 461 759 άδειες και τέλη £36,7 εκ. το 2001. Διαγράφηκαν 23 178 οχήματα από το μητρώο, λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη. Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι το 13,4% των εγγεγραμμένων οχημάτων δεν είχαν ανανεώσει την άδεια κυκλοφορίας τους, ποσοστό που ισοδυναμεί με έσοδα περίπου £5,1 εκ., τα οποία θα μπορούσε να είχαν εισπραχθεί, σε περίπτωση που τα οχήματα που δεν έχουν ανανεώσει την άδεια κυκλοφορίας τους βρισκόνταν όλα σε κυκλοφορία κατά την πιο πάνω περίοδο.

4.69.2 Είσπραξη λανθασμένων δικαιωμάτων για άδειες κυκλοφορίας και καθυστέρηση στην είσπραξη των διαφορών. Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις έκδοσης αδειών

κυκλοφορίας με λανθασμένα δικαιώματα. Οι συσσωρευμένες διαφορές στις 31.12.2002 ανέρχονταν στις £38.840. Το μεγαλύτερο ποσό αφορά καθυστερημένα τέλη παλαιών ετών, τα οποία, σύμφωνα με το Τμήμα, είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατον, να εισπραχθούν.

4.69.3 Μειωμένα τέλη εγγραφής και κυκλοφορίας. Σύμφωνα με τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμο του 1972, όλα τα εκπαιδευτικά οχήματα καταβάλλουν μειωμένα τέλη εγγραφής και κυκλοφορίας, ως μη ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα.

Επειδή η φοροαπαλλαγή αυτή παραχωρείται σε μια μικρή τάξη ατόμων και δεν εξυπηρετεί το ευρύ κοινωνικό σύνολο, πέρα από το γεγονός ότι πιθανόν κάποια οχήματα να μη χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς σκοπούς, εισηγούμαι επί σειρά ετών όπως το προνόμιο αυτό καταργηθεί. Το θέμα αναμένεται να επιλυθεί με την εισαγωγή του νέου συστήματος επιβολής τελών εγγραφής και κυκλοφορίας με βάση τον κυβισμό των οχημάτων, το οποίο προνοείται σε τροποποιητικό νομοσχέδιο που βρίσκεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και προώθηση στη Βουλή, βάσει του οποίου τα πιο πάνω οχήματα δεν θα τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης.

4.69.4 Μετατροπή οχημάτων μετά τον τελωνισμό και πριν από την εγγραφή τους. Στην περίπτωση που όχημα έχει μετατραπεί σε άλλου τύπου ή κατηγορίας μετά τον τελωνισμό και πριν από την εγγραφή του, το όχημα αυτό, σύμφωνα με τακτική του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, γίνεται αποδεκτό και εγγράφεται, με σχετική ενημέρωση του Τμήματος Τελωνείων. Σε αυτή την περίπτωση, σύμφωνα με το Τμήμα, δεν είναι βέβαιο κατά πόσο το Τμήμα Τελωνείων έχει εξουσία είσπραξης της διαφοράς φόρων και δασμών, εφόσον τούτο δεν προνοείται στους Κανονισμούς.

Για ρύθμιση του θέματος, η εισήγηση της Υπηρεσίας μου ήταν όπως τροποποιηθεί ο Κανονισμός 55(1) των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών του 1984, ο οποίος προβλέπει ότι, σε περίπτωση μετατροπής εγγεγραμμένου οχήματος σε όχημα άλλου τύπου ή κατηγορίας, θα πρέπει να καταβληθούν οι αναλογούντες στο νέο τύπο ή κατηγορία οχήματος δασμοί και φόροι, έτσι ώστε αυτό να καλύπτει και μη εγγεγραμμένα οχήματα.

Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών υιοθέτησε την εισήγησή μου και στις 11.4.2000 απέστειλε στη Νομική Υπηρεσία σχετικό προσχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών.

Η Νομική Υπηρεσία στις 25.7.2002 εξέφρασε την άποψη ότι το Τμήμα Τελωνείων έχει την εξουσία και τη δυνατότητα να διεκδικήσει τυχόν οφειλόμενους δασμούς και/ή φόρους κατανάλωσης, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 39(ε) της περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νομοθεσίας, ανεξάρτητα από την εγγραφή των εν λόγω οχημάτων από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Σχετικά ζήτησε τις απόψεις των δύο Τμημάτων πριν ληφθεί τελική απόφαση κατά πόσο χρειάζεται πράγματι τροποποίηση, είτε του Κανονισμού 55, είτε οποιασδήποτε άλλης νομοθετικής διάταξης. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί τελική απόφαση για το θέμα, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η απώλεια δημόσιων εσόδων.

4.69.5 Τελωνισμός και εγγραφή οχημάτων σαλούν στην κατηγορία Van. Συνεχίστηκε η εγγραφή οχημάτων ως Van, τα οποία εκ κατασκευής δεν μπορούν να θεωρηθούν εμπορικά (Van), με αποτέλεσμα τη μεγάλη απώλεια τελών εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας. Από το 1990 μέχρι το τέλος του 2001 εγγράφηκαν παράτυπα, ως Van, 23 383 οχήματα τύπου σαλούν.

Μετά από εισήγηση μου όπως τα οχήματα, τα οποία δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι είναι εμπορικά εκ κατασκευής, μην εγγράφονται στην κατηγορία αυτή, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τους εισαγωγείς αυτοκινήτων ότι από 5.6.2000 δεν θα εγγράφονται ως Van οχήματα που δεν προορίζονται από τον κατασκευαστή ως τέτοια.

Διαπιστώθηκε ότι η κατάσταση εξακολουθεί να παραμένει η ίδια, για το λόγο ότι όλοι οι εισαγωγείς προσκομίζουν σχετικό πιστοποιητικό από τους κατασκευαστές, στο οποίο παρέχεται βεβαίωση ότι τα οχήματα είναι τύπου Van. Ως ριζική λύση του προβλήματος εισηγήθηκα την εξίσωση των δασμών, φόρων, τελών εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας των οχημάτων Van με αυτά των ιδιωτικών οχημάτων τύπου σαλούν.

Το Τμήμα Τελωνείων με επιστολές του ημερ. 7.6.2002 και 22.11.2002 ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τα νέα κριτήρια και χαρακτηριστικά των οχημάτων Van, όπως αυτά εγκρίθηκαν, στα πλαίσια των Συνόδων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων, και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τα κριτήρια και χαρακτηριστικά αυτά, για να θεωρηθεί ένα όχημα ως όχημα μεταφοράς φορτίου, θα πρέπει να έχει κατασκευαστεί για το σκοπό αυτό και δεν είναι δυνατόν να φέρει υαλοπίνακες στα πλαϊνά πλαίσια και στο χώρο φορτίου, ούτε οποιεσδήποτε άλλες προσθήκες ή προσαρμογές που χαρακτηρίζουν τα οχήματα μεταφοράς προσώπων, όπως ήταν και η εισήγησή μου. Η υιοθέτηση των αλλαγών αυτών από το Υπουργείο Οικονομικών το συντομότερο δυνατόν θα αποτρέψει την απώλεια δασμών, φόρων και τελών εγγραφής και κυκλοφορίας.

4.69.6 Απόβαρο μηχανοκίνητων οχημάτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα κατά καιρούς αρκετές περιπτώσεις όπου οχήματα του ίδιου τύπου και μοντέλου εγγράφθηκαν με διαφορετικό απόβαρο, συνήθως μικρότερο του κανονικού, καταβάλλοντας μειωμένα τέλη εγγραφής και κυκλοφορίας.

Επειδή διαπιστώνονται συνεχείς ατέλειες στο σύστημα, εισηγήθηκα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων την τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε το κριτήριο για τα τέλη εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας να είναι ο κυβισμός των οχημάτων και όχι το απόβαρο, το οποίο παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Το Τμήμα ετοίμασε τροποποιητικό νομοσχέδιο, σύμφωνα με την εισήγησή μου, το οποίο βρίσκεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και προώθηση στη Βουλή.

4.69.7 Ακίνητοποίηση οχημάτων. Παρατηρήθηκε ότι στις 31.12.2002 βρίσκονταν ακινητοποιημένα, κατόπι δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 5 631 οχήματα, αρκετά από τα οποία είναι οχήματα πολυτελείας. Το Τμήμα διενεργεί πολύ περιορισμένο αριθμό επιτόπιων ελέγχων, για να διαπιστώσει ότι πράγματι τα οχήματα αυτά είναι ακινητοποιημένα. Εισηγήθηκα την αύξηση των επιτόπιων ελέγχων, πράγμα που, σε συνδυασμό με την έγκριση του σχετικού τροποποιητικού νομοσχεδίου περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως, σε σχέση με την ακίνητοποίηση οχημάτων, θα βελτιώσει την υφιστάμενη κατάσταση.

4.69.8 Δημιουργία ομάδας δίωξης. Οι εισηγήσεις μου για ενίσχυση του ελέγχου για διαπίστωση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας, είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία από το Τμήμα ομάδας δίωξης, με στόχο τη μείωση των παρατυπιών που παρατηρούνται σχετικά με τις ακινητοποιήσεις οχημάτων, τη χρήση πινακίδων δοκιμής, την κυκλοφορία μη εγγεγραμμένων οχημάτων κ.τ.λ. Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που έγιναν ενέργειες από το Τμήμα, δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών τα θέματα που αφορούν το προσωπικό της εν λόγω ομάδας (νέο σχέδιο υπηρεσίας Εποπτών/Ζυγιστών, σύστημα βάρδιας, στήριξη του

προσωπικού της ομάδας με παροχή αποζημιώσεων), με αποτέλεσμα αυτή να υπολειτουργεί. Κατά την άποψή μου η ομάδα, για να βοηθήσει ουσιαστικά στη βελτίωση της κατάστασης, θα πρέπει το Τμήμα να μεριμνήσει για την ετοιμασία προγραμμάτων ελέγχου και την εκπαίδευση του προσωπικού της ομάδας δίωξης.

4.69.9 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκε ότι στο Τμήμα δεν λειτουργεί σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με αποτέλεσμα να γίνονται λανθασμένες καταχωρίσεις αναφορικά με ουσιώδη στοιχεία των οχημάτων, όπως είδος καυσίμων, βάρος, ιπποδύναμη, δασμολογική κατάσταση κ.τ.λ. και να προκύπτουν απώλειες εσόδων για το Δημόσιο. Εισηγήθηκα τη δημιουργία τμήματος εσωτερικού ελέγχου για έλεγχο της ορθότητας των καταχωρίσεων και αλλαγών που γίνονται στα στοιχεία των οχημάτων.

4.69.10 Τεχνικός έλεγχος οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μέχρι τις 30.11.2002 κλήθηκαν για έλεγχο 119 494 οχήματα. Από αυτά βρέθηκαν κατάλληλα 73 299, ακατάλληλα 410, ενώ 45 785 (ποσοστό 38,3%) οχήματα δεν παρουσιάστηκαν για έλεγχο. Ζήτησα από το Τμήμα να με ενημερώσει για τις ενέργειες που γίνονται σχετικά με τα οχήματα αυτά, καθώς και για τον έλεγχο που γίνεται στα διάφορα Κέντρα Επιθεώρησης Οχημάτων, για να διαβεβαιωθεί ότι τηρούνται οι απαιτούμενες διαδικασίες και τα ενδεδειγμένα επίπεδα στην επιθεώρηση οχημάτων, για βελτίωση της οδικής ασφάλειας.

4.69.11 Πινακίδες για την επίδειξη και δοκιμή μηχανοκινήτων οχημάτων.

(α) Από επιτόπιο έλεγχο που έγινε σε αριθμό εμπόρων οχημάτων από λειτουργούς του Τμήματος και της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι οι πλείστοι έμποροι οχημάτων δεν τηρούν τη σχετική αναλυτική κατάσταση που προβλέπεται στο Νόμο, στην οποία πρέπει να αναφέρονται ο τύπος του οχήματος, ο αριθμός αμαξώματος και μηχανής, στοιχεία των υποψήφιων αγοραστών κ.τ.λ. για τα οχήματα που παραχωρούνται για δοκιμή. Επίσης οι ιδιοκτήτες/διευθυντές εταιρειών χρησιμοποιούν παράνομα οχήματα με πινακίδες επίδειξης για ιδιωτικούς σκοπούς, πολλές φορές πάνω σε μόνιμη βάση, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να μην εισπράττει τα ανάλογα τέλη εγγραφής και κυκλοφορίας.

(β) Παρατηρήθηκε ότι στην περίπτωση των εμπόρων μεταχειρισμένων οχημάτων είναι δύσκολο να εφαρμοστεί η πρόνοια του άρθρου 10(1), ότι δηλαδή τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς δοκιμής πρέπει να είναι δασμολογημένα, εφόσον το κάθε όχημα είναι διαφορετικό και συνεπώς είναι αδύνατον να δασμολογηθούν όλα τα οχήματα που διατίθενται προς πώληση. Υπάρχουν ενδείξεις ότι σε ορισμένες περιπτώσεις πιθανόν να χρησιμοποιούνται αδασμολόγητα οχήματα για σκοπούς δοκιμής.

(γ) Παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι έμποροι οχημάτων καταβάλλουν τέλη για ζεύγη πινακίδων περισσότερα από αυτά που οι ίδιοι χρησιμοποιούν, τα οποία και παραχωρούν σε συνεργάτες τους, οι οποίοι με τον τρόπο αυτό αποφεύγουν να καταβάλουν το σχετικό τέλος (£400 για κάθε 6 μήνες) για άδεια επίδειξης και δοκιμής. Κατά την άποψή μου, αυτό είναι παράτυπο και δυσχεραίνει τον έλεγχο, ενώ το Δημόσιο έχει απώλεια εσόδων. Επίσης στην περίπτωση των μεγάλων εταιρειών, οι οποίες διαθέτουν γραφεία και εκθεσιακούς χώρους σε διάφορες πόλεις, είναι δύσκολο να ασκηθεί έλεγχος για τη χρήση των πινακίδων, επειδή θα πρέπει να γίνει έλεγχος ταυτόχρονα σε όλους τους χώρους αυτούς.

4.69.12 Συμφωνία για την παροχή υπηρεσιών εφαρμογής και λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος του Τμήματος. Ιδιωτική εταιρεία παρέχει υπηρεσίες

εφαρμογής και λειτουργικής υποστήριξης στο μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος από το 1997, με ομάδα υπαλλήλων της. Το κόστος του συμβολαίου για την περίοδο 9.10.2002 – 8.10.2003 ανέρχεται σε £141.024, για ομάδα 4 ατόμων, η οποία έχει την ευθύνη της συντήρησης και εφαρμογής του συστήματος, της υποστήριξης των χρηστών, της διαχείρισης του συστήματος, καθώς και της εκπαίδευσης ομάδας του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα υπηρετούν τρία άτομα του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, με υπηρεσία 1½ χρόνο, 1 χρόνο και 1 μήνα, αντίστοιχα. Κατά την άποψη μου το κόστος αγοράς υπηρεσιών από την πιο πάνω εταιρεία είναι πολύ ψηλό και το Τμήμα θα πρέπει να συνεργαστεί στενά με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και με την εταιρεία, για την όσο το δυνατόν πιο σύντομη ολοκλήρωση των εργασιών μηχανογράφησης του Τμήματος, καθώς και της εκπαίδευσης των λειτουργών του.

4.69.13 Αντικατάσταση του πλαισίου ή του πλαισίου σε συνδυασμό με το αμάξωμα των οχημάτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, με την αντικατάσταση του πλαισίου ή του πλαισίου σε συνδυασμό με το αμάξωμα των οχημάτων, δίνεται η ευκαιρία να αναβιώνουν καταστραμμένα ή ακατάλληλα οχήματα, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων του Κράτους σε δασμούς και φόρους κατανάλωσης. Στην πραγματικότητα, εκείνο που επιτρέπουν οι Κανονισμοί και οι διαδικασίες να γίνεται είναι η συναρμολόγηση νέων οχημάτων με την εισαγωγή βασικών και άλλων εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας τους αριθμούς εγγραφής των παλαιών ή καταστραμμένων οχημάτων που είναι ήδη εγγεγραμμένα. Οι αλλαγές και τροποποιήσεις αυτές στα οχήματα δεν είναι εύκολο να εντοπιστούν από τις αρμόδιες αρχές και το Κράτος εισπράττει μόνο τους εισαγωγικούς δασμούς πάνω στα εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται για τη συναρμολόγηση των νέων οχημάτων, ενώ στερείται έσοδα από φόρους κατανάλωσης, που αποτελούν και το σημαντικότερο μέρος της φορολογίας πάνω στα οχήματα. Σχετικά είχα εισηγηθεί και έγινε αποδεκτό όπως τροποποιηθεί η νομοθεσία, σε τρόπο ώστε είτε να μην επιτρέπεται η αντικατάσταση του πλαισίου ή του πλαισίου σε συνδυασμό με το αμάξωμα, τουλάχιστον των οχημάτων που μπορούν να μεταφέρουν μέχρι 8 επιβάτες και ελαφρών φορτηγών με απόβαρο μέχρι 2 τόνων, είτε η αλλαγή αμαξώματος οχήματος να αποτελεί κατασκευή νέου οχήματος και να υπόκειται σε φόρο κατανάλωσης. Εισηγήθηκα επίσης όπως, μέχρι να γίνουν οι σχετικές τροποποιήσεις, το Τμήμα απαιτεί από τους ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν την αίτησή τους για αντικατάσταση του πλαισίου προτού προβούν σε οποιαδήποτε εργασία, ώστε να δίνεται η ευκαιρία στο Τμήμα να επιθεωρεί τα οχήματα και να διαπιστώνει ότι αυτά δεν είναι μόνιμα ακατάλληλα για οδική χρήση. Οποιοσδήποτε αλλαγές ή μετατροπές σε οχήματα, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Εφόρου, να θεωρούνται αντικανονικές και να καθιστούν άκυρη την εγγραφή του οχήματος βάσει του σχετικού Κανονισμού. Η εισήγηση αυτή έγινε αποδεκτή και εφαρμοζόταν. Ωστόσο, η ουσία του θέματος έγκειται στο ότι γίνονται αλλαγές και μετατροπές, χωρίς το Τμήμα να ενημερώνεται εκ των προτέρων, και η εισήγηση για τροποποίηση της νομοθεσίας, σύμφωνα με τα πιο πάνω, με την οποία θα αντιμετωπιζόταν ριζικά το θέμα, δεν προωθήθηκε.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, για επίλυση του προβλήματος, ετοιμάστηκε τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Μέρος Β

4.69.14 Τουριστικά οχήματα – Εγγραφή και άδεια κυκλοφορίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 25(3)(γ)(iii) των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως

Κανονισμών του 1984, η προσωρινή άδεια κυκλοφορίας εκδίδεται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες. Μετά την πάροδο των 12 μηνών, εισπράττεται το κανονικό τέλος κυκλοφορίας.

Όμως, στην περίπτωση της εγγραφής, σύμφωνα με το άρθρο 12(γ)(iii) των πιο πάνω Κανονισμών, ο Έφορος εκδίδει προσωρινό πιστοποιητικό εγγραφής, με τέλος £17 μόνο, χωρίς η νομοθεσία να προνοεί την έκδοση κανονικού πιστοποιητικού εγγραφής μετά την πάροδο των 12 μηνών. Εισηγήθηκα όπως γίνει ανάλογη τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε, μετά την πάροδο των 12 μηνών, και εφόσον το όχημα βρίσκεται σε κυκλοφορία στην Κύπρο, να εγγράφεται μόνο όταν καταβάλει τα κανονικά τέλη εγγραφής. Ετοιμάστηκε τροποποιητικό νομοσχέδιο, σύμφωνα με την εισήγηση μου, το οποίο έτυχε νομοτεχνικής επεξεργασίας και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για προώθηση στη Βουλή.

4.69.15 Καταβολή μειωμένων τελών άδειας κυκλοφορίας για ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα επανειλημμένα ότι, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη μεταφορά προσώπων που εργοδοτούνται από τους ιδιοκτήτες των οχημάτων, δεν θεωρούνται ιδιωτικά μηχανοκίνητα οχήματα και, κατά συνέπεια, επιβαρύνονται με μειωμένα τέλη κυκλοφορίας, μέχρι και £330 το χρόνο, ανάλογα με το απόβαρο, για κάθε όχημα. Επειδή το διοικητικό κόστος για την εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας είναι σημαντικό και παράλληλα υπάρχει το ενδεχόμενο καταστράτηγησης της, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικού ποσού δημόσιων εσόδων, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο κατάργησης των μειωμένων τελών ή περιορισμού τους στις περιπτώσεις λεωφορειακού τύπου οχημάτων. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεση μου, ετοιμάστηκε τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με βάση το οποίο καταργούνται τα μειωμένα τέλη για ιδιωτικά οχήματα.

4.69.16 Εγγραφές λεωφορείων. Συνεχίζεται η εγγραφή λεωφορείων με μία, αντί με δύο θύρες επιβατών στην αριστερή πλευρά.

Όπως πληροφορήθηκα, το θέμα θα επιλυθεί με την υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας αρ. 2001/85/ΕΕ.

4.70 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μέρος Α

4.70.1 Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2002 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £4.228.699, σε σύγκριση με £2.248.997 το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £1.979.702 ή 88,03%, η οποία οφείλεται σε προβλήματα που παρουσίασε το μηχανογραφημένο σύστημα λόγω της αναθεώρησης των τελών και της αναστολής είσπραξης των τελών προσγείωσης και επιβατικών τελών για ορισμένες περιόδους κατά το 2002. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται £1.210.388 για τέλη αεροδρομίου (από τα οποία £789.868 αφορούν τιμολόγια του Δεκεμβρίου 2002), £859.132 για ενοίκια, £1.719.167 για επιβατικά τέλη (από τα οποία £1.582.907 αφορούν τιμολόγια του Δεκεμβρίου 2002) και £216.991 για τέλη υπερπτήσεων (της περιόδου 1970-1990, προτού η Κύπρος ενταχθεί στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας).

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό £297.012, το οποίο αποτελεί τόκους για την περίοδο 1989-1999, το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές, οι οποίες αρνούνται να το καταβάλουν, επειδή, όπως υποστηρίζουν, αυτό δεν προβλεπόταν στην απόφαση της Υπουργικής Επιτροπής, στην οποία ανατέθηκε η μελέτη του θέματος. Το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για να γνωματεύσει κατά πόσο θα μπορούσαν να ανακτηθούν οι οφειλόμενοι τόκοι συγκεκριμένων συμβολαίων, στα οποία δεν υπήρχε ρητή πρόνοια για είσπραξη τόκων. Στη γνωμάτευση του ημερ. 27.2.2003, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι για μερικά από τα συμβόλαια η εταιρεία έχει υποχρέωση να καταβάλει τόκους, ενώ για τα υπόλοιπα το θέμα θεωρήθηκε κλειστό, με βάση το διακανονισμό που προέκυψε με την απόφαση της Υπουργικής Επιτροπής, ημερ. 26.6.2002.

Στα ενοίκια περιλαμβάνεται επίσης ποσό £421.496, το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια καταστημάτων δώρων στους αερολιμένες, εναντίον της οποίας κινήθηκε αγωγή το 1995. Στις 20.3.2002 εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου υπέρ της Δημοκρατίας για ποσό £314.054, ως τέλη για άδεια χρήσης, πλέον τόκους. Το Τμήμα, με οδηγίες της Νομικής Υπηρεσίας, αποτάθηκε σε άλλες Κρατικές Υπηρεσίες, με σκοπό την εξακρίβωση των περιουσιακών στοιχείων της εναγόμενης και είσπραξη του ποσού. Τα στοιχεία που συνελέγησαν από τις Κρατικές Υπηρεσίες διαβιβάστηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα για τα περαιτέρω. Ποσό £97.434 οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998. Η Νομική Υπηρεσία καταχώρισε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για διεκδίκηση της οφειλής.

4.70.2 Χρήση χώρων από τις Κυπριακές Αερογραμμές στον Αερολιμένα Λάρνακας. Δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί το συμβόλαιο για τους ανοικτούς χώρους, λόγω του ότι εκκρεμούσε το θέμα της καταβολής των τόκων πάνω στις καθυστερήσεις της περιόδου 1989-1999. Μετά την πιο πάνω γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, ζητήθηκε από τις Κυπριακές Αερογραμμές να προχωρήσουν στην οριστικοποίηση του συμβολαίου.

4.70.3 Ζημιές από ατυχήματα στα αεροδρόμια. Στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου συμβαίνουν αρκετά ατυχήματα και προκαλούνται ζημιές, τόσο σε κυβερνητική περιουσία όσο και σε ιδιωτική. Διαπιστώθηκε ότι κατά το 2002 αυξήθηκαν σημαντικά τα ατυχήματα σε αεροσκάφη, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για αποφυγή των ατυχημάτων. Σε πολλές περιπτώσεις τα ατυχήματα έγιναν σε απαγορευμένους χώρους των αεροδρομίων.

4.70.4 Συμβόλαιο του Τμήματος με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου για παροχή τεχνικής βοήθειας. Το Τμήμα υπέγραψε συμβόλαιο στις 9.4.2001 για περίοδο 16 μηνών με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου, για παροχή τεχνικής βοήθειας για την επιτήρηση της ασφάλειας αεροπλοήγησης/αεροπλοϊμότητας των αεροσκαφών, έναντι του ποσού των 357.963 ευρώ (από Κονδύλια του Τέταρτου Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου μεταξύ Κύπρου – Ευρωπαϊκής Ένωσης). Μεταξύ των εργασιών που διαλάμβανε το συμβόλαιο ήταν και η εκπαίδευση του προσωπικού και η δημιουργία μηχανισμών ελέγχου.

Παρατήρησα ότι, ενώ ολόκληρο το ποσό του συμβολαίου καταβλήθηκε στους εμπειρογνώμονες, μόνο ένα μέρος της εργασίας ολοκληρώθηκε και, λόγω της μη έγκαιρης πρόσληψης υπαλλήλων, δεν έγινε εκπαίδευση του προσωπικού. Ακολούθως κατακυρώθηκε νέα προσφορά στην Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου, έναντι του ποσού

Stg£498.270, η οποία, μεταξύ άλλων εργασιών, θα καλύψει και την ανεκτέλεστη εργασία, με επιβάρυνση Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4.70.5 Καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στους Αερολιμένες. Στις 3.10.2000 η ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου αποφάσισε την ακύρωση της συμφωνίας μεταξύ Κυβέρνησης και Κυπριακών Αερογραμμών, που υπογράφηκε στις 11.4.1996 για τη διαχείριση των Καταστημάτων Αδασμολόγητων Ειδών στους Αερολιμένες, επειδή δεν προκηρύχθηκε δημόσιος διαγωνισμός. Παρά ταύτα, η εταιρεία εξακολουθεί μέχρι σήμερα να διαχειρίζεται τα Καταστήματα, ενώ στο μεταξύ έχει λήξει και η περίοδος ισχύος του συμβολαίου, ούτε και έχει διευκρινιστεί το νομικό καθεστώς λειτουργίας τους.

Στη συμφωνία για την εκμετάλλευση των Καταστημάτων δεν περιλήφθηκαν δύο αποθήκες αδασμολόγητων ειδών, τις οποίες χρησιμοποιεί η εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην καταβάλλονται τέλη για τη χρήση τους.

Μέρος Β

4.70.6 Επιβατικά τέλη - Τέλη αεροδρομίου - Τόκοι. Διάφορες αεροπορικές εταιρείες εξακολουθούν να καθυστερούν την εξόφληση ορισμένων παλαιών υπολοίπων επιβατικών τελών και τελών αεροδρομίου. Αρκετά από τα οφειλόμενα τέλη αφορούν εταιρείες που κατά το πλείστον δεν πραγματοποιούν πια πτήσεις στην Κύπρο και, κατά συνέπεια, η είσπραξη τους καθίσταται δύσκολη. Αναφέρεται ότι μια αεροπορική εταιρεία οφείλει στο Τμήμα £141.032 για τέλη αεροδρομίου. Το Τμήμα ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα στις 29.6.1995 τη λήψη νομικών μέτρων και υπέβαλε τη σχετική έκθεση γεγονότων στις 18.11.1996, χωρίς να σημειωθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε εξέλιξη.

4.70.7 Οδοιπορικά υπαλλήλων του Αερολιμένα Λάρνακας. Οι υπάλληλοι του Αερολιμένα αυτού, οι οποίοι πριν από το 1974 εργάζονταν στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, εξακολουθούν να πληρώνονται οδοιπορικά έξοδα και υπερωρίες για την καθημερινή μετάβαση τους από τη Λευκωσία στη Λάρνακα, γιατί ως έδρα τους θεωρείται ακόμη η Λευκωσία. Η διευθέτηση αυτή έγινε το 1975, λόγω των τότε συνθηκών που δεν επέτρεπαν τη μετάθεση τους στη Λάρνακα, διευθέτηση που θεωρήθηκε ως προσωρινή. Το θέμα εκκρεμεί από το 1994 στη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού για λήψη οριστικής απόφασης.

4.70.8 Ρυμουλκά αεροσκαφών. Τα δυο ρυμουλκά που ανήκουν στο Τμήμα, ένα για κάθε αεροδρόμιο, χρησιμοποιούνται από τις Κυπριακές Αερογραμμές για ρυμούλκηση αεροσκαφών, χωρίς την καταβολή οποιωνδήποτε δικαιωμάτων. Ένας από τους λόγους της μη αξιοποίησης τους από το Τμήμα είναι η έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού, τόσο για τη λειτουργία όσο και για τη συντήρησή τους. Εισηγήθηκα προ πολλού όπως το Τμήμα μελετήσει τρόπους αξιοποίησης των ρυμουλκών, σε συνδυασμό με την είσπραξη τελών βάσει Κανονισμών. Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι, λόγω της επικείμενης ανάθεσης της διαχείρισης των αερολιμένων σε στρατηγικό επενδυτή, το θέμα θα παραμείνει όπως έχει σήμερα.

4.70.9 Εξυπηρέτηση εδάφους σε αεροσκάφη. Παρατηρήθηκε ότι για την εξυπηρέτηση εδάφους στα αεροσκάφη (Ramp Handling) δεν επιβάλλεται κανένα τέλος, ενώ στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια τα τέλη αυτά κυμαίνονται από £900-£1.800 για μεγάλα αεροσκάφη και £600-£1.700 για μικρά αεροσκάφη.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι έχει διεξαχθεί μελέτη διαχωρισμού λογαριασμών όσον αφορά στην εξυπηρέτηση εδάφους και, με την εφαρμογή της σχετικής Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα γίνει η ανάλογη χρέωση για κάθε υπηρεσία.

4.70.10 Είσπραξη τελών αεροδρομίου από τα γραφεία κινήσεων των αεροδρομίων. Για μερικές αεροπορικές εταιρείες, η είσπραξη των τελών αεροδρομίου στα γραφεία κινήσεων των αεροδρομίων γίνεται σε μετρητά. Ο υπολογισμός των τελών προσγείωσης, παραμονής κ.τ.λ. εξακολουθεί να γίνεται με το χέρι και, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρήθηκαν λανθασμένες εισπράξεις τελών.

Για αποφυγή της πιο πάνω κατάστασης και για σκοπούς καλύτερου εσωτερικού ελέγχου, εισηγήθηκα όπως η διαδικασία υπολογισμού και είσπραξης τελών από τα γραφεία κινήσεων μηχανογραφηθεί, όπως έγινε και στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος. Το Τμήμα έχει κινήσει από το 1998 τη διαδικασία για τη μηχανογράφηση του συστήματος, η οποία βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

4.71 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

4.71.1 Διαλογή/διανομή αλληλογραφίας. Στα πλαίσια του αναπτυξιακού προγράμματος του Τμήματος λειτούργησε κατά τον Απρίλιο του 2001 το νέο αυτοματοποιημένο Κέντρο Διαλογής αλληλογραφίας. Οι δαπάνες για το κτίριο και τον εξοπλισμό ανήλθαν συνολικά σε £4,7 εκ.

Σύμφωνα με την τεchnοοικονομική μελέτη του έργου, με τη χρήση της αυτόματης μηχανής θα έπρεπε να καταστεί δυνατή η παράδοση του 90% της αλληλογραφίας στην Κύπρο εντός 24 ωρών και του υπόλοιπου 10% εντός 48 ωρών, με παράλληλη μείωση προσωπικού κατά 47 άτομα.

Από πρόσφατη έρευνα που έγινε από ιδιωτική εταιρεία τον Οκτώβριο 2002, για τη μέτρηση της ποιότητας της υπηρεσίας εσωτερικού ταχυδρομείου, διαφάνηκε ότι μόνο το 49% της αλληλογραφίας παραδίνεται εντός 24 ωρών. Επίσης, το προσωπικό που απασχολείται στη διαλογή δεν έχει μειωθεί, όπως προέβλεπε η τεchnοοικονομική μελέτη.

Σύμφωνα με τις εξηγήσεις του Διευθυντή του Τμήματος, αυτό οφείλεται στην απρόβλεπτη αύξηση της αλληλογραφίας.

Όσον αφορά στην καθυστέρηση στην παράδοση της αλληλογραφίας, αυτή οφείλεται κυρίως στην υποστελέχωση του κλάδου διανομών.

Μέρος Β

4.71.2 Αγορά μηχανής επικόλλησης γραμματοσήμων. Η μηχανή αυτή αγοράστηκε το 1998 έναντι του ποσού των Stg£64.407. Λόγω σοβαρών λειτουργικών προβλημάτων, δεν κατέστη δυνατόν να τεθεί σε λειτουργία και, με οδηγίες του Γενικού Λογιστή, το Τμήμα κάλεσε τον κατασκευαστή να παραλάβει τη μηχανή και να επιστρέψει την αξία της, πράγμα το οποίο δεν έχει γίνει. Όπως πληροφορήθηκα, η Νομική Υπηρεσία έχει καταχωρίσει σχετική αγωγή στις 12.4.2002 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας.

4.71.3 Διαχείριση Φιλοτελικού Μουσείου. Η περίοδος μίσθωσης του οικήματος για στέγαση του Φιλοτελικού Μουσείου άρχισε την 1.6.98 και το ενοίκιο καθορίστηκε σε £6.000 το χρόνο. Η διαχείριση του Μουσείου ανατέθηκε, ύστερα από προκήρυξη προσφορών, σε ιδιώτη διαχειριστή, έναντι του ποσού των £205 μηνιαίως, από 1.2.99, όμως, ύστερα από παραστάσεις

του διαχειριστή ότι η προσέλευση επισκεπτών ήταν μηδαμινή, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων αποφάσισε τη μείωση του ενοικίου στο συμβολικό ποσό των £10 το μήνα. Αποτέλεσμα τούτου είναι το Τμήμα να επιβαρύνεται σχεδόν εξ ολοκλήρου με το ενοίκιο του οικήματος.

4.72 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

4.72.1 Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών. Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες του Υπουργείου για τα τρία τελευταία χρόνια είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό	
	£εκ.	£εκ	£εκ.	%
2002	25,4	20,6	4,8	18,90
2001	19,1	13,3	5,8	30,36
2000	15,9	12,6	3,3	20,75

Τα αδαπάνητα ποσά αφορούν κυρίως ανεγέρσεις, βελτιώσεις και επεκτάσεις κτιρίων και αγορά ιατρικού εξοπλισμού.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι η μη υλοποίηση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως οφείλεται, ορισμένες φορές, και σε παράγοντες οι οποίοι είναι πέραν των δυνατοτήτων του Υπουργείου Υγείας, αφού στη διαδικασία διάθεσης των σχετικών κονδυλίων εμπλέκονται και άλλα Τμήματα της Δημόσιας Υπηρεσίας (π.χ. Τμήμα Δημοσίων Έργων, Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών κ.τ.λ.).

4.72.2 Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Σε 10 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Υπουργείου έχουν σημειωθεί υπερβάσεις ύψους £3.308.846, για τις οποίες δεν έχει εξασφαλιστεί καλυπτική έγκριση. Ποσό ύψους £3,2 εκ. αφορά το Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.

4.72.3 Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Γενικά. Εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών των λογιστηρίων, που είχε ως στόχο την εξοικονόμηση χρόνου και τη μερική επίλυση του προβλήματος της μη επαρκούς στελέχωσης και οργάνωσης τους, δεν επιτεύχθηκε. Λόγω μη επίλυσης πολλών προβλημάτων, κυρίως όσον αφορά στη λειτουργία των Νοσοκομείων, και μη ύπαρξης ικανοποιητικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου, υπάρχει κίνδυνος μεταφοράς των προβλημάτων αυτών στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, γεγονός που θα εμποδίσει μια τόσο σημαντική επένδυση να αποδώσει ορθά και να λειτουργήσει ομαλά.

(β) Οι αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου έχουν ως αποτέλεσμα:

- (i)** Τη διενέργεια δαπανών χωρίς να ακολουθούνται οι νενομισμένες διαδικασίες.
- (ii)** Την ετοιμασία, έλεγχο και εξουσιοδότηση των ενταλμάτων πληρωμής από το ίδιο άτομο.
- (iii)** Την αδυναμία στην παρακολούθηση των εγγυήσεων για πιστή εκτέλεση των συμβολαίων.

- (iv) Τη μη παρακολούθηση των καθυστερημένων οφειλών.
- (v) Τη μη παρακολούθηση των συμβολαίων.
- (vi) Την καθυστέρηση στον υπολογισμό της οικονομικής επιβάρυνσης των επιδοτούμενων ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό για θεραπεία.

4.72.4 Οργανωτική Δομή Υπουργείου Υγείας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, σύμφωνα με μελέτες που έγιναν στο παρελθόν από ξένους συμβούλους και ενόψει του γεγονότος ότι το σύστημα υγείας στην Κύπρο αναμένεται να αντικατασταθεί σύντομα, επιβάλλεται όπως η οργανωτική δομή του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του διαμορφωθεί ανάλογα, για να καταστεί δυνατόν να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις. Για την αξιοποίηση των μελετών, είχε συσταθεί επιτροπή, με σκοπό την επεξεργασία των εισηγήσεων των συμβούλων.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι πρόσφατα, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει συσταθεί ομάδα δράσης με όρους εντολής την προετοιμασία των Κρατικών Νοσηλευτηρίων και του Υπουργείου Υγείας για την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας.

Ενόψει της επικείμενης ολοκλήρωσης της μελέτης που γίνεται στα πλαίσια εναρμόνισης με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της εισαγωγής του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αναμένεται ότι η δομή του Υπουργείου θα οριστικοποιηθεί και υποβληθεί για έγκριση το συντομότερο. Στο μεταξύ, ιατρικό προσωπικό συνεχίζει να αποσπάται στο Υπουργείο και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και να εκτελεί καθήκοντα άλλα από καθαρά ιατρικά.

4.72.5 Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων των διαφόρων Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £1.519.070, σε σύγκριση με £1.252.600 του προηγούμενου έτους. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν οφειλές στα Νοσοκομεία (εσωτερικοί ασθενείς - £1.484.588) και οφειλές από Οργανισμούς ή Αρχές Τοπικής Διοίκησης (£34.482). Επιπρόσθετα, στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζεται οφειλή στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, ύψους £6.465.564, η οποία αντιπροσωπεύει την αξία φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που δόθηκαν μέχρι τις 31.12.2002 στο Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου. Η οφειλή αυτή αναμένεται να διαγραφεί, στα πλαίσια του συμφωνηθέντος διακανονισμού για τη διευθέτηση του κόστους των φαρμάκων αυτών. Η αύξηση των καθυστερημένων οφειλών στα Νοσοκομεία από εσωτερικούς ασθενείς ανέρχεται σε £551.810 ή 59% και οφείλεται στην εφαρμογή των νέων τελών νοσηλείας, η οποία είχε ως επακόλουθο την αύξηση του όγκου εργασίας, αναφορικά με τις κοστολογήσεις, με αποτέλεσμα αρκετοί επί πληρωμή ασθενείς που νοσηλεύτηκαν να απολυθούν χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται για είσπραξη των καθυστερήσεων, εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά, η είσπραξη των οποίων είναι προβληματική, κυρίως όταν οφείλονται από αλλοδαπούς.

Για βελτίωση της κατάστασης εισηγήθηκα και πάλι την αυστηρή εφαρμογή των Κανονισμών και την είσπραξη των δικαιωμάτων πριν από την απόλυση των εσωτερικών ασθενών, καθώς και τη διαγραφή των ποσών που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης.

4.72.6 Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.

- (α) Οι δαπάνες για το Σχέδιο αυτό κατά τα τρία τελευταία χρόνια είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε £
2002	1038	12.195.846
2001	998	8.714.180
2000	1396	9.485.325

Ποσό ύψους £3.195.846 αποτελεί υπέρβαση Κονδυλίου για το οποίο δεν έχει εξασφαλιστεί καλυπτική έγκριση.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι μεγάλο μέρος των χρεώσεων του Κονδυλίου αυτού γίνεται από τις Πρεσβείες του εξωτερικού, χωρίς να ενημερώνεται εκ των προτέρων ο ελέγχων λειτουργός για το ύψος της δαπάνης. Για το λόγο αυτό τώρα έχουν γίνει διευθετήσεις με το Υπουργείο Εξωτερικών, έτσι ώστε το Υπουργείο Υγείας να ενημερώνεται στο τέλος κάθε μήνα για το ύψος της δαπάνης με το οποίο προτίθεται η κάθε Πρεσβεία να χρεώσει το Κονδύλι του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.

(β) Διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα Νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι το Υπουργείο, με σκοπό την εξυπηρέτηση των ασθενών που στέλλονται στο εξωτερικό για ιατρική περίθαλψη, προέβη σε διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα Νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού, χωρίς τη ζήτηση προσφορών, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου. Για την ορθή διαχείριση των δαπανών, λόγω του ότι δεν μπορεί να ασκηθεί ο απαραίτητος έλεγχος στις χρεώσεις, αλλά και την επίλυση των προβλημάτων συνεργασίας που παρουσιάζονται, έγινε εισήγηση όπως, για την εξασφάλιση των πιο πάνω υπηρεσιών, το Υπουργείο προβεί στην προκήρυξη προσφορών. Σημειώνεται ότι ο Γενικός Λογιστής, Πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, υπέδειξε από παλιά την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών με Νοσοκομεία του εξωτερικού.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι η προκήρυξη προσφορών με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τον περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο, παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες και ότι αναζητούνται τρόποι για ρύθμιση του όλου θέματος.

(γ) Οικονομική επιβάρυνση ασθενών. Σύμφωνα με τους νέους Κανονισμούς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό για θεραπεία με φροντίδα της Κυβέρνησης, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των ασθενών ή των οικογενειών τους, αυτοί μπορεί να επιβαρυνθούν με μέρος των εξόδων θεραπείας ή να απαλλαγούν πλήρως. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι, μετά την έγκριση των νέων Κανονισμών του 1998, συνεχίζει να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στον υπολογισμό της οικονομικής επιβάρυνσης των ασθενών, καθώς και στη γνωστοποίηση σ' αυτούς των οφειλών τους, με αποτέλεσμα να καθυστερεί τόσο η ετοιμασία της Έκθεσης Καθυστερημένων Εσόδων στις 31.12.2202, καθώς επίσης και η λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

4.72.7 Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας. Το υφιστάμενο πληροφοριακό σύστημα υγείας έχει πλέον καταστεί παλαιάς τεχνολογίας και δεν ικανοποιεί τις σημερινές απαιτήσεις του χρήστη. Στα πλαίσια του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, ετοιμάστηκε στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση των Υπηρεσιών/Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας. Σύμφωνα με τη μελέτη καθορίστηκαν προτεραιότητες και ετοιμάστηκε

ιεραρχημένη κατάσταση έργων πληροφορικής και έργων υποδομής που θα απαιτηθούν για την επιτυχή εφαρμογή της και καθορίστηκαν χρονοδιαγράμματα, με πιλοτική εφαρμογή στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Λόγω καθυστερήσεων που παρουσιάστηκαν στις διαδικασίες εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εξασφάλιση του ολοκληρωμένου συστήματος μηχανογράφησης του Υπουργείου Υγείας, με πιλοτική εφαρμογή στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, και των αμφιβολιών στο κατά πόσο θα καταστεί δυνατόν να εξασφαλιστεί μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών και την έναρξη της λειτουργίας του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, πρόσφατα αποφασίστηκε όπως, παράλληλα με την τροchioδρόμηση των διαδικασιών εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προωθηθούν και διαδικασίες αναβάθμισης του υφιστάμενου συστήματος που είναι εγκατεστημένο στα άλλα Νοσοκομεία, με στόχο τόσο την καλύτερη λειτουργία των μηχανογραφικών συστημάτων των υφιστάμενων Νοσοκομείων, όσο και την εξεύρεση υπαλλακτικής λύσης σε περίπτωση μη εφαρμογής του νέου ολοκληρωμένου συστήματος στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

4.72.8 Γενικό Σχέδιο Υγείας (Γ.Σ.Υ). Με το Νόμο 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, το οποίο ωστόσο δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί, επειδή απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής για την ορθολογιστική εφαρμογή του. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε μελέτη για την επανακοστολόγηση του Γ.Σ.Υ., η οποία είχε ανατεθεί σε εμπειρογνώμονα, με αμοιβή ύψους £160.000.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι πρόσφατα έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας και ο Οργανισμός λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό. Από πλευράς του Υπουργείου Υγείας, έχει συσταθεί, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, νέα τετραμελής ομάδα δράσης με εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας (προεδρεύων), Υπουργείου Οικονομικών, Γραφείου Προγραμματισμού και Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στόχος της νέας ομάδας δράσης είναι η υποβολή εισηγήσεων προς τους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών και η προετοιμασία του κρατικού τομέα να αντεπεξέλθει στον επερχόμενο ανταγωνισμό που προβλέπεται με την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας.

4.72.9 Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, σύμφωνα με μελέτη που έγινε το 1997 για το πιο πάνω θέμα από εμπειρογνώμονα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς παρουσίαζε σοβαρές αδυναμίες, οι οποίες δεν επιτρέπουν την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Επειδή, όπως αναφέρθηκε, η εφαρμογή τέτοιου συστήματος, όπως αποδείχθηκε σε άλλες χώρες όπου εφαρμόστηκε, εκτός από την αναβάθμιση των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών αναμένεται να επιφέρει και σημαντική εξοικονόμηση στις δαπάνες (φάρμακα, χρήση κρεβατιών στα νοσοκομεία, χειρουργικές επεμβάσεις κ.τ.λ.), έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο τροchioδρόμηση την έναρξη εφαρμογής τέτοιου συστήματος, τουλάχιστον πάνω σε μερική βάση. Αναφέρθηκε σχετικά ότι η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γ.Σ.Υ. Διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο, παρόλο ότι προέβη σε κάποιες ενέργειες, όπως αποστολή λειτουργών του στο εξωτερικό για επιμόρφωση, διοργάνωση σεμιναρίων, καθώς και στη σύσταση Επιτροπής για Ιατρικό Έλεγχο, εντούτοις δεν είναι ακόμη σε θέση να εφαρμόσει το θεσμό της ποιοτικής διασφάλισης των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας.

4.72.10 Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών Μυϊκής Δυστροφίας. Κάθε χρόνο καταβάλλεται κρατική χορηγία στο Ίδρυμα, το ύψος της οποίας το 2002 ήταν £2.550.000, σε σύγκριση με £1.977.250 το 2001. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι κατά το 2002 παραχωρήθηκε ποσό ύψους £275.000, από το Κονδύλι «Διεξαγωγή Ερευνών» του Υπουργείου, για την εκτέλεση ερευνητικής εργασίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, υπογράφηκε στις 26.10.99. Ενώ σ' αυτή προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής χορηγίας, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ωστόσο δεν καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πιο πάνω ποσών. Επιπρόσθετα, εισηγήθηκα όπως ζητηθεί η γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα, κατά πόσο η πιο πάνω συμφωνία δεν αντίκειται στον περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο και Κανονισμούς. Το όλο θέμα μελετάται ακόμη από το Υπουργείο.

4.72.11 Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Το ύψος της κρατικής χορηγίας ανήλθε στα £5.548.668, σε σύγκριση με £4.421.298 το 2001. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία φαρμάκων που παραχωρούνται στο Ογκολογικό Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, ύψους £2.541.892, σε σύγκριση με £1.704.760 το 2001.

(β) Στα πλαίσια των προσπάθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε πρόσφατα, ύστερα από σχετική εισήγηση του Υπουργείου Υγείας, τη διεξαγωγή διαδικασίας διαπραγμάτευσης με το Κέντρο για την αγορά από αυτό ολοκληρωμένων ογκολογικών υπηρεσιών. Όπως πληροφορούμαι, έχει ήδη ετοιμαστεί προσχέδιο συμφωνίας, το οποίο βρίσκεται ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία και, μετά το νομοτεχνικό έλεγχο, το Υπουργείο Υγείας θα προχωρήσει σε διαπραγμάτευση με το Ογκολογικό Κέντρο, όπως προνοεί ο περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμος.

4.72.12 Λειτουργία στην Κύπρο δυο Αρχείων Δοτών Μυελού των Οστών. Λαμβανομένου υπόψη ότι η Κύπρος είναι μια μικρή χώρα, η Υπηρεσία μου εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι η λειτουργία δυο Αρχείων Δοτών Μυελού των Οστών (Παρασκευαϊδείο και Καράϊσκάκειο) είναι οικονομικά ασύμφορη. Έγινε και πάλι εισήγηση όπως μελετηθεί το θέμα, με σκοπό την ενοποίηση τους.

4.72.13 Διενέργεια δαπανών. Το Υπουργείο προέβη στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προνοούνται στον περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην προώθηση της πληρωμής των σχετικών τιμολογίων, το συνολικό ύψος των οποίων στις 31.12.2002 ανερχόταν σε περίπου £0,5 εκ.. Αρκετές οφειλές έχουν ήδη τακτοποιηθεί, εξακολουθούν όμως ορισμένες να παραμένουν σε εκκρεμότητα. Η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα, έτσι που να εξασφαλίζονται έγκαιρα οι αναγκαίες εγκρίσεις/πιστώσεις για τακτοποίηση των υποχρεώσεων του Δημοσίου, ώστε να αποτρέπεται η λήψη μέτρων εναντίον της Δημοκρατίας.

4.72.14 Αγορά υπηρεσιών μικροχειρουργού για μικροχειρουργικές επεμβάσεις. Με έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, ημερ. 23.3.2001, υπογράφηκε συμβόλαιο για διενέργεια μικροχειρουργικών επεμβάσεων από ειδικό ιδιώτη ιατρό, για την περίοδο 1.3.2001 – 31.12.2001, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη έξι μήνες. Το συμβόλαιο ανανεώθηκε για τρεις μήνες, μέχρι 31.3.2002, με έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών. Το ύψος του ποσού που καταβλήθηκε στον πιο πάνω ιατρό, με βάση τον τιμοκατάλογο που είχε συμφωνηθεί μετά από διαπραγμάτευση, ανήλθε μέχρι τις 31.3.2002 στις £260.100.

Από 1.4.2002, χωρίς οποιαδήποτε ενέργεια για προκήρυξη νέας προσφοράς ή παράταση της υφιστάμενης, συνεχίστηκε να παραπέμπονται περιστατικά στον ιδιώτη ιατρό, με αποτέλεσμα, μέχρι το Δεκέμβριο 2002, να προκύψει επιπρόσθετη οφειλή ύψους £179.170.

Στον πιο πάνω μικροχειρουργό καταβλήθηκε εντός του 2003 ποσό ύψους £150.000 για πλήρη εξόφληση των τιμολογίων του. Το Υπουργείο προσέλαβε πρόσφατα έκτακτο ιατρικό λειτουργό, σε αντικατάσταση των υπηρεσιών που πρόσφερε ο ιδιώτης.

4.72.15 Ποιοτικός έλεγχος της λειτουργίας των Χημείων. Το Νοέμβριο 1995 έγινε ειδική μελέτη για τη λειτουργία των Χημείων από εμπειρογνώμονα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, ο οποίος υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για την ποιοτική βελτίωσή τους. Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι δεν έχουν εφαρμοστεί όλες οι εισηγήσεις, γιατί χρειάζεται επιπρόσθετο προσωπικό, καταβάλλονται όμως προσπάθειες για την περαιτέρω αναβάθμιση του ποιοτικού ελέγχου της λειτουργίας των Χημείων. Εισηγήθηκα όπως τροchioδρομηθεί η υλοποίηση των σημαντικότερων τουλάχιστον εισηγήσεων, με σκοπό τη μερική έστω αναβάθμιση των Χημείων στα Νοσοκομεία. Επιπρόσθετα εισηγήθηκα όπως τροchioδρομηθούν και εφαρμοστούν εκείνες οι διαδικασίες, οι οποίες θα επιτρέψουν τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής των Χημείων, με στόχο τη διαπίστευσή τους σε αναγνωρισμένα Συμβούλια διαπίστευσης. Ανέφερα ότι, μετά από έλεγχο του Ταμείου Κλινικών Εργαστηρίων, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την ανησυχία της κατά πόσο τα κλινικά εργαστήρια λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και ζήτησα όπως το Υπουργείο ενεργήσει, ώστε να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του Νόμου.

4.72.16 Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Αναφορικά με την εφαρμογή του συστήματος αναμονής και κλήσεων διεξήχθη διαχειριστικός έλεγχος από την Υπηρεσία μου, τα αποτελέσματα του οποίου παρουσιάζονται στο Μέρος 3 της Έκθεσής μου για το 1998. Μέσα στο 2001 έγινε αναθεώρηση των Κανονισμών που διέπουν την εφαρμογή του συστήματος αναμονής και κλήσεων και έχει σημειωθεί βελτίωση της κατάστασης. Όμως η Υπηρεσία μου εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί το σύστημα της ενεργού εφημερίας.

4.72.17 Κληροδότημα Μαρίας Γεωργίου, το γένος Παυλίδη, από τη Λεμεσό. Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 55.026 και ημερομηνίας 31.1.2002, θα συσταθεί Καταπίστευμα, το οποίο θα διαχειρίζεται από κοινού η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας, μέσω του Υπουργού Υγείας, και ο κ. Γ. Παυλίδης, εκτελεστής της διαθήκης, με σκοπό την αξιοποίηση του Κληροδοτήματος, τη δημιουργία δηλαδή χώρου στο Νοσοκομείο Λεμεσού για περίθαλψη καρκινοπαθών. Επιπρόσθετα, κατατέθηκε ποσό ύψους £317.213 σε λογαριασμό καταθέσεων των Ιατρικών Υπηρεσιών. Μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σύσταση του Καταπιστεύματος.

4.72.18 Νέο Νοσοκομείο Λευκωσίας. Μετά από ζήτηση προσφορών, η εκτέλεση του έργου αυτού ανατέθηκε έναντι ποσού £37,5 εκ., με έναρξη το Μάιο 1997 και συμπλήρωση το Φεβρουάριο του 2002. Τον Ιούνιο 2002 το έργο παρουσίαζε καθυστερήσεις περίπου 176

εβδομάδων, οι οποίες οφείλονταν, κυρίως, στις σημαντικές αλλαγές και προσθήκες που αποφασίστηκαν, και μερικώς στον εργολάβο. Μετά από διαπραγματεύσεις της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων με τον εργολάβο, υπογράφηκε τον Οκτώβριο 2002 συμπληρωματική συμφωνία, η οποία προβλέπει τη συμπλήρωση του έργου μέχρι τον Ιούλιο 2004 και πληρωμή αποζημίωσης στον εργολάβο της τάξης των £5 εκ.

Υπέδειξα ότι για την έγκαιρη οργάνωση και λειτουργία του Νοσοκομείου θα έπρεπε να διοριστεί το αναγκαίο για τη διεύθυνση του Νοσοκομείου προσωπικό και ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες του Υπουργείου σχετικά με την έγκαιρη οργάνωση του νέου Νοσοκομείου. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε τον Αύγουστο 2001 ότι, για την έγκαιρη οργάνωση και λειτουργία του Νοσοκομείου, μελετώνται διάφορες εναλλακτικές λύσεις, ανάμεσα στις οποίες είναι και η πρόσληψη εμπειρογνομόνων. Μέχρι τον Ιούλιο 2003, το Υπουργείο δεν είχε προβεί στο διορισμό διεύθυνσης του Νοσοκομείου, ούτε στην πρόσληψη ειδικών για την οργάνωση της λειτουργίας του.

4.72.19 Διαχείριση κλινικών αποβλήτων. Στο συμβόλαιο ανέγερσης του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας περιλαμβάνεται και η προμήθεια/εγκατάσταση σύγχρονου αποτεφρωτήρα, ο οποίος θα έχει τη δυνατότητα να αποτεφρώνει τα κλινικά απόβλητα όλων των Κρατικών Νοσοκομείων. Οι προδιαγραφές του αποτεφρωτήρα πληρούν τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Μάιο 1999 εξασφαλίστηκε από το Υπουργείο Εργασίας το Πιστοποιητικό Εγγραφής Διεργασίας και οι όροι λειτουργίας του. Παρατήρησα ότι μέχρι τον Ιούνιο 2003 το Υπουργείο δεν προχώρησε στην ικανοποίηση των όρων λειτουργίας που έθεσε το Υπουργείο Εργασίας. Αναφέρεται ότι από τον Ιούνιο 2001 κρίθηκε ως εφικτή η λειτουργία του αποτεφρωτήρα, δηλαδή πριν από τη συμπλήρωση του νέου Νοσοκομείου, νοουμένου ότι θα εκτελούνταν και οδικές εργασίες αξίας περίπου £22.000.

Το Φεβρουάριο 2003, το Υπουργείο εξασφάλισε την έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και ανέθεσε σε εταιρεία τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων για ένα χρόνο, έναντι ποσού £125.000, με το δικαιολογητικό ότι η εταιρεία διέθετε τη μοναδική μονάδα στην Κύπρο. Παρατήρησα ότι το Υπουργείο είχε την ευχέρεια από τον Ιανουάριο 2002, όταν εξέταζε το θέμα, να ζητήσει εκδήλωση ενδιαφέροντος και από άλλους ενδιαφερόμενους, στα πλαίσια της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

4.72.20 Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου – Ιατρικός εξοπλισμός. Το Μάρτιο 1997 η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε την ανάθεση της μελέτης του ιατρικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού σε ιδιώτη σύμβουλο, έναντι αμοιβής ύψους £23.000. Η μελέτη παραδόθηκε το Μάιο 1999 και ο σύμβουλος πληρώθηκε, έναντι της αμοιβής του, ποσό £18.400. Τον Ιανουάριο 2002, ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας εισηγήθηκε όπως ο εξοπλισμός του Νέου Νοσοκομείου Αμμοχώστου αγοραστεί ταυτόχρονα με τον εξοπλισμό του Νέου Νοσοκομείου Λευκωσίας, με τις ίδιες διαδικασίες προκήρυξης και την ίδια κωδικοποίηση, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος. Για το σκοπό αυτό ζήτησε όπως τα έγγραφα/μελέτη του εξοπλισμού, τα οποία είχαν ετοιμαστεί στα ελληνικά, μεταφραστούν στα αγγλικά και κωδικοποιηθούν. Ο σύμβουλος, στον οποίο κοινοποιήθηκαν οι εισηγήσεις του Υπουργείου Υγείας, ζήτησε την πληρωμή επιπλέον ποσού £30.000, για την κωδικοποίηση/μετάφραση της μελέτης, καθώς και για την αναπροσαρμογή των προδιαγραφών σύμφωνα με τις τελευταίες τάσεις της Ιατρικής Διαγνωστικής και τις προσθήκες που είχαν γίνει στο διάστημα που μεσολάβησε από τον αρχικό σχεδιασμό το 1997. Τον Ιούνιο 2002, η

Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε επιπλέον ποσό £22.000 για τη μετάφραση/κωδικοποίηση της μελέτης, καθώς επίσης και ποσό £25.000 για την αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την επίβλεψη της εγκατάστασης του εξοπλισμού.

Το Μάρτιο 2003 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων αναθεώρησε την αρχική της απόφαση και καθόρισε την αμοιβή για την αξιολόγηση των προσφορών, παραλαβή και επίβλεψη της εγκατάστασης του εξοπλισμού με βάση ποσοστό 1% επί του τελικού κόστους του εξοπλισμού.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, λόγω των ασαφειών που υπήρχαν στη συμφωνία ανάθεσης ως προς τη γλώσσα των προδιαγραφών, καθώς επίσης και του μεγάλου χρονικού διαστήματος που παρήλθε (5 χρόνια) από την ημερομηνία ανάθεσης, το Δημόσιο θα επωμιστεί το επιπλέον ποσό των £18.400 για εργασία που εγκαταλείφθηκε.

4.73 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

4.73.1 Εσωτερικός έλεγχος - Γενικά. Εξακολουθούν να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Νοσοκομείων, κυρίως όσον αφορά στην είσπραξη των τελών, τη λειτουργία των αποθηκών, τον υπολογισμό της υπερωριακής αποζημίωσης, την παρακολούθηση του ωραρίου του προσωπικού, την παραχώρηση φαρμάκων και την τήρηση των κατάλληλων μητρώων.

4.73.2 Νοσήλια εσωτερικών ασθενών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς, τα νοσήλια των επί πληρωμή εσωτερικών ασθενών πρέπει να κοστολογούνται και να εισπράττονται πριν από την απόλυση των ασθενών από τα Νοσοκομεία. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι Κανονισμοί δεν εφαρμόζονται και επί πληρωμή εσωτερικοί ασθενείς τυγχάνουν θεραπείας και απολύονται, χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα. Αρκετές οφειλές εκκρεμούν για χρόνια και τελικά διαγράφονται.

Με την επιβολή των νέων τελών νοσηλείας, αυξήθηκε σημαντικά ο όγκος εργασίας αναφορικά με τις κοστολογήσεις και υπολογισμούς των πληρωτέων τελών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα τιμολόγια για χρέωση των τελών και δικαιωμάτων για εσωτερικούς ασθενείς εκδόθηκαν με καθυστέρηση, η οποία φθάνει μέχρι και τους δύο μήνες, μετά την απόλυση των ασθενών από τα Νοσοκομεία. Ως αποτέλεσμα, αρκετοί επί πληρωμή ασθενείς που νοσηλεύτηκαν απολύθηκαν χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα, τα καθυστερημένα έσοδα αυξήθηκαν και οι κίνδυνοι απώλειας εσόδων είναι υπαρκτοί.

Σε ό,τι αφορά εισπράξεις από αλλοδαπούς, αναμένεται βελτίωση λόγω της προώθησης, όπως πληροφορήθηκα, νέων ρυθμίσεων για την ασφάλιση τους για λόγους υγείας.

4.73.3 Έξοδα νοσηλείας προσώπων στα Νοσοκομεία ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα. Οι διατάξεις του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου έχουν εφαρμοστεί σε όλα τα Νοσοκομεία. Ως αποτέλεσμα, απαιτούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες τα σχετικά νοσήλια για τα άτομα που τυγχάνουν θεραπείας στα Νοσοκομεία, ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα. Παρουσιάζονται ωστόσο σοβαρά προβλήματα, ακόμα και μετά την εφαρμογή νέων διαδικασιών που καθορίστηκαν και γνωστοποιήθηκαν σε όλα τα Νοσοκομεία με την επιστολή των Υπηρεσιών αρ. Φακ. Ι.Υ. 251/1949/3, ημερ. 11.1.2002. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από τους λειτουργούς

εισαγωγής ασθενών, εντούτοις φαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικά προβλήματα στη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δεκάδες φάκελοι υποθέσεων που, λόγω έλλειψης ικανοποιητικών στοιχείων, δεν είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθούν, ώστε να κινηθεί η διαδικασία για διεκδίκηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εξόδων νοσηλείας.

4.73.4 Έλλειψη οξυγόνου στα Νοσοκομεία. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου αναφέρθηκε ότι τα Νοσοκομεία αντιμετώπιζαν οξύ πρόβλημα έλλειψης οξυγόνου, κυρίως κατά τις μη εργάσιμες μέρες, επειδή δεν υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός φιαλών. Αναφέρθηκε επίσης ότι το Υπουργείο, για την προσωρινή επίλυση του θέματος, εξασφάλισε την έγκριση του Γενικού Λογιστή και γίνεται προμήθεια οξυγόνου και κατά τις μη εργάσιμες μέρες. Η Υπηρεσία μου υπέδειξε ότι η διευθέτηση αυτή συνεπάγεται επιπρόσθετη δαπάνη σε μεταφορικά και άλλα έξοδα και εισηγήθηκε την επίσπευση των ενεργειών του Υπουργείου για την αγορά ικανοποιητικού αριθμού φιαλών. Με την εγκατάσταση δεξαμενών υγρού οξυγόνου αναμένεται βελτίωση.

4.73.5 Προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού. Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα τρία τελευταία έτη, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό, ήταν ως ακολούθως:

	<u>Προϋπολογισμός</u>	<u>Δαπάνες</u>	<u>Αδαπάνητο ποσό</u>	
	£	£	Ξεκ.	%
2002	5.000.000	1.934.654	3,1	61
2001	2.050.000	963.325	1,1	52
2000	1.450.000	743.919	0,7	50

Κατά τα τελευταία τρία έτη, όπως φαίνεται και στον πιο πάνω πίνακα, δεν αξιοποιήθηκαν όλες οι διαθέσιμες πιστώσεις, παρά το γεγονός ότι οι προϊστάμενοι Νοσοκομείων ζητούν επί σειρά ετών τη συμπερίληψη εξοπλισμού στους εγκεκριμένους καταλόγους αγορών και την προώθηση της αγοράς του.

4.73.6 Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Από 1.1.2003 η διαχείριση των Κονδυλίων προμήθειας αναλώσιμων ειδών, ύψους περίπου £6 εκ., μεταβιβάστηκε από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στις Ιατρικές Υπηρεσίες. Λόγω όμως της μη δημιουργίας της αναγκαίας υποδομής, προέκυψαν λειτουργικά προβλήματα στη διαδικασία παραλαβής και αποθήκευσης των αναλώσιμων ειδών. Η έλλειψη αποθηκευτικών χώρων στις Ιατρικές Υπηρεσίες, καθώς και στα διάφορα Νοσοκομεία, έχει ως αποτέλεσμα, πολλές φορές, την απευθείας παράδοση και αποθήκευση τους στους διάφορους θαλάμους των Νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται σε μητρώα, με όλους τους πιθανούς κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο.

4.73.7 Μητρώα κινητής περιουσίας. Τα μητρώα κινητής περιουσίας των Νοσοκομείων, με εξαίρεση το Νοσοκομείο Λεμεσού, εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλα ενημερωμένα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η φυσική ύπαρξη της κινητής περιουσίας, το κόστος της οποίας είναι σημαντικό.

4.73.8 Μητρώα βιβλιοθήκης. Τα μητρώα βιβλιοθήκης εξακολουθούν να μην είναι ενημερωμένα με όλα τα βιβλία που παραλήφθηκαν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διεξαχθεί

ο σχετικός έλεγχος. Στο Νοσοκομείο Λευκωσίας, λόγω έλλειψης χώρου, αρκετά βιβλία, καθώς και εξοπλισμός και μέσα επιμόρφωσης που διαθέτει η βιβλιοθήκη, για τα οποία κάθε χρόνο δαπανώνται σημαντικά ποσά, πέρα από τις δωρεές σημαντικής αξίας που προσφέρονται κάθε χρόνο από τις διάφορες Οργανώσεις Υγείας του εξωτερικού, παραμένουν αναξιοποίητα.

4.73.9 Ελλείψεις αποθηκευτικών χώρων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι φάρμακα και φαρμακευτικά υλικά, καθώς και άλλος εξοπλισμός, αποθηκεύονται συχνά στους διαδρόμους των Νοσοκομείων, μαζί με άλλα υλικά που προορίζονται για αχρήστευση, αντί να φυλάγονται σε ξεχωριστό χώρο, για σκοπούς ασφαλείας, και να καταχωρίζονται σε ξεχωριστό μητρώο, όπως προνοείται στους Κανονισμούς.

4.73.10 Καθυστέρηση στην πληρωμή του προσωπικού που προσλαμβάνεται για απασχόληση πάνω σε 15ήμερη βάση. Συνεχίζει να παρατηρείται καθυστέρηση στην πληρωμή του προσωπικού που προσλαμβάνεται για απασχόληση πάνω σε 15ήμερη βάση, παρόλο που το προσωπικό αυτό έχει μειωθεί, γιατί τώρα το περισσότερο προσωπικό διορίζεται με εξαμηνιαία ή μεγαλύτερης διάρκειας συμβόλαια.

Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Μέρος Α

4.73.11 Λειτουργικά προβλήματα. Λόγω μη κατάλληλης εποπτείας σε σημαντικούς τομείς λειτουργίας του Νοσοκομείου, εξακολουθούν να υπάρχουν λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, τα οποία κατ' επανάληψη έχουν αναφερθεί στις Εκθέσεις μου ή σε σχετικές συζητήσεις με αρμόδιους λειτουργούς του Νοσοκομείου. Τα θέματα που αναφέρονται στις ακόλουθες παραγράφους είναι ενδεικτικά.

4.73.12 Κινητή περιουσία.

(α) Διασφάλιση υφιστάμενου εξοπλισμού, ενόψει της μετακίνησης του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Από το 1985 τερματίστηκε η καταγραφή εξοπλισμού και άλλης κινητής περιουσίας σε μητρώα, με αποτέλεσμα ο εξοπλισμός και άλλη κινητή περιουσία του Νοσοκομείου, μεγάλης αξίας, να μην είναι καταγεγραμμένα σε μητρώα περιουσίας. Ενόψει της επικείμενης μετακίνησης του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο, εισηγήθηκα όπως ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα και τροchioδρομηθούν οι κατάλληλες διαδικασίες για τη διασφάλιση και αξιοποίηση του εν λόγω εξοπλισμού.

(β) Διαγραφή άχρηστου εξοπλισμού. Ο εξοπλισμός για τον οποίο έχουν ετοιμαστεί δελτία άχρηστων υλικών δεν έχει καταχωριστεί σε κατάλληλο μητρώο, ούτε και έχει προωθηθεί για έγκριση της διαγραφής του.

4.73.13 Βιβλιοθήκη. Εκκρεμεί η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης των βιβλίων και η υποβολή του σχετικού πιστοποιητικού.

4.73.14 Αποθήκη. Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για βελτίωση, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές εκκρεμότητες, όπως:

(α) Αρκετά είδη δεν είναι κατάλληλα τακτοποιημένα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει εύκολη πρόσβαση σ' αυτά και να δυσχεραίνεται τόσο η καταμέτρηση όσο και η διεκπεραίωση των καθημερινών εκδόσεων.

(β) Η ενημέρωση των καρτελών αποθεμάτων δεν έχει συμπληρωθεί.

(γ) Εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία καταλόγου αποθεμάτων που δεν παρουσίασαν κίνηση κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες.

(δ) Οι συγκεντρωτικές καταστάσεις, οι οποίες υποστηρίζουν τις εκδόσεις των διαφόρων ειδών από τα Καθολικά Αποθήκης, εξακολουθεί να μην ενημερώνονται με τον αύξοντα αριθμό του αντίστοιχου δελτίου, με το οποίο έγινε η έκδοση στο θάλαμο, ούτε και καταχωρίζονται στη μερίδα του θαλάμου που τα παρέλαβε, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ασκηθεί ικανοποιητικός έλεγχος στις ποσότητες των ειδών που ο κάθε θάλαμος καταναλώνει.

(ε) Απόθεμα 1 200 στολών νοσηλευτικού προσωπικού παραμένει ακόμη αδιάθετο.

(στ) Διάφορα είδη που πρόκειται να αχρηστευθούν εξακολουθούν να παραμένουν διασκορπισμένα στους διάφορους χώρους της αποθήκης, χωρίς να καταχωριστούν σε μητρώο αχρήστων.

(ζ) Δεν έχει ακόμα διεξαχθεί έλεγχος της αποθήκης από το Διευθυντή του Τμήματος ή εκπρόσωπο του.

(η) Στο Χειρουργείο 2 εξακολουθούν να υπάρχουν αποθέματα, τα οποία παραμένουν αχρησιμοποίητα για πολλά χρόνια λόγω αλλαγής της τεχνολογίας. Εισηγήθηκα όπως οριστεί επιτροπή, η οποία, αφού τα επιθεωρήσει, να εξεύρει τρόπους αξιοποίησης τους ή να προχωρήσει στην αχρήστευσή τους.

4.73.15 Αναλώσιμα είδη Χημείου.

(α) Τα αναλώσιμα είδη, όπως π.χ. αντιδραστήρια, χημικές ουσίες, γυαλικά, ογκομετρικοί σωλήνες κ.τ.λ., παραλαμβάνονται στο Χημείο, χωρίς να ακολουθούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες καταχώρισης και έκδοσης των κατάλληλων χρεωπιστωτικών εντύπων για υποστήριξη των δοσοληψιών.

(β) Τα αποθέματα του Χημείου, λόγω έλλειψης χώρου, εξακολουθούν να είναι διασκορπισμένα σε διάφορες αποθήκες και εκτός του χώρου του Γενικού Νοσοκομείου, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη διαχείρισή τους.

Ενόψει μάλιστα της νέας διαδικασίας που εφαρμόστηκε από την 1.1.2003, για την προμήθεια των αναλώσιμων ειδών από τις Ιατρικές Υπηρεσίες, αντί από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, και του γεγονότος ότι η παραλαβή τους γίνεται, ως επί το πλείστον, απευθείας στα κατά τόπους Νοσοκομεία, το πρόβλημα τόσο της αποθήκευσης όσο και της διαχείρισής τους γίνεται ολοένα και οξύτερο.

4.73.16 Καταγραφή του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης ωρομίσθιου προσωπικού. Τα ρολόγια καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του ωρομίσθιου προσωπικού, τα οποία τέθηκαν εκτός λειτουργίας από τις αρχές του 2002, λόγω λειτουργικών προβλημάτων, μέχρι σήμερα δεν έχουν επιδιορθωθεί ή αντικατασταθεί, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση του πιο πάνω προσωπικού.

Νοσοκομείο Λάρνακας.**Μέρος Α**

4.73.17 Ρολόι καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης ωρομίσθιου εργατικού προσωπικού. Στο Νοσοκομείο Λάρνακας απασχολούνται 187 άτομα ως ωρομίσθιο προσωπικό. Παρόλο ότι από το 1999 το πιο πάνω ρολόι κρίθηκε ακατάλληλο, λόγω των λειτουργικών του προβλημάτων, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχει αντικατασταθεί, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης των εργατών.

Μέρος Β

4.73.18 Έλλειψη αποθηκευτικών χώρων. Το πρόβλημα της έλλειψης αποθηκευτικών χώρων χρόνο με το χρόνο γίνεται οξύτερο, με αποτέλεσμα τα προβλήματα, τόσο στην αποθήκευση των διάφορων υλικών αποθήκης, όσο και στη φύλαξη, ταξινόμηση και διακίνηση των φακέλων ασθενών, να διαιωνίζονται. Ενδεικτικό της πιο πάνω κατάστασης είναι και το γεγονός ότι ακόμη και χώροι της κουζίνας χρησιμοποιούνται για φύλαξη των φακέλων των ασθενών.

Νοσοκομείο Πάφου.**Μέρος Β**

4.73.19 Οφειλόμενα ποσά για αξονικές τομογραφίες σε ιδιωτικό Εξεταστικό Κέντρο. Παρατηρήθηκε ότι για τις αξονικές τομογραφίες που παραπέμπονταν σε ιδιωτικό Εξεταστικό Κέντρο από το Νοσοκομείο Πάφου δεν ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες των προσφορών. Παρατηρήθηκε επίσης ότι αξονικές τομογραφίες που προσφέρθηκαν από το πιο πάνω Κέντρο κατά τα έτη 2001 και 2002, το κόστος των οποίων, σύμφωνα με τα τιμολόγια που υποβλήθηκαν από το Κέντρο προς το Υπουργείο Υγείας, ανέρχεται σε £24.653, παρέμειναν απλήρωτες. Το Κέντρο προέβη στη λήψη δικαστικών μέτρων, για διεκδίκηση των προς αυτό οφειλόμενων ποσών.

Εισηγήθηκα όπως το Υπουργείο προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για εξόφληση των υποχρεώσεων του προς το πιο πάνω Κέντρο και εξέφρασα την άποψη ότι τέτοιες καταστάσεις πρέπει να αποφεύγονται, γιατί από τη μια παρουσιάζουν το Κράτος ως μη ανταποκρινόμενο στις υποχρεώσεις του και από την άλλη, λόγω λήψης των σχετικών δικαστικών μέτρων, επιβαρύνεται με δικαστικά και άλλα έξοδα.

4.73.20 Θάλαμος αποπίεσης. Από το Νοσοκομείο Λάρνακας στάληκε στις 6.10.97 στο Νοσοκομείο Πάφου ο θάλαμος αποπίεσης, ο οποίος, χωρίς να έχει ποτέ λειτουργήσει, κρίθηκε τώρα ακατάλληλος και προωθείται η διαδικασία αχρήστευσής του. Η αγορά καινούργιου θαλάμου αποπίεσης προωθείται μέσω των διαδικασιών για την αγορά θαλάμου για το Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου, που προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2004, με αποτέλεσμα το Νοσοκομείο Πάφου να συνεχίζει να βρίσκεται σε αδυναμία προσφοράς υπηρεσιών στον τομέα αυτό.

Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο Ιδαλίου.

4.73.21 Για την περίοδο 1.1-31.12.2002 οι εισπράξεις του Κέντρου, ύψους £14.448, παρόλο ότι καταθέτονταν στην τράπεζα, εντούτοις δεν ενσωματώνονταν στους Κυβερνητικούς Λογαριασμούς, χωρίς οι παραλείψεις αυτές να είχαν εντοπιστεί έγκαιρα από τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, κατά τη μηνιαία επαλήθευση των εισπράξεων με τα Γενικά Βιβλία Εσόδων, γεγονός που εκλαμβάνεται ως αδυναμία στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

4.74 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**Μέρος Α**

4.74.1 Δαπάνες και κατανάλωση φαρμάκων. Τόσο οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων όσο και η κατανάλωση φαρμάκων για τα τρία τελευταία χρόνια, όπως διαπιστώνεται και από τον πιο κάτω πίνακα, παρουσιάζουν αυξητική τάση:

	2002	2001	2000
	£εκ.	£εκ.	£εκ.
Δαπάνες	23,8	19,5	15,4
Κατανάλωση	21,1	21,4	16,4

Ποσοστό περίπου 29% της συνολικής δαπάνης αφορά την αγορά φαρμάκων που χορηγούνται σε ασθενείς με κατά πλάκας σκλήρυνση, θαλασσαιμικούς, υπερτασικούς, νεφροπαθείς και καρδιοπαθείς. Σημαντική αύξηση παρουσιάζει η δαπάνη για την αγορά αντιυπελιδαϊκών φαρμάκων (στατινών), η οποία ανήλθε σε £2,2 εκ., σε σύγκριση με £1,6 εκ. το 2001, £1,1 εκ. το 2000 και £0,5 εκ. το 1999.

4.74.2 Αντιμετώπιση προβλημάτων διαχείρισης φαρμάκων. Με την εισαγωγή του θεσμού του Ιατρικού Ελέγχου (Medical Audit), τον οποίο η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε από παλιά, και την εισαγωγή ενός ολοκληρωμένου συστήματος μηχανογράφησης που θα καλύπτει όλο το φάσμα των εργασιών των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και Φαρμακείων, για το οποίο τροχοδρομήθηκαν διαδικασίες και βρίσκεται, όπως πληροφορούμαι, στο στάδιο της αξιολόγησης, αναμένεται σημαντική βελτίωση στις διαδικασίες διαχείρισης και χρήσης των φαρμάκων, καθώς και στον περιορισμό του φαινομένου της πολυφαρμακίας.

4.74.3 Παραγγελίες χωρίς να υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις. Η αξία των φαρμάκων και αναλώσιμων ειδών που παραγγέλθηκαν και παραλήφθηκαν το 2002, χωρίς να έχουν εξασφαλιστεί εκ των προτέρων οι απαιτούμενες πιστώσεις, ανήλθε σε £8,6 εκ. και £1,5 εκ., αντίστοιχα.

4.74.4 Εγγυήσεις για πιστή εκτέλεση προσφορών. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι, στις περιπτώσεις πέραν της μιας κατακυρώσεων στον ίδιο προμηθευτή, το ποσό της εγγυητικής δεν ανταποκρίνεται στο ποσοστό του 10% της αξίας της προσφοράς, το οποίο απαιτείται ως εγγύηση για την πιστή εκτέλεση των όρων της προσφοράς.

Οι Υπηρεσίες με πληροφόρησαν ότι, για επίλυση του προβλήματος, ζητείται τώρα από τον προμηθευτή να προσκομίζει ξεχωριστά για κάθε προσφορά το απαιτούμενο ποσό εγγύησης.

4.75 ΣΧΕΔΙΟ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Μέρος Α

4.75.1 Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, τα έσοδα του Σχεδίου για το 2002 ήταν £3.195.175 και τα έξοδα £3.051.359, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα £143.816, σε σύγκριση με £716.240 το 2001. Στις 31.12.2002 το αποθεματικό του Σχεδίου ήταν £1.037.885, σε σύγκριση με £1.431.248 στις 31.12.2001.

4.75.2 Φιλανθρωπικά βοηθήματα. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 36(1), η Διαχειριστική Επιτροπή του Σχεδίου μπορεί να διαθέτει χρήματα για την οικονομική ενίσχυση εισφορέων ή των εξαρτωμένων τους σε ειδικές περιπτώσεις ασθενείας, ατυχήματος ή μεγάλης οικονομικής δυσπραγίας. Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ανομοιομορφία όσον αφορά στο ύψος των βοηθημάτων που παραχωρούνται στους ενδιαφερόμενους εισφορείς, σε σχέση με το ύψος των ιατρικών εξόδων που απαιτούνται από αυτούς, χωρίς να στοιχειοθετείται στους σχετικούς φακέλους ο τρόπος καθορισμού του ύψους του βοηθήματος. Έγινε εισήγηση όπως ετοιμαστούν και θεσμοθετηθούν συγκεκριμένα κριτήρια, μέσα στα πλαίσια των οποίων να παραχωρούνται τα βοηθήματα.

4.75.3 Πληρωμές για άδειες ασθενείας. Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2001 για πληρωμές λόγω άδειας ασθενείας στο ωρομίσθιο προσωπικό ανήλθε σε £2.325.998, σε σύγκριση με £2.183.193 το 2000 και £1.882.437 το 1999. Επισημαίνεται ότι από το 1999 παρατηρείται μία αυξητική τάξη στο ύψος των δαπανών, ενώ ταυτόχρονα ο αριθμός των μελών του Σχεδίου μειώθηκε από 8 979 μέλη το 1999 σε 8 771 το 2001. Η δαπάνη για άδειες ασθενείας το 2002 ανήλθε σε £2.791.223.

4.75.4 Ταμειακά διαθέσιμα. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Σχεδίου στις 31.12.2001 ανήλθαν σε £719.242, σε σύγκριση με £366.504 στις 31.12.2000. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο επένδυσης των ταμειακών διαθεσίμων, τα οποία είναι πέραν των αναγκών του Σχεδίου, σε περισσότερο προσοδοφόρους λογαριασμούς.

4.76 ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ

Μέρος Β

- **Κοστολόγηση αναλύσεων.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με σκοπό τον καθορισμό των τελών αναλύσεων πάνω σε ορθολογιστική βάση, άρχισε η διεξαγωγή μελέτης, σε συνεργασία με το Υπουργείο, η οποία όμως ατόνησε, λόγω αντικατάστασης/μετακίνησης των Λογιστικών Λειτουργιών που υπηρετούσαν στο Γενικό Χημείο και το Υπουργείο. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο εξασφάλισης των υπηρεσιών ειδικού συμβούλου, ο Γενικός Λογιστής ενέκρινε την προκήρυξη προσφορών για μίσθωση υπηρεσιών ειδικού συμβούλου, η οποία ακόμη δεν υλοποιήθηκε, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί και η κοστολόγηση των αναλύσεων.

4.77 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

4.78 ΔΗΜΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

4.78.1 Μέχρι τέλους του 2002 είχαν εγκαθιδρυθεί 33 Δήμοι, από τους οποίους οι εννέα είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής.

Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδα τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις διάφορες Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

4.78.2 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Οι λογαριασμοί των Δήμων ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Εκτός από τους Δήμους Λευκωσίας, Λάρνακας, Αθένου, Δερύνειας, Αγλαντζιάς, Λακατάμιας, Στροβόλου, Γερμασόγειας, Μέσα Γειτονιάς, Αγίου Αθανασίου και Παραλιμνίου, οι υπόλοιποι Δήμοι συνεχίζουν να μην υποβάλλουν τους τελικούς λογαριασμούς τους για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Με επιστολή μου ζήτησα από τους Δημάρχους όπως δώσουν οδηγίες για την έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή των λογαριασμών τους για το νενομισμένο έλεγχο. Επανέλαβα την παρατήρησή μου ότι η μη έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή των λογαριασμών για έλεγχο δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία των Δήμων και ταυτόχρονα μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από τα Δημοτικά Συμβούλια των λογαριασμών και των σχετικών παρατηρήσεων/εισηγήσεων της Υπηρεσίας μου, για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα, αποστερεί τη Βουλή και τους δημότες από το δικαίωμα έγκαιρης ενημέρωσης για τα πεπραγμένα των Δήμων.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, οι Δήμοι Πόλης Χρυσού, Λευκάρων, Αθένου, Αγίου Δομετίου, Πέγειας, Αγίας Νάπας, Δερύνειας, Γεροσκήπου, Γερμασόγειας και Ιδαλίου συνεχίζουν να ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

4.78.3 Οικονομική κατάσταση. Παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, εξακολουθεί να έχει το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών (ισοσκέλιση Προϋπολογισμού, ύψος τοκοχρεωλυσίων και χρέους), εντούτοις ποτέ δεν το έχει εξασκήσει. Παρά τα πιο πάνω, σχεδόν όλοι οι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, επανέλαβα την εισήγηση μου όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο τη μείωση ή εξάλειψη των ελλειμμάτων και την ισοσκέλιση του ετήσιου Προϋπολογισμού τους.

4.78.4 Χρηματοδότηση του Δημοτικού Ταμείου από το λογαριασμό δανείων. Λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, ορισμένοι Δήμοι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν αντικανονικά το λογαριασμό δανείων για χρηματοδότηση του Δημοτικού Ταμείου, αντί για τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων, κατά παράβαση των συμφωνιών που υπογράφηκαν για την παραχώρηση των δανείων και σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου.

4.78.5 Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, αρκετοί Δήμοι δεν καταβάλλουν ή καθυστερούν να καταβάλουν τις δόσεις των δανείων τους, με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται οι καθυστερήσεις και να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

4.78.6 Παρατράβηγμα τραπεζικού λογαριασμού. Σε αντίθεση με το άρθρο 85(2)(α) του Νόμου, το ύψος του παρατράβηγματος στις 31.12.2001 σε ορισμένους Δήμους ξεπερνούσε κατά πολύ το καθορισμένο ποσοστό του 20% των εσόδων του Προϋπολογισμού για την τρέχουσα περίοδο.

4.78.7 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Σε αρκετούς Δήμους ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν ελλειμματικός. Επανέλαβα την εισήγηση μου προς τα Δημοτικά Συμβούλια όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που έθεσε το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει πλήρης συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Σε όλους σχεδόν τους Δήμους ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό απόκλισης των προϋπολογισθεισών δαπανών από τις πραγματικές να είναι πολύ ψηλό.

(γ) Υπερβάσεις εξόδων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι αρκετοί Δήμοι διενέργησαν δαπάνες πέρα από τις εγκεκριμένες, κατά παράβαση του άρθρου 66 του Νόμου. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν μπορεί να δοθεί εκ των υστέρων καλυπτική έγκριση.

4.78.8 Αδυναμίες στη λειτουργία των Υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των Υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη ορθή οργανωτική δομή, τη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, στα προβλήματα που παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου. Η Υπηρεσία μου έδωσε έμφαση στις αδυναμίες που παρατηρούνται στη λειτουργικότητα των Υπηρεσιών των Δήμων και έχει υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις, έτσι ώστε οι Υπηρεσίες των Δήμων να καταστούν πιο αποτελεσματικές και να συμβάλουν θετικά στη βελτίωση των οικονομικών των Δήμων.

4.78.9 Εσωτερικός έλεγχος. Σχεδόν σε όλους τους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, όπως:

- (i) Η μη επιβολή και είσπραξη φόρων, τελών και δικαιωμάτων.
- (ii) Η μη έγκαιρη είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών.
- (iii) Η μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iv) Η μη τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων.

- (v) Η μη συμφιλίωση και ο ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (vi) Η παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών.
- (vii) Η μη βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων.
- (viii) Η μη κατάλληλη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής και η μη επισύναψη των απαραίτητων δικαιολογητικών.

4.78.10 Κανονισμοί απολαβών, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων. Οι Δήμοι δεν έχουν ετοιμάσει ή υιοθετήσει Κανονισμούς που να καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού των απολαβών, των επιδομάτων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων των υπαλλήλων τους, με αποτέλεσμα σε ορισμένους Δήμους να παρατηρηθούν λανθασμένες μισθολογικές τοποθετήσεις στις περιπτώσεις αναβάθμισης θέσεων. Παρά τις υποδείξεις μου όπως γίνουν οι αναγκαίες διορθώσεις, δεν υπήρξε συμμόρφωση.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, καθώς επίσης και για σκοπούς ομοιομορφίας σε θέματα μισθοδοσίας, εισηγήθηκα στους Δήμους την εφαρμογή των διαδικασιών που ακολουθούνται στη Δημόσια Υπηρεσία και την υιοθέτηση, με σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1995 (Κ.Δ.Π. 175/95), νοουμένου ότι, σε συνεργασία με το νομικό τους σύμβουλο, θα βεβαιωθούν ότι τούτο συνάδει με τις πρόνοιες των άρθρων 53 και 87 του περί Δήμων Νόμου.

Οι Δήμοι Λασιών και Λακατάμιας με επιστολή τους με πληροφόρησαν ότι παρέπεμψαν το πιο πάνω θέμα στο νομικό τους σύμβουλο, ο οποίος τους επέστησε την προσοχή στην πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 3154, ημερ. 31.1.2003. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, ο Κανονισμός 18(1) της Κ.Δ.Π. 175/95, με τον οποίο ασχολήθηκε η ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην έφεση αυτή, κηρύχθηκε ως «ultra vires», επειδή κρίθηκε ότι καταρτίστηκε χωρίς ρητή εξουσιοδότηση από τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο 1/90. Ο νομικός σύμβουλος εξέφρασε το φόβο ότι και άλλοι Κανονισμοί της Κ.Δ.Π. 175/95 πάσχουν νομικά, για τον ίδιο λόγο όπως και ο Κανονισμός 18(1).

Ο νομικός σύμβουλος των πιο πάνω Δήμων εισηγήθηκε την τροποποίηση του άρθρου 53 ή του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου, έτσι ώστε να παρέχεται ρητά η εξουσιοδότηση για έκδοση τέτοιων Κανονισμών από τους Δήμους.

Ενόψει των πιο πάνω, με επιστολή μου ημερ. 9.7.2003 προς το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκα όπως ζητηθεί γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο στον υφιστάμενο περί Δήμων Νόμο παρέχεται το δικαίωμα έκδοσης Κανονισμών που να ρυθμίζουν θέματα απολαβών, επιδομάτων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων των δημοτικών υπαλλήλων, ή κατά πόσο απαιτείται τροποποίηση των σχετικών άρθρων του Νόμου αυτού.

4.78.11 Συλλογικές συμβάσεις. Αρκετοί Δήμοι υπέγραψαν και συνεχίζουν να υπογράφουν συλλογικές συμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, όπως προβλέπουν οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.9.94, και αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000.

4.78.12 Σχέδια υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων και εξουσίες Δημοτικού Συμβουλίου. Σε αρκετούς Δήμους παρατηρείται ότι τα Δημοτικά Συμβούλια τοποθέτησαν υπαλλήλους σε

βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχώρησαν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις, ενέργειες που δεν προβλέπονται στα σχέδια υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου παραχωρούνταν, με βάση τις συλλογικές συμβάσεις, αυξήσεις μισθών εκτός των μισθοδοτικών κλιμάκων. Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας, που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

4.78.13 Έγκριση σχεδίων υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων. Αρκετοί Δήμοι συνεχίζουν να μην αποστέλλουν τα σχέδια υπηρεσίας στο Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση της σχετικής έγκρισης για την εφαρμογή τους, όπως προνοεί το άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή ημερ. 28.11.2000 προς την Ένωση Δήμων και τους Δήμους, κάλεσε τα Δημοτικά Συμβούλια να συμμορφωθούν με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 22.9.2000, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας μπορούν να καταρτίζονται από τους Δήμους χωρίς οποιαδήποτε επέμβαση ή εξάρτηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, όμως για την εφαρμογή τους απαιτείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η Ένωση Δήμων, με επιστολή της ημερ. 30.11.2000, εισηγήθηκε στους Δήμους όπως μην αναλάβουν οποιαδήποτε δέσμευση προς το Υπουργείο Εσωτερικών, για να μη δημιουργηθεί προηγούμενο, ως προς τη διαδικασία που ακολουθείται σχετικά με τα σχέδια υπηρεσίας των δημοτικών υπαλλήλων.

4.78.14 Κανονισμοί - Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων. Σε αρκετούς Δήμους δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία των Δήμων, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου.

4.78.15 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Στους Δήμους Λευκωσίας, Στροβόλου, Πάφου, Αγίου Δομετίου, Λευκάρων, Πόλης Χρυσοχούς, Πέγειας και Γεροσκήπου, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες των Δήμων.

4.78.16 Καθυστερήσεις φορολογιών. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξη τους. Τα ποσά που θα θεωρηθούν ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου. Υπέδειξα επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος μη είσπραξης τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

4.78.17 Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Λόγω οικονομικών δυσκολιών, αρκετοί Δήμοι δεν εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία και εξακολουθούν να καταβάλλουν τις συντάξεις και φιλοδωρήματα του προσωπικού από τα ετήσια έσοδα τους. Ζήτησα όπως οι Δήμοι διενεργήσουν αναλογιστική μελέτη για να εξακριβωθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις τους προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, όπως προνοείται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

4.78.18 Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Ορισμένοι Δήμοι παρέλειψαν να ενημερώσουν τα μητρώα περιουσιακών στοιχείων με τις αγορές επίπλων και εξοπλισμού που διενέργησαν κατά τα τελευταία έτη. Ως αποτέλεσμα, δεν έχουν υποβάλει το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών τους στοιχείων που προβλέπουν οι Κανονισμοί.

4.79 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.79.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2001.

4.79.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά το έτος 2001 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £768.633, σε σύγκριση με £157.760 το 2000.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2001 ανήλθαν σε £11.140.675, σε σύγκριση με £10.414.005 το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £726.670 ή ποσοστό 7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από την κρατική χορηγία (£809.881). Η κρατική χορηγία για το 2001 ανήλθε σε £1.621.694, σε σύγκριση με £811.813 το 2000.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2001 ανήλθαν σε £10.372.042, σε σύγκριση με £10.256.245 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £115.797, ή ποσοστό 1%.

(δ) Ρευστότητα. Στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2001 περιλαμβάνονται τα ποσά των £524.493, £85.800 και £10.977, που αφορούν αδιάθετα ποσά δανείων, ποσά του Ειδικού Ταμείου Χρυσανθινιώτισσας και ποσά του Ειδικού Ταμείου Εκδόσεων, αντίστοιχα, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού ήταν £2.016.756 και όχι £1.395.486, όπως παρουσιάζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2001. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το έτος 2001, είναι φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν ήταν ικανοποιητική. Το γεγονός ότι μεταφέρονται, αντικανονικά, ποσά από το λογαριασμό δανείων και από άλλα ταμεία στο Γενικό Λογαριασμό για κάλυψη τρέχουσων αναγκών, καθιστά έκδηλη την ανάγκη για εξεύρεση τρόπων βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και της ρευστότητας του Δήμου, καθώς και την ετοιμασία μακροπρόθεσμου στρατηγικού προγράμματος, για κάλυψη ή τουλάχιστον μείωση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το θέμα της οικονομικής κατάστασης του Δήμου έχει προβληματίσει το Δημοτικό Συμβούλιο εδώ και αρκετό καιρό και ότι βάσει μελετών προωθείται ήδη καλύτερη αναδιοργάνωση της υπηρεσίας, έτσι ώστε να αυξηθούν τα έσοδα και μειωθούν τα έξοδα του Δήμου, και ότι σ' αυτό θα συμβάλει και η αποπληρωμή ψηλότοκων δανείων (£5.500.000) με χαμηλότοκο δανεισμό. Μου ανέφερε επίσης ότι η μεταφορά ποσών στο Γενικό Λογαριασμό από το Λογαριασμό Δανείων και από άλλα Ταμεία έχει σταματήσει εδώ και ένα χρόνο και ότι μεγάλο μέρος από τα μεταφερθέντα ποσά στο Γενικό Λογαριασμό έχουν ήδη επιστραφεί.

(ε) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2001 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £8.128.699, σε σύγκριση με

£9.536.393 το 2000, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £5.346.735. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £2.686.655 (£2.091.457 το 2000).

4.79.3 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Δήμου ήταν ελλειμματικός κατά £1.531.782. Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2001 ήταν £15.433.307, οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £514.327, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £14.918.980, ή ποσοστό 96,7%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης των έργων.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις θέσεις μου και ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός του 2004 θα είναι ισοσκελισμένος. Όσον αφορά στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως μου ανέφερε ότι καταβλήθηκε προσπάθεια για στελέχωση της Τεχνικής Υπηρεσίας, έτσι ώστε να καταστεί ικανή για ολοκλήρωση των προγραμματισθέντων έργων.

4.79.4 Εσωτερικός έλεγχος. Όπως έχω αναφέρει σε σχετική επιστολή μου, ημερ. 13.1.2003, το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου δεν φαίνεται να είναι κατάλληλα στελεχωμένο, με αποτέλεσμα ο έλεγχος που διενεργείται να είναι κατά το πλείστον αριθμητικός, χωρίς να διεξάγεται διοικητικός ή διαχειριστικός έλεγχος. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι περίπου το 90% του χρόνου των δύο εσωτερικών ελεγκτών αναλώνεται στον αριθμητικό έλεγχο των διαφόρων εισπράξεων και πληρωμών του Δήμου.

Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου και ειδικότερα στον εντοπισμό περιοχών ψηλού κινδύνου στο όλο σύστημα διοίκησης και οργάνωσης του Δήμου και, βάσει προτεραιοτήτων, να διεξάγει μελέτες και έρευνες και να διαπιστώνει τη σωστή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη θέση μου ότι το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου και ότι θα γίνει προσπάθεια για διεξαγωγή περισσότερων διοικητικών ή διαχειριστικών ελέγχων.

4.79.5 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2000 και 2001, καθώς και το ανάλογο κόστος.

	2001	2000
Μόνιμο Προσωπικό	180	181
Εργατικό Προσωπικό	274	287
Σύνολο	454	468
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£6.102.324	£5.919.555

(β) Κανονισμοί απολαβών, επιδομάτων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων. Όπως έχω αναφέρει και σε έκθεσή μου, ημερ. 13.1.2003, για σκοπούς ομοιομορφίας σε θέματα μισθοδοσίας εισηγήθηκα όπως ο Δήμος ακολουθήσει την πολιτική που εφαρμόζεται στη Δημόσια Υπηρεσία και υιοθετήσει, με σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, τους περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 175/95), νοουμένου ότι, σε συνεργασία με το νομικό σύμβουλο του Δήμου, θα διακριβωθεί ότι τούτο συνάδει με τις πρόνοιες των άρθρων 53 και 87 του περί Δήμων Νόμου. Σχετική είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 3154, ημερ. 31.1.2003, σύμφωνα με την οποία ο Κανονισμός 18(1) της Κ.Δ.Π. 175/95 κηρύχθηκε ως «ultra vires», επειδή κρίθηκε ότι καταρτίστηκε χωρίς ρητή εξουσιοδότηση από τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο αρ. 1/90. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος, στις πλείστες περιπτώσεις, ακολουθεί τις διαδικασίες που προνοούνται στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Ο Δήμαρχος, με επιστολή του ημερ. 5.3.2003, ανέφερε σχετικά με το πιο πάνω θέμα ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για να ακολουθούνται οι εν λόγω Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 175/95). Ωστόσο επιθυμώ να σημειώσω ότι σημαντικό στοιχείο της εισήγησης μου είναι η υιοθέτηση, με σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, των υπό αναφορά Κανονισμών, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται πιο πάνω.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την υιοθέτηση των Κανονισμών της Κ.Δ.Π. 175/95 και ότι θα ζητηθεί η συμβουλή του Νομικού Συμβούλου του Δήμου. Εκφράζει την πεποίθηση ότι με την υιοθέτηση των Κανονισμών θα περιοριστούν ή θα εκλείψουν αρκετά προβλήματα.

(γ) Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Ο Δήμος, με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 284/97, Κ.Δ.Π. 154/2001), έχει εφαρμόσει από το 1997 Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης, το οποίο έληξε στις 6.1.2002. Από την έναρξη του Σχεδίου μέχρι τη λήξη του, έχουν καταβληθεί αποζημιώσεις ύψους £728.077, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα, για πρόωρες αφυπηρετήσεις 29 υπαλλήλων.

Αποψη μου, την οποία εξέφρασα και παλαιότερα, είναι ότι η πρόωρη αφυπηρέτηση ανώτερων λειτουργών που κατέχουν οργανικές θέσεις δεν συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, καθότι, για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Δήμου, η πλήρωση των οργανικών θέσεων είναι ουσιαστικά επιβεβλημένη.

Μετά τη λήξη του Σχεδίου ο Δήμος δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε αποτίμηση των οικονομικών και άλλων αποτελεσμάτων, καθώς επίσης και για το βαθμό επίτευξης των στόχων του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι υποδείξεις μου έχουν σημειωθεί και θα ληφθούν υπόψη στο μέλλον, εφόσον υπάρξει παρόμοια περίπτωση.

4.79.6 Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2002 σε £18.106.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £4.055.000 το χρόνο για 5 χρόνια, ή £2.321.000 το χρόνο για 10 χρόνια, ή £1.760.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Μέχρι σήμερα δεν καταβλήθηκε κανένα ποσό στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για ελλειμματικές εισφορές, ούτε και έγινε οποιαδήποτε σχετική πρόνοια στους λογαριασμούς του Δήμου, καθώς και για τις ελλειμματικές εισφορές που προέκυψαν από προηγούμενη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 1987. Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει σοβαρά το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αποπληρωμής των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στα πλαίσια των προνοιών του αναθεωρημένου Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων».

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μου είναι ορθές και ότι έχουν ληφθεί υπόψη. Μου ανέφερε επίσης ότι το θέμα συμμόρφωσης των λογαριασμών με το αναθεωρημένο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 θα τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου.

4.79.7 Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) Κατακύρωση προσφοράς.

- (i) Διαπιστώθηκε ότι, ενώ τα έγγραφα προκήρυξης της προσφοράς για τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου προέβλεπαν την κατακύρωση της στον προσφοροδότη του οποίου η προσφορά θα συγκέντρωνε κατά την αξιολόγηση την ψηλότερη βαθμολογία, με βάση συντελεστές βαρύτητας του τεχνικού και του οικονομικού μέρους της, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 10.10.2002 κατακύρωσε την προσφορά στην εταιρεία της οποίας η προσφορά συγκέντρωσε τη δεύτερη πιο ψηλή βαθμολογία (84,77), έναντι του ποσού των £121.630, αντί στην εταιρεία της οποίας η προσφορά όχι μόνο συγκέντρωσε την πιο ψηλή βαθμολογία (86,51), αλλά και το ποσό της προσφοράς της ήταν κατά πολύ χαμηλότερο (£66.741).

Πρέπει να σημειωθεί ότι στα πιο πάνω ποσά δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος συντήρησης των εφαρμογών (για περίοδο τριών χρόνων), το οποίο λήφθηκε υπόψη κατά την αξιολόγηση. Το κόστος αυτό, αναφορικά με την προσφορά που έχει κατακυρωθεί, ανέρχεται στις £56.241, ενώ για την προσφορά που συγκέντρωσε την πιο ψηλή βαθμολογία ήταν £20.859.

Συναφώς αναφέρεται ότι το τελικό κόστος συντήρησης, σύμφωνα με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, θα τύχει διαπραγμάτευσης με τον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Ο Δήμαρχος ανέφερε ότι στα έγγραφα προσφοράς, αν και γίνεται αναφορά στην τελική βαθμολογία που θα υπολογιστεί κατά την τελική αξιολόγηση, σε κανένα σημείο δεν αναφέρεται ρητά ότι η προσφορά θα κατακυρωθεί στον προσφοροδότη του οποίου η προσφορά θα συγκέντρωνε κατά την αξιολόγηση την ψηλότερη βαθμολογία. Επίσης ανέφερε ότι θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι είναι αυτονόητο πως η τελική βαθμολογία αναδεικνύει και το νικητή, όμως κάτι τέτοιο δεν αναφέρεται ρητά.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι η κατακύρωση της προσφοράς έγινε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, το σκεπτικό της οποίας είναι καταγεγραμμένο στα πρακτικά.

Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι, ανεξάρτητα από την παράλειψη του Δήμου να συμπεριλάβει στα σχετικά έγγραφα παράγραφο σχετικά με την κατακύρωση της προσφοράς στον προσφοροδότη που θα συγκέντρωνε την ψηλότερη βαθμολογία, βασική αρχή είναι όπως οι προσφορές αξιολογούνται και κατακυρώνονται με βάση κριτήρια τα οποία περιλαμβάνονται στα έγγραφα προσφορών.

Όσον αφορά στις θέσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, όπως αυτές καταγράφονται στα πρακτικά, επιθυμώ να παρατηρήσω ότι οι προσφορές είχαν ήδη αξιολογηθεί και βαθμολογηθεί και οποιαδήποτε εκ των υστέρων επαναξιολόγηση τους ή/και εκ των υστέρων εισαγωγή νέων κριτηρίων, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη ότι ήταν πλέον γνωστοί και οι οικονομικοί όροι των προσφορών, είναι ανεπίτρεπτη και παράλληλα παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.

- (ii) Δεν μπόρεσα να επιβεβαιώσω τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη βαθμολογία του μέρους «Σύστημα Μηχανογράφησης – Περιγραφή Συστήματος», του οποίου η ποσοστιαία βαρύτητα, σύμφωνα με την προκήρυξη προσφοράς, ανερχόταν στο 40% της βαθμολογίας της τεχνικής αξιολόγησης. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, η οποία ετοιμάστηκε από τους συμβούλους του Δήμου, η μέγιστη βαθμολογία ήταν το 10, ωστόσο κατά την αξιολόγηση τα επιμέρους αναλυτικά κριτήρια του μέρους αυτού βαθμολογήθηκαν από 0 μέχρι 375.

Σημειώνεται ότι στα έγγραφα προσφοράς δεν είχε προκαθοριστεί η μέγιστη βαθμολογία για το καθένα από τα επιμέρους αναλυτικά κριτήρια.

(β) Άνοιγμα κιβωτίου προσφορών. Σύμφωνα με τα πρακτικά, το κιβώτιο προσφορών ανοίχθηκε στις 9.1.2002, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η προθεσμία υποβολής προσφορών, το οικονομικό όμως μέρος των προσφορών παρέμεινε στο κιβώτιο προσφορών μέχρι και τις 17.9.2002, δηλαδή για πρόσθετη περίοδο περίπου 9 μηνών.

Εισηγήθηκα όπως, για σκοπούς ασφάλειας, οι φάκελοι μην παραμένουν στο κιβώτιο προσφορών μετά τη λήξη της προθεσμίας, αλλά μετά το άνοιγμα του κιβωτίου, αφού μονογραφηθούν και σφραγιστούν με τη σφραγίδα του Δήμου, να φυλάγονται σε κατάλληλο χώρο, στον οποίο πρόσβαση έχουν μόνο οι λειτουργοί που είναι υπεύθυνοι για το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η εισήγηση μου θα υιοθετηθεί.

(γ) Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προσφοράς. Σύμφωνα με την προσφορά, η μηχανογράφηση των υπηρεσιών θα ολοκληρωνόταν σε περίοδο 4½ μηνών. Παρατηρήθηκε ότι, ενώ οι εργασίες άρχισαν το Δεκέμβριο του 2002, μέχρι τον Ιούλιο του 2003 η μηχανογράφηση δεν είχε ολοκληρωθεί και η εφαρμογή της πλειοψηφίας των επιμέρους συστημάτων δεν είχε συμπληρωθεί, παρά το ότι έχει εκτελεστεί σημαντικό μέρος των εργασιών. Υπέδειξα ότι ο χρόνος (4½ μήνες) που καθορίστηκε για ολοκλήρωση του έργου δεν μπορεί να θεωρηθεί εφικτός, λόγω της πολυπλοκότητας και του μεγέθους του έργου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου οφείλεται και στην αδυναμία του Δήμου να ανταποκριθεί στα χρονοδιαγράμματα.

(δ) Αδυναμίες και προβλήματα. Αναφορικά με τις αδυναμίες και προβλήματα που παρουσιάζει το νέο μηχανογραφημένο σύστημα, αναφέρω πιο κάτω ορισμένα παραδείγματα:

- (i) Τα ποσά μειώσεων και διαγραφών αφαιρούνται από το ποσό της αρχικής φορολογίας, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η εκτύπωση καταστάσεων για επαλήθευση των ποσών που μειώθηκαν/διαγράφηκαν και να μην μπορεί να διακριβωθεί κατά πόσο τα ποσά που μειώθηκαν ή διαγράφηκαν έτυχαν της έγκρισης του Δημοτικού Συμβουλίου. Υπέδειξα ότι προσθήκες, μειώσεις και διαγραφές θα πρέπει να καταχωρίζονται σε ξεχωριστά πεδία, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι υποδείξεις μου έχουν εφαρμοστεί.

- (ii) Το σύστημα επιτρέπει την επανεκτύπωση οποιασδήποτε επιταγής με τον ίδιο αριθμό, οποτεδήποτε τούτο ήθελε ζητηθεί από το χρήστη, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η επανέκδοση επιταγών, που έχουν εκδοθεί και αποσταλεί σε δικαιούχους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να αποφευχθεί η επανεκτύπωση επιταγών που εκδόθηκαν για οφειλές σε προμηθευτές, θα μπορούσε όμως, όπως αναφέρει, να αναγράφεται σ' αυτές η λέξη «ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ». Όσον αφορά στην επανεκτύπωση επιταγών από το σύστημα μισθοδοσίας, μου ανέφερε ότι το θέμα έχει διευθετηθεί.

- (iii) Το έντυπο πληρωμής, το οποίο αποτελείται από δύο μέρη, την επιταγή και την κατάσταση των τιμολογίων που εξοφλούνται, με σχετική περιγραφή, δεν εκτυπώνεται τουλάχιστον εις διπλούν, με αποτέλεσμα ο Δήμος να μην τηρεί αντίγραφα των πληρωμών που πραγματοποιεί.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι τα σχόλια μας έχουν ληφθεί υπόψη και ότι το έντυπο πληρωμής θα εκτυπώνεται σε διπλούν.

- (iv) Μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Ιούλιος 2003) δεν είχε εφαρμοστεί το πρόγραμμα ηλεκτρονικής συμφιλίωσης των τραπεζικών λογαριασμών του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το πρόγραμμα έχει εφαρμοστεί.

4.79.8 Βιοτεχνική περιοχή. Ο Δήμος αποφάσισε τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής για τη μεταστέγαση υποστατικών που βρίσκονταν σε κατοικημένες περιοχές και προκαλούσαν οχληρία.

Από τα 111 υποστατικά που έχουν ανεγερθεί στη βιοτεχνική περιοχή (τελική παραλαβή στις 23.10.2001), μέχρι το τέλος Ιουλίου διατέθηκαν 65 και έχουν προκρατηθεί 10, ενώ 36 υποστατικά παραμένουν ακόμη αδιάθετα.

Συγκεκριμένα, κατά το 2002 διατέθηκαν και προκρατήθηκαν 15 και 2 υποστατικά, αντίστοιχα, ενώ μέχρι το τέλος Ιουλίου του 2003 έχουν διατεθεί 11 υποστατικά και έχουν προκρατηθεί 10. Σχετικά με το θέμα αυτό παραθέτονται τα ακόλουθα:

- (α) Η ad hoc επιτροπή, η οποία συστάθηκε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για διεξοδική μελέτη των κακοτεχνιών που παρατηρήθηκαν στην κατασκευή των υποστατικών της

βιοτεχνικής περιοχής, καθώς επίσης και για τη βιωσιμότητα του έργου, στην έκθεση της τον Οκτώβριο του 2002 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διάθεση μεγαλύτερου αριθμού υποστατικών θα είναι εφικτή σε σύντομο χρονικό διάστημα και, μεταξύ άλλων, εισηγήθηκε όπως ο Δήμος επαναβεβαιώσει την εντατικοποίηση της προσπάθειας μετακίνησης των μονάδων που βρίσκονται σε κατοικημένες περιοχές και προκαλούν οχληρία, καθώς επίσης και την πλήρη αποκατάσταση των κακοτεχνιών στη βιοτεχνική περιοχή.

Αναφορικά με τις πιο πάνω εισηγήσεις της ad hoc επιτροπής, έχω παρατηρήσει ότι ο Δήμος προχώρησε στη λήψη μέτρων εναντίον μόνο 18 τέτοιων μονάδων, ενώ, σύμφωνα με απογραφή επιχειρήσεων που έγινε το 1995 από τη Στατιστική Υπηρεσία, στην περιοχή του Δήμου λειτουργούσαν 1 775 βιοτεχνίες και εργαστήρια, η πλειοψηφία των οποίων είναι μονάδες που προκαλούν οχληρία.

Όσον αφορά στις κακοτεχνίες υποστατικών της βιοτεχνικής περιοχής, η δαπάνη επιδιόρθωσης τους αναμένεται να ανέλθει στις £11.500 και θα επιβαρύνει το Δήμο.

Σύμφωνα με την ad hoc επιτροπή, ο Δήμος έχει μείνει εκτεθειμένος, καθότι δεν φρόντισε να διασφαλίσει τα συμφέροντα του, απαιτώντας όπως οι τραπεζικές εγγυήσεις λήγουν τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο συντήρησης του έργου και όχι κατά την προσωρινή παραλαβή του, για να καθίστατο δυνατή η επίλυση των διαφόρων προβλημάτων που θα εντοπίζονταν, με επιβάρυνση του εργολάβου πριν αυτός αποδεσμευτεί.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος προχώρησε στη λήψη μέτρων εναντίον μονάδων που προκαλούσαν οχληρία, όμως για πολλές από αυτές αναστάληκαν οι καταγγελίες, καθότι αποδείχθηκε ότι για τα περισσότερα υποστατικά οι βιοτέχνες δεν είχαν διαδοχή στο επάγγελμα και δεν ήταν διατεθειμένοι να αγοράσουν υποστατικό στη βιοτεχνική περιοχή.

(β) Οι χρεώστες της βιοτεχνικής περιοχής ανέρχονταν στις 31.12.2001 σε £312.566. Μεταξύ των χρεωστών περιλαμβάνεται ποσό ύψους £63.640, το οποίο αφορούσε καθυστερήσεις βιοτεχνών, οι οποίοι, ενώ παρέλαβαν το υποστατικό, παρέλειψαν να καταβάλουν όλα τα ποσά που προνοούσε η σύμβαση μίσθωσης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, με την εγγραφή των μισθώσεων στις 4.6.2003, εισπράχθηκε καθυστερημένο ποσό ύψους £58.312, καθώς επίσης και ποσό £383.535, που αφορούσε εγγυητικές επιστολές που εξασφάλισε ο Δήμος από βιοτέχνες.

(γ) Λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, οι δόσεις του δανείου που έχει συναφθεί για τη δημιουργία της βιοτεχνικής περιοχής δεν καταβάλλονται. Συγκεκριμένα, από τη δόση ύψους £1.068.265 που ήταν πληρωτέα στις 20.4.2002, πληρώθηκαν μόνο £220.000, ενώ από τη δόση ύψους £1.068.265, που ήταν πληρωτέα στις 20.4.2003, δεν πληρώθηκε κανένα ποσό, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρυνθεί με τόκους υπερημερίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι λόγω της καθυστέρησης στην είσπραξη των οφειλών από τους βιοτέχνες δεν καταβλήθηκαν οι δόσεις του δανείου που αφορούσε το έργο. Μου ανέφερε επίσης ότι κανένα πλέον υποστατικό δεν παραδίνεται προτού εξοφληθούν τα ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 7 της σύμβασης μίσθωσης.

4.79.9 Βελτίωση/ανακατασκευή Λεωφόρου Λ. Βύρωνος και οδού Μ. Καραολή. Το έργο, δαπάνης £1.025.625, προγραμματίστηκε να συμπληρωθεί σε τέσσερις φάσεις, με στόχο να μη διαταραχθεί η κυκλοφορία και να προκληθεί η λιγότερη δυνατή οχληρία. Τελικά όμως, λόγω πολλών προβλημάτων/αλλαγών που αφορούσαν κυρίως τις υπηρεσίες της ΑΗΚ, ΑΤΗΚ, ΣΥΛ και ΣΑΛ, και για να αποφευχθούν τυχόν οικονομικές απαιτήσεις από τον εργολάβο, συμφωνήθηκε με τον τελευταίο να μην τηρηθούν αυστηρά οι ημερομηνίες παράδοσης των τριών πρώτων φάσεων. Συμφωνήθηκε επίσης να δοθεί παράταση 45 εργάσιμων ημερών για τη συμπλήρωση του έργου, λόγω βροχερού καιρού και αλλαγών, χωρίς αποζημίωση στον εργολάβο. Με βάση την πιο πάνω συμφωνία, το έργο ολοκληρώθηκε κατά το τέλος Ιουλίου 2003.

4.79.10 Άδειες οικοδομής/πολεοδομικές άδειες. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας για συγκεκριμένη περίπτωση που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μου το Νοέμβριο του 2001, προέκυψε ότι δεν εφαρμόστηκαν ορθά οι πρόνοιες των περί Οδών και Οικοδομών και περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμων, καθώς και οι πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας. Με επιστολή μου προς τον Υπουργό Εσωτερικών το Μάρτιο του 2002 ζήτησα να διερευνηθούν οι άδειες που εκδόθηκαν σχετικά με το συγκεκριμένο φάκελο, με βάση τους περί Οδών και Οικοδομών και Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμους, και να εξεταστεί κατά πόσο τηρήθηκαν οι Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του τον Ιούνιο του 2002, με πληροφόρησε ότι, λόγω της σοβαρότητας του θέματος, ζητήθηκε συμβουλή από τη Νομική Υπηρεσία, αναφορικά με τον τρόπο άσκησης των εξουσιών που παρέχονται/εκχωρούνται σε Πολεοδομικές ή άλλες αρμόδιες Αρχές.

4.80 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

4.80.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, ενώ αυτοί του 2001 υποβλήθηκαν, καθυστερημένα, στις 25.7.2003, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2001.

(β) Τελικοί λογαριασμοί. Οι τελικοί λογαριασμοί του Δήμου για το έτος 2001 ετοιμάστηκαν με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου. Αναφέρεται ότι μέχρι και το έτος 2000 ο Δήμος ετοίμαζε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικόνιζαν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

4.80.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά το έτος 2001 παρουσίασαν έλλειμμα £3.330.446, σε σύγκριση με £790.473 το 2000.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2001 ανήλθαν σε £12.796.979, σε σύγκριση με εισπράξεις ύψους £14.786.387 το 2000. Στις εισπράξεις του 2000 περιλαμβάνεται ποσό ύψους £3.966.301, το οποίο προήλθε από την πώληση ακίνητης περιουσίας του Δήμου.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Δήμου το έτος 2001 ανήλθαν σε £16.127.425, σε σύγκριση με πληρωμές ύψους £15.576.860 το 2000.

(δ) Ρευστότητα. Το παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2001 ανερχόταν σε £5.228.104 και θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο αν κατά τη διάρκεια των ετών 1993-2001 δεν μεταφέρονταν, αντικανονικά, από το λογαριασμό δανείων, από το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και από το λογαριασμό καταθέσεων, διάφορα ποσά, το ύψος των οποίων κατά τις 31.12.2001 ανερχόταν σε £3.892.593, £2.729.127 και £25.000, αντίστοιχα. Όπως ανέφερα και σε σχετική επιστολή μου, το γεγονός ότι μεταφέρονται ποσά, αντικανονικά, από το λογαριασμό δανείων και από άλλα ταμεία στο Γενικό Λογαριασμό, για κάλυψη τρέχουσων αναγκών, καταδεικνύει την επείγουσα ανάγκη εξεύρεσης τρόπων βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και της ρευστότητας του Δήμου, καθώς και της ετοιμασίας μακροπρόθεσμου στρατηγικού προγράμματος, για κάλυψη ή μείωση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων.

(ε) Τρέχουσες υποχρεώσεις και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Λόγω του ότι στα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2001, ύψους £14.171.416, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων για την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων ύψους £13.210.058, οι τελικοί λογαριασμοί του 2001 παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £1.574.487, αντί έλλειμμα ύψους £14.784.545.

4.80.3 Αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των δανείων που συνήψε ο Δήμος από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2001 σε £40.108.827, σε σύγκριση με £32.691.652 το 2000.

Λόγω των οικονομικών προβλημάτων του Δήμου, παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων δανείων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων για το 2001 ανήλθε σε £14.579.617.

4.80.4 Ομολογιακό δάνειο £5.000.000. Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2001, παρά τις οδηγίες του Υπουργού Εσωτερικών, δεν έχει δημιουργηθεί προεξοφλητικό ταμείο για το πιο πάνω δάνειο, λόγω του προβλήματος της ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

4.80.5 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Δήμου ήταν ελλειμματικός κατά £2.731.851. Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται ουσιαστικές προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού και ότι από το έτος 2004 ο Προϋπολογισμός θα είναι πλεονασματικός ή με μικρό έλλειμμα χρήσης.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2001 ήταν £23.778.000, οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £5.306.573, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £18.471.427 ή ποσοστό 78%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης έργων.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η μη υλοποίηση των προγραμματιζόμενων έργων, πλείστα από τα οποία είναι πολεοδομικά, οφείλεται στις περισσότερες φορές στο γεγονός ότι τα Κυβερνητικά Τμήματα που εμπλέκονται καθυστερούν να τα προωθήσουν. Μου ανέφερε επίσης ότι καταβάλλονται προσπάθειες ώστε ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως να αντικατοπτρίζει την πραγματική εικόνα από πλευράς δυνατότητας υλοποίησης των προγραμματιζόμενων έργων.

4.80.6 Εσωτερικός έλεγχος. Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2001, το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου δεν φαίνεται να είναι κατάλληλα στελεχωμένο, με αποτέλεσμα ο έλεγχος που διενεργείται να είναι κατά το πλείστον αριθμητικός, χωρίς να διενεργείται έλεγχος διαχείρισης. Αναφέρεται χαρακτηριστικά το γεγονός ότι περίπου το 90% του χρόνου των δύο Εσωτερικών Ελεγκτών αναλώνεται στον αριθμητικό έλεγχο των διαφόρων εισπράξεων και πληρωμών του Δήμου.

Υπέδειξα, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου, ειδικότερα στον εντοπισμό περιοχών ψηλού κινδύνου στο όλο σύστημα διοίκησης και οργάνωσης του Δήμου και, βάσει προτεραιοτήτων, να διεξάγει μελέτες και έρευνες για διαπίστωση της σωστής εφαρμογής των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών.

Αναφορικά με τις αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, αναφέρω πιο κάτω ορισμένα παραδείγματα:

- Την αδυναμία του συστήματος στην παρακολούθηση καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Τη μη ικανοποιητική τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο συμβολαίων, μητρώο εμβασμάτων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο καθαρισμού οικοπέδων.

Τη μη αναφορά σαφών και πλήρων επεξηγήσεων στα εντάλματα πληρωμής, όπως έγκριση της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς επίσης και της προσφοράς, όπου υπάρχει.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για αναβάθμιση και βελτίωση των παρεχόμενων από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές υπηρεσιών. Μου ανέφερε επίσης ότι έχουν ήδη γίνει αρκετές διορθωτικές ενέργειες στις διαδικασίες και συστήματα διαχείρισης του Δήμου, μετά από επισημάνσεις και εισηγήσεις των εσωτερικών ελεγκτών, ωστόσο παραδέχεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και κενά.

4.80.7 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2000 και 2001, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2001	2000
Μόνιμο προσωπικό	459	385
Εργατικό προσωπικό (Τακτικοί και Έκτακτοι)	63	113
Σύνολο	522	498
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές	£7.706.949	£7.024.711

(β) Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Ο Δήμος εφάρμοσε από το 1999 Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης, το οποίο έληξε στις 10.6.2002. Από την έναρξη του Σχεδίου μέχρι τη λήξη του έχουν δαπανηθεί £478.422 για πρόωρες αφυπηρετήσεις 19 υπαλλήλων, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά ωφελήματά τους.

Από τις 19 κενωθείσες θέσεις, οι οργανικές θέσεις του Δημοτικού Γραμματέα και του Γεωπόνου πληρώθηκαν με σχετική προκήρυξη, ενώ οι υπόλοιπες πληρώθηκαν από το υφιστάμενο προσωπικό, μόνιμο ή έκτακτο, στα πλαίσια της εφαρμογής της αναδιάρθρωσης.

Αποψη μου, την οποία εξέφρασα και παλαιότερα, είναι ότι η πρόωρη αφυπηρέτηση λειτουργιών που κατέχουν οργανικές θέσεις, στους οποίους καταβάλλεται, πέρα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα, και επιπρόσθετη αποζημίωση, το ύψος της οποίας φθάνει μέχρι και τις £30.000, δεν συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, καθότι, για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Δήμου, η πλήρωση των οργανικών θέσεων είναι νομικά επιβεβλημένη.

Μετά τη λήξη του Σχεδίου ο Δήμος δεν έχει προβεί σε ετοιμασία μελέτης για την αποτίμηση των οικονομικών και άλλων αποτελεσμάτων, καθώς επίσης και για το βαθμό επίτευξης των στόχων του.

Ο Δήμαρχος συμφωνεί ότι το Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης δεν λειτούργησε με αυστηρά οικονομικά κριτήρια, αλλά ότι λήφθηκε υπόψη και το κριτήριο ανανέωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Μου ανέφερε επίσης ότι έχουν σημειωθεί οι αδυναμίες, ωστόσο το τελικό συμπέρασμά του είναι ότι ο Δήμος είχε μακροπρόθεσμο όφελος από την εφαρμογή του Σχεδίου.

(γ) Υπερωρίες. Από τον πιο κάτω πίνακα φαίνεται ότι οι δαπάνες για υπερωρίες αυξάνονται με γοργούς ρυθμούς (αύξηση 73% από το 1997 μέχρι το 2001). Ζήτησα από το Δημοτικό Συμβούλιο όπως ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών, ώστε αυτές να περιοριστούν στις απόλυτα αναγκαίες.

	2001	2000	1999	1998	1997
	£	£	£	£	£
Υπάλληλοι	436.180	444.518	197.523	157.711	115.347
Εργάτες	61.870	89.879	203.179	202.645	172.162
	498.050	534.397	400.702	360.356	287.509

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο σωστός χειρισμός του θέματος των υπερωριών αποτελεί μόνιμη έγνοια για το Δήμο και ότι καταβάλλονται πάρα πολλές προσπάθειες για την κατά το δυνατόν μείωσή τους.

(δ) Συλλογική σύμβαση εργασίας. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ότι ο Δήμος δεν πρέπει να υπογράψει συλλογικές συμβάσεις εργασίας, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, ο Δήμος συνέχισε την τακτική των προηγούμενων ετών και υπέγραψε για τα έτη 2001 - 2003 συλλογική σύμβαση, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση. Στη συλλογική σύμβαση των ετών 2001 – 2003 προνοείται, μεταξύ άλλων, και η παραχώρηση παρεμφερών ωφελημάτων, πασχαλινό επίδομα, επίδομα πολύτεκνης οικογένειας και ειδικές προσωπικές ρυθμίσεις. Διαπιστώνεται επίσης ότι αρκετές πρόνοιες της συλλογικής σύμβασης, που υπογράφηκε στις 4.4.2003, δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής χωρίς τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας, τα οποία θα πρέπει να τύχουν έγκρισης από το Υπουργείο και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Δήμαρχος στην απάντηση του ανέφερε ότι τα εγείρομενα θέματα επηρεάζουν το σύνολο των Δήμων, γι' αυτό προτίθεται να ζητήσει όπως συζητηθούν στην Εκτελεστική Επιτροπή της Ένωσης Δήμων.

(ε) Αναβάθμιση κλιμάκων ορισμένων θέσεων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 13.3.2003, αναβαθμίστηκαν οι κλίμακες 5 θέσεων, με ισχύ από 1.1.2001, χωρίς την καταβολή αναδρομικών. Η πληρωμή των επηρεαζόμενων υπαλλήλων με βάση τις νέες κλίμακες άρχισε από 1.4.2003, χωρίς να περιληφθεί σχετική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς του Δήμου. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε λίγες μέρες πριν από την υπογραφή της νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας (4.4.2003), στην οποία δεν προνοείται αναβάθμιση της κλίμακας οποιασδήποτε θέσης, και παρά το σαφή όρο που συνοδεύει την έγκριση όλων των Προϋπολογισμών του Δήμου, ότι τέτοια έγκριση δεν εξυπακούει και έγκριση για τη δημιουργία νέων θέσεων ή αναβαθμίσεις μισθοδοτικών κλιμάκων των θέσεων, εκτός εάν εξεταστούν και εγκριθούν από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

4.80.8 Ελλείμματα από υπηρεσίες του Δήμου. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και για τα έτη 2001 και 2002 προέκυψαν σημαντικά ελλείμματα από υπηρεσίες του Δήμου, όπως φαίνεται από την πιο κάτω κατάσταση:

	2002	2001
	£	£
Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί	480.687	434.931
Υπηρεσία περισυλλογής σκυβάλων	598.231	556.114
Ζωολογικός κήπος	205.638	204.272

4.80.9 Τέλος θεάματος. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 18.11.1999, από το ποσοστό τέλους θεάματος 24% που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται αντικανονικά το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(Ι)(iv), επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για δημόσιες παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς και αγαθοεργούς σκοπούς.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι από το 2004 θα επιβληθεί τέλος θεάματος της τάξης του 20%, όπως προνοείται σε Νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί στη Βουλή.

4.80.10 Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, το σύνολο των χρεωστών στις 31.12.2001 ανέρχεται σε £7.527.579, από το οποίο £1.714.902 οφείλεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, σε σύγκριση με £5.105.333 το 2000.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1990-1996, ύψους £562.179, που αφορούν επαγγελματικές άδειες, άδειες επαγγελματικών υποστατικών και τέλη σκυβάλων, το ποσοστό είσπραξης των οποίων το 2001 ήταν πολύ χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 1%-6,1%.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το χαμηλό ποσοστό εισπράξεων οφείλεται στο γεγονός ότι δεν κινήθηκαν αγωγές. Μου ανέφερε όμως ότι έχει ήδη αρχίσει και βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η διαδικασία λήψης νομικών μέτρων και αναμένεται ότι το ποσοστό είσπραξης θα αυξηθεί κατακόρυφα.

4.80.11 Εισφορά στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης. Δεν υποβάλλονται από το 1984 δηλώσεις στο Γραφείο Φόρου Εισοδήματος για τα ενοίκια που εισπράττονται από το Δήμο, για σκοπούς υπολογισμού της εισφοράς στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης. Κατά το 2001, το ύψος των ενοικίων ανήλθε σε £123.822.

4.81 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

4.81.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά τα έτη 2001 και 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα £712.559 και £734.727, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £319.376 το 2000.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Δήμου κατά τα έτη 2001 και 2002 ανήλθαν σε £6.969.816 και £7.501.780, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £6.484.936 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £484.880 ή ποσοστό 7,5% το 2001 και αύξηση £531.964 ή ποσοστό 7,6% το 2002, σε σύγκριση με το 2001. Στα έσοδα του Δήμου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £1.168.305 για το 2001 και £1.189.502 για το 2002.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Δήμου κατά τα έτη 2001 και 2002 ανήλθαν σε £6.257.257 και £6.767.053, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £6.165.560 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £91.697 ή ποσοστό 1,5% το 2001 και £509.796 ή ποσοστό 8,1% το 2002, σε σύγκριση με το 2001.

(δ) Τρέχουσες υποχρεώσεις και έλλειμμα στο Κεφάλαιο Κίνησης. Το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων ύψους £12.883.036 για το 2001 και £11.027.330, για το 2002, περιλήφθηκε στα ταμειακά διαθέσιμα του Δήμου, με αποτέλεσμα οι τελικοί λογαριασμοί των πιο πάνω ετών να παρουσιάζουν Κεφάλαιο Κίνησης ύψους £11.146.899 και £9.252.995, αντίστοιχα, αντί έλλειμμα στο Κεφάλαιο Κίνησης ύψους £1.736.137 για το 2001 και £1.774.335 για το 2002.

Υπέδειξα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει τρόπους βελτίωσης των οικονομικών του Δήμου.

(ε) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2001 και 31.12.2002 σε £19.891.521 και £20.291.338,

αντίστοιχα, σε σύγκριση με £4.844.983 το 2000, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £8.574.802 και £9.133.987. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £7.203.957 για το 2001 και £7.533.891 για το 2002.

(στ) Αποπληρωμή δανείων. Οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων του Δήμου δεν καταβάλλονται έγκαιρα, με αποτέλεσμα στις 31.12.2001 και 31.12.2002 το ύψος των καθυστερήσεων να ανέρχεται σε £6.008.705 και £6.239.151, αντίστοιχα, και ο Δήμος να επιβαρυνθεί με τόκους υπερημερίας ύψους £48.073 το 2001 και £57.226 το 2002, για τα δάνεια που συνήψε από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για βελτίωση των οικονομικών του Δήμου, με στόχο τη σταδιακή μείωση του ελλείμματος στο κεφάλαιο κίνησης, όπως η ενοποίηση δανείων, η εξεύρεση νέων πηγών εσόδων, η λήψη κατάλληλων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, καθώς επίσης και η επίτευξη οικονομιών με παραγωγική και προγραμματισμένη εργασία και έλεγχο.

4.81.2 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Οι Προϋπολογισμοί του Δήμου κατά τα έτη 2001 και 2002 ήταν ελλειμματικοί κατά £1.799.180 και £2.248.700, αντίστοιχα.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκελισμό του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι γίνεται προσπάθεια για ισοσκελισμό του Τακτικού Προϋπολογισμού του Δήμου.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Κατά τα έτη 2001 και 2002, μεγάλα ποσά δαπανών που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως παρέμειναν αδαπάνητα, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης των έργων.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
	£	£	£	%
2001	12.195.000	3.330.952	8.864.048	73
2002	12.899.000	1.294.591	11.604.409	90

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, έτσι ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η ετοιμασία του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως βασίζεται σε ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα, η υλοποίηση του οποίου εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τις προτεραιότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την από κοινού με το Δήμο προώθηση της εκτέλεσης αναπτυξιακών πολεοδομικών έργων.

4.81.3 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2001 και 2002, μαζί με το αντίστοιχο κόστος:

	2002	2001
Μόνιμοι	113	115
Έκτακτοι	19	20
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	144	142
Έκτακτοι	--	--
Σύνολο	276	277
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£3.821.179	£3.426.998

Στο μόνιμο γραφειακό προσωπικό περιλαμβάνονται δύο υπάλληλοι του Δήμου Αμμοχώστου, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι προσωρινά στο Δήμο Λάρνακας.

(β) **Σχέδια Υπηρεσίας.** Με την αναβάθμιση/αναθεώρηση κλιμάκων και τη δημιουργία νέων θέσεων στη Δημοτική Υπηρεσία, πρέπει να τροποποιηθούν και εκσυγχρονιστούν τα σχέδια υπηρεσίας, να εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 22.9.2000, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας ετοιμάζονται από τους Δήμους και υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους.

Ο Δήμαρχος ανέφερε ότι ο Δήμος ακολουθεί τη διαδικασία που έχει υποδείξει η Υπηρεσία μου για την έγκριση των σχεδίων υπηρεσίας.

4.81.4 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Η μηχανογράφηση των διαφόρων υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες και προβλήματα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία τόσο των οικονομικών όσο και των άλλων υπηρεσιών του Δήμου. Συγκεκριμένα ο Δήμος χρησιμοποιεί δύο διαφορετικά προγράμματα, ένα για το λογιστήριο και ένα για τις φορολογίες (επαγγελματική άδεια, τέλη σκυβάλων, άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών), τα οποία όμως δεν συνδέονται μεταξύ τους. Ένεκα αυτού, για την ενσωμάτωση πολλών λογαριασμών στο μηχανογραφημένο σύστημα του λογιστηρίου, για σκοπούς ετοιμασίας των τελικών λογαριασμών, επιβάλλεται να γίνουν πολλές ημερολογιακές εγγραφές κατά τη διάρκεια και στο τέλος του έτους, με αποτέλεσμα να δημιουργείται μεγάλος όγκος εργασίας και προβλήματα λειτουργικότητας στην Οικονομική Υπηρεσία.

Επίσης, δεν εκδίδονται μηχανογραφημένες αποδείξεις, έτσι ώστε οι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών να ενημερώνονται αυτόματα με τις εισπράξεις, αλλά η ενημέρωσή τους γίνεται μεταγενέστερα από λειτουργούς του Δήμου.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο προβεί σε άμεση μελέτη του θέματος της αναβάθμισης των υφιστάμενων προγραμμάτων μηχανογράφησης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί απόλυτα με τη θέση μου ότι τα υφιστάμενα προγράμματα μηχανογράφησης χρειάζονται βελτίωση και αναβάθμιση και για το σκοπό αυτό ο Λογιστής του Δήμου είναι ήδη σε επαφή με τους προγραμματιστές του Δήμου.

4.81.5 Φεστιβάλ Λάρνακας. Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2001, από τη διοργάνωση του φεστιβάλ προκύπτει σημαντικό έλλειμμα, το οποίο αυξάνεται από έτος σε έτος. Όπως φαίνεται από την πιο κάτω κατάσταση, κατά την περίοδο 1996-2002 προέκυψε έλλειμμα ύψους £399.196, χωρίς να έχουν ληφθεί υπόψη οι μισθοί των υπαλλήλων του Δήμου που απασχολήθηκαν στο φεστιβάλ κατά την περίοδο αυτή. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δήμου, η συμμετοχή του κοινού σε ορισμένες από τις εκδηλώσεις φαίνεται να είναι σημαντικά περιορισμένη.

	2002	2001	1996 - 2000	Ολικό
	£	£	£	£
Έξοδα	91.998	75.574	436.615	604.187
Έσοδα	13.537	17.581	173.873	204.991
Έλλειμμα	78.461	57.993	262.742	399.196
Εισιτήρια που πωλήθηκαν	3.049	3.280	21.226	27.555

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για προβληματισμό και για καθορισμό της πολιτικής που θα ακολουθήσει.

4.81.6 Χρεώστες - Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, οι χρεώστες ανέρχονταν στις 31.12.2001 και 31.12.2002 σε £5.390.429 και £5.969.040, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £3.252.348 στις 31.12.2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £2.138.081 το 2001 και αύξηση £578.611 το 2002, σε σύγκριση με το 2001, η οποία οφείλεται κυρίως στην πληρωμή προκαταβολής σε εργολάβους, το ύψος της οποίας στις 31 Δεκεμβρίου 2001 και 2002 ανερχόταν σε £1.297.450 και £1.434.209, αντίστοιχα.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1982-1998, ύψους £465.998, οι οποίες αφορούν επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες επαγγελματικών υποστατικών, των οποίων το ποσοστό είσπραξης κατά το έτος 2002 κυμαινόταν μεταξύ 0-10%. Ζήτησα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Υπέδειξα επίσης ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι διενεργείται έλεγχος για διαπίστωση των καθυστερήσεων που μπορούν να εισπραχθούν και για τις οποίες θα ληφθούν όλα τα δέοντα μέτρα για την είσπραξή τους. Όσον αφορά στα ανεπίδεκτα είσπραξης οφειλόμενα ποσά, μου ανέφερε ότι αυτά θα διαγραφούν σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Δήμων Νόμου.

4.81.7 Βελτίωση της λεωφόρου Στρατηγού Τιμάγια. Το συμβόλαιο ύψους £13 εκ. προνοεί την κατασκευή του έργου σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, η οποία έπρεπε να παραδοθεί τον

Ιούλιο 2003, παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση και αναμένεται να συμπληρωθεί αρχές του 2004. Με επιστολή μου τον Απρίλιο του 2003 ζήτησα όπως ληφθούν μέτρα για καλύτερο προγραμματισμό/συντονισμό του έργου, ώστε να αποφευχθούν περαιτέρω καθυστερήσεις, και όπως γίνει προσπάθεια όπως η Β' φάση του έργου συμπληρωθεί έγκαιρα. Ζήτησα επίσης όπως, για σκοπούς οικονομίας, αναθεωρηθεί ο αριθμός οχημάτων που προμηθεύει ο εργολάβος για τη διακίνηση των επιβλεπόντων και μειωθεί στα προβλεπόμενα από το συμβόλαιο.

Ο Δήμος με πληροφόρησε τον Ιούλιο 2003 ότι λήφθηκαν υπόψη οι παρατηρήσεις μου και έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες για καλύτερο συντονισμό/προγραμματισμό του όλου έργου.

4.82 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

4.82.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο Δήμος υπέβαλε στις 11.9.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, ενώ θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2003, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος για το έτος 2002 προγραμματίζεται να γίνει αρχές του 2004. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2001.

4.82.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά το έτος 2001 παρουσίασαν πλεόνασμα £1.086.631, σε σύγκριση με £563.654 το 2000.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2001 ανήλθαν σε £7.617.912, σε σύγκριση με £6.867.172 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £750.740 ή ποσοστό 10,9%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική επιχορήγηση και συνεισφορά (£305.196), δικαιώματα αποκατάστασης εκσκαφών (£100.137), δικαιώματα αξιοποίησης γης (£80.286) και επαγγελματική άδεια (£79.687). Στα έσοδα περιλαμβάνεται γενική κρατική χορηγία ύψους £495.370 για το 2001, σε σύγκριση με £511.720 για το 2000, καθώς επίσης και κρατική επιχορήγηση και συνεισφορά για απώλεια διαπυλίων και για κάλυψη της ζημιάς του Δημοτικού Σφαγείου για το έτος 2000, ύψους £109.471 και £195.725, αντίστοιχα.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Δήμου κατά το έτος 2001 ανήλθαν σε £6.531.281, σε σύγκριση με £6.303.518 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £227.763 ή ποσοστό 3,6%.

(δ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2001 σε £10.376.715, σε σύγκριση με £11.184.388 το 2000, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £2.370.114. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις των δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £1.543.713.

4.82.3 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Δήμου κατά το έτος 2001 ήταν ελλειμματικός κατά £257.856.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκελισμό του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι

αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για τη χρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2001 ήταν £5.650.000, οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £922.384, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £4.727.616 ή ποσοστό 83,7%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης των έργων.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες ώστε ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, έτσι που να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

(γ) Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το έτος 2001 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 20% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

4.82.4 Εσωτερικός έλεγχος. Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2001, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου κατά την παράδοση των εισπράξεων στο Γενικό Ταμείο.
- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξη τους. Συγκεκριμένα, σε αρκετές περιπτώσεις οι καθυστερήσεις δεν παρακολουθούνταν συστηματικά, δεν ειδοποιούνταν πάντοτε οι οφειλέτες και δεν παρακολουθούνταν τα σχετικά μητρώα.
- Τη μη παρακολούθηση της εφαρμογής συμφωνιών που υπέγραψε ο Δήμος.
- Τη μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- Τη μη εξουσιοδότηση από εντεταλμένους λειτουργούς του Δήμου των διατακτικών έκδοσης υλικών αποθήκης.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων (μητρώο διανυκτερεύσεων, μητρώο αγωγών, μητρώο σχισμάτων και μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας).

Μετά την πρόωρη αφυπηρέτηση του εσωτερικού ελεγκτή στις 31.12.2001, ο εσωτερικός έλεγχος ανατέθηκε σε ένα Γραφείο, με αποτέλεσμα το σύστημα εσωτερικού ελέγχου να αποδυναμωθεί περισσότερο. Ο έλεγχος που διενεργείται τώρα είναι κατά το πλείστον αριθμητικός, ενώ ο έλεγχος για διαπίστωση της τήρησης των διαδικασιών και Κανονισμών είναι ελλιπής.

Υπέδειξα ότι το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου και επιβάλλεται η περαιτέρω οργάνωση και ενδυνάμωση του, καθώς και η επιμόρφωση του λειτουργού που το στελεχώνει.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ότι ο Δήμος δρομολογεί συγκεκριμένα μέτρα βελτίωσης της κατάστασης, όπως την εξασφάλιση υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, τη δημιουργία και πλήρωση θέσης

Λειτουργού Ελέγχου, την εμπλοκή στο μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου προσοντούχων υπαλλήλων και την επιμόρφωση του υπαλλήλου που ασκεί τα καθήκοντα εσωτερικού ελεγκτή.

4.82.5 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2001 και 2000, μαζί με το αντίστοιχο κόστος:

	2001	2000
Μόνιμο προσωπικό	89	91
Εργατικό προσωπικό	159	148
Σύνολο	248	239
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές	£3.055.700	£2.927.188

(β) **Συλλογική σύμβαση εργασίας.** Παρόλο ότι οι Υπουργοί Εσωτερικών και Οικονομικών ενέκριναν στις 14.1.2003 τις βασικές πρόνοιες των ρυθμίσεων για το προσωπικό του Δήμου (οργανική διάρθρωση, δημιουργία νέων θέσεων, αναβαθμίσεις θέσεων κ.τ.λ.), ο Δήμος, υπό την πίεση απεργιακών μέτρων, υπέγραψε στις 31.1.2003 νέα συμφωνία με τις Συντεχνιακές Οργανώσεις, η οποία προνοούσε τη δημιουργία περαιτέρω νέων θέσεων, αναβαθμίσεις θέσεων και την παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων, με την οποία αναιρούνται και καταστρατηγούνται βασικές πρόνοιες των πιο πάνω εγκεκριμένων ρυθμίσεων, όπως:

- (i) Υιοθέτηση νέων τίτλων θέσεων και αντίστοιχων νέων μισθοδοτικών κλιμάκων, πέραν αυτών που εγκρίθηκαν από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.
- (ii) Παραχώρηση μίας επιπλέον προσαύξησης στην αντίστοιχη νέα κλίμακα, ως αντιστάθμισμα για την καθυστέρηση στην εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων (από 1.1.2001, αντί από 1.1.2000, όπως ήταν το αρχικό αίτημα).
- (iii) Για τους αφυπηρετήσαντες κατόχους των θέσεων Εσωτερικού Ελεγκτή, Ανώτερου Τεχνικού και Βοηθού Επόπτη Καθαρισμού, εφαρμογή των αναβαθμισμένων μισθοδοτικών κλιμάκων από την 1.1.2001, με την παραχώρηση όμως, αντικανονικά, τόσων προσαυξήσεων, όσες χρειαζόνταν, ώστε, με την αφυπηρέτησή τους, να εξαντλούν τη νέα μισθοδοτική κλίμακα. Ως επακόλουθο, τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα υπολογιστούν και χορηγηθούν σύμφωνα με τον τελευταίο μισθό τους, δηλαδή στο ανώτερο σημείο της αναθεωρημένης μισθοδοτικής κλίμακας τους.
- (iv) Προώθηση της εφαρμογής των ρυθμίσεων (νέοι τίτλοι θέσεων και αντίστοιχες νέες μισθοδοτικές κλίμακες) το ταχύτερο δυνατόν, χωρίς την εξασφάλιση της νενομισμένης έγκρισης εφαρμογής των νέων σχεδίων υπηρεσίας.

(γ) **Μονιμοποίηση εργατών.** Το Δημοτικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 1.9.1998, αποφάσισε την τοποθέτηση 12 εργατών από 1.10.1998 σε μόνιμες θέσεις και στις 17.10.2001 αποφάσισε το διορισμό/προαγωγή ενός από τους οκτώ Βοηθούς Γραφείου σε θέση Γραφέα, αφού στο μεταξύ απέκτησε τα απαιτούμενα προσόντα της θέσης. Οι διορισμοί αυτοί έγιναν χωρίς να προκηρυχθούν οι θέσεις, παρόλο που αυτές είναι πρώτου διορισμού, και χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία πλήρωσης νέων θέσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο,

παρακάμπτοντας την πιο πάνω διαδικασία, στέρησε από άλλους ενδιαφερόμενους το δικαίωμα διεκδίκησης των νέων θέσεων, παραβιάζοντας έτσι τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής διοίκησης.

Επιπρόσθετα, στις 22.6.1999 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την παραχώρηση πέντε προσαυξήσεων στους Τροχονόμους και τους Γραφείς και επτά προσαυξήσεων στους Βοηθούς Γραφείου, από την ημερομηνία του διορισμού τους.

Υπέδειξα ότι με βάση το άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου και σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 10.5.1993, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας, τα οποία ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη. Ανέφερα επίσης ότι στους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών του Δήμου (όρος Α(2)(ι)) αναφέρεται ότι, ενόψει της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 42.462 και ημερ. 19.4.1995, η πλήρωση κενών θέσεων πρώτου διορισμού θα γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

Ο Δήμαρχος, με επιστολή του ημερ. 11.3.2003, με πληροφόρησε ότι για το πιο πάνω θέμα έχουν ενημερωθεί τα αρμόδια Υπουργεία πολύ πριν από την 1.9.1998 και ότι η σχετική απόφαση έχει ληφθεί υπό μορφή ειδικής κατ' εξαίρεση διευθέτησης. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι αυτό δεν νομιμοποιεί τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 1.9.1998, 22.6.1999 και 17.10.2001.

(δ) Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Ο Δήμος, με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 130/99), έχει εφαρμόσει από το 1999 Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Από την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου μέχρι την ημερομηνία λήξης του (17.6.2002) καταβλήθηκαν αποζημιώσεις ύψους £180.210, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα, για πρόωρες αφυπηρετήσεις 10 υπαλλήλων.

Σε τρεις υπαλλήλους, οι οποίοι, μετά από εγκρίσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, αφυπηρέτησαν μέχρι 31.12.2001, με βάση το πιο πάνω σχέδιο, τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα και οι επιπρόσθετες αποζημιώσεις καταβλήθηκαν το Μάρτιο του 2003. Η καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των πιο πάνω τριών υπαλλήλων έγινε χωρίς την εκ των προτέρων πιστοποίηση της Υπηρεσίας μου, όπως προβλέπεται στις Δημοσιονομικές Οδηγίες, καθότι σ' αυτούς παραχωρήθηκαν αναβαθμισμένες κλίμακες, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων και χωρίς τα νέα σχέδια υπηρεσίας να έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο για να τύχουν εφαρμογής, καθώς επίσης και επιπρόσθετες προσαυξήσεις, χωρίς το Δημοτικό Συμβούλιο να έχει τέτοια αρμοδιότητα.

(ε) Σχέδια Υπηρεσίας. Τα νέα σχέδια υπηρεσίας των υπαλλήλων του Δήμου, όπως προκύπτουν από τις πρόνοιες των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των συμφωνιών μεταξύ Δήμου και αρμόδιων Υπουργείων, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, για να τύχουν εφαρμογής, όπως προνοεί το άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου.

4.82.6 Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Ο Δήμος δεν έχει εμβάσει μέχρι σήμερα κανένα ποσό στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, για τις ελλειμματικές εισφορές των ετών μέχρι το 1985, οι οποίες, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 1987, ανέρχονταν σε £962.000.

Ανέφερα ότι, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, επιβάλλεται η άμεση διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης, για να εξακριβωθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

4.82.7 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες και προβλήματα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των οικονομικών και άλλων υπηρεσιών του Δήμου, όπως:

(α) Ο Δήμος χρησιμοποιεί δύο διαφορετικά προγράμματα, ένα για το λογιστικό και ένα για τις φορολογίες (επαγγελματική άδεια, τέλη σκυβάλων, άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών), τα οποία όμως δεν συνδέονται μεταξύ τους και, για σκοπούς ετοιμασίας των τελικών λογαριασμών, επιβάλλεται να γίνουν πολλές ημερολογιακές εγγραφές στο τέλος του έτους.

(β) Το πρόγραμμα φορολογιών δεν παρέχει την ευχέρεια να εκδίδονται όλες οι απαραίτητες καταστάσεις (reports), οι οποίες να παρουσιάζουν το ολικό των εισπράξεων και καθυστερήσεων στο τέλος του έτους, για σκοπούς συμφιλίωσης με τις εισπράξεις του Γενικού Καθολικού.

(γ) Ο Δήμος το 1996 υπέγραψε συμφωνία με συγκεκριμένη εταιρεία για παροχή και εφαρμογή μηχανογραφημένων προγραμμάτων. Παρόλο ότι έχει περάσει μεγάλο χρονικό διάστημα, διαπιστώθηκε ότι αρκετά προγράμματα, τα οποία περιλαμβάνονταν στη συμφωνία, είτε δεν εφαρμόστηκαν, είτε δεν αγοράστηκαν από το Δήμο, με αποτέλεσμα τα διάφορα μητρώα να τηρούνται χειρόγραφα.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί με το θέμα της μηχανογράφησης και λάβει όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα για επίλυση των προβλημάτων και βελτίωση της όλης κατάστασης.

4.82.8 Pafos Aphrodite Festival Cyprus Ltd. Όπως έχω αναφέρει και στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2001, η εταιρεία Pafos Aphrodite Festival Cyprus Ltd συστάθηκε το 1998 από τους Δήμους Πάφου, Γεροσκήπου, Πέγειας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πάφου και συγκεκριμένο επιχειρηματία, με κύριο σκοπό την οργάνωση/διαχείριση μιας διεθνούς εμβέλειας καλλιτεχνικής εκδήλωσης. Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 28.7.2000 ενέκρινε την κάλυψη των δαπανών της εταιρείας από το Δημοτικό Ταμείο, με επιβολή τόκου 8%. Εκτός από τις πληρωμές, ο Δήμος ανέλαβε και όλες τις εισπράξεις της εταιρείας και από το 1999, όταν άρχισαν οι δραστηριότητες της εταιρείας, μέχρι το Φεβρουάριο του 2003, προέκυψε έλλειμμα ύψους £288.330, το οποίο παρουσιάζεται στους λογαριασμούς χρεωστών του Δήμου. Ζήτησα από το Δημοτικό Συμβούλιο να με πληροφορήσει πώς προτίθεται ο Δήμος να ανακτήσει το πιο πάνω ποσό, ενόψει του γεγονότος ότι το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται μόνο σε £15.000 (15 000 μετοχές της £1).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έχει θέσει το θέμα στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, με την εισήγηση για τη σύναψη δανείου για κάλυψη του εν λόγω ελλείμματος.

4.82.9 Δημοτικό Σφαγείο.

(α) Κατά τα έτη 2001 και 2002 προέκυψε έλλειμμα ύψους £214.392 και £182.202, αντίστοιχα, τα οποία καλύφθηκαν με κρατική χορηγία. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 51.645, ημερ. 22 και 23.3.2000, η κάλυψη της ετήσιας ζημιάς, από το έτος 2000 και μεταγενέστερα, μέχρι την υλοποίηση της απόφασης για ελευθεροποίηση των

Σφαγείων, θα καλύπτεται με κρατική χορηγία. Από τη λειτουργία του Δημοτικού Σφαγείου κατά τα έτη 1987-1999 προέκυψε συνολικό έλλειμμα ύψους £1.575.597, αφαιρουμένης της κρατικής χορηγίας ύψους £816.635.

(β) Το Δημοτικό Συμβούλιο, υλοποιώντας την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 56.726, ημερ. 7.11.2002, ανέθεσε σε οίκο τη διεξαγωγή τεχνοοικονομικής μελέτης για την ανέγερση νέου σφαγείου, το τελικό προσχέδιο της οποίας, αφού εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο, υποβλήθηκε στις 27.2.2003 στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, για τις δικές τους θέσεις και ενέργειες.

4.82.10 Χρεώστες - Καθυστερήσεις φορολογιών προηγούμενων ετών. Οι χρεώστες του Δήμου, μετά την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν στις 31.12.2001, σύμφωνα με τους λογαριασμούς, σε £3.304.834, σε σύγκριση με £2.661.416 στις 31.12.2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £643.418 ή ποσοστό 24,2%.

Στους χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες (επαγγελματική άδεια, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) που αφορούν την περίοδο 1988-1998, το ποσοστό είσπραξης των οποίων είναι πολύ χαμηλό και κυμαίνεται μεταξύ 0,1% - 6,4%.

Ζήτησα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξη τους και τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου.

Υπέδειξα επίσης ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος της μη είσπραξης τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

4.82.11 Απώλεια νερού. Για τα έτη 1999-2002 το ποσοστό απώλειας νερού κυμαίνεται μεταξύ 29,4% - 35,2%, το οποίο θεωρείται πολύ ψηλό και είναι εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Το κόστος της απώλειας νερού για την περίοδο αυτή ανέρχεται στις £771.636. Όπως έχω αναφέρει και στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2001, επιβάλλεται όπως διερευνηθούν οι λόγοι της σημαντικής αυτής απώλειας και ληφθούν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα.

Αναλυτικός πίνακας για την εν λόγω απώλεια παρατίθεται πιο κάτω:

Έτος	Προμήθεια νερού από διατρήσεις του Δήμου και από Τ.Α.Υ.	Καταναλωθείσα ποσότητα	Απώλεια		Κόστος με βάση την τιμή αγοράς από το Τ.Α.Υ.
	κ.μ.	κ.μ.	κ.μ.	%	£
1999	3.631.466	2.351.105	1.280.361	35,2	204.858
2000	3.593.885	2.397.369	1.196.516	33,3	191.443
2001	3.810.619	2.691.820	1.118.799	29,4	179.008
2002	4.106.861	2.879.820	1.227.041	29,9	196.327
					771.636

4.83 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Μέρος Α

4.83.1 Έκθεση ελέγχου. Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν κατά τον έλεγχο των τελικών λογαριασμών του 2000 και 2001, τα οποία επηρεάζουν τους λογαριασμούς, δεν έχω υποβάλει την έκθεση ελέγχου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι τα λάθη και οι παραλείψεις που έχουν εντοπιστεί αναμένεται να διορθωθούν εντός του Οκτωβρίου του 2003.

4.83.2 Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος υπέβαλε καθυστερημένα, στις 6.12.2001 και 12.12.2002, τους λογαριασμούς των ετών 2000 και 2001, αντί μέχρι την 30^η Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Όσον αφορά στους λογαριασμούς για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, παρατηρήθηκε ότι αρκετά από τα αρχικά υπόλοιπα των λογαριασμών που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό είναι λανθασμένα και θα πρέπει να διορθωθούν με βάση τα τελικά υπόλοιπα των νέων λογαριασμών του 2001 που ζήτησα να ετοιμαστούν. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002 προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των τελικών λογαριασμών του Δήμου για τα έτη 2000 και 2001 οφειλόταν στο φόρτο εργασίας της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου, καθώς επίσης και στην καθυστέρηση που παρατηρήθηκε λόγω των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την εφαρμογή του νέου λογισμικού προγράμματος σε αριθμό υπηρεσιών του Δήμου, η οποία συνέπεσε χρονικά με τη μεταστέγαση των υπηρεσιών του Δήμου στα νέα κτίρια.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.83.3 Ταμειακό έλλειμμα. Στο Δημοτικό Ταμείο υπήρχε στις 31.12.2002 ταμειακό έλλειμμα ύψους £526,69, το οποίο οι υπάλληλοι του Δήμου δεν μπόρεσαν να δικαιολογήσουν. Ζήτησα όπως το πιο πάνω ταμειακό έλλειμμα διερευνηθεί το συντομότερο δυνατόν.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, από το πιο πάνω ταμειακό έλλειμμα, ποσό ύψους £180 έχει δικαιολογηθεί και ότι συνεχίζεται η διερεύνηση για το υπόλοιπο του ελλείμματος.

4.83.4 Τακτικός Προϋπολογισμός. Οι Προϋπολογισμοί του Δήμου για τα έτη 2000 και 2001 ήταν ελλειμματικοί κατά £1.461.413 και £3.193.595, αντίστοιχα. Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

4.83.5 Δάνεια. Παρατηρήθηκε ότι, χωρίς την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, ποσό ύψους £188.630, το οποίο παρέμεινε αδαπάνητο από το δάνειο ύψους £600.000 που έχει συναφθεί για την εκτέλεση του πολεοδομικού έργου «Βελτίωση της οδού Καντάρας», παραχωρήθηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για να διατεθεί για την εκτέλεση του γραμμικού πάρκου στον ποταμό Πεδιαίο.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(1)(α) του περί Δήμων Νόμου, τα δάνεια που συνάπτονται θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκτέλεση των έργων που καθορίζονται στη σχετική έγκριση. Ζήτησα από το Δημοτικό Συμβούλιο όπως εξασφαλίσει την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για διάθεση του πιο πάνω αδιάθετου ποσού για την εκτέλεση του γραμμικού πάρκου στον ποταμό Πεδιαίο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι προωθείται η εξασφάλιση σχετικής έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

4.83.6 Εσωτερικός έλεγχος. Ο Δήμος έχει αναθέσει τα τελευταία χρόνια, με αγορά υπηρεσιών, σε ελεγκτικό οίκο τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου. Παρά την κάποια βελτίωση που παρατηρήθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου στις εισπράξεις, καθώς επίσης και κατά την παράδοση των εισπράξεων στο Δημοτικό Ταμείο.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως το μητρώο συμβολαίων, αγωγών, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων.
- Τη μη άσκηση ελέγχου από εξουσιοδοτημένο λειτουργό στο μητρώο καταθέσεων δημοτών, τόσο για τις εισπράξεις, όσο και για τις πληρωμές.
- Τη μη συμφιλίωση των λογαριασμών καταθέσεων δημοτών με τα αντίστοιχα μητρώα.
- Τη μη ενημέρωση του λογιστηρίου από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις δαπάνες που αφορούν έργα που εκτελούνται από καταθέσεις δημοτών.
- Τη μη άσκηση δειγματοληπτικού ελέγχου για επιβεβαίωση των στοιχείων της έρευνας που γίνεται για εντοπισμό φορολογουμένων που δεν εξόφλησαν τις οφειλές τους.
- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξη τους. Συγκεκριμένα οι καθυστερήσεις δεν παρακολουθούνται συστηματικά, δεν ειδοποιούνται πάντοτε οι οφειλέτες, δεν παρακολουθούνται τα σχετικά μητρώα και δεν γίνεται συμφιλίωση των καταλόγων καθυστερήσεων με το λογαριασμό χρεωστών.
- Τη μη παρακολούθηση της εφαρμογής συμφωνιών που υπέγραψε ο Δήμος.

Ορισμένες από τις πιο πάνω αδυναμίες έχουν εντοπιστεί και από τους ιδιώτες εσωτερικούς ελεγκτές, οι οποίοι με διάφορες εκθέσεις τους προς το Δημοτικό Γραμματέα αναφέρονται και σε αρκετά άλλα θέματα που αφορούν την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου, την αύξηση των εσόδων, μείωση των δαπανών κ.τ.λ., για τα οποία δεν έχουν ακόμη ληφθεί οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα ή τα μέτρα που λήφθηκαν δεν έφεραν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου έχουν ληφθεί υπόψη και ότι λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για τη θεραπεία των αδυναμιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

4.83.7 Προσωπικό. Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει το προσωπικό του Δήμου κατά τα έτη 2000 και 2001, μαζί με το σχετικό κόστος.

	2001	2000
Γραφειακό προσωπικό:		
Μόνιμοι	74	73
Έκτακτοι	5	3
Σύνολο	79	76
Εργατικό Προσωπικό:		
Τακτικοί	97	101
Έκτακτοι	30	21
Σύνολο	127	122
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£2.861.313	£2.578.472

4.83.8 Μισθοί.

(α) **Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων.** Λόγω της παραχώρησης πρόσθετων προσαυξήσεων που δεν προβλέπονται στα σχέδια υπηρεσίας, οι μισθοί ορισμένων υπαλλήλων ήταν λανθασμένοι, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με πρόσθετο κόστος. Ζήτησα όπως γίνουν οι αναγκαίες διορθώσεις στους μισθούς των υπαλλήλων. Ενώ ο Δήμος με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μου θα ληφθούν υπόψη και θα τεθούν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για μελέτη και λήψη απόφασης, παρατηρήθηκε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, αντί να προχωρήσει στη διόρθωση των λανθασμένων μισθών των υπαλλήλων, προχώρησε στην παραχώρηση, αντικανονικά, και άλλων επιπρόσθετων προσαυξήσεων.

Υπέδειξα στο Δήμο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου και σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ.10.5.1993, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την εφαρμογή των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1995 (Κ.Δ.Π. 175/95), με βάση την οποία θα διέπονται τα θέματα μισθοδοσίας.

(β) **Υγειονομικός Επιθεωρητής.** Χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών και χωρίς την τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας, η κλίμακα της θέσης Υγειονομικού Επιθεωρητή αναθεωρήθηκε το Μάιο του 2001, με αναδρομική ισχύ από 1.1.1996, από Α4-Α7 σε Α2-Α5-Α7, χωρίς την καταβολή αναδρομικών. Σύμφωνα με το Δήμαρχο η αναθεώρηση της θέσης έγινε στα πλαίσια της εγκεκριμένης συλλογικής σύμβασης. Με την αλλαγή αυτή, οι κάτοχοι των θέσεων τοποθετήθηκαν αναδρομικά από 1.1.1996 στην κλίμακα Α5, πλέον μία προσαύξηση.

(γ) **Σχέδια Υπηρεσίας.** Με την αναθεώρηση των κλιμάκων των θέσεων της Δημοτικής Υπηρεσίας, εισηγήθηκα όπως τα σχέδια υπηρεσίας τροποποιηθούν και εκσυγχρονιστούν, εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ.22.9.2000, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ.170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας ετοιμάζονται

από τους Δήμους και υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η διαδικασία ετοιμασίας και έγκρισης νέων σχεδίων υπηρεσίας για ορισμένες θέσεις προωθείται και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2003.

(δ) Προσωπικές αναβαθμίσεις θέσεων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ.18.12.2001, και χωρίς να ζητηθεί η γνώμη των αρμόδιων Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως αναφέρεται και στους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών του Δήμου (όρος Α(2)(II)), παραχωρήθηκαν σε ένα Γραφέα, ένα Διοικητικό Βοηθό και τρεις Βοηθούς Γραφείου προσωπικές αναβαθμίσεις των θέσεων/κλιμάκων τους. Υπέδειξα ότι προσωπικές αναβαθμίσεις που αφορούν ομάδες υπαλλήλων με τις ίδιες θέσεις/κλίμακες δεν επιτρέπεται και είναι αντίθετες με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής διοίκησης.

Ο Δήμαρχος μου γνωστοποίησε τους λόγους για τους οποίους το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τις πιο πάνω προσωπικές αναβαθμίσεις. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι οι λόγοι που αναφέρονται δεν απαντούν στα ουσιώδη θέματα που έχω εγείρει και ως εκ τούτου δεν διαφοροποιούν τα όσο αναφέρω πιο πάνω.

4.83.9 Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 6.2.2001 την κατακύρωση προσφοράς ύψους £33.800, πλέον Φ.Π.Α., σε συγκεκριμένη εταιρεία για προμήθεια λογισμικού πακέτου για μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου, χωρίς να περιλαμβάνεται λογιστικό πρόγραμμα, καθότι ο Δήμος είχε εφαρμόσει πριν από αρκετά χρόνια το «Sun Accounts».

Ενώ σύμφωνα με το συμβόλαιο, το οποίο υπογράφηκε στις 12.2.2001, η εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος έπρεπε να ολοκληρωθεί σε πέντε μήνες, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι η εφαρμογή του δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα, ενώ τα προγράμματα που εφαρμόστηκαν παρουσιάζουν αδυναμίες και προβλήματα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη λειτουργία των οικονομικών και άλλων υπηρεσιών του Δήμου.

Συγκεκριμένα παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i)** Οι εισπράκτορες έχουν τη δυνατότητα να καταχωρίζουν εισπράξεις, με ημερομηνία (transaction day) διαφορετική από την ημερομηνία πραγματοποίησης της είσπραξης (entry day), γεγονός που περικλείει κινδύνους, καθότι υπάρχει η δυνατότητα κατακράτησης/απόκρυψης εισπράξεων, χωρίς αυτό να είναι δυνατόν να εντοπιστεί κατά την παράδοση των εισπράξεων στο Δημοτικό Ταμείο.
- (ii)** Στη βάση δεδομένων του προγράμματος μηχανογράφησης έγινε απενεργοποίηση της δυνατότητας καταγραφής στοιχείων (Log File), σχετικά με αλλαγές που γίνονται απευθείας στη βάση δεδομένων και όχι μέσω του προγράμματος, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η τροποποίηση στοιχείων και δεδομένων, όπως αρχικά ποσά φορολογίας και εισπράξεις, από υπαλλήλους που έχουν άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων, χωρίς αυτό να μπορεί να γίνει αντιληπτό.
- (iii)** Οι εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν για εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερήσεων φορολογιών από 1.7.2001 μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν καταχωρίζονταν στο μητρώο

αγωγών του μηχανογραφημένου συστήματος, για ενημέρωση των φορολογικών μερίδων χρεωστών, με αποτέλεσμα καθυστερημένα ποσά που είχαν εισπραχθεί να παρουσιάζονται ως οφειλόμενα.

- (iv) Δεν παρέχεται πληροφόρηση στο μητρώο αγωγών για ποιες καθυστερήσεις κινήθηκαν αγωγές και για ποιες όχι, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να ελεγχθεί κατά πόσο έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα για όλες τις καθυστερήσεις.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι λόγοι της καθυστέρησης στην υλοποίηση της μηχανογράφησης των υπηρεσιών του Δήμου οφείλονται βασικά στην αδυναμία της εταιρείας, που προμήθευσε το Λογισμικό, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις/ανάγκες του Δήμου, όπως αυτές προδιαγράφηκαν στο χρονοδιάγραμμα του έργου, λόγω της έλλειψης κατάλληλου και επαρκούς προσωπικού. Μου ανέφερε επίσης ότι οι αδυναμίες τις οποίες έχω επισημάνει θα διορθωθούν σύντομα με τη συνεργασία της προμηθεύτριας εταιρείας του λογισμικού και με την αναβάθμιση του συστήματος, με τη νέα έκδοση του συστήματος. Όσον αφορά στις εισπράξεις από εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερήσεων φορολογιών, με πληροφόρησε ότι αναμένεται να καταχωριστούν στο μητρώο αγωγών του μηχανογραφημένου συστήματος μέχρι το Νοέμβριο του 2003.

4.83.10 Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου, παρατηρήθηκε ότι εισπράττονταν τέλη σκυβάλων μέχρι τις 11.1.2002, χωρίς την προνοούμενη προσεπιβάρυνση, παρόλο ότι το Δημοτικό Συμβούλιο την 1.11.2001 καθόρισε ως τελευταία ημερομηνία πληρωμής των πιο πάνω τελών τις 4.1.2002.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το θέμα θα τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για καλυπτική έγκριση.

4.83.11 Οφειλή στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 1998, ο Δήμος όφειλε μέχρι τις 31.12.1997 στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ποσό ύψους £849.769, λόγω ελλειμματικών εισφορών, το οποίο και θα έπρεπε να καταβληθεί σε 20 ετήσιες δόσεις, ύψους £77.122 η καθεμιά, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων. Παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος μέχρι σήμερα έχει καταβάλει μόνο £50.000 έναντι της οφειλής στο πιο πάνω ταμείο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι προωθείται η ετοιμασία νέας αναλογιστικής μελέτης περί τα τέλη του 2003.

4.83.12 Δημοτικό Μέγαρο. Το συμβόλαιο για την ανέγερση του Δημοτικού Μεγάρου πρόβλεπε την εκτέλεση του έργου έναντι ποσού £3.737.698 και τη συμπλήρωση του στις 24.12.2001. Μετά την έναρξη των εργασιών, ο Δήμος αποφάσισε τη μετατροπή της αίθουσας θεάτρου σε αίθουσα θεάτρου, μουσικής, όπερας και μπαλέτου. Το κόστος των επιπλέον εργασιών αναμένεται να ανέλθει στο £1.732.300, ενώ σημειώθηκε καθυστέρηση 17,75 μηνών, για την οποία ο εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για αποζημίωση ύψους £287.000, και για σκοπούς διακανονισμού του δόθηκε ποσό £200.000. Επίσης οι σύμβουλοι μελετητές ζητούν την πληρωμή ποσού £68.260 για την αναθεώρηση της μελέτης, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό που θα καταβαλλόταν για εξ υπαρχής νέα μελέτη.

4.84 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Μέρος Α

4.84.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Υποβολή λογαριασμών.** Ο Δήμος υπέβαλε στις 3.10.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2002, ενώ αυτοί του 2000 και 2001 υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 8.7.2003, αντί μέχρι την 30^η Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος για τα έτη 2000, 2001 και 2002 προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των λογαριασμών του 2002 οφείλεται στην τακτοποίηση των λογιστικών διαφορών που προέκυψαν κατά την ετοιμασία τους.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ σύμφωνα με το Νόμο οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι άρχισε η διαδικασία για την τήρηση των λογαριασμών με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και ότι θα τύχει εφαρμογής μέσα στο 2004.

Μέρος Β

Τα θέματα που παραθέτονται πιο κάτω αναφέρθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1998 και 1999.

4.84.2 Ταμειακό έλλειμμα. Η Υπηρεσία μου διεξήγαγε έρευνα στις καθυστερημένες φορολογίες επαγγελματικής άδειας και τελών σκυβάλων της περιόδου 1990-1999, η οποία κάλυψε 51 περιπτώσεις ειδοποιήσεων αρχικής φορολογίας που επιστράφηκαν στο Δήμο από τους επηρεαζόμενους δημότες, οι οποίες έφεραν σφραγίδα του Δήμου με την ένδειξη ότι πληρώθηκαν, από την οποία διαπιστώθηκε ότι ποσά ύψους £1.526, τα οποία εισπράχθηκαν από το Δήμο κατά την περίοδο 1993-2000, δεν κατατέθηκαν στο Δημοτικό Ταμείο.

Λόγω της σοβαρότητας των θεμάτων που προέκυψαν, τα αποτελέσματα της έρευνας διαβιβάστηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα και στην Αστυνομία, η οποία άρχισε σχετική διερεύνηση, για διαπίστωση τυχόν διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

Η Υπηρεσία μου ζήτησε από το Δημοτικό Συμβούλιο όπως προχωρήσει σε περαιτέρω διερεύνηση του θέματος για εξακρίβωση του πραγματικού ύψους του ταμειακού ελλείμματος, καθότι υπήρχαν σοβαρές υπόνοιες ότι και άλλα ποσά που εισπράχθηκαν από το Δήμο δεν κατατέθηκαν στο Δημοτικό Ταμείο.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποδέχθηκε την εισήγηση της Υπηρεσίας μου και στις 9.5.2002, μετά από ζήτηση προσφορών, ανέθεσε σε δύο πρώην Ανώτερους Λειτουργούς Ελέγχου της Ελεγκτικής Υπηρεσίας τη διερεύνηση 271 ειδοποιήσεων αρχικής φορολογίας (επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων, περιπτώσεις άρθρου 17), οι οποίες επιστράφηκαν στο Δήμο, με σφραγίδα του Δήμου και ένδειξη ότι πληρώθηκαν, και οι οποίες στους λογαριασμούς παρουσιάζονταν ως ανείσπρακτες.

Από τη διερεύνηση των πιο πάνω ειδοποιήσεων διαπιστώθηκε ότι ποσά ύψους £15.499, τα οποία εισπράχθηκαν από το Δήμο κατά την περίοδο 1991-2001, δεν κατατέθηκαν στο Δημοτικό Ταμείο.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, υπάλληλος του Δήμου τέθηκε σε διαθεσιμότητα από 17.1.2002.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έγιναν τρεις συνεχόμενες έρευνες και ετοιμάστηκαν αντίστοιχες εκθέσεις, οι οποίες υποβλήθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα και στην Αστυνομία, η οποία διεξήγαγε τις δικές της έρευνες. Όλες οι υποθέσεις βρίσκονται ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου προς εκδίκαση.

4.84.3 Εσωτερικός έλεγχος. Η έλλειψη εσωτερικού ελέγχου στις εισπράξεις και σε διάφορες άλλες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου συνέτεινε, μεταξύ άλλων, και στη δημιουργία και στο μη εντοπισμό του ταμειακού ελλείμματος. Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο εσωτερικός έλεγχος στη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και ζήτησα όπως βεβαιώνεται για την ύπαρξη και σωστή λειτουργία του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί αυστηρές οδηγίες στους υπαλλήλους του Δήμου για εφαρμογή των Λογιστικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών, ενώ παράλληλα έχει αποφασιστεί και λειτουργεί σύστημα ελέγχου και εποπτείας από την Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου. Με πληροφόρησε επίσης ότι έγινε σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό και αναμένεται να αποφασιστεί κατά πόσο ο εσωτερικός έλεγχος θα διενεργείται από υπάλληλο που θα προσληφθεί ή θα ανατεθεί σε εγκεκριμένο ελεγκτικό γραφείο.

4.84.4 Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Η παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων σε τρεις υπαλλήλους του Δήμου θεωρείται πράξη αντικανονική, ωστόσο το Δημοτικό Συμβούλιο εμμένει στις σχετικές αποφάσεις του. Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, οφείλει να ενεργεί μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια του, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι πρόσθετες προσαυξήσεις δόθηκαν για εξάλειψη και τακτοποίηση αντικανονικών ανομοιομορφιών και ανισοτήτων μεταξύ του προσωπικού, σε σχέση με τα εκτελούμενα καθήκοντα και τις θέσεις. Με πληροφόρησε επίσης ότι σκοπός του Δημοτικού Συμβουλίου είναι να προχωρήσει πλέον με βάση τα σχέδια υπηρεσίας, τους όρους πρόσληψης και τις συλλογικές συμβάσεις που υπογράφονται. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε ο Δήμος για τακτοποίηση των ανομοιομορφιών και ανισοτήτων μεταξύ του προσωπικού δεν με βρίσκει σύμφωνη, για τους λόγους που ανέφερα πιο πάνω.

4.84.5 Διαμόρφωση του παλαιού πυρήνα Αγίου Δομετίου. Από τη διερεύνηση σχετικής καταγγελίας Δημοτικού Συμβούλου, διαπίστωσα ότι το κόστος διαμόρφωσης του παλαιού πυρήνα, σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε, θα ανέλθει σε £1.159.000, σε σύγκριση με £680.000 που ήταν η αρχική εκτίμηση. Η αύξηση της δαπάνης οφείλεται στο ότι στην τελική μελέτη περιλήφθηκαν, μετά από έγκριση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, εργασίες που δεν προβλέπονταν στην αρχική εκτίμηση. Παρατήρησα ότι, με ορθό προγραμματισμό, οι πρόσθετες εργασίες θα έπρεπε να αποφασιστούν στο στάδιο της ανάθεσης της μελέτης, οπότε ο Δήμος θα εξασφάλιζε καλύτερες τιμές από τους μελετητές. Εξέφρασα την άποψη ότι ο Δήμος

επιβάλλεται να διαπραγματευθεί την αμοιβή του μελετητή με βάση τον πίνακα αμοιβών του Τμήματος Δημοσίων Έργων, ο οποίος προβλέπει μείωση των αμοιβών στις περιπτώσεις αύξησης του κόστους των έργων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έγινε συμβιβασμός με το μελετητή του έργου και ότι επιτεύχθηκε συμφωνία με βάση τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

4.85 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

Μέρος Α

4.85.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Υποβολή λογαριασμών.** Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

4.85.2 Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμα εγκριθεί οι Κανονισμοί που θα διέπουν τους γενικούς όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου. Θα πρέπει επίσης να υιοθετηθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που έχουν ετοιμαστεί από ειδική επιτροπή, μέλη της οποίας ήταν εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων και της Υπηρεσίας μου.

Μέρος Β

Τα θέματα που παραθέτονται πιο κάτω αναφέρθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.85.3 Ταμειακό έλλειμμα.

(α) Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Δήμου για τα έτη 2000 και 2001 διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα ύψους £21.333,46 και υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι το ποσό αυτό υπεξαιρέθηκε από υπάλληλο του Δήμου κατά την περίοδο 22.11.97 – 13.11.2001. Φαίνεται επίσης ότι το εν λόγω ποσό υπεξαιρέθηκε από κρατική χορηγία, ύψους £37.500, η οποία παραχωρήθηκε στο Δήμο στις 18.1.90, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 31.091, ημερ. 15.12.88, για σκοπούς επιδότησης κατά 2% του επιτοκίου των δανείων που συνήψαν από τη Σ.Π.Ε. Αθηνών 31 κτηνοτρόφοι, για τη μετακίνηση και δραστηριοποίηση τους στην κτηνοτροφική ζώνη. Η χορηγία αυτή ήταν καταθεμένη στο όνομα του Δήμου σε διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς στη Σ.Π.Ε. Αθηνών. Στις 18.4.2002, και ενώ η Υπηρεσία μου διενεργούσε τον έλεγχο, ο πιο πάνω υπάλληλος του Δήμου κατέθεσε £21.000 σε λογαριασμό του Δήμου στη Σ.Π.Ε. Αθηνών. Τα αποτελέσματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διερεύνηση του θέματος.

(β) Ο Δήμαρχος, με επιστολή του ημερ. 25.6.2002, πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι το Δημοτικό Συμβούλιο στις 11.4.2002 αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχθεί την παραίτηση του υπαλλήλου αυτού για λόγους υγείας και ζήτησε από την Υπηρεσία μου να τον πληροφορήσει σχετικά με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα και το 13^ο μισθό που δικαιούται ο υπάλληλος αυτός.

Έχω εκφράσει τις επιφυλάξεις μου για την ορθότητα της πιο πάνω απόφασης και υπέδειξα ότι, από τη στιγμή που ο Δήμαρχος και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου ενημερώθηκαν από την Υπηρεσία μου για την ύπαρξη του ταμειακού ελλείμματος, και ότι τα ευρήματα του ελέγχου θα κοινοποιούνταν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τα περαιτέρω, θα ήταν πιο ορθό να μη ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, προτού ο Γενικός Εισαγγελέας επιληφθεί του θέματος. Τις ίδιες επιφυλάξεις εξέφρασε και ο Γενικός Εισαγγελέας σε σχετική επιστολή του προς το Δήμαρχο, εκφράζοντας την αντίθεσή του για καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων και 13^{ου} μισθού στον παραιτηθέντα υπάλληλο, προτού συμπληρωθεί η προκαταρκτική έρευνα που διενεργεί η Αστυνομία.

4.85.4 Έκθεση γνώμης με επιφύλαξη. Λόγω του ταμειακού ελλείμματος που διαπιστώθηκε και της σοβαρότητας των θεμάτων που προέκυψαν κατά τον έλεγχο, οι εκθέσεις μου για τους λογαριασμούς του 2000 και 2001 δόθηκαν με επιφύλαξη.

4.85.5 Εσωτερικός έλεγχος. Η παντελής έλλειψη εσωτερικού ελέγχου στις εισπράξεις και πληρωμές, στην επαλήθευση των ταμειακών διαθέσιμων και σε διάφορες άλλες δραστηριότητες του Δήμου συνέτεινε, μεταξύ άλλων, και στην υπεξαίρεση του ποσού των £21.333. Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο εσωτερικός έλεγχος στη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων και ζήτησα από το Δήμο όπως βεβαιώνεται για την ύπαρξη, σωστή λειτουργία και περαιτέρω ενδυνάμωση του.

4.85.6 Σχέδια Υπηρεσίας. Τα σχέδια υπηρεσίας των υπαλλήλων του Δήμου δεν έχουν υποβληθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο, όπως προνοεί το άρθρο 53(1) του Νόμου. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας ετοιμάζονται από τους Δήμους και υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, με σκοπό την προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους.

4.85.7 Συλλογική σύμβαση εργασίας. Σε αντίθεση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.4.94, η οποία επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση του αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, σύμφωνα με την οποία οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση, έχει υπογράψει για τα έτη 1999 - 2000 συλλογική σύμβαση. Παρά τις υποδείξεις μου ότι η συλλογική σύμβαση πρέπει να υποβληθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για έγκριση, ο Δήμος δεν έχει συμμορφωθεί.

4.85.8 Είσπραξη δικαιωμάτων χωρίς νομική κάλυψη. Παρατηρήθηκε ότι συνεχίζεται η είσπραξη δικαιωμάτων σφαγείου και ζυγιστικών μεγαλύτερων από τα προβλεπόμενα στους υφιστάμενους Κανονισμούς, οι οποίοι θεσπίστηκαν πριν από αρκετά χρόνια. Εισηγήθηκα τη θέσπιση νέων Κανονισμών, οι οποίοι να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα, ωστόσο ο Δήμος μέχρι σήμερα δεν έχει θεσπίσει νέους Κανονισμούς.

4.85.9 Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με τα άρθρα 78(2) και 134 του περί Δήμων Νόμου, δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση στους δημότες που παρέλειψαν να πληρώσουν μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία το επιβληθέν δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας και τα τέλη υδατοπρομήθειας.

4.86 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Μέρος Α

4.86.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο Δήμος υπέβαλε καθυστερημένα στις 8.7.2002 και 25.8.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2001 και 2002, αντίστοιχα, για έλεγχο, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος για τα έτη 2001 και 2002 προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των λογαριασμών για τα έτη 2001 και 2002 οφείλεται στο φόρτο εργασίας και στο μειωμένο προσωπικό.

4.86.2 Έκτακτη καταμέτρηση υλικών αποθήκης. Κατά την έκτακτη καταμέτρηση υλικών αποθήκης που πραγματοποίησαν Λειτουργοί της Υπηρεσίας μου στις 24.6.2003, διαπιστώθηκε ότι, χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και χωρίς την προκήρυξη δημόσιων προσφορών, ο Δήμος πλήρωσε σε εταιρεία £10.340 για την αγορά 68 πινακίδων σήμανσης διαφόρων τύπων και 69 πασσάλων, σε τιμές που είναι κατά περίπου 50% πιο ψηλές από τις τιμές των ίδιων πινακίδων που προμηθεύτηκε η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας κατόπι προσφορών. Από τις 68 πινακίδες που αγοράστηκαν, τοποθετήθηκαν μόνο οι 18, ενώ οι υπόλοιπες 50 βρίσκονται στις αποθήκες του Δήμου, χωρίς να είναι καταχωρισμένες σε μητρώα.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι η αγορά πινακίδων έγινε λόγω άμεσης ανάγκης, ενόψει κατασκευής πολλών κυρτωμάτων και προγραμματισμένης κατασκευής άλλων κυρτωμάτων, η οποία τελικά δεν έγινε μετά από οδηγίες του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Σχετικά με τις τιμές αγοράς των πινακίδων αναφέρθηκε ότι αυτές είναι του ίδιου ύψους με εκείνες των πινακίδων που αγόραζε ο Δήμος σε προγενέστερο στάδιο από άλλο προμηθευτή.

Μέρος Β

Τα θέματα που παραθέτονται πιο κάτω αναφέρθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2000.

4.86.3 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως το μητρώο αγωγών, εμβασμάτων, προσφορών, συμβολαίων κ.τ.λ.
- Την παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών σε αρκετές περιπτώσεις αγοράς αγαθών/υπηρεσιών.
- Την αδυναμία του συστήματος στην παρακολούθηση καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου στην αγορά καυσίμων και στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.
- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου στην ώρα προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων και εργατών.
- Την έλλειψη ελέγχου στην αποθήκη και βιβλιοθήκη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, ενόψει της αναδιάρθρωσης του προσωπικού, θα καταβληθεί προσπάθεια για ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου.

4.86.4 Αδυναμίες στη λειτουργία των Υπηρεσιών του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μου για το έτος 2001, ο Δήμος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας, τα οποία οφείλονται στη μη τήρηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών και στη μη εφαρμογή των Κανονισμών. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου που δεν συνάδουν με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια για τη μεγαλύτερη δυνατή βελτίωση.

4.86.5 Δημιουργία νέων θέσεων. Παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν ζήτησε μέχρι σήμερα την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών για τις τρεις νέες θέσεις Δημοτικού Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού και Γραφέα, οι οποίες δημιουργήθηκαν και πληρώθηκαν κατά τα έτη 1998 και 1999.

4.86.6 Παραχώρηση πρόσθετων ετήσιων προσαυξήσεων. Οι μισθοί των υπαλλήλων στους οποίους παραχωρήθηκαν αντικανονικά επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις δεν έχουν διορθωθεί, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 8.2.1996 και 19.2.1998 αποφάσισε, αντικανονικά, την παραχώρηση τριών επιπρόσθετων ετήσιων προσαυξήσεων σε τέσσερεις υπαλλήλους, ενώ σε δύο άλλους παραχωρήθηκαν, χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, δύο επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις, πράγμα που δεν προβλέπεται στα σχέδια υπηρεσίας. Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.1993, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

4.86.7 Σχέδια Υπηρεσίας. Για τις περισσότερες θέσεις του Δήμου δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, ενώ αυτά που υπάρχουν παρουσιάζουν ελλείψεις σε σημαντικές πρόνοιες τους. Τα σχέδια υπηρεσίας αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε θέσης, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, χωρίς να τυγχάνουν της έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο, όπως προνοείται στο άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 22.9.2000, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας ετοιμάζονται από τους Δήμους και υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, με σκοπό την προώθηση τους στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, άρχισε η διαδικασία έγκρισης όλων των σχεδίων υπηρεσίας, γεγονός που, όπως μου αναφέρθηκε, θα επιλύσει όλες τις εκκρεμότητες που έχει επισημάνει η Υπηρεσία μου.

4.86.8 Βιοτεχνική περιοχή. Ο Δήμος, με επιστολή του ημερ. 19.12.1997 προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας Λάρνακας, ζήτησε την εκμίσθωση κρατικού τεμαχίου, για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, με την οριοθέτηση και το διαχωρισμό του σε οικόπεδα για εκμίσθωση σε τρίτους. Παρόλο που μέχρι σήμερα το κρατικό τεμάχιο γης δεν έχει εκμισθωθεί στο Δήμο, το Δημοτικό Συμβούλιο έχει παραχωρήσει οικόπεδα σε βιοτέχνες, χωρίς να έχει υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία και προτού ακόμα καθορίσει τον τρόπο κατανομής των

οικοπέδων. Επίσης, στο χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής και χωρίς ο Δήμος να ετοιμάσει τεχνοοικονομική μελέτη για τις δαπάνες έργων υποδομής (κατασκευή δρόμων, υδατοπρομήθεια κ.ά.), όπως προβλέπεται στο σχέδιο για τη δημιουργία βιοτεχνικών περιοχών που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 36.309, ημερ. 25.10.1991.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, λόγω της άμεσης ανάγκης για μεταστέγαση των βιοτεχνιών που προκαλούν οχληρία, ο Δήμος παραχώρησε μέρος των οικοπέδων της βιοτεχνικής περιοχής σε βιοτέχνες, προτού εξασφαλιστεί η σχετική εκμίσθωση από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Ανέφερε επίσης ότι έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών η τεχνοοικονομική μελέτη, βάσει της οποίας καθορίζεται η όλη διαδικασία κατανομής των οικοπέδων, καθώς και το καθεστώς εκμίσθωσης τους.

Όπως μου αναφέρθηκε, έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφ. 57.768, ημερ. 23.4.2003) η δημιουργία της εν λόγω περιοχής και αναμένεται εντός του 2003 να ολοκληρωθεί η διαδικασία εκμίσθωσης της κρατικής γης. Μου αναφέρθηκε επίσης ότι άρχισε η παραλαβή σχεδίων από αιτητές για έκδοση άδειας οικοδομής και ότι με την ολοκλήρωση της εκμίσθωσης θα γίνει υπομίσθωση στους αιτητές.

4.86.9 Κατασκευή κοιμητηρίου. Το ποσό του συμβολαίου ανερχόταν σε £412.187 (χωρίς Φ.Π.Α.) και το έργο ολοκληρώθηκε μέσα στο 1996, οπότε και διορίστηκε επιμετρητής ποσοτήτων για την ετοιμασία τελικού λογαριασμού. Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την εκτίμηση του τελικού λογαριασμού που ετοίμασε ο επιμετρητής, το συνολικό ποσό του αναθεωρημένου συμβολαίου ανέρχεται στις £517.370, εντούτοις πληρώθηκαν στον εργολάβο £675.665, δηλαδή £158.295 περισσότερα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να καταβάλει κατ' αποκοπή ποσά, επιπρόσθετα από τα ποσά της τελικής έκθεσης του επιμετρητή, καθότι δεν μπορούσαν να πιστοποιηθούν οι επιπρόσθετες εργασίες που απαιτούσε ο εργολάβος, λόγω θανάτου του Δημοτικού Μηχανικού.

4.86.10 Κατασκευή υπηρεσιακών δρόμων. Η αποπεράτωση του έργου προγραμματίστηκε να γίνει σε τρεις φάσεις. Για την Α' φάση προκηρύχθηκαν προσφορές, ενώ οι Β' και Γ' φάσεις ανατέθηκαν στον ίδιο εργολάβο, με τις ίδιες τιμές, χωρίς όμως την υπογραφή νέων συμβολαίων και την κατάθεση εγγύησης. Μέχρι τις 31.12.2000 πληρώθηκαν στον εργολάβο £214.818 για τις εργασίες της Β' φάσης, που αποπερατώθηκαν το 1996, και £546.005 για τις εργασίες της Γ' φάσης, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Παρά τις διαβεβαιώσεις του Δημοτικού Συμβουλίου ότι γίνονται ενέργειες για την υπογραφή συμβολαίων και την κατάθεση εγγυήσεων, το θέμα δεν έχει ακόμα διευθετηθεί.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι αναμένεται η σύναψη νέου δανείου, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, για την ολοκλήρωση των υπηρεσιακών δρόμων, ενώ τροchioδρομείται η ετοιμασία του σχετικού συμβολαίου, οπότε και θα ξεκαθαρίσουν όλες οι εκκρεμότητες. Φυσικά η ετοιμασία και υπογραφή του συμβολαίου, για να έχει ουσιαστική αξία, έπρεπε να γίνει πριν από την έναρξη των εργασιών.

4.86.11 Οδικό δίκτυο «Ζαπάτα». Η εκτέλεση του έργου ανατέθηκε χωρίς την προκήρυξη προσφορών, με τιμές μονάδας ίδιες με αυτές που χρεώνει η ίδια εταιρεία για την κατασκευή υπηρεσιακών δρόμων. Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν υπογράφηκαν συμβόλαια, δεν κατατέθηκε εγγύηση και στον εργολάβο καταβάλλονται κατ' αποκοπή ποσά και όχι με βάση την εκτελεσθείσα εργασία. Μέχρι τον Ιούλιο 2003 καταβλήθηκε στον εργολάβο ποσό ύψους £82.240. Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η εκτέλεση του έργου ανατέθηκε στον εργολάβο των υπηρεσιακών δρόμων, κατόπιν οδηγιών του Τμήματος Δημοσίων Έργων, ωστόσο κατά τον έλεγχο που διενέργησε η Υπηρεσία μου δεν παρουσιάστηκε οποιοδήποτε έγγραφο που να επιβεβαιώνει τα πιο πάνω.

4.87 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

4.87.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, ενώ αυτοί του 2001 υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 6.11.2002, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το 2001 προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003.

(β) Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών που απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

(γ) Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1998, 1999 και 2000.

Μέρος Β

4.87.2 Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου. Αναφέρω πιο κάτω χαρακτηριστικά παραδείγματα:

- (i)** Τη μη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής με τις απαραίτητες πληροφορίες και τη μη επισύναψη σ' αυτά όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (ii)** Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξη τους. Συγκεκριμένα οι καθυστερήσεις δεν παρακολουθούνται συστηματικά, δεν ειδοποιούνται πάντοτε οι οφειλέτες, δεν παρακολουθούνται τα σχετικά μητρώα και δεν γίνεται συμφιλίωση των καταλόγων καθυστερήσεων με το λογαριασμό χρεωστών.
- (iii)** Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο προσφορών, συμβολαίων, εμβασμάτων, μηχανημάτων, σχισμάτων δρόμων, περιουσιακών στοιχείων, βιβλιοθήκης, αγωγών.
- (iv)** Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- (v)** Τη μη ύπαρξη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.

(β) Αδυναμίες στη λειτουργία των Υπηρεσιών του Δήμου. Ο Δήμος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας, τα οποία οφείλονται στη μη τήρηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών και στη μη εφαρμογή των Κανονισμών, όπως η μη τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, η αδυναμία στο σύστημα παρακολούθησης των καθυστερημένων φορολογιών και η πλημμελής εφαρμογή της διαδικασίας προσφορών. Για βελτίωση της κατάστασης εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο τη λήψη διορθωτικών μέτρων και την πλήρη συμμόρφωση προς τις πρόνοιες της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος προβαίνει στην ετοιμασία μελέτης για αναδιάρθρωση και στελέχωση των Υπηρεσιών του, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις απαιτούμενες ανάγκες. Ανέφερε επίσης ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια από το υφιστάμενο προσωπικό, ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

4.87.3 Παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 12.7.1999 και 7.8.2000 αποφάσισε, αντικανονικά, την παραχώρηση έξι και τριών προσαυξήσεων σε δύο υπαλλήλους του Δήμου, αντίστοιχα, χωρίς αυτό να προβλέπεται στα σχέδια υπηρεσίας. Υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 10.5.1993, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι θα καταβληθούν προσπάθειες, ώστε οι προσαυξήσεις που δόθηκαν καθ' υπέρβαση εξουσίας από τα προηγούμενα Δημοτικά Συμβούλια να τύχουν των απαιτούμενων εγκρίσεων, ανέφερε όμως ότι το Συμβούλιο δεν είναι διατεθειμένο να ανατρέψει αποφάσεις προηγούμενων Συμβουλίων. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι, για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω, εγκρίσεις για παραχώρηση, αντικανονικά, πρόσθετων προσαυξήσεων δεν μπορούν να δοθούν.

4.87.4 Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Σε αντίθεση με το άρθρο 103 του Νόμου, κατά τα έτη 2000 και 2001 δεν επιβλήθηκαν δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ενώ κατά τα έτη 1998 και 1999 εισπράχθηκαν δικαιώματα μόνο από ορισμένα υποστατικά. Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος θα προβεί στις απαραίτητες διαδικασίες, ώστε να εκδίδονται οι άδειες αυτές και τα σχετικά δικαιώματα να εισπράττονται από το 2004.

4.87.5 Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου, εξακολούθησε η πραγματοποίηση εισπράξεων δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, τελών σκυβάλων, δικαιωμάτων επαγγελματικής άδειας και τελών διανυκτέρευσης ξενοδοχείων, μετά την καθορισμένη ημερομηνία πληρωμής, χωρίς την επιβολή της σχετικής προσεπιβάρυνσης.

4.87.6 Εισφορά για την Αμυντική Θωράκιση. Σε αντίθεση με τον περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, ο Δήμος δεν υποβάλλει έγκαιρα δήλωση για τα εισπραχθέντα ενοίκια υποστατικών. Συγκεκριμένα, η τελευταία δήλωση έγινε το 1996 και αφορούσε την περίοδο 1988-1993, ενώ εκκρεμεί η υποβολή δήλωσης για τα επόμενα έτη, και ζήτησα όπως αυτή υποβληθεί το συντομότερο δυνατόν. Αναφέρεται επίσης ότι, λόγω της μη έγκαιρης υποβολής δήλωσης, ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκους. Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για υποβολή της σχετικής δήλωσης και για επίλυση του όλου προβλήματος.

4.88 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

4.88.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο Δήμος υπέβαλε στις 18.6.2001 και 11.7.2002 τους λογαριασμούς των ετών 2000 και 2001, αντίστοιχα, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Οι λογαριασμοί του έτους 2002 υποβλήθηκαν έγκαιρα και ο έλεγχος τους προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.88.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά τα έτη 2000 και 2001 παρουσίασαν πλεόνασμα £223.050 και £59.274, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα £144.782 το 1999.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Δήμου κατά τα έτη 2000 και 2001 ανήλθαν σε £4.045.627 και £4.431.853, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £3.430.860 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £614.767 ή ποσοστό 17,9% το 2000 και £386.226 ή ποσοστό 9,5% το 2001, σε σύγκριση με το 2000. Στα έσοδα περιλαμβάνονται κρατική χορηγία και άλλες συνεισφορές ύψους £345.707 για το 2000 και £313.254 για το 2001.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Δήμου για το 2000 και 2001 ανήλθαν σε £3.822.577 και £4.372.579, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £3.575.642 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £246.935 ή ποσοστό 6,9% το 2000 και £550.002 ή ποσοστό 14,4% το 2001, σε σύγκριση με το 2000

Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθωτές υπηρεσίες (£30.012 το 2000 και £62.389 το 2001), υδατοπρομήθεια (£50.446 το 2000 και £285.813 το 2001), πολιτιστικές εκδηλώσεις (£73.280 το 2000 και £86.730 το 2001) και έργα κοινής ωφελείας (£10.878 το 2000 και £57.859 το 2001).

(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2000 και 31.12.2001 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £4.301.733 και £4.434.201, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £4.657.475 το 1999, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £1.212.873 για το 2000 και £1.487.282 για το 2001. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις των δανείων, οι οποίες ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £424.859 και £731.397 για το 2000 και 2001, αντίστοιχα.

4.88.3 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Δήμου κατά τα έτη 2000 και 2001 ήταν ελλειμματικός κατά £321.000 και £471.000, αντίστοιχα.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Κατά τα έτη 2000 και 2001 το σύνολο σχεδόν των ποσών που περιλαμβάνονταν στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως παρέμεινε αδαπάνητο, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης έργων.

	2001	2000
	£	£
Προϋπολογισθείσα δαπάνη	12.890.000	6.250.000
Πραγματική δαπάνη	1.723.926	332.701
Απόκλιση	11.166.074	5.917.299
Ποσοστό	86,6%	99,7%

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες ώστε ο Προϋπολογισμός να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, έτσι ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

4.88.4 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις σε ορισμένες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

(α) Την έλλειψη ελέγχου στην αποθήκη.

(β) Τη μη επιβεβαίωση των διανυκτερεύσεων που δηλώνονται από τα ξενοδοχεία και τα τουριστικά καταλύματα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για τη ρύθμιση του θέματος θα χρειαστεί επιπρόσθετο προσωπικό και για το λόγο αυτό η εξέταση του θέματος θα μετατεθεί για τον επόμενο χρόνο.

4.88.5 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2001	2000	1999
Μόνιμο προσωπικό	31	33	33
Έκτακτοι	2	--	--
Άλλοι (Νηπιαγωγοί, Ναυαγοσώστες κ.τ.λ.)	39	40	39
Εργατικό προσωπικό:			
Τακτικοί	75	54	57
Έκτακτοι	16	29	19
	163	156	148
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£1.642.013	£1.597.882	£1.468.155

(β) Σχέδια Υπηρεσίας. Τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων του Δήμου, τα οποία εγκρίθηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 4.5.1998, θα πρέπει να υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους, όπως προνοείται στο άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 22.9.2000, στις

συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας μπορούν να καταρτίζονται από τους Δήμους, χωρίς οποιαδήποτε επέμβαση ή εξάρτηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, όμως για την εφαρμογή τους απαιτείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος βρίσκεται σε επικοινωνία τόσο με το Υπουργείο Εσωτερικών, όσο και με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με σκοπό τη διευθέτηση όλων των θεμάτων που αφορούν σχέδια υπηρεσίας, θέσεις, κλίμακες κ.τ.λ.

(γ) Έκτακτη απασχόληση. Μετά από σχετικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ο Δήμος συνήψε με τέσσερα πρόσωπα σύμβαση έκτακτης απασχόλησης, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες κενές θέσεις και χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων (δημοσίευση θέσεων, υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους κ.τ.λ.). Υπέδειξα ότι, παρακάμπτοντας την ενδεδειγμένη διαδικασία, το Δημοτικό Συμβούλιο στέρησε άλλους ενδιαφερόμενους από το δικαίωμα διεκδίκησης των θέσεων, παραβιάζοντας έτσι τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής διοίκησης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι συμβάσεις έκτακτης απασχόλησης δεν έγιναν για να πληρωθούν κενές θέσεις εγκεκριμένες στον Προϋπολογισμό, αλλά για προσωρινή κάλυψη ορισμένων αναγκών του Δήμου. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι η έκτακτη απασχόληση των πιο πάνω άρχισε για το ένα πρόσωπο από το 2001 και για τα άλλα τρία πρόσωπα από το 2002, η οποία και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

4.88.6 Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος δεν επέβαλε ούτε και κατά τα έτη 2000 και 2001 δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, το οποίο θα μπορούσε να επιβάλει βάσει του άρθρου 74 του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, μετά από νομική γνωμάτευση, στην οποία αναφέρεται ότι εναπόκειται στη διακριτική εξουσία του Δημοτικού Συμβουλίου η επιβολή ή όχι του πιο πάνω τέλους, το Συμβούλιο αποφάσισε τη μη επιβολή δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας στο παρόν στάδιο.

Χωρίς να διαφωνώ ότι η επιβολή του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας εναπόκειται στη διακριτική εξουσία του Δήμου, επισημαίνω και πάλι ότι ο Δήμος Παραλιμνίου είναι ο μόνος Δήμος που δεν επιβάλλει το τέλος αυτό, ενώ, με την επιβολή του, θα βελτιωνόταν η οικονομική κατάσταση του Δήμου.

4.88.7 Άδειες πρατηρίων πετρελαιοειδών. Ο Δήμος παρέλειψε να εκδώσει από το 1995 άδειες λειτουργίας για τα πέντε πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούν στην περιοχή του και να εισπράξει τα σχετικά δικαιώματα, σε αντίθεση με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο 101(Ι)/94, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Η ευθύνη για την έκδοση αδειών λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών ανατέθηκε από το 1994 στους Δήμους.

4.88.8 Χρεώστες φορολογιών. Έχει παρατηρηθεί ότι το ποσοστό εισπράξης καθυστερημένων φορολογιών επαγγελματικής άδειας και τελών σκυβάλων είναι πολύ χαμηλό. Για τις καθυστερήσεις των ετών 1986-1993 δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό, ενώ για τα έτη 1994-1999 το ποσοστό εισπράξης κυμαινόταν μεταξύ 0,2% και 4,5%.

Εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξη τους, ενώ τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα λάβει μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, όπου είναι δυνατόν, και όσες φορολογίες κριθούν ως ανεπίδεκτες είσπραξης θα διαγραφούν. Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι, παρόλο που και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου δόθηκε η ίδια απάντηση, εντούτοις έχω διαπιστώσει ότι ο Δήμος δεν έλαβε τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων ποσών.

4.88.9 Υδατοπρομήθεια. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου, δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση στους λογαριασμούς υδατοπρομήθειας μετά την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται πληρωτέοι.

4.88.10 Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου. Τον Ιούνιο του 2002 ο Δήμος ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μου σχετικά με την αναθεώρηση της σύμβασης μεταξύ Δήμου και ιδιώτη συμβούλου που ίσχυε από το 1993, για την ετοιμασία Πολεοδομικού Τοπικού Σχεδίου για το Παραλίμνι. Πληροφόρησα το Δήμο ότι, κατά τη γνώμη μου, η εκ νέου ανάθεση στον ίδιο σύμβουλο της συμπλήρωσης του Σχεδίου είναι ασύμφορη για οικονομικούς και πρακτικούς λόγους, όπως η υπερβολική αμοιβή και οι όροι εργοδότησης, καθώς και το γεγονός ότι το αντικείμενο της εργασίας αυτής έπρεπε να είχε ήδη υλοποιηθεί με βάση τη σύμβαση του 1993.

Επειδή το Τοπικό Σχέδιο δεν ολοκληρώθηκε/εγκρίθηκε ούτε το 2003, ο Υπουργός Εσωτερικών με απόφαση του έθεσε, από την 1.5.2003, την περιοχή του Δήμου Παραλιμνίου κάτω από τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής.

4.89 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

4.89.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Υποβολή λογαριασμών.** Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος ετοίμασε και για το έτος 2002 τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.89.2 Κανονισμοί. Εκκρεμεί η έγκριση των Κανονισμών που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση των θεμάτων προσωπικού και τη λειτουργία του Δήμου. Εισηγήθηκα την ετοιμασία και έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημοσιονομικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών, πρότυπο των οποίων ο Δήμος μπορεί να προμηθευτεί από την Ένωση Δήμων.

Όπως πληροφορήθηκα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 5.3.2003 να υιοθετήσει τους Κανονισμούς του Δήμου Λευκωσίας, οι οποίοι θα σταλούν για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

4.89.3 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ελλείψεις και αδυναμίες στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- (i) Τη μη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων.
- (iii) Την παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών σε αρκετές περιπτώσεις αγοράς υλικών.
- (iv) Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.

4.89.4 Σχέδια Υπηρεσίας. Όλα τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων του Δήμου θα πρέπει να υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους, όπως προνοείται στο άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Σχετική είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 22.9.2000, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας ετοιμάζονται από τους Δήμους χωρίς οποιαδήποτε επέμβαση ή εξάρτηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, όμως για την εφαρμογή τους απαιτείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όπως πληροφορήθηκα, ο Δήμος ετοίμασε νέα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Οικονομικών για σχετική επεξεργασία και προώθηση τους στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους.

4.89.5 Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του Νόμου, συνεχίζει να μην επιβάλλεται προσεπιβάρυνση στους δημότες που παρέλειψαν να πληρώσουν μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία τα τέλη υδατοπρομήθειας.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι από τον Ιανουάριο του 2004 θα επιβάλλεται επιβάρυνση στις καθυστερημένες οφειλές υδατοπρομήθειας.

4.89.6 Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Παρά το γεγονός ότι ο Δήμος κατά το 2002 κατέβαλε στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων όλη την αξία του νερού που αγοράστηκε το 2002, η οποία ανερχόταν σε £720.509, καθώς επίσης και £161.194 για καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, το οφειλόμενο υπόλοιπο στις 31.12.2002 παρέμεινε ψηλό και ανερχόταν σε £732.841, σε σύγκριση με £882.598 το 2001.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η αποπληρωμή των οφειλών στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων θα γίνεται σταδιακά, έτσι ώστε να μη δημιουργηθούν προβλήματα ρευστότητας στο Δήμο.

4.90 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

4.90.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

(β) Τελικοί Λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 80 του Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

4.90.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί κατά τα έτη 2000 και 2001 παρουσίασαν έλλειμμα £11.325 και πλεόνασμα £101.083, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα £14.848 το 1999.

(β) Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Δήμου κατά τα έτη 2000 και 2001 ανήλθαν σε £681.267 και £1.064.553, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £600.360 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £80.907 ή ποσοστό 13,5% το 2000 και αύξηση £383.286 ή ποσοστό 56,3% το 2001, σε σύγκριση με το 2000. Στις εισπράξεις περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £282.827 για το 2000 και £278.525 για το 2001. Στις εισπράξεις του 2001 περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους £399.692, από δάνειο που έχει συνάψει ο Δήμος.

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές του Δήμου κατά τα έτη 2000 και 2001 ανήλθαν σε £692.592 και £963.470, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £615.208 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £77.384 ή ποσοστό 12,6% το 2000 και αύξηση £270.878 ή ποσοστό 39,1% το 2001, σε σύγκριση με το 2000. Στις πληρωμές περιλαμβάνονται δαπάνες για έργα ανάπτυξης ύψους £99.455 για το 2000 και £379.414 για το 2001.

4.90.3 Προϋπολογισμοί.

(α) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Από τα ποσά που προϋπολογίστηκαν για την εκτέλεση έργων ανάπτυξης, για τα έτη 2000 και 2001, παρατηρήθηκαν σημαντικές αποκλίσεις, όπως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης έργων.

	2001	2000
	£	£
Προϋπολογισθείσα δαπάνη	4.167.000	1.163.000
Πραγματική δαπάνη	(379.414)	(99.455)
Αδαπάνητο ποσό	3.787.586	1.063.545
Ποσοστό απόκλισης	90,8%	91,4%

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για ετοιμασία του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως πάνω σε ορθολογιστική βάση, ωστόσο, όπως αναφέρει, η εφαρμογή του δεν εξαρτάται μόνο από τις προθέσεις του Δημοτικού Συμβουλίου αλλά και από τον Προϋπολογισμό του Κράτους, ο οποίος δεν είναι γνωστός στο στάδιο ετοιμασίας του Προϋπολογισμού του Δήμου.

(β) Υπερβάσεις εξόδων. Κατά τα έτη 2000 και 2001 σημειώθηκαν υπερβάσεις, οι οποίες ξεπερνούσαν το 20% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του

οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, παρόλο ότι δεν παρατηρείται μεγάλη απόκλιση, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για αποφυγή υπερβάσεων πέραν του 20% των προϋπολογισθέντων ποσών.

4.90.4 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ελλείψεις και αδυναμίες σε ορισμένες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη έκδοση μηχανογραφημένων ή άλλων αποδείξεων για τις εισπράξεις υδατοπρομήθειας. Κατά την είσπραξη οι ειδοποιήσεις σφραγίζονται με την ένδειξη «Πληρώθηκε» και αναγράφεται σ' αυτές η ημερομηνία είσπραξης.
- Το μη διαχωρισμό στις μηχανογραφημένες καταστάσεις (reports) των εισπράξεων σε μετρητά και σε επιταγές.
- Την έλλειψη ελέγχου στην Αποθήκη.
- Την έλλειψη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.
- Τη μη διεξαγωγή περιοδικών ελέγχων, από εξουσιοδοτημένο λειτουργό του Δήμου, του μητρώου καταχώρισης επιταγών που παραλαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο προσφορών, μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας, μητρώο ζωγραφικών πινάκων, μητρώο αγωγών.
- Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Τη μη αναφορά στα εντάλματα πληρωμής της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, βάσει της οποίας έγινε η πληρωμή, καθώς επίσης και της προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Τη μη συμφιλίωση των εισπράξεων από άδειες διαχωρισμού και άδειες οικοδομής με τα σχετικά μητρώα.

Ο Δήμαρχος μου γνωστοποίησε τα συγκεκριμένα μέτρα που λήφθηκαν από το Δήμο, καθώς και αυτά που πρόκειται να ληφθούν, για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και των αδυναμιών που παρουσιάζει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

4.90.5 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό, το οποίο εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2000 και 2001, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2001	2000
Γραφειακό προσωπικό:		
Μόνιμοι	7	7
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	3	3
Έκτακτοι	4	4
Σύνολο	14	14
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£152.090	£138.522

(β) Σχέδια Υπηρεσίας. Εισηγήθηκα όπως όλα τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων του Δήμου υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εφαρμογής τους, όπως προνοείται στο άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Σχετική είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 22.9.2000, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές αρ. 170/98 και 298/98, σύμφωνα με την οποία τα σχέδια υπηρεσίας μπορούν να καταρτίζονται από τους Δήμους, χωρίς οποιαδήποτε επέμβαση ή εξάρτηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, όμως για την εφαρμογή τους απαιτείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι σε περιπτώσεις νέων προσλήψεων θα ζητηθεί η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, ωστόσο καμιά αναφορά δεν γίνεται για τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία δεν έχουν τύχει έγκρισης για εφαρμογή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο.

4.90.6 Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας για τα έτη 1995 μέχρι 2001, ούτε έχουν εισπραχθεί τα σχετικά δικαιώματα για τα δύο πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου, όπως προνοεί ο περί Ρυθμίσεων Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμος 101(Ι)/74.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι άρχισε η έκδοση αδειών λειτουργίας για τα πρατήρια πετρελαιοειδών.

4.90.7 Κανονισμοί. Όπως έχω αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Δήμος δεν έχει ακόμη εγκρίνει Κανονισμούς που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου.

4.90.8 Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Ο Δήμος δεν έχει ακόμη θεσπίσει νέους Κανονισμούς Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δεϋνείας (Κ.Δ.Π. 35/91). Ζήτησα από το Δημοτικό Συμβούλιο την έγκριση νέων Κανονισμών, καθότι οι υφιστάμενοι δεν καλύπτουν τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες εισφέρουν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ποσοστό 0,75% πάνω στις συντάξιμες απολαβές τους για μεταβίβαση της σύνταξης.

4.90.9 Ταμείο Προνοίας. Ο Δήμος δεν έχει ακόμη θεσπίσει Κανονισμούς Ταμείου Προνοίας, με αποτέλεσμα να συνεχίζει η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δεϋνείας του 1977 (Κ.Δ.Π. 321/77). Εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο την έγκριση νέων Κανονισμών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αναγνωρίζει τη σοβαρότητα της μη θέσπισης όλων των πιο πάνω Κανονισμών και ότι έχει πάρει απόφαση για υιοθέτηση Κανονισμών Υδατοπρομήθειας, ενώ μελετά και το θέμα υιοθέτησης των υπόλοιπων Κανονισμών, καθώς και Κανονισμούς Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και Ταμείου Προνοίας.

4.91 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μέρος Α

4.91.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τους τελικούς λογαριασμούς του έτους 2002, οι οποίοι έπρεπε να υποβληθούν μέχρι 30.4.2003, όπως

καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα να μη διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου ο νενομισμένος έλεγχος για το έτος 2002.

(β) Τελικοί Λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 80 του Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.91.2 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, τα οποία καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- (i) Τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών, την ενημέρωση του ταμείου και τη φύλαξη των διπλοτύπων από το ίδιο άτομο.
- (ii) Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων.
- (iii) Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (iv) Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- (v) Τη μη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής με τις απαραίτητες πληροφορίες και τη μη επισύναψη σ' αυτά όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών.

4.91.3 Στελέχωση υπηρεσιών του Δήμου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Δήμου επιβάλλεται η στελέχωση των υπηρεσιών του με το αναγκαίο προσωπικό. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ακόμη εγκριθεί σχέδια υπηρεσίας, ούτε και έχουν πληρωθεί οι βασικές οργανικές θέσεις του Δημοτικού Γραμματέα, Δημοτικού Μηχανικού και του Δημοτικού Ταμία που προβλέπονται στο άρθρο 54(1)(α) του περί Δήμων Νόμου.

4.91.4 Συλλογική σύμβαση εργασίας. Σε αντίθεση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.4.94, η οποία επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση του αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, σύμφωνα με την οποία οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση, έχει ανανεώσει τις συλλογικές συμβάσεις για τα έτη 2000 και 2001, οι οποίες, ως σημειωθεί, είναι οι τελευταίες που έχουν συνομολογηθεί μέχρι σήμερα.

4.91.5 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Παρόλο που ο Δήμος προμηθεύτηκε από το 1999 τον απαραίτητο εξοπλισμό και τα σχετικά προγράμματα μηχανογράφησης, εντούτοις το μόνο πρόγραμμα που τέθηκε σε εφαρμογή είναι αυτό των φορολογιών, το οποίο όμως παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν εκδίδει τις απαραίτητες μηχανογραφικές καταστάσεις.

4.91.6 Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου.

4.91.7 Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί. Ο Δήμος δεν έχει υιοθετήσει τις πιο πάνω Οδηγίες και Κανονισμούς που ετοιμάστηκαν από ειδική επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι Δήμων και της Υπηρεσίας μου.

4.91.8 Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Ο Δήμος εδώ και αρκετά χρόνια παραλείπει να καταβάλει στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων τα οφειλόμενα ποσά για αγορά νερού, με αποτέλεσμα στις 31.12.2002 οι εκκρεμείς υποχρεώσεις να ανέλθουν στις £232.267, σε σύγκριση με £207.917 το 2001.

4.91.9 Ταμείο Προνοίας. Εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών που να διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου Προνοίας.

4.92 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Μέρος Α

4.92.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος υπέβαλε στις 30.5.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του 2003, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι λογαριασμοί του έτους 2001 υποβλήθηκαν έγκαιρα. Ο έλεγχος των λογαριασμών των ετών 2001 και 2002 προγραμματίζεται να γίνει εντός του 2003.

(β) Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος εξακολουθεί να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι αγοράστηκε ολοκληρωμένο λογισμικό πρόγραμμα μηχανογράφησης, με την εφαρμογή του οποίου θα αρχίσει και η τήρηση των λογαριασμών, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1998, 1999 και 2000.

4.92.2 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου. Αναφέρω πιο κάτω ορισμένα παραδείγματα:

- (i)** Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων.
- (ii)** Τη μη συμπλήρωση της μηχανογράφησης των υπηρεσιών του Δήμου και την ύπαρξη κενών και αδυναμιών στα υφιστάμενα συστήματα μηχανογράφησης.
- (iii)** Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- (iv)** Τη μη ετοιμασία μηνιαίας συμφιλιωτικής κατάστασης μεταξύ των βασικών μισθών κάθε μήνα και αυτών του προηγούμενου μήνα.
- (v)** Τη μη καταχώριση σε μητρώο των επιταγών μισθοδοσίας του ηλεκτρονικού υπολογιστή, στο οποίο να φαίνονται οι εκδόσεις για κάθε μισθοδοσία, καθώς και οι άκυρες επιταγές, αν υπάρχουν.

(vi) Τη μη παρακολούθηση των καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξη τους.

(vii) Τη μη συμφιλίωση των εισπράξεων των εσόδων με τα σχετικά μητρώα.

4.92.3 Μισθοί. Λόγω λανθασμένων τοποθετήσεων και υπολογισμών κατά την αλλαγή κλιμάκων/αναβάθμιση θέσεων, καθώς και λόγω της παραχώρησης πρόσθετων προσαυξήσεων που δεν προβλέπονταν στα σχέδια υπηρεσίας, οι μισθοί αρκετών υπαλλήλων του Δήμου ήταν λανθασμένοι. Το Δημοτικό Συμβούλιο, αντί να δώσει οδηγίες για διόρθωση των λανθασμένων μισθών, προχώρησε στην παραχώρηση και άλλων επιπρόσθετων αυξήσεων κατά τα έτη 1998, 1999 και 2000, καθώς επίσης και στην αναβάθμιση κλιμάκων υπαλλήλων των οποίων οι μισθοί ήταν λανθασμένοι και οι απολαβές τους μεγαλύτερες από αυτές που δικαιούνταν.

Ο Δήμαρχος ισχυρίζεται ότι δεν έγιναν λανθασμένες τοποθετήσεις και υπολογισμοί και, όσον αφορά στην παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων, αναφέρεται μόνο σε δύο συγκεκριμένους υπαλλήλους, σημειώνοντας ότι πρόκειται για κανονικές ετήσιες προσαυξήσεις, οι οποίες παραχωρήθηκαν ύστερα από νομικές γνωματεύσεις, θέσεις οι οποίες όμως δεν με βρίσκουν σύμφωνη.

4.93 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

4.93.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Υποβολή λογαριασμών.** Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τους τελικούς λογαριασμούς των ετών 2001 και 2002 για έλεγχο, οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2002 και 30.4.2003, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να μη διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου ο νενομισμένος έλεγχος για τα έτη 2001 και 2002.

(β) Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1998, 1999 και 2000.

Μέρος Β

4.93.2 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου κατά την παράδοση των εισπράξεων στο Γενικό Ταμείο.
- Τη μη κατάλληλη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής και τη μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξη τους.
- Τη μη συμφιλίωση των τελών ακίνητης ιδιοκτησίας.
- Τη μη συμφιλίωση των τελών υδατοπρομήθειας.
- Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.

- Τη μη ικανοποιητική τήρηση κατάλληλων μητρώων, όπως προσφορών, συμβολαίων, καθαρισμού οικοπέδων κτλ.
- Την έλλειψη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, με τη βελτίωση των προγραμμάτων μηχανογράφησης και τη σωστή στελέχωση του οικονομικού τμήματος, θα αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες που παρατηρούνται στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

4.93.3 Παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 29.10.98 και 25.2.99 αποφάσισε, αντικανονικά, την παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων σε έξι υπαλλήλους του Δήμου, πράγμα που δεν προβλέπεται στα σχέδια υπηρεσίας. Αnéφερα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 10.5.93, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια τους, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την προσφορά των υπαλλήλων, οι οποίοι εκτελούν πολλαπλά καθήκοντα, και τον περιορισμένο αριθμό τους, θεώρησε λογικό και βάσιμο να προχωρήσει στην παραχώρηση προσαυξήσεων, ώστε να δώσει κίνητρο στους υφιστάμενους υπαλλήλους για αύξηση της αποδοτικότητας τους, πράγμα που, όπως πιστεύει, έχει επιτευχθεί. Ωστόσο επιθυμώ να επαναλάβω ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει εξουσία να παραχωρεί επιπρόσθετες προσαυξήσεις.

4.93.4 Συλλογική σύμβαση εργασίας. Σε αντίθεση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ.40.835, ημερ. 6.4.94, που επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση του αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, η οποία προνοεί ότι οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς, δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση, έχει υπογράψει για τα έτη 1996-1998 και 1999-2001 συλλογική σύμβαση εργασίας.

4.93.5 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Παρατηρήθηκε ότι η εταιρεία στην οποία ανατέθηκε η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις της, όπως αυτές πηγάζουν από τους όρους της προσφοράς, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να εφαρμόσει τη σχετική πρόνοια της σύμβασης, η οποία του έδινε το δικαίωμα να καταγγείλει τη συμφωνία και να εισπράξει το ποσό της εγγυητικής.

Λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν από τις πιο πάνω παραλείψεις, ο Δήμος αναγκάστηκε να προχωρήσει στην κατακύρωση νέας προσφοράς για τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του, για ποσό ύψους £7.890.

4.93.6 Καθυστερήσεις φορολογιών. Οι καθυστερήσεις φορολογιών, σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια μια συνεχή αύξηση. Σ' αυτές συνεχίζουν να μην περιλαμβάνονται οι οφειλές της περιόδου 1994-1996, για το λόγο ότι δεν έχουν εξαχθεί τα σχετικά υπόλοιπα.

Ζήτησα επανειλημμένα από το Δήμο όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που μπορούν να εισπραχθούν και ληφθούν αποτελεσματικά

μέτρα, περιλαμβανομένων και δικαστικών, για την είσπραξη τους, ενώ τα ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, και όπως στο μέλλον λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, καθότι, με την πάροδο του χρόνου, η πιθανότητα είσπραξης τους συνεχώς μειώνεται.

4.93.7 Τέλη διανυκτερεύσεων. Σε αντίθεση με το άρθρο 85(2) (ια) του Νόμου και παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος συνεχίζει να μην εισπράττει τέλη διανυκτερεύσεων από 14 τουριστικές επαύλεις Β΄ τάξης, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

4.93.8 Κανονισμοί. Εκκρεμεί η έγκριση των Κανονισμών που θα διέπουν τους όρους υπηρεσίας υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και τη λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου.

Όπως πληροφορήθηκα, το Δημοτικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες όπως προωθηθούν για έγκριση οι Κανονισμοί που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου.

Ωστόσο επιθυμώ να παρατηρήσω ότι, από την ανακήρυξη της Περιοχής Βελτιώσεως Πέγειας σε Δήμο το 1994, και παρόλο που η Υπηρεσία μου υποδείκνυε την ανάγκη ετοιμασίας των πιο πάνω Κανονισμών, ενώ ο Δήμος επανειλημμένα με διαβεβαίωνε ότι προωθείτο η έγκριση των Κανονισμών, εντούτοις μέχρι σήμερα οι Κανονισμοί αυτοί δεν έχουν εγκριθεί.

4.94 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Μέρος Α

4.94.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

Μέρος Β

Τα θέματα που παραθέτονται πιο κάτω αναφέρθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 2000 και 2001.

4.94.2 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- (i) Τη μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- (ii) Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως προσφορών, συμβολαίων, περιουσιακών στοιχείων, μηχανογραφικού εξοπλισμού.
- (iii) Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- (iv) Τη μη συμφιλίωση των εισπράξεων φορολογιών με τα σχετικά μητρώα.

4.94.3 Σχέδια Υπηρεσίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 29.864, ημερ. 25.2.88, έδωσε την έγκρισή του για την εφαρμογή των σχεδίων υπηρεσίας του Δήμου. Έκτοτε, τροποποιήσεις των σχεδίων υπηρεσίας, που συμφωνήθηκαν και περιλήφθηκαν στις συλλογικές συμβάσεις, εφαρμόστηκαν με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, χωρίς να τύχουν της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου για την εφαρμογή τους. Επιβάλλεται όπως τα

τροποποιημένα σχέδια υπηρεσίας υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη σχετική έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου. Όπως πληροφορήθηκα, ο Δήμος ετοίμασε νέα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία στάληκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

4.94.4 Συλλογική σύμβαση εργασίας. Σε αντίθεση με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.4.1994, και 52.362, ημερ. 6.10.2000, που προνοούν ότι οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση, έχει υπογράψει για τα έτη 1997-2000 συλλογική σύμβαση, με την οποία παραχωρούνταν παρεμφερή ωφελήματα, όπως 14^{ος} μισθός και ασφάλεια ζωής και ατυχημάτων προσωπικού. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω σύμβαση είναι η τελευταία που έχει συνομολογηθεί μέχρι σήμερα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, για εφαρμογή της συνομολογηθείσας συλλογικής σύμβασης, οι Δήμοι δεν έχουν υποχρέωση να εξασφαλίζουν την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και επικαλείται προς τούτο σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα. Στην πιο πάνω γνωμάτευση όμως διευκρινίζεται με σαφήνεια ότι οι δαπάνες που απαιτούνται για την υλοποίηση των συλλογικών συμβάσεων πρέπει να ρυθμίζονται μέσω του Προϋπολογισμού. Στην προκείμενη περίπτωση οι επιπρόσθετες δαπάνες που προέκυψαν από την υπογραφή της πιο πάνω σύμβασης απορρίφθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά την έγκριση του Προϋπολογισμού του Δήμου.

4.95 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

4.95.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Οι λογαριασμοί για τα έτη 2001 και 2002 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου και ο έλεγχος τους προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003.

4.95.2 Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος εξακολουθεί να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Όπως πληροφορήθηκα, ο Δήμος προτίθεται από το 2004 να ετοιμάζει τους λογαριασμούς σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1998, 1999 και 2000.

4.95.3 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, τα οποία καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- (i) Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως συμβολαίων, προσφορών, μηχανημάτων/οχημάτων, δημοτικού γηπέδου, διαφημιστικών πινακίδων.
- (ii) Τη μη κατάλληλη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής με τις απαραίτητες πληροφορίες.

- (iii) Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου στην επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων κατά τη φυσική καταμέτρηση.
- (iv) Τη μη διεξαγωγή περιοδικών ελέγχων στην αποθήκη από υπεύθυνο λειτουργό του Δήμου.
- (v) Τη μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων υδατοπρομήθειας.
- (vi) Τη μη εφαρμογή των διαδικασιών παραλαβής και έκδοσης υλικών αποθήκης.

4.95.4 Οφειλή για άντληση νερού. Ο Δήμος από 1.2.1986 παραλείπει να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό για την άντληση νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας, με αποτέλεσμα οι εκκρεμείς υποχρεώσεις προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων να ανέλθουν στις 30.6.2003 σε £676.551, σε σύγκριση με £598.797 στις 31.12.2001.

4.96 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

Μέρος Α

4.96.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο Δήμος υπέβαλε καθυστερημένα στις 15.7.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, ο οποίος προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004, ενώ αυτοί των ετών 1999, 2000 και 2001 υποβλήθηκαν την 1.7.2002, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1999, 2000 και 2001.

4.96.2 Διεξαγωγή έρευνας.

(α) Η Υπηρεσία μου διεξήγαγε έρευνα στους λογαριασμούς του Δήμου, η οποία κάλυψε την περίοδο 1.1.1996 - 8.9.1999, και διαπίστωσε ταμειακό έλλειμμα ύψους £148.689, το οποίο προέκυψε από τη μη κατάθεση στο Δημοτικό Ταμείο ποσών που εισπράχθηκαν από το Δήμο. Στις 8.9.1999 ο Δημοτικός Ταμίας υπέβαλε παραίτηση, μετά τη σε βάρος του καταγγελία από υπάλληλο του Δήμου για οικονομικές παρατυπίες, και κατέθεσε για λογαριασμό του Δήμου ποσό £100.000 (£20.000 στις 8.9.1999 και £80.000 στις 17.9.1999).

(β) Τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου διαβιβάστηκαν στην Αστυνομία, η οποία, μετά από διερεύνηση της υπόθεσης, υπέβαλε σχετική έκθεση στο Γενικό Εισαγγελέα. Εναντίον του πρώην Δημοτικού Ταμιά ασκήθηκε ποινική δίωξη. Η ποινική υπόθεση ολοκληρώθηκε στις 28.2.2003 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, το οποίο βρήκε ένοχο τον κατηγορούμενο, μετά από δική του παραδοχή, και του επέβαλε ποινή φυλάκισης 18 μηνών, με αναστολή για περίοδο τριών ετών.

Συναφώς αναφέρεται ότι, ενώ αρχικά το κατηγορητήριο αναφερόταν σε ποσό υπεξαίρεσης ύψους £148.689, κατά την εκδίκαση της υπόθεσης το κατηγορητήριο τροποποιήθηκε και το ποσό υπεξαίρεσης μειώθηκε στις £100.000. Πληροφορήθηκα επίσης ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας καταχώρισε έφεση εναντίον της εν λόγω απόφασης, για το λόγο ότι η ποινή αναστολής φυλάκισης είναι ανεπαρκής.

(γ) Το ταμειακό έλλειμμα ύψους £148.689, το οποίο προέκυψε από την υπεξαίρεση, συμπεριλήφθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για το έτος 1999, με την ενσωμάτωση των £100.000 που κατατέθηκαν από τον πρώην Δημοτικό Ταμιά στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού και με τη συμπερίληψη στο λογαριασμό «Χρεωστών» του υπόλοιπου ποσού που παραμένει ανείσπρακτο.

(δ) Η έλλειψη εσωτερικού ελέγχου στις εισπράξεις και πληρωμές, καθώς και σε ορισμένες άλλες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου, είχε ως αποτέλεσμα το μη εντοπισμό του ταμειακού ελλείμματος.

4.96.3 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £205.762 το 1999, πλεόνασμα £61.570 το 2000 και έλλειμμα £94.363 το 2001, σε σύγκριση με πλεόνασμα £326.266 το 1998.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου το 1999, 2000 και 2001 ανήλθαν σε £1.071.629, £1.316.292 και £1.305.846, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.141.187 το 1998, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £69.558 ή ποσοστό 6% το 1999, αύξηση £244.663 ή ποσοστό 22,8% το 2000, σε σύγκριση με το 1999, και μείωση £10.446 ή ποσοστό 0,8% το 2001, σε σύγκριση με το 2000. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους £176.407 για το 1999, £509.886 για το 2000 και £450.289 για το 2001.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου το 1999, 2000 και 2001 ανήλθαν σε £1.277.391, £1.254.722 και £1.400.209, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.104.921 το 1998, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £172.470 ή ποσοστό 15,6% το 1999, μείωση £22.669 ή ποσοστό 1,8% το 2000, σε σύγκριση με το 1999, και αύξηση £145.487 ή ποσοστό 11,6% το 2001, σε σύγκριση με το 2000.

(δ) **Τρέχουσες υποχρεώσεις και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Ο Δήμος εξακολουθεί να έχει πολύ σοβαρό πρόβλημα στην αντιμετώπιση των τρέχουσων υποχρεώσεων του, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης, όπως φαίνεται και στον πιο κάτω πίνακα:

Έτος	Κυκλοφορούν ενεργητικό	Τρέχουσες υποχρεώσεις	Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης
	£	£	£
1999	659.626	1.196.848	537.222
2000	598.107	1.081.724	483.617
2001	493.364	1.200.881	707.517

(ε) **Παρατράβηγμα τραπεζικού λογαριασμού.** Σε αντίθεση με το άρθρο 85(2)(α) του Νόμου, το ύψος του παρατραβήγματος του Δήμου ξεπερνούσε το καθορισμένο ποσοστό του 20% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου για την τρέχουσα περίοδο, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Έτος	Έσοδα Προϋπολογισμού	Σύνολο παρατραβήγματος	
	£	£	%
1999	1.480.800	878.155	59,3
2000	1.200.689	715.280	59,57
2001	1.354.500	679.656	50,17

4.96.4 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001, καθώς και το ανάλογο κόστος:

	<u>2001</u>	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Μόνιμο προσωπικό	27	26	33
Εργατικό προσωπικό (τακτικοί/έκτακτοι)	26	29	28
Σύνολο	53	55	61
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	<u>£617.426</u>	<u>£662.723</u>	<u>£605.826</u>

(β) Διορισμός εργατών σε οργανικές θέσεις του Δήμου. Κατά το 1996 οκτώ εργάτες προήχθησαν και τοποθετήθηκαν σε οργανικές θέσεις του Δήμου, χωρίς να ληφθεί μέχρι σήμερα έγκριση δημιουργίας και πλήρωσης των θέσεων από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

(γ) Σχέδια Υπηρεσίας. Με την εφαρμογή του άρθρου 2(α) της συλλογικής σύμβασης εργασίας της περιόδου 1996-1997, δεν έχουν τροποποιηθεί ανάλογα τα σχέδια υπηρεσίας των υπαλλήλων.

(δ) Συλλογική σύμβαση εργασίας. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.4.94, που επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση του αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, η οποία προνοεί ότι οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς, δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμος, χωρίς να εξασφαλίσει τέτοια έγκριση, έχει υπογράψει συλλογικές συμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η παραχώρηση 14^{ου} μισθού, αυξήσεις στους εργατοϋπαλλήλους του Δήμου, συνταξιοδοτήσεις θέσεων και άλλα παρεμφερή ωφελήματα των εργατοϋπαλλήλων.

4.96.5 Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας για τα έτη 1999, 2000 και 2001, ούτε έχουν εισπραχθεί τα σχετικά δικαιώματα για τα πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου, όπως προνοεί ο περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμος 101(Ι)/94.

4.97 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μέρος Α

4.97.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για το ίδιο έτος.

4.97.2 Συλλογική σύμβαση εργασίας. Παρά τις υποδείξεις μου, ο Δήμος δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στο Υπουργείο Εσωτερικών τη συλλογική σύμβαση εργασίας που υπέγραψε, για τα έτη 2001-2003, για εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης. Σύμφωνα με την απόφαση του

Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 40.835, ημερ. 6.4.94, που επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση του αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που χρηματοδοτούνται από τους Κρατικούς Προϋπολογισμούς, δεν πρέπει να δεσμεύονται για θέματα προσωπικού ή συλλογικών συμβάσεων, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών.

4.97.3 Οφειλή στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού για αγορά νερού. Λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει, ο Δήμος παρέλειψε να τακτοποιήσει τις οφειλές του προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού για την αγορά πόσιμου νερού, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £258.557, σε σύγκριση με £204.787 το 2001.

Όπως πληροφορήθηκα, την 1^η Μαρτίου 2003 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Δήμου και του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, για ένταξη της περιοχής του Δήμου στα όρια υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, η οποία, μεταξύ άλλων, προνοεί και τη διαγραφή του οφειλόμενου μέχρι 31.12.2002 από το Δήμο προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας ποσού. Όπως πληροφορήθηκα, η πιο πάνω συμφωνία υποβλήθηκε στις 2.5.2003 στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

4.97.4 Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών Κανονισμοί που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου.

Όπως πληροφορήθηκα, οι πιο πάνω Κανονισμοί ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για μελέτη.

4.98 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Μέρος Α

4.98.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για τα έτη 2001 και 2002 προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003. Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο για τα έτη 1999 και 2000.

Μέρος Β

4.98.2 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

(α) Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.

(β) Τη μη συμφιλίωση τραπεζικών λογαριασμών.

(γ) Τη μη ικανοποιητική τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως προσφορών, συμβολαίων, παλινορθώσεων δρόμων κ.τ.λ.

(δ) Τη μη συμφιλίωση των λογαριασμών καταθέσεων δημοτών με τα αντίστοιχα μητρώα.

Ο Δήμαρχος συμφωνεί ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις και, όπως έχω πληροφορηθεί, ο Δήμος το 2003, μετά από προκήρυξη προσφορών, ανέθεσε σε ελεγκτικό οίκο τη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου.

4.98.3 Σύμβαση μίσθωσης βιοτεχνικής περιοχής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, βασικές πρόνοιες της σύμβασης για μίσθωση υποστατικών στη βιοτεχνική περιοχή, οι οποίες αφορούν τον τρόπο αποπληρωμής του μισθώματος, δεν εφαρμόζονται, με αποτέλεσμα οι καθυστερήσεις στις 31.12.2001 και 31.12.2002, σύμφωνα με τους λογαριασμούς, να ανέρχονται σε £707.184 και £631.198, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £577.934 το 2000. Μετά από συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ Δήμου και εμπορικής τράπεζας, από 1.3.2000 η είσπραξη του μισθώματος γίνεται μέσω των υπηρεσιών «factoring». Εισηγήθηκα στο Δήμο να ανατεθεί στην υπηρεσία «factoring» και η είσπραξη όλων των καθυστερήσεων, όπως μάλιστα προβλέπεται και στη συμφωνία. Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι λήφθηκαν δικαστικά μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων δόσεων και ότι η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά. Όπως έχω πληροφορηθεί, μέχρι τον Ιούλιο του 2003 17 βιοτέχνες εξόφλησαν ολόκληρο το ποσό της μίσθωσης, το οποίο ανερχόταν σε £376.307, με αποτέλεσμα οι καθυστερήσεις στις 30.6.2003 να μειωθούν σε £254.891. Ο Δήμαρχος με διαβεβαίωσε ότι η κατάσταση θα παρακολουθείται και ότι θα εντείνονται τα μέτρα, ώστε να μειωθούν στο ελάχιστο οι καθυστερήσεις. Ωστόσο το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει υιοθετήσει την εισήγησή μου όπως αναθέσει στην υπηρεσία «factoring» την είσπραξη όλων των καθυστερήσεων.

4.99 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

Μέρος Α

- **Λογαριασμοί και έλεγχος.** Ο Δήμος υπέβαλε στις 11.9.2003 τους τελικούς λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, οι οποίοι έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2003, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Οι τελικοί λογαριασμοί για το έτος 2001 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου και ο έλεγχος για τα έτη 2001 και 2002 προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2004.

Ο Δήμος με πληροφόρησε ότι προκαταρκτικό αντίγραφο των τελικών λογαριασμών του Δήμου για το έτος 2002 ετοιμάστηκε στις 30.4.2003, το οποίο όμως δεν έχει ληφθεί από την Υπηρεσία μου.

4.100 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

Μέρος Α

4.100.1 Υποβολή λογαριασμών. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τους τελικούς λογαριασμούς των ετών 2001 και 2002 για έλεγχο, οι οποίοι έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2002 και 30.4.2003, αντίστοιχα, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα να μη διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου ο νενομισμένος έλεγχος για τα έτη 2001 και 2002. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2000.

4.100.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το 2000 οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £15.907, σε σύγκριση με έλλειμμα £198.960 το 1999.

(β) Έσοδα. Το 2000 τα έσοδα του Δήμου ανήλθαν σε £1.520.735, σε σύγκριση με £1.145.029 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £375.706 ή ποσοστό 33%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από ανάκτηση εξόδων (£90.463) και κρατική χορηγία (£195.362). Η κρατική χορηγία για το 2000 ανήλθε σε £309.522, σε σύγκριση με £114.160 το 1999.

(γ) Έξοδα. Το 2000 τα έξοδα του Δήμου ανήλθαν σε £1.504.828, σε σύγκριση με £1.343.989 το 1999, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £160.839 ή ποσοστό 12%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς (£47.046) και για εκδηλώσεις και φιλοξενία (£43.237).

(δ) Ρευστότητα. Στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2000 περιλαμβάνονται ποσά ύψους £285.561 και £312.500, που αφορούν αδιάθετα ποσά δανείων και αδαπάνητα ποσά κρατικής χορηγίας για διάφορα έργα, αντίστοιχα, δηλαδή το πραγματικό υπόλοιπο του Γενικού Λογαριασμού ήταν χρεωστικό (παρατράβηγμα) £572.670 και όχι πιστωτικό £25.391, όπως παρουσιάζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2000. Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο όπως ληφθούν μέτρα για βελτίωση της.

(ε) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2000 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £758.344, σε σύγκριση με £490.882 το 1999, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £681.851. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £76.618 (£80.735 το 1999).

4.100.3 Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Δήμου ήταν ελλειμματικός κατά £403.680. Εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκελισμό του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τους οποίους ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2000 ήταν £2.476.000, οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £583.580, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £1.892.420 ή ποσοστό 76,4%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης των έργων.

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

(γ) Υπερβάσεις εξόδων. Σε αρκετά Κονδύλια Δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού του 2000 σημειώθηκαν υπερβάσεις, οι οποίες ξεπερνούσαν το 20% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

4.100.4 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις σε ορισμένες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

(α) Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξη τους, και

(β) τη μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων.

4.100.5 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2000 και 1999, μαζί με το ανάλογο κόστος.

	2000	1999
Μόνιμο Προσωπικό	22	22
Εργατικό Προσωπικό	28	27
Σύνολο	50	49
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£735.762	£688.716

(β) **Μισθοί.** Παρατηρήθηκε ότι, σε περιπτώσεις αναβαθμίσεων και αναθεωρήσεων θέσεων και κλιμάκων, δεν ακολουθείται ομοιόμορφη διαδικασία για όλους τους υπαλλήλους, η οποία να βασίζεται σε Κανονισμούς, τους οποίους ο Δήμος θα έπρεπε να είχε θεσπίσει. Για σκοπούς ομοιομορφίας σε θέματα μισθοδοσίας, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος εφαρμόσει τις διαδικασίες που ακολουθούνται στη Δημόσια Υπηρεσία και υιοθετήσει, με σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 175/95), νοουμένου ότι, σε συνεργασία με το νομικό του σύμβουλο, θα βεβαιωθεί ότι τούτο συνάδει με τις πρόνοιες των άρθρων 53 και 87 του περί Δήμων Νόμου.

Ο Δήμος παρέπεμψε το πιο πάνω θέμα στο νομικό του σύμβουλο, ο οποίος επικαλέστηκε την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 3154, ημερ. 31.1.2003, σύμφωνα με την οποία ο Κανονισμός 18(1) της Κ.Δ.Π. 175/95 κηρύχθηκε ως «ultra vires», επειδή κρίθηκε ότι καταρτίστηκε χωρίς ρητή εξουσιοδότηση από τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο 1/90. Ταυτόχρονα εισηγήθηκε την τροποποίηση του άρθρου 53 ή/και του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου, έτσι ώστε να παρέχεται ρητά η εξουσιοδότηση για θέσπιση τέτοιων Κανονισμών.

(γ) **Σχέδια Υπηρεσίας.** Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2001, τα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία συμφωνήθηκαν και περιλήφθηκαν στη συλλογική σύμβαση εργασίας για τα έτη 1996-1997, εγκρίθηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 11.12.96, χωρίς να τύχουν της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου για την εφαρμογή τους, σε αντίθεση με το άρθρο 53(1) του περί Δήμων Νόμου.

4.100.6 Χρεώστες – Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Οι χρεώστες φορολογιών, δικαιωμάτων και άλλων εσόδων του Δήμου ανέρχονταν, σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, στις 31.12.2000 σε £677.640, σε σύγκριση με £369.221 το 1999, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £308.419 ή ποσοστό 83,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση (£224.533) του ποσού των δανείων που συνήψε ο Δήμος για την εκτέλεση έργων, η αποπληρωμή των οποίων θα γίνει από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερήσεις φορολογιών, επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, που αφορούν παλαιά έτη (1987 – 1996), το ποσοστό είσπραξης των οποίων είναι πολύ χαμηλό και κυμαίνεται μεταξύ 0-7%.

Εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για διερεύνηση των παλαιών καθυστερήσεων και διαγραφή αυτών που θεωρούνται ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 85(2) του περί Δήμων Νόμου. Επισήμανα επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος μη είσπραξης τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

4.101 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

4.101.1 Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Υποβολή λογαριασμών.** Ο Δήμος υπέβαλε στις 12.12.2002 και 2.6.2003 τους τελικούς λογαριασμούς των ετών 2001 και 2002, αντίστοιχα, για έλεγχο, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το 2002 προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2001.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος εξακολουθεί να ετοιμάζει λογαριασμούς που απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

(γ) **Εκκρεμείς υποχρεώσεις και καθυστερήσεις στις 31.12.2001.** Στους λογαριασμούς του 2001 δεν παρουσιάζονται οι εκκρεμείς υποχρεώσεις του Δήμου, ούτε και οι καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων στις 31.12.2001 που αφορούν τα έτη πριν από το 2001. Στους λογαριασμούς δεν παρουσιάζονται επίσης τα οφειλόμενα ποσά από διάφορους Οργανισμούς που αφορούν αποζημιώσεις για παλινόρθωση δρόμων.

4.101.2 Κανονισμοί.

(α) **Γενικοί Κανονισμοί.** Ο Δήμος εξακολουθεί να εφαρμόζει τους Γενικούς Κανονισμούς που θεσπίστηκαν από το πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως. Εισηγήθηκα στο Δημοτικό Συμβούλιο την αναθεώρηση και τον εκσυγχρονισμό τους, ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

(β) **Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί Αποθηκών.** Όπως έχω αναφέρει και στην Ετήσια Έκθεση του 2001, ο Δήμος δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τις Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμούς Αποθηκών που ετοιμάστηκαν από ειδική επιτροπή, η οποία συστάθηκε από εκπροσώπους των Δήμων και της Υπηρεσίας μου.

4.101.3 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί κατά το έτος 2001 παρουσίασαν έλλειμμα £3.339, σε σύγκριση με £28.463 το 2000, το οποίο προέκυψε λόγω της χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως από τον Τακτικό Προϋπολογισμό με ποσό ύψους £383.200 το 2001 και £231.000 το 2000. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος Ιδαλίου είναι ο μοναδικός Δήμος που χρηματοδοτεί μέρος των δαπανών για την κατασκευή έργων ανάπτυξης από τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού.

(β) **Εισπράξεις.** Οι εισπράξεις του Δήμου το 2001 ανήλθαν σε £1.184.167, σε σύγκριση με £1.051.693 το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £132.474 ή ποσοστό 12,6%. Στις εισπράξεις περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους £288.690, σε σύγκριση με £277.019 το 2000.

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές του Δήμου το 2001 ανήλθαν σε £1.187.506, σε σύγκριση με £1.080.156 το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £107.350 ή ποσοστό 9,9%. Στις πληρωμές του 2001 και 2000 περιλαμβάνονται ποσά ύψους £383.200 και £231.000, αντίστοιχα, που δαπανήθηκαν για την εκτέλεση έργων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

4.101.4 Προϋπολογισμοί.

(α) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Από τα ποσά που προϋπολογίστηκαν για την εκτέλεση έργων ανάπτυξης, παρατηρήθηκαν σημαντικές αποκλίσεις, όπως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης διαφόρων έργων.

	2001	2000
	£	£
Προϋπολογισθείσα δαπάνη	2.705.000	1.595.000
Πραγματική δαπάνη	653.289	429.988
Αδαπάνητο ποσό	2.051.711	1.165.012
Ποσοστό απόκλισης	75,8%	73%

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συνάδει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσης του.

(β) Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το 2001 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις, οι οποίες ξεπερνούσαν το 20% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

4.101.5 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη συμφιλίωση όλων των εισπράξεων με τα σχετικά μητρώα.
- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξη τους.
- Τη μη αναφορά στα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου των μειώσεων και διαγραφών φορολογιών, οι οποίες εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Τη μη παρακολούθηση της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Τη μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων.
- Την έλλειψη ελέγχου στην αποθήκη.
- Τη μη άσκηση ελέγχου από δεύτερο υπάλληλο στις καταχωρίσεις υδατοπρομήθειας στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

4.101.6 Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2001 και 2000, καθώς και το ανάλογο κόστος:

	2001	2000
Γραφειακό προσωπικό:		
Μόνιμοι	10	6
Έκτακτοι	-	4
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	10	6
Έκτακτοι	--	2
Σύνολο	20	18
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£213.546	£186.211

(β) Σχέδια Υπηρεσίας. Τα σχέδια υπηρεσίας των υπαλλήλων του Δήμου δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, για να τύχουν εφαρμογής, σε αντίθεση με το άρθρο 53(1) του Νόμου. Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 22.9.2001, στις συνεκδικασθείσες προσφυγές 170/98 και 298/98.

4.101.7 Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ Δήμου και εταιρείας, η προμήθεια και η εγκατάσταση των λογισμικών προγραμμάτων θα έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.6.2001. Παρόλο ότι έχει περάσει αρκετός χρόνος από τότε, η μηχανογράφηση δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα, καθότι αρκετά προγράμματα δεν παραδόθηκαν, ενώ αρκετά από αυτά που παραδόθηκαν δεν έχουν εφαρμοστεί, για διάφορους λόγους. Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι υπάλληλοι του Δήμου δεν έτυχαν της κατάλληλης εκπαίδευσης από την εταιρεία, όπως προνοείται στην παράγραφο 6 της συμφωνίας (συμβόλαιο πώλησης), σύμφωνα με την οποία η εταιρεία αναλαμβάνει να εκπαιδεύσει όλο το προσωπικό του Δήμου, χωρίς επιπρόσθετο κόστος. Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί με το θέμα της μηχανογράφησης και λάβει μέτρα για επίλυση των προβλημάτων και βελτίωση της όλης κατάστασης.

4.101.8 Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού. Ο Δήμος παραλείπει να καταβάλει όλες τις οφειλές για αγορά νερού στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά στις 31.12.2001 να ανέλθουν σε £156.844, σε σύγκριση με £113.840 το 2000.

4.101.9 Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου, δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση, ίση με το εκάστοτε μέγιστο επιτρεπόμενο επιτόκιο, στους καταναλωτές που παραλείπουν να πληρώσουν, μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία, τους λογαριασμούς τελών υδατοπρομήθειας.

4.102 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Μέρος Α

4.102.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2003. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο για το έτος 2001.

4.102.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί κατά το 2001 παρουσίασαν πλεόνασμα £57.166, σε σύγκριση με £323.243 το 2000.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου το 2001 ανήλθαν σε £2.618.401, σε σύγκριση με £2.533.368 το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £85.033 ή ποσοστό 3,4%. Η κρατική χορηγία για το 2001 ανήλθε σε £504.524, σε σύγκριση με £486.445 το 2000.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου για το 2001 ανήλθαν σε £2.561.235, σε σύγκριση με £2.210.125 το 2000, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £351.110 ή ποσοστό 15,9%.

(δ) **Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2001 σε £2.949.312, σε σύγκριση με £3.009.770 το 2000, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £2.194.939. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων, ύψους £639.683, που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους.

4.102.3 Προϋπολογισμοί

(α) **Τακτικός Προϋπολογισμός.** Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Δήμου για το έτος 2001 ήταν ελλειμματικός κατά £463.925.

Εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκελισμό του Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, που αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι γίνεται μεγάλη προσπάθεια για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του από το Υπουργικό Συμβούλιο.

(β) **Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2001 ήταν £2.018.500, οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £601.683, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £1.416.817 ή ποσοστό 70,2%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης έργων.

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσης του.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η παρατήρηση μου λήφθηκε σοβαρά υπόψη και ότι συμφωνεί πλήρως με τις απόψεις μου.

(γ) **Υπερβάσεις εξόδων.** Κατά το 2001 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις, οι οποίες ξεπερνούσαν το 20% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για τις υπερβάσεις ζητήθηκε καλυπτική έγκριση από το Υπουργείο Εσωτερικών.

4.102.4 Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Τη μη τήρηση μητρώου αγωγών και την αδυναμία παρακολούθησης των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους για τη λήψη δικαστικών μέτρων.
- Τη μη άσκηση ελέγχου στα εισιτήρια εισόδου στο δημοτικό κολυμβητήριο και στις κινηματογραφικές παραστάσεις, καθώς επίσης και στα εποχιακά δελτία εισόδου στο δημοτικό κολυμβητήριο και στις κάρτες μελών κινηματογράφου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, με τις πρόσφατες προσλήψεις Λειτουργού Μηχανογράφησης και Διοικητικού Λειτουργού, έχει ενισχυθεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου και ότι από το 2003 τα μητρώα αυτά τηρούνται κανονικά και γίνεται καθημερινός έλεγχος των εισιτηρίων και των εποχιακών δελτίων και καρτών.

4.102.5 Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2001 και 2000, μαζί με το ανάλογο κόστος.

	<u>2001</u>		<u>2000</u>	
Γραφειακό προσωπικό:				
Μόνιμοι	34		34	
Έκτακτοι	<u>3</u>	37	<u>1</u>	35
Εργατικό προσωπικό:				
Τακτικοί	22		23	
Έκτακτοι	<u>3</u>	<u>25</u>	<u>6</u>	<u>29</u>
Σύνολο		<u>62</u>		<u>64</u>
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές		<u>£770.835</u>		<u>£722.501</u>

4.102.6 Οφειλή φόρου προστιθέμενης αξίας. Σε αντίθεση με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμο και Κανονισμούς (Κ.Δ.Π 246/90), ο Δήμος κατά το 2001 δεν απέδιδε τον οφειλόμενο φόρο εκρών για τις εισπράξεις από την πώληση εισιτηρίων εισόδου στο κολυμβητήριο και τους κινηματογράφους, καθώς επίσης και για τις εισπράξεις από την πώληση εποχιακών δελτίων εισόδου στο δημοτικό κολυμβητήριο και καρτών μελών του κινηματογράφου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν αποδόθηκε ο φόρος προστιθέμενης αξίας για τις εισπράξεις του δημοτικού κολυμβητηρίου και κινηματογράφου για το 2001.

4.102.7 Άδειες λειτουργίας/Παράνομα υποστατικά. Διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος δεν εξέδωσε άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 103 (1) και (2) του περί Δήμων Νόμου.

Για τα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν παράνομα, δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε δικαστικά μέτρα, ενώ, για όσα υποστατικά, τα οποία τηρούν τους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις αλλά δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, κινήθηκαν αγωγές, χωρίς ωστόσο μέχρι και την ημέρα του ελέγχου να είχαν εκτελεστεί οι σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος δεν έχει εκδώσει άδειες λειτουργίας για υποστατικά που βρίσκονται σε τουρκοκυπριακή γη, ούτε και για παράνομα υποστατικά, δεν έχει όμως υιοθετήσει τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους, αλλά, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, τα ποσά που θα επιβάλλονταν για άδεια λειτουργίας προστίθενται στο φόρο που επιβάλλεται για επαγγελματική άδεια.

4.102.8 Υδατοπρομήθεια – Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Σε αντίθεση με το άρθρο 134 του Νόμου και τον Κανονισμό 11(4)(α)(β)(Κ.Δ.Π. 286/2001), δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση, ίση με το εκάστοτε μέγιστο επιτρεπόμενο επιτόκιο, στους δημότες που παρέλειψαν να πληρώσουν μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία τα τέλη υδατοπρομήθειας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Λειτουργός Μηχανογράφησης θα μελετήσει το πρόγραμμα υδατοπρομήθειας και, σε περίπτωση που είναι εφικτό, θα εισάξει στη μηχανογράφηση τις πρόνοιες του Τροποποιητικού Νόμου 47(Ι) του 2003, για επιβάρυνση 10% πάνω στο οφειλόμενο ποσό.

4.102.9 Χρεώστες καθυστερημένων φορολογιών και δικαιωμάτων.

(α) Σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2001 ανέρχονταν σε £887.347, σε σύγκριση με £668.872 στις 31.12.2000. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1980-1994, που αφορούν επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες επαγγελματικών υποστατικών, ύψους £80.164, οι οποίες το 2001 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις, ενώ για τις καθυστερήσεις της περιόδου 1995-1999, ύψους £64.642, το ποσοστό των εισπράξεων ήταν αρκετά χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 0,67% - 7,81%.

Έγινε εισήγηση, η οποία και έγινε αποδεκτή, όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Τα ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2) (ιε) του περί Δήμων Νόμου. Επισήμανα επίσης ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος της μη είσπραξης τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Διαπιστώθηκε ότι καθυστερημένες φορολογίες για το έτος 2001, ύψους £37.326, στάληκαν σε δικηγόρους για λήψη δικαστικών μέτρων, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να είναι σε θέση να γνωρίζει κατά πόσο έχουν κινηθεί αγωγές, αν αυτές έχουν εκδικαστεί και αν τα επιδικασθέντα ποσά έχουν εισπραχθεί. Επίσης, ο Δήμος δεν γνωρίζει το ύψος των καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1992-1996, οι οποίες στάληκαν σε δικηγόρους για λήψη δικαστικών μέτρων.

4.102.10 Δημοτικό Κολυμβητήριο Λακατάμιας. Το Σεπτέμβριο του 2002 ο Δήμαρχος Λακατάμιας ζήτησε να γίνει από την Υπηρεσία μου επί τόπου έλεγχος του νέου Κολυμβητηρίου, για να διαπιστωθεί κατά πόσο οι εργασίες που εκτέλεσαν οι εργολάβοι πληρούσαν τις προδιαγραφές του συμβολαίου. Μετά από επιτόπιες επιθεωρήσεις και έλεγχο του τελικού λογαριασμού, συμφωνήθηκε με την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου να αποκοπεί ποσό περίπου £5.000, που αφορά δαπάνες για επιδιορθώσεις που έκαμε ο Δήμος, και να κρατηθεί επιπρόσθετο ποσό £5.000 ως αποκοπή για κακοτεχνίες και για πιθανές επιδιορθώσεις που θα απαιτηθούν μετά την καλοκαιρινή περίοδο του 2003. Συμφωνήθηκε επίσης να γίνει, από κοινού με το μελετητή του έργου, εκτίμηση για το ποσό που θα απαιτηθεί για επιδιορθώσεις και να επανεξεταστούν ορισμένες εργασίες, για τις οποίες ο εργολάβος απαιτεί πρόσθετη πληρωμή περίπου £7.000.

Ο Δήμαρχος ανέφερε ότι έχει συμφωνηθεί ο τελικός διακανονισμός του λογαριασμού με τον εργολάβο, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

4.103 ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΡΕΑΣ

Μέρος Α

- **Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές του Δήμου, η κυβερνητική χορηγία, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 1997 μέχρι 2001.

	2001	2000	1999	1998	1997
	£	£	£	£	£
Εισπράξεις έτους					
Κυβερνητική χορηγία	31.033	26.091	23.147	24.049	12.276
Από προσφερόμενες υπηρεσίες	28.769	28.338	29.546	25.978	25.627
Άλλες εισπράξεις	209	390	168	2.867	86
	60.011	54.819	52.861	52.894	37.989
Πληρωμές έτους					
Μισθοί	36.839	35.941	35.641	31.623	29.991
Συντάξεις	3.285	3.872	3.900	-	-
Άλλες πληρωμές	15.495	14.889	14.626	20.185	9.196
	55.619	54.702	54.167	51.808	39.187
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)	4.392	117	(1.306)	1.086	(1.198)
Υπόλοιπο Γενικού Λογ/σμού	7.462	3.070	2.952	4.258	3.172

4.104 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟΥ

Μέρος Α

- **Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές του Δήμου, η κυβερνητική χορηγία, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 1997 μέχρι 2001:

	2001	2000	1999	1998	1997
	£	£	£	£	£
Εισπράξεις έτους					
Κυβερνητική χορηγία	36.109	52.201	24.372	18.170	7.250
Άλλες εισπράξεις	607	361	1.095	388	207
	36.716	52.562	25.467	18.558	7.457
Πληρωμές έτους					
Αντιμισθία Δημάρχου	3.600	3.600	3.600	4.800	2.400
Αποζημίωση Δημ. Συμβούλων	4.800	4.800	4.800	7.500	2.000
Συντάξεις	11.700	23.400	-	-	-
Άλλες πληρωμές	12.556	20.974	16.104	5.791	3.339
	32.656	52.774	24.504	18.091	7.739
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)	4.060	(212)	963	467	(282)
Υπόλοιπο Γενικού Λογ/σμού	6.993	2.933	3.145	2.182	1.715
Υπόλοιπο Ειδικού Ταμείου	33.576	27.122	1.094	-	-
Ταμειακά Διαθέσιμα	40.569	30.055	4.239	2.182	1.715

4.105 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

4.105.1 Σύσταση Κοινοτικών Συμβουλίων. Με τη θέσπιση και εφαρμογή του περί Κοινοτήτων Νόμου 86(Ι)/99 από τις 9.7.99, καταργήθηκαν ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμος, ο περί Χωριτικών Αρχών Νόμος, ο περί Δημοσίας Υγείας (Χωρίων) Νόμος και ο περί Υδατοπρομήθειας Χωρίων (Οικιακοί Σκοποί) Νόμος και τα Συμβούλια Βελτιώσεως και οι Χωριτικές Αρχές μετονομάστηκαν σε Κοινοτικά Συμβούλια. Σύμφωνα με το άρθρο 71 του περί Κοινοτήτων Νόμου, ο έλεγχος των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων ανατέθηκε στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Ως αποτέλεσμα, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε, επιπρόσθετα από τον έλεγχο των λογαριασμών των πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως, τον οποίο ανέκαθεν ασκούσε, και τον έλεγχο των λογαριασμών των 281 πρώην Χωριτικών Αρχών.

4.105.2 Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως. Από τον έλεγχο των πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές, τραπεζικά υπόλοιπα και υπόλοιπα δανείων για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις και μη συμπερίληψη δαπανών για την απόκτηση στοιχείων πάγιου ενεργητικού ή και εκτέλεση αναπτυξιακών έργων με τη σύναψη δανείων, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεξαγωγή και συμπλήρωση του ελέγχου.

(β) Προϋπολογισμοί.

(i) Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών Με σκοπό την πληρέστερη εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και τη διακρίβωση της ικανότητας εκτέλεσης των διαφόρων έργων, μέσα από τους ετήσιους Προϋπολογισμούς, επιβάλλεται όπως αυτοί καταρτίζονται με συγκεκριμένο και μελετημένο πρόγραμμα δράσης, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και τη δυνατότητα εκτέλεσής τους. Με τον τρόπο αυτό θα εκλείψει το φαινόμενο των σημαντικών αποκλίσεων μεταξύ των εγκεκριμένων Προϋπολογισμών και των πραγματικών δαπανών.

(ii) Έγκριση Προϋπολογισμών. Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου και των Γενικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών. Επίσης οι αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί δεν ετοιμάζονται και δεν εγκρίνονται έγκαιρα κατά τη διάρκεια του έτους.

(iii) Ελλειμματικοί Προϋπολογισμοί. Ορισμένα Συμβούλια ετοιμάζουν και εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου και των Γενικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών.

(iv) Υπερβάσεις Προϋπολογισμών. Σε διάφορα Κονδύλια των Προϋπολογισμών σημειώθηκαν σημαντικές υπερβάσεις, πέρα από το επιτρεπόμενο ποσοστό του 20% κάθε εγκεκριμένου Κονδυλίου. Σ' αυτές περιλαμβάνονται και δαπάνες που δεν προϋπολογίστηκαν. Για ορισμένες υπερβάσεις δόθηκε αργότερα καλυπτική έγκριση από τον Έπαρχο, όμως,

για ορισμένες άλλες, δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση από τον Έπαρχο, όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

(γ) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους. Ζήτησα από τα Κοινοτικά Συμβούλια όπως υποβάλουν αίτηση στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο για εγγραφή ή και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τίτλων ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του περί Κοινοτήτων Νόμου.

(δ) Περιουσιακά στοιχεία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα, με αναφορά στο έτος απόκτησης, την αξία, την περιγραφή και τον τίτλο ιδιοκτησίας.

(ε) Έργα που εκτελούνται από το Γραφείο του Επάρχου και άλλα Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων. Αναφορικά με εμβάσματα των Συμβουλίων στον Έπαρχο και σε άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, σχετικά με έργα ανάπτυξης, ζήτησα όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μετά την αποπεράτωση κάθε έργου. Εισηγήθηκα επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων. Τούτο είναι αναγκαίο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου από τα Συμβούλια και την Υπηρεσία μου της πραγματικής δαπάνης και επιστροφής τυχόν υπολοίπου, για το οποίο θα πρέπει να δίνεται αναφορά της απόδειξης είσπραξης στο σχετικό μητρώο.

(στ) Μετρητά στην κατοχή των Επιθεωρητών. Τα μετρητά ορισμένων Συμβουλίων στις 31 Δεκεμβρίου 2002 ξεπερνούσαν κατά πολύ τα ανώτατα καθορισμένα όρια. Από τις καταθέσεις του Ιανουαρίου 2003, προκύπτει ότι, σε ορισμένα από αυτά, έγιναν εισπράξεις φορολογιών μετά το τέλος του 2002, αλλά με ημερομηνία 31.12.2002, χωρίς την πρόσθετη επιβάρυνση του 25% , σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου.

(ζ) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, κατά τη γνώμη μου, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, άρχισε, μετά την έγκριση και δημοσίευση των περί Κοινοτικής Υπηρεσίας Κανονισμών του Κοινοτικού Συμβουλίου Σωτήρας και την υιοθέτηση τους από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, η υποβολή αιτημάτων για τη δομή των υπαλληλικών θέσεων και η επεξεργασία των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων αυτών και αναμένεται η σταδιακή διευθέτηση του θέματος που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια σχετικά με τα θέματα προσωπικού.

(η) Παράκαμψη διαδικασίας προσφορών. Σε ορισμένα Συμβούλια δεν ακολουθήθηκε η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

(θ) Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Το ποσοστό συνεισφοράς των Συμβουλίων στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχεται στο 15% πάνω στις συντάξιμες απολαβές

του προσωπικού τους που κατέχει συντάξιμες θέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 5 των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 209/95). Επειδή το ποσοστό συνεισφοράς, σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα, είναι πολύ χαμηλό, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η δημιουργία ικανοποιητικού αποθεματικού, ορισμένα Συμβούλια αναγκάζονται να καταθέτουν ένα κατ' αποκοπή ποσό κάθε χρόνο, ως συνεισφορά στο πιο πάνω Ταμείο. Εισηγήθηκα όπως, με βάση την πρόνοια της επιφύλαξης του άρθρου 5 των Κανονισμών, αναθεωρηθεί το ποσοστό συνεισφοράς, για να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα.

(ι) Απασχόληση εκτάκτων. Αρκετά Συμβούλια συχνά απασχολούν εργάτες για διάφορες εργασίες, χωρίς να αποκόπτουν από τις απολαβές τους οποιαδήποτε ποσά, για σκοπούς εισφορών στα διάφορα Ταμεία.

(ια) Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Μερικά Συμβούλια δεν κατέβαλαν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθούν με τόκους υπερημερίας.

(ιβ) Συμφιλίωση αγοράς και πώλησης νερού. Με σκοπό την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγήθηκα την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή και αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη συμφιλίωση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Ζήτησα όπως τυχόν μεγάλες διαφορές διερευνώνται και δικαιολογούνται.

(ιγ) Κατανάλωση νερού - Καθυστερήσεις. Σε αρκετά Συμβούλια οφείλονται από τους καταναλωτές σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για την είσπραξη τους.

(ιδ) Αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(ιε) Επιβολή φορολογίας πιο χαμηλής από ό,τι προβλέπεται στους Κανονισμούς. Σε ορισμένα Συμβούλια παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογίες που επιβλήθηκαν ήταν πιο χαμηλές από εκείνες που προβλέπονται στους Κανονισμούς.

(ιστ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους οικείους Επάρχους, ώστε τα Κοινοτικά Συμβούλια να ενεργούν μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

(ιζ) Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια.

Παρόλο που εισηγήθηκα στους οικείους Επάρχους όπως για κάθε Υπηρεσία τηρούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί και ετοιμάζεται στο τέλος του χρόνου οικονομική κατάσταση εσόδων και εξόδων, για υποβολή και έλεγχο από την Υπηρεσία μου, εντούτοις η Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων Αμμοχώστου δεν υπέβαλε λογαριασμούς, ενώ η Κεντρική Υπηρεσία Λεμεσού υπέβαλε, τον Αύγουστο 2000, λογαριασμούς μόνο για τα έτη 1988-1990.

(ιη) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκριμένους Κανονισμούς.

(ιθ) Είσπραξη δικαιωμάτων χωρίς Κανονισμούς. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ορισμένα Συμβούλια εισπράττουν διάφορα δικαιώματα, τα οποία δεν καλύπτονται από Κανονισμούς.

(κ) Πρόσθετο τέλος. Σύμφωνα με τον περί Κοινοτήτων Νόμο, κάθε Συμβούλιο επιβάλλει πρόσθετο τέλος 25% πάνω στις καθυστερήσεις για φόρους, δικαιώματα, ενοίκια, διαπύλια και άλλες επιβαρύνσεις. Παρατηρήθηκε ότι αρκετοί Κανονισμοί δεν καθορίζουν την ημερομηνία πληρωμής των πιο πάνω υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβληθεί το πρόσθετο τέλος. Για τον πιο πάνω λόγο εισηγήθηκα την τροποποίηση των Κανονισμών αυτών.

(κα) Καθυστερημένες οφειλές φόρων. Παρατηρήθηκε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φόρων αρκετών χιλιάδων λιρών και ζήτησα όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την είσπραξη ή διαγραφή τους.

(κβ) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, ή και να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

(κγ) Εκπαίδευση προσωπικού των Κοινοτικών Συμβουλίων. Μετά την ανάληψη από τα ίδια τα Συμβούλια του χειρισμού όλων των οικονομικών υποθέσεων τους, όπως είναι ο καταρτισμός και η εκτέλεση των ετήσιων Προϋπολογισμών, η ετοιμασία των ετήσιων εκθέσεων, η μισθοδοσία και τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του προσωπικού, η παρακολούθηση των δανείων, οι διαδικασίες προσφορών και γενικά η σωστή εφαρμογή του Νόμου και των Γενικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών, παρίσταται ανάγκη εκπαίδευσης του προσωπικού που στελεχώνει τα Συμβούλια, για την οποία η Υπηρεσία μου εξέφρασε την προθυμία και ετοιμότητα να βοηθήσει σχετικά.

Πραγματοποιήθηκε ήδη για το σκοπό αυτό στις 9.1.2003 στα Γραφεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας σεμινάριο με θέμα τη λειτουργία και διαχείριση των Ταμείων Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, το οποίο παρακολούθησαν αρκετοί Γραμματείς των Συμβουλίων και το προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας των Κοινοτικών Συμβουλίων Λευκωσίας.

(κδ) Μηχανογράφηση φορολογικών καταλόγων, υδατοπρομήθειας και εισπράξεων. Επειδή τα διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα παρουσιάζουν κενά και αδυναμίες, υπέδειξα την ανάγκη τροποποίησης/βελτίωσης τους, έτσι ώστε να μην επιτρέπονται οποιεσδήποτε επεμβάσεις στους αρχικούς καταλόγους για προσθήκη συμπληρωματικών φορολογιών και για καταχώριση μειώσεων ή/και διαγραφών. Τα συστήματα πρέπει να παρέχουν την αναγκαία πληροφόρηση σχετικά με την εξέλιξη κάθε φορολογίας, με βάση τον αρχικό κατάλογο (ποσό φορολογίας, απόδειξη είσπραξης, μείωση φορολογίας και ποσό μείωσης και φορολογίες που έχουν διαγραφεί).

(κε) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου. Ορισμένα Συμβούλια δεν υποβάλλουν στην Υπηρεσία μου βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους. Η βεβαίωση αυτή θεωρείται πολύ σημαντική για τους σκοπούς του ελέγχου.

4.105.3 Πρώην Χωρικές Αρχές. Από τον έλεγχο των πρώην Χωρικών Αρχών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ετοιμασία ετήσιου Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το Νόμο, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από την πρόνοια αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Αριθμός Συμβουλίων δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμό για το έτος 2002 και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργήθηκαν μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 του Νόμου, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέρα από το 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου (άρθρο 66) προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επαρχου.

(β) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και των μετρητών.

(γ) Καταχωρίσεις στο ταμείο σε λανθασμένο ημερολογιακό έτος. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις, διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο ταμείο, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

(δ) Καθυστέρηση στην ενημέρωση λογιστικών βιβλίων. Σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, παρόλο που ο Νόμος προβλέπει όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου Συμβούλια δεν είχαν ετοιμάσει τους τελικούς λογαριασμούς για το έτος 2001 μέχρι και τον Αύγουστο του 2003.

(ε) Κυβερνητικές επιχορηγήσεις. Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που εμβάζονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στα ταμεία των Συμβουλίων, παρόλο που οι επιταγές καταθέτονται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης μεμονωμένες περιπτώσεις όπου, εκ παραδρομής, έγιναν διπλές καταχωρίσεις ορισμένων δαπανών στο Βιβλίο Ταμείου. Αποτέλεσμα των πιο πάνω παραλείψεων και διπλοεγγραφών είναι να παρουσιάζονται πλεονάσματα, η εξακρίβωση των οποίων είναι προβληματική και χρονοβόρα.

(στ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Παρατηρήθηκε ότι, κατά κανόνα, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.τ.λ., όπως προβλέπεται από το Νόμο, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της πρόνοιας αυτής, οι αποδείξεις είσπραξης φέρουν ημερομηνία του λήξαντος

έτους, ενώ η είσπραξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος. Αποτέλεσμα της τακτικής αυτής είναι να παρουσιάζονται, εικονικά, σημαντικά ποσά μετρητών στο ταμείο κατά το τέλος του έτους. Η τακτική αυτή επιβεβαιώνεται και από τις ημερομηνίες των καταθέσεων των ποσών αυτών που γίνονται σε Συνεργατικά Ιδρύματα/Τράπεζες μέσα στο επόμενο έτος.

(ζ) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις μεγάλος αριθμός Συμβουλίων δεν τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

(η) Έκδοση επιταγών. Σε αρκετές περιπτώσεις οι επιταγές υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με το Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από δεύτερο μέλος του Συμβουλίου.

(θ) Μη θεσμοθετημένες διαδικασίες προσφορών. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ακολουθείται η διαδικασία προσφορών για εκτέλεση έργων ή αγορά υπηρεσιών. Συναφώς αναφέρεται ότι οι πρώην Χωρικές Αρχές δεν έχουν θεσμοθετημένες αρχές/διαδικασίες προσφορών. Εισηγήθηκα όπως, μέχρι τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, τα Κοινοτικά Συμβούλια υιοθετήσουν τη διαδικασία ζήτησης προσφορών που ίσχυε για τα πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως, προσαρμοσμένη στα σημερινά δεδομένα. Η Υπηρεσία μου ετοίμασε Προσχέδιο Όρων και Διαδικασίας Προσφορών, το οποίο απέστειλε τον Ιούνιο 2001 στο Υπουργείο Εσωτερικών, με την εισήγηση να μελετηθεί και σταλεί στα Κοινοτικά Συμβούλια για υιοθέτηση. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οποιαδήποτε εξέλιξη.

(ι) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν Σχολική Εφορεία, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

(ια) Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων - Πληρωμές εξόδων για σκοπούς του Συμβουλίου Αποχετεύσεων. Το Κοινοτικό Συμβούλιο διενεργούσε εδώ και μερικά χρόνια πληρωμές που αφορούσαν το Συμβούλιο Αποχετεύσεων της Κοινότητας, χωρίς ωστόσο να τηρούνται τα αναγκαία στοιχεία για το σκοπό αυτό, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται σημαντική διαφορά στα χρηματικά υπόλοιπα του Συμβουλίου. Παρά τις σχετικές πρόνοιες των περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμων για τήρηση κατάλληλων λογαριασμών αναφορικά με τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχουν ετοιμαστεί ετήσιοι λογαριασμοί για έλεγχο για το συγκεκριμένο Συμβούλιο Αποχετεύσεων. Ζήτησα από τον οικείο Έπαρχο, υπό την ιδιότητα του ως Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων, να ετοιμάσει και υποβάλει στην Υπηρεσία μου ετήσιους λογαριασμούς για έλεγχο. Ζήτησα επίσης να προσδιοριστεί με ακρίβεια το οφειλόμενο ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο και να εμβαστεί το συντομότερο δυνατόν.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί λογαριασμοί για έλεγχο. Αναφορικά με το οφειλόμενο ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο, ο οικείος Έπαρχος με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2002 ότι το θέμα χειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο προτίθεται να υποβάλει πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση έκτακτης εφάπαξ οικονομικής βοήθειας για εξόφληση όλων των μέχρι σήμερα εκκρεμουσών οφειλών που δημιουργήθηκαν από τη λειτουργία του αποχετευτικού συστήματος.

(Ιβ) Διαπιστώσεις χρηματικών ελλειμμάτων.

- (i) **Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κελλακίου.** Μετά το θάνατο του Κοινοτάρχη του Συμβουλίου στις 3.5.2003, διενεργήθηκε έλεγχος στους λογαριασμούς του Συμβουλίου, κατά τον οποίο διαπιστώθηκε έλλειμμα ύψους £51.311,87. Το έλλειμμα δημιουργήθηκε λόγω του ότι ο πιο πάνω αποβιώσας εξέδιδε επιταγές από τον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου για δαπάνες που δεν αφορούσαν το Συμβούλιο. Επισημαίνεται ότι οι επιταγές αυτές, μέχρι την ημέρα θανάτου του τέως Κοινοτάρχη, υπογράφονταν από τον ίδιο, ενώ σύμφωνα με το Νόμο έπρεπε να προσυπογράφονται και από εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο μέλος του Συμβουλίου. Ζήτησα από τον οικείο Έπαρχο να με πληροφορήσει για τα μέτρα που προτίθεται να πάρει για την αντιμετώπιση του σημαντικού αυτού ελλείμματος και, λόγω της σοβαρότητας των θεμάτων που εγέρθηκαν και της πιθανότητας διάπραξης ποινικών αδικημάτων, το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων.
- (ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κοιλανίου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001 διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που το Ταμείο κατά τις 31.12.2001 παρουσίαζε υπόλοιπο £12.412,75, στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου υπήρχε κατά την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με πιστοποιητικό της Σ.Π.Ε. Βάσας Κοιλανίου, χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £1.422,80. Με βάση τα πιο πάνω, τα μετρητά στο ταμείο κατά τις 31.12.2001 θα έπρεπε να ανέρχονται σε £13.835,55, έναντι των οποίων ο τέως Κοινοτάρχης κατέθεσε ποσό £2.500 στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου στις 15.1.2002 και παρέδωσε και μετρητά £4,88 στο νέο Κοινοτάρχη κατά την παράδοση και παραλαβή των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου. Επομένως, υπολείπεται ποσό ύψους £11.330,67, για το οποίο υπέδειξα όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για την εξασφάλισή του από τον τέως Κοινοτάρχη, ποσό το οποίο έπρεπε να είχε παραδοθεί στο νέο Συμβούλιο με την ανάληψη των καθηκόντων του από 1.1.2002. Συναφώς αναφέρεται ότι κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2000 ο τέως Κοινοτάρχης, ο οποίος ήταν και Γραμματέας της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας της Κοινότητας, παρέδωσε πιστοποιητικό στους Λειτουργούς Ελέγχου, βάσει του οποίου ο λογαριασμός όψεως του Συμβουλίου στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία κατά τις 31.12.2000 παρουσίαζε πιστωτικό υπόλοιπο ύψους £3.318,70 και πιστωτικούς τόκους ύψους £41,76. Μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από τους Ελεγκτές της Σ.Π.Ε., η κατάσταση λογαριασμού του Συμβουλίου διαφοροποιήθηκε, με αποτέλεσμα το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού όψεως κατά τις 31.12.2000 να μετατραπεί σε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £8.562,88, το οποίο περιλάμβανε χρεωστικούς τόκους £858,24 για το έτος 2000. Υπό το φως των νέων δεδομένων, έγιναν κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας οι αναγκαίες διορθωτικές πράξεις στους λογαριασμούς του 2001, ώστε να παρουσιάζουν την πραγματική ταμειακή κατάσταση του Συμβουλίου.
- (iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Παλώδιας.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001, που διεξήχθη στις 10.4.2003, φάνηκε να υπάρχουν στο ταμείο κατά τις 31.12.2001 μετρητά ύψους £25.960, ποσό το οποίο έπρεπε να είχε κατατεθεί στην τράπεζα.

Λόγω του υπερβολικού ποσού μετρητών που παρατηρήθηκε στο ταμείο στις 31.12.2001, ζητήθηκε η άμεση ενημέρωση του ταμείου, με σκοπό τη διενέργεια έκτακτου ελέγχου των

ταμειακών υπολοίπων σε καθορισμένη ημερομηνία, για να διαπιστωθεί η πραγματική ταμειακή κατάσταση του Συμβουλίου κατά την ημερομηνία αυτή. Κατά τον έκτακτο έλεγχο που ακολούθησε στις 18.4.2003 παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Ο Κοινοτάρχης παρουσίασε κυβερνητικές επιταγές, καθώς και άλλες επιταγές ιδιωτών που εκδόθηκαν στο όνομα του Συμβουλίου, συνολικού ύψους £3.056, οι οποίες, λόγω του ότι δεν κατατέθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό εντός έξι μηνών από την έκδοσή τους, κατέστησαν άκυρες και απαιτείτο η ανανέωση ή αντικατάστασή τους από τους εκδότες.

(β) Στις 28.6.2002 έγινε ανάληψη μετρητών από το λογαριασμό όψεως του Συμβουλίου ύψους £19.900, ποσό το οποίο, όπως ανέφερε ο Κοινοτάρχης, χρησιμοποιήθηκε για πληρωμές του Συμβουλίου σε μετρητά. Από τον έλεγχο του ταμείου δεν διαπιστώθηκαν πληρωμές σε μετρητά που να δικαιολογούν το πιο πάνω ποσό, αντίθετα, οι πληρωμές, κατά κανόνα, γίνονταν με επιταγές από τον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου. Ζήτησα όπως η εν λόγω ανάληψη μετρητών αιτιολογηθεί, με αναφορά στις συγκεκριμένες πληρωμές που έγιναν για λογαριασμό του Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι οι αναλήψεις από το λογαριασμό όψεως γίνονται μόνο με την υπογραφή του Κοινοτάρχη, ενώ θα πρέπει να απαιτείται και δεύτερη υπογραφή από άλλο μέλος του Συμβουλίου, όπως προβλέπεται από το σχετικό άρθρο του Νόμου, σχετικά με την έκδοση επιταγών.

(γ) Μεταξύ της περιόδου 10.4.2003, ημερομηνία κατά την οποία ζητήθηκε η άμεση και πλήρης ενημέρωση του ταμείου, και 18.4.2003, ημερομηνία διεξαγωγής του έκτακτου ελέγχου, έγιναν καταθέσεις στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου ποσού ύψους £43.882, εξισώνοντας με τον τρόπο αυτό τα τραπεζικά υπόλοιπα με το αντίστοιχο υπόλοιπο του ταμείου. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω καταθέσεις, με την εξαίρεση κάποιου περιορισμένου ποσού, δεν προέρχονταν από έσοδα του Συμβουλίου κατά το πρόσφατο παρελθόν, αλλά προφανώς πρόκειται για ελλειμματική διαφορά, η οποία όμως δεν είναι γνωστό πώς και πότε δημιουργήθηκε, δεδομένου ότι το ταμείο δεν ενημερωνόταν κατά τακτά χρονικά διαστήματα και δεν ετοιμάζονταν μηνιαίες συμφιλιωτικές καταστάσεις ταμειακών και τραπεζικών υπολοίπων, ώστε να προσδιορίζονται οποιεσδήποτε διαφορές κάθε μήνα.

Έχοντας υπόψη το σημαντικό ποσό σε μετρητά (θεωρητικό) ύψους £25.960 κατά τις 31.12.2001, ενδέχεται η ελλειμματική διαφορά να άρχισε από το 2001 και να αυξανόταν σταδιακά, φθάνοντας στα πιο πάνω επίπεδα.

Για τη σοβαρή αυτή κατάσταση ζήτησα να δοθούν σαφείς και τεκμηριωμένες επεξηγήσεις.

(iv) Κοινοτικό Συμβούλιο Χολετριών.

(α) **Έκθεση γνώμης με επιφύλαξη.** Ο έλεγχος των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2000 δεν κατέστη δυνατόν να ολοκληρωθεί, λόγω του ότι δεν παρουσιάστηκαν τα εντάλματα πληρωμής, γιατί, όπως ανέφερε ο Κοινοτάρχης, είχαν χαθεί. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν, οι δαπάνες ανέρχονταν σε £30.348. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος δεν μπορέσαμε να διαμορφώσουμε γνώμη ως προς το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των οικονομικών υποθέσεων του Συμβουλίου για το έτος 2000 και κατά πόσο συνάδουν με τις πρόνοιες του περί Κοινοτήτων Νόμου και των σχετικών Κανονισμών και έτσι η έκθεση ελέγχου της Υπηρεσίας μου δόθηκε με επιφύλαξη.

(β) Από τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001 διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2001 φαίνεται να υπήρχαν στο ταμείο μετρητά ύψους £17.980, σε σύγκριση με £14.363 κατά τις 31.12.2000, ποσά που θεωρούνται υπερβολικά και έπρεπε να είχαν κατατεθεί στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου.

Σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 13.3.2003, ο Κοινοτάρχης κατέθεσε στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου ποσό ύψους £10.091,64, το οποίο αποτελείτο από £7.936 μετρητά και £2.155,64 επιταγές. Δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί η περίοδος κατά την οποία συσσωρεύθηκε το ποσό αυτό από τις εισπράξεις του Συμβουλίου, αλλά θεωρείται υπερβολικά ψηλό και θα έπρεπε να είχε κατατεθεί στην τράπεζα.

Μετά την πιο πάνω κατάθεση, οι τραπεζικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου παρουσίαζαν υπόλοιπο κατά £7.095,25 λιγότερο από το υπόλοιπο του ταμείου, που προφανώς επρόκειτο για ελλειμματική διαφορά, για την οποία υπέδειξα ότι πρέπει να τακτοποιηθεί χωρίς καθυστέρηση και να δοθούν εξηγήσεις, τόσο για τη συσσώρευση του υπερβολικού ποσού των £10.091,64, η κατάθεση του οποίου καθυστέρησε μέχρι τις 13.3.2003, όσο και για την ελλειμματική διαφορά των £7.095,25.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Μαρίνας Χρυσοχούς.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001 διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης έπρεπε να παραδώσει στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2002, παράλληλα με τους τραπεζικούς λογαριασμούς που παρουσίαζαν υπόλοιπο £42.058,10 κατά τις 31.12.2001, και μετρητά ύψους £4.208,66.

Λόγω του ότι δεν έγινε η παράδοση των μετρητών, με επιστολή μου, το Φεβρουάριο του 2003, υπέδειξα όπως ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για εξασφάλιση του πιο πάνω ποσού και ζητηθούν ταυτόχρονα εξηγήσεις για την καθυστέρηση στη διευθέτηση του θέματος. Μέχρι σήμερα δεν έχω ενημερωθεί κατά πόσο το εν λόγω ποσό έχει εξασφαλιστεί από τον τέως Κοινοτάρχη.

- (vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτπαγιάκας.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2001, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2000, ο οποίος έγινε τον Ιούλιο του 2001, διαπιστώθηκε μειωμένο υπόλοιπο στους τραπεζικούς λογαριασμούς κατά £40.580, σε σύγκριση με το αντίστοιχο υπόλοιπο του ταμείου κατά τις 31.12.2000, και, λόγω της σοβαρότητας του θέματος, ζητήθηκε η άμεση ενημέρωση του ταμείου, καθώς και η ετοιμασία μηνιαίων καταστάσεων υπολοίπων ταμείου – τραπεζών για τους μετέπειτα μήνες, ώστε να προσδιοριστούν μήνα με το μήνα οι διαφοροποιήσεις της πιο πάνω διαφοράς.

Σε έκτακτο έλεγχο που ακολούθησε στις 19.10.2001, διαπιστώθηκε ότι η ελλειμματική διαφορά μειώθηκε στις £12.564, μετά και από την προσωπική χρηματική κατάθεση του Κοινοτάρχη στις 14.9.2001 ποσού ύψους £10.369 στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου. Από τη μελέτη των μηνιαίων καταστάσεων που ετοιμάστηκαν, η ελλειμματική διαφορά, μήνα με το μήνα, για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, κυμαινόταν από £21.486 μέχρι £34.160.

Με επιστολή μου στον Έπαρχο Λεμεσού, το Νοέμβριο του 2001, υπέβαλα τα ευρήματα του ελέγχου και υπέδειξα όπως ζητηθεί από τον Κοινοτάρχη να διευθετήσει την ελλειμματική διαφορά εντός τακτής προθεσμίας και να δώσει εξηγήσεις για τη σημαντική

αυτή διαφορά που παρουσιαζόταν στους λογαριασμούς του Συμβουλίου για μακρά χρονικά διαστήματα. Λόγω του ότι δεν υπήρξε ανταπόκριση, με νέα μου επιστολή το Μάιο του 2002 υπέδειξα όπως τα ευρήματα του ελέγχου τεθούν ενώπιον του Κοινοτικού Συμβουλίου προς μελέτη και λήψη αποφάσεων, χωρίς ωστόσο να έχω ενημερωθεί μέχρι σήμερα κατά πόσο το Συμβούλιο έτυχε της δέουσας ενημέρωσης.

Η ελλειμματική διαφορά μήνα με το μήνα συνέχισε να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα και για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2001 μέχρι και τον Απρίλιο του 2003 κυμαινόταν από £9.398 μέχρι £21.531, η οποία τελικά τακτοποιήθηκε το Μάιο του 2003 με την παρουσίαση προσωπικών καταθέσεων του Κοινοτάρχη στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου, οι οποίες δεν φαίνεται να προέρχονται από εισπράξεις του Συμβουλίου.

Σε μετέπειτα έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 18.7.2003, η ταμειακή κατάσταση του Συμβουλίου κρίθηκε ως ικανοποιητική, αφού τα υπόλοιπα σε μετρητά και στην τράπεζα συμφωνούσαν με το υπόλοιπο του ταμείου.

(vii) Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δρυ. Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001, διαπιστώθηκε ότι, προς εξίσωση των τραπεζικών υπολοίπων με το αντίστοιχο υπόλοιπο του ταμείου κατά τις 31.12.2001, ο τέως Κοινοτάρχης έπρεπε να παραδώσει στο νέο Συμβούλιο, το οποίο ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2002, πρόσθετο ποσό £4.292,17. Μέχρι σήμερα δεν έχω ενημερωθεί κατά πόσο το εν λόγω ποσό έχει εξασφαλιστεί από τον τέως Κοινοτάρχη.

(viii) Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001, διαπιστώθηκε ότι το ταμειακό υπόλοιπο κατά τις 31.12.2001 υπερέβαινε κατά £11.995,97 το αντίστοιχο τραπεζικό υπόλοιπο, ποσό το οποίο αμφισβήτησε ο τέως Κοινοτάρχης.

Σε επιστολή του το Νοέμβριο του 2002 ο οικείος Έπαρχος με διαβεβαίωσε ότι, κατόπιν έρευνας του Λογιστή του Γραφείου του, ποσό £4.859,68 που καταχωρίστηκε στο ταμείο του Συμβουλίου, σύμφωνα με σχετική απόδειξη είσπραξης ημερ. 14.4.1999, στην οποία αναφέρεται η φράση «Επιστροφή από Αναπτυξιακά Έργα για το έτος 1999», δεν έχει στην πραγματικότητα εμβαστεί στο Συμβούλιο από την Επαρχιακή Διοίκηση. Όπως αναφέρεται στην επιστολή, η εν λόγω απόδειξη εκδόθηκε, σύμφωνα με ισχυρισμό του τέως Κοινοτάρχη, καθ' υπόδειξη του ελέγχοντα Λειτουργού της Επαρχιακής Διοίκησης, για να τακτοποιήσει πλεόνασμα που διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 1998 και 1999.

Υπέδειξα ότι, σε περίπτωση που η εν λόγω απόδειξη εκδόθηκε για πραγματικό πλεόνασμα που διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των ετών 1998 και 1999, τότε το ταμειακό υπόλοιπο στις 31.12.2001 δεν μπορεί με οποιοδήποτε τρόπο να διαφοροποιηθεί και επομένως παραμένει σε εκκρεμότητα το ποσό των £4.859,68, το οποίο καταχωρίστηκε στο ταμείο βάσει της συγκεκριμένης απόδειξης είσπραξης.

(iv) Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων.

(i) Κοινοτικό Συμβούλιο Σκαρίνου. Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2000, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £17.647 κατά τις 31.12.2000, σε σύγκριση με πλεόνασμα £20.486,33 κατά τις 31.12.1999, και υπέδειξα όπως αιτιολογηθούν τα εν

λόγω πλεονάσματα, διαφορετικά θα πρέπει να καταχωριστούν στο ταμείο με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Σύμφωνα με τον Κοινοτάρχη, τα πλεονάσματα προέκυψαν λόγω του ότι ο ίδιος χρηματοδότησε την κατασκευή έργων και άλλες δαπάνες του Συμβουλίου, επειδή δεν υπήρχαν διαθέσιμα χρήματα στο ταμείο του Συμβουλίου, χωρίς ωστόσο αυτό να τεκμηριώνεται με συγκεκριμένες πληρωμές ή άλλα στοιχεία που να συνθέτουν τις εν λόγω διαφορές, ούτε και τεκμηριώνονται με απόφαση του Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση δαπανών του Συμβουλίου ισοδυναμεί με σύναψη δανείου, που προϋποθέτει την έγκριση του Επάρχου, σύμφωνα με το Νόμο, η οποία δεν εξασφαλίστηκε.

Λόγω του ότι το πιο πάνω πλεόνασμα θεωρήθηκε εσφαλμένα από τον Κοινοτάρχη ότι ανήκει σ' αυτόν, στις 31.5.2001 απέσυρε από τον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου μετρητά ύψους £15.000, τα οποία, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, του οφείλει το Συμβούλιο, χωρίς να αιτιολογήσει και τεκμηριώσει την πράξη του αυτή και χωρίς να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες εγκρίσεις του Συμβουλίου και του Επάρχου.

- (ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Μονής.** Σύμφωνα με τα ταμειακά υπόλοιπα του Συμβουλίου κατά τις 31.12.2001, παρατηρείται πλεόνασμα ύψους £7.166, το οποίο αυξήθηκε στις £11.800, λαμβάνοντας υπόψη και το ποσό των £4.634 που παρέδωσε σε μετρητά/επιταγές ο τέως στο νέο Κοινοτάρχη στις 3.1.2002, σύμφωνα με το σχετικό πιστοποιητικό παράδοσης και παραλαβής των περιουσιακών στοιχείων που ετοιμάζεται με την αλλαγή των μελών του Συμβουλίου.

Υπέδειξα όπως διερευνηθεί και αιτιολογηθεί το πλεόνασμα και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, αυτό θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο ταμείο. Πλεόνασμα παρουσίαζαν και οι λογαριασμοί του Συμβουλίου κατά τις 9.7.1999, ημερομηνία κατά την οποία ανατέθηκε ο έλεγχος των Κοινοτικών Συμβουλίων στην Υπηρεσία μου, καθώς επίσης και κατά τις 31.12.1999 και 31.12.2000, το οποίο ανερχόταν σε £6.748, £6.303 και £10.403, αντίστοιχα. Λόγω του ότι δεν γινόταν συμφιλίωση των υπολοίπων του ταμείου με τα αντίστοιχα υπόλοιπα στους τραπεζικούς λογαριασμούς και τα μετρητά στο ταμείο κατά τακτά χρονικά διαστήματα, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί πώς και πότε δημιουργήθηκε το πλεόνασμα.

- (ιδ) **Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών.** Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν μηχανογραφημένο σύστημα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Τα συστήματα αυτά γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης με τα Συμβούλια και τους προγραμματιστές, με σκοπό τη βελτίωση των συστημάτων, ώστε να παρέχουν έγκαιρα και με ακρίβεια τις απαραίτητες πληροφορίες, τόσο για τα Συμβούλια, όσο και για σκοπούς ελέγχου.

Συνοπτικά, οι ελλείψεις και αδυναμίες αφορούν την κατάλληλη ενημέρωση των φορολογικών καταλόγων και την ετοιμασία καταλόγων καθυστερήσεων σε συγκεκριμένες ημερομηνίες. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις το σύστημα δεν προβλέπει την τήρηση λογαριασμού ταμείου, στο οποίο να καταχωρίζονται οι εισπράξεις και πληρωμές και να παρουσιάζεται το υπόλοιπο του ταμείου ανά πάσα στιγμή. Απλώς καταχωρίζονται οι εισπράξεις και πληρωμές κατά Κονδύλι και ετοιμάζονται περιοδικές καταστάσεις εσόδων και εξόδων κατά κατηγορία.

Στις περιπτώσεις όπου εισπράξεις γίνονται τόσο από τα Συμβούλια, όσο και από Τράπεζες/Συνεργατικά Ιδρύματα, το πρόγραμμα δεν διαχωρίζει τις εισπράξεις που προέρχονται από τον κάθε εισπράκτορα κατά την ενημέρωση των καταλόγων, ώστε να παρουσιάζονται χωριστά κατά περιόδους και να ενημερώνεται ανάλογα το ταμείο. Συνήθως το ταμείο ενημερώνεται στο τέλος του χρόνου με το συνολικό ποσό των εισπράξεων, καθιστώντας δύσκολη την επιβεβαίωσή του.

Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις τα προγράμματα δεν παρέχουν τη δυνατότητα ενημέρωσης των φορολογικών καταλόγων με την ημερομηνία είσπραξης, αλλά με την ημερομηνία καταχώρισης της είσπραξης, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η επιβεβαίωση των εισπράξεων για κάθε περίοδο, καθώς επίσης και των καθυστερήσεων, πάνω στις οποίες θα επιβληθεί η πρόσθετη επιβάρυνση στο τέλος του έτους.

(ιε) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών, αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Υπέδειξα όπως ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής σε όλες τις περιπτώσεις, τα οποία να φέρουν τις υπογραφές των εξουσιοδοτούντων μελών του Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις όπου ετοιμάζονταν εντάλματα πληρωμής, αυτά δεν έφεραν πάντοτε τις απαιτούμενες υπογραφές των εξουσιοδοτούντων μελών του Συμβουλίου.

(ιστ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Για τις δαπάνες που αφορούν τα πιο πάνω έργα, υπέδειξα όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Για έργα που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, υπέδειξα όπως τα Συμβούλια ενημερώνονται γραπτώς για την πρόοδο των εργασιών και για τα ποσά που δαπανήθηκαν κατά τη λήξη του ημερολογιακού έτους και εφοδιάζονται με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους.

(ιζ) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά παραμένουν ανείσπρακτα από τις πιο πάνω πηγές εσόδων και υπέδειξα όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για την εξασφάλιση των οφειλών.

(ιη) Έλεγχος ποσοτήτων νερού που τιμολογούνται. Για εντοπισμό τυχόν σημαντικών απωλειών νερού, υπέδειξα όπως τηρούνται στοιχεία με τις ενδείξεις κεντρικού υδρομετρητή, τα οποία να συγκρίνονται με την ολική ποσότητα του νερού που τιμολογείται στους καταναλωτές, ώστε να διερευνώνται οποιεσδήποτε απώλειες πέρα από τα αποδεκτά ποσοστά.

(ιθ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεων μου. Σύμφωνα με το Νόμο, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο. Παρατηρείται, σε πολλές περιπτώσεις, σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται.

4.105.4 Θέσπιση Κανονισμών. Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το έτος 2001, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών. Ενόψει της σοβαρότητας των θεμάτων, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν καθορισμό πληρωτέων τελών και δικαιωμάτων, καθώς επίσης και για σκοπούς

ομοιομορφίας, ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να με πληροφορήσει κατά πόσο έχει προωθηθεί η διαδικασία θέσπισης των πιο πάνω Κανονισμών.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθιάς και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, τους οποίους θα πρέπει να κληθούν να υιοθετήσουν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια. Όπως έχω πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους περί Κοινοτικής Υπηρεσίας Κανονισμούς τα περισσότερα Κοινοτικά Συμβούλια.

4.106 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.106.1 Ετήσιος Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 73 των σχετικών Κανονισμών, οι οποίοι εγκρίθηκαν και δημοσιεύτηκαν τον Ιανουάριο 2002, η Υπηρεσία πρέπει να ετοιμάζει για κάθε οικονομικό έτος ετήσιο ισοσκελισμένο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος πρέπει να υποβάλλεται για έγκριση στον Έπαρχο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του έτους που προηγείται του έτους στο οποίο αναφέρεται.

4.106.2 Ίδρυση Ταμείου Υπηρεσίας. Με βάση το άρθρο 74 των σχετικών Κανονισμών, στην Υπηρεσία τηρείται Ταμείο Υπηρεσίας, στο οποίο καταθέτονται όλες οι εισπράξεις και από το οποίο πληρώνονται τα έξοδα και όλα τα ωφελήματα του προσωπικού.

4.106.3 Οικονομική κατάσταση. Το αποθεματικό των Ταμείων Μισθών και Κοινών Εξόδων ανερχόταν στις 31.12.1999 σε £85.878. Εισηγήθηκα όπως το ποσό αυτό, καθώς και οποιοδήποτε τυχόν πλεόνασμα που προέκυψε μέχρι σήμερα, χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των ετήσιων Προϋπολογισμών και όπως οι ετήσιες συνεισφορές τόσο των Κοινοτικών Συμβουλίων όσο και της Κυβέρνησης τακτοποιούνται ανάλογα.

4.106.4 Καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών. Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην τήρηση και ενημέρωση κατάλληλων λογιστικών βιβλίων, στην ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και την υποβολή τους για έλεγχο. Αναφέρεται ότι για τα έτη 2000-2002 δεν έγιναν οποιεσδήποτε καταχωρίσεις στα λογιστικά βιβλία.

Δεν έχουν υποβληθεί λογαριασμοί για τα έτη 1988 – 1993, με το δικαιολογητικό της καταστροφής των στοιχείων που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση της Υπηρεσίας. Για το λόγο αυτό, η εξέταση των καταστάσεων εισπράξεων και πληρωμών που υποβλήθηκαν για την περίοδο 1994 – 1999 έγινε με την προϋπόθεση ότι τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων την 1.1.1994 ήταν ορθά.

4.107 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΙΟΥ ΤΥΧΩΝΑ

Μέρος Α

4.107.1 Πρόβλημα ρευστότητας. Ένεκα παγοποίησης των καταθέσεων του Συμβουλίου στη Σ.Π.Ε. Αγίου Τύχωνα, λόγω της υπεξαίρεσης χρημάτων που έγινε στην εταιρεία το 1998, το Συμβούλιο αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, αφού οι δαπάνες και οι υποχρεώσεις του παρουσιάζουν συνεχή άνοδο και δεν μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα.

4.107.2 Καθυστερημένα έσοδα. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει μέτρα, νομικά ή άλλα, για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, με αποτέλεσμα το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2002 να ανέλθει στις £732.024.

4.107.3 Αντικανονική πρόσληψη προσωπικού. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο τρόπος με τον οποίο ο Πρόεδρος του Συμβουλίου προσέλαβε ορισμένα άτομα στην υπηρεσία του Συμβουλίου ήταν αντικανονικός, αφού δεν τηρήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευση του, χαρακτήρισε τους πιο πάνω διορισμούς νομικά ελαττωματικούς και ζήτησε την ανάκλησή τους.

Ο Υπουργός Εσωτερικών στις 9.6.2003 ανακάλεσε τους διορισμούς και το Κοινοτικό Συμβούλιο τερμάτισε τις υπηρεσίες των ατόμων αυτών από τις 18.7.2003. Το Κοινοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του την 1.9.2003, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, αποφάσισε κατά πλειοψηφία την υπογραφή συμφωνίας εκμίσθωσης υπηρεσιών με τα άτομα αυτά από 2.9.2003, μέχρι την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου στις προσφυγές που έχουν καταχωρίσει τα άτομα αυτά.

Μέρος Β

4.107.4 Τραπεζικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Αγίου Τύχωνα. Τα υπόλοιπα των τραπεζικών λογαριασμών του Συμβουλίου, τα οποία ήταν καταθεμένα στις 31.12.2002 στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Αγίου Τύχωνα, ήταν, σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Συμβούλιο, £266.261 (τρέχουσος λογαριασμός £127.096 και λογαριασμός εμπρόθεσμης κατάθεσης £139.165). Εξακολουθεί να παρουσιάζεται αδυναμία στην απόσυρση των χρημάτων, λόγω της κατάχρησης στη Σ.Π.Ε. που έγινε το 1998. Κατά το 2002 αποσύρθηκε ποσό £6.000 μόνο.

4.107.5 Οφειλή προς το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Αμαθούντας. Στις 31.12.2002 το Συμβούλιο χρωστούσε στο πιο πάνω Κυβερνητικό Υδατικό Έργο ποσό ύψους £332.709.

4.108 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΝΘΟΥΠΟΛΗΣ

Μέρος Α

- **Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού, μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε, κυμάνθηκε τα τελευταία δυο χρόνια μεταξύ 28,43% και 35,70%, ποσοστό πολύ μεγαλύτερο από το λογικά επιτρεπτό όριο, πράγμα που αποδίδεται στο πεπαλαιωμένο δίκτυο, στην κακή ποιότητα των αγωγών νερού και στην κατασκευή αποχετευτικού συστήματος.

Η αντικατάσταση του δικτύου υδατοπρομήθειας και του αγωγού μεταφοράς νερού, συνολικής δαπάνης περίπου £434.150, η οποία εγκρίθηκε από την Υπουργική Επιτροπή που διόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.7.1999 με την απόφαση του αρ. 49.985, δεν έχει αρχίσει ακόμη.

Μετά την απόρριψη από το Συμβούλιο στις 27.8.2002 της πρότασης για ένταξη της υδατοπρομήθειας στην περιοχή του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, καταβάλλονται προσπάθειες για έναρξη των εργασιών αντικατάστασης του δικτύου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, αναμένεται εντός των προσεχών ημερών να επαναρχίσουν διαπραγματεύσεις μεταξύ του Κοινοτικού Συμβουλίου και της Επαρχιακής

Διοίκησης για επανεξέταση της πρότασης για ένταξη της υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας.

4.109 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΥΡΥΧΟΥ

Μέρος Α

4.109.1 Τίτλοι ιδιοκτησίας. Δεν έχουν ακόμα εκδοθεί στο όνομα του Συμβουλίου τίτλοι ιδιοκτησίας για δυο τεμάχια γης, που απαλλοτριώθηκαν το 1990 και 2000, συνολικής έκτασης 288 τ.μ., και ενός τεμαχίου έκτασης περίπου 2000 τ.μ., το οποίο περιλαμβάνεται σε κληροδότημα, για τη διεκπεραίωση του οποίου το Συμβούλιο κατέβαλε μέχρι 31.12.2001 το ποσό των £7.611.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου, οι διαδικασίες απαλλοτρίωσης έχουν περατωθεί και το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Κτηματολογίου και αναμένεται σύντομα η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας στο όνομα του Κοινοτικού Συμβουλίου.

4.109.2 Αίτηση διαχωρισμού 49 οικοπέδων. Το ψηλό κόστος λόγω της υψομετρικής διαφοράς μεταξύ των οικοπέδων και της υδαταποθήκης του Συμβουλίου είχαν ως αποτέλεσμα τη μη έναρξη των εργασιών και την από έτος σε έτος ανανέωση της άδειας διαχωρισμού οικοπέδων, η οποία εξασφαλίστηκε το 1973. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών, τα έξοδα υδροδότησης, μαζί με τα δικαιώματα σύνδεσης των οικοπέδων, προκαταβάλλονται από τον αιτητή.

Για την υδροδότηση των πιο πάνω οικοπέδων, το Συμβούλιο, παρακάμπτοντας τους Κανονισμούς και τροποποιώντας τους αρχικούς όρους της άδειας, ανέλαβε από κοινού με την Κυβέρνηση το κόστος των κατασκευαστικών έργων, το οποίο ανήλθε σε £46.000. Προς πλήρη ικανοποίηση του Συμβουλίου, ο αιτητής κατέβαλε μέσα στο 2002 το ποσό των £10.000 μόνο.

4.110 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΛΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗ

Μέρος Α

4.110.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2001 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και σε εμπορικές τράπεζες δάνεια συνολικού ύψους £227.802

4.110.2 Λογαριασμός δανείων. Οι δαπάνες για την απόκτηση στοιχείων πάγιου ενεργητικού και για την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων, δεν παρουσιάστηκαν στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, επειδή σ' αυτές δίνονται στοιχεία μόνο για πληρωμές που γίνονται από το Γενικό Λογαριασμό. Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης και σωστής ενημέρωσης μέσα από τις οικονομικές καταστάσεις, εισηγήθηκα όπως τα ποσά των δανείων καταθέτονται στο Γενικό Λογαριασμό του Συμβουλίου και όπως τα σχετικά με την εκτέλεση κάθε έργου στοιχεία τηρούνται σε ειδικό μητρώο έργων.

4.110.3 Υδατοπρομήθεια. Με το υφιστάμενο σύστημα παροχής νερού στα διάφορα υποστατικά, δεν φαίνεται να ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος, στη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, αφού η παροχή γίνεται μέσω σακκοραφιών (προκαθορισμένη η ανώτατη ποσότητα με ελάχιστο ποσό χρέωσης) και οι ποσότητες δεν καταγράφονται. Για πιο ορθολογιστική διαχείριση, εισηγήθηκα όπως, μετά τη συμπλήρωση της αντικατάστασης του υδρευτικού δικτύου και της εγκατάστασης υδρομετρητών σε κάθε υποστατικό, τοποθετηθούν

μετρητές σε διάφορα σημεία με σκοπό την καταγραφή του νερού που διοχετεύεται στην υδατοδεξαμενή του Συμβουλίου και την σύγκριση του με την ποσότητα που διοχετεύεται στο σύστημα και τιμολογείται στους καταναλωτές.

4.111 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΚΟΠΕΤΡΙΑΣ

Μέρος Α

4.111.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2001 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και στη Σ.Π.Ε. Κακοπετριάς - Γαλάτας δάνεια συνολικού ύψους £853.237.

4.111.2 Τέλος βελτιώσεως. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να μην επιβάλλει τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχει εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Κοινοτήτων Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο θα ζητήσει από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την ετοιμασία φορολογικών καταλόγων, με σκοπό την επιβολή και είσπραξη του τέλους.

4.111.3 Δημιουργία χώρων στάθμευσης. Για τη δημιουργία χώρων στάθμευσης δαπανήθηκε κατά την περίοδο 1996 - 2001 το ποσό των £556.641. Για τις ανάγκες του έργου απαλλοτριώθηκαν επτά τεμάχια γης, συνολικού εμβαδού 5 990 τ.μ., αξίας £310.771. Το Συμβούλιο δεν έχει εξασφαλίσει ακόμη τίτλους ιδιοκτησίας για τα τέσσερα τεμάχια γης, εμβαδού 2 241 τ.μ., αξίας £84.000.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου, καταβάλλεται προσπάθεια εξασφάλισης των εντύπων φοροαπαλλαγής του πρώην ιδιοκτήτη, για να καταστεί δυνατή η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας στο όνομα του Συμβουλίου.

4.111.4 Υδατοπρομήθεια. Για πιο αποτελεσματική διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγήθηκα την εγκατάσταση υδρομετρητών στις γεωτρήσεις και στις πηγές, για την καταγραφή του νερού που αντλείται και διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης και τη σύγκριση του με την ποσότητα νερού που τιμολογείται στους καταναλωτές.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η τοποθέτηση υδρομετρητών για αποτελεσματική διαχείριση της υδατοπρομήθειας θα γίνει ταυτόχρονα με την αντικατάσταση του υδρευτικού δικτύου που αναμένεται να γίνει εντός του 2004.

4.112 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΛΑΙΟΜΕΤΟΧΟΥ

Μέρος Α

4.112.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2002 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και στη Σ.Π.Ε. Παλαιομετόχου δάνεια συνολικού ύψους £627.194 και στον εργολάβο για την κατασκευή του κοινοτικού γηπέδου ποσό £33.000.

4.112.2 Καθυστερημένα έσοδα. Οι ανείσπρακτες φορολογίες και δικαιώματα μέχρι 31.12.2002 ανέρχονταν σε £91.635 και περιλαμβάνουν ποσό £41.326 που αντιπροσωπεύει καθυστερήσεις, για την είσπραξη των οποίων κινήθηκε νομική διαδικασία.

4.112.3 Κοινοτικό γήπεδο. Για την κατασκευή του κοινοτικού γηπέδου δαπανήθηκε κατά την περίοδο 1997-2002 το ποσό των £828.074. Όμως δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι απαλλοτριώσεις για τις οποίες δαπανήθηκε μέχρι 31.12.2002 ποσό των £73.091, δεν

εξασφαλίστηκε η κυριότητα του χώρου, ούτε και έχουν εκδοθεί η άδεια οικοδομής και η πολεοδομική άδεια.

4.112.4 Ανέγερση κτιρίων προδημοτικής. Το Κοινοτικό Συμβούλιο προχώρησε στην προκήρυξη και κατακύρωση των προσφορών για την ανέγερση κτιρίων προδημοτικής, συνολικής δαπάνης £103.557, προτού εξασφαλιστούν οι αναγκαίες εγκρίσεις. Ο Έπαρχος έδωσε καλυπτική έγκριση για τη σύναψη δύο δανείων από τη Σ.Π.Ε Παλαιομετόχου, συνολικού ύψους £89.000. Το ένα δάνειο, ύψους £49.000, εξασφαλίστηκε με εγγύηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το οποίο ανέλαβε να καταβάλλει τις ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις.

4.112.5 Αγορά κτιρίων. Σε τεμάχιο κρατικής γης, το οποίο είναι εκμισθωμένο στο Συμβούλιο, έχουν ανεγερθεί από το Σύστημα Προσκόπων Παλαιομετόχου πριν από περίπου δέκα χρόνια κτιριακές εγκαταστάσεις, χωρίς οποιαδήποτε γραπτή συμφωνία. Το Συμβούλιο κατέβαλε στο Σύστημα Προσκόπων το ποσό των £30.000 για να εγκαταλείψει τις κτιριακές εγκαταστάσεις, για στέγαση των δικών του υπηρεσιών. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε αλλαγή στους όρους μίσθωσης, ούτε και έχουν εξασφαλιστεί η άδεια οικοδομής και η πολεοδομική άδεια.

4.112.6 Εκπτώσεις στους καταναλωτές νερού λόγω διαρροών. Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν κατά την περίοδο 1997-2000 ήταν υπερβολικά ψηλές και κυμαίνονταν μεταξύ 65% και 70%. Υπέδειξα την ανάγκη συστηματικής παρακολούθησης τόσο του δικτύου όσο και των υδρομετρητών που είναι εγκατεστημένοι στα υποστατικά και τη λήψη έγκαιρων διορθωτικών μέτρων στις περιπτώσεις υπερβολικών καταναλώσεων ή καθόλου κατανάλωσης που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για περιορισμό των ανεξέλεγκτων καταναλώσεων ή και διαρροών.

4.113 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΕΡΙΟΥ

Μέρος Α

4.113.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2001 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και σε Εμπορικές Τράπεζες δάνεια συνολικού ύψους £356.447 και στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού ποσό £48.531

4.113.2 Καθυστερημένα έσοδα. Οι ανείσπρακτες φορολογίες και δικαιώματα μέχρι 31.12.2001 ανέρχονταν σε £57.866.

4.113.3 Κοινοτικό γήπεδο. Οι δαπάνες κατασκευής του Κοινοτικού Γηπέδου κατά την περίοδο 1997 – 2001 ανήλθαν σε £189.873. Για την κατασκευή του χρησιμοποιήθηκε γη, η οποία είναι εκμισθωμένη στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, καθώς και ένα ιδιωτικό τεμάχιο γης. Μέχρι σήμερα δεν έχουν μεταβιβαστεί η μίσθωση της γης και η κυριότητα του ιδιωτικού τεμαχίου, ούτε και έχουν εκδοθεί η πολεοδομική άδεια και η άδεια οικοδομής.

4.114 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΚΚΙΝΟΤΡΙΜΙΘΙΑΣ

Μέρος Α

4.114.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2002 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και σε Εμπορικές Τράπεζες δάνεια συνολικού ύψους £399.221.

4.114.2 Ρευστότητα του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει οξύ οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα ο Γενικός Λογαριασμός του να παρουσιάζει στις 31.12.2002 έλλειμμα ύψους £67.425. Για αντιμετώπιση των τρέχουσων υποχρεώσεων του, εξασφάλισε διευκολύνσεις παρατραβήγματος, το ύψος του οποίου στις 31.12.2002 ανερχόταν σε £101.641.

Το αίτημα του Συμβουλίου για αύξηση του παρατραβήγματος στο ποσό των £150.000 εγκρίθηκε στις 31.12.1999, με τη δέσμευση να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα για την εξυγίανση των οικονομικών του και την τακτοποίηση του παρατραβήγματος μέχρι τις 31.12.2002.

4.114.3 Κοινοτικό γήπεδο. Το κόστος της αρχικής σποράς το 1996, της επανασποράς κατά την περίοδο 1997-1999 και της επανακατασκευής του χορτοτάπητα μέσα στο 2001 ανήλθε σε £144.689. Δεδομένου ότι το κόστος αυξήθηκε κατά £114.189 σε σχέση με το αρχικό, που ήταν £30.500, εξέφρασα τις αμφιβολίες μου τόσο αναφορικά με την εφαρμογή των προδιαγραφών και των όρων του συμβολαίου, σε όλα τα στάδια της κατασκευής του χορτοτάπητα, όσο και την τελική πιστοποίηση της εργασίας που εκτελέστηκε και παραλήφθηκε.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχει διεξαχθεί οποιαδήποτε έρευνα για το θέμα, αν έχουν καταλογιστεί ευθύνες και σε ποιους και ποια μέτρα έχουν ληφθεί για την ανάκτηση της επιπλέον δαπάνης.

4.114.4 Υδατοπρομήθεια. Για σκοπούς πιο αποτελεσματικής διαχείρισης της υδατοπρομήθειας, εισηγήθηκα την εγκατάσταση υδρομετρητών στις γεωτρήσεις και στον αγωγό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, για την καταγραφή του νερού που προμηθεύεται και ακολούθως διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης και τη σύγκριση του με την ποσότητα νερού που τιμολογείται στους καταναλωτές.

4.114.5 Κλοπή νερού. Η Αστυνομία προχώρησε σε ποινικές διώξεις εναντίον δυο ατόμων για υποθέσεις επέμβασης και κλοπής νερού από τους κεντρικούς αγωγούς υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου κατά την περίοδο 1994-1999. Στη μια περίπτωση υπογράφηκε εξώδικη συμφωνία και ο κατηγορούμενος κατέβαλε το ποσό των £12.000 για πλήρη ικανοποίηση του Συμβουλίου. Στην άλλη περίπτωση, όπου ο κατηγορούμενος αντιμετώπιζε κατηγορία κλοπής 550 262 κυβ. μ. πόσιμου νερού, συνολικής αξίας £75.896, η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας στις 22.5.2003 ήταν αθωωτική, λόγω ανεπαρκούς στοιχειοθέτησης της υπόθεσης.

4.115 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΥΘΡΟΔΟΝΤΑ

Μέρος Α

4.115.1 Υποχρεώσεις. Στις 31.12.2001 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και στη Σ.Π.Ε. Λυθροδόντα δάνεια συνολικού ύψους £293.277 και στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για αγορά νερού, ποσό £14.702. Το οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το Κοινοτικό Συμβούλιο και ο βαθμός δυσκολίας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του είναι εμφανή, αφού ο ρυθμός αποπληρωμής είναι πολύ βραδύς, ενώ τα ποσά, τα οποία καταβάλλονται περιοδικά, καλύπτουν απλώς τους ετήσιους τόκους.

4.115.2 Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να μην επιβάλλει τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, αφού καθόρισε στις 18.1.2000 μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές του έτους 1926. Σύμφωνα με την

επιφύλαξη του άρθρου 75(1) του περί Κοινοτήτων Νόμου, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Νόμο αρ. 5(I)/2001, καταβάλλεται ελάχιστο ετήσιο τέλος μιας λίρας.

4.115.3 Απώλεια νερού. Το ποσοστό απώλειας νερού μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε ήταν, για το έτος 2001, 40,89%. Ως αποτέλεσμα της εισήγησης της Υπηρεσίας μου για εγκατάσταση υδρομετρητή στην είσοδο της δεξαμενής του Συμβουλίου, για έλεγχο της ποσότητας του νερού που τιμολογείται, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ανέλαβε την ευθύνη για την απώλεια νερού που παρατηρείται στον παροχετευτικό αγωγό Σταυροβουνίου-Λυθροδόντα και, με επιστολή του ημερ. 29.8.2003, πληροφόρησε το Κοινοτικό Συμβούλιο ότι η οφειλή του προς το Τμήμα μειώνεται κατά £14.993, πλέον τόκοι, η οποία αντιπροσωπεύει την αξία 44 757 κυβ.μ. νερού.

4.116 ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

4.117 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Μέρος Α

4.117.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί της Αρχής για το 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα £1.711.809, σε σύγκριση με £1.448.519 κατά το 2001.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής ανήλθαν το 2002 σε £8.407.568, σε σύγκριση με £7.915.773 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £491.795 ή ποσοστό 6,2%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £6.695.759, σε σύγκριση με £6.467.254 το 2001, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £228.505 ή ποσοστό 3,5%.

4.117.2 Προσωπικό. Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2002 ήταν 83, από τις οποίες οι 5 ήταν κενές. Η Αρχή εργοδοτούσε στις 31.12.2002 και έναν έκτακτο υπάλληλο. Οι συνολικές αποδοχές προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε £1.930.263, σε σύγκριση με £2.119.042 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £188.779 ή ποσοστό 9%.

4.117.3 Προϋπολογισμός - Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2002 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 17.9.2001, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.1.2002 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 8.3.2002 (Νόμος 17(II)/2002). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2002 εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια.

4.117.4 Προγράμματα Συνεχούς Κατάρτισης- Πολυεπιχειρησιακά – Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο.

(α) **Προγράμματα που αποσύρθηκαν ή ακυρώθηκαν/διακόπηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα.** Παρατηρήθηκε ότι για το α' εξάμηνο του 2002, από τα 947 Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα - Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο, που εγκρίθηκαν από το Γενικό

Διευθυντή, τα 264 ή ποσοστό 28% ακυρώθηκαν ή διακόπηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα, ενώ 14 προγράμματα ή ποσοστό 1,5%, που υποβλήθηκαν αρχικά στην Αρχή, αποσύρθηκαν πριν από την τελική τους έγκριση.

Για το β' εξάμηνο του 2002, από τα 1 033 εγκριθέντα προγράμματα, τα 289 ή ποσοστό 28% ακυρώθηκαν ή διακόπηκαν από τα Ιδρύματα.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι η ακύρωση ή απόσυρση κάποιων προγραμμάτων θεωρείται φυσιολογική, εφόσον υπάρχουν παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό υλοποίησης των προγραμμάτων, οι οποίοι δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από τα ίδια τα Ιδρύματα ή την Αρχή. Αναγνωρίζεται όμως ότι υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω περιορισμού των περιπτώσεων αυτών.

(β) Προγράμματα α' και β' εξαμήνου 2002 τα οποία δεν έχουν ξεκαθαρίσει. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι 224 προγράμματα για το α' εξάμηνο 2002, ή ποσοστό 24% των εγκριθέντων, και 411 προγράμματα για το β' εξάμηνο 2002, ή ποσοστό 40%, δεν έχουν ξεκαθαρίσει ακόμη. Αρκετά από τα εν λόγω προγράμματα έχουν ήδη ολοκληρωθεί, ενώ άλλα ακυρώθηκαν από τα Ιδρύματα, χωρίς όμως να γίνει η κατάλληλη ενημέρωση του μηχανογραφημένου συστήματος προγραμμάτων. Επίσης, για την περίοδο 1997-2001 παρατηρήθηκε ότι 983 προγράμματα δεν έχουν ακόμη ξεκαθαρίσει.

Όπως εισηγήθηκα και κατά τα προηγούμενα χρόνια, θα πρέπει να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε τα Ιδρύματα να αποστέλλουν, αμέσως μετά τη λήξη του εξαμήνου, την κατάσταση απολογισμού δραστηριοτήτων κατάρτισης, ώστε να μην καθυστερεί η ενημέρωση του μηχανογραφημένου συστήματος με τις ακυρώσεις προγραμμάτων που γίνονται από τα Ιδρύματα.

4.117.5 Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα στο εξωτερικό και Συνήθη στην Κύπρο. Για την περίοδο 1997 – 2001 παρατηρήθηκε ότι 220 προγράμματα Μονοεπιχειρησιακά στο εξωτερικό και 413 προγράμματα Συνήθη στην Κύπρο, τα οποία εγκρίθηκαν για εφαρμογή, δεν έχουν ξεκαθαρίσει ακόμη. Η δαπάνη που υπολογίστηκε στο στάδιο της εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών ανέρχεται στις £160.880 και £306.419, αντίστοιχα.

Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το θέμα αυτό και ληφθεί απόφαση για τον τρόπο χειρισμού των πιο πάνω προγραμμάτων, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι είναι γνωστή στα Ιδρύματα και στις επιχειρήσεις η υποχρέωση υποβολής αίτησης για καταβολή χορηγήματος μέσα σε προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια, καθώς επίσης και ότι αποδυναμώνεται ο έλεγχος μετά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος από την εφαρμογή του προγράμματος.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών για τα Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης – Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας και στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών για τα Συνήθη Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Κατάρτισης, που τέθηκαν σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2003, καθορίζεται ότι οι αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος, μαζί με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, πρέπει να υποβάλλονται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την τελευταία ημέρα του μήνα μέσα στον οποίο έχει ολοκληρωθεί η εφαρμογή του προγράμματος, διαφορετικά δεν θα εξετάζονται, και ότι η

απαίτηση αυτή αναγράφεται τόσο στην επιστολή έγκρισης του προγράμματος, όσο και στο έντυπο της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

4.117.6 Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το έτος 2002 διενεργήθηκαν 159 αιφνιδιαστικές επισκέψεις από λειτουργούς της Αρχής, για έλεγχο της εφαρμογής ανάλογου αριθμού προγραμμάτων. Από το σύνολο των 159 προγραμμάτων, τα 15 προγράμματα ή ποσοστό 9% δεν εφαρμόζονταν. Ο αριθμός των αιφνιδιαστικών επισκέψεων ήταν μειωμένος, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η διεξαγωγή του αιφνιδιαστικού ελέγχου αποφασίζεται και διενεργείται από το λειτουργό που είναι υπεύθυνος για την εξέταση και έγκριση του προγράμματος, χωρίς να γίνεται προγραμματισμός των ελέγχων.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι επεξεργάζεται συγκεκριμένη μεθοδολογία, στη βάση της οποίας οι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι προγραμμάτων από το 2004 θα τεθούν πάνω σε συστηματική και προγραμματισμένη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις απαραίτητες παραμέτρους, όπως αριθμό προγραμμάτων ανά Ίδρυμα/επιχείρηση, ύψος επιχορήγησης, επαρχία, χρόνος διεξαγωγής, καθώς και άτομα που διενεργούν τους ελέγχους.

4.117.7 Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα στο εξωτερικό - Εφαρμογή προγραμμάτων, ελλείψεις, αδυναμίες. Στην Έκθεσή μου για το 2001 ανέφερα τις ελλείψεις και αδυναμίες που παρατηρήθηκαν κατά τον έλεγχο των φακέλων των πιο πάνω προγραμμάτων και αφορούσαν:

(α) Ανομοιομορφία στο χειρισμό των προγραμμάτων στα στάδια της έγκρισης, της έρευνας για την ανάγκη οργάνωσης του προγράμματος, της συλλογής στοιχείων για εξέταση και αξιολόγηση της ικανότητας των υποψήφιων οργανισμών για ανάληψη της διοργάνωσης του προγράμματος.

(β) Ελλείψεις στα δικαιολογητικά ή και αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται από το διοργανωτή στο εξωτερικό, όσον αφορά στην ανάθεση της διοργάνωσης, την πληρωμή των δαπανών, τις λεπτομέρειες γύρω από το πρόγραμμα (π.χ. σεμινάρια, εκπαιδευτές, εκπαιδευτικά μέσα, διάρκειά).

(γ) Μη λήψη μέτρων στις περιπτώσεις όπου συμμετέχοντες δεν ολοκληρώνουν το πρόγραμμα και ως εκ τούτου δεν τηρούν τους όρους χορήγησης.

Εισηγήθηκα όπως, λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες ελλείψεις και αδυναμίες, καθοριστούν οι απαιτήσεις της Αρχής έναντι των υποψήφιων διοργανωτών, στις οποίες να περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και η υποβολή λεπτομερούς προκαταρκτικής ανάλυσης τόσο των εξόδων όσο και του προγράμματος, με αναφορά στους εκπαιδευτές (προσόντα/πείρα), στα εκπαιδευτικά μέσα κατάρτισης, στις διαλέξεις, στη διάρκεια τους κ.τ.λ.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι στο νέο Σχέδιο, που τέθηκε σε εφαρμογή από 1^η Ιανουαρίου 2003 για την πιο πάνω κατηγορία προγραμμάτων και εγκρίθηκε από τον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, περιλήφθηκαν πρόνοιες τόσο για τις προϋποθέσεις, όσο και τα κριτήρια έγκρισης προγραμμάτων, συμμετεχόντων και επιχορήγησης. Σε ό,τι αφορά το θέμα της ετοιμασίας Οδηγού Πολιτικής και Διαδικασιών, μου ανέφερε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η σχετική εργασία και αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα.

4.117.8 Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχούς Κατάρτισης. Παρατηρήθηκε ότι σε μερικά από τα πιο πάνω προγράμματα εγκρίθηκαν για συμμετοχή και επιχορηγήθηκαν άτομα,

τα οποία δεν είναι εργοδοτούμενοι επιχειρήσεων/οργανισμών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Αρχής, και επομένως δεν ήταν δικαιούχα για επιχορήγηση.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι η έγκριση για συμμετοχή των ατόμων αυτών δόθηκε ενόψει του ότι επρόκειτο για εκπαιδευτές που ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις της προδιαγραφής κατάρτισης και έχοντας υπόψη σχετική γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Αρχής, σύμφωνα με την οποία η Αρχή δύναται να παρέχει τεχνική και οικονομική βοήθεια σε Κυβερνητικά Ιδρύματα και άλλους Οργανισμούς, μέσα στα πλαίσια άσκησης των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της προς επίτευξη του σκοπού της.

Η πιο πάνω γνωμάτευση, η οποία, εκτός του ότι, κατά τη γνώμη μου, αποτελεί παρερμηνεία του Νόμου της Αρχής, με αποτέλεσμα να εγκρίνεται η καταβολή χορηγήματος σε μη δικαιούχες επιχειρήσεις/ιδρύματα, ζητήθηκε το 1989 για συγκεκριμένο σχέδιο της Αρχής που εντάσσεται στις ειδικές αναπτυξιακές δαπάνες και δεν μπορεί να αποτελεί αρχή γενικής εφαρμογής για σκοπούς επιχορήγησης όλων ανεξαιρέτως των σχεδίων και προγραμμάτων της Αρχής.

4.117.9 Ταξινόμηση Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων σε ανώτερο επίπεδο έγκρισης. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις προγραμμάτων, τα οποία, κατά τη γνώμη μου, εγκρίθηκαν σε επίπεδο ανώτερο από αυτό στο οποίο θα μπορούσε να εγκριθούν, αν λαμβάνονταν υπόψη όλα τα στοιχεία του φακέλου που αφορούσαν το περιεχόμενο του προγράμματος και το επίπεδο ιεραρχίας των συμμετεχόντων, με αποτέλεσμα να καταβληθούν πιο ψηλά χορηγήματα και να επιβαρυνθεί η Αρχή με πρόσθετο κόστος.

Η Αρχή, μεταξύ άλλων, με πληροφόρησε ότι κρίνεται ορθή η ταξινόμηση των προγραμμάτων σε ανώτερο επίπεδο, αναφέροντας επιπρόσθετα όμως ότι, με τη γραπτή δέσμευση της για επιχορήγηση των επιχειρήσεων που συμμετείχαν με εργοδοτούμενους τους που ικανοποιούν την προδιαγραφή κατάρτισης στο πρόγραμμα, δεν ήταν δυνατόν να διαφοροποιηθεί εκ των υστέρων το εγκριθέν χορήγημα.

4.117.10 Προγράμματα κατάρτισης ιδιωτικού Ιδρύματος. Από τον έλεγχο προγραμμάτων κατάρτισης συγκεκριμένου Ιδρύματος, στο οποίο καταβλήθηκαν για την περίοδο 1997 – 2002 χορηγήματα ύψους £337.204, καθώς επίσης και από πληροφορίες που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων της Αρχής και από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προέκυψαν διάφορα ευρήματα σχετικά με την ιδιότητα του Ιδρύματος, τους συμμετέχοντες στα προγράμματα και τις επιχειρήσεις (εργοδότες), τα οποία, κατά την άποψη μου, παραβιάζουν ορισμένους όρους και προϋποθέσεις που έθεσε η Αρχή, το βασικότερο από τα οποία είναι ότι η συμμετοχή ατόμου σε προγράμματα πρέπει να ικανοποιεί συγκεκριμένη ανάγκη της επιχείρησης που επιχορηγείται. Η κατάρτιση ατόμων, όπως έγινε στο συγκεκριμένο Ίδρυμα, δεν φαίνεται να ικανοποίησε καμιά συγκεκριμένη ανάγκη της επιχείρησης, αφού, μετά τη λήξη του προγράμματος, οι πλείστοι από τους συμμετέχοντες δεν συνέχισαν να εργοδοτούνται από τον εργοδότη που επιχορηγήθηκε, αλλά ούτε και από άλλο εργοδότη του ίδιου κλάδου. Παρατήρησα ότι η καταβολή χορηγήματος από μέρους της Αρχής στη συγκεκριμένη περίπτωση αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 21(2)(β) του Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες η Αρχή δεν έχει δικαίωμα να καταβάλλει χορήγημα σε εργοδότη, χωρίς να ικανοποιούνται όλοι οι όροι και προϋποθέσεις που καθορίζονται.

Επισημάνω ότι απαιτείται η επαναξιολόγηση των προγραμμάτων του συγκεκριμένου Ιδρύματος, στα πλαίσια της νομοθεσίας και των διαδικασιών της Αρχής, και εισηγήθηκα όπως, με βάση το

άρθρο 31(1) του Νόμου της Αρχής, διερευνηθεί κατά πόσο τα χορηγήματα καταβλήθηκαν ως συνέπεια παραβάσεων ή παραλείψεων ή ψευδών δηλώσεων από μέρους οποιουδήποτε προσώπου.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι για το θέμα αυτό γίνεται συνολική διερεύνηση για τη δραστηριοποίηση του συγκεκριμένου Ιδρύματος από το 1997 μέχρι σήμερα και ότι, ως πρώτο μέτρο, δεν έχει εγκριθεί νέα σειρά προγραμμάτων για εφαρμογή μέσα στο Β' εξάμηνο του 2003.

4.118 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.118.1 Έλεγχος λογαριασμών. Οι λογαριασμοί της Αρχής για το 2002 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκριση μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων αρ. 40 του 1983 και 73 του 1984. Με βάση τις πρόνοιες των ίδιων Νόμων, η Υπηρεσία μου έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

4.118.2 Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2002 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 28.6.2001 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.12.2001 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 14.1.2002, ενώ, με βάση τις πρόνοιες των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2001. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 22.3.2002 (αρ.21(II)/2002). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια, για την περίοδο όμως από 1^η μέχρι 21^η Μαρτίου 2002 διενεργούνταν δαπάνες χωρίς εξουσιοδότηση.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι, όπως κάθε χρόνο, η ΑΗΚ ακολούθησε την ουσία του θέματος, διενεργώντας δαπάνες με βάση δωδεκατημόρια για όλη την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου μέχρι 21.3.2002. Δεν θεωρήθηκε ορθό να σταματήσει η λειτουργία της Αρχής, για το λόγο ότι δεν εγκρίνονται δωδεκατημόρια μετά από την 1^η Μαρτίου.

(β) Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού. Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για έργα αναπτύξεως στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2002 ήταν £65,1 εκ., οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £35,1 εκ., παρέμεινε δηλαδή αδαπάνητο ποσό ύψους £30 εκ. ή ποσοστό 46%, λόγω κυρίως μη εκτέλεσης ή μη συμπλήρωσης έργων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι διαφορές μεταξύ δαπανών του Προϋπολογισμού και πραγματικών δαπανών δημιουργούνται από διάφορα περιστατικά που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του μεγάλου χρονικού διαστήματος από την ετοιμασία μέχρι την εκτέλεση των Προϋπολογισμών.

(γ) Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού - Κονδύλι 2-240 (Ελλειμματική συνεισφορά στο Ταμείο Συντάξεων). Με βάση αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε το

1998, η ελλειμματική συνεισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ανερχόταν στο ποσό των £11 εκ. και, με βάση την ακολουθούμενη πολιτική της Αρχής, το πιο πάνω έλλειμμα καταβαλλόταν από 1.1.1998 σε 5 ετήσιες δόσεις ύψους £2.486.000. Περί τα τέλη του 2002 διενεργήθηκε νέα αναλογιστική μελέτη, η οποία κατέδειξε ότι η ελλειμματική εισφορά στο πιο πάνω Ταμείο ανήλθε στο ποσό των £34.933.000, το οποίο η Αρχή, με βάση την ίδια πολιτική και το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 19, αποφάσισε να διαγράψει σε 5 ετήσιες δόσεις, αρχίζοντας από 1.1.2002. Η δόση για το 2002 ανερχόταν στις £9.171.000.

Ο Προϋπολογισμός του 2002 ετοιμάστηκε αφού λήφθηκε υπόψη μόνο η ήδη υπάρχουσα πρόνοια του ποσού των £2.486.000, για το λόγο ότι η αυξημένη πρόνοια δεν θα μπορούσε να ήταν γνωστή. Όμως, για σκοπούς ορθής παρουσίασης των λογαριασμών, ο Λογαριασμός Κερδοζημιών χρεώθηκε με το επιπρόσθετο ποσό των £6.685.000 (£9.171.000-£2.486.000), με αποτέλεσμα τυπικά να υπάρξει υπέρβαση στο σχετικό Κονδύλι του Προϋπολογισμού. Η πιο πάνω υπέρβαση, προτού καταβληθεί, θα πρέπει να καλυφθεί μέσω του Προϋπολογισμού.

Ο Πρόεδρος της ΑΗΚ με πληροφόρησε ότι η πιο πάνω υπέρβαση θα συμπεριληφθεί στο Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του 2003 ως ελλειμματική συνεισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.

4.118.3 Μεταφορά πλεονασμάτων της ΑΗΚ ύψους £20 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στη συνεδρία του αρ. 37/2002, ημερομηνίας 17.12.2002, αποφάσισε την παραχώρηση χορηγίας ύψους £20 εκ. προς την Κυβέρνηση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 57.004 ημερομηνίας 18.12.2002, αποδέχθηκε τη μεταφορά του ποσού αυτού στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.1.2003 Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός για τη χρήση του έτους 2002, ύψους £20 εκ.

Έχοντας υπόψη ότι ο Νόμος που διέπει τη λειτουργία της ΑΗΚ (Κεφ. 171, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) δεν προνοεί για μεταφορά τυχόν πλεονασμάτων στο Κράτος, σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του ίδιου Νόμου που περιορίζουν την ευχέρεια του Οργανισμού να τηρεί αποθέματα, έχω την άποψη ότι η μεταφορά των πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο μπορεί να θεωρηθεί ότι ουσιαστικά ισοδυναμεί με έμμεση φορολογία των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας.

4.118.4 Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Η Αρχή εργοδοτούσε 2 187 πρόσωπα (2 194 για το 2001), από τα οποία τα 2 000 (1 975 για το 2001) υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις και 187 σε προσωρινές θέσεις. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2002 ανήλθαν σε £49,6 εκ., σε σύγκριση με £42,6 εκ. το 2001.

Ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν £20.226, σε σύγκριση με £20.357 το 2001.

Η μικρή μείωση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού του μόνιμου προσωπικού στις κλίμακες εισδοχής.

4.118.5 Σχέδια Συντάξεων.

(α) Η ανάλυση των εισφορών της Αρχής στα Σχέδια Συντάξεων κατά τα τελευταία δύο έτη ήταν:

	2002	2001
	£000	£000
Για τρέχουσα υπηρεσία	6.084	5.619
Για προηγούμενη υπηρεσία	9.171	2.486
	15.255	8.105

(β) **Άσκηση Εκλογής Σχεδίου Συντάξεων.** Με την τροποποίηση των Κανονισμών του Σχεδίου Συντάξεων που έγινε το 1990, δόθηκε δικαίωμα στους υπαλλήλους να επιλέξουν είτε να ενταχθούν στο Σχέδιο Συντάξεων χωρίς εισφορές, είτε να παραμείνουν στο Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής με εισφορές. Η πλειονότητα των υπαλλήλων έχει ενταχθεί στο Σχέδιο Συντάξεων χωρίς εισφορές, ενώ στο Σχέδιο Συντάξεων με εισφορές παρέμειναν 10 υπάλληλοι που διατηρούν το δικαίωμα μεταπήδησης τους στο Σχέδιο Συντάξεων χωρίς εισφορές κατά την ημερομηνία της αφυπηρέτησής τους.

4.118.6 Ωφελήματα προσωπικού. Η ανάλυση των ωφελημάτων προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχει ως ακολούθως:

	2002	2001
	£	£
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	1.251.104	1.199.112
Ταμείο Ευημερίας	545.461	523.677
Ταμείο Βοηθείας	213.542	213.609
Σχέδιο Υποτροφιών	186.700	156.150
Επιχορήγηση Κυλικείων	156.766	145.167
Επιδότηση επιτοκίου εκπαιδευτικών δανείων	139.708	118.430
Ομαδική Ασφάλεια Ζωής	156.208	163.776
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	33.261	32.513
	2.682.750	2.552.434

4.118.7 Σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης. Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29^Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφαση της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα.

Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται ως αποζημίωση το μικρότερο από τα ποσά που αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Ποσοστό 70% της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησης του και της σύνταξης που θα εισέπραττε μέχρι τότε, προεξοφλούμενης @ 7% (αξίες κατά την ημερομηνία αφυπηρέτησης).

(β) Το σύνολο 25 μηνιαίων μισθών του υπαλλήλου, υπολογιζόμενο επί του τελευταίου μηνιαίου μισθού του.

(Υ) Εφάπαξ ποσό £ 30.000.

Από την ημερομηνία δημοσίευσης του Κανονισμού (19.4.96) μέχρι το τέλος του 2002, έχουν αφυπηρετήσει 146 άτομα, έναντι πρόσθετης συνολικής δαπάνης £2.836.641.

Κατά το 2002 αφυπηρέτησαν 28 υπάλληλοι, έναντι συνολικής αποζημίωσης £418.107. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται και υπάλληλοι ηλικίας 58-59 ετών, με υπολειπόμενη υπηρεσία μέχρι την κανονική αφυπηρέτηση περίπου 1-1½ χρόνο.

Το ίδιο θέμα παρατηρήθηκε και κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001 και εξέφρασα την άποψη ότι κατά την έγκριση της αφυπηρέτησης, και έχοντας υπόψη τις επιδιώξεις του σχεδίου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ηλικία και η υπολειπόμενη υπηρεσία του υπαλλήλου.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι ομάδα εργασίας έχει επεξεργαστεί τον καταρτισμό νέου Σχεδίου Πρόωρης Αφυπηρέτησης, η μελέτη του οποίου έχει συμπληρωθεί, αλλά δεν έχει ακόμα εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής. Παράλληλα ανέφερε ότι είναι προς όφελος της Αρχής η αφυπηρέτηση υπαλλήλων, έστω και με υπόλοιπο υπηρεσίας 1-2 χρόνια, στις περιπτώσεις όπου δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την εξέλιξη της τεχνολογίας ή έχουν προβλήματα υγείας, όχι όμως τέτοια που να τους επιτρέπουν να αφυπηρετήσουν για λόγους υγείας, παρά να παραμείνουν και να υποαπασχολούνται, στερώντας την ευκαιρία από την ΑΗΚ να προχωρήσει στην εφαρμογή νέας τεχνολογίας.

4.118.8 Υπερωρίες. Κατά τη διάρκεια του έτους πληρώθηκε υπερωριακή αποζημίωση στο προσωπικό της Αρχής συνολικού ύψους £1.570.856, σε σύγκριση με £1.613.423 το 2001 και £1.317.600 το 2000.

Σημειώνεται ότι μεγάλο μέρος της υπερωριακής αμοιβής λαμβάνεται συστηματικά από συγκεκριμένο αριθμό υπαλλήλων, οι οποίοι, σε ορισμένες περιπτώσεις, αποζημιώνονται για υπερβολικό αριθμό ωρών υπερωριακής εργασίας. Συγκεκριμένα, σε 35 υπαλλήλους της Αρχής (κλ. Α6 μέχρι Α12) καταβλήθηκε συνολικό ποσό £240.176, με μέσο όρο υπερωριών £6.862 ετησίως.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι οι υπερωρίες αφορούν υπαλλήλους που εντέλλονται να εκτελέσουν εξειδικευμένες και επείγουσες εργασίες και η αμοιβή πληρώνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς.

4.118.9 Διερευνώμενες υποθέσεις κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, μετά από προφορικές καταγγελίες καταναλωτή και τη διερεύνηση τους από την Αρχή, εντοπίστηκε άτομο που θεωρήθηκε ύποπτο για επεμβάσεις σε μετρητές καταναλωτών της Αρχής, με σκοπό την υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.

Μέχρι το Μάιο του 2003, ο συνολικός αριθμός χρεώσεων που στάληκαν σε καταναλωτές για μη καταγραφείσα κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 169. Από αυτές, οι 119 ήταν υποθέσεις που σχετίζονται με το πιο πάνω άτομο.

4.118.10 Σύστημα ελέγχου των εσόδων της Αρχής. Παρά τη σχετική βελτίωση, το όλο σύστημα συνεχίζει να παρουσιάζει αρκετές αδυναμίες, αναφορικά με την καταγραφή και παρακολούθηση της κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, ορισμένες από τις οποίες επισήμανα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όπως η μη ικανοποιητική ή/και έλλειψη παρακολούθησης των καταστάσεων που ετοιμάζονται από το μηχανογραφικό σύστημα, αναφορικά με την τιμολόγηση, η μη πραγματοποίηση επιτόπιων ελέγχων στους μετρητές ή η διεξαγωγή τους κατά μακρά χρονικά διαστήματα, ο μη εντοπισμός των υποκλοπών από τους

λειτουργούς που διενεργούν επιτόπιους ελέγχους, η μη συμβατότητα με το έτος 2000 του προγράμματος που χρησιμοποιεί το Τμήμα Καταγραφών, η μη έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων από το υπεύθυνο Τμήμα της Αρχής, αναφορικά με τα προβλήματα που εντοπίζονται από τους καταγραφείς, η μη αντικατάσταση όλων των παλαιού τύπου μετρητών μέγιστης ζήτησης και η μη συχνή εναλλαγή των καταγραφών στις γεωγραφικές περιοχές (ζώνες) καταγραφής.

4.118.11 Απώλειες ηλεκτρικού ρεύματος. Οι συνολικές απώλειες ηλεκτρικού ρεύματος τα τελευταία 5 χρόνια έχουν αυξηθεί σε ποσοστό που φτάνει κατά μέσο όρο το 6% της συνολικής καθαρής παραγωγής. Οι απώλειες, οι οποίες χωρίζονται σε 2 κατηγορίες, τις απώλειες μεταφοράς και τις απώλειες διανομής, οφείλονται τόσο στο φυσικό όσο και στον ανθρώπινο παράγοντα.

Οι απώλειες διανομής (Distribution Losses) αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών απωλειών ηλεκτρικού ρεύματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μέρος από το ποσοστό απωλειών διανομής 4,1% (μέσος όρος των τελευταίων 5 ετών) πιθανόν να οφείλεται στον ανθρώπινο παράγοντα, τον οποίο δύσκολα μπορεί να εντοπίσει η Αρχή. Κατά το έτος 2002 σημειώθηκε μείωση στις απώλειες διανομής κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες, σε σύγκριση με το μέσο όρο των τελευταίων 5 ετών, γεγονός που πιθανόν να σχετίζεται με την ανακάλυψη των υποθέσεων υποκλοπών κατά το 2001. Εξέφρασα την άποψη ότι, όταν σε συγκεκριμένο έτος σημειώνονται σημαντικές διακυμάνσεις στο ποσοστό των απωλειών διανομής, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, πρέπει να γίνεται σοβαρή διερεύνηση των λόγων που συμβάλλουν στη διακύμανση.

Εισηγήθηκα επίσης όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο επέκτασης της εγκατάστασης κεντρικών μετρητών και σε άλλες περιοχές, εκτός από τις βιομηχανικές περιοχές.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχει αρχίσει η αντικατάσταση των μετρητών στο σύστημα μεταφοράς με μοντέρνους ηλεκτρονικούς μετρητές, οι οποίοι θα παρέχουν τη δυνατότητα ακριβούς τηλεμέτρησης από το κέντρο ελέγχου του συστήματος. Όσον αφορά στις απώλειες του συστήματος διανομής, αυτές είναι αδύνατον τεχνικά να καταμετρούνται επακριβώς. Μολαταύτα, η ΑΗΚ παρακολουθεί επί συστηματικής βάσης την τάση των απωλειών αυτών, μέσα στα πλαίσια της πρόβλεψης φορτίου που διεξάγει κάθε χρόνο.

4.118.12 Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση Ι.

(α) Κόστος Έργου. Ο Προϋπολογισμός του Έργου ήταν περίπου £160 εκ. Το κόστος του Έργου, με βάση τα συμβόλαια που κατακυρώθηκαν, ήταν £142,8 εκ., ενώ το αναμενόμενο τελικό κόστος, με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία μέχρι το Δεκέμβριο 2002, είναι περίπου £149,9 εκ. Με τη διευθέτηση όλων των απαιτήσεων και ανταπαιτήσεων, αναμένεται ότι το τελικό κόστος δεν θα υπερβεί τον αρχικό Προϋπολογισμό του Έργου.

(β) Έργα Πολιτικού Μηχανικού. Το ποσό του συμβολαίου ήταν £21.934.000. Αποφασίστηκαν και εκτελέστηκαν σημαντικές τροποποιήσεις των σχεδίων, έναντι επιπλέον δαπάνης £2,3 εκ., οι οποίες προκάλεσαν καθυστέρηση στη συμπλήρωση των έργων, με αποτέλεσμα ο εργολάβος να υποβάλει απαιτήσεις της τάξης των £13,5 εκ. για καθυστέρηση και επιτάχυνση εργασιών.

Η Αρχή προσέλαβε ανεξάρτητους συμβούλους για αξιολόγηση των απαιτήσεων και του σχετικού κινδύνου, σε περίπτωση παραπομπής των απαιτήσεων σε διαιτησία. Αξιολογώντας

τη μελέτη των συμβούλων, η Αρχή διαπραγματεύτηκε με τον εργολάβο, με σκοπό τη διερεύνηση της δυνατότητας επίτευξης συμβιβαστικής διευθέτησης των εκατέρωθεν απαιτήσεων. Το Νοέμβριο 2002 η Αρχή κατέληξε σε συμβιβασμό, ο οποίος διαλαμβάνει την πληρωμή στον εργολάβο ποσού £4.482.000. Παραμένει σε εκκρεμότητα η διευθέτηση ή η παραπομπή σε διαιτησία των διαφορών που υπάρχουν για νέες τιμές μονάδας των εργασιών (£800.000.) και το χρωματισμό της καπνοδόχου (£130.000).

4.118.13 Συμβόλαιο για την κατασκευή του Υποσταθμού Μεταφοράς στην Αγία Νάπα - Αρ. Συμβ. 413/2001. Μετά από παράπονο ιδιοκτητών ξενοδοχείων στην περιοχή του Έργου και από παρεμβάσεις του Δήμου Αγίας Νάπας, οι εργασίες εκσκαφής των θεμελίων σε τμήμα του Υποσταθμού διακόπηκαν με οδηγίες του Μηχανικού του Έργου.

Το Νοέμβριο 2002, με επιστολή μου προς την Αρχή εξέφρασα την άποψη ότι η από μέρους της παραβίαση των όρων του συμβολαίου πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις από τον εργολάβο. Η Υπηρεσία μου υπέδειξε επίσης, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες του συμβολαίου:

- Το πρόγραμμα που υπέβαλε ο εργολάβος δεν ανταποκρινόταν στις πρόνοιες του συμβολαίου.
- Ο εργολάβος δεν ετοίμαζε πίνακες κοπής οπλισμού για έγκριση από τον Επιβλέποντα Μηχανικό.
- Δεν υπήρχε γραπτή έγκριση του Επιβλέποντα Μηχανικού πριν από την έναρξη εκτέλεσης των εργασιών σκυροδέτησης.

Το Φεβρουάριο 2003 η ΑΗΚ με πληροφόρησε ότι η αναστολή των εργασιών δόθηκε λόγω του θορύβου και της ενόχλησης που δημιουργούνταν από τα μηχανήματα εκσκαφής και του κινδύνου ακύρωσης τουριστικών συμβολαίων, πράγμα που θα επέφερε τεράστια οικονομική ζημιά στους ιδιοκτήτες των ξενοδοχείων και το Δήμο Αγίας Νάπας.

Όσον αφορά στις παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες του συμβολαίου, η Αρχή με πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί μέτρα για τήρηση των προνοιών του συμβολαίου.

4.118.14 Προσφορά για κατασκευή και προμήθεια τσιμεντένιων πλακών. Διαγωνισμός αρ. 28/2002. Το Φεβρουάριο 2002 η Αρχή προκήρυξε προσφορές για την κατασκευή και προμήθεια 1 900 000 τσιμεντένιων πλακών για κάλυψη καλωδίων και 36 000 τσιμεντένιων πλακών αντιστήριξης.

Τον Αύγουστο 2002, με επιστολή μου προς την Αρχή, εξέφρασα την άποψη ότι τα κριτήρια που τέθηκαν στα έγγραφα προσφορών για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσφοροδοτών συγκρούονταν με πρόνοιες των εγγράφων προσφορών, με αποτέλεσμα να μη διασφαλιστεί η ευρύτητα συμμετοχής, για σκοπούς επίτευξης υγιούς ανταγωνισμού. Παρατήρησα επίσης ότι οι προσφορές κατακυρώθηκαν έναντι ποσών ψηλότερων από την εκτιμημένη δαπάνη κατά 20%, στην περίπτωση των πλακών καλωδίων, και 46% στην περίπτωση των πλακών αντιστήριξης. Το Μάιο 2003, η Αρχή με πληροφόρησε ότι τα κριτήρια τέθηκαν, στην προσπάθεια για διασφάλιση σταθερής ποιότητας στην παραγωγή των πλακών, και ότι, σε μελλοντικές προσφορές, τα κριτήρια θα επανεξεταστούν υπό το φως των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μου.

Όσον αφορά στο θέμα του ποσού κατακύρωσης, η Αρχή ανέφερε ότι, επειδή τα ποσά των προσφορών που υποβλήθηκαν ήταν παραπλήσια μεταξύ τους, κρίθηκε ότι αυτά ανταποκρίνονταν στις τρέχουσες τιμές.

4.118.15 Ασφάλειες - Αύξηση ασφαλιστρών. Παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση στο ασφαλιστρο που πληρώθηκε για το έτος 2002, σε σχέση με το 2001, η οποία οφείλεται στην παγκόσμια άνοδο που σημειώθηκε στα ασφαλιστρα μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, για το έτος 2001 πληρώθηκε ασφαλιστρο συνολικής αξίας £290.626, ενώ το 2002 το ασφαλιστρο που πληρώθηκε ανερχόταν στο £1,5 εκ.

4.118.16 Αδυναμίες του συστήματος SAP - Διαδικασία παραλαβής υλικών. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, διαπιστώθηκαν κενά και αδυναμίες στη διαδικασία παραλαβής υλικών μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος. Σχετικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

- (i) Δεν υπάρχει σχετική οδηγία που να καθορίζει τη διαδικασία παραλαβής εμπορευμάτων μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην ορθή και έγκαιρη ενημέρωση του συστήματος.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι οι σχετικές οδηγίες θα αναθεωρηθούν με την εγκατάσταση της νέας έκδοσης του μηχανογραφικού συστήματος (SAP).

- (ii) Σε ορισμένες περιπτώσεις το σύστημα δεν ενημερώνεται έγκαιρα με τις παραλαβές των εμπορευμάτων. Ιδιαίτερα προβλήματα φαίνεται να παρουσιάζονται στις περιπτώσεις όπου τα εμπορεύματα δεν παραλαμβάνονται στις αποθήκες, αλλά καταλήγουν απευθείας στον προορισμό τους (π.χ. στα αναπτυξιακά έργα της Αρχής).

Αξίζει να σημειωθεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις εμπορευμάτων που παραλήφθηκαν και τιμολογήθηκαν, ενώ εκκρεμεί η παραλαβή τους στο σύστημα, με αποτέλεσμα τα σχετικά συμβόλαια να παρουσιάζουν λανθασμένη εικόνα.

Συνολικά υπάρχουν εμπορεύματα αξίας £1,63 εκ. (σε σύγκριση με £3,03 εκ. το προηγούμενο έτος), τα οποία έχουν τιμολογηθεί και σχεδόν όλα έχουν παραληφθεί (εξάιρεση αποτελούν οι λίγες περιπτώσεις προπληρωμής των εμπορευμάτων), ενώ δεν ενημερώθηκε το σύστημα με τις σχετικές παραλαβές.

Ο Πρόεδρος της ΑΗΚ με πληροφόρησε ότι, με τις διάφορες διαδικασίες που εφαρμόστηκαν και την καλύτερη γνώση που απέκτησαν οι χρήστες για το σύστημα, ο αριθμός των πιο πάνω περιπτώσεων έχει μειωθεί σε μεγάλο βαθμό.

4.118.17 Προμήθεια μαζούτ - Αναλύσεις ορισμένων συστατικών μαζούτ που δεν μπορούν να γίνουν στον Η/Σ Δεκέλειας. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Χημείο του πιο πάνω Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού δεν είναι σε θέση να κάνει αναλύσεις όσον αφορά σε 3 συστατικά του μαζούτ και συγκεκριμένα τη στάχτη (ash), το νάτριο (sodium) και το βανάδιο (vanadium). Το συμβόλαιο για αγορά μαζούτ από προμηθευτή του εξωτερικού διαλαμβάνει οικονομική επιβάρυνση για ένα από αυτά τα συστατικά (βανάδιο), σε περίπτωση που η περιεκτικότητά του είναι μεγαλύτερη του 0,015%. Εισηγούμαι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο, μέχρι να είναι σε θέση το Χημείο του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού να κάνει τις πιο πάνω αναλύσεις, αυτές να γίνονται από το Χημείο του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού του Βασιλικού και για όλες τις παραλαβές μαζούτ.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι, επειδή δεν υπάρχει οικονομική αναπροσαρμογή στο συμβόλαιο, ανάλυση για τη στάχτη αποστέλλεται στη Μονή μόνο όταν το αποτέλεσμα του ανεξάρτητου αναλυτή είναι κοντά στο όριο. Όσον αφορά στο νάτριο και στο βανάδιο, σχετικό δείγμα αποστέλλεται συστηματικά για ανάλυση από το Σεπτέμβριο του 2002.

4.118.18 Αναθεώρηση των τιμών χρέωσης των υπηρεσιών που προσφέρει η ΑΗΚ στους πελάτες της. Αρκετές υπηρεσίες που προσφέρονται προς το κοινό χρεώνονται σε πολύ χαμηλές τιμές, σε σχέση με τα πραγματικά κόστη που η Αρχή υφίσταται.

Σε σχετική μελέτη του Τμήματος Εμπορικών Υπηρεσιών αναφέρονται δεκάδες είδη υπηρεσιών για τις οποίες η υφιστάμενη χρέωση είναι πάρα πολύ χαμηλή σε σχέση με τα πραγματικά κόστη. Η εν λόγω μελέτη υποβλήθηκε στις 2.4.2002 στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης, γεγονός που μέχρι σήμερα εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι, σε μερικές περιπτώσεις, η επιτόπια επίσκεψη συνεργείου της Αρχής γίνεται με αίτηση ή και από υπαιτιότητα του καταναλωτή (όπως π.χ. διακοπή/επανασύνδεση λόγω μη πληρωμής λογαριασμού ή παράνομης επέκτασης ή επικίνδυνης εγκατάστασης, σπασμένος ασφαλειοφόρας ή μικροδιακόπτης, διαδικασία για είσπραξη ακάλυπτων επιταγών κ.τ.λ.) Σε τέτοιες περιπτώσεις έχω την άποψη ότι πρέπει να γίνεται είσπραξη του πραγματικού κόστους της υπηρεσίας, διαφορετικά, σε τελευταία ανάλυση, το κόστος θα επιβαρυνόταν η ΑΗΚ και οι υπόλοιποι καταναλωτές.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι θα υποβληθεί ξανά εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής για έγκριση, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η ΑΗΚ είναι οργανισμός κοινής ωφελείας και υπέρμετρες χρεώσεις πιθανόν να μην εγκριθούν από τη Βουλή.

4.118.19 Αγορά γης από την Αρχή Ηλεκτρισμού για ανέγερση γραφείων στη Λεμεσό. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 48.611 και ημερ. 5.11.1998, ενέκρινε συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και της Μητρόπολης Λεμεσού. Η Μητρόπολη Λεμεσού επέστρεψε στην Αρχή Ηλεκτρισμού ποσό £1.100.000 στις 28.9.1999, ενώ στις 27.9.1999 ενέγραψε στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας εννέα οικοπέδα, τα οποία είχαν εκτιμηθεί από το Κτηματολόγιο σε £325.415, ποσό που, προστιθέμενο στις £1.100.000, αποτελεί το σύνολο του τιμήματος που είχε καταβάλει η Αρχή για την αγορά τριών κτημάτων με αριθμούς εγγραφής H161, H292 και H163 στη Μέσα Γειτονιά το 1997, πράξη η οποία τελικά ακυρώθηκε.

Το 2001 ζητήθηκαν προσφορές από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για πώληση των εννέα οικοπέδων, αλλά τελικά δεν έγινε κατακύρωση επειδή λήφθηκαν προσφορές μόνο για τα 7 οικοπέδα, έναντι ολικού ποσού £230.550.

Εισηγήθηκα όπως η Αρχή ζητήσει από το πιο πάνω Υπουργείο όπως επαναπροκηρύξει τις προσφορές, με σκοπό την πώληση τους και την τελική διευθέτηση του θέματος.

Ο Πρόεδρος της ΑΗΚ με πληροφόρησε ότι η εισήγηση μου έγινε αποδεκτή και θα υιοθετηθεί.

Μέρος Β

4.118.20 Πειθαρχικές έρευνες για υπαλλήλους της Αρχής σε συγκεκριμένη Περιφέρεια-Παραβίαση σφραγίδων μετρητών/κλοπή ρεύματος. Μετά από σχετική επιστολή των Νομικών Συμβούλων της Αρχής, ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από τον Αρχηγό Αστυνομίας όπως προβεί στην απαιτούμενη ανάκριση, για σκοπούς διαπίστωσης τυχόν διάπραξης ποινικού

αδικήματος από τους εν λόγω υπαλλήλους. Σε 7 περιπτώσεις καταχωρίστηκαν ποινικές υποθέσεις και εκκρεμεί η ακρόαση στο δικαστήριο.

4.118.21 Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Αρχής 1995-2003. Μετά την είσπραξη 10.000.000 ευρώ τον Αύγουστο του 2001 από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, η ΑΗΚ προχώρησε με νέα αίτηση, την οποία υπέβαλε εκ μέρους της το Υπουργείο Οικονομικών το Σεπτέμβριο του 2002, για 78.894.000 ευρώ, τα οποία αναλογούσαν με τις αντίστοιχες δαπάνες όσον αφορά στα έργα μεταφοράς-διανομής που έγιναν. Το ποσό αυτό παραλήφθηκε από την Αρχή στις 19.12.2002.

4.118.22 Παρακολούθηση και έλεγχος των συμβολαίων. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των προσφορών μέσω του συστήματος SAP είναι πολύ δύσκολη και χρονοβόρα, ενώ σε μερικές περιπτώσεις είναι αδύνατη. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στα πιο κάτω:

(α) Στην πολυπλοκότητα του συστήματος αναφορικά με τις προσφορές και στο γεγονός ότι τα διάφορα στοιχεία είναι διασκορπισμένα σε διάφορα «φύλλα εργασίας» του προγράμματος ή είναι ελλιπή (καθυστερεί π.χ. η ενημέρωση του συστήματος για διάφορους λόγους, δεν καταχωρίζεται στο σύστημα η πραγματική ημερομηνία της παραγγελίας στις περιπτώσεις όπου δημιουργούνται επιμέρους παραγγελίες βάσει συμβολαίου – η παραγγελία καταχωρίζεται ταυτόχρονα με την παραλαβή των υλικών, όταν παραληφθεί το τιμολόγιο, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η παρακολούθηση συγκεκριμένου όρου του συμβολαίου αναφορικά με το χρόνο παράδοσης κ.τ.λ.).

(β) Σε ορισμένες περιπτώσεις η ενημέρωση του συστήματος με τις παραλαβές εμπορευμάτων γίνεται με καθυστέρηση, ενώ οι αδυναμίες που παρατηρούνται αναφορικά με τη διαδικασία παραλαβής υλικών επηρεάζουν άμεσα τις προσφορές.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι, με την εγκατάσταση της νέας έκδοσης του μηχανογραφικού συστήματος (SAP) που θα γίνει το 2004, αναμένεται να εξαλειφθούν τα πιο πάνω προβλήματα.

4.118.23 Ασφάλεια πυρός και άλλων κινδύνων (αγωγή αρ. 8936/1995). Σχετικά με την πιο πάνω αγωγή δεν υπήρξε καμία ουσιαστική εξέλιξη για το έτος 2002, αφού μετά την τροποποιητική έκθεση που υπέβαλε η Αρχή, σχετικά με το ποσό που απαιτείτο ως αποζημίωση, ακολούθησε σειρά ακροάσεων για περαιτέρω προγραμματισμό της αγωγής και έκτοτε η υπόθεση εκκρεμεί. Η τελευταία ακρόαση είχε οριστεί στις 19.11.2002, η οποία όμως αναβλήθηκε για τις 17.2.2003.

4.118.24 Εκμετάλλευση αιολικού δυναμικού της Κύπρου. Με βάση διεθνείς δεσμεύσεις της Κύπρου για μείωση της εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, καθώς και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αέρας, ήλιος, βιομάζα, σκουπίδια κ.ά.) αυξηθεί σε 12%, τουλάχιστον, μέχρι το 2010, η Αρχή αποφάσισε την εκμετάλλευση της αιολικής ενέργειας. Για το σκοπό αυτό αποφασίστηκε η δημιουργία αιολικού πάρκου στον Κούρρη, δυναμικότητας 6MW.

Το Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 8446 ημερ. 13.6.2000 ενέκρινε τις εισηγήσεις της Διεύθυνσης για εγκατάσταση ανεμογεννητριών. Στα πλαίσια της απόφασης αυτής, η Αρχή προχώρησε στην απαλλοτρίωση κτημάτων στο χωριό Καντού (περιοχή Κούρρη). Επίσης αποφασίστηκε η εγκατάσταση ανεμογεννήτριας στον Η/Σ Βασιλικού, με υπολογιζόμενη δαπάνη γύρω στις £350.000. Στο αιολικό πάρκο του Κούρρη υπολογίζεται να εγκατασταθούν 10 μονάδες, με κόστος που αρχικά υπολογίστηκε στα £3,5 εκ.

Κατά το 2001 ζητήθηκαν προσφορές για αγορά και εγκατάσταση ανεμογεννήτριας στο Βασιλικό, όμως η προσφορά ακυρώθηκε μετά την άρνηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως να παραχωρήσει σχετική πολεοδομική άδεια. Τον Απρίλιο 2002, με το διαγωνισμό αρ. 418/2002, ζητήθηκαν προσφορές για αγορά και εγκατάσταση τεσσάρων ανεμογεννητριών στο χωριό Καντού. Οι προσφορές ανοίχθηκαν στις 12.9.2002 και η κατακύρωση έγινε από το Συμβούλιο στις 8.4.2003, έναντι 8.198.967 ευρώ (περίπου £4.713.000) στην εταιρεία «R.E. Power Systems» Γερμανίας, για εγκατάσταση 4 ανεμογεννητριών.

Η κατακύρωση του έργου έγινε υπό τον όρο της εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας, η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει εξασφαλιστεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

4.119 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μέρος Α

4.119.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι προκαταρκτικοί λογαριασμοί για το έτος 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα £112.377, σε σύγκριση με £202.234 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £89.857 ή 44,43%.

(β) Πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2002 οι τρέχουσες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε £548.454, ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £735.769, δηλαδή υπήρχε πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £187.315 (£344.749 στις 31.12.2001).

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα της Αρχής, περιλαμβανομένης της κυβερνητικής επιχορήγησης ύψους £24.722 (2001 £35.623) για τόκους δανείων, ανήλθαν σε £1.799.536, σε σύγκριση με £1.878.600 κατά το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £79.064 ή 4,2%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων συμμετοχής (£73.847).

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £1.614.359, σε σύγκριση με £1.589.559 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £24.800 ή 1,56%.

(ε) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £266.829, σε σύγκριση με £409.294 το 2001.

(στ) Κυβερνητικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2002 υπήρχαν κυβερνητικές εγγυήσεις ύψους £338.303, για δάνεια από την Τράπεζα Κύπρου (£63.580) και τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (£274.723). Σημειώνεται επίσης, ότι στις 31.12.2002 υπήρχε οφειλή προς την Κυπριακή Δημοκρατία ύψους £155.000, λόγω αποπληρωμής από το Υπουργείο Οικονομικών του παλαιού δανείου της Αρχής στη Λαϊκή Τράπεζα.

4.119.2 Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το έτος 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 26.7.2001 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 26.9.2001. Ενώ σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, ο Προϋπολογισμός της Αρχής έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2001, κατατέθηκε στις 24.1.2002 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 28.2.2002.

4.119.3 Προσωπικό. Η Αρχή εργοδοτούσε 23 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις και 8 εργάτες (20 υπαλλήλους και 8 εργάτες το 2001). Εργοδότησε επίσης, κατά τη διάρκεια των διαφόρων εκθέσεων, 45 άτομα (57 άτομα το 2001). Το σύνολο των δαπανών για μισθούς και ημερομίσθια

μετά την αφαίρεση ημερομισθίων που χρεώθηκαν σε τρίτους και σε Ειδικές Εκθέσεις ήταν £657.301, σε σύγκριση με £603.572 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £53.729 ή 8,9%.

4.119.4 Χρεώστες. Στις 31.12.2002 οι χρεώστες ανέρχονταν σε £501.541, σε σύγκριση με £401.269 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £100.272 ή 24,99%. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης των χρεωστών αντιπροσωπεύει κυρίως υποχρεώσεις εκθετών, οι οποίες, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, έπρεπε να τακτοποιούνται έγκαιρα.

4.119.5 Επισφαλείς χρεώστες. Η πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες ανήλθε σε £125.324 το 2002, που αντιπροσωπεύει το 25,2% των χρεωστών. Μεγάλο μέρος της πρόβλεψης για επισφαλείς χρεώστες αφορά περιπτώσεις χρεωστών, για τις οποίες έχουν εκδοθεί αποφάσεις δικαστηρίου για είσπραξη, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Εισηγήθηκα και πάλι όπως, σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους της Αρχής, εφαρμοστούν διαδικασίες για έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων δικαιωμάτων και προωθηθούν νομικά μέτρα για τις υποθέσεις που εκδικάστηκαν.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία ημερ. 8.5.2003 αποφάσισε ότι χρέη ύψους £29.650 δεν είναι εισπραξιμα και ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για τη διαγραφή τους.

4.119.6 Προσφορά για την παραχώρηση Άδειας Εκμετάλλευσης Αναψυκτηρίων, Καφετηρίων και Καφεστιατορίου «ΠΑΒΛΙΟΝ». Στην προσφορά για την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης των πιο πάνω υποστατικών καθορίστηκε ελάχιστο ετήσιο αποδεκτό ποσό προσφοράς £80.000 και η προσφορά κατακυρώθηκε στο ψηλότερο προσφοροδότη έναντι του συνολικού ποσού των £511.200 συν Φ.Π.Α. για περίοδο πέντε ετών (2003-2007), με δικαίωμα χρήσης το πρώτο έτος £80.040 και το πέμπτο έτος £129.000.

Παρατήρησα ότι η απόφαση της Αρχής για τον καθορισμό ελάχιστου ποσού των £80.000, που είναι κατά 33% λιγότερο (£120.000 το 2002) του σημερινού εισοδήματος της Αρχής, δεν έχει αιτιολογηθεί και η περίληψη του ελάχιστου αποδεκτού ποσού προσφοράς, στους όρους προσφορών, κατά την άποψή μου, καθοδηγούσε το οικονομικό πλαίσιο των προσφορών και ενδεχομένως η Αρχή να στερήθηκε από ευνοϊκότερες τιμές.

4.119.7 Παραλαβές/εκδόσεις υλικών από αποθήκη. Η παραλαβή αρκετών υλικών δεν γίνεται μέσω αποθήκης. Επίσης παρατηρήθηκε και πάλι ότι τα δελτία έκδοσης υλικών εξουσιοδοτούνται εκ των υστέρων, μια φορά το μήνα, αφού διαπιστωθεί ποια αποθέματα έχουν εκδοθεί από την αποθήκη, γεγονός που περικλείει σοβαρούς κινδύνους για μη εξουσιοδοτημένη απομάκρυνση υλικών.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ανέφερε ότι τώρα όλες οι αγορές υλικών, εκτός από αυτά που προμηθεύονται από τρίτους για συγκεκριμένη προσφορά, γίνονται μέσω της αποθήκης και ότι σύντομα το Τεχνικό Τμήμα θα είναι σε θέση να εξουσιοδοτεί την έκδοση υλικών εκ των προτέρων γραπτώς, με την εφαρμογή μηχανογραφημένου συστήματος.

Αναφέρθηκε ότι από σύγκριση των υλικών που περιλαμβάνει η συγκεντρωτική κατάσταση εκδόσεων υλικών για ηλεκτρολογικές εργασίες της 28^{ης} Διεθνούς Έκθεσης και υλικών που πληρώθηκαν με τιμολόγια του εργολάβου, για υλικά που ο ίδιος προμήθευσε την Αρχή κατά την εκτέλεση των εργασιών του, διαπιστώθηκε ότι, ενώ η αποθήκη διέθετε συγκεκριμένα υλικά τα

οποία εκδίδονταν στον εργολάβο, ταυτόχρονα ίδια υλικά περιλαμβάνονται και σε τιμολόγια του εργολάβου και μάλιστα σε ψηλότερες τιμές.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής με πληροφόρησε ότι το θέμα διερευνάται και η Αρχή λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα, ώστε υλικά τα οποία διαθέτει η αποθήκη να μην αγοράζονται από τρίτους.

4.119.8 Εισπράξεις με επιταγές. Κατά τη διάρκεια του 2002 έγιναν αποδεκτές μεταχρονολογημένες επιταγές συνολικού ποσού £290.245. Επιταγές συνολικού ποσού £19.865 έχουν επιστραφεί από τις Τράπεζες, καθώς δεν έχουν αντίκρισμα και βρίσκονται ακόμη στο λογιστήριο της Αρχής, χωρίς να ληφθούν μέτρα για είσπραξη των αντίστοιχων ποσών. Παρατήρησα ότι η αποδοχή μεταχρονολογημένων επιταγών, είναι πρακτική αντίθετη προς του Οικονομικούς Κανονισμούς της Αρχής και περικλείει σοβαρούς κινδύνους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η αποδοχή μεταχρονολογημένων επιταγών έγινε για να μειωθεί ο κίνδυνος μη συμμετοχής των εκθετών, γεγονός που θα επηρέαζε δυσμενώς την Έκθεση, και ότι η Αρχή θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των Κανονισμών ή δεν θα αποδέχεται μεταχρονολογημένες επιταγές.

4.119.9 Οικονομικές καταστάσεις και λογαριασμοί του Σχεδίου Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Από την ίδρυση και λειτουργία του ταμείου για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων του πιο πάνω Σχεδίου, δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οικονομικές καταστάσεις και λογαριασμοί.

4.119.10 Ταμείο Συντάξεων. Εκκρεμεί η ετοιμασία λογαριασμών του πιο πάνω Ταμείου από την ίδρυσή του το 1994. Το υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού κατά την 31.12.2002 ανερχόταν σε £606.825.

4.119.11 Μίσθωση Κρατικής Γης στην Αρχή. Η εγγραφή στο όνομα της Αρχής της μίσθωσης της γης που χρησιμοποιείται για τη διοργάνωση των Εκθέσεων εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων στις 28 Μαρτίου 2003 αποφάσισε ότι η Σύμβαση Μίσθωσης της Κρατικής Γης στην Αρχή έναντι του ποσού της £1 ετήσια συνιστά ενίσχυση και πρέπει να τερματιστεί μέχρι 30.4.2003.

Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει προβεί σε εκτίμηση του αγοραίου ενοικίου της γης, ανερχόμενο σε £792.000 ετήσια. Σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού του ετήσιου ενοικίου που θα πρέπει να καταβάλλει η Αρχή, αυτό κυμαίνεται γύρω στις £350.000, σε σύγκριση με £1 που πληρώνεται τώρα. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων στις 10.6.2003 η Αρχή καταχώρισε προσφυγή.

Μέρος Β

4.119.12 Άδειες οικοδομής. Δεν έχουν ακόμη εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής από την αρμόδια αρχή για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής.

4.120 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.120.1 Έγκριση ετήσιου Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για κάθε οικονομικό έτος πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή για έγκριση μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του

προηγούμενου έτους. Ο Προϋπολογισμός για το 2002 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 21.12.2001 και στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 28.9.2001 και, αφού εξετάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 27.12.2001.

4.120.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το λειτουργικό πλεόνασμα, μετά την αφαίρεση των τόκων και την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, ανήλθε σε £5.731.717, σε σύγκριση με £5.514.602 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £217.115 ή 3,93%. Μετά την προσθήκη του συναλλαγματικού κέρδους ύψους £2.433.239 (2001 ζημιά £915.840), το οποίο προέκυψε από τη μετατροπή δανείων σε ξένα νομίσματα, σημειώθηκε καθαρό πλεόνασμα £8.164.956, σε σύγκριση με £4.598.762 το προηγούμενο έτος.

(β) Έσοδα. Το σύνολο των εσόδων για το 2002 ανήλθε στο ποσό των £23.091.781, σε σύγκριση με £22.821.871 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £269.910 ή ποσοστό 1,18%.

(γ) Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα προηγούμενων περιόδων, ήταν £17.360.065, σε σύγκριση με £17.307.269 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £52.796 ή ποσοστό 0,3%.

(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2002 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε £45.028.694, περιλαμβανομένων £4.358.271 που οφείλονται στην Κυβέρνηση για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976. Για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις της Αρχής, ύψους £40.670.423, υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις.

4.120.3 Προσωπικό και απολαβές. Οι οργανικές θέσεις της Αρχής ανέρχονταν σε 394, από τις οποίες οι 108 ήταν κενές. Επίσης, υπηρετούσαν 31 ωρομίσθιοι υπάλληλοι και 6 άτομα πάνω σε έκτακτη βάση. Για το 2002 οι δαπάνες για απολαβές του προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής σε διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε £7.946.570, σε σύγκριση με £7.750.710 το 2001. Με βάση τα στοιχεία αυτά, ο μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε σε £24.602 ετησίως.

4.120.4 Δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε £1.251.340, σε σύγκριση με £1.282.295 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £30.955. Τα τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε £877.741, σε σύγκριση με £935.489 το 2001.

4.120.5 Εισαγωγή συστήματος βάρδιας. Το Σχέδιο που συμφωνήθηκε στις 20.6.2001 και διαλαμβάνει δύο βάρδιες, από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή, εφαρμόστηκε τον Οκτώβριο 2002. Εντούτοις δεν υπήρξε αισθητή μείωση στις υπερωρίες και το προσωπικό που λαμβάνει τις ψηλότερες αποζημιώσεις για υπερωρίες δεν έχει ενταχθεί στο σύστημα βάρδιας. Αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το Μνημόνιο Συμφωνίας, προτεραιότητα για υπερωριακή απασχόληση θα έχουν όσοι ενταχθούν στο σύστημα βάρδιας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργοί εντάχθηκαν στο σύστημα βάρδιας λίγους μήνες πριν από την αφυπηρέτησή τους, επωφελούμενοι έτσι των δύο προσαυξήσεων που παραχωρούνται ως

κίνητρο για την ένταξη στο σύστημα. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί ελάχιστη χρονική περίοδος πριν από την αφυπηρέτηση, μέσα στην οποία δεν θα πρέπει να γίνονται δεκτές αιτήσεις για ένταξη στο σύστημα βάρδιας.

4.120.6 Δάνειο προς εταιρεία. Εταιρεία, η οποία έχει δανειοδοτηθεί από την Αρχή το 1994 με ποσό £40.000 και με πρόνοια εξόφλησης του δανείου με ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις των £1.500 από 31.3.1995, δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις της και στις 31.12.2002 παρουσίαζε οφειλόμενο ποσό £35.081. Η εταιρεία οφείλει επίσης ποσό £13.983 για άδειες χρήσης και άλλες διευκολύνσεις που της παρέχονται από την Αρχή. Η εταιρεία εργάζεται στο λιμάνι Λεμεσού χωρίς να υπάρχει σε ισχύ άδεια χρήσης, αφού η προηγούμενη άδεια έληξε στις 30.9.1998 και δεν έχει ανανεωθεί. Σημειώνεται ότι στην εταιρεία ανατέθηκε εργασία συντήρησης ρυμουλκού της Αρχής κατά τη διάρκεια του έτους και πληρώθηκε ποσό £7.053, αντί να γίνει αποκοπή από τις οφειλές της προς την Αρχή, όπως προνοούσε σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.120.7 Άδειες χρήσης χώρων. Αρκετοί αδειούχοι στους λιμενικούς χώρους καθυστερούν να καταβάλουν τις οφειλές τους και στις 31.12.2002 το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών ήταν £461.129.

4.120.8 Καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στο λιμάνι Λεμεσού. Τρεις διαχειρίστριες εταιρείες καταστημάτων αδασμολόγητων ειδών οφείλουν συνολικό ποσό £101.446 για άδειες χρήσης χώρων, στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό £74.062 που αφορά την περίοδο 1.3.1999 – 28.2.2001.

4.120.9 ΠΟΒΕΚ Λεμεσού. Η άδεια χρήσης της εταιρείας αυτής για την περίοδο 1.10.1997-30.9.2002, με ετήσιο δικαίωμα £5.004 και με τόκο 3% για τυχόν καθυστερήσεις, έχει λήξει χωρίς να ανανεωθεί. Από τον Οκτώβριο 2000 δεν έχει καταβληθεί κανένα ποσό και στις 31.12.2002, μετά τη ρευστοποίηση της εγγυητικής ύψους £1.200, οφειλόταν ποσό ύψους £10.059, πλέον Φ.Π.Α.

4.120.10 Ενοικίαση χερσαίου χώρου στο λιμάνι Πάφου. Εννέα αδειούχοι σκιαδίων χρωστούσαν συνολικά ποσό £37.755 στις 31.12.2002. Η είσπραξη των οφειλών παρουσιάζει πρόβλημα, επειδή τα σκιαδία κατασκευάστηκαν σε δημόσιο χώρο.

4.120.11 Σύνδεσμος Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων Λεμεσού. Ο πιο πάνω Σύνδεσμος χρησιμοποιεί από το 1991 Γραφεία στο Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων, συνολικού εμβαδού 176μ², χωρίς άδεια χρήσης και χωρίς να πληρώνει οποιοδήποτε ποσό. Με βάση τα δικαιώματα που χρεώνονται για παρόμοιες άδειες χρήσης υπολογίζεται ότι οφείλονται £7.744 ετησίως, δηλαδή συνολικά £85.184.

4.120.12 Εκχώρηση των εργασιών αποσκευοφορέα στο λιμάνι Λεμεσού στο Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου. Η Αρχή προχώρησε σε διαπραγματεύσεις με το Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (ΣΝΠΚ) και με το Σύνδεσμο Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων (ΣΑΛΑ) για την ανάθεση της πιο πάνω υπηρεσίας, χωρίς την προκήρυξη ανοικτών προσφορών. Στη συνέχεια προχώρησε σε διαπραγματεύσεις μόνο με τον πρώτο, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της απόφασης, και υπέγραψε συμφωνία για περίοδο πέντε χρόνων (15.7.2002 – 14.7.2007), με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη πέντε χρόνια.

Εξέφρασα την άποψη ότι, για διασφάλιση των συμφερόντων της Αρχής, θα έπρεπε να ετοιμαστούν κατάλληλοι όροι και να προκηρυχθούν δημόσιες προσφορές, εφόσον, εκτός από το ΣΝΠΚ και το ΣΑΛΑ, επέδειξαν ενδιαφέρον για την πιο πάνω εργασία και άλλοι φορείς.

4.120.13 Γερανογέφυρες λιμανιού Λάρνακας. Παρατηρήθηκε ότι οι γέφυρες αυτές αδρανούν σε μεγάλο βαθμό, λόγω της μείωσης του διαμετακομιστικού εμπορίου μέσω του λιμανιού Λάρνακας τα τελευταία χρόνια. Αναφέρεται ότι κατά το 2002 διακινήθηκαν συνολικά περίπου 400 εμπορευματοκιβώτια στο λιμάνι αυτό. Δεδομένου ότι στο λιμάνι υπάρχουν άλλοι μικρότεροι αυτοκινούμενοι γερανοί, οι οποίοι μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες του λιμανιού όπως προδιαγράφονται, εξέφρασα την άποψη όπως μελετηθούν τρόποι αξιοποίησης των γερανογεφυρών, οι οποίες στοίχισαν στην Αρχή £4,4 εκ.

Μέρος Β

4.120.14 Μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Παρόλο που έχουν περάσει αρκετά χρόνια από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από την Κυβέρνηση στην Αρχή, εντούτοις δεν έχει ακόμη υπογραφεί η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 16(2) του Νόμου.

Άποψη της Αρχής είναι ότι η έκδοση από το Υπουργικό Συμβούλιο των διαταγμάτων μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων, καθώς και η καταβολή από την Αρχή του ποσού που συμφωνήθηκε ως αντιπαροχή, πιστοποιούν ότι προϋπήρξε συμφωνία που ικανοποιούσε τις προϋποθέσεις που θέτει ο Νόμος, παρόλο που η συμφωνία αυτή δεν έχει διατυπωθεί γραπτώς και υπογραφεί από τα δύο μέρη. Επίσης εκφράζεται η άποψη ότι η υπογραφή νέου εγγράφου δεν εξυπηρετεί οποιοδήποτε σκοπό.

4.120.15 Σταθμός εμπορευματοκιβωτίων στο λιμάνι Λεμεσού. Ο πιο πάνω χώρος δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί πλήρως, για το λόγο ότι τα μηχανήματα για τη διεκπεραίωση των εργασιών, που προβλέπονταν στη μελέτη κατασκευής, δεν έχουν εξασφαλιστεί, με αποτέλεσμα η κεφαλαιουχική δαπάνη, που περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής του χώρου, καθώς και των άλλων συναφών έργων (κρηπίδωμα, εξοπλισμός κ.τ.λ.), να μην αποφέρει στην Αρχή το αναμενόμενο όφελος. Η Αρχή με πληροφόρησε ότι ο σταθμός λειτουργεί σήμερα με τις υφιστάμενες διευθετήσεις και το πρόβλημα που παρατηρείται οφείλεται στην αρνητική στάση μερικών λιμενικών εταίρων στις προσπάθειες που καταβάλλει η Αρχή για εκμετάλλευση του σταθμού πάνω σε ορθολογιστική βάση.

Άποψη της Αρχής είναι ότι οι σκυρολεκάνες του ανατολικού σταθμού δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, λόγω της επέκτασης του λιμανιού το 1996 και της διαμόρφωσης του ρυθμιστικού σχεδίου, που διαφοροποιεί τη χρήση του αναξιοποίητου χώρου. Στο χώρο αυτό έχει χωροθετηθεί η νέα αίθουσα επιβατών και προχωρεί και η ασφαλτόστρωση χώρου 39 000 τ.μ., ώστε να χρησιμοποιηθεί ως ανοικτός αποθηκευτικός χώρος.

4.120.16 Διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από 2.1.1991 ο Σύνδεσμος Αδειούχων Αχθοφόρων ανέλαβε τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας, ύστερα από διαβουλεύσεις μεταξύ του τότε Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων και του Συνδέσμου. Παρά το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει, δεν έχει ακόμη υπογραφεί η σχετική συμφωνία μεταξύ της Αρχής και του Συνδέσμου, επειδή οι αχθοφόροι δεν αποδέχτηκαν το προσχέδιο σχετικά με την άδεια που θα παραχωρείται και ζήτησαν διάφορες τροποποιήσεις, οι οποίες δεν έγιναν αποδεκτές από την Αρχή. Η Αρχή πρέπει να προβεί σε κατάλληλες

ενέργειες για διασφάλιση των εσόδων της από τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων, τα οποία, με βάση το προηγούμενο καθεστώς (1990), είναι της τάξης των περίπου £550.000 το χρόνο. Από το 1991 μέχρι σήμερα η Αρχή δεν είχε κανένα έσοδο.

Η Αρχή πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι προχώρησε στη θεσμική ρύθμιση του θέματος, με επιβολή πρόσθετης χρέωσης 5% πάνω στα δικαιώματα που καταβάλλονται στους αδειούχους αχθοφόρους. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα κατά το 2002 να εισπραχθεί ποσό £343.809. Επίσης, άποψη της Αρχής είναι ότι οι διαφορές με τους αδειούχους αχθοφόρους οφείλονται στο νομικό/θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει το καθεστώς που αυτοί απολαμβάνουν, το οποίο τους παρέχει τη δυνατότητα να αδρανοποιήσουν το λιμάνι ανά πάσα στιγμή, και εκφράζεται η άποψη ότι το καθεστώς αυτό θα διαφοροποιηθεί με τη θεσμοθέτηση της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών.

4.121 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.121.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Οι λογαριασμοί της Αρχής για το 2002 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκριση μου, με βάση το άρθρο 3(1) των πιο πάνω Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

4.121.2 Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το έτος 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 20.11.2001 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2002. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2001, ενώ κατατέθηκε στις 31.1.2002. Εγκρίθηκε από τη Βουλή στις 11.4.2002. Οι δαπάνες από την 1.1.2002 μέχρι τις 28.2.2002 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή με την ψήφιση δωδεκατημορίων. Οι δαπάνες από την 1.3.2002 μέχρι τις 10.4.2002 ήταν μη εξουσιοδοτημένες. Με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι δαπάνες αυτές αφορούν μόνο μισθούς και συμβατικές υποχρεώσεις.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι γίνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την έγκαιρη υποβολή και έγκριση του Προϋπολογισμού και ότι η καθυστέρηση οφείλεται στις χρονοβόρες διαβουλεύσεις που γίνονται στα αρμόδια Υπουργεία για τη θεώρηση και έγκριση του.

(β) Δαπάνες Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το 2002 ήταν £129,8 εκ. και οι πραγματικές ανήλθαν σε £60,5 εκ. Σε δύο Κονδύλια σημειώθηκαν μικρές υπερβάσεις, οι οποίες καλύφθηκαν από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια, κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο, και εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 3.12.2002. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες μου εκθέσεις, για σκοπούς έγκαιρης ενημέρωσης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει, κατά την υποβολή της πρότασης για έγκριση διενέργειας δαπάνης, να υποβάλλεται σχετική βεβαίωση ότι υπάρχουν οι απαιτούμενες πιστώσεις στο σχετικό Κονδύλι του Προϋπολογισμού ή ότι θα προκύψει υπέρβαση.

Η κατάσταση που ακολουθεί παρουσιάζει την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως κατά τα τελευταία χρόνια:

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	
	€εκ.	€εκ.	€εκ	%
1998	58	46	12	20
1999	55	49	6	12
2000	61,3	62,7	-	-
2001	68,3	59,5	8,8	13
2002	129,8	60,5	69,3	53

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται τα σημαντικότερα έργα του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως που δεν υλοποιήθηκαν:

Έργο	Προϋπολογισμός	Δαπάνη
	€εκ.	€εκ.
Διεθνή Υποβρύχια Καλώδια	47,5	--
Δίκτυο Μετάδοσης – Οπτικός Εξοπλισμός		
Πολυπλεξίας Μήκους Κύματος	2,5	--
Σύστημα Ασφάλειας Κτιρίων	1,0	0,5
Δορυφορικοί Σταθμοί	0,77	0,02
Ομαδοποιημένα Προϊόντα	3,0	--
Κεντρικό Σύστημα Η/Υ	2,2	--

Η Αρχή δεν προχώρησε με την εκτέλεση του έργου για τα Διεθνή Υποβρύχια Καλώδια, το σχετικό Κονδύλι του οποίου ήταν δεσμευμένο, λόγω των αρνητικών διεθνών συνθηκών.

4.121.3 Οικονομική κατάσταση.

4.121.4 Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό πλεόνασμα για το 2002, πριν από τη φορολογία, ήταν £6,8 εκ., σε σύγκριση με £78,1 εκ. το προηγούμενο έτος.

Τα αποτελέσματα των τελευταίων δύο ετών συνοψίζονται ως ακολούθως:

	2002	2001	Αύξηση/ (Μείωση)
	£000	£000	%
Έσοδα από υπηρεσίες	211.918	215.836	(1,8)
Έσοδα από επενδύσεις	14.532	12.930	12,4
Συναλλαγματική ζημιά/κέρδος	(242)	607	
	<u>226.208</u>	<u>229.373</u>	<u>(1,4)</u>
Έξοδα λειτουργίας	140.957	136.887	3,0
Έξοδα χρηματοδότησης/άλλα έξοδα	2.748	1.666	65,0
Τόκοι και ελλείμματα Ταμείου και Σχεδίου			
Συντάξεων	15.650	12.700	23,2
<u>Ασυνήθεις δαπάνες:</u>			
Πρόστιμο Επιτροπής Προστασίας Ανταγ.	20.000		
Χορηγία προς το Κράτος	40.000		
	<u>219.355</u>	<u>151.253</u>	<u>(18,6)</u>
Πλεόνασμα πριν από την αφαίρεση εταιρικού φόρου	<u>6.853</u>	<u>78.120</u>	<u>(40,02)</u>

Η σημαντική μείωση στο πλεόνασμα, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οφείλεται κυρίως στο πρόστιμο της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού ύψους £20 εκ., για το οποίο η ΑΤΗΚ υπέβαλε ένσταση στο Ανώτατο Δικαστήριο, στη χορηγία ύψους £40 εκ. προς το Κράτος και στην αύξηση στους τόκους και ελλείμματα του Σχεδίου Συντάξεων και του Ταμείου Συντάξεων, ύψους £3 εκ.

Όπως έχω αναφέρει και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, με βάση το άρθρο 19 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου, Κεφ. 302, οι χρεώσεις της Αρχής για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες θα πρέπει να είναι καθορισμένες σε τέτοιο ύψος, ώστε τα έσοδα της Αρχής να καλύπτουν απλώς τα λειτουργικά της έξοδα, την αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων των δανείων, καθώς και τέτοιο απόθεμα, το οποίο η Αρχή ήθελε κρίνει ικανοποιητικό για αποσβέσεις, επεκτάσεις, ανακαινίσεις κ.τ.λ. Ως αποτέλεσμα των πλεονασμάτων που πραγματοποιούνται ετήσια, τα συσσωρευμένα αποθέματα αυξάνονται συνεχώς και η πιο πάνω πρόνοια του Νόμου, κατά την άποψη μου, δεν φαίνεται να τυγχάνει εφαρμογής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι από το 2002, μετά την πλήρη εφαρμογή της αναίσορρόπησης των τελών, τα τέλη καθορίζονται με βάση την αρχή της κοστοστρέφειας και της διαφάνειας. Τα συσσωρευθέντα αποθεματικά και χρηματικά διαθέσιμα αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής.

4.121.5 Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα. Στις 31.12.2002 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα συνολικού ύψους £211,5 εκ., σε σύγκριση με £218 εκ. το 2001. Τα μετρητά ανέρχονταν σε £144,3 εκ., σε σύγκριση με £157,4 εκ. το 2001, και το μεγαλύτερο μέρος τους είναι καταθεμένο σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια, με επιτόκιο 4,5%.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη έκθεσή μου, τα ταμειακά διαθέσιμα, πέρα από τις ετήσιες ανάγκες της Αρχής, θα έπρεπε, σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, να είχαν επενδυθεί σταδιακά εντός 10 ετών σε κυβερνητικά χρεώγραφα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η ΑΤΗΚ, μέσα στο νέο φιλελευθεροποιημένο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον με κυμαινόμενα επιτόκια, καθορίζει την πολιτική της για τις επενδύσεις των χρηματικών της διαθεσίμων, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους, την απόδοση και τις χρονικές προβλέψεις όσον αφορά στις χρηματικές της ανάγκες.

4.121.6 Μεταφορά πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στη συνεδρία του αρ. 31/2002, ημερομηνίας 17.12.2002, αποφάσισε όπως μεταφερθεί ποσό ύψους £40 εκ. από τα αποθεματικά της Αρχής στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 57.005 ημερομηνίας 18.12.2002, αποδέχθηκε την προσφορά αυτή.

Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.1.2003 Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός για τη χρήση του έτους 2002, ύψους £40 εκ.

Έχοντας υπόψη ότι ο Νόμος που διέπει τη λειτουργία της ΑΤΗΚ (Κεφ. 302, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) δεν προνοεί τη μεταφορά τυχόν πλεονασμάτων στο Κράτος, σε

συνδυασμό με τις πρόνοιες του άρθρου 19 του ίδιου Νόμου που περιορίζουν την ευχέρεια της Αρχής να συσσωρεύει επί μακρόν σημαντικά αποθέματα, εξέφρασα την άποψη ότι, αν η Αρχή θεωρούσε ότι το πιο πάνω ποσό ήταν πέραν των αναγκών της, θα έπρεπε να επιστραφεί στους καταναλωτές υπό μορφή μείωσης των τελών ή με άλλους τρόπους. Η μεταφορά των πλεονασμάτων στο Πάγιο Ταμείο μπορεί να θεωρηθεί ότι ουσιαστικά ισοδυναμεί με έμμεση φορολογία των καταναλωτών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι τα πλεονάσματα χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του αναπτυξιακού της προγράμματος και τα τέλη θα εμποτεύει στο εξής ο Επίτροπος Ρύθμισης Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

4.121.7 Προσωπικό.

(α) Η Αρχή στις 31.12.2002 εργοδοτούσε 2 417 πρόσωπα. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε £53,6 εκ., σε σύγκριση με £47,6 εκ. το 2001. Οι δαπάνες για τόκους και ελλείμματα στο Σχέδιο Συντάξεων και στο Ταμείο Συντάξεων ήταν £15,7 εκ., σε σύγκριση με £12,7 εκ. το 2001. Σημειώνεται ότι στο τέλος του 2002 υπήρχαν 43 κενές οργανικές θέσεις.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά των £15,7 εκ. στο Σχέδιο Συντάξεων, ήταν περίπου £22.173 (2001 £19.605). Η αύξηση οφείλεται στις γενικές αυξήσεις που παραχωρήθηκαν με τη νέα συλλογική σύμβαση.

Από το 2000 η Αρχή εργοδοτεί έκτακτο προσωπικό, το οποίο πληρώνεται πάνω σε ωρομίσθια βάση. Στις 31.12.2002 εργοδοτούνταν 172 έκτακτοι υπάλληλοι, για στελέχωση των Υπηρεσιών 191/192 και CYTANET, και η σχετική δαπάνη για το έτος ανήλθε στις £576.979.

(β) **Άλλα ωφελήματα προσωπικού.** Κατά τα έτη 2000-2002 πληρώθηκαν τα πιο κάτω ποσά:

	2002	2001	2000
	£	£	£
Διάφορες χορηγίες προς το προσωπικό	450.742	420.640	332.396
Εορταστικές εκδηλώσεις	39.565	206.856	27.256
Επιχορήγηση Σωματείου Ταμείου Ευημερίας	655.696	567.148	534.630
Συνδρομές υπαλλήλων στο ΘΟΚ	8.120	7.600	7.800
Ομαδική ασφάλεια υπαλλήλων και συνταξιούχων	299.122	285.527	288.163
	1.453.245	1.287.771	1.190.245

Η εισφορά στο Σωματείο Ταμείου Ευημερίας και η ομαδική ασφάλεια των υπαλλήλων και συνταξιούχων γίνονται βάσει της συλλογικής σύμβασης. Οι διάφορες χορηγίες προς το προσωπικό (μηνιαία βοηθήματα υπαλλήλων Ταμείου Προνοίας, χορηγήματα τέκνων για σπουδές, βοηθήματα σε δυσπραγούντες υπαλλήλους, χορηγήματα σε αριστεύσαντα παιδιά υπαλλήλων κ.τ.λ.) γίνονται με βάση σχετική απόφαση του Συμβουλίου.

(γ) **Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση - Αφυπηρετήσεις του έτους.** Ο θεσμός της πρόωρης αφυπηρέτησης προσωπικού συνεχίστηκε και το 2002. Σε 19 υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα, καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους £694.000,

επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα. Από την εφαρμογή του θεσμού το 1988 μέχρι το 2002, η Αρχή έχει δαπανήσει για πρόωρη αφυπηρέτηση 628 υπαλλήλων συνολικό ποσό £15.798.831. Κατά την ίδια περίοδο έχουν αφυπηρετήσει κανονικά 497 υπάλληλοι, ενώ οι νέες προσλήψεις ανήλθαν σε 1 482, αυξάνοντας έτσι το προσωπικό κατά 357 υπαλλήλους και φθάνοντας στις 31.12.2002 στα 2 417 άτομα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι ο θεσμός αποβαίνει προς το συμφέρον της Αρχής, με κυριότερο όφελος την ανανέωση του προσωπικού και την εξύψωση του ακαδημαϊκού του επιπέδου, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του συνεχώς μεταβαλλόμενου τεχνικού και λειτουργικού περιβάλλοντος της ΑΤΗΚ.

4.121.8 Επενδύσεις – Δορυφορικό πρόγραμμα EAST. Στους λογαριασμούς του έτους 2000 έγινε πρόβλεψη ύψους £1.292.000 για ολόκληρο το ποσό της επένδυσης στο πιο πάνω δορυφορικό πρόγραμμα, η οποία έγινε μέσω της θυγατρικής εταιρείας Digimed Communications Ltd, λόγω του ότι το πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε.

Η Αρχή προχώρησε σε διαβουλεύσεις, μέσω της Digimed, με τους συνεταίρους της στο πρόγραμμα Matra Marconi Space (UK) Ltd, για διεκδίκηση των δικαιωμάτων της βάσει της σχετικής συμφωνίας, οι οποίες όμως δεν καρποφόρησαν. Κατά το 2002 η Αρχή ανέθεσε σε Δικηγορικό Γραφείο του εξωτερικού τη λήψη μέτρων εναντίον των συνεταίρων της.

4.121.9 Θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd. Οι δραστηριότητες της εταιρείας συνεχίζουν να είναι περιορισμένες. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2002 δεν παρουσιάζουν έσοδα, ενώ οι συσσωρευμένες ζημιές ανέρχονται σε £699.845.

Η εταιρεία έχει τις πιο κάτω θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες:

	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Ποσό επένδυσης</u>
	<u>%</u>	<u>£</u>
Cytacom Solutions Ltd	100	100.000
Emporion Plaza Ltd	100	150.000
Cyta UK Ltd (στο Ηνωμένο Βασίλειο)	100	1
Bestel Communications Ltd	50	32.500
Iris Gateway Satellite Services Ltd	100	1.098.742
		<u>1.266.707</u>

Μέσα στο 2002 η Αρχή κατέθεσε στο λογαριασμό της εταιρείας ποσό £30 εκ. για επενδύσεις στο εξωτερικό. Η εταιρεία μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν έχει προχωρήσει στην επένδυση, σεβόμενη τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τη διενέργεια της εν λόγω επένδυσης. Αν τελικά η επένδυση δεν υλοποιηθεί, τότε το ποσό αυτό θα πρέπει να επιστραφεί στην Αρχή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το ποσό αυτό θα πρέπει να παραμείνει στην εταιρεία, σε αναμονή εξελίξεων στο θέμα των επενδύσεων, στα πλαίσια της διακηρυγμένης κυβερνητικής πολιτικής.

4.121.10 Αποθήκες.

(α) Αποθέματα εξοπλισμού/υλικών. Τα αποθέματα υλικών λειτουργίας και συντήρησης στις 31.12.2002 ήταν αξίας £2,2 εκ., σε σύγκριση με £3,3 εκ. το 2001. Τα αποθέματα υλικών

για τα έργα υπό εκτέλεση στις 31.12.2002 ήταν αξίας £10,9 εκ., σε σύγκριση με £12,1 εκ. το 2001.

Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις τα αποθέματα παραμένουν στις αποθήκες για αρκετό χρονικό διάστημα, προτού εγκατασταθούν στα έργα. Παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) **Σταθερές Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες.** Στα αποθέματα της πιο πάνω υπηρεσίας περιλαμβάνονται, κάτω από τα έργα υπό εκτέλεση, εξοπλισμός και υλικά των Τηλεφωνικών Κέντρων Alcatel (καλώδια, σκάλες κ.τ.λ.) αξίας £108.287, τα οποία αγοράστηκαν από το 1999 και 2000, βάσει της προσφοράς του 1992 AT1/92, για τους σκοπούς του αναπτυξιακού προγράμματος.

Αναφέρεται ότι η προσφορά AT1/92 κατακυρώθηκε αρχικά για ποσό £5,6 εκ., ενώ οι δαπάνες μέχρι το 2002 ανήλθαν σε £41,5 εκ.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η πρακτική αυτή έχει αναθεωρηθεί πρόσφατα, έτσι ώστε να προβλέπεται μέγιστο όριο επιπρόσθετων παραγγελιών μετά την αρχική συμφωνία.

- (ii) **Υπηρεσίες Κινητής Τηλεφωνίας.** Στα αποθέματα της πιο πάνω υπηρεσίας εξακολουθούν να περιλαμβάνονται, κάτω από τα έργα υπό εκτέλεση, αντένες παλαιάς τεχνολογίας, προκατασκευασμένα δωμάτια και άλλα υλικά αξίας £111.895, τα οποία αγοράστηκαν από το 1997. Με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών (αρ. συνεδρίας 98/2002, ημερ. 4.12.2002) εγκρίθηκε η κήρυξη των υλικών ως πεπαλαιωμένων και έγινε εισήγηση όπως διερευνηθεί η δυνατότητα εκποίησης τους.

(iii) **Δίκτυο Πρόσβασης.**

- Από δειγματοληπτικό έλεγχο των αποθεμάτων του Δικτύου Πρόσβασης, τα οποία περιλαμβάνονται κάτω από τα έργα υπό εκτέλεση, παρατηρήθηκε ότι αρκετά από αυτά χρησιμοποιήθηκαν ελάχιστα ή καθόλου. Για αγορές εξοπλισμού (τερματικός εξοπλισμός, καλώδια, HDSL) αξίας £351.876 που έγιναν από το 2001 (5/2001, 9/2001), το 57,3% δεν είχε εγκατασταθεί μέχρι την ημέρα του ελέγχου.

Όπως πληροφορήθηκα, ο ρυθμός εγκατάστασης του πιο πάνω εξοπλισμού είναι χαμηλός, λόγω του ότι οι προβλέψεις των αναγκών αποδείχθηκαν υπεραισιόδοξες.

- Στα αποθέματα της πιο πάνω υπηρεσίας περιλαμβάνονται, κάτω από τα έργα υπό εκτέλεση, υλικά αξίας περίπου £500.000, τα οποία αγοράστηκαν πριν από αρκετά χρόνια, όπως εναέρια καλώδια, τηλεφωνικοί πάσσαλοι (προσφορά AT105/96), και, όπως μας έχει αναφερθεί, δεν χρησιμοποιούνται από το Δίκτυο Πρόσβασης για σκοπούς ανάπτυξης, αλλά μόνο για σκοπούς συντήρησης. Με βάση τα πιο πάνω, είναι φανερό ότι δεν αποτελούν αποθέματα για έργα υπό εκτέλεση, αλλά για συντήρηση. Αναφέρεται ότι η νέα πολιτική της Αρχής είναι η σταδιακή υπογειοποίηση του δικτύου της, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται το 2000.

Όπως πληροφορήθηκα, τα αποθέματα αυτά θα μεταφερθούν στην αποθήκη συντήρησης.

- Επίσης, στα αποθέματα του πιο πάνω Δικτύου περιλαμβάνονται υλικά αξίας περίπου £70.000, τα οποία, με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών (αρ. συνεδρίας 9/2003 ημερ. 22.1.2003), κηρύχθηκαν ως πεπαλαιωμένα. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών εισηγήθηκε όπως η Μονάδα διερευνήσει τη δυνατότητα εκποίησης τους.

(β) Αποθέματα λειτουργίας και συντήρησης – Τερματικός εξοπλισμός. Στα Αποθέματα λειτουργίας και συντήρησης της Κεντρικής Αποθήκης (20 Central-1) περιλαμβάνεται τερματικός εξοπλισμός (μηχανές για πώληση τηλεκαρτών, εξαρτήματα κερματοτηλεφώνων), αξίας περίπου £43.200, ο οποίος αγοράστηκε από το 1996, βάσει της προσφοράς ΑΤ57/96 και παραμένει αχρησιμοποίητος, λόγω της μειωμένης κίνησης στις πωλήσεις τηλεκαρτών. Όπως πληροφορήθηκα, άρχισε η μετατροπή των μηχανών πώλησης τηλεκαρτών σε μηχανές πώλησης καρτών so-easy.

(γ) Εξοπλισμός/υλικά που έχουν επιστραφεί στην αποθήκη. Στην Κεντρική Αποθήκη υπάρχει μεταχειρισμένος εξοπλισμός κινητής τηλεφωνίας και σταθερών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, αξίας £601.952 και £237.880, αντίστοιχα, ο οποίος επιστράφηκε από τα Τηλεφωνικά Κέντρα ως πεπαλαιωμένος. Με απόφαση του το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών (αρ. συνεδρίας 73/2002, ημερ. 3.10.2202) εισηγήθηκε όπως η αρμόδια υπηρεσία υποβάλει πρόταση για την εκποίηση των σταθμών βάσης που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω εξοπλισμό.

4.121.11 Προσφορές.

(α) Προσφορά ΑΤ37/2001 – Προμήθεια Δικτύου Οπτικής Πολυπλεξίας Μήκους Κύματος (WDM). Με την απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής αρ. 421/2002 (αρ. συνεδρίας 21/2002 ημερ. 17.9.2002), η πιο πάνω προσφορά κατακυρώθηκε, έναντι του συνολικού ποσού των £6.162.918. Η Συμφωνία είναι για περίοδο 3 ετών, με δικαίωμα παράτασης για ακόμη 2 χρόνια. Επίσης υπογράφηκε χωριστή συμφωνία συντήρησης διάρκειας 12 χρόνων.

Από τον έλεγχο της πιο πάνω προσφοράς προέκυψαν τα ακόλουθα:

Η προσφορά προκηρύχθηκε στις 3.7.2001 με τη μέθοδο των δύο φακέλων. Η Επιτροπή Αξιολόγησης εντόπισε διάφορες ασάφειες και κενά στις πληροφορίες που δόθηκαν στις προσφορές που υποβλήθηκαν (μη υποβολή Δήλωσης Συμμόρφωσης κ.τ.λ.) και αποτάθηκε στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών για καθοδήγηση. Στάληκαν διευκρινιστικές ερωτήσεις στους προσφοροδότες και ζητήθηκε παράταση της ισχύος της προσφοράς. Στη συνέχεια η Επιτροπή προχώρησε στην αξιολόγηση των προσφορών και υπέβαλε έκθεση στο Συμβούλιο για κατακύρωση στο χαμηλότερο προσφοροδότη. Από το Συμβούλιο εκφράστηκαν επιφυλάξεις αναφορικά με την εισήγηση και συστάθηκε Επιτροπή για περαιτέρω μελέτη του θέματος. Στην «προκαταρκτική» έκθεση της Επιτροπής (που είναι καταχωρισμένη στο σχετικό φάκελο και δεν φέρει ούτε ημερομηνία ούτε είναι υπογραμμένη) αναφέρεται ότι υπήρχαν ουσιώδεις παραλείψεις στην όλη διαδικασία, οι οποίες συνεπάγονταν τον αποκλεισμό των προσφορών, εκτός από την προσφορά άλλης εταιρείας, της οποίας η τιμή ήταν από τις ψηλότερες, και συστήνει την ακύρωση της διαδικασίας και την επαναπροκήρυξη της προσφοράς (σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, η έκθεση αυτή αποτελεί απλώς ενδιάμεσες σημειώσεις εργασίας της Επιτροπής, πριν από τη μελέτη όλων των στοιχείων). Ωστόσο, στην τελική έκθεση που υποβλήθηκε δεν αναφέρονται οι παραλείψεις της «προκαταρκτικής» έκθεσης και γίνεται εισήγηση για κατακύρωση της προσφοράς στον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Μετά από σειρά παρατάσεων της ισχύος των προσφορών (διάρκειας περίπου ενός χρόνου) και από επίσκεψη στο χαμηλότερο προσφοροδότη, διαπιστώθηκε ότι μέρος του απαιτούμενου εξοπλισμού δεν είχε περιληφθεί στην προσφορά της. Η εταιρεία προσφέρθηκε να παραχωρήσει δωρεάν τον εν λόγω εξοπλισμό, όμως αυτό απορρίφθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, με το δικαιολογητικό ότι η εκ των υστέρων προσφορά ειδών συνιστά παραβίαση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Ως εκ τούτου, έγινε ομαλοποίηση των τιμών και συμπεριλήφθηκε το κόστος του εν λόγω εξοπλισμού στην προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη, με αποτέλεσμα να αλλάξει η σειρά κατάταξης και η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη να παρουσιάζεται ως η πιο συμφέρουσα.

(β) Αναβάθμιση Αντισεισμικής Προστασίας των Κεντρικών Γραφείων της Αρχής. Δεν έχει ληφθεί απόφαση για την αναβάθμιση των κτιρίων της Αρχής, για σκοπούς αντισεισμικής προστασίας. Στην Έκθεσή μου για το 2001 ανέφερα ότι, προτού ληφθεί σχετική απόφαση, θα πρέπει να δοθεί έκθεση/απόψεις από τον αρχικό μελετητή του κτιρίου για την αντισεισμική στατική επάρκεια του κτιρίου. Μέχρι σήμερα δεν έχει ετοιμαστεί σχετική έκθεση.

Στην τεχνοοικονομική μελέτη (cost benefit analysis) που έγινε για λογαριασμό της Αρχής από Γραφείο Εκτιμητών Ακινήτων, η αξία του αναβαθμισμένου κτιρίου υπολογίζεται να είναι γύρω στα £23,1 εκ. (αξία υφιστάμενου κτιρίου £8,8 εκ., δαπάνες για την ανακαίνιση/αναβάθμιση £14,3 εκ.), ενώ το κόστος ανέγερσης νέου σύγχρονου κτιρίου υπολογίζεται σε £22,9 εκ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει υπόψη όλα τα δεδομένα και τις υπαλλακτικές λύσεις, δεδομένης της μεγάλης δαπάνης που συνεπάγεται το έργο, προτού ληφθεί τελική απόφαση.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχει συσταθεί ειδική διευρυμένη επιτροπή για να μελετήσει σε βάθος όλες τις υπαλλακτικές λύσεις για ικανοποίηση των αναγκών της ΑΤΗΚ και να προβεί σε εισήγηση για λήψη απόφασης.

(γ) Προσφορά ΑΤ 71/95 για την ανέγερση νέου Κεντρικού Τηλεφωνικού Κέντρου Λεμεσού – Απαιτήσεις αποζημιώσεων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, λόγω των καθυστερήσεων από μέρους του εργολάβου, η Αρχή έχει υποστεί ζημιές ύψους £222.734. Ύστερα από εισηγήσεις μου, η Αρχή άσκησε το δικαίωμα της για επιβολή χρηματικών αποζημιώσεων, με την κατακράτηση/εξαργύρωση της εγγυητικής, καθώς και την οικειοποίηση ποσών κράτησης του συμβολαίου. Εξακολουθεί να παραμένει ποσό ύψους £75.424, το οποίο θα πρέπει να απαιτηθεί/εισπραχθεί από τον εργολάβο. Συμφωνήθηκε να παραπεμφθούν οι διαφορές των δύο μερών σε διαιτησία. Η διαδικασία της διαιτησίας δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί.

Όπως πληροφορήθηκα, έχει εγκριθεί και συμφωνηθεί με τον εργολάβο η διαδικασία της διαιτησίας, η οποία αναμένεται να αρχίσει σύντομα.

(δ) Προσφορά ΑΤ 42/2001 – Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για το νέο Κέντρο Ελέγχου Αεροπορικών Πτήσεων Λευκωσίας (έργο LEFCO). Λόγω διαφόρων αδυναμιών και προβλημάτων που προέκυψαν κατά τη διαδικασία της προσφοράς και της καθυστέρησης που σημειώθηκε και, ενόψει των διαφοροποιημένων αναγκών του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, η Αρχή αποφάσισε στις 24.4.2001 την ακύρωση της διαδικασίας και την επαναπροκήρυξη της προσφοράς.

Από την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών προέκυψε ότι δύο από τις τέσσερις προσφορές ικανοποιούν τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών.

Στη συνεδρία του Συμβουλίου αρ. 5/2003 ημερ. 25.12.2003 εγκρίθηκε παράταση της ισχύος των προσφορών μέχρι τις 22.4.2003. Στην ίδια συνεδρία εγκρίθηκε και η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών όπως προχωρήσουν σε διαβουλεύσεις με τον πρώτο κατά σειρά κατάταξης προσφοροδότη με στόχο την υπογραφή συμβολαίου.

4.121.12 Κίνητρα και αμοιβές με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας. Με την απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 11.3.2003 εγκρίθηκε η διάθεση Κονδυλίου στους Προϋπολογισμούς του 2001 (£200.000) και 2002 (£350.000) για κίνητρα και αμοιβές, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και απόδοσης του προσωπικού και τη συγκράτηση στελεχών της Αρχής. Οι αμοιβές καταβλήθηκαν στο 93% του προσωπικού, με τη μισθοδοσία του Μαρτίου 2003. Το 30% του συνολικού ποσού κατανεμήθηκε ισόποσα και το υπόλοιπο 70% με βάση την ατομική αξιολόγηση του προσωπικού. Εξέφρασα την άποψη ότι, όπως τελικά κατανεμήθηκε το ποσό, δεν εξυπηρετεί τους αρχικούς σκοπούς της λειτουργίας του ως κινήτρου για αύξηση της παραγωγικότητας και ότι η χρέωση του Προϋπολογισμού του 2001 με καταβολή του χρεωθέντος ποσού το 2003 είναι αντίθετη και αντιστρατεύεται την όλη φιλοσοφία ετοιμασίας και εκτέλεσης του Προϋπολογισμού και θα έπρεπε να αποφευχθεί.

Αναφέρεται ότι, λόγω του ότι δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία απόδοσης και σαφή κριτήρια αξιολόγησης του προσωπικού, έγιναν επαναξιολογήσεις για το 2001 και 2002.

Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν κυμαίνονται από £42 (για το μέσο και κατώτερο προσωπικό) μέχρι £1.170 (για το επίπεδο Διευθυντών/Υποδιευθυντών), κατά άτομο και κατ' έτος, ενώ σε 4 άτομα της Γενικής Διεύθυνσης καταβλήθηκε συνολικό ποσό £6.000 κατ' έτος.

Αναφέρεται ότι το αντίστοιχο ποσό στον Προϋπολογισμό του έτους 2003 (£550.000) έχει δεσμευθεί από τη Βουλή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η διάθεση των πιο πάνω κονδυλίων επέτρεψε την πιλοτική εφαρμογή του συστήματος κινήτρων και αμοιβών, το οποίο αποτελεί επιβαλλόμενο και πρωτοποριακό γεγονός στα νέα δρώμενα στην αγορά εργασίας. Ανέφερε επίσης ότι ήδη τροchioδρομείται διαδικασία καθορισμού συγκεκριμένων στοιχείων και σαφέστερων κριτηρίων αξιολόγησης του προσωπικού για το 2003, για σκοπούς εφαρμογής του συστήματος, αν τελικά αποδεσμευτεί η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό.

4.121.13 Εκποίηση υπηρεσιακών διευθυντικών οχημάτων. Παρατηρήθηκε ότι για την εκποίηση πέντε υπηρεσιακών οχημάτων του Προέδρου και της Γενικής Διεύθυνσης, δεν έχει ακολουθηθεί η διαδικασία προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού, όπως προβλέπεται και στους σχετικούς Κανονισμούς της Αρχής και όπως ακολουθείται για την πώληση άλλων υλικών και εξοπλισμών σε τρίτους.

Με απόφαση του Συμβουλίου ημερομηνίας 19.11.2002, δύο από τα οχήματα πωλήθηκαν με τη μέθοδο της δημοπρασίας από ιδιώτη δημοπράτη. Τα υπόλοιπα οχήματα εκτέθηκαν προς πώληση και πωλήθηκαν από τους εκθεσιακούς χώρους των προμηθευτών των αντίστοιχων νέων οχημάτων, με ελάχιστη τιμή πώλησης που καθορίστηκε βάσει των τιμών που εξασφαλίστηκαν στη δημοπρασία.

Για την αντικατάσταση των πιο πάνω οχημάτων το Συμβούλιο υιοθέτησε εισήγηση Ειδικής Επιτροπής, όπως ζητηθούν προσφορές για συγκεκριμένα μοντέλα οχημάτων από

συγκεκριμένους προμηθευτές. Ακολούθως έγινε διαπραγμάτευση με τους προμηθευτές και αγοράστηκαν τέσσερα οχήματα με κυβισμό 2,4L (με αδασμολόγητη αξία £26.000 το καθένα) και ένα με κυβισμό 3,5L (με αδασμολόγητη αξία £39.000). Σημειώνεται ότι ο κυβισμός του οχήματος αυτού είναι κατά πολύ μεγαλύτερος αυτού που προβλέπεται για τα οχήματα του Προέδρου της Βουλής, των Υπουργών και άλλων αξιωματούχων του Κράτους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η διαδικασία εκποίησης των παλαιών οχημάτων, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Αρχής, σκοπό είχε να εκτιμηθεί ορθά η αγοραία αξία τους και να αποτελέσει την ελάχιστη τιμή πώλησης τους, πράγμα το οποίο επιτεύχθηκε. Όσον αφορά στα νέα οχήματα, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αυτά είναι νεότερης έκδοσης των ίδιων, αντίστοιχων με τα υφιστάμενα, σειρών. Ως κυβισμός της μηχανής επιλέχθηκε ο ελάχιστος αντίστοιχος κυβισμός που ήταν διαθέσιμος για τις συγκεκριμένες σειρές τη δεδομένη χρονική περίοδο. Ανέφερε επίσης ότι το Συμβούλιο, σε πρόσφατη συνεδρίαση του στις 3.6.2003, ανταποκρινόμενο στα σχόλιά μας, αποφάσισε όπως στο θέμα του κυβισμού ακολουθείται στο εξής η κυβερνητική πολιτική και πρακτική.

4.121.14 Χρεώστες. Το σύνολο των χρεωστών, μετά από προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχεται σε £74 εκ. για το 2002, σε σύγκριση με £54,6 εκ. για το 2001. Η αύξηση των χρεωστών οφείλεται κυρίως στην αύξηση των οφειλών από τις θυγατρικές εταιρείες, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2002	2001
	£εκ.	£εκ.
Χρεώστες εξωτερικού	6,2	8,9
Συνδρομητές	25,2	26,5
Άλλοι χρεώστες	11,2	18,1
Θυγατρικές εταιρείες	31,4	1,1
	74,0	54,6

Η αύξηση δημιουργήθηκε κυρίως από τη μεταφορά £30 εκ. από την Αρχή στη θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd για επενδύσεις, μετά από σχετική έγκριση στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το έτος 2002. Μέχρι σήμερα δεν έχει πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε επένδυση.

Ένα μέρος του χρεωστικού υπολοίπου των θυγατρικών εταιρειών δημιουργείται από τα διοικητικά και εργατικά έξοδα, τα οποία επωμίζεται η Αρχή, αφού χρησιμοποιείται το δικό της ανθρώπινο δυναμικό για τη λειτουργία των θυγατρικών εταιρειών.

Στους χρεώστες περιλαμβάνεται ποσό £1,54 εκ., το οποίο οφείλεται από Κυβερνητικά Τμήματα σχετικά με τιμολόγια για ζημιές, μετακίνηση καλωδίων, πωλήσεις υλικών και εργατικά για υπηρεσίες. Έχει πρόσφατα σταλεί επιστολή υπενθύμισης στο κάθε Τμήμα για εξόφληση των οφειλών, αλλά δεν υπήρξε οποιαδήποτε ανταπόκριση.

4.121.15 Επισφαλείς χρεώστες. Η πρόβλεψη του έτους για επισφαλείς χρεώστες ανέρχεται σε £1,05 εκ., σε σύγκριση με £1,3 εκ. το προηγούμενο έτος. Στις 31.12.2002 η συσσωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες ήταν £11,55 εκ., σε σύγκριση με £10,43 εκ. το 2001.

Κατά το 2002 έγιναν διαγραφές επισφαλών χρεωστών ύψους £167.962. Στα πλαίσια των προσπαθειών άσκησης πιο αποτελεσματικού ελέγχου στους οφειλέτες, κατά το 2002 κινήθηκαν

206 αγωγές, για συνολικό ποσό £157.471. Τα αποτελέσματα φαίνεται να είναι θετικά και θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση. Παράλληλα θα πρέπει να ληφθούν προληπτικά μέτρα για μείωση των επισφαλών χρεωστών στο ελάχιστο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το ποσοστό επισφαλών χρεωστών, σε σχέση με άλλους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς, συγκρίνεται πολύ ευνοϊκά και οι προσπάθειες για περαιτέρω προληπτικά και άλλα μέτρα συνεχίζονται.

4.121.16 Διαφημίσεις και προβολή υπηρεσιών και προϊόντων της Αρχής.

(α) Οι δαπάνες για σκοπούς διαφημίσεων και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής ανήλθαν σε £3,3 εκ., σε σύγκριση με £3,1 εκ. το 2001. Οι αντίστοιχες δαπάνες για τα τελευταία πέντε χρόνια φαίνονται πιο κάτω:

Έτος	Προϋπολογισθείσες δαπάνες	Πραγματικές δαπάνες	Αύξηση	
	£	£	£	%
1998	400.000	317.206	95.704	43
1999	400.000	349.465	32.259	10
2000	1.000.000	770.527	421.062	120
2001	3.700.000	3.137.176	2.366.649	307
2002	3.700.000	3.337.497	200.321	6

Από το ποσό των £3,34 εκ., ποσό ύψους £1,19 εκ. αφορά άμεση διαφήμιση και ποσό ύψους £1,21 εκ. αφορά την έμμεση προώθηση των υπηρεσιών και προϊόντων της Αρχής, η οποία γίνεται μέσω επιχορηγήσεων διαφόρων εκδηλώσεων, με αντιστάθμισμα την ανάληψη από τους διοργανωτές της προβολής της εταιρικής εικόνας και συγκεκριμένων προϊόντων ή υπηρεσιών. Δεν έχουν ακόμα καθοριστεί κριτήρια και διαδικασία έγκρισης των χορηγιών που παραχωρούνται. Τις τελικές εγκρίσεις των χορηγιών που δόθηκαν κατά το 2002 ανέλαβε τριμελής επιτροπή, που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, μέχρι ποσού £10.000. Για χορηγίες πέραν των £10.000 αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο. Εξέφρασα επιφυλάξεις κατά πόσο υπό καθεστώς μονοπωλίου δικαιολογείται η διάθεση τέτοιων ψηλών ποσών για διαφήμιση και ειδικά με τη μορφή επιχορήγησης διαφόρων εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι δραματικές εξελίξεις τα τελευταία χρόνια και η ελευθεροποίηση της αγοράς των τηλεπικοινωνιών έχουν δημιουργήσει ένα νέο περιβάλλον, μέσα στο οποίο η ΑΤΗΚ δεν μπορεί να λειτουργεί ως ένα κρατικό μονοπώλιο, αλλά ως μια σύγχρονη επιχείρηση σε συνθήκες ανταγωνισμού. Η ΑΤΗΚ, προσαρμοζόμενη στους κανόνες της σύγχρονης αγοράς, υιοθέτησε τη χρήση έμμεσης διαφήμισης, ως στρατηγικού εργαλείου για αποτελεσματική προβολή της εταιρικής της ταυτότητας και ενίσχυση της εταιρικής της εικόνας. Το συνολικό ποσό που δαπανάται για άμεση και έμμεση διαφήμιση είναι, ως ποσοστό επί του συνολικού κύκλου εργασιών, κατά πολύ χαμηλότερο από αντίστοιχους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς του εξωτερικού. Έρευνες αγοράς για λογαριασμό της ΑΤΗΚ κατέδειξαν ότι η έμμεση προώθηση συνέβαλε καθοριστικά στη βελτίωση της εταιρικής εικόνας της Αρχής. Επίσης, μετά από ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες και με τη βοήθεια εξειδικευμένων

συμβούλων, έχει διαμορφωθεί νέα διαδικασία, η οποία θα χρησιμοποιεί αυστηρότερα κριτήρια επιλογής.

(β) Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών στις 21.5.2002 κατακύρωσε σε τέσσερα διαφημιστικά γραφεία την προσφορά για συνεργασία στον τομέα των διαφημίσεων, για περίοδο τριών χρόνων. Η πιο πάνω απόφαση προσβλήθηκε από τρεις αποτυχόντες προσφοροδότες, οι οποίοι αμφισβητούν τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας επιλογής διαφημιστικών γραφείων.

Μέρος Β

4.121.17 Κανονισμοί Προσφορών. Οι Κανονισμοί Προσφορών της Αρχής εξακολουθούν να παρουσιάζουν ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, όπως η μη ζήτηση κατάθεσης της εγγύησης συμμετοχής για ποσά κάτω των £100.000. Στις προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως στους νέους Κανονισμούς Προσφορών περιληφθούν νέες κατάλληλες πρόνοιες.

Όπως πληροφορήθηκα, οι νέοι Κανονισμοί Προσφορών είναι σε τελικό στάδιο επεξεργασίας, στα πλαίσια της εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο. Η κατάθεση εγγύησης συμμετοχής για προσφορές σχετικά μικρής αξίας θα εξεταστεί, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό πιθανόν να αποτρέπει τη συμμετοχή ικανοποιητικού αριθμού προσφοροδοτών.

4.121.18 Ακίνητη ιδιοκτησία που αγοράστηκε, χωρίς να εκδοθούν τίτλοι ιδιοκτησίας. Ακίνητη ιδιοκτησία αξίας £79.314, η οποία αγοράστηκε/απαλλοτριώθηκε από την Αρχή πριν από αρκετό καιρό, δεν έχει μεταβιβαστεί στην Αρχή, ούτε εκδόθηκαν οι σχετικοί τίτλοι ιδιοκτησίας, λόγω προβλημάτων στους διαχωρισμούς οικοπέδων.

4.121.19 Πειθαρχικοί Κανονισμοί. Με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις προσφυγές με αρ. 502/87 και 584/87, η οποία εκδόθηκε στις 15.7.1988, οι Κανονισμοί που αφορούν τη συγκρότηση των πειθαρχικών οργάνων κηρύχθηκαν ως γενόμενοι καθ' υπέρβαση εξουσίας. Έκτοτε ατόνησαν και περιέπεσαν σε αχρηστία και οι πειθαρχικές υποθέσεις τυγχάνουν χειρισμού από το Συμβούλιο της Αρχής.

Το θέμα έχει παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία και βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

4.121.20 Σύστημα Διαχείρισης Αποθηκών και Αποθεμάτων. Το λογισμικό σύστημα ΔΑΚΑ εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες. Ορίστηκε ομάδα για μελέτη του θέματος, με όρους εντολής όπως διερευνήσει το ενδεχόμενο αντικατάστασης του συστήματος.

4.122 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.122.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος 1.5.2001- 30.4.2002 παρουσίασαν έλλειμμα £31,9 εκ., σε σύγκριση με £29,2 εκ. κατά το προηγούμενο έτος, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση του ελλείμματος κατά £2,7 εκ. ή 9,2%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αγορών ντόπιων σιτηρών.

(β) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Επιτροπής ανέρχονταν στις 30.4.2002 σε £3,4 εκ., σε σύγκριση με £3,5 εκ. στις 30.4.2001.

(γ) Κυβερνητικές εγγυήσεις και παρατράβηγμα τραπεζικού λογαριασμού. Στις 30.4.2002 οι κυβερνητικές εγγυήσεις για πιστωτικές διευκολύνσεις της Επιτροπής ανέρχονταν σε £5,6 εκ. και το παρατράβηγμα του τραπεζικού λογαριασμού ανήλθε στα £5,8 εκ., με αποτέλεσμα να γίνουν νέες διευθετήσεις με την Κεντρική Τράπεζα και το Υπουργείο Οικονομικών.

4.122.2 Προσωπικό. Οι οργανικές θέσεις ήταν 83, από τις οποίες οι 11 ήταν κενές. Δεν υπάρχουν υπεράριθμες θέσεις ούτε έκτακτοι υπάλληλοι. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και για εργοδοτικές εισφορές κατά τα τελευταία δυο έτη ήταν £2.326.747 και £2.184.311, αντίστοιχα.

4.122.3 Ωφελήματα προσωπικού. Η Επιτροπή επιβαρύνθηκε κατά τα τελευταία δυο έτη με τα πιο κάτω ωφελήματα προσωπικού:

	2002	2001
	£	£
Ταμείο Υγείας	126.341	119.973
Ταμείο Ευημερίας	59.203	67.030
Ασφάλιστρα Προσωπικού	3.497	1.762
Επιμόρφωση Προσωπικού	8.356	6.888
	197.397	195.653

4.122.4 Εναρμόνιση Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου. Η Επιτροπή έχει προβεί στην κατακύρωση προσφοράς για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, αναφορικά με την ετοιμασία επιχειρηματικού σχεδίου/μελετών βιωσιμότητας και ανθρώπινου δυναμικού των εταιρειών που αναμένεται ότι θα αναλάβουν τις εμπορικές δραστηριότητες και τη διαχείριση των αποθηκευτικών χώρων της Επιτροπής μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.123 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΔΑΤΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Β

• **Εκχώρηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.** Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 43.044, ημερ. 14.9.1995, όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της Επιτροπής Υδάτων Λευκωσίας έχουν εκχωρηθεί από την 1.1.1995 στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, έναντι καταβολής από το τελευταίο ετήσιου ποσού £1.000. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της Επιτροπής, η αξία των οποίων την 1.1.1995 ήταν £247.407, ενώ στις 31.12.2002 ήταν £249.624, παρουσιάζονται στους λογαριασμούς του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, αλλά η κυριότητα τους εξακολουθεί να παραμένει στην Επιτροπή.

Με την απόφασή του αρ. 54.228, ημερ. 5.9.2001, το Υπουργικό Συμβούλιο έκαμε δεκτό το αίτημα του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας, για κάλυψη, με κρατική χορηγία, ολόκληρου του ποσού των £70.328, πλέον τόκους, το οποίο αντιπροσωπεύει τις φορολογικές υποχρεώσεις της Επιτροπής Υδάτων για τα έτη 1988-1994. Το Συμβούλιο, ανταποκρινόμενο στις πρόνοιες της πιο πάνω απόφασης, καταβάλλει τον ετήσιο εταιρικό φόρο και την έκτακτη εισφορά.

4.124 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.124.1 Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού για το 2002 ανήλθαν σε £3.381.521 και £3.131.819, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £3.000.692 και £2.978.917 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα £249.702, σε σύγκριση με £21.775 το 2001. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £3.101.767 και άλλες χορηγίες και συνεισφορές για ποσό £8.439. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Οργανισμός βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην κρατική χορηγία και εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τρόποι για αύξηση των εσόδων και μείωση των εξόδων του Οργανισμού.

4.124.2 Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 20.7.2001, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2002 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15.3.2002. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2002.

Όπως προκύπτει, οι δαπάνες του Οργανισμού για την περίοδο 1.3.2002-14.3.2002 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

4.124.3 Προσωπικό. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 37 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 23 πάνω σε προσωρινή βάση και ένα με συμβόλαιο, με σύνολο αποδοχών £1.308.680, σε σύγκριση με £1.270.106 το 2001. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους £145.498, το οποίο αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, ποσό £103.280 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού κ.τ.λ., ποσό £101.546 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό £41.661 για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς και ποσό £30.859 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός έχει δαπανήσει ποσό £29.374 για αποζημιώσεις ένεκα τερματισμού απασχόλησης ηθοποιών.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη για αποζημιώσεις ένεκα τερματισμού απασχόλησης ηθοποιών, ανέρχεται σε £21.454 για το 2002, σε σύγκριση με £21.168 για το 2001.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 8 εργάτες, με σύνολο αποδοχών £64.824, και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, σύμφωνα με τις ανάγκες για παραγωγή και προβολή θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών £344.586.

4.124.4 Πωλήσεις εισιτηρίων. Οι πωλήσεις εισιτηρίων ανήλθαν σε 54 670, σε σύγκριση με 67 147 το 2001, δηλαδή σημείωσαν μείωση κατά 12 477 εισιτήρια ή 18,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μειωμένη προσέλευση θεατών σε έργα της Παιδικής Σκηνής.

4.124.5 Υπερβάσεις. Σε 25 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Οργανισμού για το 2002 προέκυψαν υπερβάσεις ύψους £177.121. Επειδή ποσό ύψους £159.575 μπορεί να καλυφθεί από εξοικονομήσεις άλλων Άρθρων με έγκριση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, σχετικός πίνακας κατατέθηκε στις 26.8.2003 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση. Για το υπόλοιπο ποσό των υπερβάσεων, ύψους £17.546, υπέδειξα την ανάγκη κατάθεσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων συμπληρωματικού Προϋπολογισμού.

4.124.6 Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και

κριτήρια. Για το 2002 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ήταν £124.000, £118.000, £115.000 και £108.000, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £119.000, £113.000, £112.000 και £102.000, αντίστοιχα, το 2001. Επιπρόσθετα, για το 2002 το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε επιπλέον ποσά £18.320 και £3.000 για τα θέατρα «ΕΘΑΛ» και «ΕΝΑ», αντίστοιχα. Μετά από παράκληση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού και γραπτή συγκατάθεση των τεσσάρων θεάτρων, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξάγει ετήσιο έλεγχο, ο οποίος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί ότι πράγματι η χορηγία διατίθεται για τους σκοπούς για τους οποίους εγκρίνεται. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσης, ο πιο πάνω έλεγχος δεν είχε συμπληρωθεί.

Μέρος Β

4.124.7 Διοικητικοί και Οικονομικοί Κανονισμοί. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, παρόλο που έχει ετοιμαστεί προσχέδιο των πιο πάνω Κανονισμών, η προώθηση του στο Υπουργικό Συμβούλιο εκκρεμεί από το 1982, επειδή δεν προωθήθηκε από τον Οργανισμό σχετική τροποποίηση του άρθρου 19 του περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμου αρ. 71/70, σύμφωνα με την εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα.

4.124.8 Υπέρβαση. Όπως αναφέρθηκε στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2001 και 2000, παρατηρήθηκε υπέρβαση ύψους £31.605 από το Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» του Προϋπολογισμού του 2000, για την οποία ο Οργανισμός δεν ακολούθησε τη διαδικασία κατάθεσης συμπληρωματικού Προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων για κάλυψη της εν λόγω υπέρβασης.

4.125 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μέρος Α

4.125.1 Αποτελέσματα έτους.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού ήταν £1.658.376, σε σύγκριση με £996.656 το 2001. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £1.275.000, πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία του Οργανισμού, ποσό £307.191 που παραχωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος «Νεολαία», καθώς και ποσό £58.700 από την «Κάρτα Νέων».

(β) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £1.601.397, σε σύγκριση με £1.074.245 το 2001. Στα έξοδα δεν περιλαμβάνονται οι απολαβές των μόνιμων δημόσιων υπαλλήλων που αποσπάστηκαν στον Οργανισμό.

4.125.2 «Κάρτα Νέων». Το Υπουργικό Συμβούλιο ανέθεσε στις 28.11.1995 τη διαχείριση του θεσμού της «Κάρτας Νέων» στον Οργανισμό Νεολαίας. Τα έσοδα που προέκυψαν από τη διαχείριση της «Κάρτας Νέων» ήταν £58.700 και τα έξοδα £17.107, σε σύγκριση με £40.271 και £25.673, αντίστοιχα, το 2001.

4.125.3 Προσωπικό. Στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού προβλέπονται 19 οργανικές θέσεις, από τις οποίες οι 11 έχουν πληρωθεί με σύμβαση, με σύνολο απολαβών £133.644, σε σύγκριση με £91.800 το 2001.

Μέρος Β

4.125.4 Κανονισμοί. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκκρεμεί η ετοιμασία Κανονισμών του Οργανισμού για ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν τη διάρθρωση, τους όρους υπηρεσίας προσωπικού και άλλα θέματα, όπως προνοείται στα άρθρα 11 και 33 του Νόμου αρ. 33(Ι) του 1994. Με οδηγίες του Διοικητικού Συμβουλίου, ετοιμάστηκε από το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού προσχέδιο Κανονισμών για τη Διάρθρωση και τους Όρους Υπηρεσίας Υπαλλήλων, το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τα περαιτέρω.

4.126 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Μέρος Α

4.126.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £28.965, σε σύγκριση με £82.302 το 2001, σημειώθηκε δηλαδή μείωση στο έλλειμμα ύψους £53.337 ή 64,81%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας, όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £541.359, σε σύγκριση με £426.815 το 2001. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £477.842 (£356.816 το 2001) και, όπως προκύπτει, η λειτουργία του Πρακτορείου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση της παροχής κρατικής οικονομικής υποστήριξης.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ήταν £570.324, σε σύγκριση με £509.117 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £61.207 ή 12,2%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των Κονδυλίων «Αποδοχές Προσωπικού» (£52.901) και «Αμοιβές Συνεργατών Ανταποκριτών» (£13.478).

4.126.2 Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου, στην τελική του μορφή, στις 6.11.2001, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 7.11.2001 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 28.11.2001. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 17.12.2001, ενώ, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, έπρεπε να είχε κατατεθεί μέχρι τις 30.9.2001. Ψηφίστηκε σε Νόμο στις 10.1.2002 και δημοσιεύτηκε στις 25.1.2002.

4.126.3 Προσωπικό. Στις 31.12.2002 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 16 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις και 9 συνεργάτες πάνω σε έκτακτη βάση, με τριμηνιαία συμβόλαια, με σύνολο αποδοχών £335.060, σε σύγκριση με £282.159 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £52.901 ή 18,75%. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό £16.050 για υπερωριακή απασχόληση (£20.615 το 2001) και ποσό £15.608 που αντιπροσωπεύει τις εισφορές του Πρακτορείου στα Ταμεία Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας (£12.592 το 2001). Επιπρόσθετα το Πρακτορείο έχει δαπανήσει ποσό ύψους £46.681 (£33.203 το 2001) για αμοιβές συνεργατών ανταποκριτών στην Κύπρο και το εξωτερικό.

4.126.4 Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Παρόλο που οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων έχουν εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Νοέμβριο του 2001, εντούτοις το Πρακτορείο δεν έχει ακόμη προχωρήσει

στην εφαρμογή και τη λειτουργία του Σχεδίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου σε συνεδρία του στις 11.2.2003 έδωσε οδηγίες στο Διευθυντή όπως προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης αμέσως μετά την έγκριση της αναδιοργάνωσης του Πρακτορείου από τη Βουλή και την ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης προσωπικού, προκειμένου να προωθηθεί η εφαρμογή του Σχεδίου με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς.

4.127 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

4.127.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £20.734.348, σε σύγκριση με £19.573.485 το 2001, από τα οποία ποσό ύψους £19,7 εκ. (£18,85 εκ. το 2001) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 95% των εσόδων του. Η αύξηση των εσόδων του κατά £1.160.863 (6%) οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας.

(β) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £16.214.542, σε σύγκριση με £16.408.291 το 2001, κυμάνθηκαν δηλαδή περίπου στα ίδια επίπεδα (μείωση κατά £193.749 ή 1%).

(γ) Αποτελέσματα χρήσης. Ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα ύψους £4.519.806, σε σύγκριση με £3.165.194 το 2001, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £1.354.612.

(δ) Διαχείριση ιδιόκτητων και άλλων αθλητικών χώρων από τον Οργανισμό. Από τη διαχείριση των πιο πάνω χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα £554.819, σε σύγκριση με £670.999 το 2001, δηλαδή παρουσιάστηκε μείωση ύψους £116.180 ή 17%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κανένας αθλητικός χώρος δεν παρουσίασε πλεόνασμα. Τα έσοδα παρουσίασαν αύξηση ύψους 116%, ενώ τα έξοδα παρουσίασαν μείωση ύψους 2%.

(ε) Κυβερνητικές εγγυήσεις. Το δάνειο του Οργανισμού από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, το υπόλοιπο του οποίου, μαζί με τους δεδουλευμένους τόκους, στις 31.12.2002 ανερχόταν σε £1,12 εκ., καθώς και το δάνειο υπό μορφή χρεωγράφων, ύψους £9,6 εκ., είναι εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

4.127.2 Προϋπολογισμός.

(α) Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός για το 2002 έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι 30.9.2001. Ο Οργανισμός τον υπέβαλε αρχικά στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 20.8.2001 και τελικά στις 3.12.2001. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 24.1.2002 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 21.2.2002.

(β) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Σε αρκετά Κονδύλια Εξόδων του Προϋπολογισμού παρουσιάστηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £320.241, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού για έγκριση. Εκκρεμεί επίσης η έγκριση συμπληρωματικού Προϋπολογισμού για κάλυψη των υπερβάσεων που διενεργήθηκαν τα έτη 2000 και 2001, συνολικού ύψους £428.444 και £107.902, αντίστοιχα.

4.127.3 Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων. Στις 31.12.2002 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 32 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι των 40 οργανικών θέσεων) και 4 έκτακτους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν £803.644.

(β) Τακτικό εργατικό προσωπικό. Στις 31.12.2002 ο Οργανισμός απασχολούσε 32 άτομα ως μόνιμο εργατικό προσωπικό, έναντι συνολικής δαπάνης £318.617, η οποία κατανέμεται στα έξοδα λειτουργίας των χώρων όπου απασχολήθηκαν.

(γ) Συμβασιούχοι γυμναστές. Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός απασχόλησε κατά καιρούς, με ειδική σύμβαση, 76 γυμναστές για το πρόγραμμα «Αθλητισμός για Όλους», έναντι συνολικής δαπάνης ύψους £328.254. Παράλληλα απασχολούσε άλλους 13 γυμναστές, με ειδική σύμβαση, για εκτέλεση καθηκόντων φυσικής αγωγής στην Εθνική Φρουρά, μέσα στα πλαίσια εφαρμογής προγραμμάτων άθλησης σε στρατόπεδα, έναντι συνολικής δαπάνης £83.492.

(δ) Προπονητές και ειδικοί συντονιστές. Ο Οργανισμός καταβάλλει αντιμισθία σε περίπου 348 προπονητές, οι οποίοι εργοδοτούνται από τα σωματεία για το πρόγραμμα «Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού» (ΕΣΥΑΑ).

Στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος ο Οργανισμός κατέβαλε σε άτομα, ο αριθμός των οποίων κυμάνθηκε από 5 μέχρι 25, επιδόματα ύψους από £300 μέχρι £800 το μήνα, για καθήκοντα συντονιστών, και σε ένα για την εκτέλεση διοικητικών και γραφειακών καθηκόντων.

(ε) Διάφορα θέματα προσωπικού. Ο Οργανισμός, σε αντίθεση με τις εφαρμοζόμενες διατάξεις για τους δημόσιους υπαλλήλους (Κ.Δ.Π. 175/95), ενέκρινε στις 11.12.2001 την παραχώρηση δύο προσαυξήσεων στον Ανώτερο Διοικητικό Λειτουργό και την τοποθέτηση του στην 4^η βαθμίδα της κλίμακας Α13.

(στ) Απασχόληση συνεργατών και άλλων συμβούλων. Πέρα από τους 11 συντονιστές και μία Γραφέα τους οποίους ο Οργανισμός απασχολεί στο ΕΣΥΑΑ, ο Οργανισμός κατά το 2002 ανέθεσε διάφορα καθήκοντα σε άλλα 22 πρόσωπα, χωρίς να έχουν ακολουθηθεί σε όλες τις περιπτώσεις οι ενδεδειγμένες διαδικασίες επιλογής προσωπικού. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Δεν υπογράφηκαν σε όλες τις περιπτώσεις συμβόλαια απασχόλησης.
- (ii) Σε μερικά από τα συμβόλαια που υπογράφηκαν δεν αναφέρονται με σαφή τρόπο τα καθήκοντα και δεν γίνεται αναφορά στους όρους απασχόλησης.
- (iii) Για ορισμένους αποκόπτονται από την αμοιβή τους τα ποσά που αναλογούν στις άδειες και αργίες, ενώ για άλλους όχι.
- (iv) Παρόλο ότι σε ορισμένα συμβόλαια αναφέρεται ότι η ανάθεση εργασίας δεν δημιουργεί σχέση εργοδότη - εργοδοτούμενου, εντούτοις ο καθορισμός του τρόπου αμοιβής και το είδος των καθηκόντων που τους αναθέτονται δεν ανταποκρίνονται στην αναφορά αυτή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα προχωρήσει στην επανεξέταση των συμβολαίων, την αποκοπή αδειών και αργιών, όπου δεν έγινε, τη δημιουργία μητρώου αγοράς/μίσθωσης υπηρεσιών, καθώς και την επανεξέταση των διαδικασιών ανάθεσης καθηκόντων.

4.127.4 Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, παρά τη σχετική βελτίωση, συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες.

Η διαδικασία αγοράς υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, η οποία, όπως αναμενόταν, θα συνέβαλλε στην ενίσχυση και βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, παρόλο ότι αυτή άρχισε προ πολλού και τώρα βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης νέων προσφορών.

Επιπρόσθετα, η μη βελτίωση των Οικονομικών Κανονισμών και η συνεχιζόμενη ελλιπή μηχανογράφηση του Λογιστηρίου δεν συμβάλλουν στη γρήγορη και ορθή διεκπεραίωση των λογιστικών πράξεων και στην αξιοποίηση των λογιστικών δεδομένων, για καλύτερη οικονομική διαχείριση.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, έχει υπογραφεί συμβόλαιο για βελτίωση της μηχανογράφησης του Λογιστηρίου, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2003.

Τα ακόλουθα παραδείγματα είναι ενδεικτικά:

- Η μη ορθολογιστική και πλήρης ενημέρωση των δελτίων απασχόλησης μηνιαίων υπαλλήλων.
- Ο μη ικανοποιητικός έλεγχος των χορηγιών που παραχωρούνται προς τις ομοσπονδίες και σωματεία.
- Η μη τήρηση ή η ύπαρξη αδυναμιών στην τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο κατακυρώσεων, συμβολαίων, ανοίγματος κιβωτίου προσφορών, παρουσίας και επιταγών που λαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου.

4.127.5 Θέματα προσφορών και διαχείρισης συμβολαίων.

(α) Μακάρειο Αθλητικό Κέντρο – Γενική διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου. Από τον έλεγχο των προσφορών για το πιο πάνω έργο, που έγινε στο στάδιο ελέγχου του τελικού λογαριασμού του συμβολαίου, προέκυψαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Το κιβώτιο προσφορών ανοίχθηκε 6 ημέρες μετά την υποβολή των προσφορών.
- (ii) Το έντυπο προσφοράς και το δελτίο ποσοτήτων που υπέβαλε ο χαμηλότερος προσφοροδότης υπογράφηκαν μόνο από τον Πρόεδρο, αντί και από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού.
- (iii) Το δελτίο ποσοτήτων που υπέβαλε ο χαμηλότερος προσφοροδότης παρουσιάζει αρκετές διορθώσεις επιμέρους ποσών, καθώς και του ολικού ποσού προσφοράς.
- (iv) Παρόλο που ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού εξέφρασε την άποψη ότι οι δύο χαμηλότεροι προσφοροδότες δεν πληρούσαν τους όρους της προσφοράς και επιβαλλόταν η ακύρωση και η επαναπροκήρυξη της, ο Οργανισμός κατακύρωσε την προσφορά στο χαμηλότερο προσφοροδότη.

Ο Οργανισμός με πληροφόρησε το Μάιο 2002 ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, διαρκούσης της έρευνας από τη Νομική Υπηρεσία, μην προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια και ότι δόθηκαν οδηγίες σε όλο το προσωπικό όπως είναι ιδιαίτερα προσεκτικό σε θέματα διαδικασίας προσφορών.

(β) Ανάπλαση παλαιού σταδίου Γ.Σ.Ζ. στη Λάρνακα. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο διαπιστώθηκαν προβλήματα στην ποιότητα του έργου. Συγκεκριμένα, αντί οι γενικές

επιχωματώσεις να γίνουν με κατάλληλα χώματα τύπου χαβάρας, ο εργολάβος συσσωρεύσε στο εργοτάξιο μεγάλες ποσότητες ακατάλληλων χωμάτων, αναμιγμένων με πέτρες και άλλα υλικά, με πρόθεση να χρησιμοποιηθούν ως υλικό επιχωμάτωσης. Επίσης, ορισμένες από τις τοιχοποιίες παρουσίαζαν ανωμαλίες και δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές του συμβολαίου. Τέλος παρατηρήθηκε ότι ο εργολάβος δεν προχώρησε στην εκτέλεση κάποιων εργασιών που αναγράφονταν στα Προκαταρκτικά του Δελτίου Ποσοτήτων και τις οποίες είχε τιμολογήσει με το ποσό των £2.300.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2002 ότι λήφθηκαν όλα τα δέοντα μέτρα, ενημερώνοντας τους Συμβούλους Αρχιτέκτονες Μηχανικούς και διενεργώντας συσκέψεις με τον εργολάβο, για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που υπέδειξε η Υπηρεσία μου. Για ό,τι αφορά τη μη εκτέλεση κάποιων εργασιών του Δελτίου Ποσοτήτων, με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για αποκοπή από τις πληρωμές του εργολάβου του ποσού των £2.300.

(γ) Κατασκευή Πολυπροπονητήριου στο χώρο του Μακάρειου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Μεταξύ άλλων, αντί ο εργολάβος, σύμφωνα με το συμβόλαιο, να προβεί στη διενέργεια εδαφολογικής μελέτης πριν από την έναρξη των εργασιών, ο Οργανισμός, λαμβάνοντας υπόψη ότι στην κατασκευή των παρακείμενων κτιρίων του Οργανισμού δεν παρουσιάστηκαν οποιαδήποτε προβλήματα εδάφους, προέβη στην εκσκαφή δοκιμαστικών λάκκων που επιβεβαίωσαν τη μη ύπαρξη προβλήματος. Με βάση τα αποτελέσματα αυτά, σχεδιάστηκε η θεμελίωση του Πολυπροπονητήριου. Με την έναρξη όμως των εργασιών και την ετοιμασία της γεωλογικής έρευνας, διαφάνηκε η ύπαρξη γεωλογικού ρήγματος και κατέστη αναγκαίο να γίνει σημαντική αλλαγή στον τρόπο θεμελίωσης. Ως αποτέλεσμα της αλλαγής αυτής, καθυστέρησε η προκήρυξη της προσφοράς της υπεργολαβίας της μεταλλικής στέγης, αφού θα έπρεπε να επανασχεδιαστεί. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την παράταση που δόθηκε στο χρόνο αποπεράτωσης της υπεργολαβίας, από 37 σε 45 εβδομάδες, προκάλεσε καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου. Πέραν των πιο πάνω, παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών από τον κυρίως εργολάβο, λόγω έλλειψης οργάνωσης και χρησιμοποίησης ολιγάριθμων συνεργείων για επαναλαμβανόμενη εργασία.

Ο εργολάβος τελικά υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου και αποζημίωση, η οποία μέχρι την ημέρα του επιτόπιου ελέγχου δεν είχε αξιολογηθεί από τον αρχιτέκτονα του έργου, επειδή ο εργολάβος δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Οργανισμού για την υποβολή επιπρόσθετων στοιχείων. Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε το Μάρτιο 2003 ότι, μέχρι την υποβολή τεκμηριωμένων στοιχείων, παραχωρήθηκε στον εργολάβο προκαταρκτική παράταση χρόνου 4 μηνών.

(δ) Αδυναμίες/παραλείψεις στην ετοιμασία εγγράφων των προσφορών για τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες. Από τη μελέτη των εγγράφων των προσφορών για ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, τα οποία ετοιμάζονται για λογαριασμό του Οργανισμού από ιδιώτες συμβούλους, διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις, τα οποία, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου, οφείλονται στην αδυναμία του Οργανισμού να παρακολουθεί και συντονίζει τις πιο πάνω εργασίες. Παρόλο ότι η Υπηρεσία μου έχει επανειλημμένα υποδείξει τις πιο πάνω αδυναμίες, εντούτοις δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα ικανοποιητικά μέτρα για αντιμετώπιση των

προβλημάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω τα κυριότερα έργα στα οποία παρουσιάστηκαν αδυναμίες:

- (i) Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος φωτισμού στα τρία βοηθητικά γήπεδα του Μ.Α.Κ.
- (ii) Σύστημα ελέγχου/ασφάλειας του κιβωτίου προσφορών του Οργανισμού.
- (iii) Μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες για το Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.
- (iv) Εγκατάσταση ηλεκτροφωτισμού επιπέδου 1 500 Lux στο στάδιο «Αντώνης Παπαδόπουλος».
- (v) Μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις για το Νέο Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λάρνακας.
- (vi) Προμήθεια και εγκατάσταση ανελκυστήρων για το Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.
- (vii) Προμήθεια και τοποθέτηση καθισμάτων σε διάφορα στάδια.

(ε) Αδυναμία στο συντονισμό μεταξύ των συμβολαίων ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών και των συμβολαίων των οικοδομικών εργασιών. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μου σε συμβόλαια του Οργανισμού, διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι προσφορές για τις υπεργολαβίες ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών προκηρύσσονται με αρκετή καθυστέρηση, σε σχέση με το πρόγραμμα του κυρίως (οικοδομικού) συμβολαίου. Ως αποτέλεσμα, ο διορισμός των υπεργολάβων ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών γίνεται μετά τις προβλεπόμενες από το κυρίως συμβόλαιο ημερομηνίες, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στην ομαλή και έγκαιρη συμπλήρωση των έργων και ενδεχόμενες οικονομικές απαιτήσεις εκ μέρους του κυρίως εργολάβου. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω περιπτώσεις:

- (i) **Ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις Προθερμαντήριου Τσίρειου Σταδίου Λεμεσού.** Ενώ το κυρίως συμβόλαιο για τις οικοδομικές εργασίες προνοούσε έναρξη των εργασιών στις 26.8.2002 και αποπεράτωση στις 28.2.2003, οι προσφορές για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις προκηρύχθηκαν καθυστερημένα στις 12.9.2002 και 15.11.2002, αντίστοιχα. Περαιτέρω καθυστέρηση σημειώθηκε στην αξιολόγηση/κατακύρωση των προσφορών, με αποτέλεσμα το συμβόλαιο των μηχανολογικών εργασιών να προνοεί τη συμπλήρωση τους στις 20.5.2003, δηλαδή πέρα από την ημερομηνία συμπλήρωσης των εργασιών του κυρίως συμβολαίου. Το συμβόλαιο για τις ηλεκτρολογικές εργασίες δεν είχε υπογραφεί μέχρι τον Απρίλιο 2003.

Ο Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2003 ότι η καθυστέρηση οφειλόταν σε τροποποιήσεις που χρειάστηκε να γίνουν στα αρχικά σχέδια και προδιαγραφές που ετοίμασαν οι σύμβουλοι, για μείωση του κόστους, επειδή η προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρίθηκε πολύ ψηλή. Επίσης με πληροφόρησε ότι σημαντική καθυστέρηση προκλήθηκε και εξαιτίας της ανάγκης για επαναξιολόγηση των προσφορών.

- (ii) **Μηχανολογικές εγκαταστάσεις για το Πολυπροπονητήριο «Στρατηγός Ευάγγελος Φλωράκης» στη Λευκωσία.** Ενώ το κυρίως συμβόλαιο για τις οικοδομικές εργασίες προνοούσε έναρξη των εργασιών στις 22.5.2002 και αποπεράτωση στις 22.2.2003, η

προσφορά για τις μηχανολογικές εργασίες προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2002 και η επιστολή κατακύρωσης προς το διορισμένο υπεργολάβο στάλθηκε το Μάρτιο 2003. Το Μάρτιο 2003 ο Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στο διορισμό των υπεργολάβων οφειλόταν στις τροποποιήσεις που έγιναν στους σχεδιασμούς των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, οι οποίες προέκυψαν από την ανάγκη για περαιτέρω εκσυγχρονισμό των αθλητικών εγκαταστάσεων. Με πληροφόρησε επίσης ότι, για αποφυγή καθυστερήσεων στις εργασίες του κυρίως εργολάβου, είχαν δοθεί οδηγίες για εκτέλεση μέρους των μηχανολογικών εργασιών.

(στ) Κυλικείο Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού. Από διερεύνηση γραπτού παραπόνου που υποβλήθηκε στον Οργανισμό, αντίγραφο του οποίου κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μου, προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

- (i) Η Διαχειριστική Επιτροπή του Κέντρου επέτρεψε στον κυλικειάρχη του Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού την τοποθέτηση περιπτέρου και τέντας για εξυπηρέτηση των θεατών και αθλητών στον ισόγειο χώρο του Κέντρου, χωρίς την έγκριση της αρμόδιας Επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού και χωρίς αναθεώρηση του ενοικίου και των όρων της έγγραφης συμφωνίας για την παραχώρηση δικαιώματος εκμετάλλευσης του κυλικείου ως εστιατορίου.
- (ii) Ο ισόγειος χώρος χρησιμοποιείται χωρίς την εξασφάλιση της απαραίτητης άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Τοπική Αρχή. Επίσης, για καλύτερη χρήση του χώρου, έγινε επέμβαση στο κτίριο του Κέντρου (άνοιγμα πόρτας), χωρίς να φαίνεται ότι δόθηκε τέτοια έγκριση.
- (iii) Η αξία κατανάλωσης ύδατος και ηλεκτρικής ενέργειας που βαρύνει τον Οργανισμό υπερκαλύπτει το ποσό του ενοικίου.
- (iv) Διαπιστώθηκε επίσης ότι τον Ιούλιο του 2001 ο Οργανισμός αποδέχθηκε προηγούμενη πρόταση του κυλικειάρχη για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του κυλικείου που βρίσκεται στον 1^ο όροφο του Κέντρου, χωρίς προσφορές, και υπογράφηκε σχετική συμφωνία, χωρίς όμως να περιλαμβάνεται σ' αυτή η δέσμευση που ανέλαβε ο κυλικειάρχης για την ανάληψη των δαπανών εκτέλεσης συγκεκριμένων εργασιών αναβάθμισης του χώρου του κυλικείου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, τα θέματα (i) και (ii) παραπέμφθηκαν στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού για γνωμάτευση όσον αφορά στο χειρισμό.

(ζ) Ενιαίο σύστημα επιλογής και αξιοποίησης ταλέντων. Ο Οργανισμός, αναγνωρίζοντας την ανάγκη λειτουργίας του πιο πάνω συστήματος, προχώρησε σε διερεύνηση για εντοπισμό επιστημονικών ομάδων που θα μπορούσαν να προσφέρουν τις αναγκαίες υπηρεσίες που προϋποθέτει τέτοιο σύστημα. Από τη διερεύνηση εντοπίστηκαν τρεις επιστημονικές ομάδες, δύο στην Ελλάδα και μία στην Κύπρο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε εισήγηση της Επιτροπής, στην οποία ανατέθηκε η μελέτη και αξιολόγηση των προσφορών, η οποία συγκεκριμένα αναφερόταν:

- Στον αποκλεισμό της μίας από τις τρεις ομάδες, λόγω ψηλού κόστους.
- Στην κατ' αρχήν συνεργασία με τη δεύτερη ομάδα σε ό,τι αφορά στην επιλογή ταλέντων.

- Στην ανάθεση και στην Κυπριακή Ομάδα ταλέντων για τα περαιτέρω, μετά από την επιλογή τους από τη δεύτερη ομάδα.

Ο Οργανισμός συνήψε τελικά συμφωνία στις 15.5.2002 με μια από τις τρεις ομάδες που εδρεύει στην Ελλάδα, για ποσό ύψους €1.236.096 και για τρία χρόνια. Η συμφωνία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την παροχή προγραμμάτων διατροφικής υποστήριξης, σωματομετρικό και εργονομικό έλεγχο, φυσιοθεραπεία, ψυχολογική υποστήριξη και στήριξη αθλητών, βιταμινική υποστήριξη και διάφορες άλλες εξετάσεις αθλητών, με στόχο την ενδυνάμωση τους.

Από εξέταση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν μέχρι τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, διαπιστώθηκε ότι οι προσφορές που υποβλήθηκαν δεν ήταν ομοιόμορφες αναφορικά με τον τρόπο περιγραφής των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σχετικά αναφέρεται ότι δεν υποβλήθηκαν στοιχεία για την πείρα των προσφοροδοτών και τις σχετικές επιτυχίες τους στο παρελθόν, αλλά τα θέματα αυτά, όπως με πληροφόρησε ο Οργανισμός, εξετάστηκαν προφορικά.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι οι προσφορές που υποβλήθηκαν δεν ήταν ομοιόμορφες, γιατί οι μέθοδοι επιλογής και αξιοποίησης κάποιου αθλητικού ταλέντου είναι καθαρά θέμα επιστημονικής εργασίας, η οποία βασίζεται στη γνώση και τις πεποιθήσεις της κάθε επιστημονικής ομάδας. Η περιγραφή τόσο της διαδικασίας όσο και των παρεχόμενων υπηρεσιών δόθηκε στις συναντήσεις που είχε η Επιτροπή Ταλέντων και με τις τρεις επιστημονικές ομάδες.

4.127.6 Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).

(α) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε προϋπολογισμός για το 2002, ύψους £1.200.000. Το ίδιο ποσό είχε προϋπολογιστεί και για το 2001. Οι πραγματικές δαπάνες για το 2002 ανήλθαν σε £1.185.497. Απολογισμός του Σχεδίου για το έτος 2001 δεν υποβλήθηκε. Για το 2002 δεν έχει ετοιμαστεί διορθωμένος απολογισμός.

(β) Τερματίστηκε η απασχόληση λειτουργού του Οργανισμού στο ΕΣΥΑΑ, ενώ συνεχίζεται η απασχόληση στο ΕΣΥΑΑ άλλου προσωπικού, το οποίο εργάζεται σε Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες. Η εκτέλεση διπλών καθηκόντων, όπως ανέφερα και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, λόγω του ότι ο φόρτος εργασίας για το ΕΣΥΑΑ είναι μεγάλος, πιθανόν να γίνεται σε βάρος των καθηκόντων τους στο Δημόσιο. Επίσης, δεν φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί άδεια απασχόλησης από αυτούς που εργάζονται στο Δημόσιο.

(γ) Η απασχόληση των 25 συντονιστών επιστημονικών συνεργατών και της Γραφεία του Σχεδίου, των οποίων ο αριθμός αυξομειώνεται, βρίσκεται σε αντίθεση με τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμο αρ. 169 του 1985.

(δ) **Αποκοπές και εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Για τις αντιμισθίες των προπονητών, καθώς και των ειδικών συντονιστών και άλλου προσωπικού, στο οποίο ο Οργανισμός καταβάλλει διάφορα ποσά για τις υπηρεσίες τους, στα πλαίσια του προγράμματος ΕΣΥΑΑ, δεν γίνονται αποκοπές και συνεισφορές στο πιο πάνω Ταμείο, σε αντίθεση με τις διατάξεις των Νόμων και Κανονισμών που εγκρίθηκαν κατά καιρούς, για το λόγο ότι ο Οργανισμός δεν θεωρεί ότι οι πιο πάνω είναι υπάλληλοι του, αλλά ότι εργοδοτούνται από τα Σωματεία και Ομοσπονδίες, η αντιμισθία τους όμως καταβάλλεται από τον Οργανισμό. Για τους συντονιστές έγινε δήλωση στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για την αντιμισθία που τους καταβάλλεται.

4.127.7 Κοινωνικός και ειδικός αθλητισμός. Μεταξύ των τεσσάρων βασικών κατευθύνσεων αθλητισμού που διαχειρίζεται ο Οργανισμός είναι και ο «κοινωνικός και ειδικός αθλητισμός», για τον οποίο προϋπολογίστηκε για το έτος 2002 ποσό £48.000, από το οποίο οι £30.000 για αντιναρκωτική αγωγή.

Αναγνωρίζοντας το ρόλο του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, κυρίως στην περίπτωση νέων ατόμων, και το ρόλο του αθλητισμού για προώθηση της κοινωνικής συνοχής, όπως απαιτείται από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Οργανισμός προώθησε την έγκριση του πιο πάνω Κονδυλίου, χωρίς όμως να δραστηριοποιηθεί μέχρι σήμερα στον τομέα αυτό. Συγκεκριμένα δαπανήθηκε ποσό £15.547, από το οποίο £7.547 για αντιναρκωτική αγωγή (συνεισφορές σε διάφορους αντιναρκωτικούς φορείς).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός βρίσκεται στο τελικό στάδιο να υποβάλει συγκεκριμένο Σχέδιο Στήριξης Προγραμμάτων Κοινωνικού Αθλητισμού, με βασικά δύο στόχους: Ο πρώτος θα αφορά την αθλητική ενασχόληση των πολιτών, ανεξάρτητα από ηλικία ή φύλο, με στόχο την υγεία, και ο δεύτερος θα αφορά την ενεργοποίηση προγραμμάτων, με στόχο την επανένταξη ατόμων με ειδικά προβλήματα στην κοινωνία μέσω του αθλητισμού, όπως άτομα που βρίσκονται στο στάδιο της απεξάρτησης από ναρκωτικά, παραπληγικά άτομα, άτομα με πνευματική καθυστέρηση κ.ά.

4.127.8 Κυλικεία ιδιόκτητων αθλητικών χώρων.

- (i) **Ενοίκια.** Παρατηρήθηκε ότι τα ενοίκια εισπράττονται με αρκετή καθυστέρηση και χωρίς την επιβολή τόκου, όπως προβλέπεται στον όρο 2 του συμβολαίου.
- (ii) **Πιστοποιητικά υγείας και λευκού ποινικού μητρώου.** Δεν παρακολουθείται ικανοποιητικά η υποβολή των απαιτούμενων από το συμβόλαιο πιστοποιητικών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να λειτουργούν κυλικεία χωρίς την υποβολή των πιο πάνω πιστοποιητικών ή με υποβολή μερικών μόνο από τα πιστοποιητικά που απαιτούνται.
- (iii) **Ονομαστικός κατάλογος ατόμων που εργάζονται στο κυλικείο.** Τέτοιος κατάλογος δεν υποβάλλεται, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παρακολουθηθεί η υποβολή των πιστοποιητικών υγείας και λευκού ποινικού μητρώου.

4.127.9 Πώληση κτιρίου «Κονδυλάκη». Παρόλο που λήφθηκε εκτίμηση του κτιρίου και ακολουθήθηκαν διαδικασίες προσφορών, ωστόσο η πώληση του έγινε χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, όπως απαιτείται από το άρθρο 5(2)(ιη) των περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμων του 1969 έως 1996.

Μέρος Β

4.127.10 Ολυμπιακό Μουσείο. Παρά τις σημαντικές δαπάνες που κατέβαλε ο Οργανισμός (πέραν των £325.000) κατά τα προηγούμενα έτη για την αναπαλαίωση του κτιρίου, το οποίο ανήκει στο Δήμο Λευκωσίας, και τη διαμόρφωση του σε αθλητικό μουσείο, εντούτοις δεν κατέστη δυνατή η αξιοποίηση του μέχρι σήμερα. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει αίτημα του Δήμου όπως του παραχωρηθεί για χρήση, όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Συμβουλίου, ως εξωτερικών ιατρείων.

4.127.11 Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες του Οργανισμού, μαζί με τις χορηγίες που παραχωρούνται για δημιουργία και βελτίωση μη ιδιόκτητων αθλητικών χώρων, παρουσιάζονται κάτω από το Κονδύλι «Δημιουργία και Βελτίωση Αθλητικών Χώρων», χωρίς να δίνεται, είτε στον Προϋπολογισμό είτε στο επεξηγηματικό υπόμνημα του, ανάλυση των έργων που προγραμματίζονται για εκτέλεση.

Για σκοπούς διαφάνειας, αλλά και για καλύτερη παρουσίαση και παρακολούθηση, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε επανειλημμένα και το Υπουργείο Οικονομικών συμφώνησε όπως οι δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως αναλύονται σε δαπάνες για ιδιόκτητους και μη ιδιόκτητους χώρους, με ανάλυση της κάθε δαπάνης, αν όχι στον Προϋπολογισμό, τουλάχιστον στο επεξηγηματικό υπόμνημα. Για το 2003 υποβλήθηκε αναλυτικός κατάλογος έργων, χωρίς όμως αυτά να διαχωριστούν σε ιδιόκτητα και μη.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, στον Προϋπολογισμό του 2004 θα γίνει διαχωρισμός σε ιδιόκτητα και μη.

4.128 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Μέρος Α

4.128.1 Οικονομική κατάσταση.

— **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα £403.898, σε σύγκριση με £321.064 το 2001.

4.128.2 Προσωπικό. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 19 υπαλλήλους. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων των ετήσιων εισφορών στα διάφορα ταμεία και στο Σχέδιο Συντάξεων, ανέρχεται στις £410.576, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων ύψους £25.500. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ήταν £21.609, σε σύγκριση με £20.445 για το 2001.

4.128.3 Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους του 1987 έως 2001, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για κάθε οικονομικό έτος πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση, το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του προηγούμενου έτους. Ο Προϋπολογισμός για το 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 18.10.2001 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.10.2001. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 11.1.2002 και εγκρίθηκε στις 14.2.2002.

(β) Χρήση Προϋπολογισμού. Δεν μπορεί να γίνει σύγκριση των εισπράξεων και κεφαλαιουχικών δαπανών που προϋπολογίστηκαν με αυτές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, λόγω λανθασμένων αποτελεσμάτων που εξάγονται από το νέο λογισμικό πρόγραμμα για τη χρήση του Προϋπολογισμού, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία κατά το 2002.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το λογισμικό πρόγραμμα έχει τώρα διορθωθεί και η ετοιμασία καταστάσεων Χρήσεως Προϋπολογισμού γίνεται χωρίς προβλήματα.

4.128.4 Οργάνωση λογιστηρίου και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Η συνεχής αύξηση στις δραστηριότητες του Οργανισμού επιβάλλει τη βελτίωση στην οργάνωση και επαρκή στελέχωση του λογιστηρίου και του αρχείου, καθώς και τη βελτίωση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες όπως το λογιστήριο στελεχωθεί με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις νέες αυξημένες ανάγκες του Οργανισμού, καθώς επίσης ότι έχουν υιοθετηθεί διαδικασίες για βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου.

4.128.5 Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν μέχρι 31.12.2002. Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι και σήμερα, ο Οργανισμός διέθεσε 3 335 οικιστικές μονάδες (οικόπεδα, κατοικίες και διαμερίσματα). Μέσα στο 2002 διατέθηκαν 241 μονάδες, σε σύγκριση με 131 το 2001.

4.128.6 Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2002 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν £479.600. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται περιπτώσεις σοβαρών καθυστερήσεων, οι οποίες παραπέμφθηκαν στους νομικούς συμβούλους του Οργανισμού, ενώ, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξη τους.

Κατά την ίδια ημερομηνία οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους £161.055 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων» στη Λάρνακα, η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η είσπραξη του πιο πάνω ποσού εμπίπτει, βάσει απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Οργανισμού. Ο Οργανισμός προέβη μέσα στο 2001 και 2002 στον τερματισμό συμβολαίων ενοικιαγοραστών, οι οποίοι δεν ανταποκρίνονταν στις υποχρεώσεις τους, και αποφάσισε να προχωρήσει με αγωγές για ανάκτηση κατοχής των κατοικιών.

4.128.7 Αξιοποίηση γης προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2002 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε £5.239.557. Ποσό £1.420.246 αφορά κόστος χρηματοδότησης της γης και ποσό £2.146.485 αφορά διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν επί του παρόντος να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων. Ως αποτέλεσμα, η αξία της γης την οποία μπορεί ο Οργανισμός να αναπτύξει αμέσως ανέρχεται μόνο σε £1.672.826.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι κατά την αναθεώρηση των ζωνών πολλά από τα κτήματα του Οργανισμού που ήταν εκτός οικιστικής έχουν ενταχθεί σε ζώνες και μπορούν να αναπτυχθούν, ενώ αριθμός κτημάτων του, αν και εντός ζωνών ή πλησίον αυτών, δεν μπορούν να αναπτυχθούν για διάφορους λόγους. Για τα κτήματα αυτά έχουν υποβληθεί ενστάσεις στην Αρμόδια Αρχή και έγιναν παραστάσεις και ελπίζεται ότι σύντομα θα επιλυθούν τα προβλήματα τους, ώστε να καταστεί δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που αποκτήθηκαν.

4.128.8 Σχέδιο στέγασης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 19.6.2001, εγκρίθηκε η εισαγωγή νέου κυβερνητικού σχεδίου στέγασης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, ως αντιστάθμισμα της αύξησης του Φ.Π.Α. από 1.7.2000, η ευθύνη εφαρμογής του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία θα διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το σχέδιο, θα γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου. Για το σκοπό αυτό, στους Προϋπολογισμούς εσόδων και δαπανών του Οργανισμού για τα έτη 2001 και 2002 έχουν περιληφθεί πρόνοιες ύψους £6 εκ. για κάθε έτος. Ανάλογη πρόνοια έχει περιληφθεί και στον Προϋπολογισμό για το έτος 2003.

Από την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους £2.264.150. Από το ποσό αυτό, μέχρι τις 31.12.2002 ποσό ύψους £952.250 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων, οι οποίοι εγκρίθηκαν με βάση το σχέδιο. Όπως έχει υπολογιστεί από τον Οργανισμό, οι πραγματικές

δαπάνες για την αγορά γης και την ανέγερση των οικιστικών μονάδων που διατέθηκαν με βάση το σχέδιο μέχρι τις 31.12.2002 ανέρχονται σε £1.732.184.

Ο ρυθμός υλοποίησης του σχεδίου δεν είναι ο αναμενόμενος και δεν απορροφούνται από τον Οργανισμό οι διαθέσιμες πιστώσεις των Προϋπολογισμών.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, αυτή τη στιγμή ο Οργανισμός έχει υπό εκτέλεση 250 οικιστικές μονάδες για το εν λόγω σχέδιο, η συμπλήρωση των οποίων θα απαιτήσει, σταδιακά, δαπάνη £12 εκ. Για το ίδιο σχέδιο ζητήθηκαν ή κατακυρώθηκαν προσφορές για πρόσθετες 57 μονάδες, συνολικής δαπάνης £2,6 εκ. Παράλληλα έχουν εξασφαλιστεί πολεοδομικές άδειες για 46 μονάδες, συνολικής δαπάνης περίπου £2,1 εκ.

4.128.9 Δημιουργία χρεωλυτικού ταμείου για την αποπληρωμή των χρεωγράφων της 3^{ης} έκδοσης. Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 6.10.2000, αποφασίστηκε η έκδοση και διάθεση από τον Οργανισμό χρεωγράφων αξίας £3 εκ., για τα οποία ο Οργανισμός θα πρέπει να καταβάλλει σε χρεωλυτικό ταμείο επαρκή ποσά για την αποπληρωμή στη λήξη τους, δηλαδή το Δεκέμβριο του 2008. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 30.1.2001 αποφάσισε την κατάθεση σε χρεωλυτικό ταμείο ποσού £350.000 στο τέλος κάθε χρόνου. Μέχρι τις 31.12.2002 ο Οργανισμός είχε καταθέσει το ποσό των £453.129, το οποίο, κατά τη γνώμη μου, δεν θεωρείται ικανοποιητικό.

Στην ίδια απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αναφέρεται ότι ο Οργανισμός θα μπορεί να κάνει αναλήψεις από το χρεωλυτικό ταμείο, τις οποίες θα επιστρέφει, μαζί με τους τόκους, μόλις η ρευστότητα του Οργανισμού το επιτρέψει. Εξέφρασα την άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού δεν μπορεί να αποφασίζει για τη χρήση του τοκοχρεωλυτικού ταμείου για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους δημιουργήθηκε, ενόψει και του γεγονότος ότι η αποπληρωμή των χρεωγράφων είναι εγγυημένη από την Κυβέρνηση.

4.128.10 Δημιουργία Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού. Για αντιμετώπιση των οικονομικών υποχρεώσεων του Οργανισμού για την παροχή συντάξεων στο προσωπικό, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε τη δημιουργία Ταμείου Συντάξεων, στο οποίο θα καταθέτονται όλα τα ποσά που ο Οργανισμός κρίνει αναγκαία.

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 1999, η υποχρέωση του Οργανισμού για ετήσια εισφορά πάνω στους μισθούς ανέρχεται σε £44.500 και η συσσωρευθείσα υποχρέωση, μέχρι τον Ιούλιο 2001, ανέρχεται περίπου στις £730.000. Επίσης, η υποχρέωση του Οργανισμού για τις συσσωρευθείσες εισφορές του προσωπικού στο ταμείο, για σκοπούς μεταβίβασης συντάξεων, ανερχόταν, μέχρι το Δεκέμβριο 2001, περίπου στις £20.000.

Για υλοποίηση των πιο πάνω, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 18.4.2002, κατατέθηκε σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό το συμβολικό ποσό των £10.000. Δεν έχουν υπολογιστεί οι ελλειμματικές εισφορές του Οργανισμού στο Σχέδιο Συντάξεων στις 31.12.2002, οι οποίες, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη, την 1.1.1999 ανέρχονταν περίπου σε £172.000, πλέον τόκοι, για κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός έχει προβεί σε ετήσια πρόβλεψη ύψους £75.000 για τα έτη 2001 και 2000, αντίστοιχα, καθώς και £25.500 για το έτος 2002.

Η άποψη του Οργανισμού είναι ότι, παρόλο που δεν τηρείται ξεχωριστός λογαριασμός για το ταμείο, εντούτοις λαμβάνεται υπόψη η απαιτούμενη ρευστότητα, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

4.128.11 Αδιάθετες οικιστικές μονάδες. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η διάθεση των οικιστικών μονάδων που παρουσίαζαν προβλήματα πώλησης, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε κατά το 2002 περαιτέρω μείωση των τιμών πώλησης τους. Στις 31.12.2002 υπήρχαν αδιάθετα 3 οικόπεδα και 7 καταστήματα, η αξία των οποίων ανερχόταν σε £233.730, σε σύγκριση με 17 οικόπεδα και 11 καταστήματα αξίας £478.827 κατά τις 31.12.2001.

4.128.12 Διάθεση καταστημάτων χωρίς τη ζήτηση προσφορών. Κατά το 2002 πωλήθηκαν τέσσερα καταστήματα, τα οποία βρίσκονται στο Εμπορικό Κέντρο «Εστία», χωρίς τη ζήτηση προσφορών και σε τιμές χαμηλότερες από αυτές που καθορίστηκαν αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ενέκρινε τη διάθεση των καταστημάτων μετά την υπογραφή των πωλητήριων εγγράφων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι τούτο έγινε, αφού τα καταστήματα παρέμειναν αδιάθετα για μεγάλο χρονικό διάστημα, παρ' όλες τις αγγελίες στον τύπο ότι ήταν διαθέσιμα για πώληση.

Για τη διάθεση των καταστημάτων δεν υπάρχουν κριτήρια στη νομοθεσία, όπως στην περίπτωση των οικιστικών μονάδων. Εισηγήθηκα όπως η διάθεση τους γίνεται με τη ζήτηση προσφορών.

4.129 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

4.129.1 Ετοιμασία λογαριασμών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς, οι λογαριασμοί του Οργανισμού για το 2002 έπρεπε να ήταν έτοιμοι το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003, ενώ ετοιμάστηκαν τον Ιούνιο του 2003.

4.129.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £5.703.258, σε σύγκριση με £1.099.355 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £4.603.903, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εσόδων, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού για το έτος 2002 ανήλθαν σε £31.106.604, σε σύγκριση με £22.076.926 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £9.029.678 ή 40,9%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας από £3 εκ. το 2001 σε £12.950.575 το 2002. Αύξηση σημειώθηκε επίσης στις εισπράξεις του ποσοστού 3% πάνω στους λογαριασμούς κέντρων αναψυχής κατά £264.581, ενώ σημειώθηκε μείωση κατά £1.138.572 των εισπράξεων πάνω στους λογαριασμούς των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού ήταν £25.403.346, σε σύγκριση με £20.977.571 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £4.425.775 ή 21,1%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για «Προβολή και Δημοσιότητα» (£4.234.619) και «Αποδοχές Προσωπικού» (£281.856). Μείωση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Άλλες Δαπάνες» (£152.368).

(δ) Κρατικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2002, η κρατική εγγύηση για το δάνειο του Οργανισμού ανερχόταν σε £1,37 εκ.

4.129.3 Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2001, ενώ

κατατέθηκε στις 25.1.2002, ψηφίστηκε σε Νόμο (αρ. 23(II)/2002) στις 21.3.2002 και δημοσιεύτηκε στις 29.3.2002. Σημειώνεται ότι ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4.9.2001 και υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 6.9.2001, κατόπιν όμως οδηγιών του Υπουργού, ο Οργανισμός προχώρησε στην τροποποίηση του Προϋπολογισμού και την επανυποβολή του στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 28.12.2001, με αποτέλεσμα να υποβληθεί καθυστερημένα τόσο στο Υπουργικό Συμβούλιο όσο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

4.129.4 Προσωπικό. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 218 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, ένα με σύμβαση και ένα επί προσωρινής βάσης (210 σε μόνιμες θέσεις και ένα με σύμβαση στις 31.12.2001), με σύνολο αποδοχών £4.670.517, σε σύγκριση με £4.388.661 το 2001.

Όπως προκύπτει, σημειώθηκε αύξηση στο σύνολο αποδοχών προσωπικού ύψους £281.856 ή 6,4%, σε σύγκριση με το 2001, που οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις του τιμαριθμικού επιδόματος και των διαφόρων επιδομάτων.

Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους £760.005, που αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, και ποσό £396.468 για συνεισφορά του Οργανισμού στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού κ.τ.λ.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός έχει δαπανήσει ποσό ύψους £453.065, για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ασφάλιση και για έμμεσα ωφελήματα του προσωπικού.

4.129.5 Απόφαση Δικαστηρίου αναφορικά με την επιλογή διαφημιστικού οίκου για τα έτη 2000-2001. Ύστερα από παράκληση της Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, καθώς επίσης και την υποβολή προς την Υπηρεσία μου γραπτών καταγγελιών από μη επιτυχόντες προσφοροδότες, διεξήχθη ειδική έρευνα από την Υπηρεσία μου, με σκοπό την αξιολόγηση της όλης διαδικασίας που ακολουθήθηκε από τον Οργανισμό, μέχρι την τελική επιλογή του διαφημιστικού οίκου, η οποία έγινε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 5.10.1999. Στην πιο πάνω ειδική έρευνα επισημάνθηκαν παρεκκλίσεις από τη νενομισμένη διαδικασία δημοσίευσης, παραλαβής, φύλαξης, ανοίγματος, ελέγχου της συμμόρφωσης προς τους όρους και τεκμηρίωσης της αξιολόγησης των προσφορών. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ανέθεσε στους νομικούς του συμβούλους όπως, αφού μελετήσουν την έκθεση της Υπηρεσίας μου, γνωμοδοτήσουν κατά πόσο ορθά κατακυρώθηκε η προσφορά στο διαφημιστικό οίκο.

Αφού λήφθηκε υπόψη η γνωμάτευση των νομικών συμβούλων ότι δεν πρέπει να ανακληθεί η κατακύρωση της προσφοράς και ότι, ενόψει του γεγονότος της καταχώρισης προσφυγών από μη επιτυχόντες προσφοροδότες, πρέπει να αφεθεί το δικαστήριο να αποφασίσει κατά πόσο η προσφορά που κατακυρώθηκε ήταν σύμφωνη με ουσιώδη όρο των προδιαγραφών, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, σε συνεδρία του ημερ. 9.12.1999, τη μη ανάκληση της κατακύρωσης της προσφοράς.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2001, ακύρωσε την απόφαση του Οργανισμού για κατακύρωση της προσφοράς σε συγκεκριμένο διαφημιστικό οίκο, σε σχέση με την παγκόσμια διαφημιστική εκστρατεία για τα έτη 2000 και 2001, λόγω μη τήρησης των διαδικασιών που διέπουν την υποβολή και αξιολόγηση των προσφορών.

Μετά από την πιο πάνω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρίστηκαν δύο προσφυγές εναντίον του Οργανισμού από τους επιτυχόντες αιτητές, με τις οποίες απαιτείται καταβολή αποζημιώσεων πέραν των £2.337.000. Ο Οργανισμός, μετά την πιο πάνω απόφαση και αφού έλαβε υπόψη του νομική συμβουλή, σύμφωνα με την οποία το συμβόλαιο μεταξύ του διαφημιστικού οίκου και του Οργανισμού αποτελεί συμβατική σχέση, η οποία δεν ακυρώθηκε με την πιο πάνω απόφαση, συνέχισε τη συνεργασία με τον πιο πάνω διαφημιστικό οίκο μέχρι 30.4.2002, ημερομηνία λήξης του συμβολαίου.

Μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 14.5.2002, να συνεχίσει τη διαφημιστική εκστρατεία με τον πιο πάνω διαφημιστικό οίκο και πέραν της 30.4.2002, μέχρις ότου συμπληρωθούν οι εργασίες που είχαν ήδη αναληφθεί, στα πλαίσια του πιο πάνω συμβολαίου. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν στις 31.7.2002 και το ποσό της διαφημιστικής εκστρατείας για την περίοδο 1.5.2002 – 31.7.2002, η οποία δεν καλύπτεται από το συμβόλαιο, ανήλθε περίπου στις £818.543 και η αντίστοιχη αμοιβή του διαφημιστικού οίκου σε £40.927.

4.129.6 Επιλογή νέου διαφημιστικού οίκου για τα έτη 2002-2003. Στις 15.1.2002 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, καθ' όσον αφορά στα έτη 2002-2003, το συμβόλαιο με το διαφημιστικό οίκο, το οποίο έληγε στις 30.4.2002, μην ανανεωθεί και προκηρυχθούν νέες προσφορές. Στις 9.7.2002 και 23.7.2002 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τα έγγραφα προσφορών για επιλογή νέου διαφημιστικού οίκου για διεξαγωγή της παγκόσμιας διαφημιστικής εκστρατείας για τα έτη 2002-2003. Η σχετική προκήρυξη προσφορών έγινε στις 31.7.2002, με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφοράς τις 2.9.2002. Μετά όμως από διαμαρτυρίες διαφημιστικών γραφείων, ότι η χρονική περίοδος από τις 31.7.2002 μέχρι τις 2.9.2002, η οποία συνέπεσε με αυτή των θερινών διακοπών, δεν ήταν αρκετή για ετοιμασία και υποβολή προσφορών, ο Οργανισμός προχώρησε στην παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών μέχρι τις 11.9.2002.

Υποβλήθηκαν 14 προσφορές, οι οποίες ανοίχθηκαν στις 11.9.2002 και ετοιμάστηκε σχετικό πρακτικό από την Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών. Στις 27.9.2002 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, αποφάσισε να τερματίσει την περαιτέρω διαδικασία σε σχέση με τις πιο πάνω προσφορές, λόγω λανθασμένης σύνθεσης της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών, και την επαναπροκήρυξη των προσφορών. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 8.10.2002 αποφάσισε όπως εγκρίνει τη σύσταση νέας Επιτροπής Προσφορών, σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διοικητικοί και Οικονομικοί) Κανονισμούς και η σχετική προκήρυξη έγινε στις 10.10.2002, με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφοράς τις 8.11.2002.

Σημειώνεται ότι για τις πιο πάνω προσφορές το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 8.10.2002, μεταξύ άλλων:

- Να μεταβιβάσει τις αρμοδιότητες του σε σχέση με τη μελέτη και τελική απόφαση κατακύρωσης στην Επιτροπή Προσφορών, με βάση τον Κανονισμό 3(2) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διοικητικοί και Οικονομικοί) Κανονισμών, σύμφωνα με τον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του, να μεταβιβάσει τις αρμοδιότητες του για θέματα που έχουν σχέση με προσφορές στην πιο πάνω Επιτροπή.
- Με βάση την εν λόγω μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, η Επιτροπή να ανοίξει και αξιολογήσει τόσο το τεχνικό μέρος όσο και το οικονομικό μέρος των προσφορών.

- Η Επιτροπή Προσφορών να αποφασίσει τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί και να γνωστοποιήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο την τελική της απόφαση σχετικά με την κατακύρωση της προσφοράς.

Στις 23.1.2003 η Επιτροπή κατακύρωσε την προσφορά σε συγκεκριμένο οίκο. Μετά την κατακύρωση, καταχωρίστηκε προσφυγή εναντίον του Οργανισμού αναφορικά με τη διαδικασία επιλογής, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί ακόμη.

Λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε στην ετοιμασία και προκήρυξη των προφορών και του χρόνου που απαιτήθηκε για την επαναπροκήρυξη και αξιολόγηση των προσφορών, δεν παρασχέθηκε χρόνος για διεξαγωγή της χειμερινής διαφημιστικής εκστρατείας του 2002/2003 από το νέο διαφημιστικό οίκο, με αποτέλεσμα ο Οργανισμός, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του, να αναλάβει από μόνος του την πιο πάνω διαφημιστική εκστρατεία.

4.129.7 Άδειες λειτουργίας ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Στις 31.12.2002 εκκρεμούσε η είσπραξη δικαιωμάτων άδειας λειτουργίας ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ύψους £29.250, τα οποία αφορούν την περίοδο 1993-2002. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται περιπτώσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που είχαν προβεί σε παράνομες επεκτάσεις/τροποποιήσεις, για τις οποίες ο Οργανισμός δεν εκδίδει άδεια λειτουργίας και συνεπώς λειτουργούν παράνομα.

Ανέφερα χαρακτηριστικά την περίπτωση ξενοδοχείου στη Λεμεσό, το οποίο λειτουργεί από το 1993 χωρίς άδεια λειτουργίας και οφείλει δικαιώματα αδειών ύψους £5.870.

4.129.8 Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και είσπραξη του ποσοστού 3%. Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σημαντικός αριθμός ξενοδοχείων, επιχειρήσεων, εστιατορίων και κέντρων αναψυχής δεν έχουν υποβάλει δηλώσεις, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη του ποσοστού 3%.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι για τις επιχειρήσεις που δεν υποβάλλουν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν καταβάλλουν το ποσοστό 3%, καθώς και τις ανάλογες επιβαρύνσεις, λαμβάνονται δικαστικά μέτρα και ότι, παρόλο που η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα, εντούτοις αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς του 2002 περιλαμβάνονται χρεώστες που οφείλουν ποσό £3.328.461, για το ποσοστό του 3%, πρόσθετη επιβάρυνση, πρόστιμο και τόκους, το οποίο έχει εξαχθεί σχεδόν αποκλειστικά με βάση τις εισπράξεις που έγιναν το 2003, χωρίς να περιλαμβάνονται ποσά που πιθανόν να οφείλονται από κέντρα αναψυχής και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τα οποία δεν έχουν υποβάλει δήλωση κύκλου εργασιών για υπολογισμό του ποσοστού 3%, καθότι δεν υπάρχουν ενδείξεις για το ύψος τους ή ακόμη ότι οφείλονται στον Οργανισμό.

4.129.9 Επιτόπιος έλεγχος. Για έλεγχο της ορθότητας των δηλώσεων που υποβάλλουν οι επιχειρηματίες για υπολογισμό του ποσοστού 3%, κρίνεται απαραίτητο όπως γίνεται επιτόπιος έλεγχος των σχετικών στοιχείων, τα οποία, σύμφωνα με τη σχετική Νομοθεσία, κάθε επιχειρηματίας είναι υπόχρεος να τηρεί και να παρουσιάζει για έλεγχο. Μέσα στο 2002 έγιναν πέντε επιτόπιοι έλεγχοι για τους οποίους δεν ετοιμάστηκε ακόμη σχετική έκθεση. Εισηγήθηκε τη διενέργεια περισσότερων επιτόπιων ελέγχων και την έγκαιρη ετοιμασία των σχετικών εκθέσεων.

4.129.10 Γραφείο Βαρσοβίας. Μετά από επιτόπιο έλεγχο που διενέργησε ο Οργανισμός στο Γραφείο του στη Βαρσοβία, το Σεπτέμβριο του 2002, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες

και κακοδιαχείριση του Γραφείου. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του Οργανισμού, ανέρχεται περίπου σε £50.000 και περιλαμβάνει ποσό περίπου £20.000 που κατέβαλε ο Οργανισμός στον πρώην υπεύθυνο του Γραφείου για κάλυψη εκ μέρους του ΚΟΤ, ως εργοδότη, των εισφορών για κοινωνικές ασφαλίσσεις, τόσο του ίδιου όσο και της υπαλλήλου πληροφοριών, πλην όμως καμιά ενέργεια δεν φαίνεται να έγινε για την καταβολή τους στις αρμόδιες Υπηρεσίες της χώρας. Το πιο πάνω θέμα απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 22.10.2002, το οποίο αποφάσισε τη διακοπή του συμβολαίου του υπεύθυνου του πιο πάνω Γραφείου, την κατάσχεση της εγγυητικής του ύψους 5.000 δολάρια Αμερικής και τη μη καταβολή στον ίδιο οποιωνδήποτε οφειλόμενων ποσών για μισθούς, επιδόματα κ.τ.λ. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, αναφορικά με την εγγυητική, η εκδότρια τράπεζα στη Βαρσοβία αρνήθηκε την καταβολή του σχετικού ποσού, με τον ισχυρισμό ότι επρόκειτο για πλαστό έγγραφο, και η υπόθεση έχει παραπεμφθεί, από την ίδια την τράπεζα, στο Τμήμα Οικονομικών Εγκλημάτων του Αστυνομικού Σταθμού της Βαρσοβίας για εξέταση και, ανάλογα με τις εξελίξεις, ο Οργανισμός θα μελετήσει τα επόμενα του βήματα. Επίσης, όπως πληροφορήθηκα, έγινε σχετική καταγγελία από τον Οργανισμό εναντίον του πρώην υπεύθυνου του Γραφείου του στη Βαρσοβία στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, οι οποίες διεξάγουν σχετική έρευνα. Στις 10.12.2002 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την ανάθεση της υπόθεσης, σε σχέση με την ποινική και την πολιτική αγωγή εναντίον του υπεύθυνου του Γραφείου του Οργανισμού στη Βαρσοβία, σε συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο.

4.129.11 Έλεγχος λογαριασμών Γραφείων ΚΟΤ στο εξωτερικό. Ο έλεγχος των λογαριασμών των Γραφείων ΚΟΤ στο εξωτερικό διεξάγεται από την Υπηρεσία μας στο Κέντρο και συμπληρώνεται με επιτόπιες επιθεωρήσεις που γίνονται κατά καιρούς, σε συνδυασμό με τον έλεγχο των Διπλωματικών Αποστολών στην οικεία χώρα. Μέσα στο 2002 έγινε επιτόπιος επιθεώρηση των Γραφείων ΚΟΤ στη Φραγκφούρτη. Ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε σχετική έκθεση.

4.129.12 Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών στη Μαρίνα Λάρνακας. Η άδεια χρήσης υποστατικού στη Μαρίνα Λάρνακας έληξε το 1997 και ο τέως αδειούχος δεν έχει παραδώσει στον Οργανισμό ελεύθερη την κατοχή του υποστατικού. Ο Οργανισμός πρότεινε την υπογραφή νέας συμφωνίας, την οποία ο τέως αδειούχος αρνήθηκε να υπογράψει, χωρίς ωστόσο να ληφθούν μέχρι σήμερα οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του. Σημειώνεται ότι, μετά τη λήξη της συμφωνίας το 1997, ο πιο πάνω αδειούχος προέβη σε επεκτάσεις/ανακαινίσεις στο υφιστάμενο υποστατικό, για τις οποίες υποβλήθηκε αίτηση στις 5.1.2000, στο όνομα του Οργανισμού, για εξασφάλιση άδειας οικοδομής.

Μέρος Β

4.129.13 Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη προσωπικού. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στο προσωπικό του Οργανισμού παρέχεται η ίδια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που καλύπτει τους δημόσιους υπαλλήλους, με την καταβολή στο Υπουργείο Υγείας των καθορισμένων δικαιωμάτων, και, επιπρόσθετα, ιδρύθηκε Σχέδιο Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, με συνεισφορά του Οργανισμού 3,85% πάνω στις ακαθάριστες απολαβές. Το συνολικό κόστος για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού για το 2002, με βάση τα δυο πιο πάνω Σχέδια, ανήλθε σε £292.876 (2001 £270.705). Στις 28.4.1999 το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε να συνεργαστεί με ασφαλιστική εταιρεία, για κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού, μετά από προκήρυξη προσφορών.

Επισήμανα και πάλι ότι, πριν από τη συμπλήρωση της όλης διαδικασίας, πρέπει να μελετηθεί κατά πόσο είναι οικονομικά συμφέρουσα η συνεργασία με ασφαλιστική εταιρεία, συγκρίνοντας τα πληρωτέα ασφάλιστρα με το μέσο όρο πληρωμών κατ' έτος του ισχύοντος Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και τα αντίστοιχα ωφελήματα.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι οι όροι προσφορών έχουν ετοιμαστεί, όμως, προτού το όλο θέμα τεθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για τελική απόφαση, διερευνάται με το Υπουργείο Υγείας κατά πόσο το τέλος που έχει καθοριστεί για κάθε δικαιούχο άτομο θα μπορούσε να μειωθεί, ενόψει του ότι αυτό περιλαμβάνει και κόστος υπηρεσιών που αποδεδειγμένα παρέχονται μέσω του Σχεδίου Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Υπαλλήλων ΚΟΤ.

4.129.14 Χρήση και εκμετάλλευση της Νηοδόχου στη Μαρίνα Λάρνακας. Στην Έκθεσή μου για το 1998 ανέφερα ότι η προσφορά για χρήση και εκμετάλλευση της Νηοδόχου για την περίοδο 1.1.1998-31.12.1999, η οποία κατακυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σε εταιρεία, δεν κατέστη δυνατόν να τεθεί σε εφαρμογή, λόγω άρνησης του τέως αδειούχου να παραδώσει ελεύθερη την κατοχή και χρήση της Νηοδόχου.

Ο νέος αδειούχος άρχισε να χρησιμοποιεί και να εκμεταλλεύεται τη Νηοδόχο από το Μάρτιο 1998, ενώ ο τέως αδειούχος εξακολουθεί να κατέχει το υποστατικό/γραφείο.

Με τη λήξη της συμφωνίας στις 31.12.1999, ο νέος αδειούχος παρέδωσε στον Οργανισμό ελεύθερη την κατοχή και χρήση της Νηοδόχου, ενώ εκκρεμούσε η πληρωμή ποσού £24.508 έναντι των οφειλόμενων τελών άδειας χρήσης. Για την είσπραξη του ποσού αυτού κινήθηκε από τον Οργανισμό αγωγή.

Ο πρώτος τέως αδειούχος πρότεινε συμβιβασμό όλων των δικαστικών υποθέσεων που εκκρεμούν εναντίον του, αλλά η πρόταση του δεν έγινε δεκτή από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στη συνεδρία του ημερ. 22.11.1999.

Μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, τον Ιούνιο του 2000, να προχωρήσει στην προκήρυξη προσφορών για την παραχώρηση άδειας χρήσης και εκμετάλλευσης της Νηοδόχου, καθώς επίσης και τη στήριξη των δύο πιο πάνω τέως αδειούχων από το δικαίωμα συμμετοχής σε προσφορές του Οργανισμού, για περίοδο ενός έτους, λόγω μη συμμόρφωσης τους με τους όρους των συμφωνιών που υπέγραψαν με τον Οργανισμό. Για τις πιο πάνω προσφορές, που έληγαν στις 2.8.2000, δεν εκδηλώθηκε ενδιαφέρον και ο Οργανισμός επαναπροκήρυξε τις προσφορές, με ημερομηνία λήξης τις 20.9.2000, αλλά και πάλι δεν εκδηλώθηκε ενδιαφέρον. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 4.12.2000, αποφάσισε τη μη επαναπροκήρυξη των προσφορών.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός ειδοποίησε τους ιδιοκτήτες σκαφών ότι, από 1.1.2000, επιτρέπεται σε οποιαδήποτε εταιρεία, η οποία παρέχει υπηρεσίες ανέλκυσης, καθέλκυσης, μεταφοράς και στήριξης σκαφών, να χρησιμοποιεί τη Νηοδόχο, αφού αυτή κληθεί προς τούτο από τους ιδιοκτήτες σκαφών και δοθεί έγκριση από τη διεύθυνση της Μαρίνας Λάρνακας. Η εκδίκαση όλων των εκκρεμών υποθέσεων που αφορούν τη Νηοδόχο συνεχίζεται.

4.130 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Μέρος Α

4.130.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £1.055.749, σε σύγκριση με £608.357 το 2001.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £6.286.747, σε σύγκριση με £4.312.854 το 2001. Η αύξηση των £1.973.893 οφείλεται κυρίως σε έκτακτη οικονομική βοήθεια.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £5.230.998, σε σύγκριση με £3.704.497 το 2001. Η αύξηση των £1.526.501 οφείλεται κυρίως στην καταβολή έκτακτης οικονομικής βοήθειας ύψους £1,4 εκ., λόγω μειωμένης παραγωγής στα φυλλοβόλα.

(δ) **Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το έτος 2002 ανέρχονται σε £2.579.220, σε σύγκριση με £2.508.817 το 2001. Επίσης, κατά τα έτη 2002 και 2001 δόθηκε πρόσθετη οικονομική βοήθεια ύψους £1.402.238 και £199, αντίστοιχα.

4.130.2 Προσωπικό. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 40 υπαλλήλους και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £979.578, σε σύγκριση με £912.943 το προηγούμενο έτος. Το κόστος απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού ανήλθε σε £66.178 (£73.497 το 2001).

4.130.3 Εγγυημένα δάνεια. Η Κυβέρνηση κατέβαλε στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα, μέσω του Οργανισμού, ποσό £7,2 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει τις δόσεις των εγγυημένων δανείων που συνήψε ο Οργανισμός.

4.130.4 Καθυστερημένα ασφάλιστρα. Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £639.825, σε σύγκριση με £332.195 το 2001. Μέχρι τις 31 Μαρτίου 2003 είχαν εισπραχθεί καθυστερημένα ασφάλιστρα ύψους £430.340. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για είσπραξη και των υπόλοιπων ασφαλιστρών και διερευνηθούν και διαγραφούν τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης.

4.130.5 Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Στις 31.12.2002 το αποθεματικό του Οργανισμού ήταν περίπου £6,9 εκ., μετά και την τακτοποίηση των υποχρεώσεων του για έκτακτη οικονομική βοήθεια προς τους παραγωγούς, για μειωμένη παραγωγή στα φυλλοβόλα. Παρά την αύξηση του ποσοστού της κυβερνητικής χορηγίας προς τον Οργανισμό από 1.1.1998, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, από 75% σε 100% πάνω στα ασφάλιστρα, φαίνεται ότι οι πόροι του εξακολουθούν να είναι περιορισμένοι. Με την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 25.10.2002 του περί Γεωργικής Ασφάλισως (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 185(Ι)/2002 και των σχετικών τροποποιητικών Κανονισμών, οι οποίοι προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την αύξηση των ασφαλιστρών, τα οποία θα βασίζονται στην αναμενόμενη παραγωγή, από 3% σε 4% για σιτηρά, ξηρικά κτηνοτροφικά φυτά και πατάτες, αναμένεται να βελτιωθούν σημαντικά τα οικονομικά του Οργανισμού, με στόχο τον περιορισμό της εξάρτησης του από πρόσθετη κρατική χορηγία και δανεισμό.

4.130.6 Συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Υπέδειξα την ανάγκη διερεύνησης και αξιολόγησης όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση,

ιδιαίτερα στον ευαίσθητο τομέα των εκτιμήσεων/αποζημιώσεων, και, παράλληλα, την επέκταση και βελτίωση των διαφόρων συστημάτων και την ετοιμασία κατάλληλων προγραμμάτων εργασίας, τα οποία να καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας του Οργανισμού. Με βάση τη μελέτη ανθρώπινου δυναμικού που έγινε για τον Οργανισμό μέσα στο 2001, συστάθηκε ειδική επιτροπή, η οποία επεξεργάστηκε ένα ενιαίο προσχέδιο εγχειριδίου εργασίας, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και με βάση το οποίο αναμένεται ο διαχωρισμός των καθηκόντων των τριών βασικών τομέων δραστηριότητας του Οργανισμού. Η επαναβεβαίωση της ιδιότητας καθενός από τους λήπτες αποζημιώσεων θα γίνει σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας, το οποίο άρχισε πρόσφατα την ετοιμασία νέων ή/και τη βελτίωση υφιστάμενων μητρώων καλλιεργειών/καλλιεργητών.

4.131 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέρος Α

4.131.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Το Συμβούλιο υπέβαλε τους λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο στις 21.3.2003, αντί μέχρι τις 28.2.2003 που καθορίζει το άρθρο 3(3) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η υποβολή των λογαριασμών μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου είναι πρακτικά αδύνατη και ότι θα εισηγηθεί τη μετατόπιση της ημερομηνίας αυτής, έτσι ώστε οι λογαριασμοί να υποβάλλονται σε μεταγενέστερο χρόνο.

4.131.2 Οικονομική κατάσταση. Για το έτος 2002 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα £293.950, σε σύγκριση με έλλειμμα £556.064 για το 2001.

Το πλεόνασμα οφείλεται στην αύξηση της τιμής πώλησης του αγελαδινού γάλακτος που διατίθεται για τυροκόμηση και παστερίωση.

4.131.3 Εγγυήσεις - Κυβερνητικές εγγυήσεις. Η Κυβέρνηση ανανέωσε μέχρι 31.8.2003 την εγγύηση που παραχώρησε στον Οργανισμό για τραπεζικές πιστωτικές διευκολύνσεις που συνήψε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, για ποσό ύψους £900.000.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα λογιστικά βιβλία, το παρατράβηγμα στις 31.12.2002 μειώθηκε στις £493.308 (υπόλοιπο κατάστασης τράπεζας £332.450), σε σύγκριση με £1.169.119 κατά τις 31.12.2001.

4.131.4 Προσωπικό. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 37 μόνιμους υπαλλήλους, με σύνολο αποδοχών £728.553, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, με μέσο όρο αποδοχών για κάθε υπάλληλο £19.690. Εργοδοτούσε επίσης 2 έκτακτους υπαλλήλους και 21 εργάτες, με σύνολο αποδοχών £9.332 και £228.433, αντίστοιχα. Στις 31.12.2002 υπήρχαν 6 κενές οργανικές θέσεις.

4.131.5 Έγκριση Προϋπολογισμού. Βάσει της Δημοσιονομικής Οδηγίας αρ. 4(1) του Οργανισμού, ο Προϋπολογισμός πρέπει να υποβάλλεται στο Συμβούλιο για έγκριση μέχρι τις 30 Νοεμβρίου του έτους που προηγείται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται.

Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.11.2001 και, σύμφωνα με το άρθρο 37(1) του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου, υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 30.11.2001 για ενημέρωση.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) (Τροποποιητικό) Νόμο του 1987, ο Οργανισμός απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής του Προϋπολογισμού του στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Το Συμβούλιο, στη συνεδρία του αρ. 758, ημερ. 16.12.2002, ενέκρινε συμπληρωματικές πιστώσεις ύψους £1.147.719, οι οποίες υποβλήθηκαν στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 31.12.2002 για ενημέρωση.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι οι συμπληρωματικές πιστώσεις ήταν αποτέλεσμα της αυξημένης δραστηριότητας του Οργανισμού κατά το 2002.

4.131.6 Πιστωτική πολιτική του Οργανισμού.

(α) Παροχή εγγυήσεων στον Οργανισμό από τους βιομήχανους. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, για τη μέγιστη πίστωση των 45 ημερών, την οποία παρέχει ο Οργανισμός στις βιομηχανίες για πληρωμή του γάλακτος που παραλαμβάνουν, δεν έχει εξασφαλιστεί εγγύηση ή άλλης μορφής ασφάλεια από όλους τους βιομήχανους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το θέμα αυτό έχει απασχολήσει σοβαρά το Συμβούλιο του Οργανισμού, το οποίο ζήτησε από όλους τους επεξεργαστές την κατάθεση εγγυήσεων για το γάλα που τους παραχωρείται.

Με ενημέρωσε επίσης ότι για το 2003 οι πλείστες βιομηχανίες, περιλαμβανομένων όλων των μεγάλων επεξεργαστών, υπέβαλαν σχετικές εγγυήσεις για οποιαδήποτε επιπρόσθετη ποσότητα γάλακτος που θα τους παραχωρηθεί, ως αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγής από 130 εκ. σε 141 εκ. λίτρα.

(β) Τόκοι χρεών βιομηχάνων. Με απόφαση του Συμβουλίου του Οργανισμού, μετά από νομική συμβουλή, επιβάλλονται τόκοι πάνω στα καθυστερημένα χρέη των βιομηχάνων. Κατά το 2002 επιβλήθηκαν τόκοι ύψους £10.736, οι οποίοι εισπράχθηκαν, σύμφωνα με τον Πρόεδρο, εντός του 2003, σε σύγκριση με £84.727 το 2001.

(γ) Πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες. Στην πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες ύψους £137.160, η οποία παραμένει η ίδια τα τελευταία χρόνια, περιλαμβάνονται ποσά που οφείλονται από εταιρείες υπό πτώχευση, ύψους £36.687, καθώς επίσης και ποσά που αφορούν παλιές άδειες βιομηχάνων, ύψους £11.851, των οποίων η πιθανότητα είσπραξης είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Εισηγήθηκα όπως επανεξεταστούν όλες οι περιπτώσεις και να προωθηθεί η διαγραφή αυτών που θα θεωρηθούν ανεπίδεκτες είσπραξης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ετοιμάζονται όλα τα στοιχεία που αφορούν τις οφειλές αυτές και ότι θα προωθηθεί σύντομα διαδικασία για τη διαγραφή όλων των χρεών που δεν αναμένεται να εισπραχθούν.

4.131.7 Ρευστότητα του Οργανισμού. Παρά τη βελτίωση του προβλήματος ρευστότητας, ο Οργανισμός χρειάστηκε να ανανεώσει το δάνειο/πίστωση, ύψους £900.000, από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, ενέργεια στην οποία αναγκάστηκε να καταφύγει το 1999. Το υπόλοιπο των τραπεζών, το οποίο στις 31.12.2001 ήταν παρατράβηγμα ύψους £1.125.337, μειώθηκε στις 31.12.2002 σε £450.353.

4.131.8 Καταστροφή ακατάλληλου αγελαδινού γάλακτος. Κατά το 2002 δεν καταστράφηκε οποιαδήποτε ποσότητα πλεονασματικού γάλακτος, σε σύγκριση με καταστροφή 1,8 εκ. λίτρων

αγελαδινού γάλακτος και 0,4 εκ. λίτρων αιγινού γάλακτος, αξίας £331.993 και £92.268, αντίστοιχα, το 2001. Ωστόσο, το 2002 καταστράφηκε ποσότητα 40 945 λίτρων ακατάλληλου αγελαδινού γάλακτος, αξίας £8.643, λόγω ύπαρξης σ' αυτό αντιβιοτικού, με βάση τη μέση σταθμισμένη τιμή του έτους, σε σύγκριση με 9 966 λίτρα, αξίας £1.866, το 2001.

4.131.9 Επιδότηση εξαγωγών αγελαδινού χαλλουμιού. Παρατηρήθηκε ότι ο Οργανισμός επιδότησε συγκεκριμένη βιομηχανία για εξαγωγές αγελαδινού χαλλουμιού σε τέτοιες ποσότητες, οι οποίες, για να παραχθούν, θα πρέπει να χρησιμοποιήθηκε γάλα πολύ περισσότερο από εκείνο που της παρέδωσε ο Οργανισμός για τυροκόμηση.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός δεν συμφωνεί με τα πιο πάνω, για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Το χαλλούμι που εξάγεται από τη βιομηχανία αυτή δεν είναι παρασκευασμένο εξ ολοκλήρου από αγελαδινό γάλα, αλλά από πρόσμιξη αγελαδινού, πρόβειου και αιγινού γάλακτος.

(β) Κατά το 2002, λόγω του ανταγωνισμού που υπήρξε στον τομέα της παστερίωσης (με την εισδοχή μιας νέας εταιρείας), αποδείχθηκε ότι η εν λόγω βιομηχανία, παρόλο που χρεώθηκε το γάλα για χρήση στην παστερίωση, τελικά το χρησιμοποίησε για σκοπούς τυροκόμησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού, ποσοστό 3,5% ή περίπου 4,7 εκ. λίτρα του συνολικού γάλακτος που διακινήθηκε δηλώθηκε για παστερίωση, αντί για τυροκόμηση. Η μόνη βιομηχανία που έχει και τις δύο δραστηριότητες, δηλαδή παστερίωση και τυροκόμηση, είναι η βιομηχανία αυτή, η οποία ενδεχομένως να χρησιμοποίησε την ποσότητα αυτή για την παραγωγή χαλλουμιού.

(γ) Κατά το 2002, ο Οργανισμός, στην προσπάθεια του να εξασφαλίσει αγελαδινό γάλα, λόγω της αυξημένης ζήτησης για σκοπούς παστερίωσης, διέθετε στις βιομηχανίες τυροκόμησης αιγινό γάλα, στη θέση του αγελαδινού, με τιμή αγελαδινού.

(δ) Λόγω της βελτίωσης της ποιότητας του γάλακτος, βελτιώθηκε και η απόδοση σε προϊόν, με αποτέλεσμα να χρειάζονται λιγότερα λίτρα γάλακτος για την παρασκευή ενός κιλού χαλλουμιού.

Σχολιάζοντας την απάντηση του Οργανισμού επιθυμώ να παρατηρήσω τα ακόλουθα:

- Εκτός του ότι δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον της συγκεκριμένης βιομηχανίας που χρησιμοποίησε το γάλα της παστερίωσης για σκοπούς τυροκόμησης, ο Οργανισμός επιδότησε το χαλλούμι που παρασκευάστηκε με γάλα που προοριζόταν για παστερίωση.
- Ο Οργανισμός αναφέρει ότι «ενδεχόμενα» να χρησιμοποίησε την ποσότητα αυτή για παραγωγή χαλλουμιού. Δημιουργείται συνεπώς εύλογα το ερώτημα πώς δεν εντοπίστηκε το θέμα αυτό από τους υπαλλήλους του Οργανισμού, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι στην εν λόγω βιομηχανία για να παρακολουθούν για ποιους σκοπούς χρησιμοποιείται το γάλα.

Με επιστολή του ημερ. 21.8.2003 ο Διευθυντής του Οργανισμού παραδέχεται ότι η παρ. (β) πιο πάνω ατυχώς συμπεριλήφθηκε στην απαντητική επιστολή του Προέδρου του Οργανισμού, σε σχέση με τις παρατηρήσεις ελέγχου της Υπηρεσίας μου, γιατί ποτέ δεν ερευνήθηκε, ούτε και αποδείχθηκε η ορθότητα του περιεχομένου της, αλλά απλώς αποτελούσε θεωρητικό υπολογισμό του Λογιστή που συνέταξε την απάντηση. Αφήνει όμως να νοηθεί ότι δίνεται απάντηση στο βασικό ερώτημα για το επιπλέον γάλα που θα πρέπει να χρησιμοποιήθηκε,

αφού, από πρόσφατη μελέτη στοιχείων και δεδομένων από την τυροκόμηση στη συγκεκριμένη βιομηχανία, διαμόρφωσε εικόνα διαφορετική από αυτή που πίστευε προηγουμένως, σχετικά με τις αποδόσεις του γάλακτος σε τελικό προϊόν, χωρίς ωστόσο να αναφέρει τι πίστευε προηγουμένως και τι πιστεύει τώρα.

4.131.10 Διαφήμιση στην ντόπια αγορά. Κατά τη διάρκεια του 2002 δαπανήθηκαν £48.531, για διαφήμιση στην ντόπια αγορά του αγελαδινού και αιγοπρόβειου γάλακτος, καθώς επίσης και των κρεάτων. Το πιο πάνω ποσό αποτελείται κυρίως από χορηγίες στις 4 αγροτικές οργανώσεις (£12.000) και από επιχορήγηση φεστιβάλ/χοροεσπερίδων διαφόρων σωματείων και οργανώσεων (£30.100).

Εξέφρασα τη γνώμη ότι τα πιο πάνω ποσά δεν φαίνεται να αποτελούν δαπάνες για διαφήμιση των προϊόντων του Οργανισμού, αλλά για οικονομική ενίσχυση των διαφόρων σωματείων και οργανώσεων, και εισηγήθηκα ότι ο τρόπος διαφήμισης θα πρέπει να τεθεί πάνω σε νέες βάσεις, για αποτελεσματική διαφήμιση των γαλακτοκομικών προϊόντων και κρεάτων.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός διαθέτει κάθε χρόνο συγκεκριμένο Κονδύλι για τη διαφήμιση του γάλακτος, των γαλακτοκομικών προϊόντων και των κρεάτων στην ντόπια αγορά, αλλά, επειδή το ύψος του ποσού που διατίθεται είναι περιορισμένο και δεν είναι δυνατόν να γίνονται διαφημίσεις από την τηλεόραση, ραδιοφωνικούς σταθμούς ή άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης, καταφεύγει σε οικονομικότερες λύσεις.

4.131.11 Διακίνηση αιγοπρόβειου γάλακτος.

(α) Η διακίνηση του αιγοπρόβειου γάλακτος συνεχίζει να γίνεται από τον Οργανισμό μόνο στην Επαρχία Πάφου, ενώ η επέκταση της στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου φαίνεται ότι μάλλον θα πρέπει να εγκαταλειφθεί και να παραμείνει σε ιδιώτη. Από τη διακίνηση του αιγοπρόβειου γάλακτος στην Επαρχία Πάφου, συνολικής αξίας £1.255.567, προέκυψε για τον Οργανισμό ζημιά ύψους £111.810, σε σύγκριση με £234.826 το 2001.

(β) **Αδράνεια εξοπλισμού.** Όπως πληροφορήθηκα, ο εξοπλισμός που αγοράστηκε για τη διακίνηση γάλακτος στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου και παρέμενε σε αδράνεια για αρκετά χρόνια πωλήθηκε το 2002 με ζημιά ύψους £50.805.

4.131.12 Λογαριασμός εσόδων και εξόδων κρεάτων. Στον Οργανισμό λειτουργούν διάφορα Σχέδια Εμπορίας Κρεάτων, από την εμπορία κρεάτων των οποίων κατά το 2002 υπέστη ζημιά ύψους £37.058, σε σύγκριση με ζημιά £123.513 το 2001.

4.131.13 Σχέδιο σφαγής, κατάψυξης και διάθεσης 3000 υπέρβαρων αμνοεριφίων με χορηγία ύψους £42.900. Στις 2.4.2002, η Υπουργική Επιτροπή ενέκρινε την αγορά και σφαγή 3000 υπέρβαρων αμνοεριφίων, τα οποία, αφού διατεθούν, να επιδοτηθούν με £0,65 το κιλό.

Σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος Γεωργίας, το 80% των ζώων που θα αγοράζονταν θα είχαν καθαρό βάρος (σφάγιο) 20-23 κιλά, με τιμή £2,60/κιλό, και το 20% 24 κιλά, με τιμή £2,10/κιλό.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι αγοράστηκαν ζώα που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες.

Επιπρόσθετα, ενώ σύμφωνα με την απόφαση η επιδότηση θα δινόταν με τη διάθεση του κρέατος, εντούτοις η χορηγία των £42.900 πληρώθηκε στον Οργανισμό το Σεπτέμβριο του

2002, με τη συμπλήρωση της σφαγής των 3000 αμνοεριφίων και όχι με τη διάθεση τους, ενώ στις 31.12.2002 εξακολουθούσαν να βρίσκονται σε ψυκτικούς θαλάμους του Οργανισμού 67 215 κιλά κρέατος, από το σύνολο των 70 561 κιλών που σφάχτηκαν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για την εφαρμογή του σχεδίου το Υπουργείο Γεωργίας δανειοδότησε τον Οργανισμό με ποσό £200.000, με όρο να εξοφληθεί μέχρι την 1.10.2002, αλλά, λόγω της μη διάθεσης των αμνοεριφίων, ο Οργανισμός ζήτησε και εξασφάλισε παράταση μέχρι τις 30.6.2003.

4.131.14 Τιμές αγοράς και πώλησης αμνοεριφίων. Από τον έλεγχο των τιμών αγοράς και πώλησης αμνοεριφίων, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Οι τιμοκατάλογοι αγοράς δεν φαίνεται να έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά ούτε φαίνεται να τηρούνται αυστηρά.

(β) Δεν υπάρχουν τιμοκατάλογοι για τις τιμές πώλησης. Η τακτική της διαμόρφωσης της τιμής πώλησης ανάλογα με την τιμή αγοράς δυσχεραίνει τον έλεγχο, γιατί δεν μπορεί να εξακριβωθεί ότι τα ζώα που αγοράστηκαν σε ψηλές τιμές πωλήθηκαν και στις ανάλογες τιμές.

(γ) Κατά το 2002, ο Οργανισμός αγόραζε αμνοερίφια, με μέσο όρο τιμής £2,756 ανά κιλό, και πώλησε σε συγκεκριμένη υπεραγορά κατά την ίδια περίοδο 263 454 κιλά, αξίας £727.414, με μέσο όρο τιμής πώλησης £2,761 ανά κιλό, χωρίς να ληφθούν υπόψη διοικητικά και άλλα έξοδα του Οργανισμού.

4.131.15 Προσφορά για την προμήθεια κατεψυγμένων αμνοεριφίων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς για το Πάσχα 2003. Η Εθνική Φρουρά προκήρυξε προσφορές για 10 900 κιλά κατεψυγμένων ακέφαλων αμνοεριφίων ηλικίας κάτω των 12 μηνών, βάρους 8-15 κιλά το καθένα, και σφαγμένα μέχρι ένα μήνα πριν από την παράδοση.

Στην πιο πάνω προσφορά έλαβε μέρος και ο Οργανισμός, του οποίου όμως η προσφορά θεωρήθηκε άκυρη, γιατί, όπως αναφέρεται στην αξιολόγηση, η άδεια λειτουργίας των κτιριακών εγκαταστάσεων (ψυγείων), σύμφωνα με το πιστοποιητικό που υποβλήθηκε, έληξε από 24.11.2002. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η τιμή της προσφοράς του Οργανισμού (£3,74 ανά κιλό) ήταν πιο ψηλή από τις τιμές των άλλων προσφοροδοτών.

Από έρευνα που έγινε στις πωλήσεις αμνοεριφίων από τον Οργανισμό για την περίοδο 1.1-31.3.2003 διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος τιμής πώλησης ήταν £2,96 ανά κιλό, με πιο ψηλές τιμές πώλησης τις £3,25 ανά κιλό (9,7%), £3,20 ανά κιλό (20,5%) και £3,00 ανά κιλό (47,3%).

Αν ληφθεί υπόψη ότι το 71% των αμνοεριφίων που παραλήφθηκαν από τον Οργανισμό κατά την περίοδο αυτή ήταν βάρους κάτω των 20 κιλών, δημιουργείται εύλογα το ερώτημα γιατί η προσφορά που υποβλήθηκε στην Εθνική Φρουρά ήταν τόσο ψηλή.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η άδεια λειτουργίας των κτιριακών εγκαταστάσεων λήγει στις 14.7.2005. Θα ήθελα να αναφέρω όμως ότι η προσφορά θεωρήθηκε άκυρη, γιατί η άδεια λειτουργίας των ψυγείων έληξε στις 24.11.2002.

Όσον αφορά στους λόγους που ανάγκασαν τον Οργανισμό να προσφέρει ψηλή τιμή, με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(α) Τα αμνοερίφια έπρεπε να ήταν ακέφαλα και χωρίς συκωταριά, γεγονός που αυξάνει το κόστος.

- (β) Το κόστος σφαγής των μικρότερων ζώων είναι μεγαλύτερο.
- (γ) Η προσφορά προνοούσε συσκευασία με το ανάλογο κόστος.
- (δ) Τα αμνοερίφια έπρεπε να περάσουν από ταχεία ψύξη.
- (ε) Το κόστος συλλογής και διανομής είναι αυξημένο.

4.131.16 Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο. Ο Οργανισμός έχει ετοιμάσει προσχέδιο που τροποποιεί τον υφιστάμενο περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμο 4/69, έτσι ώστε να συνάδει με το Κοινοτικό Κεκτημένο, και, όπως με πληροφορεί ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το τελικό κείμενο του προσχεδίου έχει συμφωνηθεί και βρίσκεται ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για νομοτεχνική επεξεργασία.

4.132 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Μέρος Α

4.132.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2002 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα £4.869.837, σε σύγκριση με £3.524.150 κατά το 2001.

(β) **Καταθέσεις.** Οι καταθέσεις στον Οργανισμό στις 31.12.2002 ανέρχονταν σε £358,19 εκ., σε σύγκριση με £308,75 εκ. το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £49,44 εκ. ή 16,01%.

(γ) **Δάνεια.** Τα δάνεια στις 31.12.2002 ανέρχονταν σε £366,25 εκ., σε σύγκριση με £298,19 εκ. το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £68,06 εκ. ή 22,83%.

4.132.2 Προσωπικό. Στις 31.12.2002 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 55 άτομα και το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ήταν £1.203.190, σε σύγκριση με £1.166.137 κατά το 2001. Ο μέσος όρος ετήσιων αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε £21.876.

4.132.3 Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2002 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε £8,4 εκ. ή ποσοστό 2,31% του συνολικού ποσού των δανείων, σε σύγκριση με £7,2 εκ. ή ποσοστό 2,43% κατά τις 31.12.2001.

4.132.4 Σχέδια υπηρεσίας προσωπικού. Παρά το γεγονός ότι από την 1.1.2001 έχει εφαρμοστεί νέα οργανική διάρθρωση του Οργανισμού, κατά το πρότυπο των θέσεων/κλιμάκων των τραπεζών, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχουν τροποποιηθεί/εγκριθεί νέα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων του Οργανισμού, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατον να γίνουν προαγωγές.

4.132.5 Αποφάσεις Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων. Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, αποφάνθηκε στις 27.9.2002 ότι η απαλλαγή του Οργανισμού από την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος και τελών χαρτοσήμου, τα υφιστάμενα Σχέδια Αποταμίευσης του Οργανισμού, με βάση τα οποία μέρος ή ολόκληρο το ποσό των καταθέσεων αφαιρείται από το φορολογητέο εισόδημα του καταθέτη, καθώς και η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής τελών εγγραφής υποθήκης, για εξασφάλιση δανείου για στεγαστικούς σκοπούς, συνιστούν δημόσια ενίσχυση και θα πρέπει να τερματιστούν μέχρι τις 30.4.2003.

Ο Οργανισμός στις 22.12.2002 καταχώρισε προσφυγή εναντίον των πιο πάνω αποφάσεων, επειδή θεωρεί ότι αυτές είναι λανθασμένες, λόγω του ότι ο σκοπός και το αντικείμενο των εργασιών του Οργανισμού έχουν κοινωνικό χαρακτήρα.

4.133 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.133.1 Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Πανεπιστήμιο δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2002 για έλεγχο. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου αναφέρθηκα στη σημαντική καθυστέρηση στην υποβολή τους και υπέδειξα την ανάγκη έγκαιρης ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων, ώστε να υποβάλλονται στην Υπηρεσία μου για έλεγχο μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους, όπως ισχύει για άλλα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

4.133.2 Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τις εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις του 2001, ήταν όπως πιο κάτω.

(α) Αποτελέσματα έτους. Για το έτος 2001 προέκυψε έλλειμμα £2.315.191, σε σύγκριση με £1.057.348 το 2000. Το έλλειμμα αυξήθηκε βασικά λόγω αύξησης στις απολαβές και επιδόματα. Το έλλειμμα χρηματοδοτήθηκε από τα έσοδα προηγούμενων ετών και για το λόγο αυτό μεταφέρθηκε στα αναβαλλόμενα έσοδα.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £12.326.588, σε σύγκριση με £11.826.907 το 2000. Αυτά περιλαμβάνουν γενική κρατική χορηγία £3.908.789 και διδάκτρα £5.591.489, σε σύγκριση με £3.629.915 και £5.596.650, αντίστοιχα, το 2000.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £14.641.779, σε σύγκριση με £12.884.255 το 2000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για μισθούς και επιδόματα προσωπικού (£1.061.521), των γενικών διοικητικών εξόδων (£348.236), των αποσβέσεων (£150.501) και των ερευνητικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων (£315.469).

(δ) Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας που παραχωρήθηκε στο Πανεπιστήμιο το 2001 ήταν £11.522.230, σε σύγκριση με £9.498.000 το 2000. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν £7.613.441 (£5.868.085 το 2000) για αγορά στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Όπως προκύπτει, η λειτουργία του Πανεπιστημίου εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση της παροχής κρατικής χορηγίας.

4.133.3 Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού. Από το ποσό των £27.889.655 που προϋπολογίστηκε για το έτος 2001, ποσό £7.466.110 (2000 £6.568.637) ή ποσοστό 26,77% (2000 27,71%) παρέμεινε αδαπάνητο στο τέλος του έτους. Τα αδαπάνητα ποσά αφορούν κυρίως τη μόνιμη στέγαση αναφορικά με τα έργα στην Πανεπιστημιούπολη (£5.475.135).

4.133.4 Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2001 υποβλήθηκε αρχικά στις 31.7.2000 και εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.3.2001.

Ο Προϋπολογισμός για το 2002 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 20.7.2001. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 20.2.2002 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 25.4.2002.

4.133.5 Προσωπικό. Το Πανεπιστήμιο εργοδοτούσε κατά το 2001 442 άτομα σε μόνιμες θέσεις και 424 το 2000. Τα 256 είναι μέλη του Ακαδημαϊκού Προσωπικού (Καθηγητές, Μεταπτυχιακοί Συνεργάτες, Επισκέπτες Καθηγητές), τα 166 είναι μέλη του Διοικητικού Προσωπικού και τα 20 είναι ωρομίσθιοι.

4.133.6 Έργα Πανεπιστημιούπολης. Οι εργασίες ανέγερσης της πρώτης φάσης (5 200 φοιτητές) της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν στις αρχές του 1999 και προβλέπεται να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 2010. Η εκτίμηση της συνολικής δαπάνης συμπεριλαμβανομένου και του κόστους των μελετών, ανέρχεται στο ποσό των περίπου £133 εκ. σε σύγκριση με £71 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με τις εκθέσεις του Γραφείου Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων με βάση νεότερες και πιο ακριβείς πληροφορίες. Έχουν διαπιστωθεί καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων και προβλήματα κατά την εκτέλεση των εργασιών που αφορούν κυρίως τη διαχείριση των συμβολαίων για τα κατασκευαστικά έργα. Οι πιο πάνω αδυναμίες οφείλονται κυρίως στους Εργολάβους, στη μη έγκαιρη διεκπεραίωση των Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών και τη δυνατότητα των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους. Τα έργα που βρίσκονταν υπό εκτέλεση ή είχαν συμπληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο 2003 ήταν τα ακόλουθα:

(α) Έργα υποδομής. Οι κατασκευαστικές εργασίες άρχισαν το Μάιο 1999, με ημερομηνία συμπλήρωσης τον Νοέμβριο 2000, έναντι κόστους £5,7 εκ. Το έργο συμπληρώθηκε με καθυστέρηση 13 μηνών. Ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου λόγω τροποποιήσεων και πρόσθετων εργασιών που του ανατέθηκαν. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε παράταση χρόνου μέχρι τον Ιανουάριο 2001 και παραχώρησε στον Εργολάβο ποσό £175.000 ως αποζημίωση.

(β) Κτιριακές εγκαταστάσεις επιστημών και τεχνολογίας. Το συμβόλαιο κατασκευής προβλέπει έναρξη των εργασιών τον Ιανουάριο 2000 και συμπλήρωση το Μάιο 2002, έναντι δαπάνης £8,4 εκ. Η πρόοδος των εργασιών παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση 15 μηνών, η οποία οφείλεται στον αργό ρυθμό εργασίας του Εργολάβου αλλά και σε προβλήματα για τα οποία ευθύνεται η πλευρά του Εργοδότη και των Συμβούλων μελετητών. Μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ του Πανεπιστημίου και του Εργολάβου για επίσπευση του έργου, συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση των εργασιών με καταληκτική ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου τον Αύγουστο 2003 και αύξηση της ποινικής ρήτρας για καθυστερήσεις από τον Εργολάβο. Το συνολικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει γύρω στα £12 εκ. δηλαδή κατά 44% μεγαλύτερο από το ποσό του συμβολαίου. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στις τροποποιήσεις των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, λόγω αλλαγής στη χρήση των εργαστηρίων, σε αλλαγές άλλων εργασιών, στην αύξηση του ποσού υπεργολαβίας για την εργαστηριακή και άλλη επίπλωση των κτιρίων, στις αυξήσεις των εργατικών και στην αποζημίωση του Εργολάβου που προβλέπεται στη συμφωνία για την τμηματική παράδοση των έργων.

(γ) Κτίρια Λειτουργικής Υποστήριξης. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιανουάριο 2000 έναντι δαπάνης £700.000. Το έργο συμπληρώθηκε τον Ιούλιο 2001 με καθυστέρηση 4 μηνών

μέρος της οποίας οφείλεται στον Εργολάβο και μέρος στον Εργοδότη. Το τελικό κόστος του έργου ανήλθε στο ποσό των £676.668.

(δ) Φοιτητική Εστία (Φάση ΙΑ). Το έργο ανατέθηκε σε ιδιώτες συμβούλους και η κατασκευή του άρχισε το Νοέμβριο 2000 έναντι δαπάνης £3,5 εκ. Το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση 12 μηνών περίπου που οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο αλλά και σε επιπρόσθετες εργασίες. Στα πλαίσια επίσπευσης των εργασιών και συμπλήρωσης του έργου το Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο Εργολάβος κατέληξαν σε συμπληρωματική συμφωνία που προβλέπει αποζημίωση του Εργολάβου για τις επιπρόσθετες εργασίες και τμηματική συμπλήρωση και παράδοση των εργασιών μέχρι τέλος Ιουλίου 2003. Σε αντίθετη περίπτωση θα αποκόπτεται από τις πληρωμές προς τον Εργολάβο αυξημένη ποινική ρήτρα. Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει γύρω στα £4,2 εκ.

(ε) Κτίριο Διοίκησης. Η κατασκευή του έργου άρχισε το Σεπτέμβριο 2002 έναντι δαπάνης £6,17 εκ. και αναμένεται να συμπληρωθεί το Μάρτιο 2005. Μέχρι σήμερα έχει εγκριθεί παράταση χρόνου 12 εργάσιμων ημερών λόγω βροχερού καιρού. Η αναμενόμενη τελική δαπάνη του έργου, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα ανέρχεται στα £6,25 εκ.

4.133.7 Όροι συμβολαίων για τα κατασκευαστικά έργα της Πανεπιστημιούπολης. Από μελέτη των όρων των συμβολαίων για τα κατασκευαστικά έργα της Πανεπιστημιούπολης, οι οποίοι ετοιμάστηκαν από ιδιώτες συμβούλους, παρατήρησα ότι δεν περιλαμβάνονται σ' αυτούς βασικές ασφαλιστικές δικλείδες που είναι αναγκαίες για την προστασία των συμφερόντων του εργοδότη. Η σημαντικότερη αφορά την υποχρέωση του εργολάβου για υποβολή τυχόν χρονικών και οικονομικών απαιτήσεων του εντός λογικών προθεσμιών, ώστε να παρέχεται η ευχέρεια στον εργοδότη να αντιμετωπίζει έγκαιρα τα προβλήματα που προκύπτουν και να αξιολογεί αντικειμενικά τα στοιχεία που αφορούν τις απαιτήσεις του εργολάβου. Ο Διευθυντής Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως οι όροι των μελλοντικών συμβολαίων τροποποιηθούν ώστε οι απαιτήσεις του εργολάβου να υποβάλλονται εντός λογικών προθεσμιών.

Μέρος Β

4.133.8 Μισθοδοσία και άλλα ωφελήματα προσωπικού. Εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου των μισθολογικών διαφοροποιήσεων και επιδομάτων, για τις οποίες υπέβαλα συγκεκριμένες εισηγήσεις. Αναμένεται ότι με την έναρξη λειτουργίας του μηχανογραφημένου προγράμματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού θα υπάρξει σημαντική βελτίωση.

4.133.9 Ερευνητικά προγράμματα. Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ανήλθαν κατά το 2001 στις £693.740, σε σύγκριση με £865.166 το 2000. Οι αντίστοιχες δαπάνες ανήλθαν στις £1.136.667 για το 2001, σε σύγκριση με £819.853 το 2000. Σχετικά με τη διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων, ανέφερα ότι ορισμένοι Κανόνες που διέπουν τον προγραμματισμό, εκτέλεση και παρακολούθηση των ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να μην εφαρμόζονται. Νέοι Κανόνες που εγκρίθηκαν παρουσιάζουν ελλείψεις, με αποτέλεσμα να χρειάζονται και πάλι αναθεώρηση.

4.133.10 Όροι υπηρεσίας Ακαδημαϊκού Προσωπικού. Ορισμένα θέματα, όπως η άδεια ανάπαυσης του Ακαδημαϊκού Προσωπικού και η άδεια ασθενείας του Ειδικού Εκπαιδευτικού

Προσωπικού και των Μεταπτυχιακών Συνεργατών, εξακολουθούν να μη ρυθμίζονται στους Κανόνες που έχουν εκδοθεί για τις άδειες απουσίας των μελών του Ακαδημαϊκού Προσωπικού, όπως προνοείται στους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμούς του 1990 και 1999. Εισηγήθηκα όπως προωθηθεί η έκδοση των απαραίτητων κανόνων το συντομότερο δυνατόν.

4.134 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.134.1 Έλεγχος λογαριασμών. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2002 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκριση μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

4.134.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Το σύνολο των εσόδων ανήλθε σε £16,97 εκ., στο οποίο περιλαμβανόταν και η κρατική χορηγία ύψους £14,31 εκ., σε σύγκριση με £16,79 εκ. για το προηγούμενο έτος, από τα οποία η κρατική χορηγία ήταν £13,78 εκ. Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Κυβερνητική Χορηγία» (£538.096), ενώ μείωση σημειώθηκε στα Κονδύλια «Εμπορικές Διαφημίσεις» (£349.862) και «Λαχείο Ευχάριστο Σαββατόβραδο» (£40.936).

(β) Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων των τόκων και εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθαν σε £18,33 εκ., σε σύγκριση με £17,80 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημείωσαν αύξηση £0,53 εκ.. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε £623.386 (£624.847 το 2001) και οι τόκοι και τα έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε £755.481 (£738.618 το 2001). Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Έξοδα Προγραμμάτων» (£620.145). Αύξηση σημειώθηκε και στους πληρωτέους τόκους (£16.863).

(γ) Αποτελέσματα έτους. Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2002 έλλειμμα (πριν από τη φορολογία) £1,37 εκ., σε σύγκριση με £1,01 εκ. κατά το 2001.

(δ) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2002 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε £19,56 εκ., σε σύγκριση με £18,72 εκ. το 2001, ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £3,80 εκ. (£4,33 εκ. το 2001), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £15,76 εκ., σε σύγκριση με £14,39 εκ. το 2001. Σύμφωνα με τον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικό) (αρ. 2) Νόμο αρ. 64(Ι)/2000, οποιοδήποτε έλλειμμα στον ετήσιο Προϋπολογισμό του Ιδρύματος καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό υπό μορφή κρατικής χορηγίας. Πέραν της κρατικής χορηγίας, τα Ταμεία Συντάξεων του προσωπικού του Ιδρύματος, καθώς και ο Λογαριασμός Περιθωριακών Ωφελημάτων, συνεχίζουν την παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων προς το Ίδρυμα. Η οφειλή του Ιδρύματος προς τα Ταμεία Συντάξεων στις 31.12.2002 ανήλθε σε £8,6 εκ. (£9 εκ. το 2001) και για τα Περιθωριακά Ωφελήματα σε £2,81 εκ. (£2,5 εκ. το 2001). Σημειώνεται ότι η οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα δεν επιβαρύνεται με οποιοδήποτε ποσό τόκων.

Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2000, η υποχρέωση του ΠΙΚ έναντι του Ταμείου Συντάξεων για κάλυψη προϋπηρεσίας ανερχόταν στις 31.12.99 σε £8.135.136.

(ε) Κρατικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2002 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε £3,25 εκ. και για τραπεζικά παρατραβήγματα σε £2,85 εκ. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2002 το συνολικό ποσό των τραπεζικών παρατραβηγμάτων ανερχόταν σε £3.327.823 και ξεπερνούσε τα όρια των τραπεζικών εγγυήσεων για παρατραβήγματα.

Σχεδόν όλες οι πληρωμές διενεργούνται με παρατράβηγμα από τρεχούμενους τραπεζικούς λογαριασμούς, με αποτέλεσμα το Ίδρυμα να καταβάλλει στις τράπεζες σεβαστά ποσά για τόκους παρατραβηγμάτων. Για το έτος 2002 καταβλήθηκε ποσό £170.978, σε σύγκριση με £126.477 το 2001 και £138.960 το 2000.

4.134.3 Προϋπολογισμός - Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2002 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 3.7.2001. Στη συνέχεια εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 19.12.2001. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2001, ενώ κατατέθηκε στις 14.1.2002 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 12.4.2002. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2002, για την περίοδο όμως από 1^η Μαρτίου μέχρι 12 Απριλίου 2002 διενεργούνταν δαπάνες χωρίς εξουσιοδότηση.

Νομοσχέδιο Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700, εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

4.134.4 Προσωπικό. Το Ίδρυμα εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2002 208 μόνιμους υπαλλήλους (221 το 2001) και 34 εργάτες (33 το 2001). Επίσης, κατά το 2002 συνεργάστηκε με 643 συνεργάτες (663 το 2001), από τους οποίους οι 137 είναι τακτικοί (134 το 2001) και οι 22 με ειδική συμφωνία (9 το 2001).

- Οι δαπάνες για τις αποδοχές και άλλα ωφελήματα των μόνιμων υπαλλήλων, χωρίς να ληφθούν υπόψη η ελλειμματική εισφορά στα Ταμεία Συντάξεων, τα αναδρομικά και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για προηγούμενα χρόνια ανήλθαν σε £6,25 εκ., σε σύγκριση με £6,45 εκ. το 2001.

Με βάση τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που εργοδοτούσε το Ίδρυμα στις 31.12.2002, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών (περιλαμβανομένων της επιβάρυνσης για περιθωριακά ωφελήματα και Ταμείο Ευημερίας £345.284 και της εισφοράς στα Ταμεία Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία £709.177) για κάθε μόνιμο υπάλληλο, αφού αφαιρεθούν οι δαπάνες για τους υπαλλήλους που αφυπηρέτησαν κατά τη διάρκεια του έτους, ανέρχεται σε £29.843 (£27.948 το 2001).

- Οι δαπάνες για το εβδομαδιαίο προσωπικό (εργάτες) ανήλθαν σε £362.909, σε σύγκριση με £317.748 το 2001.
- Οι δαπάνες για τους συνεργάτες ανήλθαν σε £3,42 εκ. (£3,27 εκ. το 2001).

4.134.5 Διαφημίσεις.

(α) Έσοδα από διαφημίσεις. Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις μειώθηκαν κατά £396.443 ή 15,9%, σε σύγκριση με το 2001 (2002 £2.093.245, 2001 £2.489.688). Παρατήρησα ότι η πτωτική τάση των διαφημίσεων θα πρέπει, κατά τη

γνώμη μου, να προβληματίσει το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνδυασμό με άλλα συναφή θέματα, όπως την ανταλλαγή διαφημιστικού χρόνου με την προμήθεια υλικών ή την εξασφάλιση υπηρεσιών και την παραχώρηση ειδικών εκπτώσεων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ανέφερε ότι η πτωτική τάση των διαφημίσεων οφείλεται κατά κύριο λόγο στον έντονο ανταγωνισμό και στην παγκόσμια οικονομική ύφεση, η οποία σίγουρα επηρεάζει και την οικονομία της Κύπρου.

(β) Ανταλλαγή διαφημίσεων ομοειδών υπηρεσιών. Για την παρακολούθηση της ανταλλαγής διαφημίσεων ομοειδών υπηρεσιών μεταξύ του Ιδρύματος και του ημερήσιου/περιοδικού τύπου, τηρείται ο Λογαριασμός «Διαφημίσεις – Ειδική Συμφωνία». Με βάση τα συμβόλαια συνεργασίας με τις εφημερίδες, οι συμφωνίες ισχύουν για περίοδο μέχρι 31.12.2002 και, σε περίπτωση ύπαρξης υπολοίπων, αυτά διαγράφονται. Στις 31.12.2002 ο πιο πάνω λογαριασμός παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο £155.892, δηλαδή το Ίδρυμα πρόσφερε διαφημίσεις κόστους £215.559, ενώ αυτές που του προσφέρθηκαν ανήλθαν σε £59.667.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι έχουν πρόσφατα εφαρμοστεί νέες διαδικασίες παρακολούθησης των πιο πάνω υπηρεσιών.

4.134.6 Χρεώστες - Χρεώστες διαφημίσεων. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2002 ήταν £3.093.542, σε σύγκριση με £3.144.725 κατά τις 31.12.2001, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αποτελούσαν οι χρεώστες διαφημίσεων, που ανέρχονταν σε £2.021.483, σε σύγκριση με £2.086.891 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά £65.408 ή 3,1%, παρόλο που οι διαφημίσεις μειώθηκαν κατά £396.443 ή 15,9%.

4.134.7 Προγράμματα.

(α) Αμετάδοτα προγράμματα. Στις 31.12.2002 η αξία των αμετάδοτων προγραμμάτων/ταινιών που έχουν πληρωθεί ανερχόταν σε £1.171.514 (£833.857 το 2001 και £247.422 το 2000), παρουσιάζοντας αύξηση £337.657 ή 40%, σε σύγκριση με το 2001, και £924.092 ή 373%, σε σύγκριση με το 2000. Η διόγκωση του αποθέματος των προγραμμάτων αυξάνει, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους μη μετάδοσης τους. Παρατηρήθηκε ότι δεν μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο τα πιο πάνω προγράμματα θα μεταδοθούν, γιατί το σχετικό λογισμικό πρόγραμμα του ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν παρέχει βασικές πληροφορίες, όπως:

- Κατά πόσο το πρόγραμμα (ταινία) υπάρχει ή προβλήθηκε.
- Ημερομηνία τερματισμού του δικαιώματος προβολής.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως μην αγοράσουν νέα προγράμματα κατά τους πρώτους μήνες του 2003 και ότι έχουν ήδη ετοιμαστεί προδιαγραφές για αγορά νέου λογισμικού προγράμματος, το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει περί το τέλος του 2003.

(β) Δικαίωμα μετάδοσης. Επισημαίνεται και πάλι ότι η έλλειψη μηχανημάτων μεταγραφής των προγραμμάτων δημιουργεί κινδύνους για τη μη μετάδοση εξασφαλισθέντων και πληρωθέντων προγραμμάτων εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζονται από το δικαίωμα μετάδοσης, λόγω της μη έγκαιρης μεταγραφής τους σε κασέτες μετάδοσης. Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα του Επιμελητή ταινιών, τα μηχανήματα μιας ίντζας είναι πολύ παλαιά και δεν μπορούν να προβάλουν όλες τις ταινίες, αναφέροντας ότι πέντε ταινίες, συνολικής αξίας \$6.600, παρέμειναν αμετάδοτες.

4.134.8 Απασχόληση συνεργατών - Υπολογισμός αμοιβής τακτικών συνεργατών – υπερωρίες. Μέχρι 31.12.2002 ο υπολογισμός της αμοιβής κάθε συνεργάτη δεν γινόταν από το μηχανογραφημένο πρόγραμμα, αλλά όλοι οι υπολογισμοί γίνονταν από το λογιστήριο του Ιδρύματος, με αποτέλεσμα την υπέρογκη εργασία και τον κίνδυνο λαθών. Επίσης δεν παρέχονταν η ευχέρεια εξαγωγής ξεχωριστών καταστάσεων (Reports) για διακρίβωση, σύγκριση και παρακολούθηση των κανονικών ωρών, των υπερωριών κ.τ.λ.

Από σχετική έρευνα του εσωτερικού ελεγκτή του Ιδρύματος για το α' εξάμηνο 2002, φαίνεται ότι ο μέσος όρος της πρόσθετης αμοιβής των συνεργατών (υπερωρίες και επίδομα βάρδιας) ανέρχεται περίπου στο 25% της κανονικής αμοιβής τους. Επίσης, από δειγματοληπτικό έλεγχο για τον Οκτώβριο 2002 διαπιστώθηκε ότι μερικοί συνεργάτες εξακολουθούν να έχουν αρκετά ψηλό αριθμό υπερωριών (από 45 μέχρι 107 ώρες, έναντι των 159 κανονικών ωρών του μήνα), οι οποίες μάλιστα δεν εγκρίνονται πάντα εκ των προτέρων με το έντυπο «ανάθεση υπερωριών».

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ήδη οι Οικονομικές Υπηρεσίες έχουν προχωρήσει και εφαρμόσει νέο μηχανογραφημένο σύστημα και από 1.1.2003 υπάρχουν όλα τα σχετικά στοιχεία.

4.134.9 Παραχώρηση άμεσης προσαύξησης κατά την ένταξη των υπαλλήλων σε νέες κλίμακες με βάση το Νέο Οργανόγραμμα. Το Οργανόγραμμα, με βάση το οποίο εγκρίθηκε από τη Βουλή στις 4.5.2001 ο περί Τροποποιητικού Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος (αρ. 1) του 2001, περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, και την ένταξη υπαλλήλων σε νέες κλίμακες, προσωπικές κλίμακες και επεκτάσεις κλιμάκων.

Παρατηρήθηκε ότι παραχωρήθηκε πρόσθετη προσαύξηση σε 69 υπαλλήλους κατά την ένταξη τους στις πιο πάνω νέες κλίμακες, χωρίς να υπάρχει τέτοια πρόνοια στο Οργανόγραμμα και σε αντίθεση με τους περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα) Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 175/95), τους οποίους το Ίδρυμα υιοθέτησε και εφαρμόζει. Το οικονομικό κόστος, με την παραχώρηση της πιο πάνω προσαύξησης, υπολογίζεται σε ετήσια αύξηση μισθών κατά £41.000, αυξημένα φιλοδωρήματα αφυπηρέτησης κατά £100.000 και ανάλογη αύξηση των μηνιαίων συντάξεων.

Επισήμανα με επιστολές μου προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ότι η παραχώρηση των υπό αναφορά προσαυξήσεων θα επιφέρει σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις για το Ίδρυμα (αύξηση μισθών και συνταξιοδοτικών ωφελημάτων) και θα πρέπει να εξασφαλιστεί η σχετική έγκριση της Βουλής, εφόσον δεν προνοείται στο εγκριθέν από αυτή Οργανόγραμμα.

Σημειώνεται ότι σε αριθμό υπαλλήλων που έχουν ήδη αφυπηρετήσει καταβλήθηκαν συνταξιοδοτικά ωφελήματα, των οποίων οι υπολογισμοί έχουν γίνει με συντάξιμες απολαβές αυξημένες κατά την πιο πάνω πρόσθετη προσαύξηση και ως εκ τούτου δεν πιστοποιήθηκαν από την Υπηρεσία μου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου επανέλαβε ότι οι αυξήσεις που δόθηκαν ήταν κατόπτι συμφωνίας που έγινε μεταξύ της Διεύθυνσης και των Συντεχνιών για εφαρμογή του Οργανογράμματος.

4.134.10 Προσφορές.

(α) Άνοιγμα των προσφορών. Το άνοιγμα των προσφορών συνεχίζει να μη γίνεται πάντοτε με τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, αλλά σε μεταγενέστερο χρόνο.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις παραλαμβάνονται οι προσφορές από το κιβώτιο και παραδίνονται στο Γενικό Διευθυντή για φύλαξη, μέχρι τη σχετική συνεδρία. Επισήμανα τις αδυναμίες της ακολουθούμενης τακτικής και υπέδειξα την ενδεικνυόμενη διαδικασία, η οποία δεν έτυχε ακόμη εφαρμογής.

(β) Εξασφάλιση υπηρεσιών χωρίς προσφορές. Κατά τη διάρκεια του 2002 και 2001 το Ίδρυμα κατέβαλε το ποσό των £63.916 και £49.055, αντίστοιχα, για τη μεταφορά ξένων προγραμμάτων στην Κύπρο, χωρίς να προβεί στην προκήρυξη προσφορών. Με επιστολή του προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή ημερ. 15.10.2002, ο Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών ανέφερε ότι, μετά από έρευνα, διαπίστωσε ότι ο τωρινός συνεργάτης χρεώνει το Ίδρυμα περισσότερο από άλλη συγκεκριμένη εταιρεία.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για συνεργασία με την εταιρεία που πρόσφερε τις χαμηλότερες τιμές.

4.134.11 Πιστωτές - Αποπληρωμή δανείων. Παρόλο που στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του 2002 προβλέπεται για αποπληρωμή δανείων ποσό £290.000, για το οποίο δόθηκε και ανάλογη κυβερνητική χορηγία, εντούτοις κατά τη διάρκεια του έτους πληρώθηκε ποσό £153.068 μόνο, το οποίο αφορούσε δάνεια σε ξένο νόμισμα, με αποτέλεσμα, με τη συμπερίληψη του δανείου στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το επόμενο έτος, η αποπληρωμή του υπολοίπου του δανείου να επιχορηγείται με κρατική χορηγία για δεύτερη φορά.

Λόγω του ότι οποιοδήποτε έλλειμμα στον Προϋπολογισμό καλύπτεται από κρατική χορηγία, εισηγήθηκα όπως έξοδα για αποπληρωμή δανείων, για αγορά στοιχείων πάγιου ενεργητικού και άλλα κεφαλαιουχικά έξοδα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας, καταβάλλεται προσπάθεια να πραγματοποιούνται εντός του έτους για το οποίο ψηφίστηκαν στον Προϋπολογισμό.

Τα δάνεια συνεχίζουν να παραμένουν σε ψηλά επίπεδα και αυξάνονται με τους τόκους του έτους.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, τα ετήσια ελλείμματα του ΡΙΚ καλύπτονται από κυβερνητική χορηγία. Συνεπώς δεν τίθεται θέμα διπλής επιχορήγησης από το Κράτος για την αποπληρωμή των δανείων και, όσον αφορά στην αποπληρωμή των δανείων, άρχισαν ορισμένες διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών για την τακτοποίηση τους.

4.134.12 Περιθωριακά ωφελήματα. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανέρχεται κατά τις 31.12.2002 σε £2.812.872.

Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει διαχειριστική επιτροπή, ούτε απόφαση σχετικά με τη διάθεση του πιο πάνω ποσού, παρόλο που στη Συλλογική Σύμβαση για την περίοδο 1989-1991 συμφωνήθηκε όπως τα περιθωριακά ωφελήματα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας.

Ποσό ύψους £122.256, το οποίο πληρώθηκε για ιατρική περίθαλψη προσωπικού στο εξωτερικό και αρχικά χρεώθηκε στο λογαριασμό των οφειλόμενων περιθωριακών ωφελημάτων, μεταφέρθηκε κατά το έτος 2002 στο λογαριασμό ιατρικής περίθαλψης προσωπικού.

4.134.13 Εσωτερικός έλεγχος. Σε συγκεκριμένους τομείς παρατηρείται μη ικανοποιητική διοικητική εποπτεία, με αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται ενέργειες ή μέτρα που θα ήταν προς όφελος του Ιδρύματος, είτε λόγω έλλειψης οδηγιών είτε λόγω μη κατάλληλης τήρησης των αναγκαίων στοιχείων, τα οποία είναι απαραίτητα για τη λήψη αποφάσεων. Οι ακόλουθες περιπτώσεις είναι ενδεικτικές:

(α) Πιστωτικές σημειώσεις. Σε περιπτώσεις παραχώρησης προμήθειας, υπό μορφή «bonus», ή «ταμειακές εκπτώσεις», δεν εκδίδονται πιστωτικές σημειώσεις στα διαφημιστικά γραφεία, λόγω εξόφλησης ή προεξόφλησης τιμολογίων. Η καταχώριση της προμήθειας στους λογαριασμούς του Ιδρύματος γίνεται με ανεπίσημη σημείωση, η οποία ετοιμάζεται από το Εμπορικό Τμήμα του Ιδρύματος, χωρίς να εκδίδεται οποιοδήποτε έγγραφο στο διαφημιστικό γραφείο.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για να εκδίδονται κανονικά πιστωτικές σημειώσεις για όλες τις εκπτώσεις που παραχωρούνται.

(β) Αγωγές.

(i) Μητρώο υποθέσεων δικαστηρίου. Παρατήρησα ότι οι αγωγές που κινούνται για τη διασφάλιση της είσπραξης δικαιωμάτων του Ιδρύματος θα πρέπει, για σκοπούς παρακολούθησης, να καταχωρίζονται σε μητρώο υποθέσεων δικαστηρίου. Το μητρώο θα πρέπει να ενημερώνεται με τον αριθμό της υπόθεσης, την απόφαση του δικαστηρίου και τις εισπράξεις που θα εμβάζονται. Όπως πληροφορήθηκα, δόθηκαν οδηγίες για την τήρηση του μητρώου.

(ii) Παρακολούθηση αποφάσεων δικαστηρίου. Παρατηρήθηκε ότι στην περίπτωση της αγωγής αρ. 12791/98, για £25.082, η δικαστική απόφαση προνοούσε αποπληρωμή του επιδικασθέντος ποσού με μηνιαίες δόσεις. Ο οφειλέτης δεν ανταποκρίθηκε στην απόφαση του δικαστηρίου και το Ίδρυμα με πληροφόρησε ότι ο Νομικός Σύμβουλος έχει προχωρήσει στη διαδικασία κατάσχεσης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η αγωγή αρ. 2946/2001, για £25.241, εκδικάστηκε από το 2001, αλλά παραμένει μέχρι σήμερα ανεκτέλεστη. Όπως πληροφορήθηκα, δόθηκαν οδηγίες από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Ιδρύματος για εντοπισμό του οφειλέτη, με σκοπό την είσπραξη του επιδικασθέντος ποσού.

(γ) Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτρίωσης - Απαλλοτρίωση τεμαχίου 847 Φ/ΣΧ XXI/63VI. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καθόρισε στις 9.11.1998 ποσό αποζημίωσης £30.000 για την πιο πάνω απαλλοτρίωση. Διαπιστώθηκε ότι η αποδοχή και είσπραξη της αποζημίωσης αυτής δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Μέρος Β

4.134.14 Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στην τήρηση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες επιστολές μου προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το κάθε τμήμα διατηρεί δικό του Αρχείο και έχουν δοθεί οδηγίες για την ορθή αρχειοθέτηση.

4.134.15 Ταινιοθήκη. Οι εισηγήσεις μου για επιβεβαίωση της ύπαρξης και ασφαλούς φύλαξης των ταινιών δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί.

4.134.16 Ωφελήματα προσωπικού. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η ρύθμιση του θέματος με Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω δικαιώματα περιλαμβάνουν τη μεταφορά αργιών, τα επιδόματα βάρδιας, τις υπερωρίες, το σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ειδικές συμφωνίες.

4.134.17 Αρχείο ταινιών. Δεν είχε σημειωθεί οποιαδήποτε σημαντική εξέλιξη για το πιο πάνω θέμα.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι για τη δημιουργία αρχείου ταινιών έχει ήδη συμπεριληφθεί στον Προϋπολογισμό του 2003 ποσό £50.000, το οποίο δεν έχει ακόμη αποδεσμευθεί. Συνεπώς, με την αποδέσμευση του, θα αρχίσει η λήψη όλων των ενδεικνυόμενων μέτρων για τη σωστή φύλαξη του αρχείου.

4.135 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

4.135.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £1.142.896 (μετά από την κυβερνητική επιχορήγηση), σε σύγκριση με έλλειμμα £916.457 κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

(β) **Κυβερνητική επιχορήγηση.** Η κυβερνητική επιχορήγηση ανήλθε σε £6.241.648, από την οποία ποσό £5.325.191 επιχορηγήθηκε για κάλυψη του παρατραβήγματος του Κυβερνητικού Λογαριασμού του Συμβουλίου στις 30.9.2002, μετά τον τερματισμό από την Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια εναρμόνισης της με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, από 1.7.2002 της παραχώρησης πιστωτικών διευκολύνσεων προς την Κυβέρνηση, υπό μορφή βραχυπρόθεσμου δανεισμού. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης, ύψους £916.457, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη του ελλείμματος του Συμβουλίου για το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Επιπρόσθετα η Κυβέρνηση κατέβαλε, μέσω του Συμβουλίου, τις ακόλουθες επιχορηγήσεις:

	2002 £	2001 £
Επιχορήγηση σταφυλιών	1.193.784	2.343.372
Σχέδιο Πράσινου Τρυγητού	1.735.045	---
Στρεμματική επιχορήγηση	2.409.395	4.127.139
Επιχορήγηση κουμανδαρίας	38.209	37.229
Επιχορήγηση σταφίδας προς τους παραγωγούς	4.196	27.281
Επιχορήγηση πάνω στις εξαγωγές οινικών προϊόντων	2.547.094	2.296.253
Επιδότηση επιτοκίου για δάνεια Οινοβιομηχανιών	6.512	9.693
Οικονομική βοήθεια για υποβοήθηση και ενθάρρυνση της παραγωγής κουμανδαρίας	10.000	22.500
Επιχορήγηση σταφυλιών που καταστράφηκαν στη χωματερή	---	3.797
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση το Σχέδιο Εκρίζωσης και Αναδιάρθρωσης ορισμένων προβληματικών λευκών οινοποιήσιμων ποικιλιών	87.235	1.475.227
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση το Σχέδιο Εκρίζωσης και Εξαγοράς από το Συμβούλιο των δικαιωμάτων φύτευσης ορισμένων προβληματικών λευκών οινοποιήσιμων ποικιλιών και της ποικιλίας σουλτανίνας	122.638	3.828.917
Επιχορήγηση εξαγωγής σουλτανίνας (μέχρι το 2001 καταβαλλόταν από το ΣΕΚΕΣ)	47.790	---
	8.201.898	14.171.408

4.135.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο απασχολούσε 28 μόνιμους υπαλλήλους (27 το 2001). Σημειώνεται ότι από το Δεκέμβριο του 2001 το Συμβούλιο απασχολεί και έναν έκτακτο λειτουργό αμπελουργικών προϊόντων. Οι αποδοχές προσωπικού, περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν στο ποσό των £568.150, σε σύγκριση με £568.408 κατά το προηγούμενο έτος.

4.135.3 Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 1.10.2001-30.9.2002 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 11.7.2001 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.12.2002, δηλαδή μετά την έναρξη του οικονομικού έτους του Συμβουλίου. Όπως προκύπτει, οι δαπάνες του Συμβουλίου για την περίοδο 1.10.2001 – 12.12.2001 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Σημειώνεται ότι υποβλήθηκε και συμπληρωματικός Προϋπολογισμός, ο οποίος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 25.5.2002 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.6.2002.

4.136 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.136.1 Οικονομική κατάσταση.

• **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £1.210.529, σε σύγκριση με £307.727 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £902.802. Τα έσοδα ανήλθαν σε £3.731.299 και τα έξοδα σε £2.520.770, σε σύγκριση με £2.381.608 και £2.073.881, αντίστοιχα, το 2001. Η αύξηση των εσόδων οφείλεται στην επέκταση της περιοχής του Συμβουλίου εντός της περιοχής της Μείζονος Λευκωσίας. Σύμφωνα με το σχετικό Νόμο, (84/Ι)/2001, ημερ. 4.5.2001, άρθρο 2), «Μείζων Λευκωσία» περιλαμβάνει τους Δήμους Λευκωσίας, Στροβόλου, Αγλαντζιάς, Αγίου Δομετίου, Έγκωμης, Λατσιών και Λακατάμιας. Η αύξηση των εξόδων οφείλεται στις αποζημιώσεις που δόθηκαν μετά από αγωγές που καταχώρισαν εναντίον του Συμβουλίου προσφοροδότες των οποίων οι προσφορές για συμβουλευτικές υπηρεσίες δεν έγιναν αποδεκτές από το Συμβούλιο.

4.136.2 Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 26 μόνιμους υπαλλήλους, 2 έκτακτους και 14 εργάτες. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των £998.439, σε σύγκριση με £1.048.656 το 2001, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £50.217 ή ποσοστό 4,8%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για το έτος 2002.

4.136.3 Διαθεσιμότητα Γενικού Διευθυντή του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου μετά από έρευνα διαπίστωσε ότι η εγγραφή του Γενικού Διευθυντή του Συμβουλίου το 1970, ως μέλους του Συνδέσμου, ήταν αποτέλεσμα πλάνης αναφορικά με την ύπαρξη των απαιτούμενων για την εγγραφή προσόντων και ότι ποτέ δεν υπήρξε εγκεκριμένο μέλος του ACCA.

Το Συμβούλιο, μετά την πιο πάνω εξέλιξη, σε συνεδρία του στις 19.8.2002 ομόφωνα αποφάσισε όπως θέσει σε διαθεσιμότητα το Γενικό Διευθυντή και όπως αυτός λαμβάνει το ήμισυ του μισθού του, ενώ όλες οι εξουσίες, τα προνόμια και ωφελήματα του ανασταλούν διαρκούς της περιόδου της διαθεσιμότητας.

Ενόψει της επικείμενης αφυπηρέτησης του από 1.6.2004, εισηγήθηκα επίσης τη μη καταβολή οποιωνδήποτε συνταξιοδοτικών ωφελημάτων μέχρι την έκδοση απόφασης του δικαστηρίου στην ποινική δίωξη που άσκησε εναντίον του η Νομική Υπηρεσία.

4.136.4 Αγορά κτιρίων για στέγαση των Υπηρεσιών του Συμβουλίου. Στις 31.12.2001 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ιδρύματος «Αναστάσιος Λεβέντης» για την πώληση του ακινήτου που χρησιμοποιεί τώρα το Συμβούλιο για Γραφεία. Σύμφωνα με τον όρο 4 του συμβολαίου, «η παράδοση του πωλούμενου ακινήτου από τον πωλητή προς τον αγοραστή υπολογίζεται να γίνει το αργότερο μέχρι 31.12.2003. Εντούτοις ο πωλητής θα καταβάλει προσπάθειες να παραδώσει το ακίνητο προς τον αγοραστή το ενωρίτερο».

Το 2001 το Συμβούλιο αγόρασε κτίρια για στέγαση των Υπηρεσιών του. Απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, δεν έχουν ακόμη αρχίσει οι διαδικασίες που απαιτούνται, ώστε το κτίριο να καταστεί κατοικήσιμο μέχρι το τέλος του χρόνου, οπότε και λήγει το πιο πάνω συμβόλαιο.

4.136.5 Προσφορά 1/2002 για την εκτέλεση ειδικών εργασιών στο Αποχετευτικό Σύστημα Λευκωσίας. Για τις πιο πάνω εργασίες υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές. Η κατακύρωση έγινε στην εταιρεία που υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά. Από μελέτη των φακέλων και περαιτέρω διερεύνηση φάνηκε ότι η προσφορά αυτή, καθώς και η προσφορά άλλης εργοληπτικής εταιρείας, φαίνεται να είχαν συμπληρωθεί από το ίδιο άτομο. Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου (υπόθεση 425/87), η υποβολή πέραν της μιας προσφορών από τον ίδιο προσφοροδότη καταστρατηγεί τις αρχές της μυστικότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση που ο ίδιος προσφοροδότης ή προσφοροδότες υποβάλουν προσφορές κατόπι συνεννόησης, όπως φαίνεται να συνέβη στην περίπτωση αυτή, αυτές θα πρέπει να ακυρώνονται.

4.136.6 Παράνομη σύνδεση υποστατικών με τη δημόσια υπόνομο οικοδομής. Το Συμβούλιο διενεργεί, κατά διαστήματα, επί τόπου ελέγχους, για εντοπισμό παράνομων συνδεδεμένων υποστατικών. Έχουν εντοπιστεί μερικές τέτοιες παράνομες συνδέσεις, όμως το πρόβλημα φαίνεται να εξακολουθεί να υπάρχει. Ωστόσο, θα μπορούσε να γίνει έλεγχος των παράνομων υποστατικών από τους καταλόγους του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας που αφορούν στους διμηνιαίους λογαριασμούς. Σε όσους λογαριασμούς δεν αναφέρεται η φράση «Αποχετευτικό», θα πρέπει να γίνεται έλεγχος των σχετικών υποστατικών.

4.136.7 Αποχετευτικό Σύστημα Μείζονος Λευκωσίας

(α) Προσφορές για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, το Συμβούλιο κατακύρωσε την πιο πάνω προσφορά όχι στην αξιολογηθείσα ως καλύτερη προσφορά, με βάση τη συνδυασμένη αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προτάσεων, όπως διαλαμβανόταν στις πρόνοιες των προσφορών, αλλά ακολούθησε διαφορετική μεθοδολογία, δίνοντας αποφασιστική βαρύτητα στις τιμές των προσφορών, και κατακύρωσε την προσφορά στον τρίτο κατά σειρά οίκο. Τον Αύγουστο του 2001, μετά από διερεύνηση του θέματος, κατέληξα στο συμπέρασμα, για τους λόγους που ανέφερα σε έκθεσή μου προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, ότι οι σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου έδιναν αυξημένες πιθανότητες επιτυχίας στους προσφοροδότες που απέτυχαν στην προσφυγή που υπέβαλαν στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Όπως πληροφορήθηκα, το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέχθηκε, το Μάρτιο του 2002, τις προσφυγές τριών εταιρειών εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα οι εταιρείες αυτές να είναι σε θέση να κινήσουν αγωγές κατά του Συμβουλίου για αποζημιώσεις.

Το Μάιο 2003 το Συμβούλιο κατέληξε σε εξώδικη διευθέτηση με τις τρεις πιο πάνω εταιρείες, πληρώνοντας σε αυτές συνολικό ποσό αποζημίωσης ύψους £447.250.

(β) Συμβόλαιο για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Το πιο πάνω συμβόλαιο, ύψους περίπου £2,9 εκ., υπογράφηκε τον Ιούλιο 2000 και καλύπτει την περίοδο μέχρι το 2010.

Τον Απρίλιο 2003, το Συμβούλιο, αφού εξέτασε απαιτήσεις ύψους £808.787 που υπέβαλαν οι Μελετητές του πιο πάνω έργου, για ισχυριζόμενες καθυστερήσεις από μέρους του εργοδότη, θέματα ερμηνείας του συμβολαίου και πρόσθετες εργασίες, κατέληξε σε φιλικό διακανονισμό με τους πιο πάνω για πληρωμή του ποσού των £300.000.

Επίσης, έχει δοθεί στους Μελετητές επιπλέον αμοιβή περίπου £360.000, κυρίως για να υλοποιηθεί η ανέγερση των εργοστασίων επεξεργασίας λυμάτων με τη μέθοδο «turn key», η οποία διασφαλίζει την οικονομικότερη εκτέλεση των εργασιών.

Εξέφρασα την άποψη ότι, με καλύτερο προγραμματισμό του έργου, τα πιο πάνω ποσά θα μπορούσαν να είχαν μειωθεί σημαντικά.

(γ) Κατασκευαστικά έργα. Η αρχική εκτίμηση για την κατασκευή του έργου, η οποία έγινε το 1999, ανερχόταν στα περίπου £80 εκ. Κατά το 2002, με την προσθήκη νέων Κοινοτήτων, η εκτίμηση αναθεωρήθηκε σε £116 εκ. Επιπρόσθετα από τις προτεινόμενες αναβαθμίσεις που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο τον Απρίλιο 2003, υπολογίζεται, σύμφωνα με το Διευθυντή του έργου, να προκύψει αύξηση του κόστους κατασκευής κατά £3.870.000. Οι αναβαθμίσεις περιλαμβάνουν ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων της Ανθούπολης, την τοποθέτηση διπλών αντί μονών αγωγών και την αναβάθμιση των αντλιοστασίων.

Μέρος Β

4.136.8 Τέλη - Απώλεια εσόδων.

(α) Τα τέλη που επιβάλλονται βασίζονται στην καταγραφή που διενέργησε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά την περίοδο 1980-1994, με εκτιμημένη αξία του 1980. Ωστόσο, μετά την τελευταία καταγραφή, υπήρξε μεγάλη ανάπτυξη, με αποτέλεσμα σήμερα η σχετική φορολογία να βασίζεται πάνω σε μη ορθή αξία.

(β) Αιτήματα του Συμβουλίου προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επανεκτίμηση συγκεκριμένων τεμαχίων, για τα οποία παρατηρήθηκε σημαντική ανάπτυξη, δεν έτυχαν οποιασδήποτε ανταπόκρισης, με αποτέλεσμα την απώλεια τελών δεκάδων χιλιάδων λιρών ετησίως.

4.136.9 Έλεγχος προσφορών. Με επιστολή μου προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου τον Απρίλιο 2002, παρατήρησα ότι η προμήθεια καλυμμάτων των φρεατίων και σκαλοπατιών τα τελευταία χρόνια κατακυρωνόταν στον ίδιο προσφοροδότη, χωρίς στην ουσία να υπάρχει υγιής ανταγωνισμός, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις αυτός ήταν και ο μοναδικός εντός προδιαγραφών προσφοροδότης.

Από σχετική διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου, ο οποίος, ως εκ της θέσεως του, εμπλέκεται στην όλη διαδικασία των προσφορών, ενδεχομένως να έχει ιδιάζουσα σχέση με το συγκεκριμένο προσφοροδότη.

Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής μου απέστειλα στο Γενικό Εισαγγελέα, για οποιεσδήποτε τυχόν δικές του ενέργειες. Όπως πληροφορήθηκα, ο Γενικός Εισαγγελέας παρέπεμψε το θέμα στην Αστυνομία, η οποία διενεργεί έρευνα με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο έχουν διαπραχθεί οποιαδήποτε αδικήματα.

4.137 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Μέρος Α

4.137.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν, πριν από τις συναλλαγματικές διαφορές, λειτουργικό πλεόνασμα ύψους £2.685.936, σε σύγκριση με £2.090.650 το 2001. Μετά το συναλλαγματικό κέρδος ύψους £913.474 το πλεόνασμα ανήλθε στα £3.599.410, ενώ για το 2001 το πλεόνασμα ήταν £1.888.283 και η συναλλαγματική ζημιά £202.367.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £7.883.698, σε σύγκριση με £7.528.522 κατά το 2001, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £355.176 ή 4,72%, η οποία προήλθε κυρίως από την αύξηση στο Κονδύλι «Τέλη Χρήσης Συστήματος».

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £5.197.762, σε σύγκριση με £5.437.872 κατά το 2001, σημειώθηκε δηλαδή μείωση £240.110 ή 4,42%.

4.137.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2002 32 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 16 εργάτες. Το σύνολο των αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθαν στο ποσό των £917.670, σε σύγκριση με £1.088.549 το 2001, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £170.879 ή 15,7%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των πληρωμών για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, με βάση τη νέα αναλογιστική μελέτη που έγινε.

4.137.3 Υπερωρίες. Η δαπάνη για υπερωρίες ανήλθε σε £42.938, σε σύγκριση με £40.386 το 2001. Ποσό £23.935 αφορά υπερωρίες του Τμήματος Διοίκησης.

4.137.4 Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονται στις £4.299.673 και παραμένουν στο ίδιο επίπεδο, όπως και το 2001 (£4.445.816). Εισηγήθηκα τη συνέχιση των προσπάθειών για περαιτέρω αύξηση της αποτελεσματικότητας στην είσπραξη των πιο πάνω ποσών.

4.137.5 Εκκρεμότητες μεταξύ Κυβέρνησης και Συμβουλίου. Ενώ το εργοστάσιο τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού λειτούργησε από το 1995, μέχρι σήμερα δεν υπογράφηκε οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ των δύο μερών, παρά τις επανειλημμένες συσκέψεις για διευθέτηση των απαιτήσεων του Συμβουλίου.

Στους λογαριασμούς του Συμβουλίου παρουσιάζεται η Κυπριακή Δημοκρατία να οφείλει £1.757.803 στο Συμβούλιο, και το Συμβούλιο να οφείλει στην Κυπριακή Δημοκρατία £5.264.193 αναφορικά με ποσό που καταβλήθηκε από τη Δημοκρατία για εξυπηρέτηση δανείων για τα οποία το Κράτος είναι εγγυητής.

4.138 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

- **Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου.** Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειτουργεί και για το λόγο αυτό δεν υπέβαλε λογαριασμούς για τα έτη 1996-2002, με αποτέλεσμα να μη διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος.

4.139 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

4.139.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £96.866, σε σύγκριση με έλλειμμα £96.871 το 2001. Η δημιουργία πλεονάσματος οφείλεται κυρίως στο κέρδος από συναλλαγματικές διαφορές.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £3.255.264, σε σύγκριση με £3.282.515 το 2001, σημειώθηκε δηλαδή μείωση £27.251 ή 8,3%. Η μείωση προήλθε κυρίως από τη μείωση των εισπρακτέων τόκων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £3.402.268, σε σύγκριση με £3.282.004 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £120.264 ή 3,7% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων Λειτουργίας και Συντήρησης.

4.139.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 18 μόνιμους υπαλλήλους και 16 ωρομίσθιους. Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε £542.941, σε σύγκριση με £425.123 το 2001, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £117.818 ή 27,7%.

4.139.3 Κατασκευή Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας. Εκτός από το θέμα της εισροής υπόγειων νερών στο αποχετευτικό σύστημα, όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μου για το 2001, έχουν εντοπιστεί και άλλα προβλήματα, όπως η τοποθέτηση ακατάλληλων σωλήνων και εξαρτημάτων από ελατοσίδηρο, η τοποθέτηση ακατάλληλων καλυμμάτων φρεατίων και η αστοχία των δεξαμενών αποθήκευσης επεξεργασμένων λυμάτων. Τον Ιούνιο 2003 ζήτησα από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου όπως μου κοινοποιηθεί το ύψος των ζημιών για την κάθε περίπτωση, καθώς και οι ενέργειες του Συμβουλίου, ώστε να ζητηθούν αποζημιώσεις από τον εργολάβο και τους Συμβούλους στις περιπτώσεις όπου ήθελε διαπιστωθεί ότι ευθύνονται για τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν.

4.140 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

4.140.1 Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2002 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15.11.2001 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 15.4.2002, ενώ, σύμφωνα με το Νόμο, έπρεπε να είχε εγκριθεί πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους.

4.140.2 Οικονομική κατάσταση - Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £2.665.196, σε σύγκριση με £1.472.800 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.192.496. Τα έσοδα ανήλθαν σε £2.523.962 και τα έξοδα σε £676.641, σε σύγκριση με £2.220.642 και £677.501, αντίστοιχα, το 2001. Η αύξηση των εσόδων οφείλεται στις συναλλαγματικές διαφορές και στην άμεση χρέωση του ποσού των επιβαρύνσεων με τη λήξη της ημερομηνίας είσπραξης των τελών και όχι σταδιακά κατά την είσπραξη, όπως συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια.

4.140.3 Προσωπικό και εργοδοτικές εισφορές. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 11 μόνιμους υπαλλήλους, 3 αποσπασμένους από το Δήμο Πάφου και 4 εργάτες. Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε £196.072.

4.140.4 Χρεώσεις. Στις 31.12.2002 τα καθυστερημένα τέλη ήταν £2.807.128, σε σύγκριση με £2.258.341 το 2001. Σημειώνεται ότι οι φορολογίες ετοιμάστηκαν και αποστάληκαν στο κοινό περί τα τέλη του έτους και δόθηκε παράταση πληρωμής των τελών μέχρι 14.2.2003 και διευκολύνσεις, χωρίς επιβάρυνση, για ποσά πέρα από £3.000, μέχρι 30.3.2003. Υπέδειξα ότι οι φορολογίες θα πρέπει να ετοιμάζονται έγκαιρα, κατά προτίμηση μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος αποστολής και είσπραξης τους. Επίσης, το Συμβούλιο πρέπει να κινήσει τη διαδικασία λήψης μέτρων εναντίον όσων δεν έχουν καταβάλει κανένα ποσό έναντι των φορολογιών τους, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου το σύνολο των καθυστερήσεων αφορά σημαντικό ποσό.

4.141 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

4.141.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002 έχει αρχίσει αλλά δεν έχει αποπερατωθεί ακόμη.

4.141.2 Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας – Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του κατασκευαστικού συμβολαίου, ο Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων έπρεπε να συμπληρωθεί τον Ιούλιο 2000, έναντι ποσού £9,5 εκ. Το έργο τελικά συμπληρώθηκε και παραλήφθηκε τον Αύγουστο 2002. Στο μεταξύ, ο εργολάβος απαιτεί αποζημιώσεις για καθυστερήσεις που, όπως ισχυρίζεται, προκλήθηκαν από τους Συμβούλους Μηχανικούς και τον εργοδότη, συνολικού ύψους περίπου £3,7 εκ. Συγκεκριμένα, τον Αύγουστο 2001 υποβλήθηκε απαίτηση για £1,15 εκ., τον Ιούλιο του 2002 για £1,9 εκ. και τον Ιανουάριο 2003 απαίτηση για £0,65 εκ. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων του εργολάβου από τους Συμβούλους Μηχανικούς συνεχίζεται.

Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, από τον Ιούνιο 1999 είχα προειδοποιήσει το Συμβούλιο ότι επιβαλλόταν ο έγκαιρος χειρισμός των διαφόρων θεμάτων, ώστε να αποφεύγονταν οικονομικές απαιτήσεις από τον εργολάβο.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας μελετούν τους λόγους που οδήγησαν στην καθυστέρηση της ολοκλήρωσης του έργου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και ελλείψεις ή/και παραλείψεις του εργολάβου, για ανάλογο χειρισμό του θέματος των απαιτήσεων του εργολάβου.

4.141.3 Αποχετευτικό σύστημα Παραλιμνίου – Συμβόλαιο 1-P-1 και 1-P-2. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, τα συμβόλαια αφορούν την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου από ιδιώτη εργολάβο. Το ποσό συμβολαίου για το 1-P-1 ήταν £2,99 εκ. και για το 1-P-2 £3,09 εκ., με περίοδο εκτέλεσης από το Δεκέμβριο 1996 μέχρι το Δεκέμβριο 1998. Κατά τη διάρκεια του έργου, επειδή η διακοπή εργασιών σε τουριστικές περιοχές παρατάθηκε για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο στο συμβόλαιο, συμφωνήθηκε, ως αντιστάθμισμα, να ανατεθεί στον εργολάβο η επέκταση του αποχετευτικού δικτύου σε περιοχές μελλοντικής επέκτασής του. Οι πληρωμές για τις επεκτάσεις του δικτύου, οι οποίες έγιναν με βάση τις τιμές μονάδας του αρχικού συμβολαίου 1-P-1, ανήλθαν στο £1,5 εκ., ενώ παρατάθηκε η περίοδος του συμβολαίου μέχρι το Μάιο του 2000. Σημειώνεται ότι ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις, οι οποίες ανέρχονται στα £5,9 εκ., για το συμβόλαιο 1-P-1, και περίπου £3,8 εκ. για το 1-P-2. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν, μεταξύ άλλων, παράταση χρόνου, απρόβλεπτες δυσκολίες εδάφους, τη μέθοδο επιμέτρησης και τιμολόγησης των δικτυωμάτων

και προβλήματα που παρουσιάστηκαν λόγω της τουριστικής περιόδου. Παρόλο που η αξιολόγηση των απαιτήσεων του εργολάβου δεν έχει συμπληρωθεί, εκ πρώτης όψεως αυτές κρίνονται από τον εργοδότη υπερβολικά ψηλές.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του Συμβουλίου εξετάζουν όλες τις απαιτήσεις του εργολάβου και ότι θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για περιορισμό των απαιτήσεων του.

4.141.4 Αποχετευτικό σύστημα Παραλιμνίου – Αντλιοστάσια. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων δεν παρέδωσε έγκαιρα το εργοτάξιο και έχει προβεί σε σοβαρές αλλαγές μετά την υπογραφή των συμβολαίων, δίνοντας το δικαίωμα στον εργολάβο να υποβάλει απαιτήσεις για χρονική παράταση και χρηματικές αποζημιώσεις. Οι επιπλέον εργασίες που έγιναν είναι της τάξης των £440.000, ενώ μέχρι σήμερα ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για αποζημιώσεις ύψους £0,6 εκ. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι λαμβάνονται όλα τα μέτρα για περιορισμό των απαιτήσεων των εργολάβων, οι οποίες κρίνονται υπερβολικές.

Μέρος Β

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω περιλήφθηκαν στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορούν τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001.

4.141.5 Έγκριση διορισμών υπαλλήλων. Το Συμβούλιο στις 21.2.2002 ζήτησε την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για το διορισμό των υπαλλήλων που προσλήφθηκαν από το 1992, όπως προνοεί το άρθρο 15 του Νόμου.

Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος, σε σχετική γνωμάτευση του ημερ. 25.7.2002, αναφέρει ότι δεν μπορεί η εκ των υστέρων έγκριση του Υπουργού να νομιμοποιήσει τις προσλήψεις που έγιναν εδώ και πολλά χρόνια. Ζήτησα από το Συμβούλιο όπως με πληροφορήσει για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί για νομιμοποίηση του διορισμού των πιο πάνω υπαλλήλων και εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο κατά πόσο θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 7(στ) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, το οποίο αναφέρεται στην αναδρομική εφαρμογή διοικητικών πράξεων. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει ετοιμάσει τους περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Παραλιμνίου (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς, οι οποίοι θα υποβληθούν σύντομα για την κατά νόμο έγκριση. Όσον αφορά στην εισήγηση μου για υιοθέτηση του άρθρου 7(στ) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, μου ανέφερε ότι το θέμα θα εξεταστεί από το Συμβούλιο.

4.141.6 Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί και εγκριθεί Κανονισμοί που να διέπουν τη διάρθρωση των Υπηρεσιών του Συμβουλίου, τις θέσεις και τον τρόπο πλήρωσης τους, καθώς επίσης και τους γενικούς όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με το άρθρο 15^Α του Νόμου. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο προχώρησε στη σύνταξη των σχετικών Κανονισμών, στα πρότυπα Κανονισμών άλλων Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίοι θα τεθούν ενώπιον του Συμβουλίου για έγκριση.

4.141.7 Τέλος με βάση την κατανάλωση νερού. Παρόλο ότι από τον Απρίλιο του 2002 άρχισε σταδιακά η σύνδεση και η εξυπηρέτηση από το σύστημα αποχετεύσεων 80 ξενοδοχείων, εντούτοις δεν επιβάλλεται τέλος με βάση την κατανάλωση νερού (10 σεντ για κάθε

κ.μ. νερού), όπως προνοεί ο Κανονισμός 35. Υπέδειξα στο Συμβούλιο όπως συνάψει συμφωνία με το Δήμο Παραλιμνίου για επιβολή και είσπραξη του πιο πάνω τέλους, το οποίο στη συνέχεια να εμβάζεται στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου. Ενώ ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, με επιστολή του ημερ. 16.10.2002, με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε όπως το πιο πάνω τέλος επιβληθεί από την 1.1.2003, νοουμένου ότι θα ληφθεί ανάλογη απόφαση από το Δήμο Παραλιμνίου, σε άλλη επιστολή του ημερ. 8.5.2003 ανέφερε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε όπως το τέλος επιβληθεί μέσα στο 2003.

Στην τελευταία του επιστολή ο Πρόεδρος με πληροφόρησε επίσης ότι έχει ετοιμαστεί συμφωνία που θα διέπει τη συνεργασία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων με το Δήμο Παραλιμνίου, η οποία όμως θα υπογραφεί μόλις ληφθεί η σχετική απόφαση από το Δήμο Παραλιμνίου. Μέχρι σήμερα το Δημοτικό Συμβούλιο Παραλιμνίου δεν έχει πάρει οποιαδήποτε απόφαση για το θέμα αυτό.

4.141.8 Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Στις 31.12.2001 οι χρεώστες αποχετευτικών τελών ήταν £2.059.767, σε σύγκριση με £1.877.087 το 2000. Στο ποσό των £2.059.767 περιλαμβάνεται και η φορολογία του 2001, ύψους £973.354, η οποία εκδόθηκε στο τέλος του 2001.

Επειδή στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται και ποσά που οφείλονται από το 1993, εισηγήθηκα τη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων, μη αποκλεισμένων και δικαστικών, για την είσπραξη τους, χωρίς όμως η εισήγησή μου να έχει υιοθετηθεί, με αποτέλεσμα το ποσοστό είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών να παραμένει χαμηλό. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι συμφωνεί με τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μου και ότι το Συμβούλιο θα προχωρήσει σύντομα στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την είσπραξη των καθυστερημένων τελών. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι μέχρι σήμερα δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα, ούτε και στάληκαν επιστολές στους χρεώστες καθυστερημένων ποσών πάνω από £100, με αποτέλεσμα η κατάσταση να παραμένει η ίδια.

4.142 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

4.142.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2002 έχει αρχίσει αλλά δεν έχει αποπερατωθεί ακόμη.

4.142.2 Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας – Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του κατασκευαστικού συμβολαίου, ο Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων έπρεπε να συμπληρωθεί τον Ιούλιο 2000, έναντι ποσού £9,5 εκ. Το έργο τελικά συμπληρώθηκε και παραλήφθηκε τον Αύγουστο 2002. Στο μεταξύ, ο εργολάβος απαιτεί αποζημιώσεις για καθυστερήσεις που, όπως ισχυρίζεται, προκλήθηκαν από τους Συμβούλους Μηχανικούς και τον εργοδότη, συνολικού ύψους περίπου £3,7 εκ. Συγκεκριμένα, τον Αύγουστο 2001 υποβλήθηκε απαίτηση για £1,15 εκ., τον Ιούλιο του 2002 για £1,9 εκ. και τον Ιανουάριο 2003 απαίτηση για £0,65 εκ. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων του εργολάβου από τους Συμβούλους Μηχανικούς συνεχίζεται.

Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2001, από τον Ιούνιο 1999 είχα προειδοποιήσει το Συμβούλιο ότι επιβαλλόταν ο έγκαιρος χειρισμός των διαφόρων θεμάτων, ώστε να αποφεύγονταν οικονομικές απαιτήσεις από τον εργολάβο.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και Παραλιμνίου μελετούν τους λόγους που οδήγησαν στην καθυστέρηση της ολοκλήρωσης του έργου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και ελλείψεις ή/και παραλείψεις του εργολάβου, για περιορισμό των απαιτήσεων του.

4.142.3 Αποχετευτικό σύστημα Αγίας Νάπας – Συμβόλαια I-AN-1 και I-AN-2. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2001, τα συμβόλαια αυτά αφορούν την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου από ιδιώτη εργολάβο. Το ποσό συμβολαίου για το I-AN-1 ήταν £4.147.517 και για το I-AN-2 £1.258.790, με περίοδο εκτέλεσης από το Δεκέμβριο 1996 μέχρι το Δεκέμβριο 1998, για το πρώτο συμβόλαιο, και Ιανουάριο του 1998 μέχρι το Μάρτιο του 1999 για το δεύτερο.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, η διακοπή των εργασιών σε τουριστικές περιοχές παρατάθηκε για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο στο συμβόλαιο. Ως αντιστάθμισμα, το Συμβούλιο ανέθεσε στον εργολάβο την επέκταση του αποχετευτικού δικτύου σε περιοχές μελλοντικής επέκτασής του. Οι πληρωμές για τις επεκτάσεις του δικτύου, οι οποίες έγιναν με βάση τις τιμές μονάδας του αρχικού συμβολαίου AN-1, ανήλθαν στις £887.831. Επίσης παρατάθηκε η περίοδος του συμβολαίου μέχρι τον Ιούνιο του 2000. Ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για αποζημιώσεις ύψους £845.000 για το AN-1 και £450.000 για το AN-2. Οι απαιτήσεις αφορούν, μεταξύ άλλων, τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν λόγω της τουριστικής περιόδου, τον έλεγχο της κυκλοφορίας, την καθυστερημένη έναρξη του συμβολαίου και τη μη έγκαιρη παράδοση των κατασκευαστικών σχεδίων. Εισηγήθηκα την εξασφάλιση υπηρεσιών ειδικού συμβούλου, για αντιμετώπιση των απαιτήσεων του εργολάβου. Παρόλο που η αξιολόγηση των απαιτήσεων του εργολάβου δεν έχει συμπληρωθεί, εκ πρώτης όψεως αυτές κρίνονται από τον εργοδότη ως υπερβολικά ψηλές. Κατά την περίοδο Ιουνίου 2001 μέχρι Μαρτίου 2003 ο εργολάβος υπέβαλε επιπρόσθετες απαιτήσεις, οι οποίες ανέρχονται σε £5,95 εκ. για το συμβόλαιο AN-1 και £2,15 εκ. για το συμβόλαιο AN-2.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του Συμβουλίου εξετάζουν όλες τις απαιτήσεις του εργολάβου και ότι θα γίνουν οι απαιτούμενες ενέργειες για περιορισμό των απαιτήσεων του.

Μέρος Β

Το θέμα που αναφέρεται πιο κάτω περιλήφθηκε στην Έκθεσή μου για το έτος 2001 και αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001.

4.142.4 Έγκριση διορισμών υπαλλήλων. Σε αντίθεση με το άρθρο 15 του Νόμου, δεν ζητήθηκε η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για το διορισμό των υπαλλήλων του Συμβουλίου, οι οποίοι προσλήφθηκαν πριν από αρκετά έτη. Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 25.7.2002, δεν μπορεί η εκ των υστέρων έγκριση του Υπουργού να νομιμοποιήσει τις προσλήψεις που έγιναν εδώ και πολλά χρόνια. Ζήτησα από το Συμβούλιο να με πληροφορήσει για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί για νομιμοποίηση του διορισμού των υπαλλήλων του και εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο κατά πόσο θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 7(στ) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, το οποίο αναφέρεται στην αναδρομική εφαρμογή διοικητικών πράξεων.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει υποβάλει τους περι Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αγίας Νάπας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς, για την κατά νόμο έγκρισή τους. Όσον αφορά στην εισήγηση μου για υιοθέτηση του άρθρου 7(στ) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, μου ανέφερε ότι το θέμα αυτό θα εξεταστεί από το Συμβούλιο.

4.143 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

4.143.1 Εγκαθίδρυση Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 51.674, ημερ. 6.5.2000, και σχετικό διάταγμα που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αρ. 3412, ημερ. 9.6.2000 (Κ.Δ.Π. 154/2000), ανακάλεσε το διάταγμα με το οποίο εγκαθιδρύθηκε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Δαλιού – Νήσου – Πέρα Χωριού με αρ. 2778, ημερ. 6.5.1994 (Κ.Δ.Π. 112/94), και, ταυτόχρονα, με διάταγμα που δημοσιεύτηκε στην ίδια Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 153/2000), εγκαθιδρύθηκε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Δαλιού, αποτελούμενο από τα εκάστοτε Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, με Πρόεδρο το Δήμαρχο Δαλιού, για άσκηση των καθηκόντων και εξουσιών που προνοούνται στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο.

4.143.2 Λογαριασμοί και έλεγχος. Σε αντίθεση με τα άρθρα 31(1) και (2) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, το Συμβούλιο δεν έχει ετοιμάσει μέχρι σήμερα τελικούς λογαριασμούς για την περίοδο 9.6.2000 – 31.12.2000 και για τα έτη 2001 και 2002. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί για τα έτη 1994 μέχρι 1999 και για την περίοδο 1.1.2000 – 9.6.2000, όταν λειτουργούσε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Δαλιού – Νήσου – Πέρα Χωριού.

4.143.3 Προϋπολογισμοί. Δεν έχουν ετοιμαστεί και επομένως δεν στάλθηκαν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο οι Προϋπολογισμοί για τα έτη 2000, 2001 και 2002, όπως προνοείται στα άρθρα 22-24 του Νόμου.

4.143.4 Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί και εγκριθεί Κανονισμοί με βάση τα άρθρα 15^Α και 49 του Νόμου, οι οποίοι θα διέπουν τα θέματα προσωπικού και την εύρυθμη λειτουργία του Συμβουλίου, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, καθώς και Κανονισμοί Προσφορών και Αποθηκών.

4.143.5 Περιουσιακά στοιχεία και δάνεια. Δεν έχει υπογραφεί σχετική συμφωνία, ούτε και έχει γίνει μέχρι σήμερα ο διαχωρισμός των περιουσιακών στοιχείων, των χρεωστών και πιστωτών, καθώς και των δανείων του καταργηθέντος Συμβουλίου, ώστε να μπορούν τα πιο πάνω να μεταβιβαστούν στα νέα Συμβούλια Αποχετεύσεων.

4.143.6 Φορολογίες. Μετά το διαχωρισμό των Συμβουλίων Αποχετεύσεων τον Ιούνιο του 2000, το νέο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Δαλιού επέβαλε φορολογίες σύμφωνα με το άρθρο 30 του Νόμου και σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32 και 33 του καταργηθέντος Συμβουλίου Αποχετεύσεων Δαλιού – Νήσου – Πέρα Χωριού. Σημειώνεται ότι για τις φορολογίες αυτές δεν έγινε σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου. Φορολογίες επιβλήθηκαν στις 15.4.2002, για το έτος 1999, και στις 11.11.2002, για το έτος 2000. Για τα έτη 2001 και 2002 δεν έχουν ακόμη επιβληθεί φορολογίες.

Εισηγήθηκα στο Συμβούλιο όπως ζητηθεί νομική συμβουλή κατά πόσο καλύπτονται νομικά οι φορολογίες που επιβλήθηκαν με βάση τους Κανονισμούς του καταργηθέντος Συμβουλίου, καθώς και οι φορολογίες που επιβλήθηκαν για περιόδους πριν από την ίδρυση του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Δαλιού.

4.144 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

4.144.1 Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £356.127 και τα έξοδα σε £276.549, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα £79.578, σε σύγκριση με έλλειμμα £48.699 το 2001.

4.144.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 12 άτομα, με σύνολο αποδοχών £193.778, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, σε σύγκριση με £164.026 κατά το 2001. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε £16.148.

4.144.3 Αναβάθμιση θέσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 6.10.1999 ενέκρινε την οργανωτική δομή του Συμβουλίου, η οποία θα εφαρμοζόταν σε συνδυασμό με την αύξηση των τελών και νοουμένου ότι θα τύγχανε της έγκρισης του Υπουργού και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Με βάση την πιο πάνω απόφαση, έγινε αναβάθμιση θέσεων από την 1.1.2001. Παρατήρησα ότι, σύμφωνα με τον περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων Νόμο, η αναβάθμιση θα έπρεπε να τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δεν είχε ληφθεί εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, επειδή δεν είχαν εγκριθεί ακόμη οι σχετικοί Κανονισμοί και σχέδια υπηρεσίας.

4.144.4 Σχέδια υπηρεσίας. Τα σχέδια υπηρεσίας για τις θέσεις του Συμβουλίου έχουν εγκριθεί/συμφωνηθεί σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού από τον Οκτώβριο του 2001 και αναμένεται η έγκριση τους από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

4.145 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

4.145.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Το Συμβούλιο υπέβαλε καθυστερημένα στις 31.3.2003 τους λογαριασμούς του 2002 για έλεγχο, αντί μέχρι τις 28.2.2003, όπως καθορίζει το άρθρο 3(3) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμου.

Η καθυστέρηση στην υποβολή των λογαριασμών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του ελέγχου δεν δόθηκε η αναμενόμενη βοήθεια από την Οικονομική Διεύθυνση του Συμβουλίου, είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σοβαρών δυσκολιών στην ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων που υποβλήθηκαν διαπιστώθηκαν σοβαρά λάθη, όπως συμπερίληψη στους λογαριασμούς αυξημένης πρόνοιας εσόδων, λανθασμένη αποτίμηση αποθεμάτων ελαιολάδου, λανθασμένη κοστολόγηση και αυξημένα ποσά αποσβέσεων, με αποτέλεσμα το έλλειμμα να ανέλθει σε £960.674, ενώ στους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν ήταν £33.129.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, έχοντας υπόψη τον όγκο εργασίας και την πίεση που ασκείται στο προσωπικό και ιδιαίτερα στο λογιστήριο κατά το πρώτο εξάμηνο κάθε έτους, προσέλαβε πρόσθετο προσωπικό για την περίοδο αυτή, άλλαξε το λογισμικό σύστημα και προωθεί και άλλα μέτρα, έτσι ώστε οι λογαριασμοί να υποβάλλονται έγκαιρα, να διευκολύνεται ο έλεγχος και να αποφεύγονται λάθη.

4.145.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς το έλλειμμα ανήλθε στις £960.674, σε σύγκριση με £8.232 το 2001.

(β) Πωλήσεις ελαιοκομικών προϊόντων. Η πιο κάτω κατάσταση δείχνει τις πωλήσεις ελαιολάδου και ελιών κατά τα τελευταία πέντε έτη:

Έτος	Ελιές	Ελαιόλαδο	Ολικό
£	£	£	£
1998	9.371	1.432.658	1.442.029
1999	4.045	1.571.307	1.575.352
2000	3.268	1.039.270	1.042.538
2001	9.246	968.050	977.296
2002	3.904	1.757.325	1.761.229

4.145.3 Ρευστότητα του Συμβουλίου. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου στις 31.12.2002 ανέρχονταν σε αρνητικό υπόλοιπο (παρατράβηγμα) £1.763.336, σε σύγκριση με £955.186 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £808.150 στο παρατράβηγμα, η οποία οφείλεται κυρίως στις μεγάλες ποσότητες ελαιολάδου που αγοράστηκαν στο τέλος του 2002, στη μη είσπραξη επιδότησης από την Κυβέρνηση για τις εξαγωγές, στις αυξημένες δαπάνες για αγορά πάγιου ενεργητικού και στην αύξηση των πληρωτέων τόκων.

4.145.4 Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2002 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο στις 15.11.2001 και εγκρίθηκε στις 22.11.2001. Με βάση το άρθρο 55Α του περί Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμου, στάληκε στις 28.11.2001 στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και εγκρίθηκε, σύμφωνα με επιστολή του πιο πάνω Υπουργείου, στις 21.1.2002.

Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 4 του Συμβουλίου, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε υποβληθεί στο Συμβούλιο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους.

Στις 6.2.2003 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός και υποβλήθηκε στον αρμόδιο Υπουργό για έγκριση στις 13.2.2003, ο οποίος μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχε εγκριθεί. Παρατηρήθηκε ότι στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό δεν αναφέρονται τα πραγματικά αποτελέσματα, όπως τελικά διαμορφώθηκαν και συμπεριλήφθηκαν στους τελικούς λογαριασμούς.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) (Τροποποιητικό) Νόμο του 1987, το Συμβούλιο απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής του Προϋπολογισμού του για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

4.145.5 Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Στις 31.12.2002 σημειώθηκαν υπερβάσεις στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου συνολικού ποσού £662.095, στο οποίο περιλαμβάνεται και ποσό ύψους £479.932 για αγορές ελαιολάδου, για τις οποίες δεν ζητήθηκε η προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου και του αρμόδιου Υπουργού, όπως προνοείται στις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες του Συμβουλίου.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως η εκτέλεση του Προϋπολογισμού παρακολουθείται στενά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ώστε τυχόν αναμενόμενες υπερβάσεις να εντοπίζονται προτού δημιουργηθούν και, ανάλογα με την περίπτωση, να ζητείται έγκαιρα είτε η υποβολή συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, είτε έγκριση των υπερβάσεων από το Συμβούλιο και τον Υπουργό.

Επίσης έγιναν δαπάνες για Εκτελωνιστικά Έξοδα και Συμβουλευτικές Υπηρεσίες ύψους £7.445 και £1.255, αντίστοιχα, για τις οποίες δεν υπήρχε πρόνοια στον Προϋπολογισμό, ούτε ζητήθηκε έγκριση για τη διενέργειά τους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποδέχεται την εισήγηση μου και δεν θα γίνονται πλέον υπερβάσεις Προϋπολογισμού.

4.145.6 Προσωπικό.

(α) Το Συμβούλιο το 2002 εργοδοτούσε 5 υπαλλήλους και 4 εργάτες. Οι δαπάνες για μισθούς, ωφελήματα και συνεισφορές στα διάφορα ταμεία για τις μόνιμες θέσεις ανέρχονταν σε £147.258, με μέσο όρο δαπάνης για κάθε υπάλληλο γύρω στις £29.451. Επιπρόσθετα, η δαπάνη για εργατικά ήταν £81.438. Επίσης κατά τις 31.12.2002 απασχολούνταν 2 έκτακτοι γραφείς και 3 έκτακτοι εργάτες.

(β) Εργοδότηση εκτάκτων. Δαπάνες ύψους £23.303, για την απασχόληση έκτακτων εργατών και έκτακτων γραφείων κατά το 2002, διενεργήθηκαν χωρίς να υπάρχουν οι ανάλογες πιστώσεις στον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό και χωρίς την έγκριση του αρμόδιου Υπουργού.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι οι δαπάνες για το έκτακτο προσωπικό περιλαμβάνονται στο Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του 2002 που στάληκε στο αρμόδιο Υπουργείο για έγκριση.

(γ) Αναδρομική αύξηση. Τον Ιούλιο 2002, καταβλήθηκε ποσό £4.035 στο μόνιμο προσωπικό για αναδρομικές αυξήσεις των βασικών μισθών των ετών 2001 και 2002 με ποσοστά 2% και 2,75%, αντίστοιχα, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει υπογραφεί η συλλογική σύμβαση για την περίοδο 2001-2003, στην οποία, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου στις 21.2.2002, οι πιο πάνω αυξήσεις θα συμπεριλαμβάνονταν κατά την ανανέωση της. Ας σημειωθεί ότι η πιο πάνω πληρωμή έγινε χωρίς να υπάρχει σχετική πίστωση στον Προϋπολογισμό και χωρίς όμως να εξασφαλιστεί η έγκριση του αρμόδιου Υπουργού.

(δ) Υποχρεώσεις του ΣΕΚΕΠ στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων. Η υποχρέωση του ΣΕΚΕΠ στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη μέχρι το 1992, ήταν £143.990 και καλύπτεται με συνεισφορά 6,17% επί των μισθών των συντάξιμων υπαλλήλων. Το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν καταθέτει την πιο πάνω συνεισφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, αλλά την πιστώνει στο Λογαριασμό «Αναδρομικός Λογαριασμός Ταμείου Σύνταξης» Γ.Κ. 26Γ, παραχωρώντας και τόκο 6,9%. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού ήταν £144.326. Σύμφωνα με τα

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς επιβάλλεται η άμεση διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης, για να εξακριβωθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Συμβουλίου προς το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι στις 11.6.2003 κατατέθηκε στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων ποσό £100.000 έναντι της σχετικής υποχρέωσης του Συμβουλίου και ότι πολύ σύντομα θα κατατεθούν και άλλα ποσά.

4.145.7 Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει σοβαρά κενά και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται άμεσα η ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου από την Υπηρεσία μου και να δυσχεραίνεται αφάνταστα ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων. Τα ακόλουθα παραδείγματα είναι ενδεικτικά.

(α) Τιμολόγια πωλήσεων. Το 2002 το μηχανογραφημένο σύστημα εξακολουθούσε να παρέχει τη δυνατότητα στο χρήστη να διαγράφει τιμολόγια, αντί να τα ακυρώνει και να φαίνονται ως ακυρωμένα, καθώς επίσης και να εκτυπώνει αντίγραφα τιμολογίων, χωρίς να αναγράφεται σ' αυτά η ένδειξη «αντίγραφο», γεγονός εξαιρετικά επικίνδυνο. Επιπρόσθετα, η ημερομηνία δεν εκτυπωνόταν αυτόματα στο τιμολόγιο αλλά καταχωριζόταν από το χρήστη. Ας σημειωθεί ότι και με τις αλλαγές στο σύστημα εκτύπωσης των τιμολογίων από 1.1.2003 η εκτύπωση αντιγράφων τιμολογίων γίνεται και πάλι χωρίς να αναγράφεται η ένδειξη «αντίγραφο».

(β) Εντάλματα πληρωμής.

- (i)** Δεν περιέχουν πλήρη στοιχεία και λεπτομέρειες των ειδών που αγοράζονται και των υπηρεσιών που προσφέρονται στο Συμβούλιο.
- (ii)** Δεν δίνεται σ' αυτά αναφορά της έγκρισης της δαπάνης από το Συμβούλιο, καθώς επίσης και της προσφοράς, όπου υπάρχει.
- (iii)** Τα εντάλματα πληρωμής και τα επισυνημμένα σ' αυτά τιμολόγια θα πρέπει να σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα του Συμβουλίου, η οποία να φέρει ημερομηνία και την ένδειξη «Ξοφλήθηκε».

(γ) Φορτωτικές. Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις κατά τις οποίες τα έντυπα των φορτωτικών δεν έφεραν την υπογραφή του «αγοραστή ή παραλήπτη» των προϊόντων, ούτε την υπογραφή του «οδηγού» που παρέλαβε τα προϊόντα για μεταφορά.

(δ) Δελτία αναλύσεων δειγμάτων. Όπως διαπιστώθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, για τις καταχωρίσεις στο μηχανογραφημένο σύστημα του Συμβουλίου των αποτελεσμάτων των αναλύσεων, βάσει των οποίων θα πληρωθούν οι παραγωγοί, δεν γίνεται δεύτερος έλεγχος, έστω και δειγματοληπτικά.

(ε) Μέτρηση ποσότητας που μεταφέρεται από δεξαμενή σε δεξαμενή. Παρόλο που σε προηγούμενη απάντηση του το Συμβούλιο συμφωνεί με την εισήγησή μου, εντούτοις δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα σοβαρά μέτρα για την καταγραφή της ορθής ποσότητας που μεταφέρεται από δεξαμενή σε δεξαμενή.

(στ) Εμφιάλωση ελαιολάδου και συμφιλίωση μεταξύ της ποσότητας που εξάγεται από τις δεξαμενές εμφιάλωσης και του τελικού προϊόντος που εμφιαλώνεται. Στις προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα την τοποθέτηση μετρητών στις δεξαμενές για καταμέτρηση των ποσοτήτων που εισάγονται και εξάγονται και για λήψη των αναγκαίων μέτρων για συμφιλίωση της ποσότητας που χρησιμοποιείται για εμφιάλωση με το τελικό προϊόν κ.τ.λ. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα.

(ζ) Ημερολογιακές εγγραφές. Σε πολλές περιπτώσεις, όταν απαιτείται η διενέργεια εγγραφών σε λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού μέσω ημερολογιακών εγγραφών, αυτές γίνονται χωρίς να υπάρχουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά, με σχετικές επεξηγήσεις και κατάλληλη εξουσιοδότηση.

(η) Σύστημα αρχειοθέτησης. Δεν γίνεται σύνδεση της αλληλογραφίας με προηγούμενες επιστολές και η ταξινόμηση γίνεται κατά Υπουργείο, με αποτέλεσμα πολλά θέματα να βρίσκονται στον ίδιο φάκελο και ο έλεγχος και η παρακολούθηση ενός θέματος να καθίστανται δύσκολα.

4.145.8 Πιστωτικές διευκολύνσεις στο διανομέα. Σε συγκεκριμένη εταιρεία, που είναι ο νέος διανομέας του Συμβουλίου από τις 20.5.2002, παραχωρήθηκαν πιστωτικές διευκολύνσεις για περίοδο 45 ημερών, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του συμφωνητικού εγγράφου.

Παρατηρήθηκε ότι, ενώ ο διανομέας αρχικά κατέθεσε εγγυητική ύψους £40.000, από τις 28.5.2002 το υπόλοιπο του λογαριασμού του ξεπέρασε το πιστωτικό όριο, φτάνοντας στις £75.000. Στις 6.6.2002 κατέθεσε συμπληρωματική εγγυητική για πιστωτικές διευκολύνσεις μέχρι £100.000, αλλά και πάλι από τις 18.6.2002 μέχρι τις 14.11.2002 το υπόλοιπο στο λογαριασμό του ξεπερνούσε, με ελάχιστες εξαιρέσεις, τις £100.000, φτάνοντας μέχρι τις £145.000.

Παρόλο που στην παράγραφο 11 του συμφωνητικού εγγράφου αναφέρεται ρητά ότι «σε περίπτωση υπέρβασης του πιστωτικού ορίου ο διανομέας θα καταβάλλει επί του εκάστοτε υπολοίπου της υπέρβασης τον εκάστοτε εν ισχύ τόκο», εντούτοις παρατηρήθηκε ότι σε καμιά περίπτωση δεν επιβαρύνθηκε ο λογαριασμός με τόκο.

4.145.9 Διανομή ελαιολάδου.

(α) Παραβίαση συμβολαίου διανομής από προηγούμενο διανομέα. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε στις 4.1.2001 στον τότε διανομέα, ο οποίος ήταν ο επίσημος διανομέας του ΣΕΚΕΠ μέχρι τις 30.6.2001, την προμήθεια ελαιολάδου στην Εθνική Φρουρά για την περίοδο 1.2.2001-31.1.2002, γεγονός που, κατά τη γνώμη μου, φαίνεται να αποτελούσε παραβίαση του όρου 5(β) του συμβολαίου του, χωρίς όμως το Συμβούλιο να τερματίσει τη συνεργασία μαζί του και να κατάσχει την εγγυητική, σύμφωνα με άλλους όρους του συμβολαίου, και να διεκδικήσει περαιτέρω αποζημιώσεις.

Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, λόγω του ότι η σύμβαση που υπογράφηκε με τον πιο πάνω ήταν ελλιπής και ασαφής, η πιθανότητα επιτυχίας σε περίπτωση αγωγής ήταν σημαντικά μειωμένη.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, ως πρώτο μέλημα του νέου Συμβουλίου, ήταν η εξέταση, μεταξύ άλλων, όλων των εγγράφων που συνυπέγραψε με τους διανομείς και ότι έγιναν κάποιες διορθώσεις στο Συμβόλαιο Διανομής, μετά από γνωματεύσεις των νομικών τους συμβούλων.

(β) Προώθηση πωλήσεων. Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα ότι στις 22.11.2001, με απόφαση του Συμβουλίου, προτάθηκε σε συγκεκριμένο ιδιώτη να αναλάβει την προώθηση των πωλήσεων σε αγοραστές που ήταν εκτός του Συμβολαίου Διανομής, έναντι προμήθειας 5%, χωρίς να υπογραφεί συμφωνία μετά την αποδοχή της πιο πάνω πρότασης και χωρίς την προσκόμιση τραπεζικής εγγύησης από τον ιδιώτη αυτό.

Παρατηρήθηκε μάλιστα ότι, ενώ η τελευταία πώληση προϊόντων στον πιο πάνω έγινε τον Ιούνιο 2002, μέχρι 31.12.2002 δεν είχε εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του, με αποτέλεσμα το χρεωστικό υπόλοιπο του στις 31.12.2002 να ανέρχεται στις £33.544, σε σύγκριση με £3.569 στις 31.12.2001.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ο πιο πάνω ιδιώτης δεσμεύτηκε να αποπληρώνει μηνιαίως ποσά μέχρι πλήρους εξόφλησης και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την υπόθεση αυτή και θα λάβει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη όλου του ποσού που οφείλει.

(γ) Προσφορά για διανομή των προϊόντων του ΣΕΚΕΠ στην ντόπια αγορά. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2001, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΚΕΠ κατακύρωσε την προσφορά στον ακριβότερο από τους τρεις προσφοροδότες που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, βασιζόμενο σε κριτήρια που δεν περιλαμβάνονταν στους όρους της προσφοράς και χωρίς να αιτιολογήσει τους λόγους απόρριψης του χαμηλότερου προσφοροδότη. Η προσφορά που κατακυρώθηκε ήταν κατά περίπου 82% και 56%, αντίστοιχα, ακριβότερη από τις προσφορές του δεύτερου και τρίτου προσφοροδότη.

Η Ερευνητική Επιτροπή που διορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Αύγουστο 2002, με εντολή για πλήρη έρευνα, μεταξύ άλλων, και του θέματος κατακύρωσης της προσφοράς για διανομή των προϊόντων του ΣΕΚΕΠ στην ντόπια αγορά, υπέβαλε την έκθεση της τον Ιανουάριο 2003. Η έκθεση αυτή, στην οποία διαπιστώνεται σειρά διαδικαστικών παρατυπιών από το Συμβούλιο και μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών, παραπέμφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στη Νομική Υπηρεσία για να γνωματεύσει κατά πόσο προκύπτουν ποινικά ή άλλα παραπτώματα και να συμβουλευτεί για τις περαιτέρω ενέργειες.

4.145.10 Πώληση ελαιολάδου σε χονδρικές τιμές σε μη αδειούχους επιτυχόντες προσφοροδότες για τροφοδοσία Κυβερνητικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών. Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 25.7.2002 να προμηθεύει ελαιόλαδο σε χονδρικές τιμές σε μη αδειούχους ιδιώτες, στους οποίους κατακυρώθηκαν προσφορές του Δημοσίου για τροφοδοσία Κυβερνητικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών.

Η τιμή της προσφοράς συγκεκριμένης εταιρείας, όπως κατακυρώθηκε για την προμήθεια παρθένου ελαιολάδου οξύτητας μέχρι 1% στην Εθνική Φρουρά, για την περίοδο 1.2.2002-31.1.2003, ήταν £2,55 το λίτρο, ενώ η πιο πάνω εταιρεία αγόραζε από το Συμβούλιο, για σκοπούς της προσφοράς αυτής, λάδι στην τιμή των £2,63 το λίτρο.

4.145.11 Προσφορές για την προμήθεια ελαιολάδου στα Νοσοκομεία και τις Κεντρικές Φυλακές για την περίοδο 16.1.2003-31.12.2003 και στην Εθνική Φρουρά για την περίοδο 1.2.2003-31.1.2004. Το Συμβούλιο απέτυχε να κερδίσει τις προσφορές για την προμήθεια ελαιολάδου στα Νοσοκομεία και στις Κεντρικές Φυλακές για την περίοδο 16.1.2003-31.12.2003 και στην Εθνική Φρουρά για την περίοδο 1.2.2003-31.1.2004. Λόγω του ότι οι τιμές που πληρώνει το ΣΕΚΕΠ στους παραγωγούς για την αγορά ελαιολάδου είναι προκαθορισμένες (£2,17-£2,20 το λίτρο στην προκείμενη περίπτωση), σε σύγκριση με το τι πληρώνουν άλλοι, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι πωλήσεις στην ντόπια αγορά δεν επιδοτούνται, αναγκάζουν το Συμβούλιο, για να καλύψει τουλάχιστον τα έξοδα του, συμπεριλαμβανομένων και των διοικητικών, να προσφοροδοτεί σε σχετικά ψηλές τιμές. Η τιμή που πρόσφερε το Συμβούλιο για την προσφορά των Νοσοκομείων και Κεντρικών Φυλακών και της Εθνικής Φρουράς ήταν προς £2,47 και £2,49 το λίτρο, αντίστοιχα, ενώ η προσφορά κατακυρώθηκε σε άλλο προς £2,35

και £2,44 το λίτρο, χωρίς ωστόσο στον επίσημο φάκελο του Συμβουλίου να υπάρχει αντίγραφο των προσφορών, όπως υποβλήθηκαν, και κοστολόγια με βάση τα οποία εξήχθησαν οι τιμές των προσφορών.

Ενόψει του γεγονότος ότι οι εξαγωγές ελαιολάδου γίνονται σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, που κυμαίνονται από £0,86 - £1,15 το κιλό, εισηγήθηκα όπως, σε συνεννόηση με το αρμόδιο Υπουργείο, γίνουν διευθετήσεις, ώστε όχι μόνο να προσφέρονται καλύτερες τιμές στα Κρατικά Ιδρύματα, αλλά και να προσφέρεται το ελαιόλαδο στη λιανική αγορά σε πιο προσιτές τιμές, για να μην αναγκάζεται ο καταναλωτής να καταφεύγει σε πιο φθηνά παρασκευάσματα, αμφίβολης ποιότητας, τα οποία πιθανόν να είναι βλαπτικά για την υγεία του, τη στιγμή που την κρατική επιδότηση σε τελευταία ανάλυση θα επωμιστεί ο Κύπριος πολίτης/καταναλωτής.

4.145.12 Διάθεση πλεονασμάτων ελαιολάδου εσοδείας 2000-2001. Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα, μεταξύ άλλων, τα προβλήματα που προέκυψαν από την πώληση ελαιολάδου σε συγκεκριμένη εταιρεία, με σκοπό την εξαγωγή στην Ιταλία. Στην απαντητική επιστολή του το Συμβούλιο ανέφερε ότι αποφάσισε τη διαπραγμάτευση με την εταιρεία, λόγω της μειονεκτικής ποιότητας του ελαιολάδου. Αναφέρεται επίσης ότι το πραγματικό έλλειμμα που προέκυψε μετά τη ζύγιση στο λιμάνι Λεμεσού ήταν μόνο 1 253 κιλά και όχι 5 322, όπως προκύπτει από τις φορτωτικές και το τιμολόγιο.

Κατά τη γνώμη μου το πιο πάνω επιχείρημα δεν ευσταθεί και αυτό προκύπτει και μέσα από το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής, η οποία επιλήφθηκε θεμάτων της Έκθεσης μου, στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι:

(α) Η συμφωνία δεν προέβλεπε για παροχή προμήθειας 10% στη συγκεκριμένη εταιρεία, ούτε είχε ως όρο όπως το ελαιόλαδο έχει χαμηλά υπεροξείδια, γι' αυτό και δεν έγιναν σχετικές αναλύσεις που να καταδεικνύουν το ύψος των υπεροξειδίων.

(β) Δεν έγινε αποδεκτή η εξήγηση που δόθηκε για τη διαφορά των 5 322 κιλών ελαιολάδου, αφού από τα αναλυτικά ζυγολόγια φαίνεται μια μεγάλη διαφορά 3 273 κιλών σε σχέση με μια συγκεκριμένη φορτωτική.

(γ) Ο Γενικός Διευθυντής δεν εξασφάλισε συμφωνητικό έγγραφο, το οποίο να προβλέπει για τους όρους της συμφωνίας.

(δ) Το ΣΕΚΕΠ δεν έλαβε μέτρα ώστε να βεβαιώνεται ότι ολόκληρη η εξερχόμενη από τις εγκαταστάσεις του ποσότητα του ελαιολάδου θα εξαγόταν και δεν θα παρέμενε στην ντόπια αγορά.

(ε) Η αποδοχή της ανάμειξης, καθ' υπόδειξη της εταιρείας αυτής, ελαιολάδου εσοδείας 2001-2002 με εσοδεία 2000-2001, με μέσο όρο οξύτητας 1,8% και 0,71%, αντίστοιχα, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του μέσου όρου της οξύτητας του ελαιολάδου σε 0,82%, που οδήγησε στην εφαρμογή του κανόνα του reversibility, δηλαδή της μείωσης της τιμής μετά την αναγωγή όσον αφορά στην οξύτητα, και να αποκοπεί κατά συνέπεια το ποσό των £9.979. Αν η ανάμειξη γινόταν με φρέσκο ελαιόλαδο χαμηλότερης οξύτητας, η αύξηση της οξύτητας θα μπορούσε να αποφευχθεί.

(στ) Ενώ η εταιρεία αυτή διεκδίκησε την αποκοπή ποσού £9.979 από το ποσό της πληρωμής, ο αγοραστής του στο εξωτερικό απέκοψε για τον πιο πάνω λόγο ποσό ύψους £2.867 μόνο.

(ζ) Η σχετική επιστολή ημερ. 1.3.2002 συντάχθηκε στις 12.4.2002 και δόθηκε στην Υπηρεσία μου ως γραπτή συμφωνία, για δικαιολόγηση της παραχώρησης προμήθειας ύψους 10%.

(η) Η συγκεκριμένη εταιρεία στις 4.4.2002 προφασίστηκε ότι θα επέστρεφε στο ΣΕΚΕΠ το ελαιόλαδο, λόγω του ότι ήταν διαφορετικής ποιότητας από το συμφωνηθέν και ότι θα ζήμιωνε, ενώ μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία είχε ήδη πάρει το σχετικό έμβασμα από τον αγοραστή. Στην ουσία, και χωρίς την αποκοπή του 10% που της παραχωρήθηκε ως προμήθεια και τη μείωση στην τιμή λόγω της οξύτητας, θα είχε μικτό κέρδος £20.181, ενώ, με την πιο πάνω ενέργεια του, πέτυχε κέρδος £81.931.

(θ) Η εξαγωγή που έγινε δεν καλύπτεται από επιδότηση, λόγω του ότι δεν μελετήθηκαν επισταμένα, πριν από τον καταρτισμό της συμφωνίας, οι πρόνοιες των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τις επιδοτήσεις που θα έπαιρνε το ΣΕΚΕΠ για εξαγωγές.

Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο επανεξετάσει τις εισηγήσεις μου για:

(α) Απαίτηση είσπραξης της αξίας του ελαιολάδου που παραδόθηκε σύμφωνα με τις φορτωτικές,

(β) Απαίτηση επιστροφής της προμήθειας των £51.771, καθότι η πιο πάνω εταιρεία δεν ενήργησε ως μεσάζων αλλά ως εξαγωγέας, και

(γ) απαίτηση για επιστροφή του ποσού των £9.979, γιατί δεν τέθηκε όρος για μείωση της τιμής σε περίπτωση αυξημένης οξύτητας.

4.145.13 Απαίτηση για επιδότηση εξαγωγών ελαιολάδου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσης αυτής, στους λογαριασμούς συμπεριλήφθηκε αυξημένη πρόνοια εσόδων, ως επιδότηση των εξαγωγών από την Κυβέρνηση, προτού το Συμβούλιο καταλήξει σε συμφωνία με το Υπουργείο Οικονομικών ως προς το ύψος της επιδότησης.

Εξετάζοντας τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών για την επιδότηση παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Ποσό £831.440,75 που απαιτείται ως επιδότηση για εξαγωγή 492 123 κιλών δεν καλύπτεται από επιδότηση με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

(β) Όλο το ελαιόλαδο που εξήχθη υπολογίστηκε ότι αγοράστηκε στο σύνολο του στην τιμή των £2,18 το κιλό, που αντιστοιχεί σε λάδι με οξύτητα 0,5%-0,7%, ενώ υπάρχουν στοιχεία ότι ορισμένες ποσότητες ελαιολάδου ήταν οξύτητας 1%-2%, όπου η τιμή αγοράς κυμαίνεται από £1,92 μέχρι £2,17, και άλλες ποσότητες ήταν με μέσο όρο οξύτητας 1,8%, όπου η τιμή αγοράς είναι £1,98 το κιλό.

(γ) Στις προτάσεις που επισυνάπτονται στις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για την επιδότηση των εξαγωγών (Απόφαση αρ. 55163, ημερ. 20.2.2002) αναφέρεται ότι το κόστος του Σ.Ε.Κ.Ε.Π. ανά κιλό εξαγωγής είναι κατά μέσο όρο £2,54, ενώ στις καταστάσεις που υποβλήθηκαν για επιδότηση φαίνεται να είναι £2,71 ανά κιλό.

(δ) Στον υπολογισμό των σταθερών εξόδων περιλαμβάνονται λανθασμένα ποσά (π.χ. αποσβέσεις, μισθοί που δεν αφορούν το έτος).

Τον Ιούλιο 2003, ο Υπουργός Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής και τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου, και παρά τις επιφυλάξεις που είχε αναφορικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τις εξαγωγές, ενέκρινε την αποδέσμευση ποσού ύψους £1.760.039 προς το ΣΕΚΕΠ, ως επιδότηση για τις εξαγωγές που πραγματοποίησε, σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών, επειδή, όπως αναφέρει σε σχετικό ενημερωτικό σημείωμα προς το Υπουργικό Συμβούλιο, οι παραγωγοί δεν ευθύνονται για τις ενέργειες του ΣΕΚΕΠ και έπρεπε να πληρωθούν για το ελαιόλαδο που παρέδωσαν. Όπως έχω πληροφορηθεί, το ποσό της επιδότησης έχει καταβληθεί στο ΣΕΚΕΠ και έχουν ήδη εξοφληθεί όλοι οι παραγωγοί.

4.145.14 Εκκρεμείς νομικές υποθέσεις εναντίον του ΣΕΚΕΠ. Παρατήρησα ότι η Υπηρεσία μου δεν ενημερώθηκε από τους νομικούς συμβούλους του Συμβουλίου για τυχόν εκκρεμείς νομικές υποθέσεις εναντίον του ΣΕΚΕΠ στις 31.12.2002, για κατάλληλη αναφορά στους λογαριασμούς, παρά τη σχετική επιστολή που στάληκε από το Συμβούλιο προς τους νομικούς του συμβούλους στις 31.3.2003.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι, σε επικοινωνία που είχε με το νομικό τους σύμβουλο, ο τελευταίος τους ανέφερε ότι θα αποστείλει την επιστολή που του ζήτησα.

4.145.15 Εκμίσθωση κρατικής γης στο Μαθιάτη. Το Συμβούλιο από 8.11.2000 καταβάλλει το ποσό των £2.700 ετησίως στο Κτηματολόγιο για την πιο πάνω εκμίσθωση. Η εκμίσθωση έγινε για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων συσκευαστηρίου και αποθηκευτικού χώρου για την αποθήκευση ελαιολάδου. Η ισχύς της εκμίσθωσης είναι για 33 χρόνια, νοουμένου ότι το Συμβούλιο θα εξασφαλίσει πολεοδομική άδεια μέσα στα πρώτα τρία χρόνια.

Λόγω του ότι στις 8.11.2003 εκπνέει η προθεσμία, ζήτησα να πληροφορηθώ για τις προθέσεις του Συμβουλίου επί του θέματος.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα επιληφθεί του θέματος πολύ σύντομα και ότι θα με ενημερώσει σχετικά.

4.145.16 Μέλλον του ΣΕΚΕΠ, ενόψει της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχετικά με την τροchioδρόμηση των αναγκών ενεργειών για την εναρμόνιση του Συμβουλίου και την έγκαιρη μετεξέλιξη και προσαρμογή του στο Κοινοτικό Κεκτημένο, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ζήτησαν συνάντηση με τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για λήψη σχετικών αποφάσεων.

4.145.17 Ελαιόλαδο που δίνεται δωρεάν για σκοπούς διαφήμισης. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως το ελαιόλαδο που δίνεται δωρεάν για σκοπούς διαφήμισης εγκρίνεται από το Συμβούλιο. Μάλιστα είχα εισηγηθεί όπως το δωρεάν ελαιόλαδο δίνεται σε ειδικά διαφημιστικά μπουκάλια και όχι στην εμπορεύσιμη συσκευασία. Ωστόσο, κατά το 2002 έχει δοθεί για σκοπούς διαφήμισης ελαιόλαδο αξίας £3.655, χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τις εισηγήσεις μου και ενέκρινε το ελαιόλαδο που δόθηκε για σκοπούς διαφήμισης.

4.145.18 Προσφορά Ε1/2003 για εξαγωγή ελαιολάδου. Παρατήρησα ότι στους Γενικούς Όρους της πιο πάνω διεθνούς προσφοράς υπήρχαν παραλείψεις και ασάφειες, όσον αφορά στις εγγυήσεις, και επισήμανα ότι, λόγω μη συμπερίληψης κάποιων όρων, πιθανόν να δημιουργηθούν προβλήματα και συνέπειες σε βάρος του ΣΕΚΕΠ.

Επίσης εξέφρασα την άποψη ότι η συντόμευση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και η μη επαρκής δημοσιότητα στο εξωτερικό είχαν ως αποτέλεσμα τη μειωμένη συμμετοχή (μόνο τρεις προσφοροδότες), πράγμα που μειώνει αισθητά την πιθανότητα εξασφάλισης συμφέρουσων τιμών.

Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου της εξαγωγής, εισηγήθηκα ότι θα πρέπει να καθοριστεί διαδικασία, η οποία να διασφαλίζει ότι θα εξαχθεί όλη η ποσότητα ελαιολάδου που θα παραληφθεί από την εταιρεία.

4.146 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ

Μέρος Α

4.146.1 Διάλυση και εκκαθάριση του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 22.1.2002, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση των δραστηριοτήτων του και το ότι η συνέχιση της λειτουργίας του υπό την παρούσα μορφή δεν συνάδει με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, αποφάσισε, με βάση το άρθρο 57 του Νόμου 61/91, να εισηγηθεί στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως προβεί στη διάλυση και εκκαθάριση του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών. Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού διέταξε τη διάλυση του Συμβουλίου και διόρισε τον Οίκο PriceWaterhouseCoopers, ως προσωρινό εκκαθαριστή, με διάταγμα του ημερ. 30.8.2002, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.9.2002. Αναμένεται τελική εκκαθάριση και κατάθεση στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας του πλεονάζοντος κεφαλαίου.

4.146.2 Έλεγχος λογαριασμών. Έχουν ελεγχθεί οι λογαριασμοί του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1 – 6.9.2002. Τα έσοδα του Συμβουλίου ήταν £1.857 και προήλθαν, κυρίως, από την είσπραξη τελών για έκδοση ετήσιων αδειών εξαγωγέων και εξαγωγών, ενώ τα έξοδα ήταν £5.678, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα ύψους £3.821.

4.147 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ

Μέρος Α

4.147.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι πωλήσεις πατατών ανήλθαν σε £18,93 εκ., σε σύγκριση με £24,51 εκ. κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £5,58 εκ. ή ποσοστό 22,76%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στα προβλήματα εμπορίας που παρουσιάστηκαν λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη της ανοιξιάτικης εσοδείας, ένεκα των καιρικών συνθηκών, και στην πρωιμότητα που παρουσίασαν άλλες χώρες. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των τιμών, λόγω ανταγωνισμού, αλλά και ποιοτικά προβλήματα που παρουσίασαν οι πατάτες από την παρατεταμένη αποθήκευσή τους. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, ήταν £210/τόννο, σε σύγκριση με £324/τόννο κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £114/τόννο ή ποσοστό 35,18%.

Οι τόνοι συσκευασίας ήταν 94 861 το 2002, σε σύγκριση με 76 156 το 2001. Τα έξοδα πωλήσεων ανήλθαν σε £11,53 εκ., σε σύγκριση με £9,32 εκ. το προηγούμενο έτος (£122 κατά τόνο, όπως και κατά το προηγούμενο έτος). Αυτά αποτελούν το 61% των πωλήσεων, σε σύγκριση με 38% του προηγούμενου έτους.

Στους παραγωγούς καταβλήθηκε συνολικά ποσό £16.481.342, σε σύγκριση με £14.812.708 του προηγούμενου έτους. Ποσό £10.080.000 καταβλήθηκε από έκτακτη κυβερνητική βοήθεια, αφού αφαιρέθηκε ποσό £250.000 που κρατήθηκε έναντι των οφειλόμενων εισφορών των παραγωγών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Καταβλήθηκε επίσης το προϊόν εμπορίας ύψους £6.651.342 που αντιπροσωπεύει το 35% της αξίας των πωλήσεων, σε σύγκριση με £14.718.891 (60%) του προηγούμενου έτους. Ποσό £227.479, το οποίο παρέμεινε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκε στο Γενικό Αποθεματικό του Συμβουλίου.

Συνοπτικά οι πωλήσεις πατατών κατά τα έτη 2002 και 2001 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Εσοδεία	2002			2001		
	Τόννοι	£εκ.	£/τόννο	Τόννοι	£εκ.	£/τόννο
Χειμερινή	5.553	1,97	355	8.252	2,57	311
Ανοιξιότικη	84.634	16,96	200	67.331	21,94	326
	90.187	18,93	210	75.583	24,51	324

Πληρωμές Παραγωγών (εκτός ασφαλιστρών

ΟΓΑ) προς Πωλήσεις

0,84

0,59

(β) Ταμείο Σταθεροποίησης Τιμών. Με βάση το άρθρο 27(1Α) του Νόμου που διέπει το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών, το Συμβούλιο έχει εξουσία να διοικεί και να διαχειρίζεται το Ταμείο Σταθεροποίησης Τιμών, με βάση αρχές και κριτήρια και κατά τρόπο που καθορίζεται από το Συμβούλιο, με την έγκριση του Υπουργού, για τη σταθεροποίηση των τιμών των πατατών.

Το Ταμείο στις 30.9.2002 παρουσίασε χρεωστικό υπόλοιπο £672.183, σε σύγκριση με πιστωτικό υπόλοιπο £1.095.159 στις 30.9.2001.

Το χρεωστικό υπόλοιπο προέκυψε λόγω επιστροφής, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 55.220 ημερ. 27.2.2002, ποσού £1.755.576 στους παραγωγούς, από τους οποίους έγιναν κρατήσεις κατά τα έτη 1998-2000 για την αποπληρωμή του δανείου των £1,6 εκ. και των τόκων ύψους £155.576.

(γ) Ταμειακά υπόλοιπα. Πιο κάτω παραθέτονται τα ταμειακά υπόλοιπα στις 30.9.2002 και 30.9.2001:

	2002	2001
	£	£
Υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών	1.861.665	2.159.732
Μετρητά	959	19.638
	1.862.624	2.179.370

4.147.2 Εκκαθάριση ανοιξιότικης εσοδείας πατατών 2002. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 56.126, ημερ. 17.7.2002, και αρ. 57.009, ημερ. 30.12.2002, παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια από την Κυβέρνηση ύψους £10.080.000 για την πληρωμή των παραγωγών για τις παραδόσεις πατατών της ανοιξιότικης εσοδείας 2002.

Η παραχώρηση της κυβερνητικής βοήθειας βασίστηκε, μεταξύ άλλων, και στα προκαταρκτικά αποτελέσματα της εσοδείας, τα οποία (στις 25.10.2002) παρουσίασαν πλεόνασμα εμπορίας

ύψους £5.387.741. Στους τελικούς λογαριασμούς παρουσιάζεται πλεόνασμα εμπορίας ύψους £5.592.083, δηλαδή προκύπτει διαφορά £204.342, η οποία μεταφέρθηκε στο Γενικό Αποθεματικό του Συμβουλίου. Τούτο οφείλεται κυρίως στη μείωση των απαιτήσεων των συνεργατών του Συμβουλίου, σε σχέση με αυτές που αναμένονταν, καθώς και στη μείωση των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, σε σχέση με αυτές που υπολογίστηκαν στους προκαταρκτικούς λογαριασμούς.

Σημειώνεται ότι στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.009, ημερ. 30.12.2002, αναφέρεται ότι οποιοδήποτε επιπρόσθετο ποσό ήθελε προκύψει κατά την τελική εκκαθάριση από την εμπορία της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002, πέραν των £5.387.741, θα αποκοπεί από το Συμβούλιο.

4.147.3 Προσωπικό. Κατά το υπό επισκόπηση οικονομικό έτος, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 23 μόνιμους υπαλλήλους, με σύνολο αποδοχών £528.946, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, όπως το Ταμείο Προνοίας, Ταμείο Άμυνας, Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Ταμείο Υγείας, με μέσο όρο κόστους ανά υπάλληλο £22.997, καθώς και δύο άτομα ως επιτόπιο προσωπικό στο Γραφείο του Λονδίνου, με σύνολο αποδοχών £50.843.

Εργοδοτούσε επίσης 499 εποχιακούς εργάτες κατά διάφορα χρονικά διαστήματα, με σύνολο αποδοχών £1.244.308, καθώς και 3 έκτακτους Γεωπόνους, οι οποίοι ασχολήθηκαν αποκλειστικά πάνω στο πρόγραμμα EUREPGAP (εφαρμογή Κανονισμών για την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων, όπως απαιτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση), με σύνολο αποδοχών £22.294.

4.147.4 Προϋπολογισμός. Στον περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμο αρ. 59 του 1964 δεν υπάρχει πρόνοια σχετικά με την ετοιμασία, έγκριση και εκτέλεση ετήσιου Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Παλαιότερη εισήγησή μου για συμπερίληψη στο Νόμο σχετικής πρόνοιας, ώστε να καλύπτεται και νομικά το θέμα, δεν έχει προωθηθεί.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 18.12.2002. Προϋπολογίστηκαν έσοδα £28,42 εκ., ενώ πραγματοποιήθηκαν £19,12 εκ. Η διαφορά των £9,3 εκ. οφείλεται κυρίως στις τιμές πώλησης, οι οποίες κατά μέσο όρο ήταν χαμηλότερες από εκείνες που προϋπολογίστηκαν, καθώς και στις ποσότητες πατατών που εξήχθησαν, οι οποίες ήταν κατά 11 268 τόννους λιγότερες από αυτές που προϋπολογίστηκαν.

Το σύνολο των εξόδων που διενεργήθηκαν ανήλθε στα £12,24 εκ., ενώ προϋπολογίστηκαν £13,59 εκ. Η μείωση οφείλεται κυρίως στα έξοδα πωλήσεως και στις προμήθειες, λόγω της μειωμένης παραλαβής πατατών, η οποία ανήλθε σε 94 861 τόννους, αντί 101000 που προϋπολογίστηκαν, καθώς και στις μειωμένες εξαγωγές, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

4.147.5 Εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και μειώσεις τιμών. Οι εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και οι μειώσεις τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν σε £206.567 (6,30% των πωλήσεων), σε σύγκριση με £207.411 (3,18%) το 2001, και στην Ηπειρωτική Ευρώπη σε £224.969 (1,45% των πωλήσεων), σε σύγκριση με £120.435 (0,68%) το 2001. Η διαφορά οφείλεται στα διαφορετικά χαρακτηριστικά και το σύστημα εμπορίας των δυο αγορών. Η αύξηση στα ποσοστά, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οφείλεται κυρίως στις αυξημένες απαιτήσεις των συνεργατών του Συμβουλίου, λόγω των ποιοτικών

προβλημάτων που παρουσίαζαν οι πατάτες από την παρατεταμένη αποθήκευση τους, καθώς και στις άλλες δυσκολίες που προέκυψαν στην εμπορία τους.

4.147.6 Προβλήματα στην εμπορία και απώλειες πατατών της Ανοιξιάτικης Εσοδείας 2002.

(α) Πωλήσεις πατατών στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ευρώπη σε πολύ χαμηλές τιμές. Λόγω των προβλημάτων διάθεσης των πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη, σημαντικές ποσότητες πωλήθηκαν σε πολύ χαμηλές τιμές (αρχίζουν από Stg£10/€10 τον τόνο), με σκοπό την απομάκρυνση τους από τις αποθήκες, για αποφυγή περαιτέρω εξόδων αποθήκευσης και καταστροφής τους.

Συγκεκριμένα, οι ποσότητες και οι τιμές πώλησης ανά τόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν:

Ποσότητα	%	Τιμή πώλησης ανά τόνο	Αξία πωλήσεων
Τόννοι		Stg£	Stg£
8.558	39	10-100	543.954
7.459	34	110-200	1.252.966
4.693	21	210-300	1.265.371
817	4	310-400	316.433
420	2	410-610	218.507
21.947	100		3.597.231

Σημειώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις οι πιο πάνω τιμές μειώθηκαν περαιτέρω, ύστερα από παραχώρηση εκπτώσεων προς τους αγοραστές, λόγω απαιτήσεων τους για ποιοτικά προβλήματα.

Οι ποσότητες και οι τιμές πώλησης ανά τόνο στις κυριότερες αγορές της Ευρώπης (Γερμανία, Βέλγιο και Ολλανδία) και στη Νορβηγία ήταν:

Ευρώπη				Νορβηγία			
Ποσότητα		Τιμή πώλησης ανά τόνο	Αξία πωλήσεων	Ποσότητα		Τιμή πώλησης ανά τόνο	Αξία πωλήσεων
Τόννοι	%	€	€	Τόννοι	%	Stg£	Stg£
2.300	4	10-100	158.217	22	1	10-100	1.567
1.851	4	110-200	243.346	1398	27	110-200	235.900
16.053	33	210-300	4.447.018	3215	62	210-300	805.392
12.191	25	310-400	4.383.600	552	10	310-330	175.747
16.609	34	410-660	8.800.190				
49.004	100		18.032.371	5187	100		1.218.606

Σημειώνεται ότι από τις ποσότητες που πωλήθηκαν στην τιμή των €10-100, ποσότητα 1892 τόννων είχε μεταφερθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο στις πιο πάνω χώρες της Ευρώπης, σε μια προσπάθεια διάθεσης των ποσοτήτων που ήταν αποθηκευμένες στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(β) Απώλειες πατατών ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη. Οι απώλειες πατατών της ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία ανήλθαν σε 1 415 τόννους, ποσοστό 6,47% των τόννων έκδοσης. Από την ποσότητα αυτή, ποσότητα 1 350 τόννων (ποσοστό 6,17% των τόννων έκδοσης) αφορά πατάτες, οι οποίες, λόγω της παρατεταμένης αποθήκευσης τους, παρουσίασαν σοβαρά ποιοτικά προβλήματα και ήταν ακατάλληλες για εμπορία.

Τα ποιοτικά προβλήματα των πατατών αναφέρονται σε διάφορες εκθέσεις του επιθεωρητή του Εμπορικού Κέντρου Λονδίνου και του Γενικού Διευθυντή και Μελών του Συμβουλίου, ύστερα από επισκέψεις τους στα λιμάνια και στους χώρους αποθήκευσης των πατατών.

Οι αντίστοιχες απώλειες στην Ευρώπη ανήλθαν σε 729 τόννους, ποσοστό 1,15% των τόννων έκδοσης. Ποσότητα 613 τόννων (ποσοστό 0,97% των τόννων έκδοσης) αφορά απώλειες πατατών που ήταν ακατάλληλες για εμπορία λόγω ποιοτικών προβλημάτων, κυρίως στη Γερμανία.

(γ) Δωρεάν παραχώρηση πατατών ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002 για ζωοτροφές στη Κύπρο. Με τη λήξη της ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002, υπήρχαν στις αποθήκες του Συμβουλίου 2 424 τόννοι πατατών, οι οποίες κρίθηκαν από την Υπηρεσία Επιθεώρησης του Υπουργείου Εμπορίου ως ακατάλληλες για εξαγωγή, λόγω ποιοτικών προβλημάτων. Ποσότητα 2 253 τόννων παραχωρήθηκε δωρεάν σε κτηνοτρόφους για ζωοτροφές, ενώ ποσότητα 171 τόννων κρίθηκε ακατάλληλη και μεταφέρθηκε σε χωματερές.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, το Συμβούλιο οδηγήθηκε στην απόφαση να μην εξάξει κάποιες ποσότητες πατατών, λόγω των προβλημάτων διάθεσης τους στις αγορές του εξωτερικού, για αποφυγή πρόσθετων εξόδων για την μεταφορά και αποθήκευση τους στο εξωτερικό. Λόγω επίσης του κορεσμού στην επιτόπια αγορά, οι πατάτες παρέμειναν αποθηκευμένες για μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να προσβληθούν από λίτα και να είναι ακατάλληλες για κατανάλωση.

(δ) Απόσυρση εδώδιμων πατατών ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002 και παραχώρηση τους για ζωοτροφές. Όπως υπολογίστηκε, το Νοέμβριο του 2002 περίπου 4 900 τόννοι εδώδιμων πατατών της ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002 βρίσκονταν αποθηκευμένοι στην κατοχή των παραγωγών. Για αποφυγή του κινδύνου να χρησιμοποιηθούν από τους παραγωγούς για φύτευση μεγαλύτερων εκτάσεων, αλλά και για προστασία των τιμών των φρέσκων πατατών στην επιτόπια αγορά, αρμόδια Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε την απόσυρση και τη δωρεάν παραχώρηση τους σε κτηνοτρόφους για ζωοτροφές, καθώς και την αποζημίωση των παραγωγών προς £70 τον τόννο από την Κυβέρνηση.

Η ευθύνη της παραλαβής, αποθήκευσης και παραχώρησης των πατατών ανατέθηκε στο Συμβούλιο, το οποίο θα αποζημιωθεί από την Κυβέρνηση για τις δαπάνες εκτέλεσης του σχεδίου που, με τη συμπλήρωση του, υπολογίστηκαν σε £21.184.

Με βάση το σχέδιο απόσυρσης, παραδόθηκαν στο Συμβούλιο συνολικά 1 936 τόννοι πατατών, οι οποίες αποζημιώθηκαν από την Κυβέρνηση, με συνολικό ποσό περίπου £135.500. Από την ποσότητα αυτή, 986 τόννοι παραδόθηκαν για ζωοτροφές, 883 τόννοι μεταφέρθηκαν σε χωματερές, ενώ 67 τόννοι αποτελούν απώλειες στα συσκευαστήρια.

4.147.7 Δάνειο £6 εκ. για την πληρωμή πατατοπαραγωγών της ανοιξιιάτικης εσοδείας 2002. Για να καταστεί δυνατή η καταβολή ποσών στους πατατοπαραγωγούς που παρέδωσαν

πατάτες μετά το Πάσχα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 56.126, ημερ. 17.7.2002, ενέκρινε νέο πιστωτικό όριο ύψους £6 εκ. προς το Συμβούλιο, από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να εγγυηθεί εκ μέρους της Κυβέρνησης το Συμβούλιο για την εξασφάλιση του δανείου. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς την Τράπεζα, το Συμβούλιο θα αναλάμβανε να εξοφλήσει το πιο πάνω όριο.

Η σύμβαση πίστωσης έληξε στις 31.12.2002 και το οφειλόμενο ποσό προς την Τράπεζα ήταν £6.164.667. Το Συμβούλιο δεν έχει μέχρι σήμερα καταβάλει οποιοδήποτε ποσό για την αποπληρωμή του, γιατί αυτό αφορούσε μέρος της κυβερνητικής βοήθειας προς τους παραγωγούς, η οποία δόθηκε υπό τη μορφή ορίου πίστωσης για συντόμευση των διαδικασιών παραχώρησης της, ώστε το ποσό να ήταν άμεσα διαθέσιμο στο Συμβούλιο.

Ωστόσο δεν υπάρχει οποιαδήποτε γραπτή αποδοχή της ευθύνης εξόφλησης του ποσού από την Κυβέρνηση.

4.147.8 Καθυστέρηση στην τιμολόγηση των πωλήσεων της ανοιξιάτικης εσοδείας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παρά τη βελτίωση στην τιμολόγηση των πωλήσεων πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο, ποσότητα 3 267 τόννων ή ποσοστό 14,89% των πωλήσεων τιμολογήθηκε με καθυστέρηση από 11 μέρες μέχρι 3 μήνες από την παράδοσή τους. Η καθορισμένη τακτική είναι όπως η τιμολόγηση γίνεται την επόμενη της παράδοσης ημέρα ή εντός της επόμενης εβδομάδας και η εξόφληση εντός 4-6 εβδομάδων από την ημερομηνία τιμολόγησης.

Συνοπτικά η τιμολόγηση των πωλήσεων της ανοιξιάτικης εσοδείας 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο παρουσιάζεται ως ακολούθως:

Χρονική περίοδος από την παράδοση μέχρι την τιμολόγηση	Ποσότητα		Αξία πωλήσεων	
	Τόννοι	%	Stg£	%
1-5 ημέρες	13.298	60,59	1.847.734	51,82
6-10 »	5.382	24,52	1.008.047	28,27
11-30 »	2.797	12,75 }	636.611	17,86
31-60 »	300	1,37 }	47.895	1,34
61-109 »	170	0,77 }	25.203	0,71
	21.947	100,00	3.565.490	100,00

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η καθυστέρηση είναι αναπόφευκτη αφού κάποιοι αγοραστές, κυρίως προμηθευτές υπεραγορών, δεν δέχονται τιμολόγηση πριν ολοκληρωθεί η επαναδιαλογή και επανασυσκευασία που κάνουν οι ίδιοι.

4.147.9 Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Συμβούλιο δεν εμπίπτει στην Κοινή Οργάνωση Αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν υπόκειται στις ειδικές διατάξεις που αφορούν την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Υπόκειται όμως στις γενικές διατάξεις, οι οποίες επιβάλλουν όπως η εμπορία πατατών γίνεται σε συνθήκες ανταγωνισμού. Για το σκοπό αυτό προωθείται η μετεξέλιξη του Συμβουλίου σε «νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου» που, σύμφωνα με τον περί Αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών Γεωργοκτηνοτροφικών Προϊόντων Νόμο αρ. 164(I) του 2002,

σημαίνει εταιρεία που είναι εγγεγραμμένη είτε στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών, σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο, είτε στο Μητρώο του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών, σύμφωνα με τους περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμους του 1985 μέχρι 2001.

Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην προώθηση και συμπλήρωση των διαδικασιών εναρμόνισης, αφού, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που τέθηκε, μέχρι τον Ιανουάριο του 2003 θα έπρεπε να είχε ψηφιστεί ο σχετικός Νόμος, καθώς και οι Κανονισμοί για την ίδρυση και λειτουργία Οργανώσεων Παραγωγών, για να μπορεί να αρχίσει η εφαρμογή των προνοιών της νέας νομοθεσίας την 1.1.2004.

4.147.10 Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Ύστερα από υπόδειξη και έγκριση του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Υπουργείου Οικονομικών, το Συμβούλιο προχώρησε στις 6.8.2002 στην υπογραφή της Συλλογικής Σύμβασης του προσωπικού για την περίοδο 1998-2003, στην οποία έχουν περιληφθεί πρόνοιες ως προς τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του προσωπικού, δηλαδή την υιοθέτηση Κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας και Σχεδίου Σύνταξης, με δικαίωμα επιλογής από το προσωπικό.

Σχετικά με το Σχέδιο Σύνταξης έχει περιληφθεί πρόνοια ότι η Κυβέρνηση θα καλύψει την εφάπαξ αναλογιστική υποχρέωση για τη λειτουργία του Σχεδίου, το καθαρό ύψος της οποίας στις 31.12.2001 υπολογίστηκε σε £1.526.000, καθώς και την εκάστοτε καθαρή ετήσια οικονομική δαπάνη εφαρμογής του Σχεδίου που, για το 2001, υπολογίστηκε περίπου στις £38.597.

Η αναλογιστική υποχρέωση του Συμβουλίου για το Κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας στις 31.12.2001 ήταν £360.000, πλέον το ετήσιο κόστος κατοχύρωσης. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως η δαπάνη κατανεμηθεί σε τέσσερα οικονομικά έτη, από το 2001/2002 μέχρι το 2004/2005, με οικονομική επιβάρυνση £90.000 κατ' έτος.

Παρόλο ότι με βάση τη συλλογική σύμβαση το Σχέδιο Σύνταξης τίθεται σε εφαρμογή από 1.1.2001 και το Κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας από 1.1.1999, δεν έχουν ακόμα δοθεί προς το Συμβούλιο οι σχετικές οδηγίες και εγκρίσεις για την πρακτική εφαρμογή τους, με αποτέλεσμα οι υπάλληλοι, οι οποίοι στο μεταξύ αφυπηρέτησαν, να μην μπορούν να πάρουν τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα, ενώ θα πρέπει να γίνει νέα αναλογιστική μελέτη για τις υποχρεώσεις τόσο του Συμβουλίου όσο και της Κυβέρνησης για την περίοδο από 1.1.2002.

Επισημαίνεται επίσης ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που τέθηκε για την εναρμόνιση του Συμβουλίου με το Κοινοτικό Κεκτημένο, θα πρέπει μέχρι τις 31.12.2003 το Συμβούλιο να μετεξελιχθεί σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και επομένως τίθεται θέμα εφαρμογής των συμφωνηθέντων.

4.147.11 Διαθεσιμότητα Τεχνικού Λειτουργού/Γεωπόνου Α΄. Στον πιο πάνω λειτουργό επιβλήθηκε από το Συμβούλιο αναγκαστική αφυπηρέτηση για πειθαρχικά παραπτώματα στις 20.12.2001. Η απόφαση αυτή ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 10.12.2002. Ο λειτουργός επέστρεψε στην εργασία του και στις 13.12.2002 το Συμβούλιο αποφάσισε να τον θέσει και πάλι σε διαθεσιμότητα, για τα ίδια παραπτώματα, και να επαναληφθεί η πειθαρχική διαδικασία. Με την επιστροφή του, του καταβλήθηκε ποσό £28.416, το οποίο αντιπροσωπεύει τον καθαρό μισθό που του κατακρατήθηκε κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας και της αναγκαστικής αφυπηρέτησης του μέχρι την ημερομηνία της απόφασης του Δικαστηρίου.

Μέχρι σήμερα το Συμβούλιο δεν έχει προχωρήσει στην εξέταση της υπόθεσης. Ο λειτουργός αποζημιώνεται με το 65% του μισθού του κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας του.

4.147.12 Ζημιές πατατοπαραγωγών από την καλλιέργεια προβληματικού εισαγόμενου πατατόσπορου. Το Συμβούλιο αποφάσισε να πληρώσει αποζημιώσεις προς τους πατατοπαραγωγούς που υπέστησαν ζημιά από την καλλιέργεια προβληματικού εισαγόμενου πατατόσπορου για την ανοιξιάτικη εσοδεία 2002.

Η απόφαση αφορά την καταβολή της αξίας δύο σάκων πατατόσπορου για κάθε ένα σάκο προβληματικού και λήφθηκε με την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος, το οποίο ανέρχεται σε £23.496, θα καταβληθεί στο Συμβούλιο από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, η οποία είχε την ευθύνη εισαγωγής του πατατόσπορου.

Η Τράπεζα δεν αποδέχεται ευθύνες για τις ζημιές των παραγωγών, εφόσον, όπως αναφέρει, οι εισαγωγές πατατόσπορου συνοδεύονται με τα απαραίτητα φυτοϋγειονομικά πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της χώρας προέλευσης και, μετά την εισαγωγή του, ελέγχεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δημοκρατίας. Εισηγείται όπως, αντί της επιστροφής χρημάτων στους παραγωγούς, παραχωρηθεί δωρεάν ποσότητα πατατόσπορου κατά την επικείμενη καλλιεργητική περίοδο. Επίσης η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει την καταβολή αποζημιώσεων για διαφυγόν κέρδος των παραγωγών.

Σημειώνεται ότι η εξέταση των παραπόνων των παραγωγών έγινε σε περίοδο που οι φυτείες ήταν σε προχωρημένο στάδιο και ήταν δύσκολο να αποδειχθεί ότι τα προβλήματα οφείλονταν στην κακή ποιότητα του πατατόσπορου. Για το λόγο αυτό ορισμένοι από τους προμηθευτές δεν αποδέχθηκαν ευθύνη και δεν ανταποκρίθηκαν σε αίτημα για παραχώρηση δωρεάν ποσοτήτων πατατόσπορου.

Σχετική έκθεση του Τμήματος Γεωργίας αναφέρει ότι, στην προσπάθεια να εξασφαλιστούν έγκαιρα οι ποσότητες και ποικιλίες πατατόσπορου που απαιτούνται, η εισαγωγή των πρώτων φορτίων γίνεται βεβιασμένα, με αποτέλεσμα να μην είναι έτοιμα όλα τα πιστοποιητικά και οι ποσότητες να μην είναι συσκευασμένες στην τελική τους συσκευασία. Επίσης παρατηρείται κακή διαχείριση του πατατόσπορου, τόσο από τους εισαγωγείς όσο και από τους παραγωγούς.

Σημειώνεται ότι εξετάζεται θέμα προβληματικού πατατόσπορου που φυτεύτηκε για την εσοδεία 2003, αφού παρουσιάστηκαν προβλήματα βλαστικότητας.

Το θέμα της εισαγωγής του πατατόσπορου από το Συμβούλιο και της διεκδίκησης αποζημιώσεων από τους προμηθευτές είχε τεθεί και στην προηγούμενη Έκθεσή μου.

4.147.13 Συνέχιση σχεδίου παραγωγής μικρών πατατών. Το Συμβούλιο, για ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς του εξωτερικού αποφάσισε τη συνέχιση του σχεδίου παραγωγής μικρών πατατών, το οποίο άρχισε το 1998 και βρίσκεται ακόμα σε πειραματικό στάδιο, παρέχοντας στους παραγωγούς που συμμετέχουν σ' αυτό εξασφαλισμένη τιμή £350 τον τόννο, πλέον £10,50 για την ασφάλιση στον Ο.Γ.Α. και £15 τον τόννο για τη συσκευασία στο χωράφι. Από τα αποτελέσματα της εμπορίας των πατατών του σχεδίου, φαίνεται ότι, παρά τις ψηλές τιμές που εξασφαλίζονται, για το Συμβούλιο εξακολουθεί να προκύπτει μικρή ζημιά, λόγω της υψηλής τιμής που πληρώνεται στους παραγωγούς, ως κίνητρο για προώθηση του σχεδίου. Κατά το 2002 οι πωλήσεις ανήλθαν στους 571 τόννους, σε σύγκριση με 318 το 2001, και προέκυψε ζημιά £81.995, δηλαδή £144 τον τόννο, σε σύγκριση με £15.317 το 2001, δηλαδή £48 τον τόννο.

Αποψη του Συμβουλίου είναι ότι το σχέδιο θα πρέπει να συνεχίσει με τις κατάλληλες προσαρμογές όπου χρειάζεται.

4.147.14 Χρεώστες και οφειλές προς το Συμβούλιο.

(α) Επισφαλή χρέη εταιρείας H.&J.M. Bennett (Import Export) Ltd. Το Συμβούλιο στις 7.2.2002, με έγκριση του Υπουργού Εμπορίου, αποφάσισε τη διάθεση ποσού μέχρι £50.000 για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των πρώην διευθυντών του ομίλου εταιρειών BENNETT και άλλων προσώπων ή εταιρειών, στους οποίους έγιναν προτιμησιακά πληρωμές λίγες μέρες προτού η μητρική εταιρεία του ομίλου κηρύξει πτώχευση, καθώς και εναντίον των διευθυντών που εξουσιοδότησαν τις πληρωμές αυτές. Στις 29.10.2002 αποφασίστηκε η λήψη δικαστικών μέτρων.

(β) Οφειλές παραγωγών για προσωπικά δάνεια του 1992. Στις 30.9.2002, οκτώ πατατοπαραγωγοί χρωστούσαν στο Συμβούλιο το συνολικό ποσό των £56.278, το οποίο αντιπροσωπεύει προσωπικά δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το έτος 1992.

Παρόλο ότι έχουν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξη των δανείων και έχουν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις το 1997 και 1998, εντούτοις δεν έχει καταβληθεί καμιά δόση μέχρι σήμερα.

Από το συνολικό ποσό των £56.278, ποσό £38.070 οφείλεται από πατατοπαραγωγό, στον οποίο το Συμβούλιο έδωσε παράταση χρόνου για διευθέτηση του χρέους του, χωρίς αυτός να εξοφλήσει οποιοδήποτε ποσό. Ο ίδιος παραγωγός χρωστεί επίσης ποσό £7.260, το οποίο αφορά την πώληση πατατόσπορου του 1993, παρόλο που στις 2.7.97 εκδόθηκε δικαστική απόφαση εναντίον του.

(γ) Χρέος από αγοραστή πατατών στην Κύπρο. Από αγοραστή πατατών στην Κύπρο οφείλεται ποσό £11.896, για αξία πατατών που προμηθεύτηκαν από το Συμβούλιο το 2000. Λήφθηκαν νομικά μέτρα και έχει εκδοθεί απόφαση εναντίον του για καταβολή του ποσού των £11.896, με τόκο προς 8% το χρόνο μέχρις εξοφλήσεως.

(δ) Χρέος από Unifruit Hellas. Στις 25.4.2000 δόθηκαν οδηγίες στο νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου για καταχώριση αγωγής εναντίον της πιο πάνω εταιρείας για το ποσό των £5.600, για αξία πατατών που αγόρασε το Δεκέμβριο του 1998. Η εταιρεία πτώχευσε στις 19.3.2003 και δεν αναμένεται να εισπραχθεί το ποσό.

(ε) Απαιτήσεις Συμβουλίου από την εταιρεία μεταφορών SOMAT Βουλγαρίας. Από την πιο πάνω εταιρεία οφείλεται ποσό DM 9.132 (περίπου £2.678) που εκκρεμεί από το 1997, για απώλειες κατά τη μεταφορά πατατών. Ο αντιπρόσωπος της εταιρείας στην Κύπρο πρότεινε την καταβολή ποσού £1.000, για τελική διευθέτηση.

Για τις περιπτώσεις (β) και (γ) πιο πάνω, ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους δικηγόρους του Συμβουλίου για την λήψη περαιτέρω νομικών μέτρων εναντίον τους για είσπραξη του λαβείν του Συμβουλίου ή να ζητήσουν την κήρυξη τους σε πτώχευση.

4.147.15 Φόρος εισοδήματος και έκτακτη εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Δεν έχει ληφθεί τελική απόφαση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Κράτους, κατά πόσο το Συμβούλιο απαλλάσσεται από τις πιο πάνω φορολογίες.

Το Συμβούλιο έλαβε ειδοποιήσεις επιβολής φορολογίας φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, για τα έτη 1994 και 1995, και υπέβαλε ενστάσεις οι οποίες και εκκρεμούν. Επίσης παραμένει σε εκκρεμότητα και η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και ελεγμένων λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 1996-2000, τα οποία ζητήθηκαν από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

4.148 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Μέρος Α

4.148.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Πρόβλημα ρευστότητας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2002 ανέρχονταν σε £5,3 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £0,9 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £4,4 εκ. Όπως προκύπτει, η λειτουργία του Συμβουλίου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση της παροχής οικονομικής υποστήριξης από την Κυβέρνηση, είτε υπό μορφή χορηγίας είτε υπό μορφή εγγυήσεων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο, έχοντας υπόψη του την κατάργηση όλων των επιχορηγήσεων από την Κυβέρνηση, έχει προβεί στη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργίας του στο νέο φιλελευθεροποιημένο περιβάλλον.

(β) Αποτελέσματα έτους. Το Συμβούλιο παρουσίασε για το 2002 έλλειμμα ύψους £1.242.513, σε σύγκριση με £618.823 το 2001. Στις 31.12.2002 το σύνολο των συσσωρευμένων ελλειμμάτων του Συμβουλίου ανήλθε σε £10,47 εκ., σε σύγκριση με £9,23 εκ. το 2001.

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £3,54 εκ., σε σύγκριση με £3,58 εκ. το 2001, δηλαδή σημείωσαν μείωση £0,04 εκ. Αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση των εισπράξεων από τα δικαιώματα σφαγής, από £3,12 εκ. που ήταν το 2001, σε £3,02 εκ. το 2002. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £0,27 εκ., σε σύγκριση με £0,2 εκ. κατά το προηγούμενο έτος, για εξυπηρέτηση 62 Κοινοτήτων της υπαίθρου, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 19.3.1997.

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £4,78 εκ., σε σύγκριση με £4,20 εκ. κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £0,58 εκ., που προήλθε κυρίως από αύξηση στα έξοδα για μισθωτές υπηρεσίες.

(ε) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £7,43 εκ., σε σύγκριση με £7,61 εκ. το 2001.

4.148.2 Εργασίες αναβάθμισης του Σφαγείου για εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Μάρτιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την εφαρμογή του δεύτερου μεταξύ τριών σεναρίου που εισηγείτο συγκεκριμένη μελέτη εξειδικευμένου οίκου του εξωτερικού για αναβάθμιση των εγκαταστάσεων του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, με σκοπό την εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το σκοπό αυτό ενέκρινε

τη διάθεση ποσού £1.066.000 και επιπλέον ποσού £300.000 για την αντιμετώπιση του προβλήματος της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Το Συμβούλιο του Σφαγείου δεν εφάρμοσε την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά προχώρησε στην υλοποίηση του πρώτου σεναρίου, το οποίο ήταν διαφορετικό από εκείνο που εγκρίθηκε, ενώ η εκτιμημένη δαπάνη του ήταν κατά £721.000 μεγαλύτερη από αυτή του σεναρίου 2.

Σημειώνεται ότι ο πρώην Πρόεδρος του Συμβουλίου του Σφαγείου είχε επανειλημμένα αναφέρει στην Κυβέρνηση την πρόθεση του να προχωρήσει με το πρώτο σενάριο, χωρίς όμως οποιαδήποτε ανταπόκριση. Γι' αυτό, τον Αύγουστο 2002, ο Πρόεδρος του Κεντρικού Σφαγείου, ενημερώνοντας για το θέμα το Υπουργείο Εσωτερικών, ζήτησε πρόσθετο ποσό ύψους £900.000, ώστε μέχρι το Φεβρουάριο του 2003 να συμπληρωνόταν τόσο η αναβάθμιση του Σφαγείου, όσο και το σύστημα βιολογικής επεξεργασίας των λυμάτων του Σφαγείου. Το Νοέμβριο 2002, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, υπό τις περιστάσεις, την παραχώρηση του πρόσθετου ποσού.

Από έλεγχο των εργασιών αναβάθμισης του Σφαγείου, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι, κατά τις διαπραγματεύσεις που προηγήθηκαν της υπογραφής του συμβολαίου, η Επιτροπή Προσφορών του Συμβουλίου επέφερε σημαντικές αλλαγές στην προσφορά του επιλεγέντα προσφοροδότη, χωρίς να ενημερώσει/συμβουλευθεί τους ιδιώτες συμβούλους του έργου. Την επίβλεψη των εργασιών του συμβολαίου είχε αναλάβει εξ ολοκλήρου η Διεύθυνση του Σφαγείου. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξέφρασε επιφυλάξεις για το κατά πόσο θα συμπληρωνόταν έγκαιρα η αναβάθμιση και κατά πόσο θα τύγχανε της έγκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι το Φεβρουάριο του 2003. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Ιούλιο 2003 εκκρεμούσε η τελική έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ οι εργασίες για την κατασκευή του συστήματος βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων δεν είχαν ακόμη αρχίσει.

Όπως με πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2003 ο Πρόεδρος του Κεντρικού Σφαγείου, η μη έγκριση οφείλεται σε θέματα εφαρμογής των πρακτικών υγιεινής και ότι οι εργασίες του συστήματος επεξεργασίας λυμάτων θα ξεκινήσουν σύντομα, μόλις συμπληρωθεί η αξιολόγηση των προσφορών.

4.148.3 Τεχνολογική αναβάθμιση του εξοπλισμού. Για την τεχνολογική αναβάθμιση του εξοπλισμού του Σφαγείου κατακυρώθηκε η προσφορά αρ. 6/2000 και υπογράφηκε συμβόλαιο ημερ. 4.12.2001 για ποσό £900.000. Σύμφωνα με τους όρους πληρωμής του συμβολαίου, το 66% του συνολικού ποσού του συμβολαίου θα καταβαλλόταν με την παράδοση του εξοπλισμού, το 29% θα καταβαλλόταν με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου Αποδοχής και το υπόλοιπο 5% με τη λήξη της περιόδου εγγύησης.

Παραλήφθηκε εξοπλισμός συνολικής αξίας £899.429 και καταβλήθηκε το 66% της αξίας του στην εταιρεία (£593.623), ενώ εκκρεμεί το υπόλοιπο 34% (£305.806), επειδή το Πρωτόκολλο Αποδοχής δεν υπογράφηκε, λόγω του ότι παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα που παρέμειναν σε εκκρεμότητα, καθώς και λόγω του ότι η εργολήπτρια εταιρεία πτώχευσε τον Ιανουάριο του 2003. Το Μάρτιο του 2003 στάληκε από το Συμβούλιο στην εταιρεία επιστολή τερματισμού του μεταξύ τους συμβολαίου, σύμφωνα με το άρθρο 2.10.1(β).

Επίσης, σύμφωνα με σημείωμα της Διεύθυνσης του Σφαγείου, παρέμειναν σε εκκρεμότητα θέματα τεχνικής υποστήριξης, εκπαίδευσης του προσωπικού και διάφορα εγχειρίδια. Ζήτησα

από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μας πώς προτίθεται το Συμβούλιο να ενεργήσει για τη διευθέτηση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων, πώς θα αντιμετωπιστεί η ανάγκη μελλοντικής τεχνικής υποστήριξης και η ανάγκη αγοράς εξαρτημάτων και επιδιόρθωσης υλικών.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε σχετικά ότι:

- Το Συμβούλιο ήδη εξασφάλισε εναλλακτική πηγή εξαρτημάτων, πλήρη κατάλογο των οποίων έχει ήδη παραγγείλει.
- Έχει ανευρεθεί εταιρεία η οποία θα προσφέρει τεχνική υποστήριξη στο Σφαγείο και έχει υπογραφεί με αυτή σχετική συμφωνία δοκιμαστικά για ένα έτος.
- Αρκετά εγχειρίδια έχουν εξασφαλιστεί από τους κατασκευαστές των μηχανημάτων.
- Η παραλαβή των μηχανημάτων κατόπι συμφωνίας με τους προμηθευτές, βάσει του συμβολαίου πιστοποιόταν από την ασφαλιστική εταιρεία CGS.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά την παραλαβή του εξοπλισμού δεν διορίστηκε επιτροπή παραλαβής, ούτε και συντάχθηκε οποιοδήποτε πρακτικό για επιβεβαίωση ότι τα υλικά που παραλήφθηκαν ήταν σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

4.148.4 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2002 35 μόνιμους υπαλλήλους (37 υπαλλήλους το 2001). Οι αποδοχές του μόνιμου προσωπικού ανήλθαν σε £937.462, σε σύγκριση με £666.587 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £270.875 ή 40,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στο ότι στις απολαβές του προσωπικού έχουν συμπεριληφθεί τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων που αποχώρησαν ή αφυπηρέτησαν, τα οποία ανέρχονταν στις £182.405, τα αναδρομικά των υπαλλήλων για το 2001 ύψους £11.212, λόγω της αύξησης του 2% που παραχωρήθηκε από το Συμβούλιο στους βασικούς μισθούς από 1.1.2001, και οι απολαβές των δύο διευθυντικών στελεχών για την περίοδο 1.6.2000-31.12.2001, ύψους £58.200, λόγω της άρσης της διαθεσιμότητάς τους. Επίσης, το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2002 κατά μέσο όρο 154 μόνιμους και εποχιακούς εργάτες (163 εργάτες το 2001), με σύνολο απολαβών £2.456.578, σε σύγκριση με £2.163.696 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους £292.882 ή 13,5%.

Στο σύνολο των απολαβών του μόνιμου προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό £68.218 (£75.870 το 2001), το οποίο καταβλήθηκε για υπερωριακή απασχόληση.

4.148.5 Συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων. Οι μόνιμοι συντάξιμοι υπάλληλοι του Κεντρικού Σφαγείου δικαιούνται τα ίδια ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπως και οι δημόσιοι υπάλληλοι, δυνάμει των περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1989 (Κ.Δ.Π. 88/89).

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από το 1989, έτος θέσπισης των Κανονισμών, δεν γίνεται οποιαδήποτε πρόνοια στους λογαριασμούς για αντιμετώπιση μελλοντικών υποχρεώσεων, αλλά απλώς καταβάλλονται συνταξιοδοτικά ωφελήματα, όταν προκύπτουν, με επιβάρυνση του ετήσιου εγκεκριμένου Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τις τρέχουσες υποχρεώσεις.

4.148.6 Ποινικές διώξεις. Μετά από συγκεκριμένες καταγγελίες προς το Διοικητικό Συμβούλιο, διεξήχθη αστυνομική έρευνα εναντίον δύο διευθυντικών στελεχών του Συμβουλίου

για πιθανά παραπτώματα, σε σχέση με οικονομικά θέματα και κατάχρηση εξουσίας. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι πιο πάνω τέθηκαν σε διαθεσιμότητα από 2.6.2000. Ακολούθησε ποινική δίωξη και, όπως πληροφορήθηκα, στις 25.4.2002 η Νομική Υπηρεσία απέσυρε τις κατηγορίες και οι δύο κατηγορούμενοι αθωώθηκαν. Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπι διαπραγμάτευσης με τους δικηγόρους των δύο Διευθυντών, ενέκρινε την πρόωρη αφυπηρέτηση τους και την καταβολή, μεταξύ άλλων, στον καθένα 1½ ετήσιου μισθού και £5.000 κατά χάρη, τα οποία δεν προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία ή Κανονισμούς, καθώς και αποζημίωση για τις άδειες που δικαιούνταν μέχρι τις 2.6.2000, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν σε διαθεσιμότητα.

4.148.7 Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το 2001 παραχωρήθηκε, με κυβερνητική εγγύηση, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους στο Συμβούλιο μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους £5,5 εκ., με επιτόκιο 6%, αποπληρωτέο από 30.11.2002 μέχρι τις 30.11.2021 με ετήσιες ισόποσες δόσεις. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, το Συμβούλιο δεν έχει καταβάλει στις 30.11.2002 την οφειλόμενη δόση του δανείου ύψους £478.997 (κεφάλαιο £149.353, τόκοι £329.644).

4.148.8 Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Φόρου Εισοδήματος. Τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £2.235.388 και £550.980, αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων μέχρι 31.12.2002 ύψους £262.986 και £87.493, αντίστοιχα. Απ' ό,τι πληροφορήθηκα, ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει καταχωρίσει ποινικές υποθέσεις εναντίον του Συμβουλίου για μη έγκαιρη καταβολή οφειλόμενων εισφορών. Σε μια εκδικασθείσα υπόθεση επιβλήθηκε στο Συμβούλιο πρόστιμο ύψους £9.000. Αντιλαμβάνομαι ότι οι πιο πάνω οφειλές προέκυψαν λόγω έλλειψης ρευστότητας. Εισηγήθηκα και πάλι όπως το θέμα αυτό απασχολήσει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα συσσωρευμένα ποσά προστίμων που καταβλήθηκαν μέχρι 31.12.2002, σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, ανήλθαν για τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις στις £66.213, ενώ για το Φόρο Εισοδήματος στις £192.076.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το θέμα τους απασχολεί έντονα και ότι από τον Αύγουστο 2003, όταν εισήχθησαν τα νέα τέλη για τις υπηρεσίες που προσφέρονται από το Συμβούλιο, καταβάλλονται κανονικά οι τρέχουσες δόσεις του προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Φόρο Εισοδήματος, ενώ εκκρεμεί η διευθέτηση του τρόπου πληρωμής των καθυστερημένων οφειλών.

4.148.9 Χρεώσεις.

(α) Συμβόλαιο αγοράς υπολειμμάτων σφαγής. Στις 31.12.2002 ο αγοραστής χρωστούσε στο Συμβούλιο για την αγορά υπολειμμάτων σφαγής το ποσό των £292.345. Ο αγοραστής, επικαλούμενος το διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Κ.Δ.Π. 28/2001) που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.1.2001, με το οποίο απαγορεύτηκε η επεξεργασία ζωικών αποβλήτων με σκοπό την παραγωγή ζωοτροφών που προορίζονται για τη διατροφή ζώων εκτροφής, ζήτησε από το Συμβούλιο να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σχετική σύμβαση και αρνείται να καταβάλει στο Συμβούλιο τα ποσά της χρέωσης για τα υπολείμματα σφαγής που του

παραδίνονταν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος, τα οποία μέχρι 31.12.2002 ανέρχονταν σε περίπου £138.500. Εισηγήθηκα όπως το πιο πάνω θέμα απασχολήσει το Συμβούλιο, με σκοπό τη λήψη απόφασης σχετικά με την τύχη της σύμβασης, καθώς και για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στο Νομικό τους Σύμβουλο για καταχώριση αγωγής.

(β) Συμβόλαια για την αγορά εντέρων.

- (i) Στις 31.12.2002 ο αγοραστής για την περίοδο 12/96 – 8/99 χρωστούσε στο Συμβούλιο το ποσό των £155.552, το οποίο αφορά χρεώσεις της περιόδου 12/96 - 8/97 (£58.580), της περιόδου 4/99 - 8/99 (£40.933), καθώς και τόκους για την περίοδο 1991-2002 (£56.039). Επειδή η οφειλή δεν έχει τακτοποιηθεί και το συμβόλαιο μεταξύ Συμβουλίου και αγοραστή έληξε στις 31.7.1999, την 1.9.2000 καταχωρίστηκε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας, η οποία και εκκρεμεί.
- (ii) Στις 31.12.2002 ο αγοραστής εντέρων για την περίοδο 7/2002 – 12/2002 χρωστούσε στο Συμβούλιο το ποσό των £44.407, το οποίο αφορά χρεώσεις της περιόδου 7/2002 – 12/2002 (£42.852), καθώς και τόκους για το έτος 2002 (£1.555). Σημειώνεται ότι το συμβόλαιο μεταξύ του Συμβουλίου και του αγοραστή ίσχυε για την περίοδο 29.11.1999 – 28.11.2001 και προνοούσε όπως οι χρεώσεις κάθε μήνα αποπληρώνονται τη 15^η μέρα του επόμενου μήνα.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο αγοραστής πληρώνει σταδιακά τις υποχρεώσεις του προς το Συμβούλιο.

4.148.10 Είσπραξη δικαιωμάτων σφαγής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το Συμβούλιο εισέπραξε το 2002 δικαιώματα σφαγής λιγότερα από αυτά που προβλέπονται στους περί Κεντρικού Σφαγείου Κανονισμούς του 1988 έως 1998.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, οι περιπτώσεις αυτές αφορούν προσφορές που έχουν προκηρυχθεί από μεγάλους εμπόρους κρεάτων, πελάτες του Συμβουλίου, στις οποίες το Συμβούλιο ανταποκρίθηκε με χαμηλότερα τέλη σφαγής, ώστε να τους κρατήσει κοντά του.

4.148.11 Επιβολή ΦΠΑ στις υπηρεσίες που προσφέρει το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο για την περίοδο 1.2.2002 – 21.4.2002 δεν έχει επιβάλει φόρο προστιθέμενης αξίας στα δικαιώματα που έχει εισπράξει από τη σφαγή και εκδορά ζώων, με αποτέλεσμα στις 31.12.2002 να οφείλει στην Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ποσό ύψους £59.846, πλέον £9.144 για επιβαρύνσεις και τόκους.

4.149 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

4.149.1 Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Εισηγήθηκα τη ρύθμιση του θέματος με τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας.

4.149.2 Συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος των δραστηριοτήτων των Συμβουλίων επιβάλλει τη δημιουργία καλά οργανωμένων Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, στελεχωμένων με κατάλληλο, έμπειρο και προσοντούχο προσωπικό.

4.149.3 Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(α) Εκκρεμείς υποχρεώσεις. Οι συνολικές οφειλές των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £22 εκ. Ποσό £14,1 εκ. δεν γίνεται αποδεκτό, για τους εξής λόγους:

- (i) Το νερό που προμήθευσε το Διυλιστήριο Λεμεσού (£12,4 εκ.) στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού τιμολογήθηκε προς 33,5 σεντ το κυβ. μ., ενώ οι εγκεκριμένες τιμές πώλησης προς τους καταναλωτές είναι κατά πολύ χαμηλότερες.
- (ii) Νερό αξίας £1,7 εκ., το οποίο αντλήθηκε από ένδεκα συνολικά γεωτρήσεις στη Γερμασόγεια, τιμολογείτο μέχρι 31.5.98 προς 3,7 σεντ το κυβ. μ. και από 1.6.98 προς 33,5 σεντ το κυβ. μ., χρεώσεις τις οποίες δεν αποδέχεται το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Επίσης, το Συμβούλιο έχει την απαίτηση όπως η Κυβέρνηση προμηθεύει το νερό αυτό δωρεάν, ως αντιστάθμισμα για τις ζημιές που έχει υποστεί το Συμβούλιο από την απώλεια των πηγών προμήθειας νερού, λόγω της κατασκευής του Φράγματος Κούρρη στην Άλασσα.

(β) Διαγραφή καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας. Με την απόφασή του αρ. 27.234, ημερ. 30.1.2003, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διαγραφή των ποσών των £6.197.879 και £2.138.371, πλέον τόκους, τα οποία όφειλαν προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας, αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά προέκυψαν από τη διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς του νερού από το Τμήμα και της τιμής πώλησης προς τους καταναλωτές για την περίοδο 1.1.1994 – 31.12.2001.

4.149.4 Ρευστότητα/βιωσιμότητα. Η οικονομική κατάσταση των Συμβουλίων παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τακτοποιήσουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, οι οποίες στις 31.12.2002 ανέρχονταν στα £25,1 εκ., σε σύγκριση με £20,7 εκ. το 2001. Παρά την αναθεώρηση από 1.1.2002 των τελών πώλησης νερού προς τους καταναλωτές, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εσόδων κατά μέσο όρο 32,11%, οι δυνατότητες των Συμβουλίων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους φαίνεται να εξακολουθούν να είναι περιορισμένες. Εισηγήθηκα τη διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας και τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για βελτίωση/επίλυση του προβλήματος.

4.149.5 Πώληση νερού εκτός ορίων των Συμβουλίων. Συνεχίστηκε και κατά το 2002 η πώληση νερού από τα Συμβούλια σε περιοχές εκτός των ορίων προμήθειας νερού, όπως αυτά καθορίζονται στο Νόμο. Εξέφρασα την άποψη ότι τέτοιες ενέργειες δεν συνάδουν με το Νόμο, επειδή αφενός γίνεται πώληση νερού σε περιοχές εκτός των ορίων προμήθειας των Συμβουλίων και αφετέρου η τιμή πώλησης είναι ψηλότερη από εκείνη που χρεώνεται στους καταναλωτές τους. Εισηγήθηκα να μελετηθεί η πιθανότητα ένταξης των εν λόγω περιοχών στα όρια των Συμβουλίων, με κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση. Το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του αρ. 53.440, ημερ. 28.3.2001, και 53.577, ημερ. 25.4.2001, ενέκρινε την

υδροδότηση και τη διαχείριση της υδατοπρομήθειας δύο περιοχών, ενώ συνεχίζονται οι επαφές και διαπραγματεύσεις για τις υπόλοιπες.

4.149.6 Πρόωρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία επιλέγουν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσαυξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας τους. Η καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, με βάση αυξημένες απολαβές, δεν συνάδει με την πρόνοια του άρθρου 14(1) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου και του άρθρου 36(1) της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης 111/96 που προνοεί ότι «ο μισθός κάθε θέσης στην υπηρεσία του Συμβουλίου είναι αυτός που καθορίζεται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας».

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του άρθρου 2 της συλλογικής σύμβασης 1998-2000, προκύπτει ότι γίνεται συχνή χρήση του δικαιώματος πρόωρης αφυπηρέτησης, με αποτέλεσμα τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας να επιβαρύνονται με σημαντικά ποσά. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας πρόωρης και της ημερομηνίας κανονικής αφυπηρέτησης περιορίζεται στον ένα μήνα.

4.149.7 Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Σε αριθμό υπαλλήλων παραχωρήθηκαν μέχρι και τέσσερεις πρόσθετες προσαυξήσεις, με το δικαιολογητικό της μισθολογικής αποκατάστασης, χωρίς να παρέχεται τέτοια ευχέρεια με βάση το αντίστοιχο σχέδιο υπηρεσίας.

4.149.8 Προσλήψεις/μετατάξεις/προαγωγές σε θέσεις πρώτου διορισμού και προαγωγής. Σε αντίθεση με τις πρόνοιες των υφιστάμενων Κανονισμών, των σχεδίων υπηρεσίας και των αρχών της χρηστής διοίκησης, συνεχίζεται η τακτική της πρόσληψης/μετάταξης ή/και προαγωγής υπαλλήλων σε θέσεις πρώτου διορισμού και προαγωγής, χωρίς οι θέσεις αυτές να έχουν προηγουμένως δημοσιευτεί.

4.149.9 Αφυπηρετήσεις προσωπικού - Επιστροφή εισφορών. Σε υπαλλήλους που ήταν ενταγμένοι στο Ταμείο Προνοίας και αφυπηρέτησαν με βάση το Σχέδιο Σύνταξης μετά την 1.1.1982, ημερομηνία εφαρμογής των Κανονισμών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, έχουν επιστραφεί οι εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Ταμείο Προνοίας. Ζήτησα την άποψη του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος κατά πόσο, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο, τα Συμβούλια είχαν υποχρέωση να κατακρατήσουν φόρο εισοδήματος από τις πιο πάνω επιστροφές, αφού οι λόγοι για τους οποίους αυτές τύγχαναν φοροαπαλλαγής καθ' όλη την περίοδο της υπηρεσίας τους έχουν εκλείψει με την επιλογή τους να αφυπηρετήσουν με βάση το Σχέδιο Σύνταξης.

4.149.10 Απώλεια νερού. Το ποσοστό απώλειας νερού (διαφορά μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε) κυμάνθηκε μεταξύ 16,40% και 31,50%, σε σύγκριση με εκείνο του προηγούμενου έτους που ήταν μεταξύ 18,60% και 36%, το οποίο είναι εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού και χρήζει άμεσης διερεύνησης.

4.149.11 Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν στους καταναλωτές για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών, ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, κυμάνθηκαν μεταξύ £36.577 και £118.503, σε σύγκριση με εκείνες του 2001, που ήταν μεταξύ £19.971 και £29.411.

Επειδή η διερεύνηση των αιτίων για υπερβολικές καταναλώσεις, τακτοποιήσεις και απώλειες νερού κοστίζουν στα Συμβούλια σημαντικά ποσά, τόσο σε μισθούς και ημερομίσθια, όσο και σε υλικά, πέρα από την απώλεια εσόδων, εισηγήθηκα τη δημιουργία αρχείου εκπτώσεων, απωλειών νερού και προβληματικών υδρομετρητών, με σκοπό τη μελέτη και αξιολόγηση των αιτίων και τον καθορισμό προδιαγραφών για τους υδρομετρητές, τα οποία θα συμβάλουν στον περιορισμό των απωλειών και των υπερβολικών καταναλώσεων.

Μέρος Β

4.149.12 Σύσταση και λειτουργία Ταμείων. Δεν έχουν ακόμη θεσπιστεί Κανονισμοί που να διέπουν τη σύσταση και λειτουργία των Ταμείων Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, Ευημερίας κ.τ.λ., όπως προνοεί το άρθρο 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

4.149.13 Οργανικές θέσεις Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις μη εφαρμογής των προνοιών του άρθρου 14(1) του τροποποιητικού Νόμου αρ. 172/88, το οποίο καθορίζει ότι η δημιουργία νέων θέσεων και σχεδίων υπηρεσίας πρέπει να εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ως αιτιολογία δίνεται το γεγονός ότι οι νέες θέσεις περιλαμβάνονται στις σχετικές συλλογικές συμβάσεις, οι οποίες τυγχάνουν της έγκρισης και του Υπουργικού Συμβουλίου. Υπέδειξα ότι οι ρυθμίσεις που γίνονται και οι συμβατικές υποχρεώσεις που δημιουργούνται με τη συνομολόγηση των συλλογικών συμβάσεων δεν πρέπει να συγκρούονται με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

4.149.14 Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες. Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, σε αντίθεση με το άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

4.150 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

4.150.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £484.330, σε σύγκριση με £576.561 το 2001.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £8.021.507, σε σύγκριση με £6.243.678 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.777.829, που οφείλεται κυρίως στην αναθεώρηση από 1.1.2002 των τελών πώλησης νερού προς τους καταναλωτές και στην αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £8.505.837, σε σύγκριση με £6.820.239 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.685.598, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους πωλήσεων, των αποδοχών προσωπικού, της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και της επιδιόρθωσης και συντήρησης των στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

(δ) Διαγραφή οφειλής προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.234 ημερομηνίας 30.1.2003, εγκρίθηκε η διαγραφή ποσού £6.197.879, πλέον τόκοι, το οποίο οφειλόταν στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στις 31.12.2002

και προέκυψε από τη διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς του νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και της τιμής πώλησης προς τους καταναλωτές μέχρι 31.12.2001. Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς του έτους.

(ε) Ρευστότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £4,4 εκ. (£3,7 εκ. το 2001).

4.150.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 138 πρόσωπα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £2.867.211, σε σύγκριση με £2.592.257 το 2001.

4.150.3 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2002 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις για δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους ανέρχονταν σε £155.440.

4.150.4 Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε £68.845, σε σύγκριση με £29.411 το 2001.

4.150.5 Απώλεια νερού. Το ποσοστό της απώλειας νερού ήταν 25,42% και αντιπροσωπεύει 3,8 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £1,3 εκ.. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2001 ήταν 20,45%.

Επειδή η διερεύνηση των αιτίων για υπερβολικές καταναλώσεις, τακτοποιήσεις και απώλειες νερού κοστίζουν στο Συμβούλιο σημαντικά ποσά τόσο σε μισθούς και ημερομίσθια, όσο και σε υλικά, πέρα από την απώλεια εσόδων, εισηγήθηκε τη δημιουργία αρχείου εκπτώσεων, απωλειών νερού και προβληματικών υδρομετρητών, με σκοπό τη μελέτη και αξιολόγηση των αιτίων και τον καθορισμό κριτηρίων και προδιαγραφών για τους υδρομετρητές, τα οποία θα συμβάλουν στον περιορισμό των απωλειών και των υπερβολικών καταναλώσεων.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, έχει ήδη συσταθεί Επιτροπή για εξέταση του σοβαρότατου θέματος του μη τιμολογημένου νερού, με προτεραιότητα τη δημιουργία Αρχείου, και ότι τα σχετικά στοιχεία που συλλέγονται θα αξιολογούνται ανά τριμηνία.

4.150.6 Προσλήψεις/μετατάξεις. Η τακτική της πρόσληψης ή/και μετάταξης σε θέσεις πρώτου διορισμού, χωρίς να γίνει εκ των προτέρων σχετική δημοσίευση, συνεχίστηκε και κατά το 2002, σε αντίθεση με τις πρόνοιες των υφιστάμενων Κανονισμών και των σχεδίων υπηρεσίας.

4.150.7 Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Σε υπάλληλο του Συμβουλίου, ο οποίος προσλήφθηκε την 1.2.2001, παραχωρήθηκαν αντικανονικά από 1.7.2002 τέσσερις πρόσθετες προσαυξήσεις, με τη δικαιολογία της μισθολογικής αποκατάστασης, χωρίς να υπάρχει τέτοια εξουσία είτε σε Κανονισμούς είτε στα σχέδια υπηρεσίας.

4.150.8 Ωφελήματα αφυπηρέτησης του πρώην Διευθυντή. Στον πρώην Διευθυντή του Συμβουλίου, ο οποίος αφυπηρέτησε πρόωρα στις 31.1.2003, παραχωρήθηκαν πρόσθετα αυξημένα συνταξιοδοτικά ωφελήματα, πέρα από εκείνα που δικαιούτο με βάση τους υφιστάμενους Κανονισμούς.

4.150.9 Παράταση υπηρεσίας. Κατά παρέκκλιση των προνοιών των άρθρων 9 και 13 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Συντάξεις και Φιλοδωρήματα)

Κανονισμών του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας (ΚΔΠ 78/96), το Συμβούλιο παρέτεινε, αντικανονικά, την υπηρεσία ενός υπαλλήλου μέχρι το 63^ο έτος της ηλικίας του, επιτρέποντας του να αφυπηρετήσει από 1.3.2002, με βάση Σχέδιο Σύνταξης, αντί με Κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας.

4.150.10 Αφυπηρετήσεις προσωπικού - Επιστροφή εισφορών. Σε υπαλλήλους που ήταν ενταγμένοι στο Ταμείο Προνοίας και αφυπηρετήσαν με βάση Σχέδιο Σύνταξης μετά την 1.1.1982, ημερομηνία εφαρμογής των Κανονισμών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, έχουν επιστραφεί οι εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Ταμείο Προνοίας, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι φορολογικές απαλλαγές που δόθηκαν για τις εισφορές αυτές, οι οποίες και θα έπρεπε να είχαν αποκοπεί.

4.150.11 Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης δαπανήθηκε ποσό £156.456, το οποίο αντιστοιχεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε υπάλληλο περίπου £1.133. Το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας ανέρχεται στο 3,24% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2002 ποσό £54.726. Τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, κατά παράβαση του άρθρου 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, έχει ήδη ετοιμαστεί προσχέδιο Κανονισμών αναφορικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού και, αφού ολοκληρωθεί η μελέτη τους από το Διοικητικό Συμβούλιο, θα υποβληθούν για έγκριση και δημοσίευση.

4.151 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

4.151.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £1.161.167, σε σύγκριση με £2.852.858 το 2001.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £3.989.940, σε σύγκριση με £2.648.668 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.341.272.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £5.151.107, σε σύγκριση με £5.501.526 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £350.419, που οφείλεται κυρίως στη μείωση του κόστους πωλήσεων νερού, λόγω χρήσης του δικαιώματος άντλησης της ατελούς ποσότητας των 2,7 εκ. κυβ. μ. νερού από τις γεωτρήσεις της Γερμασόγειας.

(δ) Ρευστότητα/βιωσιμότητα. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £15,6 εκ. (£13 εκ. το 2001).

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, αυτό οφείλεται στη συνέχιση της τιμολόγησης του νερού που το Συμβούλιο λαμβάνει από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων προς 33½ σεντ/κυβ.μ., ενώ το Συμβούλιο είναι αναγκασμένο να πωλεί το νερό στους καταναλωτές σε χαμηλότερη τιμή.

4.151.2 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 98 πρόσωπα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £2.240.132, σε σύγκριση με £2.156.281 το προηγούμενο έτος.

4.151.3 Συλλογική Σύμβαση 1.1.1998 – 31.12.2000.

(α) Δημιουργία νέων θέσεων έναντι κατάργησης άλλων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι για την εφαρμογή της πρόνοιας αυτής θα έπρεπε να εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη δημιουργία των νέων θέσεων και τον καθορισμό της μισθολογικής κλίμακας της κάθε θέσης, να ετοιμαστούν και υποβληθούν για έγκριση σχέδια υπηρεσίας και να προκηρυχθούν οι θέσεις πρώτου διορισμού. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο αναβάθμισε υφιστάμενες θέσεις, ενέκρινε κλίμακες και σχέδια υπηρεσίας και πρόσφερε διορισμούς σε υφιστάμενο προσωπικό, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 14(1) του σχετικού Νόμου, το οποίο παρέχει την αρμοδιότητα για τέτοιες αποφάσεις μόνο στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο προχώρησε στα πιο πάνω μετά την έγκριση των δύο τελευταίων συμβάσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο και ότι θα ετοιμαστούν και θα υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση νέα σχέδια υπηρεσίας.

(β) Αναβάθμιση κλίμακας και μετονομασία τίτλου. Πέρα από την αναβάθμιση της μισθολογικής κλίμακας του Λειτουργού Μηχανογράφησης από Α8-Α9 σε Α10-Α12+2 και τη μετονομασία του τίτλου σε Προϊστάμενο Πληροφορικής, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την τοποθέτηση του στο αρχικό σημείο της κλίμακας Α12+2, σε αντίθεση με το άρθρο 89 των όρων υπηρεσίας των υπαλλήλων, το οποίο υιοθετεί τους κανόνες αναπροσαρμογής που εφαρμόζονται στη Δημόσια Υπηρεσία. Για την πιο πάνω απόφασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε στις 21.3.2002 την καλυπττική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργείο Εσωτερικών, συμμεριζόμενο τόσο τις απόψεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, όσο και τις δικές μου για το θέμα αυτό, αρνήθηκε υπό τις περιστάσεις να το προωθήσει στο Υπουργικό Συμβούλιο και υπέδειξε στις 29.4.2002 την αναπροσαρμογή της μισθοδοσίας του επηρεαζόμενου υπαλλήλου, σύμφωνα με τους Κανονισμούς αναπροσαρμογής μισθού υπαλλήλου στις περιπτώσεις αναβάθμισης θέσεων, οι οποίοι ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία (Κ.Δ.Π. 175/95, Καν. 18(1)). Το Συμβούλιο δεν έχει μέχρι σήμερα λάβει οποιαδήποτε μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η συγκεκριμένη τοποθέτηση έγινε με βάση τις απολαβές που προσφέρονται ευρύτερα στην αγορά εργασίας στον κλάδο πληροφορικής (για προσοντούχο προσωπικό).

4.151.4 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2002 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους δάνεια συνολικού ύψους £118.276.

4.151.5 Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών, ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε £118.503, σε σύγκριση με £26.394 το 2001. Η σημαντική αύξηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση της μέγιστης διατίμησης οικιακών καταναλωτών από £0,56 το κυβ.μ. σε £2,00 το κυβ.μ.

4.151.6 Απώλεια νερού. Το ποσοστό της απώλειας νερού ήταν 16,40% και αντιπροσωπεύει 1,9 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £0,6 εκ.. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2001 ήταν 18,60%.

Επειδή η διερεύνηση των αιτίων για υπερβολικές καταναλώσεις, τακτοποιήσεις και απώλειες νερού κοστίζουν στο Συμβούλιο σημαντικά ποσά τόσο σε μισθούς και ημερομίσθια, όσο και σε υλικά, πέρα από την απώλεια εσόδων, εισηγήθηκα τη δημιουργία αρχείου εκπτώσεων, απωλειών νερού και προβληματικών υδρομετρητών, με σκοπό τη μελέτη και αξιολόγηση των αιτίων και τον καθορισμό κριτηρίων και προδιαγραφών των υδρομετρητών, τα οποία θα συμβάλουν στον περιορισμό των απωλειών και των υπερβολικών καταναλώσεων.

4.151.7 Συντάξεις και φιλοδωρήματα. Μεγάλος αριθμός υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν μετά την 1.1.1982, ημερομηνία εφαρμογής των Κανονισμών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δεν κατέβαλαν εισφορές στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών για την περίοδο υπηρεσίας τους από 1.1.1982 μέχρι την αφυπηρέτησή τους, η οποία λογίζεται ως περίοδος υποχρεωτικών εισφορών, σύμφωνα με το άρθρο 6 των σχετικών Κανονισμών.

4.151.8 Αφυπηρετήσεις προσωπικού - Επιστροφή εισφορών. Σε υπαλλήλους που ήταν ενταγμένοι στο Ταμείο Προνοίας και αφυπηρέτησαν με Σχέδιο Σύσταξης μετά την 1.1.1982, ημερομηνία εφαρμογής των Κανονισμών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, έχουν επιστραφεί οι εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Ταμείο Προνοίας, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι φορολογικές απαλλαγές που δόθηκαν για τις εισφορές αυτές, οι οποίες θα έπρεπε να τους αποκοπούν.

4.151.9 Ταμείο Προνοίας του Προσωπικού του Συμβουλίου. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Προνοίας προέβη κατά το 1999 στην αγορά μετοχών δημόσιων εταιρειών, ενώ, σύμφωνα με την πρόνοια του άρθρου 16(2) των Κανονισμών, τα σε πίστη του Ταμείου ποσά επενδύονται σε τέτοια χρεώγραφα, όπως η Επιτροπή ήθελε αποφασίσει. Οι επενδύσεις του Ταμείου σε μετοχές δημόσιων εταιρειών είχαν κατά τη διάρκεια του 2002 απώλειες, λόγω συνεχούς μείωσης των τιμών των μετοχών στο χρηματιστήριο.

4.151.10 Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, δαπανήθηκε ποσό £144.260, το οποίο αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε υπάλληλο περίπου £1.472. Το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας ανέρχεται στο 3,24% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2002 ποσό £43.896. Τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, κατά παράβαση του άρθρου 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

4.151.11 Μηχανογράφηση υπηρεσιών - Συμβόλαιο 3/94. Όπως με πληροφόρησε η Διεύθυνση του Συμβουλίου, οι βασικές πρόνοιες της συμφωνίας, η οποία συνομολογήθηκε στις 29.12.2000 με τον προμηθευτή, έχουν ικανοποιηθεί. Η εταιρεία θα συνεχίσει να παρέχει στο Συμβούλιο δωρεάν υπηρεσίες και τα επόμενα τρία χρόνια, όπως προνοείται στη συμφωνία.

4.151.12 Συμβουλευτικές υπηρεσίες - Μελέτη Γαρύλλη - Κατασκευή σταθμού επεξεργασίας νερού. Οι δαπάνες για την πιο πάνω μελέτη, που ανήλθαν σε £41.055, διαγράφηκαν στο λογαριασμό Κερδοζημιών, επειδή δεν εξασφαλίστηκε έγκριση για την εκτέλεση του έργου της εκμετάλλευσης του υδροφόρου στρώματος Γαρύλλη.

4.152 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

4.152.1 Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £335.215, σε σύγκριση με £323.636 το 2001. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία από τον Προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ, ύψους £234.204, και έσοδα από απασχόληση προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους £100.060. Τα αντίστοιχα έξοδα ανήλθαν σε £335.215.

4.152.2 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον Ισολογισμό στις 31.12.2002 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 είχαν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

4.152.3 Προσωπικό. Το προσωπικό του Συμβουλίου ήταν 8 υπάλληλοι. Εκτός από το Λογιστή του Συμβουλίου, ο οποίος αφιερώνει περίπου το 50% του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, οι υπόλοιποι επτά είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Οι δαπάνες για μισθούς, εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα των πιο πάνω υπαλλήλων ανήλθαν στις £197.730

4.153 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

4.153.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £346.628, σε σύγκριση με £735.008 το 2001.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £2.154.275, σε σύγκριση με £1.830.069 το 2001.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £2.500.902, σε σύγκριση με £2.565.077 το 2001.

(δ) **Ρευστότητα.** Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2002 σε £5 εκ. (£4 εκ. το 2001). Εισηγήθηκα τη διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας του Συμβουλίου.

(ε) **Διαγραφή οφειλής προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.** Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.234 ημερομηνίας 30.1.2003, εγκρίθηκε η διαγραφή ποσού £2.138.371, πλέον τόκοι, το οποίο οφειλόταν στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων μέχρι 31.12.2002 και προέκυψε από τη διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς του νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και της τιμής πώλησης προς τους καταναλωτές μέχρι 31.12.2001. Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς του έτους.

4.153.2 Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2002 εγκρίθηκε με σημαντική καθυστέρηση στις 29.5.2002. Επειδή στον περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμο δεν υπάρχει οποιαδήποτε διάταξη σχετικά με τον καταρτισμό, έγκριση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού, εισηγήθηκα τη ρύθμιση του θέματος με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας.

4.153.3 Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 54 πρόσωπα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε £1.139.909, σε σύγκριση με £1.087.680 το 2001.

4.153.4 Πλήρωση κενής θέσης. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη μετάταξη από 1.6.2002, στη θέση Βοηθού Γραφείου, η οποία είναι θέση πρώτου διορισμού, ενός Τεχνίτη, ο οποίος κατείχε οργανική θέση στο Συμβούλιο, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Κανονισμού αρ. 18 των όρων υπηρεσίας των υπαλλήλων, ο οποίος προνοεί την προκήρυξη όλων των θέσεων πρώτου διορισμού με σχετική δημοσίευση.

4.153.5 Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Σε αριθμό υπαλλήλων παραχωρήθηκαν, μετά από αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, μία μέχρι τρεις πρόσθετες προσαυξήσεις, με το δικαιολογητικό της επιτυχίας σε εξετάσεις, με βάση την πρόνοια του Κανονισμού αρ. 40 (Κ.Δ.Π. 111/96). Για σκοπούς εφαρμογής του Κανονισμού αυτού, ζήτησα να διευκρινιστεί ποιες εξετάσεις έχουν άμεση σχέση με τα καθήκοντα της καθεμιάς από τις θέσεις αυτές.

4.153.6 Αφυπηρετήσεις προσωπικού - Επιστροφή εισφορών. Σε υπαλλήλους που ήταν ενταγμένοι στο Ταμείο Προνοίας και αφυπηρέτησαν με βάση Σχέδιο Σύνταξης μετά την 1.1.1982, ημερομηνία εφαρμογής των Κανονισμών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, έχουν επιστραφεί οι εισφορές τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Ταμείο Προνοίας, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι φορολογικές απαλλαγές που δόθηκαν για τις εισφορές αυτές, οι οποίες και θα έπρεπε να είχαν αποκοπεί.

4.153.7 Απώλεια νερού. Το ποσοστό απώλειας νερού ήταν 31,5% (το οποίο θεωρείται υπερβολικά ψηλό, συγκρινόμενο με το ποσοστό απώλειας των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και Λευκωσίας), σε σύγκριση με 36% το 2001 και 16% το 2000.

4.153.8 Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε £36.577, σε σύγκριση με £19.971 το 2001.

Επειδή η διερεύνηση των αιτίων για υπερβολικές καταναλώσεις, τακτοποιήσεις και απώλειες νερού κοστίζουν στο Συμβούλιο σημαντικά ποσά τόσο σε μισθούς και ημερομίσθια, όσο και σε υλικά, πέρα από την απώλεια εσόδων, εισηγήθηκα τη δημιουργία αρχείου εκπτώσεων, απωλειών νερού και προβληματικών υδρομετρητών, με σκοπό τη μελέτη και αξιολόγηση των αιτίων και τον καθορισμό κριτηρίων και προδιαγραφών για τους υδρομετρητές, τα οποία θα συμβάλουν στον περιορισμό των απωλειών και των υπερβολικών καταναλώσεων.

4.153.9 Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, δαπανήθηκε ποσό £60.927, το οποίο αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε υπάλληλο περίπου £1.128, ενώ η συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας ανέρχεται στο 3,24% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2002 ποσό £23.225. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, κατά παράβαση των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας.

4.154 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ**Μέρος Α**

4.154.1 Οικονομική κατάσταση. Οι εισπράξεις του Ταμείου ανήλθαν το 2002 σε £1.218.301, σε σύγκριση με £1.334.326 το 2001. Αυτές προήλθαν από το ΛΟΤΤΟ/ΠΡΟΤΟ (£500.000), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (£341.619) και από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (£374.735). Στις 31.12.2002 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν £12.745.994, σε σύγκριση με £11.527.693 το 2001.

4.154.2 Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Κυπριακού Μουσείου (Ίδρυση Ταμείου για την Ανέγερση) Νόμου αρ. 61 του 1987, το Ταμείο ετοιμάζει Προϋπολογισμό, ο οποίος εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή.

Η Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου έχει καταρτίσει Προϋπολογισμό του Ταμείου για τα έτη 1999-2002, ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.7.2002, αλλά καταψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και έκτοτε εκκρεμεί. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το έτος 2003 ψηφίστηκε σε Νόμο το Μάιο του 2003.

4.155 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ**Μέρος Α**

4.155.1 Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το έτος 2002 υποβλήθηκαν τον Ιούλιο 2003 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι εν λόγω λογαριασμοί παρουσιάζουν πλεόνασμα £2.962.266, σε σύγκριση με £2.903.726 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £58.540, που προήλθε κυρίως από αύξηση των εισπραχθέντων τόκων και μείωση των τόκων για προπληρωμές. Τα δάνεια που εκδόθηκαν το 2002 ήταν £3,5 εκ., σε σύγκριση με £11,2 εκ. το 2001, και στις 31 Δεκεμβρίου 2002 το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν £64,4 εκ., σε σύγκριση με £61,4 εκ. το 2001.

4.155.2 Ταμειακό πλεόνασμα. Στις 31.12.2002 το Ταμείο Δημόσιων Δανείων παρουσίαζε ταμειακό πλεόνασμα ύψους £9.495.995, σε σύγκριση με £4.783.994 το 2001.

4.155.3 Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2002 και 2001, κατά οικονομικό τομέα.

	2002	2001
	£000	£000
Υδατική Ανάπτυξη	3.505	3.833
Ανάπτυξη Γεωργίας	12.755	14.013
Αγροτική Ανάπτυξη	14.389	14.307
Ανάπτυξη Αλιείας	351	355
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	11.150	11.177
Τουριστική Ανάπτυξη	6.075	6.831
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	24.728	24.360
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	180	180
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	51	77
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	949	949
	74.133	76.082

4.155.4 Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2002 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν, σύμφωνα με τους λογαριασμούς, σε £29,5 εκ., μετά την αφαίρεση πρόβλεψης £4,6 εκ. για επισφαλή χρέη και £1,8 εκ. για διαγραφή οφειλών. Η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη περιλαμβάνει ποσό £3,1 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια σε Τουρκοκύπριους (κεφάλαιο και τόκοι), επιπρόσθετους καθυστερημένους τόκους ύψους £0,8 εκ., που υπερβαίνουν το εκδοθέν κεφάλαιο, και γενική πρόβλεψη £0,7 εκ.. Η πρόβλεψη για διαγραφή οφειλών περιλαμβάνει ποσό ύψους £1,2 εκ., το οποίο έπρεπε να διαγραφεί από 18.11.1994, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων, ως οφειλόμενο από πρόσφυγες και πληγέντες λόγω της τουρκικής εισβολής. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει ποσό ύψους £0,6 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια που πιθανόν να διαγραφούν μελλοντικά, βάσει δικαστικών αποφάσεων. Το μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου ποσού των καθυστερήσεων οφείλεται από Τουρκοκύπριους και άλλους οφειλέτες, οι οποίοι δεν έχουν αποπληρώσει κανένα ποσό για πολλά χρόνια, λόγω κυρίως των συνθηκών που επικράτησαν μετά την τουρκική εισβολή του 1974.

Παρατηρείται ότι από τα δανειοδοτικά σχέδια που βρίσκονταν στις 31.12.2002 σε λειτουργία, τα μεγαλύτερα ποσοστά καθυστερημένων ποσών παρουσιάζουν τα Αρδευτικά Τμήματα, οι Αυτοεργοδοτούμενοι και οι Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών. Από τα σχέδια που δεν βρίσκονται πια σε ισχύ, ψηλά ποσοστά καθυστερήσεων παρουσιάζουν οι κατηγορίες των ξενοδοχείων, Σχολικών Εφορειών, Δήμων, δανείων σε γεωργούς για την άρδευση Τ/Κ γης, ψαράδων κ.τ.λ.

4.155.5 Επενδύσεις μετρητών. Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο επένδυσης μέρους των χρηματικών αποθεμάτων του Ταμείου σε κυβερνητικά χρεώγραφα, με σκοπό την εξασφάλιση περισσότερων εσόδων από το Ταμείο. Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2002 υπήρχαν στο Ταμείο μετρητά ύψους £9.495.995.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι προγραμματίζεται η ετοιμασία ειδικής μελέτης για τον αποδοτικότερο τρόπο διαχείρισης των χρηματικών αποθεμάτων του Ταμείου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την εισήγησή μου για επένδυση μέρους τους σε κυβερνητικά χρεώγραφα, όσο και τις πρόνοιες των συμφωνιών παραχώρησης δανείων από την Κυβέρνηση προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους, οι οποίες προβλέπουν την επιστροφή των οφειλών όταν υπάρχουν πλεονάσματα στο Ταμείο.

4.155.6 Έγκριση δανείων από τους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παρατηρήθηκαν δύο περιπτώσεις όπου εγκρίθηκαν και παραχωρήθηκαν στους αιτητές δάνεια ύψους £12.000 το καθένα, χωρίς να έχει ετοιμαστεί έκθεση αναφορικά με τη βιωσιμότητα των επενδύσεων, προϋπόθεση η οποία είχε τεθεί και στις δύο περιπτώσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης Σχεδίου Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο Γενικός Λογιστής, προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2003 ότι τα συγκεκριμένα δάνεια εγκρίθηκαν από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, λαμβάνοντας υπόψη ότι για το ένα δάνειο υπήρχαν θετικές απόψεις από τις Ιατρικές Υπηρεσίες για τη βιωσιμότητα του σχεδίου και για το άλλο δάνειο υπήρχαν θετικές απόψεις από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, χωρίς όμως ειδική αναφορά για τη βιωσιμότητα του σχεδίου.

4.156 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**Μέρος Α**

• **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το έτος 2002 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου καθυστερημένα, τον Ιούνιο 2003, και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £2.257, σε σύγκριση με £1.176 το 2001. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2002 οικονομική βοήθεια, ύψους £105.167, σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με £107.644 για το 2001.

4.157 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ**Μέρος Α**

4.157.1 Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2002 ανήλθαν σε £1.929.889, σε σύγκριση με £1.888.332 το 2001. Το πλείστο μέρος των εισπράξεων αντιπροσωπεύει τέλη για την έκδοση αδειών κυνηγίου και κατοχής πυροβόλων όπλων.

4.157.2 Πληρωμές. Οι πληρωμές από το Ταμείο ανήλθαν σε £1.905.096, σε σύγκριση με £2.005.601 το 2001.

4.157.3 Συσσωρευμένο αποθεματικό του Ταμείου. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο του Ταμείου ήταν £2.015.327, σε σύγκριση με £1.990.534 το 2001.

4.158 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**Μέρος Α**

4.158.1 Αποτελέσματα έτους. Το Ταμείο κατά το 2002 πραγματοποίησε εισπράξεις £81.212 και πληρωμές £81.570, σε σύγκριση με £82.174 και £133.260 το 2001, αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2002 ήταν £2.150, σε σύγκριση με £2.508 το προηγούμενο έτος.

4.158.2 Μη έκδοση Λαχείου Προνοίας. Κατά τα έτη 1997-2002 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Προνοίας και τα έξοδα του Ταμείου Λαχείου Προνοίας καλύφθηκαν κυρίως από κρατική χορηγία.

4.158.3 Βοηθήματα σε αναπήρους. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Λαχείου Προνοίας Νόμου αρ. 79(I)/92, ποσοστό ίσο με το 80% των εσόδων του Ταμείου καταβάλλεται σε αναπήρους υπό μορφή βοηθημάτων. Κατά το 2002 καταβλήθηκαν βοηθήματα σε αναπήρους, ύψους £73.570 (£115.260 το 2001), ποσό το οποίο υπερβαίνει το ποσοστό του 80% των εσόδων.

4.159 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ**Μέρος Α**

4.159.1 Οικονομική κατάσταση και αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και έξοδα του Ταμείου ανήλθαν σε £1.344.474 και £506.932, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.331.768 και £480.828 του προηγούμενου έτους, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα £837.542, σε σύγκριση με £850.940 το 2001. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2002 ήταν £6.561.252, σε σύγκριση με £5.773.295 το 2001.

4.159.2 Ετοιμασία Προϋπολογισμού. Για την καλύτερη παρακολούθηση των οικονομικών λειτουργιών του Ταμείου εισηγήθηκα όπως ετοιμάζεται ετήσιος Προϋπολογισμός εσόδων και δαπανών, ο οποίος να εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού πρώτα γίνουν οι απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις.

4.159.3 Αναλογιστική μελέτη του Ταμείου Στους περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς του 1966 έως 2001, προβλέπεται ότι το Ταμείο θα πρέπει να εκτιμάται κατά διαστήματα το λιγότερο κάθε επτά έτη. Επειδή η προηγούμενη αναλογιστική μελέτη του Ταμείου έγινε το 1995 εισηγήθηκα όπως προωθηθεί η διαδικασία για νέα εκτίμηση του.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, Πρόεδρος του Ταμείου Συντάξεων Δικηγόρων, με πληροφόρησε ότι έχει υιοθετηθεί η εισήγηση μου για προώθηση της διαδικασίας για νέα εκτίμηση του Ταμείου και έχουν ήδη γίνει διαβήματα προς αυτή την κατεύθυνση.

4.159.4 Καταβολή εφάπαξ ποσού. Η παράγραφος 10 του Κανονισμού 17(A) των περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμών του 1966 έως 2001, προνοεί την καταβολή εφάπαξ ποσού από 1.7.1998, και μέχρι να εξασφαλιστούν ειδικοί πόροι, αυτό να καταβάλλεται από το πάγιο απόθεμα του Ταμείου. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν έχουν γίνει ενέργειες για εξασφάλιση αυτών των ειδικών πόρων, με αποτέλεσμα τα αποθεματικά του Ταμείου να επιβαρυνθούν με τη συνολική δαπάνη καταβολής των εφάπαξ ποσών, η οποία για τα έτη 1998-2002 ανήλθε στις £354.265.

4.159.5 Καθυστερημένες εισφορές μελών. Στο τέλος του έτους οι καθυστερημένες εισφορές των μελών ανέρχονταν σε £178.587, σε σύγκριση με £169.662 το 2001. Στις καθυστερημένες εισφορές περιλαμβάνονται ποσά που οφείλονται από μέλη, πλείστα από τα οποία εγκατέλειψαν το επάγγελμα, πριν από πολλά χρόνια, μέχρι και πριν από το 1977. Όπως πληροφορούμαι, προωθείται τροποποίηση των Κανονισμών για ρύθμιση του θέματος.

4.159.6 Μέλη και συνταξιούχοι. Τα μέλη του Ταμείου στις 31.12.2002 ήταν 1 789, από τα οποία μόνο 1 382 ήταν ενεργά και ασκούσαν τη δικηγορία κατά τη διάρκεια του έτους, σε σύγκριση με 1 702 και 1 312, αντίστοιχα, το 2001. Οι συνταξιούχοι την 1.1.2002 ήταν 78. Κατά τη διάρκεια του 2002, 6 μέλη συνταξιοδοτήθηκαν και 3 απεβίωσαν.

4.159.7 Επενδύσεις. Κατά τα έτη 2000 και 2001 ποσό ύψους £468.906 επενδύθηκε σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η μέση αγοραία αξία των μετοχών που ίσχυε στις 31.12.2002 ήταν £267.957, με αποτέλεσμα για το έτος 2002 να δημιουργηθεί ζημιά από μετοχές ύψους £73.199, η οποία δεν πραγματοποιήθηκε λόγω μη πώλησης των μετοχών, σε σύγκριση με £127.750 για το 2001.

Μέρος Β

4.159.8 Αγωγές από μέλη του Ταμείου. Το Ταμείο απέρριψε ορισμένες αιτήσεις μελών του για καταβολή εφάπαξ ποσού, επειδή δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του σχετικού Κανονισμού, με αποτέλεσμα να καταχωριστούν εναντίον του δύο αγωγές στο Επαρχιακό

Δικαστήριο Λευκωσίας. Σε περίπτωση που στις πιο πάνω αγωγές εκδοθεί απόφαση υπέρ των εναγόντων, το οικονομικό κόστος του Ταμείου δυνατόν να είναι σημαντικό, αφού και άλλα μέλη του Ταμείου, των οποίων οι αιτήσεις για καταβολή εφάπαξ ποσού απορρίφθηκαν, ενδέχεται να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

4.159.9 Νομικοί Λειτουργοί. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, ερμηνεύοντας το σχετικό Κανονισμό, αποφάσισε ότι οι Νομικοί Λειτουργοί, οι οποίοι διορίστηκαν ή διορίζονται στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας μετά τις 14.9.1966, θα παύουν να είναι εισφορείς του Ταμείου. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης καταχωρίστηκε αγωγή στο δικαστήριο, η οποία και έγινε αποδεκτή. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου καταχώρισε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο, η οποία απορρίφθηκε. Απ' ό,τι πληροφορούμαι, το θέμα των Νομικών Λειτουργών απασχολεί και προβληματίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβανομένου υπόψη του κόστους που ενδεχομένως θα προκύψει για το Ταμείο.

4.160 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Μέρος Α

4.160.1 Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £69.727, σε σύγκριση με £74.231 το 2001. Τα έσοδα του Ιδρύματος ανήλθαν σε £995.425 (£958.192 το 2001) και περιλαμβάνουν κυβερνητική χορηγία ύψους £878.237, σε σύγκριση με £849.312 το 2001. Τα έξοδα ανήλθαν σε £1.065.152 (£1.032.423 το 2001) και περιλαμβάνουν μισθούς, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού, ύψους £821.144, σε σύγκριση με £808.049 το 2001.

4.160.2 Προσωπικό. Το Ίδρυμα εργοδοτούσε 37 μόνιμους, πέντε έκτακτους, δύο με απόσπαση και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους. Στις 31.12.2002 υπήρχαν πέντε κενές θέσεις (δύο Λειτουργών Οικοτροφείου, ενός Ειδικού Παιδαγωγού, ενός Λογοθεραπευτή και μίας καθαρίστριας).

4.161 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Μέρος Α

4.161.1 Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε με το Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στις 8.2.1990, ενώ ο Φορέας εξάγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995. Σημειώνεται ότι ο σχετικός Νόμος δεν καθορίζει τη θητεία του Προέδρου και των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα, κάτι που διευθετείται με σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο που υποβλήθηκε στη Βουλή. Ο Πρόεδρος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ανέφερε ότι θα εισηγηθεί στην Επιτροπή Προσφύγων της Βουλής όπως μην προωθηθεί η ψήφιση του νομοσχεδίου αυτού, μέχρι να αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά από την Κυβέρνηση τα άλλα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Φορέας.

4.161.2 Λογαριασμοί. Κατά το 2002 η Κυβέρνηση έδωσε χορηγία ύψους £636.187 στο Φορέα για τα λειτουργικά του έξοδα και £746.205 για επιχορήγηση επιτοκίου. Επίσης, στις

31.12.2002 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν £38.324.530 και £39.020.793, αντίστοιχα, ενώ οι εισπρακτέες καταθέσεις ήταν £696.263. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί για το έτος 2002 υποβλήθηκαν προκαταρκτικά στις 12.5.2003 και τελικά στις 24.9.2003, αφού τροποποιήθηκαν κατόπιν υποδείξεων της Υπηρεσίας μου, και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί. Τα πιο κάτω προέκυψαν από τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2001.

4.161.3 Καθυστερήσεις στην έγκριση και παραχώρηση δανείων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για δάνεια συνεχίζει να παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις για σπουδαστικά, επαγγελματικά και δάνεια για νέα ζευγάρια εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο τουλάχιστον ενός έτους, ενώ οι αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια εξετάζονται περίπου 3 χρόνια μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης. Αυτό οφείλεται, όπως αντιλαμβάνομαι, στο μεγάλο αριθμό νέων αιτήσεων και στο γεγονός ότι τα διαθέσιμα κεφάλαια του Προϋπολογισμού είναι περιορισμένα και εξαντλούνται σύντομα, ενώ η έγκριση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού καθυστερεί. Ως αποτέλεσμα, δεν υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια για την ικανοποίηση των αιτητών, γεγονός που προκαλεί αντιδράσεις.

4.161.4 Μηχανογράφηση. Οι αιτήσεις που παραλήφθηκαν πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του μηχανογραφημένου συστήματος δεν έχουν καταχωριστεί στο σύστημα. Επίσης δεν τηρείται ολοκληρωμένο μηχανογραφημένο μητρώο αιτητών, στο οποίο να αναγράφεται η ημερομηνία υποβολής, εξέτασης και έγκρισης της αίτησης, με αποτέλεσμα η τήρηση της σειράς προτεραιότητας κατά την εξέταση αιτήσεων να μην μπορεί να ελεγχθεί.

Ο Πρόεδρος του Φορέα με πληροφόρησε ότι στον Προϋπολογισμό του 2004 έχει περιληφθεί πρόνοια για τρεις έκτακτους Βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς, οι οποίοι θα ασχοληθούν με τη διεκπεραίωση αιτήσεων για το Σχέδιο Φερεγγυότητας, ο αριθμός των οποίων θα είναι αρκετά αυξημένος, αλλά θα γίνει προσπάθεια να αξιοποιηθούν οι πιο πάνω λειτουργοί και για την καταχώριση των παλαιών αιτήσεων στο μηχανογραφημένο σύστημα του Φορέα.

4.162 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Μέρος Α

4.162.1 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί του Ιδρύματος, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, παρουσίασαν πλεόνασμα £207.059, σε σύγκριση με £160.383 το 2001.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £3.447.394, σε σύγκριση με £2.884.587 το 2001. Οι χορηγίες από την Κυπριακή Δημοκρατία ανήλθαν σε £2.745.474, σε σύγκριση με £1.962.530 το 2001, και τα έσοδα από προσφορά υπηρεσιών, καθώς και από ερευνητικά προγράμματα, σε £690.825, σε σύγκριση με £540.269 το 2001.

Τα καθαρά έσοδα από το TELETHON ανήλθαν σε £421.104, σε σύγκριση με £328.126 το 2001. Μέρος αυτών, ύψους £4.572 για το 2002, σε σύγκριση με £24.335 το 2001, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £3.244.907, σε σύγκριση με £2.748.539 το 2001, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £496.368 ή 18%. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τους μισθούς προσωπικού, που ήταν £1.626.976, σε σύγκριση με £1.294.484 το 2001 (αύξηση 26%).

4.162.2 Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, υπογράφηκε στις 26.10.1999. Ενώ σ' αυτή προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής χορηγίας, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ωστόσο δεν καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πιο πάνω ποσών. Με στόχο τη διευκρίνιση τυχόν ασαφειών που εντοπίζονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας, καθώς επίσης και την εξεύρεση του καταλληλότερου τρόπου χρηματοδότησης του Ιδρύματος και του τρόπου υπολογισμού της χορηγίας προς αυτό, το Ίδρυμα άρχισε σειρά διαβουλεύσεων με το Υπουργείο Υγείας.

(β) **Κοστολόγηση υπηρεσιών.** Από έκθεση ιδιωτικού ελεγκτικού οίκου, που διορίστηκε παλαιότερα για την παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, προκύπτουν αδυναμίες στην τήρηση των απαραίτητων στοιχείων για σκοπούς κοστολόγησης των υπηρεσιών που προσφέρει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση. Ανέφερα ότι, επειδή είναι πιθανόν να μην είναι δυνατή η συνέχιση αγοράς από την Κυβέρνηση υπηρεσιών που προσφέρει το Ίδρυμα, χωρίς προσφορές, τα στοιχεία αυτά, σε τέτοια περίπτωση, θα καταστούν απαραίτητα και για το λόγο αυτό θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για τήρηση τους.

4.162.3 Προσωπικό. Το μόνιμο προσωπικό του Ιδρύματος, περιλαμβανομένων των ατόμων με μερική απασχόληση, ανερχόταν στις 31.12.2002 σε 110 άτομα, σε σύγκριση με 109 στις 31.12.2001, και οι δαπάνες αποδοχών ανήλθαν σε £1.626.976, σε σύγκριση με £1.294.484 το 2001. Επιπρόσθετα, δύο άτομα, με σύνολο αποδοχών £14.338, απασχολήθηκαν στο «Τέλεθον».

4.162.4 Ιδιωτική χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Ιδρύματος. Διαπιστώθηκε ότι ιατροί του Ιδρύματος χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και τον εξειδικευμένο εξοπλισμό του Ιδρύματος για εξετάσεις ασθενών, τους οποίους παρακολουθούν ιδιωτικά.

4.162.5 Μητρώα αναλύσεων. Στα μητρώα αναλύσεων που τηρούνται στα διάφορα εργαστήρια του Ιδρύματος δεν περιλαμβάνονται πάντοτε οι απαραίτητες πληροφορίες για κάθε ασθενή, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσο θα έπρεπε να εισπραχθούν τα σχετικά τέλη.

4.162.6 Κιβώτιο προσφορών. Για σκοπούς διασφάλισης του απόρρητου των προσφορών, εισηγήθηκα όπως χρησιμοποιείται κιβώτιο προσφορών και σχετική πρόνοια περιληφθεί στους Κανονισμούς Προσφορών του Ιδρύματος.

4.162.7 Τήρηση/ενημέρωση επίσημων φακέλων του Ιδρύματος. Υπάρχουν αδυναμίες στην τήρηση και αρχειοθέτηση της επίσημης αλληλογραφίας και εγγράφων του Ιδρύματος, για το λόγο ότι δεν λειτουργεί οργανωμένο αρχείο στο Ίδρυμα.

Η μη ύπαρξη ορθολογιστικού επίσημου αρχείου αποδυναμώνει την εγκυρότητα των εγγράφων/αλληλογραφίας που καταχωρίζονται στα διάφορα αρχεία, καθότι οι δικλίδες ασφαλείας για τη φύλαξη τους, την αποφυγή παραποίησης ή τη συνοχή τους είναι μειωμένες.

4.162.8 «Τέλεθον». Το δικαίωμα διεξαγωγής του «Τέλεθον» παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα από το Σύνδεσμο Μυοπαθών Κύπρου, στον οποίο καταβάλλεται ετήσια χορηγία ύψους £25.000 από

τα έσοδα της εκδήλωσης. Το Ίδρυμα ανέθετε μέχρι το 2001 σε Τράπεζα τη διενέργεια του «Τέλεθον», η οποία είχε και την ευθύνη της είσπραξης των χρημάτων και της διενέργειας των δαπανών. Από το 2002 η οργάνωση του «Τέλεθον» αναλήφθηκε από το Ίδρυμα και σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στα οικονομικά αποτελέσματα. Όπως ανέφερα στην προηγούμενη Έκθεσή μου, μέχρι και το 2001 τα έξοδα για τη διεξαγωγή του «Τέλεθον» παρουσίαζαν σημαντική αυξητική τάση, σε αντίθεση με τις εισπράξεις, οι οποίες παρέμεναν στα ίδια επίπεδα, και ξοδεύονταν μεγάλα ποσά για διαφημίσεις, για τη διενέργεια εκδηλώσεων και για την κάθοδο στην Κύπρο ξένων καλλιτεχνών. Το Ίδρυμα δεν φαίνεται να ασκούσε έλεγχο αναφορικά με το ύψος και την αναγκαιότητα των δαπανών αυτών.

Τα συσσωρευθέντα έσοδα από το «Τέλεθον» ανήλθαν στις £620.358 μέχρι 31.12.2001 και, όπως φαίνεται από τους προκαταρκτικούς λογαριασμούς του 2002, στις 31.12.2002 ανήλθαν στις £1.036.890.

Επειδή διαπιστώνεται ότι δεν έγιναν σημαντικές δαπάνες κατά τα τελευταία δύο έτη, εισηγήθηκα όπως προωθηθούν τρόποι αξιοποίησης των εσόδων, σύμφωνα με τους σκοπούς και στόχους της εκδήλωσης.

Μέρος Β

4.162.9 Ατέλειες κτιρίου. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι στο κτίριο όπου στεγάζεται το Ίδρυμα παρουσιάστηκαν ατέλειες (καθίζηση του κτιρίου, ρωγματώσεις στο εξωτερικό πλακόστρωτο και σοβαρές ρωγμές στην τοιχοποιία). Παρόλο που οι ατέλειες αυτές δεν είχαν επιδιορθωθεί, εντούτοις, μετά από σύσταση του νομικού συμβούλου του Ιδρύματος, καταβλήθηκε στον εργολάβο το ποσό των £250.000, για τελικό διακανονισμό των απαιτήσεων του. Εξέφρασα την άποψη ότι δεν έπρεπε να γίνει η πληρωμή προτού επιδιορθωθούν από τον εργολάβο όλες οι ατέλειες που παρουσιάστηκαν στο κτίριο.

4.163 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.163.1 Γενικά. Το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου συστάθηκε με το Νόμο 14(Ι) του 1993 ως νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου, με κύριο σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τον έλεγχο της αγοράς αξιών. Άρχισε την επίσημη λειτουργία του στις 29 Μαρτίου 1996, αφού προηγήθηκε η έγκριση των Κανονισμών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Ιούλιο του 1995, και μέχρι τον Ιούνιο του 2001 το Χρηματιστήριο τελούσε υπό την εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών, μέσω της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Από τον Ιούνιο 2001 τέθηκε σε ισχύ νέα νομοθεσία, η οποία διέπει τη σύσταση και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, η οποία αποτελεί τώρα νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου.

4.163.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν, μετά τη φορολογία, έλλειμμα £1.576.398 το 2002, σε σύγκριση με πλεόνασμα £1.021.800 το 2001.

(β) Έσοδα. Μετά την αφαίρεση ποσοστού 10% επί των εσόδων προς κάλυψη της λειτουργικής δαπάνης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, τα έσοδα του Χρηματιστηρίου ανήλθαν σε £2.202.111 το 2002, σε σύγκριση με £4.500.626 το 2001. Η μείωση κατά

£2.298.515 οφείλεται στη μείωση γενικά όλων των εσόδων (δικαιώματα, ετήσιες συνδρομές και άλλα έσοδα), καθώς και στη σημαντική μείωση του όγκου συναλλαγών.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα (εκτός από τη φορολογία) ανήλθαν σε £3.936.771 για το 2002 και περιλαμβάνουν ποσοστό 10% επί των εσόδων του Χρηματιστηρίου που καταβάλλεται προς κάλυψη της λειτουργικής δαπάνης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, που ανέρχεται σε £251.894, σε σύγκριση με £3.726.658 και £503.108, αντίστοιχα, το 2001.

Η αύξηση των εξόδων κατά £210.113 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων διοίκησης κατά £300.000, των εξόδων προσωπικού κατά £161.325, καθώς και στη μείωση της λειτουργικής δαπάνης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατά £251.214.

4.163.3 Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το Χρηματιστήριο εργοδοτούσε στις 31.12.2002 134 υπαλλήλους, 63 μόνιμους, 68 έκτακτους και 3 ωρομίσθιους, με συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ύψους £1.587.069, σε σύγκριση με £1.424.299 το 2001, προέκυψε δηλαδή αύξηση 11,43%, λόγω της αναδρομικής καταβολής γενικών αυξήσεων, του τιμαριθμικού επιδόματος και των προσαυξήσεων που δόθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Η αντιμισθία των μελών του Συμβουλίου ανήλθε στις £8.575 για το 2002 (£10.020 για το 2001). Επιπρόσθετα το Χρηματιστήριο απασχολεί με μίσθωση υπηρεσιών 4 άτομα, κατόπι σχετικής έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

4.163.4 Επιπρόσθετες προσαυξήσεις. Με απόφαση του Συμβουλίου παραχωρήθηκαν επιπρόσθετες προσαυξήσεις σε λειτουργούς με αναδρομική ισχύ, δηλαδή από την ημερομηνία διορισμού των λειτουργών και όχι από την ημερομηνία έγκρισης και δημοσίευσης των σχεδίων υπηρεσίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

4.163.5 Έκτακτο προσωπικό. Σε μελέτη που ετοιμάστηκε από ιδιωτική εταιρεία με θέμα «Μελέτη Ανθρώπινου Δυναμικού», οι εμπειρογνώμονες διατυπώνουν την άποψη ότι οι σημερινοί όγκοι εργασίας δεν δικαιολογούν το σύνολο του έκτακτου προσωπικού που απασχολείται στο Χρηματιστήριο.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου, στο παρόν στάδιο διεξάγεται μελέτη από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών για διαπίστωση των πραγματικών του αναγκών σε προσωπικό και για το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού που το Χρηματιστήριο χρειάζεται απαραίτητα προς υλοποίηση των νέων αναπτυξιακών του προγραμμάτων. Η μελέτη αυτή υπολογίζεται να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του έτους 2003.

4.163.6 Βιωσιμότητα του Χρηματιστηρίου. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2001, το Διοικητικό Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου ετοίμασε και απέστειλε στις 5.4.2002 προς το Υπουργείο Οικονομικών δύο μελέτες που αφορούν τα προβλεπόμενα αποτελέσματα για τα έτη 2002-2006 και τη χρηματοδότηση της ανέγερσης του νέου κτιρίου του Χρηματιστηρίου.

Σύμφωνα με τη μελέτη για τα προβλεπόμενα αποτελέσματα για τα έτη 2002-2004, το Χρηματιστήριο αναμένεται να παρουσιάσει συνολικό έλλειμμα ύψους £1.816.718, ενώ για τα έτη 2005-2006 αναμένεται να παρουσιάσει συνολικό πλεόνασμα ύψους £582.447. Μέχρι το 2006 αναμένεται να παρουσιαστεί ταμειακό έλλειμμα ύψους £8.821.448. Επίσης γίνεται πρόνοια για κεφαλαιουχικές δαπάνες, από το 2002 μέχρι το 2006, ύψους £18.800.000 (οι οποίες

συμπεριλαμβάνουν την εφαρμογή του συστήματος Remote Trading και το κόστος ανέγερσης του νέου κτιρίου του Χρηματιστηρίου).

Τα δεδομένα πάνω στα οποία βασίστηκε η μελέτη δεν συνάδουν με τα πραγματικά δεδομένα, αφού η καθοδική πορεία του δείκτη του Χρηματιστηρίου συνεχίστηκε και, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα, ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών μειώθηκε.

Στη μελέτη για τη χρηματοδότηση της ανέγερσης του νέου κτιρίου γίνεται εισήγηση όπως τα $\frac{2}{3}$ του κόστους ανέγερσης χρηματοδοτηθούν από δανεισμό και τα υπόλοιπα ληφθούν από τα αποθέματα του Χρηματιστηρίου.

Σημειώνεται επίσης ότι οι προβλεπόμενες δαπάνες για το 2006, οι οποίες υπολογίστηκε ότι θα ανέλθουν στα £7,6 εκ., περιλαμβάνουν και την αντικατάσταση του μηχανογραφημένου συστήματος του Χρηματιστηρίου, το οποίο πρόσφατα ολοκληρώθηκε, με νέο σύστημα, το κόστος του οποίου υπολογίστηκε σε £2 εκ.

Από μελέτη των πραγματικών αποτελεσμάτων για το έτος 2002, προκύπτει ότι η ζημιά για το έτος είναι κατά £380.477 ψηλότερη από την προβλεφθείσα ζημιά ύψους £1.195.921. Τα συνολικά έσοδα, ενώ είχαν προβλεφθεί στα £3.753.031, τελικά ανήλθαν μόνο στα £2.454.005.

Όπως εισηγήθηκα και στην Έκθεσή μου για το 2001, για την καλύτερη αντιμετώπιση των αναμενόμενων ελλειμμάτων και για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Χρηματιστηρίου, οι δαπάνες του Χρηματιστηρίου θα πρέπει να περιοριστούν στις απολύτως απαραίτητες, θέση που, σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Χρηματιστηρίου, εφαρμόζεται.

Από τον έλεγχο των εξόδων του Χρηματιστηρίου για το 2002 όμως διαπιστώνεται ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί περαιτέρω μείωση των εξόδων. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι το κόστος ασφάλειας/αστυνόμευσης/φρούρησης του κτιρίου του Χρηματιστηρίου αυξήθηκε από £56.712 το 2001 σε £82.871 το 2002 και, σύμφωνα με υπολογισμούς του Χρηματιστηρίου, αναμένεται να ανέλθει σε £110.000 το 2003. Επίσης το κόστος εργοδότησης έκτακτων υπαλλήλων αυξήθηκε από £490.000 το 2001 σε £580.000 το 2002 και υπολογίζεται να ανέλθει στις £600.000 το 2003.

Επίσης, κατά το 2002 παρατηρήθηκε αισθητή μείωση των εσόδων. Συγκεκριμένα, εκτός από την κατηγορία εσόδων από ετήσιες συνδρομές από το αποϋλοποιημένο σύστημα, οι υπόλοιπες κατηγορίες παρουσίαζαν κατακόρυφη μείωση, που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση του όγκου συναλλαγών που παρατηρείται τα τελευταία δύο χρόνια, όπως π.χ. οι «Άλλες Ετήσιες Συνδρομές», όπου κατά το 2002 τα έσοδα ανήλθαν σε £177.546 μόνο, σε σύγκριση με £569.282 κατά το 2001, δηλαδή παρατηρήθηκε μείωση περίπου 69%. Τα δικαιώματα στο σύνολο τους παρουσιάζουν μείωση 67% (£181.561 για το 2002, σε σύγκριση με £555.602 για το 2001).

Για αύξηση των εσόδων εισηγήθηκα όπως το Χρηματιστήριο προβεί σε υπενοικίαση χώρων, μη αναγκαίων για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του Χρηματιστηρίου. Αντιλαμβάνομαι επίσης ότι έχει ήδη ετοιμαστεί μελέτη, στην οποία γίνονται εισηγήσεις για δημιουργία νέων κατηγοριών εσόδων που σχετίζονται με υπηρεσίες που προσφέρει ή θα μπορούσε να προσφέρει σε τρίτους.

Ο Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για αύξηση των εσόδων και περιορισμό των δαπανών στα απολύτως απαραίτητα.

4.163.7 Ανέγερση νέου κτιρίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με αποφάσεις ημερ. 28.4.99 και 16.4.2000, ενέκρινε τη χωροθέτηση του κτιρίου του Χρηματιστηρίου στην περιοχή του παλαιού ΓΣΠ, το σχέδιο δράσης και τα σχετικά χρονοδιαγράμματα για την ανέγερσή του.

Σύμφωνα με τους όρους προκήρυξης του διαγωνισμού, οι οποίοι ετοιμάστηκαν από το ΕΤΕΚ, η αμοιβή του βραβευθέντα Αρχιτέκτονα καθορίστηκε σε 7,5% επί της δαπάνης αποπεράτωσης του έργου, ποσοστό το οποίο θεωρείται από την Υπηρεσία μου ψηλό, αφού ξεπερνά κατά 1,5%-2% το όριο που καθορίζεται σε παρόμοιας φύσης διαγωνισμούς του Δημοσίου.

Σημειώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου, κατά τη συνεδρία του ημερ. 14.2.2002, αποφάσισε όπως μη συμπεριλάβει στους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού τον όρο για μη καταβολή αποζημιώσεων προς τους προσφοροδότες, σε περίπτωση ακύρωσης ή ανάκλησης του διαγωνισμού.

Στις 21.3.2002 η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών της Βουλής, με σχετική επιστολή της, ανέθεσε στο ΕΤΕΚ όπως, σε συνεργασία με το Δήμο Λευκωσίας, μελετήσει άλλους εναλλακτικούς χώρους ανέγερσης του κτιρίου του Χρηματιστηρίου, εντός των δημοτικών ορίων του Δήμου Λευκωσίας.

Το Χρηματιστήριο όμως απένειμε βραβεία και αμοιβές μελών και συμβούλων της κριτικής επιτροπής, ύψους πέραν των £160.000, για σχέδια κτιρίου που δεν θα ανεγερθεί στο συγκεκριμένο χώρο που έχει καθοριστεί στο διαγωνισμό.

Με επιστολή μου τον Ιούνιο 2002 προς το Γενικό Διευθυντή του Χρηματιστηρίου ανέφερα ότι το εμβαδόν που προέκυψε από το κτιριολογικό πρόγραμμα ήταν υπερβολικό όσον αφορά στην πρόβλεψη του αριθμού του προσωπικού και στο εμβαδόν που προνοείται για την κάθε θέση/υπηρεσία του Χρηματιστηρίου. Για το σκοπό αυτό εισηγήθηκα όπως γίνει μελέτη σκοπιμότητας, με στόχο να μειωθεί η απαιτούμενη έκταση του κτιρίου, σε βαθμό που να ικανοποιεί τις πραγματικές σύγχρονες ανάγκες του Χρηματιστηρίου, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρή μείωση του όγκου συναλλαγών, την αυτοματοποίηση του συστήματος, τις συνδιαλέξεις μέσω διαδικτύου, τις εκπτώσεις από πιθανή ιδιωτικοποίηση κ.τ.λ. Ανέφερα επίσης ότι, για να καλυφθούν πιθανές μελλοντικές ανάγκες του ΧΑΚ, όπως χρηματιστήριο παραγώγων και παράλληλη αγορά, χρειάζεται να γίνει πρόβλεψη στη μελέτη για προσθήκη ορόφων σε μεταγενέστερο στάδιο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του στις 31.7.2002, ενέκρινε τη χωροθέτηση του νέου κτιρίου του Χρηματιστηρίου στο χώρο που βρίσκεται μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και της Λεωφόρου Βύρωνος. Στην πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο αναφέρεται ότι θα πρέπει να γίνει αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για το κτίριο του Χρηματιστηρίου ή να τροποποιηθεί η μελέτη, η οποία βραβεύτηκε στο διαγωνισμό που έληξε.

Από ό,τι έχω πρόσφατα πληροφορηθεί, το Χρηματιστήριο προτίθεται να περιορίσει το απαιτούμενο εμβαδόν του νέου κτιρίου, από 8 365 τ.μ. που είχε ζητηθεί στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, σε 3 000 τ.μ.

Έχω την άποψη ότι, για να αποφευχθούν αδικαιολόγητες δαπάνες λόγω τυχόν λανθασμένων αποφάσεων, θα πρέπει, πριν από τη λήψη τελικής απόφασης για τη λύση που θα υιοθετηθεί, να γίνει εμπεριστατωμένη τεchnοοικονομική μελέτη από ανεξάρτητο οίκο, στην οποία να

εξεταστούν όλα τα δεδομένα που αφορούν τη στέγαση του ΧΑΚ, όπως ανάγκες σε προσωπικό, απαιτούμενο εμβαδόν, θέση του κτιρίου, κόστος γης και ανέγερσης κ.τ.λ.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου, προσανατολίζονται προς τη λύση αυτή.

4.163.8 Πρόστιμα – Συνεδρία Κοινοβουλευτικών Επιτροπών. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά της κοινής συνεδρίας των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, η οποία έγινε στις 16 Ιανουαρίου 2002, με θέμα «Προβλήματα/Προοπτικές/Ευθύνες από τη Λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου», ο Γενικός Διευθυντής του Χρηματιστηρίου ανέφερε ότι το 1999 επέβαλε στους Χρηματιστές πρόστιμα ύψους £4,2 εκ. Ανέφερε επίσης ότι, κατόπιν ενστάσεων των Χρηματιστών, το Συμβούλιο ακύρωσε μέρος των προστίμων ύψους £3,9 εκ. Ωστόσο, όπως προκύπτει από σχετική μελέτη του θέματος, τα πρόστιμα αυτά στην ουσία δεν επιβλήθηκαν ποτέ. Το Συμβούλιο αποφάσισε να μην προχωρήσει στον υπολογισμό και επιβολή των προστίμων, εξαιτίας της αδυναμίας κατανομής ευθύνης στους πραγματικά υπεύθυνους.

Οι υπολογισμοί του ύψους των προστίμων, τα οποία αναφέρθηκαν στη σχετική συνεδρία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, έγιναν στις 26 Απριλίου 2001, μετά τη σχετική απόφαση του Συμβουλίου. Οι εν λόγω υπολογισμοί έγιναν μόνο για τις καθυστερήσεις μέχρι και την 27^η Σεπτεμβρίου 1999.

4.163.9 Μηχανογράφηση Χρηματιστηρίου.

(α) Γενικά. Το έργο της μηχανογράφησης του Χρηματιστηρίου περιλαμβάνει το Ηλεκτρονικό Σύστημα Συναλλαγών (CATS), το Σύστημα Αποθετηρίου/Κεντρικού Μητρώου (CSD) και το Σύστημα Εκκαθάρισης (Shares).

(β) Ηλεκτρονικό Σύστημα Συναλλαγών (CATS). Κατά τη διάρκεια του 2002 έγιναν προσθήκες συνολικού κόστους £29.303, οι οποίες αφορούσαν απαιτήσεις του Χρηματιστηρίου για αλλαγές ή δημιουργία νέων προγραμμάτων. Το συνολικό κόστος του συστήματος ανήλθε στις £541.555.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, χωρίς να προβεί στην προκήρυξη προσφορών, αποδέκτηκε, τον Ιούλιο 2002, προσφορά από την προμηθεύτρια εταιρεία του συστήματος, για χρήση του λογισμικού συστήματος εκτός των χώρων συναλλαγών, δηλαδή από τα γραφεία των μελών. Το κόστος για τις άδειες χρήσης για τα πέντε πρώτα έτη συμφωνήθηκε στις USD 75.000. Επίσης αναμένεται ότι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υλοποίηση του έργου θα ανέλθουν στις £65.000.

Το Χρηματιστήριο φαίνεται να δεσμεύεται έναντι της πιο πάνω εταιρείας για καταβολή ετήσιου ποσού υπό μορφή άδειας χρήσης και ότι το εν λόγω κόστος ενδέχεται να αυξάνεται.

Ενόψει του γεγονότος ότι το Χρηματιστήριο αντιμετωπίζει δύσκολες οικονομικές συνθήκες, ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο έχει γίνει οποιαδήποτε οικονομικής φύσεως μελέτη που να δεικνύει ότι τα αναμενόμενα έσοδα από τη χρήση του λογισμικού συστήματος εκτός των χώρων των συναλλαγών θα καλύπτουν τα έξοδα. Εξέφρασα την άποψη ότι θα ήταν καλύτερα

αν εξεταζόταν και το ενδεχόμενο η εξαγορά του όλου συστήματος να γινόταν με την καταβολή εφάπαξ ποσού, αντί με την πληρωμή ετήσιας άδειας χρήσης.

4.163.10 Προσφορές – Προσφορά για αγορά δύο διακομιστών (Servers). Παρατηρήθηκε ότι κατά την υλοποίηση της προσφοράς για αγορά δύο διακομιστών αξίας £40.356, πλέον Φ.Π.Α., δεν τηρήθηκαν οι πιο κάτω βασικές πρόνοιες της Διαδικασίας και των Κανονισμών Προσφορών του Χρηματιστηρίου:

(α) Δεν στάληκε επιστολή κατακύρωσης στον επιτυχόντα προσφοροδότη.

(β) Δεν απαιτήθηκε εγγύηση για πιστή εκτέλεση συμβολαίου.

(γ) Οι προδιαγραφές ετοιμάστηκαν από ένα μόνο λειτουργό.

(δ) Οι σχετικές προδιαγραφές και η εισήγηση για την κατακύρωση της προσφοράς υπογράφηκαν μόνο από ένα λειτουργό, ενώ σε περιπτώσεις άλλων προσφορών του Χρηματιστηρίου διορίζεται Τεχνική Επιτροπή και Τμηματικό Συμβούλιο Προσφορών και υπογράφουν όλα τα μέλη, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς. Ο Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου ανέφερε ότι και στις δύο περιπτώσεις ο εν λόγω λειτουργός υπογράφει ως ο Ανώτερος Λειτουργός του Τμήματος Μηχανογράφησης.

4.163.11 Παροχή νομικών υπηρεσιών. Παρατηρήθηκε ότι νομικός σύμβουλος του Χρηματιστηρίου ήταν πρώην μέλος του Συμβουλίου, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και πρόεδρος και νομικός σύμβουλος επενδυτικής εταιρείας εισηγμένης στο Χρηματιστήριο.

Παρόλο που δεν υπάρχει νομικό κώλυμα, ωστόσο για λόγους ηθικής δεοντολογίας εισηγήθηκε όπως το Χρηματιστήριο αποφεύγει το διορισμό συμβούλων, οι οποίοι έχουν συμφέροντα σε εταιρείες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ή και διετέλεσαν στο πρόσφατο παρελθόν μέλη του Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου.

4.164 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.164.1 Γενικά. Μέχρι τον Ιούνιο 2001 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λειτουργούσε με βάση τον περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμο. Σύμφωνα με το Νόμο, όπως ίσχυε τότε, η γενική εποπτεία του Χρηματιστηρίου ανατίθετο στο Υπουργείο Οικονομικών και ασκείτο από τον Υπουργό, μέσω της Επιτροπής. Από τον Ιούνιο 2001 τέθηκε σε ισχύ νέα ξεχωριστή νομοθεσία, η οποία διέπει τη σύσταση και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, η οποία τώρα αποτελεί νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου.

4.164.2 Υποβολή λογαριασμών για έλεγχο. Η Επιτροπή έχει υποβάλει τους λογαριασμούς του έτους 2002 για έλεγχο τον Ιούνιο 2003, με αποτέλεσμα ο σχετικός έλεγχος να μην έχει ολοκληρωθεί. Σημειώνεται ότι και οι λογαριασμοί του 2001 είχαν υποβληθεί για έλεγχο καθυστερημένα, τον Ιούνιο 2002.

4.164.3 Οικονομική κατάσταση - Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί του 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα £98.821, σε σύγκριση με £99.467 το 2001, λόγω κυρίως των μειωμένων εσόδων από το Χρηματιστήριο.

4.165 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.165.1 Λογαριασμοί. Οι λογαριασμοί για το έτος 2002 δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Οι λογαριασμοί για το 2001 υποβλήθηκαν για έλεγχο στις 23 Αυγούστου 2002 και οι τελικοί λογαριασμοί υποβλήθηκαν για πιστοποίηση στις 27 Ιουνίου 2003.

4.165.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί για το 2001 παρουσίασαν έλλειμμα £112.989, σε σύγκριση με πλεόνασμα £25.112 το 2000.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Επιμελητηρίου ανήλθαν το 2001 σε £521.582, σε σύγκριση με £452.888 κατά το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £68.694 ή ποσοστό 15,7%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Επιμελητηρίου κατά το 2001 ανήλθαν σε £634.571, σε σύγκριση με £427.776 κατά το 2000, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £206.795 ή ποσοστό 48,34%.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις αφορούν την πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες, που ανήλθε στις £70.338, τη ζημιά από επένδυση σε μετοχές, που ανήλθε στις £21.440, την αντιμισθία των μελών των Συμβουλίων και Επιτροπών, που αυξήθηκε κατά £14.489, καθώς και τα έξοδα σύνταξης μελετών, που αυξήθηκαν κατά £36.582.

4.165.3 Προσωπικό. Το Επιμελητήριο εργοδοτούσε 12 μόνιμους υπαλλήλους. Οι δαπάνες για τη μισθοδοσία, περιλαμβανομένων των εισφορών του Επιμελητηρίου στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν στις £188.791, σε σύγκριση με £170.770 κατά το 2000. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε £15.732 το 2001, σε σύγκριση με £14.231 το 2000.

4.165.4 Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2001 εγκρίθηκε από το Γενικό Συμβούλιο στις 4.12.2000, υποβλήθηκε στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων στις 12.12.2000 και εγκρίθηκε στις 20.3.2001. Δεν υπάρχουν πρόνοιες στη Νομοθεσία που να ρυθμίζουν θέματα Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, υπερβάσεων, εξοικονομήσεων, μεταφοράς κονδυλίων και διαγραφής εσόδων. Οι σχετικές εγκρίσεις για τα θέματα αυτά δίνονται από το Γενικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Επιμελητηρίου. Εισηγήθηκαν όπως το θέμα ρυθμιστεί νομοθετικά.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου με πληροφόρησε ότι το Επιμελητήριο κρίνει ότι δεν απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, αλλά θα μπορούσε να ρυθμιστεί με εσωτερικούς κανονισμούς που θα εγκριθούν από το Γενικό Συμβούλιο του Επιμελητηρίου.

4.165.5 Οργάνωση λογιστηρίου και σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Λόγω των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται στην τήρηση των λογαριασμών και τη λειτουργία του λογιστηρίου, προκύπτουν πολλά λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες, όταν υποβλήθηκαν για έλεγχο, παρουσίαζαν έλλειμμα £10.053, το οποίο, μετά τον έλεγχο, λόγω των διορθωτικών εγγραφών που έπρεπε να γίνουν, ανήλθε στις £112.989, ενώ σημαντική είναι και η διαφοροποίηση των στοιχείων του ισολογισμού στις 31.12.2001. Όπως έχω αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συνεχής αύξηση στις δραστηριότητες του Επιμελητηρίου επιβάλλει τη βελτίωση στην οργάνωση και στελέχωση του λογιστηρίου και την εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου με πληροφόρησε ότι το Επιμελητήριο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για βελτίωση τόσο των λογιστικών διαδικασιών όσο και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

4.165.6 Οφειλές μελών. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς, στις 31.12.2001 οι οφειλές των μελών ανέρχονταν στις £536.110, ενώ, σύμφωνα με το μητρώο μελών, ανέρχονταν στις £558.458 και σύμφωνα με ονομαστική κατάσταση των μελών στις £552.801. Δεν κατέστη δυνατόν να διαπιστωθεί πού οφείλονται οι διαφορές αυτές. Σημειώνεται ότι τα λογιστικά βιβλία ενημερώνονται αυτόματα με όλες τις εγγραφές που γίνονται στο μητρώο και δεν θα έπρεπε να παρουσιάζονται οι διαφορές αυτές. Το πρόβλημα συνεχίζει να υπάρχει επί σειρά ετών.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου με πληροφόρησε ότι το ποσό που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι αυτό που παρουσιάζεται στους λογαριασμούς, ενώ οι άλλες πηγές πληροφόρησης κρίνονται ως μη επαρκώς αξιόπιστες για λογιστικούς σκοπούς. Επίσης, οι διαφορές που παρουσιάζονται δεν κρίνονται ουσιώδεις και, ενόψει του ότι προγραμματίζεται η σταδιακή αντικατάσταση των λογιστικών διαδικασιών που ακολουθούνται, το Επιμελητήριο κρίνει ότι δεν θα είναι εποικοδομητική η διάθεση πρόσθετων πόρων και η καταβολή προσπαθειών για εντοπισμό των διαφορών.

4.165.7 Πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες. Η συσσωρευμένη πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες στις 31.12.2001 ήταν £359.270 (2000 £288.932) ή ποσοστό 86,45% των οφειλών των μελών (£536.110 μείον £120.537 που αφορούν χρεώσεις του 2002). Η αύξηση της πρόνοιας κατά £70.338 βασίστηκε σε ονομαστική κατάσταση των οφειλών 757 μελών, τα οποία συστηματικά δεν ανταποκρίνονται στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Μέρος Β

4.165.8 Φορολογικές υποχρεώσεις. Δεν υπάρχουν πρόνοιες στη Νομοθεσία του Επιμελητηρίου για απαλλαγή του από το φόρο εισοδήματος και από την υποχρέωση χαρτοσήμανσης των αποδείξεων είσπραξης. Ενόψει τούτου, θα πρέπει όλες οι αποδείξεις είσπραξης να χαρτοσημαίνονται και να υποβάλλονται εξελεγμένοι λογαριασμοί και φορολογικές δηλώσεις στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, για σκοπούς φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου με πληροφόρησε ότι σχετική εισήγηση του Επιμελητηρίου για τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να απαλλάσσεται από κάθε δασμό και φόρο, δεν έχει γίνει δεκτή από το Υπουργείο Οικονομικών. Η εν λόγω τροποποίηση θα υποβληθεί και πάλι, ώστε να απαλλάσσεται το Επιμελητήριο από την υποχρέωση χαρτοσήμανσης και υποβολής φορολογικών δηλώσεων.

4.165.9 Αποκοπή εισφοράς για την άμυνα και δήλωση απολαβών στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Συνεχίστηκε και κατά το έτος 2001 η μη αποκοπή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα από τα έξοδα παραστάσεως και την αντιμισθία του Προέδρου και την αμοιβή των μελών του Γενικού Συμβουλίου, της Διοικούσας Επιτροπής, του Πειθαρχικού Συμβουλίου και των διάφορων άλλων επιτροπών, ούτε και υποβάλλονταν τα σχετικά πιστοποιητικά αποδοχών (Ε.Πρ. 63) στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το θέμα απασχόλησε τη Διοικούσα Επιτροπή, χωρίς ωστόσο να διευθετηθεί, εφόσον, όπως με πληροφόρησε ο

Πρόεδρος του Επιμελητηρίου, δεν θεωρήθηκε απαραίτητη η υποβολή πιστοποιητικών αποδοχών στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ούτε και η αποκοπή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

4.166 ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Μέρος Α

4.166.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Το Ίδρυμα δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου έγκαιρα για έλεγχο τους λογαριασμούς για το έτος 2002 και, κατά συνέπεια, δεν έχει γίνει ο σχετικός έλεγχος. Οι λογαριασμοί υποβλήθηκαν τελικά στις 18.6.2003.

4.166.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί του Ιδρύματος, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, παρουσίασαν πλεόνασμα £34.194, σε σύγκριση με έλλειμμα £61.537 κατά το 2001.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £851.477, σε σύγκριση με £351.989 το 2001. Η αύξηση κατά £499.488 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα (£155.497) και στις αυξημένες επιδοτήσεις βιομηχανικών αναπτυξιακών σχεδίων (£378.254).

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £817.283, σε σύγκριση με £413.526 το 2001. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τις επιδοτήσεις προς τις βιομηχανίες, που ήταν £499.335, σε σύγκριση με £121.081 το 2001, και στην αύξηση των μισθών και εισφορών στα διάφορα ταμεία, που ήταν £176.964, σε σύγκριση με £145.952 το 2001.

4.166.3 Προσωπικό. Το μόνιμο προσωπικό του Ιδρύματος κατά το 2002 ήταν 13 άτομα και οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε £176.964.

4.166.4 Έγκριση Προϋπολογισμού. Οι Προϋπολογισμοί του Ιδρύματος για τα έτη 2000 και 2001 εγκρίθηκαν με καθυστέρηση στις 18.2.2000 και 4.4.2001, αντίστοιχα. Ο Προϋπολογισμός του 2002 εγκρίθηκε στις 12.9.2001.

4.166.5 Κανονισμοί. Η ετοιμασία Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών εκκρεμεί ακόμη. Επιπρόσθετα, όσον αφορά στους Κανονισμούς «Έγκριση Διοικητικών Εξόδων και Αγορών Πάγιου Ενεργητικού», οι οποίοι είχαν ήδη εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, παρόλο που έγινε εισήγηση όπως αυτοί αναθεωρηθούν, ώστε να συνάδουν και με τους σχετικούς Κανονισμούς του Δημοσίου, εντούτοις δεν έτυχαν οποιασδήποτε αναθεώρησης.

4.166.6 Φορολογικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος. Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος δεν έχουν ακόμη διευκρινιστεί. Το Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε το Ίδρυμα ότι το θέμα εξετάζεται.

4.167 ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.167.1 Ίδρυση. Ο περί του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (Ίδρυση και Λειτουργία) Νόμος αρ. 109(I) του 1997 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 31.12.1997. Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 67(I)/98, ημερ. 17.7.1998, η

Επιτροπή Υποτροφιών έπαυσε να υφίσταται και τέθηκε σε ισχύ, από 1.1.1999, η Νομοθεσία για τη λειτουργία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου.

4.167.2 Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £2.344.996, σε σύγκριση με £699.586 το 2001. Αυτά προέρχονται στο σύνολο τους από γενική κρατική χορηγία.

4.167.3 Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £2.344.996, σε σύγκριση με £699.586 το 2001. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για υποτροφίες σε £2.229.550, σε σύγκριση με £631.675 το 2001.

Οι δαπάνες για υποτροφίες παρουσιάζονται αυξημένες, γιατί μερικές από αυτές προνοούνταν προηγουμένως στο ειδικό Κονδύλι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

4.167.4 Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Ιδρύματος για το 2002 υποβλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στον Υπουργό Οικονομικών στις 11.1.2002 και ακολούθως στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε την έγκριση του στη συνεδρία του της 17.1.2002. Στις 17.1.2002 κατατέθηκε στη Βουλή, από την οποία ψηφίστηκε σε Νόμο στις 14.2.2002.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του βασικού Νόμου, ο οποίος τροποποιήθηκε με το Νόμο αρ. 133(I) του 2000, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση το αργότερο τρεις μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους.

4.167.5 Δαπάνες για Προγράμματα Κρατικών Υποτροφιών. Υπότροφοι, στους οποίους παραχωρήθηκαν υποτροφίες από την πρώην Επιτροπή Υποτροφιών, μέσω του Προγράμματος Κρατικών Υποτροφιών, μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2000, των οποίων τα σχετικά συμβόλαια διαχειρίζεται το Ίδρυμα, συνεχίζουν να λαμβάνουν τα ανάλογα ποσά που δικαιούνται μέσω του ειδικού Κονδυλίου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ύστερα από εισήγηση του Ιδρύματος. Η συνολική δαπάνη κατά το έτος 2002 ανήλθε σε £332.340, σε σύγκριση με £731.720 το έτος 2001.

4.168 ΤΑΜΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ 1955-59

Μέρος Α

4.168.1 Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση του Ταμείου, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς του 2002, ήταν όπως πιο κάτω.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ανήλθαν κατά το 2002 σε £531.840 και οι πληρωμές στις £588.143, σε σύγκριση με £490.480 και £400.754, αντίστοιχα, το 2001. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2002 ήταν £84.227, σε σύγκριση με £140.530 το 2001.

(β) Εισπράξεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων του Ταμείου προέρχεται από κρατική επιχορήγηση, μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού, που το 2002 ήταν £488.812.

(γ) Πληρωμές. Οι κυριότερες κατηγορίες εξόδων κατά το 2002 αναλύονται ως ακολούθως: Ανεγέρσεις/Βελτιώσεις/Συντήρηση Μνημείων και άλλων Ιστορικών Χώρων (£280.294), Διάφορα και Απρόβλεπτα, συμπεριλαμβανομένης και της α' δόσης δανείου (£143.412), Απασχόληση Έκτακτου Προσωπικού (£12.308), Εκδηλώσεις (£43.325) και Εκδόσεις (£49.262).

4.169 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ**Μέρος Α**

4.169.1 Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Κέντρου για το 1998, στον οποίο περιλαμβάνονται πρόνοιες και για τις δαπάνες που έγιναν για τα έτη 1996 και 1997, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.5.1998 και ο Προϋπολογισμός για την περίοδο 1.1.1999-31.3.1999 εγκρίθηκε στις 13.1.1999. Για την υπόλοιπη περίοδο του έτους 1999, καθώς και για τα έτη 2000 και 2001, ετοιμάστηκαν Προϋπολογισμοί, οι οποίοι στάληκαν στα Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας τον Ιανουάριο 1999, το Μάρτιο 2000 και Δεκέμβριο 2000, αντίστοιχα, χωρίς όμως να έχουν μέχρι σήμερα προωθηθεί για έγκριση.

4.169.2 Αποτελέσματα χρήσης. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2002 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £425.017, σε σύγκριση με £420.665 το 2001. Τα έσοδα και τα έξοδα του Κέντρου, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, ήταν όπως πιο κάτω:

	2002	2001
	£	£
Έσοδα	6.892.365	5.780.890
Έξοδα	6.467.348	5.360.225

Η χορηγία από την Κυβέρνηση που περιλαμβάνεται στα έσοδα ανήλθε σε £5.548.668, σε σύγκριση με £4.421.298 το 2001. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ύψους £2.541.892, σε σύγκριση με £1.704.760 το 2001.

4.169.3 Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου. Συνιδρυτές του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου, το οποίο συστάθηκε στις 16.5.1997 ως νομικό πρόσωπο, με βάση τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο, Κεφ. 41, και άρχισε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο 1998, είναι η Κυβέρνηση και το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Στις 27.2.1992 η Δημοκρατία, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποδέχθηκε τη δωρεά του Ιατρικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου. Στις 3.1.1995 υπογράφηκε δήλωση καταπιστεύματος μεταξύ των δύο μερών, με την οποία το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου ανέλαβε να διαθέσει τα κεφάλαια για την ανέγερση και τον εξοπλισμό του Κέντρου και η Δημοκρατία, πέρα από την παραχώρηση της κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου, την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών δαπανών του Κέντρου στο διηνεκές, με τη μέθοδο της ετήσια καθοριζόμενης χορηγίας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στα πλαίσια των προσπάθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε πρόσφατα, ύστερα από σχετική εισήγηση του Υπουργείου Υγείας, τη διεξαγωγή διαδικασίας διαπραγμάτευσης με το Κέντρο για την αγορά από αυτό ολοκληρωμένων ογκολογικών υπηρεσιών. Όπως πληροφορούμαι, έχει ήδη ετοιμαστεί προσχέδιο συμφωνίας και άρχισε η σχετική διαπραγμάτευση.

4.169.4 Δάνεια. Λόγω της μη έγκαιρης καταβολής στο Κέντρο των λειτουργικών του εξόδων, τόσο από την Κυβέρνηση, όσο και από το Ιατρικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, αυτά

πληρώνονταν αρχικά από προσωρινό τραπεζικό λογαριασμό που ανοίχθηκε στην Τράπεζα Κύπρου. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας που παρουσιάστηκε από το 1998, το Κέντρο προχώρησε στη σύναψη δανείου, ύψους £975.000, από την Τράπεζα Κύπρου, με εγγύηση από την Κυβέρνηση, το οποίο αποπληρώθηκε εντός του 2001. Επιπρόσθετα, από το 1999 μέχρι 2002 προχώρησε στη σύναψη δανείων ύψους £8.900.000, πάλι από την Τράπεζα Κύπρου, χωρίς όμως οποιεσδήποτε εγγυήσεις. Στις 31.12.2002 το υπόλοιπο όλων των δανείων, μαζί με τους τόκους, ήταν £6.319.994, σε σύγκριση με £5.887.876 το προηγούμενο έτος.

4.169.5 Οφειλή από την Κυβέρνηση. Στους λογαριασμούς του Κέντρου η Κυβέρνηση παρουσιάζεται ως οφειλέτης. Στις 31.12.2002 το ποσό που παρουσιάζεται ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε £5.694.869, σε σύγκριση με £5.214.458 το προηγούμενο έτος. Στο πιο πάνω ποσό δεν περιλαμβάνεται η αξία των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, τα οποία, σύμφωνα με σχετική απόφαση, διαγράφονται έναντι της αντίστοιχης οφειλής (χορηγίας) της Κυβέρνησης προς το Κέντρο. Η οφειλή για το 2001, ύψους £2.704.339, έχει πρόσφατα καταβληθεί.

4.169.6 Οφειλή από το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Στους λογαριασμούς του Κέντρου το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου παρουσιάζεται ως οφειλέτης. Στις 31.12.2002 το οφειλόμενο ποσό ήταν £1.244.739, σε σύγκριση με £1.788.919 το προηγούμενο έτος. Η οφειλή για το 2001, ύψους £650.879, έχει πρόσφατα καταβληθεί.

4.169.7 Προσφορά υπηρεσιών από την Κυβέρνηση στο Κέντρο.

(α) Η σίτιση των ασθενών του Κέντρου παρέχεται από το Μακάρειο Νοσοκομείο. Μέσα στο 2002, σύμφωνα με την κοστολόγηση του Κέντρου, το κόστος σίτισης ήταν £54.000.

(β) **Προμήθεια φαρμάκων.** Η Κυβέρνηση προμηθεύει το Κέντρο με φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό μέσω των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Με βάση τα στοιχεία των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, μέχρι τις 31.12.2002 το κόστος των φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο ανήλθε σε £6.465.564, σε σύγκριση με £3.923.672 μέχρι τις 31.12.2001.

4.169.8 Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2002 το Κέντρο εργοδοτούσε 131 άτομα (122 άτομα το 2001). Οι δαπάνες ανήλθαν σε £2.048.710, σε σύγκριση με £1.729.835 το 2001. Η αύξηση των δαπανών κατά £318.875 ή 18,43% οφείλεται στην πρόσληψη νέου προσωπικού και στην παραχώρηση αυξήσεων στο προσωπικό.

4.170 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Μέρος Α

4.170.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Το Ίδρυμα δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2001 και 2002, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατόν να διενεργηθεί ο σχετικός έλεγχος. Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2000 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

4.170.2 Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση του Ιδρύματος, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του 2000, ήταν όπως πιο κάτω.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν κατά το 2000 πλεόνασμα £311.761, σε σύγκριση με £530 το προηγούμενο έτος.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως εξής:

	2000	1999
	£	£
Έσοδα	959.865	225.223
Έξοδα	648.104	224.693
Πλεόνασμα	311.761	530

Το μεγαλύτερο μέρος του πλεονάσματος οφείλεται σε κρατική χορηγία ύψους £200.000 που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα στο τέλος του 2000 και δαπανήθηκε το επόμενο έτος.

(β) Τα έσοδα του Ιδρύματος προέρχονται κυρίως από εισφορές και χορηγίες. Η κυβερνητική χορηγία μέσα στο 2000 ανήλθε σε £775.000, σε σύγκριση με £200.000 για το προηγούμενο έτος. Οι εισφορές ανήλθαν σε £174.066, σε σύγκριση με £22.319 το προηγούμενο έτος.

4.170.3 Λειτουργία του Ιδρύματος. Η συνέχιση της λειτουργίας του Ιδρύματος στηρίζεται, κατά κύριο λόγο, στην κυβερνητική χορηγία. Το Ίδρυμα, για εξασφάλιση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων, άρχισε από το 2001 να προσφέρει υπηρεσίες, επί πληρωμή, σε ιδιωτικά χημεία και γιατρούς, κυρίως στο εξωτερικό. Τα έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές κατά το 2002 και το 2001, όπως πληροφορήθηκα, ανήλθαν σε £313.789 και £262.237, αντίστοιχα

4.170.4 Ετοιμασία Προϋπολογισμού. Το Ίδρυμα συνεχίζει να μην ετοιμάζει Προϋπολογισμό, ο οποίος θεωρείται αναγκαίος για σκοπούς καλύτερου προγραμματισμού και διαχείρισης. Το Ίδρυμα με πληροφόρησε ότι για το έτος 2003 έχει ετοιμαστεί ετήσιος Προϋπολογισμός.

4.170.5 Προσωπικό. Το Ίδρυμα εργοδοτούσε κατά το 2000 έξι λειτουργούς, με συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ύψους £58.024, σε σύγκριση με £30.942 το 1999.

4.170.6 Κανονισμοί. Για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος, έγινε και πάλι εισήγηση όπως, σύμφωνα και με το άρθρο 29 της ιδρυτικής πράξης, ετοιμαστούν Κανονισμοί που να διέπουν θέματα οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος, όπως την είσπραξη εσόδων, τη διενέργεια δαπανών, τις προσφορές κ.τ.λ., καθώς επίσης και Κανονισμοί που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων, τα ωφελήματα, καθήκοντα και ευθύνες. Παρόλο ότι το Ίδρυμα με πληροφόρησε ότι έχει αναθέσει σε υπεπιτροπή να ετοιμάσει Κανονισμούς, εντούτοις η ετοιμασία τους εξακολουθεί να εκκρεμεί.

4.171 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

4.171.1 Γενικά. Το Εφοριακό Συμβούλιο συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του Νόμου 80(Ι) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Είσπραξης Φόρων Νόμων. Το Υπουργικό

Συμβούλιο διόρισε τον Πρόεδρο και τα οκτώ Μέλη του Συμβουλίου από 2.1.2000. Στον Πρόεδρο καταβάλλεται αντιμισθία ίση με τον πάγιο μισθό Γενικού Διευθυντή Υπουργείου και στα μέλη αντιμισθία σε επίπεδο αρχικού μισθού Διευθυντή στη Δημόσια Υπηρεσία. Ο Νόμος, με βάση τον οποίο καθιдорύθηκε το Εφοριακό Συμβούλιο, καθόρισε ως ημερομηνία έναρξης της ισχύος του 6 μήνες μετά την ψήφιση του, δηλαδή 2.1.2000.

4.171.2 Δαπάνες. Κατά το 2002 δαπανήθηκε συνολικά το ποσό των £352.442, από τις £360.023 που προϋπολογίστηκαν. Αν στο ποσό αυτό συμπεριληφθούν και περίπου £110.000 που είναι το κόστος των δημόσιων υπαλλήλων που είναι αποσπασμένοι ή τοποθετημένοι στο Συμβούλιο, τότε το κόστος για τη λειτουργία του το 2002 ανέρχεται γύρω στις £470.000.

4.171.3 Προσωπικό. Εκτός από τον Πρόεδρο και τα 8 μέλη του Συμβουλίου, στις 31.12.2002 το προσωπικό του Συμβουλίου ήταν 5 μόνιμοι κυβερνητικοί υπάλληλοι, 4 έκτακτοι Γραφείς και 2 ωρομίσθιοι.

4.171.4 Ιεραρχικές προσφυγές. Κατά το 2002 υποβλήθηκαν συνολικά 51 προσφυγές εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων σχετικά με ενστάσεις φορολογιών νομικών ή φυσικών προσώπων, σε σύγκριση με 24 προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2001. Το Συμβούλιο εξέτασε και εξέδωσε απόφαση κατά τη διάρκεια του έτους για 26 προσφυγές (1 του 2000, 12 του 2001 και 13 του 2002).

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, από τα οποία φαίνεται ότι το κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου, σε σχέση με τον αριθμό των προσφυγών που υποβάλλονται και εξετάζονται, είναι δυσανάλογο, εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τρόποι μείωσης του, περιλαμβανομένου και του ενδεχομένου μείωσης των μελών του Συμβουλίου κατά τη λήξη της τετραετούς θητείας των παρόντων μελών, ύστερα βέβαια από σχετική τροποποίηση του Νόμου. Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 29.10.2003 τροποποιητικό νομοσχέδιο στο οποίο προνοείται η μείωση των μελών του Συμβουλίου από οκτώ σε πέντε.

4.172 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

4.172.1 Υποβολή λογαριασμών για έλεγχο. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο οι λογαριασμοί για το έτος 2002. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001.

4.172.2 Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £354.794, σε σύγκριση με £356.798 το 2000, σημειώθηκε δηλαδή μείωση £2.004.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £630.201, σε σύγκριση με £552.954 το 2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £77.247 ή 13,97%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών από διαφημίσεις (£175.272) και των εισπρακτέων τόκων (£8.849), η οποία αντισταθμίστηκε με μείωση των τελών εξέτασης αιτήσεων (£92.400) και των διοικητικών προστίμων (£20.450).

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £275.407, σε σύγκριση με £196.156 το 2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά £79.251 ή 40,40%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των Κονδυλίων «Αποδοχές Προσωπικού» (£35.848), «Μίσθωση Υπηρεσιών Εξειδικευμένου Προσωπικού και

Εμπειρογνωμόνων» (£8.469), «Μίσθωση Υπηρεσιών Παρακολούθησης Σταθμών» (£7.007) και «Αποζημιώσεις και Δικηγορικά Έξοδα» (£11.550).

4.172.3 Προσωπικό. Στις 31.12.2001 η Αρχή εργοδοτούσε 11 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (8 υπαλλήλους στις 31.12.2000). Οι αποδοχές προσωπικού ανήλθαν σε £130.695 (£94.847 το 2000) και περιλαμβάνουν ποσό £20.562 (£6.663 το 2000) για παροχή υπηρεσιών δύο Συμβούλων, ενός για την εποπτεία των διοικητικών και λειτουργικών υπηρεσιών της Αρχής και ενός για θέματα Ραδιοτηλεόρασης, και ποσό £2.330 για τη μίσθωση υπηρεσιών ενός ατόμου για γραφειακές υπηρεσίες (£9.056 το 2000).

4.172.4 Προϋπολογισμός.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 36 του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου αρ. 7(Ι)/98, ο ετήσιος Προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται μέχρι την 1^η Οκτωβρίου κάθε χρόνου και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2001 εγκρίθηκε από την Αρχή στις 6.9.2000, υποβλήθηκε αρχικά στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 26.9.2000 και στην τελική του μορφή στις 28.11.2000 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2000. Κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 7.12.2000, ψηφίστηκε σε Νόμο (αρ. 5(ΙΙ)/2001) και δημοσιεύτηκε στις 2.2.2001.

(β) Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν το 2001 σε £279.108, σε σύγκριση με £360.670 που προϋπολογίστηκαν, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ήταν 77,39%.

(γ) Σε δύο Κονδύλια του Προϋπολογισμού σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £6.298, για την κάλυψη των οποίων ζητήθηκε, εκ των υστέρων, η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

4.172.5 Τέλη επί των εσόδων των σταθμών από τις διαφημίσεις. Αρκετοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί δεν είχαν μέχρι τις 31.12.2001 υποβάλει τις προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς καταστάσεις, υπολογισμούς εσόδων και τιμοκατάλογους των διαφημίσεων και χορηγιών των προγραμμάτων τους για τα έτη 1998, 1999, 2000 και 2001, ούτε και έχουν καταβάλει για τα πιο πάνω έτη το προβλεπόμενο από το Νόμο ποσοστό.

Η Αρχή με σχετική απόφαση της προχώρησε στην ενεργοποίηση των προνοιών του Κανονισμού 45 της Κ.Δ.Π. 10/2000 και απέστειλε για το σκοπό αυτό, το Σεπτέμβριο του 2002, σχετικές επιστολές σε όλους τους σταθμούς που δεν συμμορφώνονταν με τα πιο πάνω, αφού προέβη η ίδια στον υπολογισμό των εσόδων από διαφημίσεις. Μεγάλος αριθμός σταθμών έχουν ήδη καταβάλει τα σχετικά τέλη, ενώ εναντίον αυτών που δεν ανταποκρίθηκαν έχουν κινηθεί αγωγές για την είσπραξη των οφειλόμενων τελών.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι, παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να υπάρχει ο προβληματισμός και η μελέτη για εναλλακτικούς και πιο αποτελεσματικούς τρόπους σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων που υποβάλλονται από τους σταθμούς και την έγκαιρη καταβολή των ανάλογων τελών.

4.172.6 Έκτακτη αμυντική εισφορά. Δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στους λογαριασμούς της Αρχής, αναφορικά με τυχόν υποχρέωση της Αρχής για καταβολή έκτακτης αμυντικής εισφοράς για τα έτη 1998-2001. Όπως πληροφορήθηκα, η Αρχή έχει την άποψη ότι

το εισόδημα της δεν υπόκειται σε έκτακτη αμυντική εισφορά και τον Οκτώβριο του 2002, μετά από υπόδειξη του νομικού της συμβούλου, υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και πλήρωσε την εισφορά που προέκυψε, ύψους £11.000 και £200 πρόσθετη επιβάρυνση, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της. Για τα έτη 2000 και 2001 δεν έγινε οποιοσδήποτε προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος της. Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η Αρχή, σε συνεργασία με τους νομικούς της συμβούλους, θα εξετάσει εκ νέου το θέμα σχετικά με την περίοδο 2000-2001.

Μέρος Β

4.172.7 Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 23 (Κ.Δ.Π. 35/99), τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των υπαλλήλων της Αρχής διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τους υπαλλήλους της Δημόσιας Υπηρεσίας. Η Αρχή δεν έχει ακόμη προβεί στην εφαρμογή/υλοποίηση Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (καθορισμός τρόπου λειτουργίας, ίδρυση Αποθεματικού Ταμείου, αναλογιστική εκτίμηση κ.τ.λ.). Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η Αρχή προχώρησε στην προκήρυξη προσφορών για το σχέδιο συνταξιοδότησης υπαλλήλων της και αναμένεται ότι σύντομα θα ανατεθεί σε αναλογιστικό οίκο η ετοιμασία του.

4.173 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

4.173.1 Ετοιμασία και υποβολή λογαριασμών του Ταμείου για έλεγχο. Οι τελικοί λογαριασμοί του Ταμείου για το έτος 2002 υποβλήθηκαν τον Ιούλιο 2003 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Από τον έλεγχο των λογαριασμών του 2001 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

4.173.2 Επενδυτική πολιτική. Λόγω της συνεχιζόμενης πτώσης των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και σύμφωνα με επανεκτίμηση των επενδύσεων με βάση τη χρηματιστηριακή τους αξία στις 31.12.2001, σε σχέση με την αξία που παρουσίαζαν στους λογαριασμούς του προηγούμενου έτους, το Ταμείο παρουσίασε ζημιά ύψους £735.427.

Παρά το γεγονός ότι η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Προνοίας είχε προβλέψει έγκαιρα τη συνέχιση της πτωτικής τάσης των τιμών των μετοχών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και παρόλο που είχε αποφασίσει όπως προχωρήσει στην πώληση όλων των μετοχών και δικαιωμάτων μέσα στο 2000, εντούτοις δεν υλοποίησε την απόφαση αυτή, αλλά αντίθετα προχώρησε μέσα στο 2001 στην αγορά μετοχών αξίας £6.425.076, με αποτέλεσμα το Ταμείο να υποστεί σημαντικές ζημιές λόγω πτώσης της αξίας των μετοχών.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το Κράτος να συμπληρώνει τα μειωμένα λόγω των πιο πάνω ζημιών ποσά, τα οποία καταβάλλονται στους αφυπηρετούντες εργάτες, με το ποσό της διαφοράς μεταξύ των ποσών αυτών και του καταβλητέου ποσού του Κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας. Συγκεκριμένα, το Κράτος πλήρωσε για το έτος 2001 ποσό ύψους £639.252 για κάλυψη της πιο πάνω διαφοράς, μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στις ζημιές από τις επενδύσεις μετοχών του Χρηματιστηρίου κατά το έτος 2000.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Ταμείου, η σταδιακή αγορά τραπεζικών μετοχών έγινε σε επίπεδα τιμών που κρίθηκε ότι διασφαλίζουν μακροπρόθεσμους επενδυτικούς στόχους.

4.173.3 Μηχανογράφηση Ταμείου Προνοίας. Η Διαχειριστική Επιτροπή κατακύρωσε την προσφορά για τη μηχανογράφηση του Ταμείου Προνοίας σε εταιρεία, για το ποσό των £47.206, συν ΦΠΑ, με περίοδο συμπλήρωσης έντεκα μηνών, από 21.12.1999. Λόγω σημαντικών τροποποιήσεων των Κανονισμών του Ταμείου Προνοίας του Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού που επηρέασαν τη βάση πάνω στην οποία σχεδιάστηκε το όλο σύστημα, καθώς επίσης και νέων απαιτήσεων του Ταμείου που δεν είχαν προβλεφθεί από την αρχή, το ποσό που πληρώθηκε μέχρι τις 31.12.2002 στην εταιρεία ανήλθε στις £57.037. Το έργο έχει ολοκληρωθεί, αντιλαμβάνομαι όμως ότι θα δαπανηθούν επιπρόσθετα ποσά για προσθήκες και αλλαγές στο υφιστάμενο πρόγραμμα της μηχανογράφησης.

4.174 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.174.1 Λογαριασμοί και έλεγχος. Ο έλεγχος για το έτος 2002 δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Από τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2001 προέκυψε το πιο κάτω θέμα.

4.174.2 Δημιουργία Αποθεματικού. Παρατηρήθηκε ότι κατά τα πέντε χρόνια λειτουργίας του Ιδρύματος δημιουργήθηκε αποθεματικό ύψους περίπου £478.650, το οποίο έχει προκύψει από τα πλεονάσματα του Ιδρύματος, λόγω του ότι τα προβλεπόμενα προγράμματα, τα οποία επιχορηγούνται εκ των προτέρων, δεν πραγματοποιούνται πλήρως, με αποτέλεσμα η χορηγία του Κράτους να υπερκαλύπτει τις πραγματικές δαπάνες και υποχρεώσεις του Ιδρύματος.

Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί και αποφασιστεί κατά πόσο ενδείκνυται να αφαιρούνται τα ποσά των αποθεμάτων αυτών από κάθε μελλοντική χορηγία.

4.175 ΤΑΜΕΙΟ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Μέρος Α

4.175.1 Τήρηση βιβλίων και λογαριασμών Δεν τηρήθηκαν τα κατάλληλα βιβλία και λογαριασμοί, τα οποία προνοούνται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς, και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπραχθέντων τελών εγγραφής, καθώς και το ύψος των οφειλόμενων τελών ανανέωσης εγγραφής για τα έτη 1992-2001.

4.175.2 Εφαρμογή του Νόμου. Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Νόμου ως προς την εγγραφή και λειτουργία των κλινικών εργαστηρίων, τη διενέργεια επιθεωρήσεων και την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου επί των διευθυντών τους. Επειδή η εφαρμογή του Νόμου αφορά άμεσα τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την ανησυχία της κατά πόσο τα υφιστάμενα κλινικά εργαστήρια λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και κατά πόσο λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προφύλαξης, όπως η απόρριψη βιολογικών υγρών.

4.176 ΙΔΡΥΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

- **Λογαριασμοί και έλεγχος.** Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο οι λογαριασμοί του Ιδρύματος για τα έτη 2001 και 2002, όπως προνοείται στο άρθρο 14(4) του Καταστατικού του Ιδρύματος.

ΜΕΡΟΣ 5 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

5.1 ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002

Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2002 (ο οποίος περιλαμβάνει τις Τακτικές και Αναπτυξιακές Δαπάνες) κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4.10.2001 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας την 1.3.2002.

5.2 Πάγιο Ταμείο. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίασε το 2002 την πιο κάτω κίνηση, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό.

	£000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1.02	4.227.006
Πλέον: Δαπάνες	2.687.576
	6.914.582
Μείον: Έσοδα	3.206.638
Χρεωστικό υπόλοιπο 31.12.02	3.707.944

5.3 Αποτελέσματα έτους. Το πλεόνασμα για το έτος 2002 ανήλθε σε £519,1 εκ., ενώ είχε γίνει πρόβλεψη για έλλειμμα £974,7 εκ., ως ακολούθως:

	Προϋπολογισθέντα £000	Πραγματικά £000
Έσοδα	2.070.540	3.206.638
Πληρωμές και οφειλές	3.045.247	2.687.576
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)	(974.707)	519.062

5.4 Εισπράξεις. Το σύνολο των εισπράξεων για το έτος 2002 ανήλθε σε £3.206,6 εκ., σε σύγκριση με £2.070,5 εκ. που προϋπολογίστηκαν, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.136,1 εκ. ή 54,87%. Τα πραγματικά έσοδα των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2002, ως ακολούθως:

	2002		2001	
	£000	%	£000	%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ				
Εισπράξεις Φόρων	1.706.640		1.665.192	78,53
Άμεσοι Φόροι	512.284	53,22	523.997	24,72
Έμμεσοι Φόροι	793.905	15,98	708.406	33,41
Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών	74.297	24,75	80.658	3,80
Πρόσοδοι, Μερίσματα, Ενοίκια και Δικαιώματα	41.921	2,32	76.956	3,63
Μεταβιβάσεις	113.657	1,31	93.961	4,43

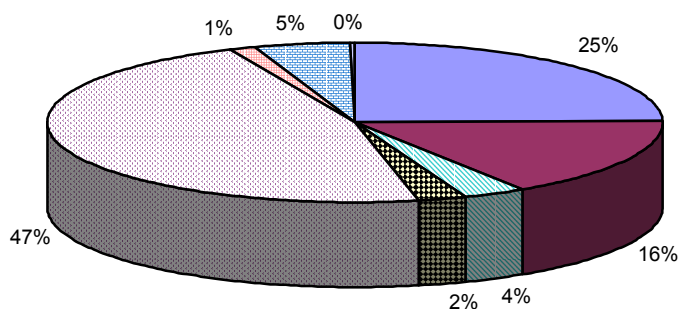
Έσοδα μη Άλλως Κατατάξιμα	12.941	3,54	13.027	0,61
Έσοδα Αμυντικής Θωράκισης	157.635	0,40	168.187	7,93
Χρηματοδοτικά Έσοδα	1.499.998	4,92	455.187	21,47
Χορηγίες	2.834	46,78	2.480	0,12
Αποπληρωμές Δανείων	4.739	0,09	5.333	0,25
Έσοδα από Δάνεια για Τακτικές Δαπάνες	1.492.425	0,15	39.866	1,88
Έσοδα από Δάνεια για Αναπτυξιακές Δαπάνες	-	46,54	407.508	19,22
Σύνολο Εισπράξεων	3.206.638	100,00	2.120.379	100,00

5.5 Πληρωμές και Οφειλές. Το σύνολο πληρωμών και οφειλών για το έτος 2002 ανήλθε σε £2.687,6 εκ., σε σύγκριση με £3,045,2 εκ. που προϋπολογίστηκαν, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £357,6 εκ. ή 11,74%. Οι πραγματικές πληρωμές και οφειλές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2002, ως ακολούθως:

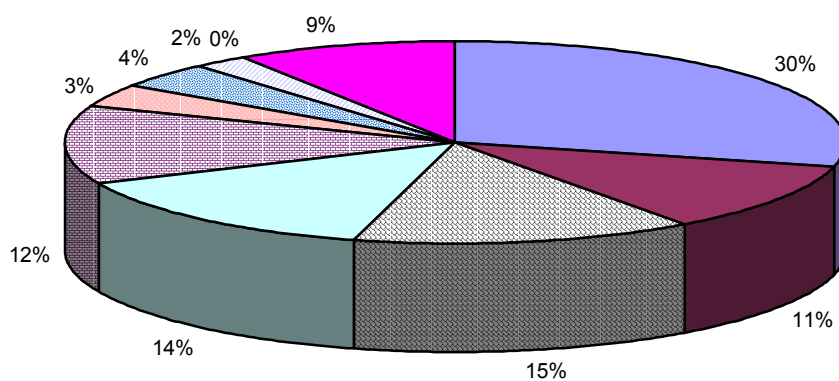
	2002		2001	
	£000	%	£000	%
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ				
A. Τρέχουσες Πληρωμές και Οφειλές	1.999.792	74,41	1.845.030	78,04
Μισθοί Προσωπικού	777.818	28,95	722.489	30,56
Συντήρηση και Λειτουργία	114.752	4,27	101.531	4,29
Κοινωνική Πρόνοια	379.858	14,13	332.289	14,06
Επιχορηγήσεις	92.006	3,42	99.309	4,20
Χορηγίες, Άμυνα και Διαφώτιση	335.316	12,48	262.808	11,12
Τόκοι Δημόσιου Χρέους	300.042	11,16	326.604	13,81
B. Επενδύσεις και Άλλες Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	247.041	9,19	229.653	9,71
Γ. Δάνεια σε Τρίτους και Αποπληρωμές	381.300	14,19	238.724	10,10
Δ. Δαπάνες σε Σχέση με τα Έσοδα	59.443	2,21	50.869	2,15
Σύνολο Πληρωμών και Οφειλών	2.687.576	100,00	2.364.276	100,00

5.6 ΓΕΝΙΚΑ

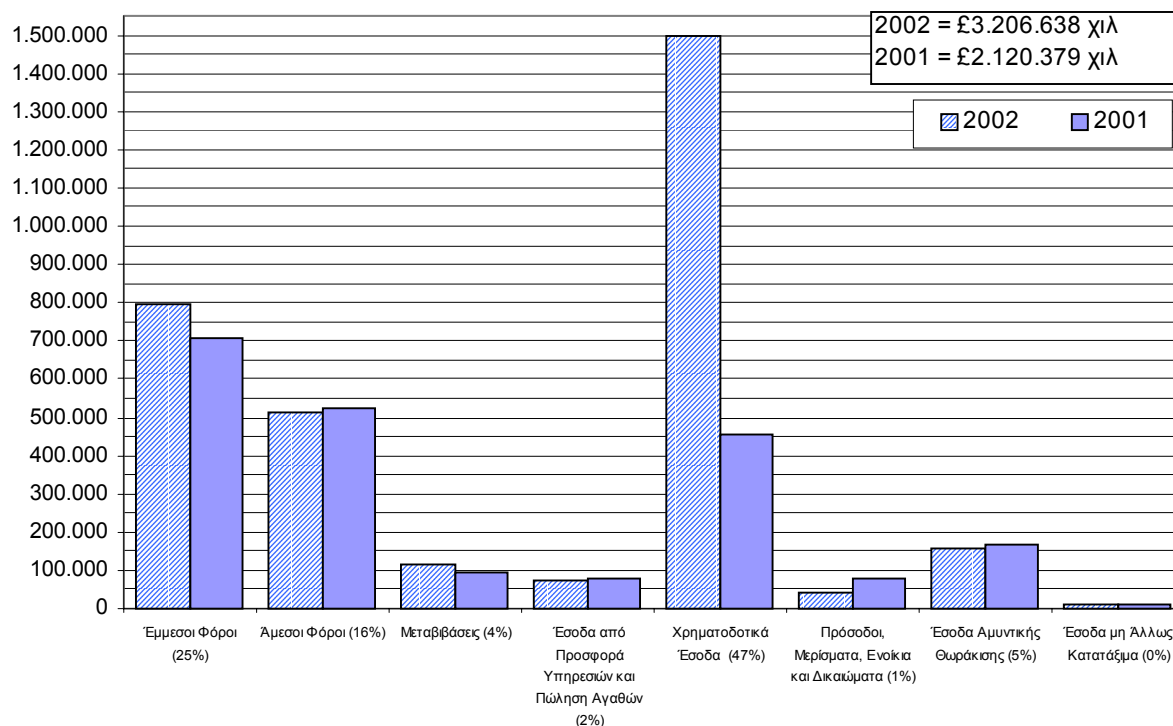
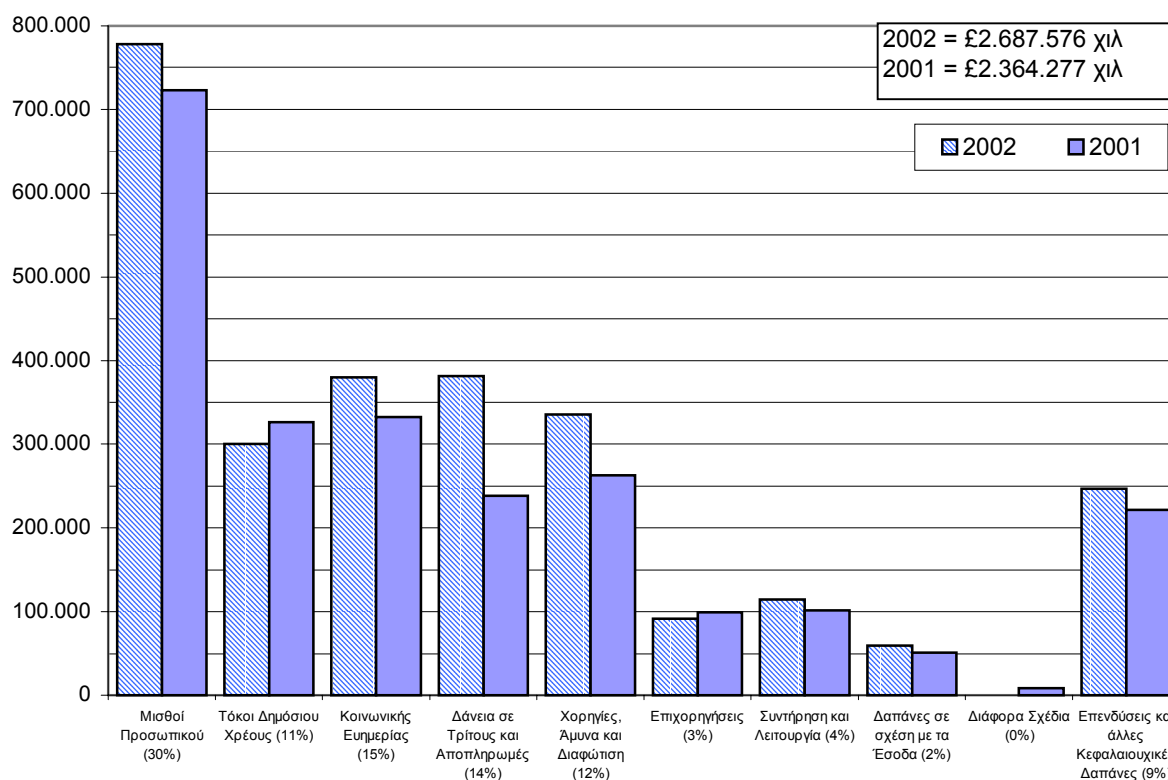
5.6.1 Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι διενεργήθηκαν δαπάνες πέρα από εκείνες που είχαν αρχικά εγκριθεί, για τις οποίες ζητήθηκε έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών. Υπερβάσεις ύψους £3.324.462, που αντιστοιχούν σε 18 Κονδύλια, δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου, εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 56 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό £355.772.329. Αυτά αναλύονται όπως πιο κάτω:

Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2002

- Έμμεσοι Φόροι (25%)
- Άμεσοι Φόροι (16%)
- Μεταβιβάσεις (4%)
- Εσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών (2%)
- Χρηματοδοτικά Έσοδα (47%)
- Πρόσοδοι, Μερίσματα, Ενοίκια και Δικαιώματα (1%)
- Έσοδα Αμυντικής Θωράκισης (5%)
- Έσοδα μη Άλλως Κατατάξιμα (0%)

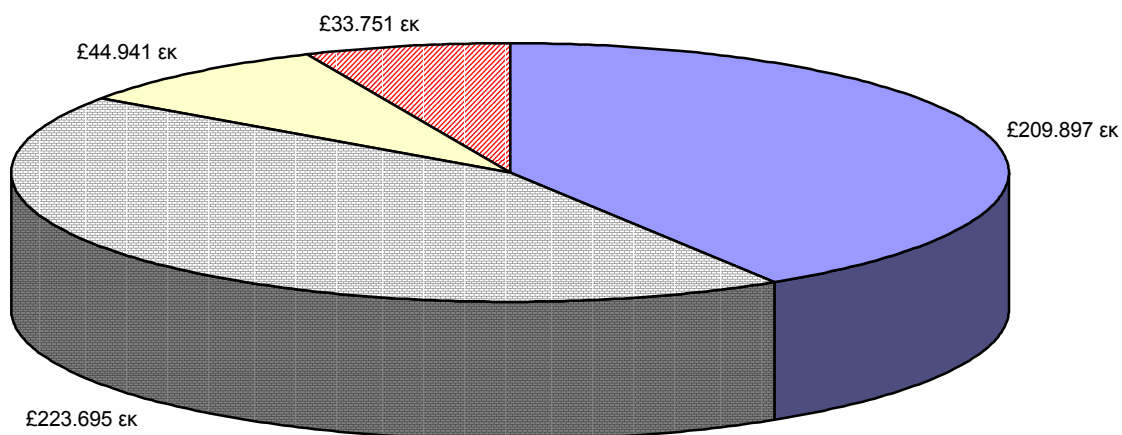
Ανάλυση Πληρωμών και Οφειλών Προϋπολογισμού 2002

■ Μισθοί Προσωπικού (30%)	■ Τόκοι Δημόσιου Χρέους (11%)
■ Κοινωνικής Ευημερίας (15%)	■ Δάνεια σε Τρίτους και Αποπληρωμές (14%)
■ Χορηγίες, Αμυνα και Διαφώτιση (12%)	■ Επιχορηγήσεις (3%)
■ Συντήρηση και Λειτουργία (4%)	■ Δαπάνες σε σχέση με τα Έσοδα (2%)
■ Διάφορα Σχέδια (0%)	■ Επενδύσεις και άλλες Κεφαλαιουχικές Δαπάνες (9%)

Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού**Σύγκριση Πληρωμών/Οφειλών Προϋπολογισμού**

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2002

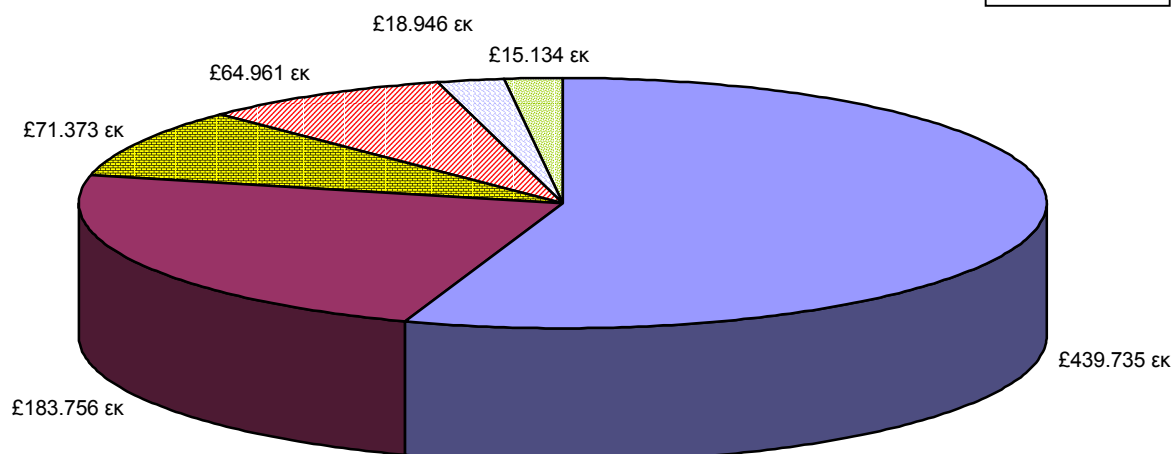
Σύνολο
£512,284 εκ

- Φόρος Εισοδήματος Εργοδοτούμενων (41%)
- Εταιρείες (43%)
- Άλλοι Άμεσοι Φόροι (9%)
- Φόροι Περιουσίας (7%)

Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2002

Σύνολο
£793,905 εκ

- Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (56%)
- Φόροι Κατανάλωσης (23%)
- Εισαγωγικοί Δασμοί (9%)
- Άλλοι Έμμεσοι Φόροι (8%)
- Δικαιώματα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (2%)
- Φόροι Κατανάλωσης (Άλλοι) (2%)

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό £	Επαναφορές £	Καθαρό ποσό £
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	4	71.067.178	-	71.067.178
Με Νόμο	10	239.493.056	-	239.493.056
Άλλα	42	45.212.095	(138.276)	45.073.819
Σύνολο	56	355.772.329	(138.276)	355.634.053

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

<u>Περιγραφή</u>	<u>Ποσό £</u>
Κατανομές από 18.30.2.00.348	
Προϋπολογισμός: Τακτικές Δαπάνες - Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες & Αποθεματικό	2.830.577
Κατανομές από 18.30.2.01.344	
Προϋπολογισμός: Τακτικές Δαπάνες - Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες & Αποθεματικό, Ημερομίσθια	1.741.785
Κατανομές από 18.30.3.00.348	
Προϋπολογισμός: Αναπτυξιακές Δαπάνες – Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες & Αποθεματικό	9.103.327
Κατανομές από 18.26.2.02.349	
Προϋπολογισμός: Τακτικές Δαπάνες – Άλλες Δαπάνες, Συμβατικές Υποχρεώσεις μη Άλλως Προνοούμενες	156.952
Κατανομές από 18.26.3.00.349	
Προϋπολογισμός: Αναπτυξιακές Δαπάνες – Άλλες Δαπάνες, Συμβατικές Υποχρεώσεις μη Άλλως Προνοούμενες	945.102
Κατανομές από 19.01.3.99.999	
Προϋπολογισμός: Γραφείο Προγραμματισμού – Πρόγραμμα Εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο	10.150.894
Κατανομές από εξοικονομήσεις από Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου	20.145.182
Σύνολο	45.073,819

Το σύνολο των πιστώσεων που μεταφέρθηκαν είτε από εξοικονομήσεις από Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου, είτε από τα Κεφάλαια “Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό” των Τακτικών Δαπανών και των Δαπανών Αναπτύξεως, είτε από τα Άρθρα «Άλλες Δαπάνες, Συμβατικές Υποχρεώσεις μη Άλλως Προνοούμενες» των Τακτικών Δαπανών και των Δαπανών Αναπτύξεως, καθώς και από το Άρθρο Πρόγραμμα Εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο, όπως αναλύονται πιο πάνω, ανήλθε στο ποσό των £45.073.819 και επηρεάστηκαν 1304 Άρθρα (αν ένα Άρθρο επηρεάστηκε πέραν της μιας φορές από διαφορετικά Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής, μετρήθηκε μια φορά μόνο). Μέσα στο 2003 εκδόθηκαν 17 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής για κάλυψη υπερβάσεων του 2002, από τα οποία τα 2 αφορούσαν απευθείας

χρέωση στο Πάγιο Ταμείο. Τα υπόλοιπα 15 αφορούσαν μεταφορές πιστώσεων, είτε από εξοικονομήσεις από Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου, είτε από τα Κεφάλαια «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» των Τακτικών Δαπανών και των Δαπανών Αναπτύξεως, είτε από τα Άρθρα «Άλλες Δαπάνες, Συμβατικές Υποχρεώσεις μη Άλλως Προνοούμενες» των Τακτικών Δαπανών και των Δαπανών Αναπτύξεως και επηρέασαν 820 Άρθρα. Το τελευταίο Ειδικό Ένταλμα Πληρωμής εκδόθηκε με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2003.

Τα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμο αναλύονται όπως πιο κάτω:

Α/Α Ε.Ε.Π.	Νόμος	Περιγραφή	Ποσό £
3	24(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 1)	511.176
5	27(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 2)	2.331.043
6	33(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 3)	14.478.167
6	34(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 4)	2.629.677
10	39(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 5)	3.334.430
11	40(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 6)	200.000
11	41(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 7)	45.486.380
13	42(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 8)	2.188.667
14	43(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 9)	3.424.667
16	48(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 10)	700.000
16	49(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 11)	10.900.000
27	56(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 12)	40.000.000
27	57(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 13)	109.246.580
31	62(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 14)	4.050.000
31	63(II)/2002	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Αρ. 15)	12.269
Σύνολο			239.493.056

5.6.2 Καθυστερημένες υποχρεώσεις. Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο δημιουργούνται. Η πρόνοια αυτή δεν τηρήθηκε πάντοτε, με αποτέλεσμα να γίνουν πληρωμές μέχρι 3.6.2003 από τον Προϋπολογισμό του 2003, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2002, για συνολικό ποσό £13.337.914. Οι πιο πάνω οδηγίες προβλέπουν επίσης ότι οι καταστάσεις καθυστερημένων υποχρεώσεων πρέπει να υποβάλλονται το αργότερο μέχρι τις 31 Ιανουαρίου του επόμενου χρόνου.

5.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

5.7.1 Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Επιβάλλεται όμως η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατόν κόστος. Εκκρεμεί επίσης η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων που θα συμβάλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων.

5.7.2 Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002 δεν έχει κατατεθεί μέσα στα χρονικά αυτά πλαίσια.

5.7.3 Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2002 και 31 Δεκεμβρίου 2001.

	2002	2001
	€εκ.	€εκ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μετρητά και Βραχυπρόθεσμες Καταθέσεις	62,4	13,3
Επενδύσεις και Καταθέσεις: -		
Ειδικά Ταμεία	23,3	18,5
Προκαταβολές και Χρεωστικά Υπόλοιπα	70,0	77,1
	<u>155,7</u>	<u>108,9</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Ειδικά Ταμεία - Πίνακας	47,2	36,2
Κεντρική Τράπεζα Κύπρου - Γενικός		
Κυβερνητικός Λογαριασμός	33,2	603,2
Ταμείο Δημοσίων Δανείων	9,5	4,8
Αναπληρούμενο Ταμείο - Δάνεια σε Οργανώσεις	-	-
Καταθέσεις και Πιστωτικά Υπόλοιπα	65,7	58,8
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	3.015,6	3.053,1
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	692,5	579,8
	<u>3.863,7</u>	<u>4.335,9</u>
	<u>(3.708,0)</u>	<u>(4.227,0)</u>

ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ

Συσσωρευμένο Έλλειμμα 1.1.2002	(4.227,0)
Μεταφορά Χρεωστικών Υπολοίπων	-
Πλεόνασμα για το Έτος	(519,0)
	<u>(3.708,0)</u>

5.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ**5.8.1 Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.τ.λ στις 31 Δεκεμβρίου 2002**

	£000
Ταμεία Πάγια Προκαταβολής, Μετρητά κ.τ.λ.	62.359,1
Εμπρόθεσμες καταθέσεις βραχυπρόθεσμης προειδοποίησης	11,5
	<u>62.370,6</u>

Αναλυτική κατάσταση των Ταμείων Πάγια Προκαταβολής, Μετρητών κ.τ.λ.

	£000
Ταμεία Πάγια Προκαταβολής, Μετρητά και Ειδικοί Λογαριασμοί	61.385,9
Λογαριασμοί Εσόδων Πρεσβειών	670,6
Μετρητά στο Ταχυδρομείο	292,2
Μετρητά στους Αντιπροσώπους του Στέμματος	10,4
	<u>62.359,1</u>

Η επαλήθευση των πιο πάνω υπολοίπων έγινε με βάση τα πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν από τις επιτροπές καταμέτρησης και τις τράπεζες.

5.8.2 Ειδικά Ταμεία - £23,3 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

5.8.3 Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα £70,0 εκ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, μερικά από τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να εξοφληθούν ή να μετατραπούν σε δάνεια το συντομότερο δυνατόν. Με την ψήφιση του περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμου του 1985 και την έκδοση των σχετικών Κανονισμών, καταβάλλονται από το Γενικό Λογιστή προσπάθειες για τακτοποίηση των προκαταβολών.

(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες)

-Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου £3,6 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει προκαταβολές που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1973-1977 και 1996, με τόκο 6%, για να μπορέσει το Ίδρυμα να καλύψει τα ελλείμματα και τις τρέχουσες δαπάνες του.

-Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως £2,6 εκ. Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή αυτή δεν φέρει τόκο.

-Σχολικές Εφορείες £1,1 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1983-1985 ως δάνειο σε διάφορες Σχολικές Εφορείες για κάλυψη των ελλειμμάτων τους.

-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ. £1,0 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Όπως ανέφερα και σε άλλη παράγραφο της Έκθεσης αυτής, το Κράτος έχει προβεί σε ενέργειες για τη διάλυση της εταιρείας αυτής. Αναμένεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της, το Κράτος θα εισπράξει το εν λόγω ποσό.

-Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας £0,1 εκ.

-UNFICYP £0,1 εκ.

-Δήμος Λευκωσίας (Λαϊκή Γειτονιά) £0,1 εκ.

-Συμβούλια Αποχετεύσεων £8,2 εκ.

(β) Διάφορες Προκαταβολές

-Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως £169.014. Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

(γ) Πληρωμές λόγω εγγυήσεων

-Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου £1,7 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως τις δόσεις των δανείων και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν το 1974.

-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες £16,6 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1984-1989 για την αποπληρωμή διαφόρων δανείων της εταιρείας, τα οποία εγγυήθηκε η Κυβέρνηση.

-Διάφορες πληρωμές £1,7 εκ. Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία είναι εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

-Πληρωμές Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού £10,6 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά τα έτη 1991-1998, για αποζημιώσεις βιομήχανων για εξαγωγές στη Λιβύη, στο Ιράκ και Κουβέιτ και για ορισμένες άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις. Παρατηρήθηκε ότι εντός του 2002 εισπράχθηκε μέσω του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ποσό £0,5 εκ. έναντι των οφειλών του Ιράκ.

5.8.4 Ενεργητικό που δεν περιλαμβάνεται στον Ισολογισμό.

(α) Μετοχές. Η Κυβέρνηση είναι κάτοχος των πιο κάτω μετοχών που παρουσιάζονται μόνο στις υποσημειώσεις του Ισολογισμού:

Οργανισμός	Μετοχικό Κεφάλαιο	Μερίδιο Κυβέρνησης	
	£000	£000	%
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	12.440	10.948	88,01
Κυπρ. Διυλιστήριο Πετρελαίου Λτδ	2.991	1.944	65,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	3.060	1.562	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	421	348	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	25.000	2,5	0,10
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	8.000	2.201	27,51
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	55.519	38.652	69,62
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	1.833	286	15,58
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	216.181	5	0,00

(β) Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2002, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.τ.λ. ανέρχονταν σε £195,5 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους δεν παραχωρήθηκαν νέα δάνεια. Εισπράχθηκε όμως το ποσό των £45,3 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων. Οι καθυστερήσεις ανέρχονταν σε £6,1 εκ. Τα δάνεια αυτά παρουσιάζονται μόνο στις υποσημειώσεις του Ισολογισμού.

5.8.5 Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2002 και 2001.

	2002 £000	2001 £000
Δανειστικοί Επίτροποι	16.494	16.731
Δήμοι και Συμβούλια Βελτιώσεως	520	524
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	3.352	3.433
Αρχή Λιμένων Κύπρου	4.104	4.766
Οργανισμός Χρηματοδότησεως Στέγης	400	471
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	1.064	1.186
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	246	246
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	66.237	66.237
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	80	80
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	14	14
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	24	24
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	2.561	2.561
Σχολικές Εφορείες	3.267	3.267
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	176	342
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	2.074	2.122
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	52	75
Ταμιευτήριο "Η Αιγιαλούσα Λτδ"	-	-
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων Λτδ	60	60
Εκκαθαριστής της Εταιρείας "The Cyprus Asbestos Mines Ltd"	237	228

	2002 £000	2001 £000
Κυπριακή Παροικία Βρισβάνης	49	51
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	349	349
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ	810	810
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	611	611
Λαϊκή Τράπεζα - "Premier Chemical Ltd"	-	-
Λαϊκή Τράπεζα - "Yiannoplast Ltd"	112	141
Λαϊκή Τράπεζα - Γεώργιος Τσαππής	128	190
Επιτροπή Λυμάτων Άγιου Σωζόμενου	20	20
Ελληνική Τράπεζα - Dhalico Enterprises Ltd	132	195
Λαϊκή Τράπεζα - G. & M. Ioannides Ltd	36	45
Λαϊκή Τράπεζα - Trikoza Knitting Industry Ltd	101	126
Λαϊκή Τράπεζα - Nicobutton Enterprises Ltd	39	49
Τράπεζα Κύπρου - A. Eriphanou Industries Ltd	59	75
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	4.929	5.036
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	3.808	4.075
Δάνεια ΤΑΕΠ	82.073	69.453
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	1.277	1.594
Διάφορα	49	52
	195.544	185.239

5.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

5.9.1 Πάγιο Ταμείο

5.9.2 Ειδικά Ταμεία £47,3 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

5.9.3 Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα £65,7 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων Τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και ο πιο κάτω λογαριασμός:

-Διεθνές Νομισματικό Ταμείο £4,8 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο των διευκολύνσεων που παραχώρησε από το 1974 στην Κύπρο το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο σε κράτη-μέλη, των οποίων το ισοζύγιο πληρωμών επηρεάστηκε δυσμενώς, λόγω της σημαντικής αύξησης στις τιμές των πετρελαιοειδών και της μείωσης των εξαγωγών τους.

5.9.4 Παθητικό που δεν περιλαμβάνεται στον Ισολογισμό

(α) Δημόσιο Χρέος. Το σύνολο του δημόσιου χρέους στο τέλος του έτους παρουσιάζεται μόνο στις υποσημειώσεις του λογαριασμού. Αναλυτική κατάσταση για τα έτη 2002 και 2001:

	2002	2001
	€εκ.	€εκ.
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου	1.680,7	1.371,4
Εισπράξεις από νέα δάνεια	1.488,5	452,4
	3.169,2	1.823,8
Αποπληρωμή δανείων	386,2	144,5
	2.783,0	1.679,3
Αύξηση/(Μείωση) λόγω διακυμάνσεων τιμής συναλλάγματος	(4,5)	1,4
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	2.778,5	1.680,7

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή Δημόσιου Χρέους κατά τα έτη 2002 και 2001 ήταν €476,9 εκ. και €507,7 εκ., αντίστοιχα.

(β) Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2002 οι εκκρεμείς οφειλές ανέρχονταν σε €13,3 εκ. Αυτές περιλαμβάνονται μόνο στις υποσημειώσεις του Ισολογισμού.

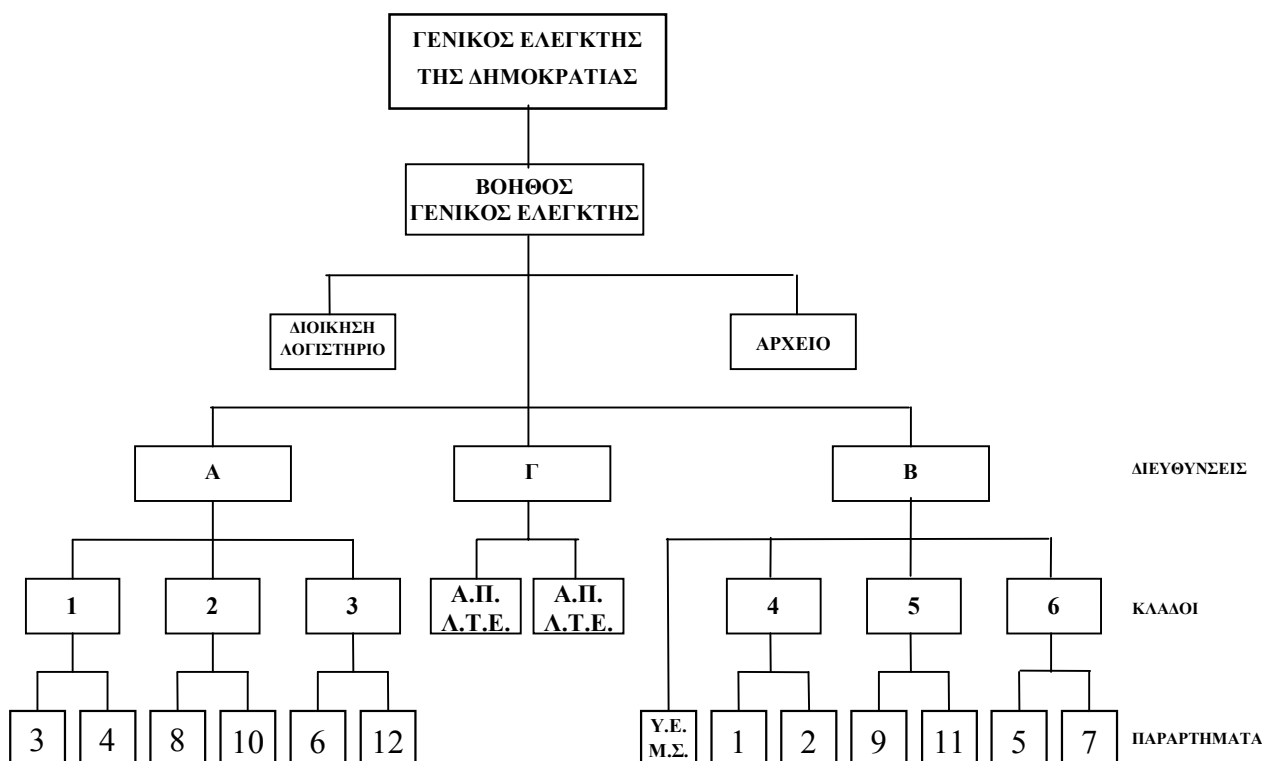
(γ) Άλλες υποχρεώσεις. Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.02 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €82,2 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	73.606
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	7.509
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	942
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	112
	82.169

ΜΕΡΟΣ 6 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

6.1 Οργανωτική Διάρθρωση

Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:

6.1.1 Προσωπικό. Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας ανέρχονται σε 102. Επιπρόσθετα απασχολούνται 12 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό και 6 άτομα πάνω σε έκτακτη βάση, δηλαδή σύνολο 120 υπάλληλοι. Μέσα στο 2002 πληρώθηκαν 6 θέσεις ελεγκτικού προσωπικού και στο τέλος του έτους παρέμεναν κενές 14 θέσεις.

6.1.2 Διευθύνσεις. Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμία από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Β υπάγεται επίσης η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προϊστάται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

6.1.3 Κλάδοι και Παραρτήματα. Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 6 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα. Ο κάθε Κλάδος των Διευθύνσεων Α και Β διευθύνεται από Ανώτερο Πρώτο Ελεγκτή και το κάθε Παράρτημα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

6.2 Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

-Δαπάνες. Οι δαπάνες που αρχικά προϋπολογίστηκαν για το έτος 2002 στο Κεφάλαιο 05.01.2 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" αυξήθηκαν από £2.090.503 σε £2.099.515 και εκείνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν £1.785.543.

-Έσοδα. Τα έσοδα που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2002 στο Κονδύλι 3/127 "Ελεγκτική Υπηρεσία - Δικαιώματα για Ελεγκτικές Υπηρεσίες" ήταν £200.000 και εκείνα που πραγματοποιήθηκαν £178.600.

6.3 Προγράμματα εργασίας. Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

6.4 Δειγματοληπτικός έλεγχος. Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Είναι επομένως αδύνατον για το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που προΐσταται μιας σχετικά μικρής αριθμητικά Υπηρεσίας, να διεξάγει πλήρη διακανονιστικό ή οικονομικό έλεγχο σ' όλα τα επίπεδα του Κράτους. Η άσκηση τέτοιου ελέγχου έχει καταστεί πολύ λιγότερο αναγκαία, ως πρωταρχική λειτουργία του Γενικού Ελεγκτή, γιατί οι μέθοδοι εσωτερικού ελέγχου στις διάφορες διοικητικές μονάδες έχουν αυξηθεί και βελτιωθεί σημαντικά. Αντ' αυτού, γίνεται, όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, δειγματοληπτικός έλεγχος, κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου. Δειγματοληπτικός έλεγχος επιβάλλεται όχι μόνο για την αντιμετώπιση της αύξησης του όγκου των δημόσιων λογαριασμών, αλλά και για να παρέχεται στο Γενικό Ελεγκτή αρκετός χρόνος για να διεξάγει διαχειριστικούς ελέγχους και να καλύπτει σημαντικούς τομείς των δημόσιων εσόδων και εξόδων.

6.5 Διαχειριστικός έλεγχος. Εκτός από τον οικονομικό και διακανονιστικό έλεγχο, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στο Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται κατά τα τελευταία χρόνια και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων. Η διαφοροποίηση αυτή εντάσσεται στα πλαίσια των νέων προσανατολισμών του κρατικού ελέγχου σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, καθώς επίσης και των απαιτήσεων, τόσο της Κυβέρνησης, όσο και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Λεπτομέρειες για διαχειριστικούς ελέγχους που έχουν διεξαχθεί τελευταία αναφέρονται στο Μέρος 3 της Έκθεσης αυτής.

6.6 Έλεγχος των τεχνικών έργων. Μέσα στο 2002 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της Έκθεσης αυτής.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο

οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεύει στην υποκατάσταση ή την αφαίρεση αρμοδιοτήτων από τους ελεγχόμενους. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου που πηγάζουν από το Σύνταγμα.

6.7 Επιμόρφωση προσωπικού. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση και βαρύτητα στη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της ελεγκτικής εργασίας, για την όσο το δυνατόν καλύτερη προσφορά υπηρεσίας στο Δημόσιο.

Στα πλαίσια πάντοτε των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2002, 16 λειτουργοί συμμετέσχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που διοργανώθηκαν στην Κύπρο και 17 λειτουργοί συμμετέσχαν σε διάφορα σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό.

6.8 Συμβουλευτικές υπηρεσίες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Ο Γενικός Ελεγκτής βοηθά την Εκτελεστική Εξουσία στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας, με την παροχή συμβουλών για τη διαμόρφωση νέων λογιστικών διαδικασιών και συστημάτων, καθώς και για την αναθεώρηση των Γενικών Διατάξεων, Δημοσιονομικών Οδηγιών, Κανονισμών Προσφορών και Αποθηκών και άλλων θεμάτων. Συμμετέχει επίσης σε αρκετές επιτροπές ως παρατηρητής.

6.9 Συμβούλια Προσφορών. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του παρακάθεται ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και του Ειδικού Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με τον περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμο 102(Ι)/97. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

6.10 Ετήσια Έκθεση. Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης, προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

6.11 Ετήσια Έκθεση για το 2001. Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2001 υποβλήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2002 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με εγκύκλιο της ημερ. 13.12.2002 προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, καθώς και τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/Γραφείου σχετικά με προτάσεις και εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται.

6.12 Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2002 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς των τριμηνιαίων εκθέσεων μου σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων αυτών κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.

6.13 Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας. Η Γενικός Ελεγκτής κα Χρυστάλλα Γιωρκάτζη εκπροσώπησε την Κύπρο στη σύσκεψη των Προέδρων των Ανωτάτων Κρατικών Ιδρυμάτων Ελέγχου επτά υποψήφιων προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Πράγα από 13.5.02 μέχρι 14.5.02, καθώς επίσης και στο συνέδριο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ανωτάτων Κρατικών Ιδρυμάτων Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στη Μόσχα από 27.5.02 μέχρι 31.5.02. Πραγματοποίησε επίσης, ως επικεφαλής αποστολής της Υπηρεσίας, επίσημη επίσκεψη στην Κοπεγχάγη από 23.9.02 μέχρι 24.9.02, όπου συζητήθηκαν θέματα μηχανογράφησης ελέγχου. Έλαβε επίσης μέρος στο 18^ο Συνέδριο των Γενικών Ελεγκτών της Κοινοπολιτείας, που πραγματοποιήθηκε στη Μαλαισία από 7.10.02 μέχρι 9.10.02, καθώς και στη συνάντηση των Γενικών Ελεγκτών των υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε στο Βουκουρέστι από 12.12.02 μέχρι 14.12.02. Ύστερα από πρόσκληση του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμμετέσχε σε συνεδρία του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο στις 7.4.2003, και παρουσίασε τις εμπειρίες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας αναφορικά με τον έλεγχο των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

6.14 Βοηθός Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας. Ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας κ. Γιώργος Κυριακίδης παρουσίασε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για θέματα οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου, το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Πράγα από 25 μέχρι 29.3.02 για το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Τσεχίας, και συμμετέσχε στη 19^η Σύνοδο της Διακυβερνητικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Εκθέσεις των Ηνωμένων Εθνών, που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη από 21 μέχρι 24.4.2002. Έλαβε μέρος στην πρώτη συνάντηση της ομάδας εργασίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού των Ανωτάτων Κρατικών Ιδρυμάτων Ελέγχου (EUROSAI), που πραγματοποιήθηκε στη Χάγη από 30.9.02 μέχρι 1.10.02, καθώς επίσης και στο τέταρτο εργαστήριο της ομάδας εργασίας για Ελεγκτικά Πρότυπα, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία από 22 μέχρι 24.10.02. Συμμετέσχε

επίσης στη σύνοδο των Εξωτερικών Ελεγκτών του Δυτικοευρωπαϊκού Οργανισμού για τον καθορισμό των αρχών για καλύτερο εξωτερικό έλεγχο, που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 15.11.02, καθώς επίσης και στη συνεδρία της Ομάδας Επαφής των υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών για το συντονισμό της πρόληψης της απάτης, που συγκλήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17 και 18.12.02.

ΜΕΡΟΣ 7 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Πραγματικές	Αρχικός	Τελικός	Αδαπάνητα Ποσά	
	Δαπάνες	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	(Υπερβάσεις)	
	£	£	£	£	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	1.509.436	1.645.217	1.673.499	164.063	9,80
Υπουργικό Συμβούλιο	611.971	520.196	616.525	4.554	0,74
Βουλή των Αντιπροσώπων	5.332.637	5.180.619	5.733.195	400.558	6,99
Δικαστική Υπηρεσία	7.424.596	7.361.419	7.641.423	216.827	2,84
Νομική Υπηρεσία	2.848.271	2.933.886	3.204.948	356.677	11,13
Ελεγκτική Υπηρεσία	1.785.543	2.090.503	2.099.515	313.972	14,95
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	328.209	315.928	343.983	15.774	4,59
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	283.524	287.734	301.368	17.844	5,92
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	290.479	315.517	337.797	47.318	14,01
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	181.450	186.787	258.884	77.434	29,91
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	52.999	0	64.032	11.033	17,23
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	1.478.110	1.486.332	1.535.714	57.604	3,75
Κυπριακός Στρατός	34.199.926	33.693.415	36.026.547	1.826.621	5,07
Εθνική Φρουρά	46.382.636	47.000.000	47.425.000	1.042.364	2,20
Αμυντική Θωράκιση	166.065.567	135.210.010	175.210.010	9.144.443	5,22
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	29.372.655	25.485.085	31.152.772	1.780.117	5,71
Τμήμα Γεωργίας	12.933.160	13.299.200	15.545.151	2.611.991	16,80
Τμήμα Γεωργίας-Κτηνοτροφία	1.492.024	2.065.870	2.065.870	573.846	27,78
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	6.842.848	4.444.012	7.727.903	885.055	11,45
Τμήμα Δασών	12.354.721	13.440.918	13.641.737	1.287.016	9,43
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	43.372.993	57.480.420	57.725.045	14.352.052	24,86
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	2.604.078	2.490.761	2.961.671	357.593	12,07
Μετεωρολογική Υπηρεσία	1.629.162	1.826.914	1.832.407	203.245	11,09
Τμήμα Αναδασμού	2.040.387	2.660.874	2.673.692	633.305	23,69
Μεταλλεία	182.357	211.585	212.387	30.030	14,14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Πραγματικές	Αρχικός	Τελικός	Αδαπάνητα Ποσά	
	Δαπάνες	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	(Υπερβάσεις)	
	£	£	£	£	%
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	3.580.054	3.569.130	3.788.363	208.309	5,50
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	2.145.343	2.514.771	2.721.399	576.056	21,17
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	4.460.999	4.407.688	4.691.463	230.464	4,91
Φυλακές	3.898.677	4.217.939	4.314.519	415.842	9,64
Αστυνομία	73.759.099	77.962.901	82.002.251	8.243.152	10,05
Πυροσβεστική Υπηρεσία	10.383.422	12.546.733	12.634.386	2.250.964	17,82
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού- Διοίκηση	1.231.472	1.243.798	1.672.545	441.073	26,37
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	15.122.250	20.760.517	20.855.826	5.733.576	27,49
Συνεργατική Ανάπτυξη	868.955	958.081	970.013	101.058	10,42
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	1.146.652	1.214.102	1.280.400	133.748	10,45
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων- Διοίκηση	351.468	501.098	509.190	157.722	30,98
Τμήμα Εργασίας	3.624.335	3.495.012	3.834.520	210.185	5,48
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	89.986.021	61.674.913	107.539.140	17.553.119	16,32
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	65.090.844	59.271.985	67.086.128	1.995.284	2,97
Κέντρο Παραγωγικότητας	891.477	1.064.471	1.069.399	177.922	16,64
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	792.566	894.459	916.930	124.364	13,56
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	2.312.046	2.495.561	2.507.219	195.173	7,78
Υπηρεσία Βιομηχανικών Σχέσεων	131.124	158.907	160.007	28.883	18,05
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	954.536	1.205.489	1.205.789	251.253	20,84
Υπουργείο Εσωτερικών- Διοίκηση	41.646.101	43.215.200	52.455.908	10.809.807	20,61
Επαρχιακή Διοίκηση	4.563.916	4.819.801	5.110.805	546.889	10,70
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	30.136.044	38.755.761	41.687.413	11.551.369	27,71
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	588.754	377.193	748.457	159.703	21,34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Πραγματικές Δαπάνες £	Αρχικός Προϋπολογισμός £	Τελικός Προϋπολογισμός £	Αδαπάνητα Ποσά (Υπερβάσεις) £ %	
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	15.745.848	18.217.050	18.698.572	2.952.724	15,79
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	5.162.943	5.893.202	5.909.514	746.571	12,63
Αγροτική Ανάπτυξη	19.762.933	26.286.000	26.827.903	7.064.970	26,33
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	389.890	429.971	429.971	40.081	9,32
Υπουργείο Εσωτερικών- Υπηρεσία Διαχειρίσεως Τ/Κ Περιουσιών	3.500.000	3.500.000	3.500.000	0	0,00
Σχέδια Αυτοστεγάσεως	22.952.412	34.999.000	34.999.000	12.046.588	34,42
Υπουργείο Εσωτερικών-Άλλες Υπηρεσίες	4.824.292	5.457.000	5.470.813	646.521	11,82
Πολιτική Άμυνα	3.067.082	4.327.646	4.406.980	1.339.898	30,40
Υπουργείο Εξωτερικών- Διοίκηση	3.017.564	2.534.537	3.226.187	208.623	6,47
Εξωτερικές Υπηρεσίες	13.179.461	13.982.638	14.124.032	944.571	6,69
Υπουργείο Οικονομικών- Διοίκηση	18.602.138	14.930.853	20.454.306	1.852.168	9,06
Τελωνεία	51.614.055	53.430.853	53.433.010	1.818.955	3,40
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	29.264.460	35.892.660	35.913.744	6.649.284	18,51
Στατιστική Υπηρεσία	1.477.016	1.591.691	1.602.402	125.386	7,82
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	2.461.731	2.618.483	2.664.817	203.086	7,62
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	555.806	796.398	797.853	242.047	30,34
Τυπογραφείο	2.520.398	2.573.864	2.585.772	65.374	2,53
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	1.776.727	2.165.826	2.167.281	390.554	18,02
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	664.918.956	680.651.900	736.997.130	72.078.174	9,78
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	122.532.092	120.644.000	124.339.359	1.807.267	1,45
Επιχορηγήσεις	52.432.115	37.700.010	58.678.177	6.246.062	10,64
Μακροπρόθεσμα Δάνεια και Προκαταβολές	8.689	60	9.060	371	4,09
Χορηγίες και Συνεισφορές	233.826.503	204.926.855	248.683.269	14.856.766	5,97
Διάφορα	23.322.684	30.825.935	31.003.881	7.681.197	24,77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Πραγματικές Δαπάνες £	Αρχικός Προϋπολογισμός £	Τελικός Προϋπολογισμός £	Αδαπάνητα Ποσά (Υπερβάσεις) £ %	
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	0	3.250.000	4.574.311	4.574.311	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	10.237.151	53.879.026	43.739.683	33.502.532	76,60
Γενικό Λογιστήριο	3.908.875	4.398.206	4.489.379	580.504	12,93
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	56.050.506	43.236.180	57.611.334	1.560.828	2,71
Παιδεία	227.044.214	240.592.133	244.542.731	17.498.517	7,16
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	5.957.652	8.084.137	8.331.728	2.374.076	28,49
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	280.025	399.747	399.987	119.962	29,99
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων-Διοίκηση	4.260.361	3.418.111	5.282.900	1.022.539	19,36
Δημόσια Έργα	8.631.673	10.372.985	10.679.563	2.047.890	19,18
Δαπάνες Δημοσίων Έργων	14.782.967	17.505.000	17.505.000	2.722.033	15,55
Ανάπτυξη Οδικού Δικτύου	30.690.343	50.990.000	51.210.000	20.519.657	40,07
Αερολιμένες	1.993.130	2.822.000	2.822.020	828.890	29,37
Δημόσια Κτίρια	19.355.050	22.885.000	36.287.811	16.932.761	46,66
Τμήμα Αρχαιοτήτων	4.520.526	6.037.900	6.190.486	1.669.960	26,98
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	23.959.131	23.612.913	24.398.456	439.325	1,80
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	2.498.006	2.838.293	2.926.700	428.694	14,65
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	10.436.418	9.143.758	11.333.111	896.693	7,91
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	5.494.358	5.958.829	6.585.879	1.091.521	16,57
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	15.530.109	16.649.661	16.806.270	1.276.161	7,59
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση	19.706.242	16.693.431	17.916.253	-1.789.989	-9,99
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	74.952.636	75.228.249	78.373.434	3.420.798	4,36
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	9.035.236	9.230.688	9.297.921	262.685	2,83
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	1.685.503	1.748.503	1.758.317	72.814	4,14
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	36.140.098	25.948.421	36.642.853	502.755	1,37
Γενικό Χημείο	2.246.469	1.668.749	2.561.374	314.905	12,29
Υγεία	20.594.968	22.103.200	25.384.418	4.789.450	18,87
Γενικές Κατηγορίες Προσωπικού	41.402.810	42.640.896	42.898.497	1.495.687	3,49
ΟΛΙΚΟ	2.687.576.146	2.734.671.160	3.045.246.594	357.670.448	15,12

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Υπουργείο/Τμήμα	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων			
	Για τα προηγούμενα έτη	Για το 2002	31.12.2002	31.12.2001
	£	£	£	£
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	3.446.664	1.610.824	5.057.488	4.860.566
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	29.055.726	13.334.009	42.389.735	44.317.745
Τμήμα Δασών	27.128	193.011	220.139	29.233
Τμήμα Γεωργίας	83.925	1.556.333	1.640.258	1.459.467
Υπηρεσία Μεταλλείων	161.197	12.087	173.284	170.932
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες	1.516	253.745	255.261	44.238
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Υπουργείο	662.412	669.306	1.331.718	957.553
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	2.077	–	2.077	2.139
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	131.975	20.165	152.140	151.075
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες	480.850	385.185	866.035	780.924
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Υπουργείο	428.719	–	428.719	428.719
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	237.378	13.837	251.215	268.062
Επαρχιακές Διοικήσεις	214.211	220.872	435.083	297.029
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	–	–	*1.007.195	*929.244
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες	3.004	8.123	11.127	7.074
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Υπουργείο	–	–	–	462.866
Γενικό Λογιστήριο	2.287.638	239.261	2.526.899	2.287.746
Τελωνεία	387.691	512.172	899.863	612.834
Υπηρεσία Φ.Π.Α.	–	–	*49.105.983	*35.810.498

Υπουργείο/Τμήμα	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων			
	Για τα προηγούμενα έτη	Για το 2002	31.12.2002	31.12.2001
	£	£	£	£
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων				
Φόρος Κληρονομιών	–	–	*3.311.705	*3.266.029
Φόρος Εισοδήματος	–	–	*163.466.464	*145.573.377
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	–	–	*21.604.141	*20.824.493
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 30/77	–	–	*20.823	*21.323
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80	–	–	*5.052.163	*5.611.257
Έκτακτη Εισφορά	–	–	*5.580.536	*5.713.682
Φόρος Εισοδήματος παρακρατηθείς (P.A.Y.E.)	–	–	*8.737.993	*8.165.203
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	–	–	*16.564.520	*13.177.044
Φόρος Υπηρεσιών	–	–	*205.467	*208.019
Άλλοι Φόροι	–	–	*1.767.645	*2.191.152
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	770.344	303.067	1.073.411	799.418
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	1.464.743	2.763.956	4.228.699	2.248.997
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	324.385	261.999	586.384	933.641
Άλλα Τμήματα	98.102	456.249	554.351	406.494
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	4.663.106	3.321.606	7.984.712	5.176.349
ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.185	638.540	642.725	4.185
	44.936.976	26.774.347	348.135.958	308.198.607

*Δεν έγινε διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2002 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2002	Πληρωμένες θέσεις στις 31.12.2002	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	5	5	–
Υπουργικό Συμβούλιο	13	13	–
Βουλή των Αντιπροσώπων	81	43	38
Γραφείο Προγραμματισμού	47	37	10
Δικαστική Υπηρεσία	267	243	24
Νομική Υπηρεσία ¹	91	86	8
Ελεγκτική Υπηρεσία	102	88	14
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	6	6	–
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	5	5	–
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	14	12	2
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού			
Χαρακτήρα	1	1	–
Υπουργείο Άμυνας-Διοίκηση	105	96	9
Κυπριακός Στρατός	3681	2221	1460
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	20	16	4
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	108	102	6
Τμήμα Γεωργίας	341	286	55
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	179	128	51
Τμήμα Δασών	294	269	25
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	336	296	40
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	69	58	11
Μετεωρολογική Υπηρεσία	72	60	12
Τμήμα Αναδασμού	83	73	10
Ανάπτυξη Αλιείας	58	47	11
Μεταλλεία	12	10	2
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση ²	12	13	–
Φυλακές	259	180	79

¹ 3 θέσεις υπεράριθμες² 1 θέση υπεράριθμη

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2002	Πληρωμένες θέσεις στις 31.12.2002	Κενές Θέσεις
Αστυνομία και Πυροσβεστική Υπηρεσία	4943	4940	3
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	177	144	33
Συνεργατική Ανάπτυξη	45	29	16
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	56	51	5
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Υπηρεσία Βιομηχανικών Σχέσεων	8	6	2
Τμήμα Εργασίας και Επιθεώρησης Εργασίας ³	122	100	23
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	306	181	125
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ⁴	467	356	110
Κέντρο Παραγωγικότητας ⁵	43	29	15
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο	30	25	5
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	91	86	5
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση	127	90	37
Επαρχιακές Διοικήσεις	6	2	4
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ⁶	234	223	14
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	–	1
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	682	490	192
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	99	94	5
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση ⁷	20	13	6
Εξωτερικές Υπηρεσίες	151	131	20
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση	44	28	16
Γενικό Λογιστήριο	239	203	36
Τμήμα Τελωνείων	408	281	127
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	187	127	60
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	371	329	42
Στατιστική Υπηρεσία	85	75	10
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	106	97	9

³ 1 θέση υπεράριθμη⁴ 1 θέση καταργήθηκε⁵ 1 θέση υπεράριθμη⁶ 3 θέσεις υπεράριθμες⁷ 1 διορισμός καλύπτει 2 οργανικές θέσεις, δηλαδή 1 θέση του Γενικού Διευθυντή και 1 θέση του Πρέσβη.

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2002	Πληρωμένες θέσεις στις 31.12.2002	Κενές Θέσεις
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ⁸	27	19	9
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	99	90	9
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής ⁹	120	86	35
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	10186	9409	777
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	20	15	5
Δημόσια Έργα	374	319	55
Τμήμα Αρχαιοτήτων	70	64	6
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	265	192	73
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	60	30	30
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	391	318	73
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	91	71	20
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	115	110	5
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	64	46	18
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	3114	2433	681
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	455	395	60
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	83	71	12
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	149	121	28
Γενικό Χημείο	77	52	25
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	238	194	44
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2394	2080	314
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	299	250	49
ΟΛΙΚΟ	34000	28889	5120

⁸ 1 θέση υπεράριθμη⁹ 1 θέση υπεράριθμη